

هەریمی کوردستان - عێراق
پەرلەمانی
کوردستان - عێراق

پروژۆکۆلەکان

111

سالی / 2019 □ بەرگی سەدو یازدە

چاپی یەكەم / سالی 2021

له بلاقراوهكانى پەرلەمانى كوردستان - عێراق

ناوى كتيب: پرۆتۆكۆلهكانى سالى (2019)ى پەرلەمانى
كوردستان - عێراق
بەرگى: 111
چاپى يەكەم: 2021
تيراژ: 250

پیداچوونهوهونهخشەسازی: سنوبر صابر حسن

ئینصات كردن: نهورۆز شێرزاد، دلیر اکرم، شوان محمد، کۆفان خسرو، تارا رشاد، ریبین رشاد، ارام
کمال، شیلان ملاعباس،

ژماره‌ى سپاردنى به كتيبخانه‌ى نيشتمانى هەریمی كوردستان:

پىرىست

- پروتوكۆلى دانيشتىنى ژماره دەسپىك خولى پىنجه مى ھەلبىزاردن □ شەممە 2019/9/1 ن 5
- پروتوكۆلى دانيشتىنى ژماره (1) خولى پىنجه مى ھەلبىزاردن □ شەممە 2019/9/25 ن 29
- پروتوكۆلى دانيشتىنى ژماره (2) خولى پىنجه مى ھەلبىزاردن □ يەك شەممە 2019/9/29 ن 119
- پروتوكۆلى دانيشتىنى ژماره (3) خولى پىنجه مى ھەلبىزاردن □ يەك شەممە 2019/9/29 ن 119
- پروتوكۆلى دانيشتىنى ژماره (4) خولى پىنجه مى ھەلبىزاردن □ سى شەممە 2019/10/5 ن 155
- پروتوكۆلى دانيشتىنى ژماره (5) خولى پىنجه مى ھەلبىزاردن □ چوار شەممە 2019/10/23 ن 181
- پروتوكۆلى دانيشتىنى ژماره (6) خولى پىنجه مى ھەلبىزاردن □ چوار شەممە 2019/10/30 ن 199
- پروتوكۆلى دانيشتىنى ژماره (7) خولى پىنجه مى ھەلبىزاردن □ چوار شەممە 2019/11/13 ن 337
- پروتوكۆلى دانيشتىنى ژماره (8) خولى پىنجه مى ھەلبىزاردن □ چوار شەممە 2019/12/4 ن 377

پەرلەمانى كوردستان - عىراق

پرۇتوكولى دانىشتنى دەسپىك

شەممە رىكەوتى 1 9 2019

خولى پىنجه مى ھەئبژاردن

پروتۆكۆلى دانىشتى دەسپىك

يەك شەممە رېكەوتى 2019/9/1

كاتزمير (11)ى پيش نيوپروۆى رۇژى يەك شەممە رېكەوتى 2019/9/1 پەرلەمانى كوردستان - عىراق بە سەرۆكايەتى د. رىواز فايق حسن سەرۆكى پەرلەمان و، بە ئامادەبوونى بەرپىز ھېمن ھەورامى جىگىرى سەرۆك و، بەرپىز منى نبى قھوچى سكرتيرى پەرلەمان، دانىشتى دەسپىكى خولى پىنچەمى سالى (2019) ى خۇى بەست.

بەرنامەى كار:

بەپىى حوكمى برگەى (يەكەم)ى ماددەى (16) و ماددەى (47) لە پەپرەوى ناوخۇى پەرلەمانى كوردستان عىراق، دەستەى سەرۆكايەتى پەرلەمان برپارىدا بەرنامەى كارى دانىشتى دەسپىكى سالى يەكەم لە خولى پىنچەمى ھەلئىزاردنى پەرلەمانى كوردستان لە كاتزمير (11)ى پيش نيوپروۆى رۇژى يەك شەممە رېكەوتى (2019/9/1) بەم شىوہىە بىت:

1/ يەك دەقىقە بە بى دەنگى وەستان بۇ رىز لىنان لە گيانى پاكى شەھيدانى كوردستان و عىراق لە گەل مارشى نەتەوہىى.

2/ كردنەوہى خولى پايىزەى سالى يەكەم لە خولى پىنچەمى ھەلئىزاردن لەلايەن سەرۆكى پەرلەمان بە پىى حوكمى برگەى 3 لە ماددەى (18) ى پەپرەوى ناوخۇى پەرلەمانى كوردستان.

3/ وتارى بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان بە بۇنەى كردنەوہى خولى پايىزەى سالى يەكەم لە خولى پىنچەمى ھەلئىزاردنى پەرلەمانى كوردستان - عىراق.

4/ وتارى سەرۆك فراكسيۇنەكانى پەرلەمانى كوردستان بۇ خستنەپرووى ئەولەوہىەتى تشرىعات لە وەرزى ياسادانانى نوى تەنھا لە ماوہى (3) خولەك دا.

بەرپىز د.رىواز فايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەناوى خواى بەخشنەو مېرەبان.

بەناوى گەلى كوردستان، دانىشتى كردنەوہى خولى پايىزە، سالى يەكەم، خولى پىنچەمى ھەلئىزاردنى پەرلەمانى كوردستان، بە دەقىقەيەك بى دەنگى وەستان بۇ روحى بەزرەفپرى سەرچەم شەھيدانى كوردستان و عىراق بە مارشى نەتەوہىى (ئەى رەقىب) دەست پى دەكەين.

فەرموون، زۇر سوپاس، ئىستاش داوا لە بەرپىز سكرتيرى پەرلەمان دەكەم كە بەرنامەى كارى ئەم كۇبوونەوہىە بخوئىتەوہ، فەرموو.

بەرپىز منى نى نادر قەھوجى / سىكرىتېرى پەرلەمان:
بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرنامەى كار:

بە پىيى حوكمى بىرگەى يەكەم لە ماددەى (7) بىرگەى يەكەم و دووم لە ماددەى (16) و ماددەكانى (46) و 48 و 52 و 55 و 56 و 57) لە پەپىرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان - عىراق دەستەى سەرۆكايەتى پەرلەمان بىرپارى دا بەرنامەى كارى دانىشتنى كردنەووى خولى پايىزەى سالى يەكەم لە خولى پىنچەمى ھەلبىزاردنى پەرلەمان لە كاتىمىر (11) ى پىش نىوەرۆ، رۆژى بەك شەممە رىككەوتى (2019/9/1) بەم شىوھىە بىت:

1/ بەك دەقىقە بە بى دەنگى وەستان بۆ رىز لىنان لە گىانى پاكى شەھىدانى كوردستان و عىراق لە گەل مارشى نەتەوھىى.

2/ كردنەووى خولى پايىزەى سالى يەكەم لە خولى پىنچەمى ھەلبىزاردن لەلايەن سەرۆكى پەرلەمان بە پىيى حوكمى بىرگەى 3 لە ماددەى (18) ى پەپىرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان.

3/ وتارى بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان بە بۆنەى كردنەووى خولى پايىزەى سالى يەكەم لە خولى پىنچەمى ھەلبىزاردنى پەرلەمانى كوردستان - عىراق.

4/ وتارى سەرۆك فراكسىونەكانى پەرلەمانى كوردستان بۆ خستەنەرووى ئەولەوھىەتى تشرىعات لە وەرزى ياسادانانى نوئ تەنھا لە ماوھى (3) خولەك دا.

بەرپىز د.رئواز ھانق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەئى زۆر سوپاس، ئىستاش بىرگەى دوومى بەرنامەى كار دەست پى دەكەين، ئەندامانى بەرپىزى پەرلەمان و ھاوالاتيانى ئازىزى ھەرىمى كوردستان ئەمرو (2019/9/1) خولى پايىزەى گرئدان لە سالى يەكەمى خولى پىنچەمى ھەلبىزاردنى پەرلەمانى كوردستان دەست پى دەكات و متمانەبەخشىن بە كابىنەى نوپەمى حكومەتى ھەرىمى كوردستان لە (2019/7/10) خالى جەوھەرى و جياكەرەووى ئەم وەرزە دەبى لە وەرزى ياسادانانى يەكەم، چونكە لە رووھكانى ياسادانان و چاودىرى و بەدواداچوونى ئامادەكارىەكانى بودجەى گشتى ھەرىم ئەركى راستەقىنە و جياواز دەكەوئتە ئەستوى پەرلەمان و پەرلەمانتاران، بۆيە گرنگە روانگەى تەشرىعى روونمان بۆ وەرزەكە ھەبىت و ئەركى چاودىرى كردنى حكومەتىش ھاوتاي تەرىب لەگەل ئەركى ياسادانان لە چوارچىوھى ياسا و پەپىرەوى ناوخۆ نادىدە نەگرين، چونكە ئەم دوو ئەركى يەكتر تەواو دەكەن و بايەخ و ئەرزى يەكتر رەنگرپىز دەكەن، ئەندامانى بەرپىزى پەرلەمان بە گشتى و پىشخستەنەرووى پلان و روانگەمان بۆ ئەم وەرزى ياسادانان بە گرنگى دەزانين لە چارەنووسى ئەو پىشنىازە ياسا و بىرپارانەى كە لە وەرزى پىشوو ئاراستە ى پەرلەمان كراون ئاگادارتان بكەينەو بە بۆ ئەوھى پلانى داھاتوومان بەر مەبنای ئەوھ بىت كە پىشتر كراوھ، كۆى گشتى سى، چوار پىشنىازە ياسا و بىرپار ئاراستەى سەرۆكايەتى پەرلەمان كراوھ و ئەوانىش بەم شىوھىەى خواروھ مامەلەيان لەگەل كراوھ،

سى پېشنىيازە ياسا و بېرىار پەسەند كراون، چوارده پېشنىيازە و ياسا و بېرىار ئاراستەى حكومەت كراون بۇ رەزەمەندى دان لەسەر بارگرانى دارايى دان بۇ ئەوۋى خويىندەنەوۋى يەكەمىيان بۇ بىكرىت ئامازە بە بېرگەى (4) لە ماددەى (79) ى پەپرەوى ناوخۇ، دوو پېشنىيازە ياسا مەرجى روالەتى پېشنىيازى ياساى تېدا نەبوو و ئاراستەى ئەو پەرلەمانتارانە كراونەتەوۋە كە واژوويان لەسەر كىدوۋە، بۇ چاككردن ئامازە بە بېرگەى سېيەمى ماددەى (88) ى پەپرەوى ناوخۇ، يەك پېشنىيازە ياسا ئاراستەى حكومەت كراوۋە بۇ ئامادەبوون لە كۆبوونەوۋە لىژنەى تايبەتمەند ئامازە بە بېرگەى يەكەمى ماددەى (42) ى پەپرەوى ناوخۇ، شەش پېشنىيازە ياسا و بېرىار ئامادەكراون بۇ خويىندەنەوۋى يەكەم لە كۆبوونەوۋەى ھاوبەشى دەستەى سەرۋكاپەتى و لىژنەى ياسايى و بە پېى ماددەى (79) ى پەپرەوى ناوخۇ، دوو پېشنىيازە ياسا كە بە زمانى عەرەبى پېشكەش كراون ئاراستەى كاروبارى پەرلەمان كراونەتەوۋە، بۇ ئەوۋى وەرېگىردىنە سەر زمانى كوردى بەر مەبنىاى حوكمەكانى ياساى زمانە فەرمىيەكان لە ھەرىمى كوردستان ژمارە (6) ى سالى (2014)، يەك پېشنىيازە ياسا رەتكراوتەوۋە و لەلايەن لىژنەى ياساى بە پېى بېرگەى يەكەم لە ماددەى (80) ى پەپرەوى ناوخۇ، دوو پېشنىيازە ياساى ھېشتا ئاراستەى لىژنەى ياسايى نەكراون بۇ ھەئسەنگاندن و بېرىاردان لەسەريان، يەك پېشنىيازە ياسا ئاراستەى لىژنەى ياسايى كراوۋە و ھېشتا بۇ خويىندەنەوۋى يەكەم ئاراستەى سەرۋكاپەتى نەكراوتەوۋە، دوو پېشنىيازە ياسا لەلايەن ژمارەى ياسايى پەرلەمانتاران پېشكەش كرا بوون، بەلام لە بنەرەتدا حكومەت لە خولى چوارەم ئاراستەى پەرلەمانى كىرد بوون لە خولى پېنچەم بە نووسروى فەرمى داواى گەراندەنەوۋەيانى كىردبوو، بۇيە پەرلەمان ئاراستەى حكومەتى كىردەوۋە، بەرپىزان ئامانجان لەخستەنەرۋوى ئەم پۇلىنكارىيە ئەوۋەيە بۇ راى گشتى و بەرپىزتانى رابگەيەننن كە بەچاوى بايەخەوۋە لە پېشنىيازى پېشكەش كراوى پەرلەمانتاران دەروانىن و خۇمان پايەندى حوكمەكانى پەپرەوى ناوخۇ كىدوۋە لە مامەئە كىردن لەگەل پېشنىيازى ياسا و بېرىارەكان و لە پشووۋى وەرزى ياسادانان زياتر لە جارېك لىژنەى كاروبارى ياسايى و لىژنە تايبەتمەندەكان و سەرۋكاپەتى پەرلەمان كۆبوونەوۋە و ھاوناھەنگىمان كىدوۋە بۇ يەكلايى كىردنەوۋەى چارەنووسى پېشنىيازە ياسايەكان، ئىستاش پېشبنىيمان ئەوۋەيە كە فراكسىۋنەكان و پەرلەمانتاران بۇشايى ياسايى و كەموكورتى ياسا بەركارەكان و پىداويستى قۇناغەكە بە ئاراستەى خزمەتى زياترى كوردستانىيان بىكەنە بنەماى پېشكەش كىردنى پېشنىيازە ياساى دىكە، پەرلەمانتارانى بەرپىز وەك سەرۋكاپەتى پەرلەمانى كوردستان پلانمان داناوۋە كە لەسەر چەند ئاستىك كارەكانمان ئاراستە بىكەين و لەم حالانەدا چىريان دەكەينەوۋە.

يەكەم/ سەربارى كاركردنمان بۇ ھاوناھەنگى و پتەوكىردنى پەيوەندىمان لەگەل تەواوى فراكسىۋنە كوردستانىيەكانى ئەنجومەنى نوپنەرانى عىراق لە ھەولئى سىياسى و بەكارھىنانى مافە دەستورى و ياسايەكانمان بەردەوام دەبىن، لەلايەك بۇ بەرگرتن بە پەسەندكىردنى ئەو پېشنىيازە ياسايانەى كە دژ بە رىسا دەستورويەكان و بنەماكانى سىستىمى فېدېرالېن وەك پىرۇژە ياساى خزمەتى شارستانى ھاوشىۋەكانى لەلايەكىش لە دادگاي ئىتجادى تانە لەو ياسايانە دەدەين كە دژ بەو رىسا و بنەمايانە بە ئاراستەى

سپىنەۋەى يان كەم كىرنەۋەى دەسەلاتى دامەزراۋە دەستورىيەكانى ھەرىم تىپەپىنراۋن ۋەك ياساى كارگىپى داراىى فىدراپالى كەلە سالى (2019) پەسەند كراۋە.

دوۋەم/ پەرلەمانى كوردستان ھاۋكات لەگەل ھاندانى گشت لايەنە سىياسىيەكان بۇ يەكپىزى و ھاۋ ئاھەنگى لە چارەسەركردنى كىشەكانى كەركووك و تەۋاۋى ناۋچە كوردستانىيەكانى دەرەۋەى ھەرىم و ھاندانىان بۇ ئامادەكارى بۇ ھەلبىزاردنى پارىزگاكان و پىرۆسەى سەرزىمىرى گشتى بىرپار لى دراۋ لەلايەن حكومەتى ناۋەندى، پىشتىۋانى سىياسى خۆى بۇ بىزاردەى گىفتوگۆ لەنىۋان حكومەتى ھەرىم و حكومەتى فىدراپال بە ئاراستەى دانوستانى ھاۋسەنگ و چارەسەرى لۆژىكى كىشەكان لە بەرزەۋەندى كوردستانىان و فەراھەم كردنى سەقامگىرى سىياسى و ئابوورى رادەگەيەنن.

3/ بە مەبەستى رەخساندى زەمىنەى سىياسى لەبار و ژىنگەيەكى تەندىروست بۇ كاراكردەۋەى لىژنەى ئامادەكردنى دەستور بۇ راپىرسى دەستمان بەسەردانى كردنى حزب و لايەنە سىياسىيەكان كىرۋە و بەردەۋامىش دەبىن بە مەبەستى دروست كردنى جۆرىك لە كۆدەنگى سىياسى و نىشتمانى سەبارەت بە پىرۆژەى دەستورى ھەرىمى كوردستان كە دۋاجار دەبىتە سايەى كۆكردەۋەى گشت جىۋاۋازىيەكان و پارىزەرى ماف و ئازادىيە گىشتىيەكان و دەبىت فەراھەمى رەزامەندى جۆرىك لە كۆدەنگى پىش ۋەختەى بۇ بىكەن.

4/ كابىنەى نۆيەمى حكومەتى ھەرىمى كوردستان كارنامەيەكى راگەيەندراۋى ھەيە كە لەبەردەم پەرلەمانى كوردستان خراۋەتەروو جى بەجى كردنى ئەۋ كارنامەيەش زەمىنەى تەشرىعى لەبارى دەۋىت كە خۆى لە نىكەى (14) بۇ (16) پىرۆژە ياسا و بىرپاردا دەبىنەتەۋە، لەھەرە گىرنگىرتىنپان پىرۆژە ياساى چاكسازىيە كە لە بوارى خەرجى و داھات و ۋەزىفەى گشتى و خانەنشىنى، چاكسازى لە كەرتى تەندىروستى و دەرمان و خۆراك لە رىگەى پىرۆژە ياساكانى دامەزراۋەى نىشتمانى دەرمان و خۆراك پاراستنى مافى نەخۆش، پارىزبەندى پىزىشكان و كارمەندانى تەندىروستى، پىرۆژە ياساى پاراستنى سەرجاۋەكان ئاۋ لە ھەرىمى كوردستان، پىرۆژە ياساى ھەموارى ياساى ۋەبەرهىنان، پىرۆژە ياساى بىمەى كىشتوكالى، پىرۆژە ياساى كارو بىمەى كۆمەلەيەتى بۇ كىركارنى كەرتى تايبەت، پىرۆژە ياساى سىستىمى بانكى ھاۋچەرخ و ھتد... بۆيە لەۋ رۋانگەيەى كە پەرلەمان بەپىرسە لە رەخساندى زەمىنەى تەشرىعى بۇ بە ئامانچ گەياندنى كارنامەكە ۋەك خۆى كە دۋاجار كارنامەى زۆرىنەيەكى رەھى پەرلەمانىيە ھاۋكات لۆژىك ئەۋەيە كە تەرجەمە كردنى ھىلەگىشتىيەكان بۇ ياسا پىرۆژەى چاۋدپىرى كردنىش لەلايەن پەرلەمانەۋە ئاسانتر دەكات بەر مەبناى خۇ پابەندكردنى پىش ۋەختەى حكومەت بەۋ پىرۆژە ياساينەى كە دەيانىرپتە پەرلەمان و دۋاى دەۋلەمەند كردنىان بە تىبىنەيەكانى پەرلەمانتاران پەسەند دەكرىن، بە فەرمى داۋا لە حكومەتى ھەرىمى كوردستان دەكەين ھەرجى زووترە ئەۋ پىرۆژە بىنپىرپتە پەرلەمان بۇ ئەۋەى بە پىپى پەپىرەۋى ناۋخۇ ئەۋلەۋەيەتپان لە ۋەرزى تەشرىعى نۆپدا پى بدرپت.

5/ له بهر رۇشنايى ياسا بهر كاره كانى هه ريم و په پرهوى ناوخۇ يه كيكى تر له نهركه كانى په رله مان په سهند كردنى ياساى گشتى بودجه يه كه له هه مان كاتدا يه كيكه له يابه نديه كانى حكومت، بويه پيشيني مان نه وويه كابينه نوه هم هه رچى زووتره كار بۇ ئاماده كردنى بودجه ي گشتى هه ريمى كوردستان بكات و ئاراسته ي په رله مانى كوردستان بكرى بۇ په سهند كردن به تايبه ت كه دو ايىن جار بودجه ي تيدا په سهند كراوه سالى (2013) بووه و دواى نهو به رواه خه رچى و داها ت به شيوه يه كى هه رمه كى مامه له يان له گه ل كراوه.

6/ له بهر رۇشنايى ياسا بهر كاره كان و په پرهوى ناوخۇ ي په رله مانى كوردستان نه ندا مانى به رپزى په رله مان ده سلا تى پيشكه ش كردنى پيشنيازى ياسا و برپاريان هه يه و به حوكمى به ركه وتنى رۇزانه يان له گه ل دامه زراوه فه رميه كان و ها ولا تيانى كوردستان و دۇز و دۇخى كه رته جيا وازه كان له هه موو كه س باشتر ده زانن پيدا و يستيه كانى هه ريمى كوردستان له رووى سمى ته شريعويه چيه و كي ماسى و كه مو كورى ياسا بهر كاره كانيش چين، بويه داوا ده كه ين خالى ها وبه شى نيوان كار نامه كان تان بدۇز نه وه و بۇ كامل كردنى سيستى ته شريعى نه خه ملئىنى هه ريمه كه مان له بوا ره ژياريه زين دو وه كان و هه مو ار كردنى ياسا بهر كاره كان ها وئا هه نكى بكه ن، به تايبه ت له بو ارى ري كخستنى ده رواه سنو وره كانى هه ريمى كوردستان و لامه ركه زيه تى كار گيرى و دارايى، فره كردنى سه رچا وه كانى داها ت، په ره پيدانى كه رته كانى كشتوكال و بازرگانى و داها ت و گه شتو گوزار فه راهه م كردنى هه لى كار بۇ گه نجان و ده چووانى زانكو كان، پاراستنى ژينگه ي كوردستان قه دهغه كردنى بازرگانى كردن و به كار هينانى مادده هۇ شبه ره كان به ياسايه كى تايبه ت و هه ر بواريكى تر كه به گرنگى ده زانن له كو تا ييدا داوا كار ين گشت په رله مان تاران و فرا كسيونه كان و ها و كار و ها وئا هه نك بن بۇ نه وه ي له م خوله ي گريداندا په رله مانى كوردستان بكه ينه خا وه نى ياسايه كى سه ربه خو بۇ ري كخستنى ده سلا ت و بهر پرسياريتى و پي كه اته و كارو باره كانى په رله مان له بهر رۇشنايى په رنسيپى جيا كردنه وه ي ده سلا ته كان و تايبه ت مه ندى ده سلا تى ياسا دانان، زور سو پاس.

ئىستاش برگه ي چواره مى كار نامه كه مان ده ست پى ده كه ين كه برىتى يه له وتارى سه رو ك فرا كسيونه كانى په رله مانى كوردستان بۇ خستنه پرووى نه وله ويه تى ته شريعان له وهرزى ياسا دانانى نوئ له ما وه ي سى خوله ك دا، فه رموو به رپز كاك اوميد.

به رپز ئوميد عبدالرحمن حسن:

به ناوى خواى گه وره و ميه ربان.

به رپز سه رو كى په رله مان.

من پيشنيارى نه وه ده كه م بۇ ريزگرتن له كارى ئوپوزسيون له په رله مان، سه ره تا ده رفه ت به فرا كسيونه كانى ئوپوزسيون بدرىت، ده رفه تى قسه كردن به وان بدرىت.

بەرپىز د.رېۋاز ھائىق حسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

بەلى، پېشنىارەكە پەسەندە، فەرموون فراكسىيۇنەكانى ئۆپۈزسىۋن لە گەورەترىنيانەوۋە دەست پى دەكەين، فەرموو د.كاظم.

بەرپىز كاظم فاروق نامق / سەرۋىكى فراكسىيۇنى نەۋەى نوئى:

بەناۋى خۋاى بەخشندەى ميھرەبان.

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ديارە ئەو بابەتانەى كە جەنابت لە وتارەكەتدا باست كرد ھەموويان يان زۆرىنەيان بابەتى گرنگ و پېويستى بۇ ئىستاي ژيانى ھاۋلاتيان و ئەگەر پەرلەمان بە دەقىقى ئەو بابەتانە جىبەجى بكات، ئەو خالانە جىبەجى بكات، دىنيام دۇخى ھاۋلاتيان و گوزەرانى ھاۋلاتيان زۆر زۆر باشتى دەبى، وەكو فراكسىيۇنى نەۋەى نوئى لە سەرەتاي ئەم خولەى پەرلەمانەوۋە و تا كۆتايىش بەردەوام دەبىن ئەولەۋىيەتى كار و پرۇژەكانمان خەلك دەبىت، لەو سۇنگەيەشەوۋە چەند پېشنىيازى ياسايەك و ياداشتان پېشكەش بە دەستەى سەرۋىكايەتى پەرلەمان كوردوۋە و بەردەوامىش دەبىن لە پېشكەش كوردىيان، ديارە كارى پەرلەمان ياسادانان و چاودىرى و بودجەيە، ناكىرېت پەرلەمانى كوردستان كە كارى چاودىرى يە نەزانىت گىرفانى حكومەت چەندى تى دەچىت؟ چەند پارەى تىدايە و لە چى دا خەرجى دەكات؟ ئەۋەش خۇى دەبىنىتەۋە لە ھىنانى پرۇژە ياساى بودجەى سالانەى حكومەتى ھەرىمى كوردستان و دەۋلەمەند كوردىيان بە تىبىنى و تىپەراندىيان، دەيان پرسىيار و داواكارى ھاۋلاتيان ھەيە كە ئەركى ئىمەيە وەكو پەرلەمان وەلامىيان بەدەينەۋە، خەلك دەپرسن كوا داھاتى كوردستان؟ كوا بودجە؟ كوا پارەى نەۋت و داھاتى ناوخۇ و خالە گومرگىيەكان؟ لاي كىيە و چۆن خەرج دەكرى؟ دەبىت كارى پەرلەمان و سەرەكى ترىنيان....

بەرپىز د.رېۋاز ھائىق حسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز د.كاظم ئەولەۋىيەتى بەرپىزتان بۇ ئەو ۋەرزەى ياسادانان چىيە؟

بەرپىز كاظم فاروق نامق:

بەلى، يەك يەك باسى دەكەم، سەرەتا كىشەكە باس دەكەم، دوايى ئەولەۋىيەتەكان.

بەرپىز د.رېۋاز ھائىق حسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

پرۇژەكانتان چىيە؟ ئەۋانەمان بۇ باس بكە.

بەرپىز كاظم فاروق نامق:

ئىستا بۇ جەنابتى باس دەكەم، كىشەكە باس نەكەم چۆن پرۇژەكە باس بكەم؟ كىشەكان باس دەكەم دواى ئەۋە پرۇژەكانى خۇمان باس دەكەم، بەس ھىوادارم بى موناھەشە، چونكە سى دەقە كاتم ھەيە تا ئىستا روون نىيە ئەۋە زياتر لە پىنج سالە داھاتى ھەرىمى كوردستان چۆن صەرف دەكرىت، لەبەر ئەۋە ئىمە لە رىى بودجەۋە كە زانىمان داھاتى ھەرىمى كوردستان چەندە ئەو كاتە دەتوانىن دواى ئەۋە سەرەكىترىن كارمان بكەين بە پىدانى موۋچەى ھاۋلاتيان و فەرمانبەران لە كاتى خۇى دا و گەراندىنەۋەى پاشەكەۋتى

مووچەى فەرمانبەران كە لە سالانى پيشوودا بە زۆره مىلى لەلايهن حكومهتەوه لايان زهوت كرابوو هەزاران گەنج و دەرچووى زانكۆ هەيه كە نىستا بيكارن و شەوانە رۆژ دەكەنەوه لەسەر شەقامەكان مەعلومی جەنابتانە هەلى كار دۆزینەوه بە پرۆژه ياسايەك كە ئيمە خۆمان پيشكەشى پەرلەمانى دەكەين لەلايهن پەرلەمانى كوردستانەوه كارى لەسەر بكریت دەستەى سەرۆكايەتى بيخاتە بەرنامەى كارەوه، بە هەماهەنگى لەگەل حكومەت دا بۆ ئەوهى لە كەرتى گشتى و كەرتى تايبەت دا سوود لە توانای ئەو گەنجانە وەرەگيریت لەگەل دەرچووى زانكۆ و يەكەمەكان دا ديارە سالى نوپى خویندن دەست پى دەكاتەوه بەداخەوه خویندنگەكان و زانكۆكان و پەیمانگاكان بە كۆمەلێك كيشەوه چاوەرپى خویندكاران دەكەن بەشە ناوخويیەكان كۆمەلێ كيشەى تيايە ئيمە لە خولى پيشوودا پرۆژه ياسايەكمان پيشكەش كرد.

بەرپز د.رێواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

براى بەرپز كاك د.كاظم ناوى پرۆژه ياسامان پى بلێ تكيایە، كاتى تر دەرڤەت دەبى بە نازادى خۆت قسە بكەى، بەلام ئەمڕۆ تۆ سى دەڤەت هەيه پیمان بلێ بۆ تۆ لەو وەرزهدا چى گرنگە وەكو فراكسيۆنى ئۆپوزسيۆن، ناوى بيئە.

بەرپز كاظم فاروق نامق:

پرۆژه ياساى دەرمانەى خویندكارى زانكۆ و پەیمانگاكان، تكيایە پيم مەبەرە، پرۆژه ياساى دەرمانەى خویندكارى زانكۆ و پەیمانگاكان بەلاى ئيمە ئەولەويهى كارەكانمانە، بەپيى كۆتا راپۆرتى (ديللۆ) داهاى سى مانگى كۆتايى مانگانە حكومەتى هەريەمى كوردستان زياتر لە (700) مليون دۆلارى داهاى هەبووه، لە بەغداوه بودجە هاتوو، مووچەى فەرمانبەران تا نىستا هى مانگى (5) دابەش كراوه، ئەوه مانگى (9) يە.

بەرپز د.رێواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپز كاك د.كاظم كاتەكەت تەواو بوو، فەرموو بەرپز كاك عبدالستار.

بەرپز عبدالستار مجيد قادر / سەرۆكى فراكسيۆنى كۆمەلێ ئىسلامى:

بە ناوى خواى بەخشندەى ميهربان.

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئيمە وەكو فراكسيۆنى كۆمەلێ ئىسلامى پابەندين بەو بەلئنانەى كە لە هەلمەتەكانى هەلبژاردن بە خەلكى كوردستانمان داوه، بەتايبەتى لە خولى پايزەى ياسادانان بريارمان داوه كە گرنگى تايبەت بە ژيانى مووچەخۆران و خانەنشینان و خاوەن پيداويستى تايبەت بەدين، لە هەمان كاتدا پشتيوان بە خواى گەوره لە بەدواداچوونمان بۆ كار و پرۆژه بريارهكانى حكومەت بەردەوام دەبين، بۆ ئەم مەبەستەش هەموو ريكارە پەپرەوييهكان دەگرينه بەر، بەتايبەت بۆ چۆنيەتى جييهجى كردنى كارنامەى ئەم كابينەيهى كە ليرە خویندرايهوه، جەنابيشتان نامازەتان پى كرد، مووچەخۆران تاوهكو نىستا شايبستە داراييهكانيان كە لايان پاشەكەوت كراوه پييان نەدراوهتەوه، ئيمە لەمڕۆه پرۆژه ياسايەكمان پيشكەش كردوو، من هيوادارم گرنگى پى بدریت، لەم خولى ياسادانانەدا پەسند بكرى، كە بە شيوەى هەژمارى بانقى و

دامه زراندى سىستەمىكى بانقى ئەم پاشەكەوتى مووچەيان بۇ بگېردىتەو، دووم/ تايبەت بە چاكسازى ئىمە پرۇژەمان ئامادىيە و خۇمان بە خاۋەنى پرۇژە چاكسازى دەزانىن كە كاتى خۇى پېشكەش كراۋە، بەردى بناغەى ئەم پرۇژەيە فراكسىۋنى ئىمەش بوۋە، بۇ ئەم مەبەستە لەگەل پەرلەمانتارانى دىكە لە فراكسىۋنە ئۇپۇزسىۋىيەكان پرۇژەى چاكسازى لە خانەنشىنى مەدەنى و سەربازى پېشكەش دەكەينەوۋە كە لە خولى پېشوو پېشكەشمان كىرەبوو، خويىندەوۋەى يەگەمىشى بۇ كرا، ئىمە برۋامان واپە كە وپراى چاكسازى لە خانەنشىنى مەدەنى و سەربازى، بەلام پېويستىشە چاكسازى لە خەرجىيەكان و لە داھاتەكان بىرى كە دەبوو چاكسازى حەقىقى لە داھاتى نەوت و گاز و گومىرگ و داھاتە ناوخويىيەكان ئەنجام بىرى كە سەرچاۋەى گەورەى گەندەئىيە ئەگەر چاكسازى تىدا نەكرى، كە پېويستە شەفاف بى و بە تەواۋى زانىيارىيەكان بۇ پەرلەمان و لىژنە پەيوەندىدارەكان پېشكەش بىرى، سەبارەت بە خانەنشىنان ھاۋكات لەگەل پرۇژەى چاكسازى لەگەل ئەوۋەداين و پرۇژەى ھەموارى ئىنفازىشمان ئامادىيە بۇ ياساى خانەنشىنى يەگگرتوۋى عىراق، كە تا راددەيەك نائىم بە تەواۋى، بەلام تا راددەيەك لە دادگەرى نىزىكە، لە نېويشيان دا خانەنشىنان لە كەمترىن مووچە تا مووچەى پلە بالاكان ئەم پرۇژەيە بەرجەستەى دەكات، چوارەم ياسا دەرچوۋاندنىش كاتىك گىرنگە كە جىبەجى بىرىت، ئىمە زۇرمان بى گىرنگە بەراستى ھەندىك گىرنگىرە كە جىبەجى بىرىت نەك دەركردنى ياسا، بۇيە كە تەماشى دەكەين لە ئەنجامى ئەوۋەى كە ياسا بەچاكى جىبەجى ناكىرى يان بەسەر ھەموو لايەك دا بە بى جىياۋزى جىبەجى ناكىرى، ھەست دەكەين ھەرىمى كوردستان بەرەو پاشەگەردانى دەروات، بەرەو فەوزا و ئالۋزى دەروات كە من بەراستى مەترسى ئەوۋەم ھەيە كە شىرازە و سەفامگىرى كۆمەلايەتى بى تىك بچىت، فەرموون يەككى لەسەر (240) ھەزارى گەنجىك دەكوژى، بە دوو مىردمىندال مىندالىك دەكوژن، كور بابى دەكوژى، كور داكى دەكوژى بە چەقۇ، يەئنى مەبەستەم جىيە بەراستى ئەگەر ياسا بە تايبەتى ياساى لە سىدارەدان بۇ ئەو تاۋانانەى كە خۇتان دەزانن سىدارەدان ھەيە لە ھەرىمى كوردستان، بەلام راگىراۋە يان جىبەجى ناكىرى، بەتايبەتى بۇ كوشتىنىك كە بەراستى بى رەزا و ناقولايە، من پىموايە ...

بەرىز د.رېۋاز ھائىق ھسن/ سەرۋكى پەرلەمان:

كاتەكەت تەواۋ.

بەرىز عبدالستار مجيد قادر:

ئەگەر ئىجازەم بەدى تەواۋى بىكەم ئەم بابەتە.

بەرىز د.رېۋاز ھائىق ھسن/ سەرۋكى پەرلەمان:

ئاخر ئەگەر شەرح نەكەى كاتەكەت نارۋات، فەرموو، زىاد لە (40) سانىيەمان داۋەتى.

بەرىز عبدالستار مجيد قادر:

بەسەرچاۋ، شتىكىمان مەجال بەدەنى.

بەرپز د.رئواز فائق حسن / سەرۆکی پەرلهمان:
فهرموو، زیاد له (40) سانیهه مان داوهتی.

بەرپز عبدالستار مجید قادر:

من پیموایه ئهوه ئهوه وهزعه مان ئارام دهکاتهوه، سەرۆکایهتی پەرلهمان داوا دهکهن بهراستی داوا له سەرۆکی ههریم بکریت بۆ ئهوه کوشتنانهی که بی رها و نافولایه بهراستی ئهه یاسا جیبهجی بکریتهوه، دوو/ ئهوه بی ریزییهی که بهرامبهر به ناوی موبارهکی خوا دهکریت، من لیڤه دهپرسم هیچ کامیک.....

بەرپز د.رئواز فائق حسن / سەرۆکی پەرلهمان:

ماموستا تکا دهکهم یاداشت پيشکەش بکه، سهبارت بهوانه یاداشت پيشکەش بکه، زۆر سوپاس، بهرپز کاک د.شیرکو فهرموو.

بەرپز شیرکو همه امین:

بەرپز سەرۆکی پەرلهمان.

ئیمه له روانگهی ئهوه بنهما قورئانییهی که فهروانکردن به چاکه و رێگریکردن له خراپه نهخشهی یاسایی و نهخشه رێگهی خۆمان رهسم کردووه، بۆ چوار سالی ئایندهی کارمان له پەرلهمانی کوردستان و فراکسیونی یهگرتوو و لیڤهوه بیری ههموو لایهک دههینینهوه که له یهکیک له توپزینهوهکان که کراوه یاساگانی پەرلهمانی کوردستان لهسههتاوه تا ئهمرۆ له (30%) تهقریبهن جیبهجی کراوه لهسهه ئهرزی واقع که هیوادارین به ههلمهتیکی نیشتمانی ههموومان کار بۆ ئهوه بکهین که یاساگان پهپهوه بکرین و جیبهجی بکرین، ئیمه نهخشهی چاودیریمان ههیه پيش نهخشهی یاسایی که لهسهه مهسهلهی بودجه و مهسهلهی گیرانهوهی پاشهکوتی مووچه، مهسهلهی گشتوکال، سندوقی داهاهی نهوت و گاز، گریبهست و دامهزراندنهکان، کهرتی کارهبا و ئهدائی حکومت به گشتی، سهبارت به نهخشهی یاسایی فراکسیونی یهگرتوو یاسایی کوردستان پاکجی چاکسازی که نیشکالیهتی زیاتر له (250) ههزار بندیار و مووچهی خانهنشینی نایاسایی چارهسهه دهکهن، دهرمالهکان ریک ئهخات، زیاتر له (100) ملیار دینار تهخدیڤ ئهکریت که بگریڤهتهوه بۆ دارایی گشتی ئهوه تهقدیمان کردووه و له پرۆسهدایه هیوادارین لهگهڵ حکومتدا یهک بخریڤت چارهسهه ی بنههتی بکریت، یاسای چاکسازی که نیشکالیهتی دارامانی ئهخلاقیات و بهها ئینسانیهت و ئیراده ناخی مرۆفهکان که تهمهنی (100) ساله ئهوه دارمانه له پرۆسهی پهروهده و له قوتابخانهکانا بنیاد بنریڤهتهوه مرۆفی کوردی، یاسای وهبهرهینان که ئهبیڤت بنیاد بنریڤهتهوه که تهقدیرات ئهکریت که زیاتر له سی ملیار زهرهه داوه له دارایی گشتی ئهه ههریمی کوردستانهوه هاوالتیان ئهوش ههموار بکریت تهقدیمان کردووه و بهردهوام دهبین لهسهه ی، یاسای منداله ونووکانی ههلهبجه که ژمارهیهکی زۆر لهو مندالانهی که ون بوون که به داخهوه چارهسههریان وه خزمهتی پیوستیان دۆزینهوهیان بۆ ریک نهخراوه به یاسا، یاسای بیمهه تهنهروستی که ئهمه ههموو هاوالتیهک زیاتر له (5) ملیون کهس دهگریڤهتهوه له ههریمی کوردستان بهبی ئهوهی که کولفهیهکی ئهوتۆ لهسهه

حکومت دروست بکریت، یان یاسای کار که ئیشکالیهتی تهفاعد و مؤلتهتی گشتی ههمان شت له کهرتی گشتی وهزیفیا بوونی ههبیته بۆ کریکاران زیاتر له (3) ملیۆن کهس له کهرتی تایبته ئهوانهتی که له حکومتیش له کهرتی تایبته کار دهکهن ئهویش دهگریتهوه، ههمواری یاسای باج و دهرامته که زهرهریکی زۆری له هاوالاتی و مامهلهکانی عهقارات و بارزاری دروست کردوو ئهوهش ئهنجام بدریته، یاسای (من این لک هذا) که مهبدئهئیکی قورئانییه و لیپرسینهوه له سهرمایهداران، کهرتی تایبته و فهرمانبههرا بکریته که سهرمایهیان پهیا کردوو، له کوئ ئهوه سهرمایهیان هیناوه؟ یاسای سپی کردنهوهی پارهکانی ههریم که به نایاسایی و به شیوازیکی نادرسته براوته دهرهوهی ههریمی کوردستان، بهلام لهبهه ئهوهی یاسایهک نییه له ههریمی کوردستانه ئههه ریک بخت ئهه یاسایهشمان پیشکتهش کردوو، زۆر سوپاس.

بهپێژ د. ریواز فائق حسن/ سهروکی پههلهمان:

سوپاس، (د.مهی الدین حسن یوسف) له فراکسیۆنی ئازادی، فهرموو.

بهپێژ مهی الدین حسن یوسف:

بهپێژ سهروکی پههلهمان.

لهه وهزهتی یاسا دانانی خولی پایزه خوی لهه خالانهتی خوارهوه دهبینیته:

1- تیپههراندن و بریاردان لهسهه ئهوه پرۆژه یاسایهتی بهناوی پرۆژه یاسای چاکسازی ناو دهبریت دواي خویندنهوه و گفتوگو کردنی لهلایهن پههلهمان، ههه چهنده ئیمه پیمان وایه که ناوی یاساکه بگۆدریته بۆ (پرۆژه یاسای ههموارکردن و راستکردنهوهی مووچه و دهرمالهکان) لهبری پرۆژهی چاکسازی، چونکه چاکسازی پرۆسهیهکی بهههوامه تهنها بهه یاسایه چارهسهه ناکریته و پرۆسهی چاکسازی بواری جیا جیا دهگریتهوه لهوانه، بواری کارگیری و ئابووری و دارایی و دادوهی و بهههنگاربوونهوهی گهندهلی بههیز کردنی چاودیر.

2- کارکردن له پیناو ئاماده کردنی پرۆژه یاسای ههریمی کوردستان لهلایهن حوکمهتی ههریمهوه، پهسههه کردنی لهلایهن پههلهمانی کوردستان که ناکریته ههریمی کوردستان بۆ چهندين سائه بهبی یاسای بودجه بیت و ئهگهه جارن هۆکاری تایبتهتی بوبی ئیستا زههینه لهباره بۆ ئامادهکردن و پهسههه کردنی ئهوه پرۆژه یاسایه.

3- کارکردن له پیناو ئامادهسازی بۆ نووسینهوهی پرۆژهی دهستووری ههریمی کوردستان که له ئیستادا کوردستان له ههموو کات زیاتر پیویستی پییهتی.

4- کارکردن له پیناو دهرکردن بیمهتی تهندروستی و دانانی سنووریک بۆ به تایبته کردنی کهرتی تهندروستی.

5- ههموار کردنی ههردوو مافی زیندانیانی سیاسی له ههریمی کوردستان و یاسای وهبهههینان له ههریمی کوردستان.

7- کارا کردنی یاسای ئههجومهتی رازه له ههریمی کوردستان له ریگای پیکهینانی ئههجومهتی رازهوه.

8- کار کردن له پیناو دانانی یاسای خزمهتی سهربازی ئیلزامی له ههریمی کوردستان که ریگایه که بۆ یهکخستنی هیژی پيشمه رگه ی کوردستان، کوټای هییان به دیاردهی فره هیژی، زۆر سوپاس.

بهريز د. ريواز فائق حسن / سهروکی په رله مان:

سوپاس، ئیستا فراکسیونهکانی ئۆپوزسیۆن تهواو بوون، دهچنه وه سه ر فراکسیونهکانی بهژدار له حکومهت، کاک (اومید)، فهرموو.

بهريز ئومید عبدالرحمن حسن:

بهريز سهروکی په رله مان.

بهريزان ئەندامانی په رله مان ئەولهويهتی فراکسیۆنی پارتی له و وهرزهی یاسادانان وهرزی پایزه له باری یاسایی وه نوینه رایهتی وه چاودیژی کردن بریتین له م خالانهی خوارهوه:

1- ههنگاونان بۆ قوټر کردنه وه و بۆ جیبه جیکردنی ریکهوتنهکانی لایه نهکانی پیکهینه رانی حکومهت، له و چوارچیهیه شدا پشتوانیکردن له و پرۆژانهی که به هه ماههنگی له ماوهی داها توودا دهیخهینه روو:

1- پرۆزه یاسای چاکسازی له بودجه و خانه نشینی وه بهخشین و ئیمتيازاتهکان وه پشتوانیکردن له و پرۆزهیهی که ئیستا نامادهکاری بۆ دهکریټ له لایه ن حوکمهته وه دیته په رله مان ی کوردستان.

2- پشتوانیکردن وه ههولدان بۆ ده رچوواندنی یاسای خانه نشی هیزهکانی ئاسایشی ناوخۆ، پشتیوانی له هه ر داخوازی و پرۆزهیهکی که له خزمهت پيشمه رگه و بنه ماله ی سه ربه رزی شه هیدانی کوردستان بپت.

پرۆزه یاسای دهروازه سنووریهکان یهکی له کارهکانی دیکهیه وه له رووی تهندروستی و له چوارچیهی کارنامه ی حکومهت وه بیمه ی تهندروستی مافهکانی نهخۆش و مافی کارمه ندانی تهندروستی و تهواوی

که رتهکان، چاکسازی کردن له و سیکت هه ردا پرۆزه یاسا پيشکesh دهکین به هه ماههنگی له گه ل فراکسیونهکانی دیکه پیکهینه ری حکومهتین، پشتوانی کردن به تهواوتهی له شه فافیهت له هه موو

روویکه وه له هه موو سیکت هه رکان و زیاتر به رقه رارکردنی دادپه روه ر ی و نه زیهی، روونی له کارهکانی حکومهت، زه مینه سازی دهکریټ له م وه رزه بۆ ئه وهی که له رووی سیاسی یاساییه وه ههنگاوهکان ناماده

کردنی پيشکeshکردن و کاراگردنه وه ی لیژنه ی دهستووری، بۆ ئه وهی ببینه خاوه نی دهستووریکی هاوچهرخ و مه دهنی له م خوله ی په رله مان ی کوردستاندا، له گه ل ئه وه شدا ده رچوواندنی یاسای قه ره بووی زیان

لیکه وتوانی جینۆساید و قه رکردنی هه موو ئه و کاره ساتانه ی که به سه ر گه لی کوردستان دا هاتوون له نیویشیاندا چاره نووسی ئه وانیهی که تا ئیستا چاره نووسیان دیار نییه، تابهت به هه موار کردنی یاسای

وه به ره هیان پرۆزه مان هیه و وه پيشکeshی دهکین وه پشتوانی له و پرۆزهیه ش دهکین که ئیستا ناماده کاری بۆ دهکریټ له لایه ن حوکمهتی ههریمی کوردستانه وه، پيشوازی و پشتیوانی له تهواوی

پرۆزهکانی که حکومهت به نیازن بۆ جیبه جیبوونی ئه و کارنامهیهی که له بهر دم ئه و په رله مانه به ریزه دا پيشکeshیان کرد پشتیوانی لیدهکین، خاوه نداریهتی دهکین، پشتوانی له هه ولهکانی حکومهت

دهکین له ئاسایی کردنه وه ی په یوه ندییهکانی نیوان هه ولیر به غدا به ئومیدی ئه وهین بگهینه چاره سه ر و

له نەتىجەشدا ئاوريك له مافى فەرمانبەرانى ھەرىمى كوردستان بەرپەتەو و له رېگاي ژمارەبەكى تايبەتەو مووچەي پاشەكەتكر اوياي زامن بكریت كە يەككەك له كارەكانى فراكسيۇنى پارتى پشتيوانى كردن لهو بابەتە دەبیت، پرۆژەش بۆ ئەم بابەتە ئامادەكارى بۆ كراوه، پەرەدان بۆ زياتر گويگرتن له چين و توپژەكان و له ئاستى نوپنەرايەتى فراكسيۇنى پارتى ديموكراتى كوردستان پەرە دەدات بۆ زياتر گويگرتن له ئاست و چين و توپژەكان له ئاستى نوپنەرايەتى فراكسيۇنى پارتى ديموكراتى كوردستان پەرە دەدات بە زياتر گويگرتن له چين و توپژەكانى كۆمەلگاي كوردستان و له تەواوى سنووره جوگرافىيەكانى كوردستان، كاراير بوونى ئەندامانى فراكسيۇنى پارتى و ليزنە ھەميشەبەبەكانى پەرلەمانى كوردستان و تەواجودياتيان له نووسينگەكانى پەرلەمانى لەسەرتاسەرى كوردستاندا، له رووى چاودپيريەو سەرەراي پشتيوانى توند و بەردەوامى كارەكانى حكومەت و پشتيوانيكردن خاونداریەتى كردنى ئەو حكومەتە وەكو فراكسيۇنى زۆرينەو پيگهينەرى ئەساسى، بەلام له رووى چاودپيريكردينشەو ھيچ جۆرە سازش لەسەر چاودپيريكردىن جيبەجيكردنى روكنيك له روكنەكانى پەرلەمان ناكەين چاودپيري وردى كارەكانى حكومەت دەكەين، ھەم له كالنامەيان ھەم لهو پرۆژانەي كە پيشكەشى دەكات، لەگەل ئەوھشدا لەو وەرژەدا تەركيز لەسەر ئەو دەكەينەو بەرجەستە بوونى ريكەوتنەكان وە پابەندى و پاراستنى ھاوپەيمانيەتەكانمان لەگەل لايەنەكانى پيگهينەرى حكومەت، قولكردنەوھى گيانى چەسپاندنى ديموكراسيەت و ريزگرتن له بير و بۆجوون و پرۆژە و بپارەكانى ئۆپۆزسيۇن بە ديدى نەيارانى خۆمانيان نەزانين ھەر پرۆژەبەك لەلايەن ئەوان بخريتە روو له بەرژەوھندى گەلى كوردستان بيت بە دنيايەو پشتوانى ليدەكەين و له ناو كارنامەي فراكسيۇنى پارتى جيگاي دەبیتەو بە دنيايەو.

بەريز د. ريوافائق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاتەكەت تەواو بوو، فراكسيۇنى يەكيتى نيشتمانى، فەرموو.

بەريز جمال حويز مصطفى:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خواي بەخشندەي ميھربان، وەك ھەموو لايەكمان ئاگادارين له چەند سالى رابردوودا كوردستان لەرووى چەندين كارەسات و تەحەدياتي گەورەو نەخوازراو بۆو، كاتيك تيرۆرستانى داعش و برينى بودجەي ھەريم لەلايەن حكومەتى ناوھندى و دابەزىنى نرخى نەوت و ھاتنى بە ليشاوى ئاوارەكان بۆ كوردستان ئەمانەش بوون بە ھۆكارى سەرھەلدى چەندين قەيرانى تر و وەستاندى چەندان پرۆژەي خزمەت گوزارى، پاشەكەوت كردنى مووچەي مووچەي خۆرانى ھەريم، وەستاندى دامەزراندن له كاتيكدا دەيان ھەزار دەرچووى كۆليژ و پەيمانگاكان چاودپيري دامەزراندن و نەمانى ھەل كار و پەككەوتنى بازارەكان و نەمانى كار و كاسبى، بۆيە لەبەرچاوا گرتنى ليكەوتەكانى ئەو قەيرانە و تەنگزانەي كە باسمان كردن فراكسيۇنى يەكيتى له ھەولدايە بە ھاوكارى و ھەماھەنگى فراكسيۇنەكانى ترى پەرلەمانى

كوردستان له وهرزى پايزه ياسا داناندا به چەند پرۆژە ياسايە فەرەبووى گشت چين و تويزەكانى كۆمەلانى خەلكى كوردستان بكاتەووە كە ئەمانەى خوارەووە له خۆ دەگریت:

كاراكردنهووى ليزنهى ئامادەكارى دەستوور بۆ راپرسى، پابهند كردنى حكومەتى هەرئيم بەدانەووى فەرز پاشەكەوت كراوى مووچە خۆرانى هەرئيم له چوار چيوەى ياسايەكى تايبەت بەو پرسە، تىپهەراندى ياساى چاكسازى خانەنشینی فەرمانبەرانى مەدەنى و هیزەكانى ئاساپش و ناوخۆ، بەهەميشەبى كردنى دامەزراندنى فەرمانبەرانى گریبەست، هاوتاكردنى ماف و ئيمتيازاتى هیزى پيشمەرگە بە سوپا عىراق، چەسپاندنى بيمەى كۆمەلایەتى و تەندروستى و پاراستنى مافى نەخۆش، دامەزراندنى يەكەم و دووهم و سێهەمەكانى زانكۆ و پەیمانگاكان، دۆزینەووى بەدیلى نەوت له رینگای گرىنگیدان بە سێكتەرەكانى كشتوكاڵ و پيشەسازى ناوچە گەشتيارىبەكان، هاوتاكردنى ماف و ئيمتيازاتى كەس و كارى شەهیدان تىكۆشەرە دێرینەكان و زیندانىبە سیاسىبەكان لەگەڵ حكومەتى ناوهند، دابىنكردنى دەرمانە بۆ خویندكارانى كۆلیژ و پەیمانگاكان، سوپاس.

بەرپز د.رئوواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپز كاك على حەمە صالح سەرۆكى فراكسيۆنى گۆران، فەرموو.

بەرپز على حەمە صالح:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

له چوارچيوەى ئەو رێككەوتنەنەى بزوتنەووى گۆران بۆ بەشدارىكردنى له حكومەتدا كردوويەتى كە رووحى رێككەوتنەكان ئىسلاخە له بوارى دارايى و ئابوورى و سياسى و قانونى و كارگيريه، فراكسيۆنى گۆران كارنامەى خۆى دەرشتوتەووە بۆ ئەم خولەى پەرلەمان، خالى يەكەممان پشتيوانى كردنە له ياساى چاكسازى له مووچە و خەرجى و دەرمانە و ئيمتيازات و رێكخستنهووى دامەزراوە دارايىبەكاندا كە هيوادارين له زووترين كاتدا كە برپيارە مانگى (9) بىتە پەرلەمان و زوو دەرچوویندريت، پرۆژەى دووهم چاكسازىكردن تەنها له خەرجيدا نيبە، چاكسازى گەورە پيوستە له داهاوتا بكریت، بۆ ئەمەش پرۆژە ياسا و دەرکردنى چەند برپارىكى پيوست كە ئەوهيان ئەركى حكومەتە بۆ باج كە نزيكەى (23000) هەزار كۆمپانيا له كوردستاندا هەن، بەشيكى زۆريان بە تايبەتى كۆمپانيا گەورەكان له باج خۆيان دزيوتەووە، له هەمان كاتدا ياساى تايبەت بە خالە سنووريبەكان و رێكخستنهوويان كە له ئىستادا كۆمەلێك كۆمپانيا بە هەشت جۆرى جياواز له خالە سنووريبەكان پارە وەردەگرن، بە دامەزراوەبىكردنى كەرتى نەوت ئەويش بە دروستكردنى سەندوقى داهاتە نەوت تەنفيزكردنى له هەمان كاتدا دەرچوواندنى كۆمپانياى كوردستان بۆ بە بازاركردنى نەوت، كۆمپانياى كوردستان بۆ پالۆتن و پاشكۆكانى نەوت و كۆمپانياى نيشتىمانى نەوتى كوردستان، خالێكى تر پيداچوونەووە بە هەموو ئەو گریبەستانەبە بۆ خەدەمات كراوە و دراوە بە چەند كۆمپانيايەك له نەتيجه بە زەرەرى خەلكى كوردستانە، زەرەر بەداهاتى خەلكى كوردستان و دەولەمەندكردنى خەلك لهوانە ئەو گریبەستانەى دراوە بە كاتب عەدلەكان كە ئەو گریبەستە دراوە بە

كۆمپانىيەك بۇ كۆكردنەۋە پارەى ئاۋ، پارەى خاشاك، پارەى تابلۇى ئۆتۆمبىل، جۆرەها گرىبەست كراۋە لە نەتىجەكەى زىانى گەۋرەبۈۋە، گرىبەستەكانىش بە رى و شوئىنى قانۇنىدا تى نەپەرىۋوۋە، پىۋىستە بە ياسا بىرپارى لى بىرئىت كە ھەر گرىبەستىك ھەقى گشتى ھەيە با پىش پەسەندىدى دىۋانى چاۋدىرى دارايى پەسەندى بىكات، بەمە رىگرىەكى گەۋرە لە بەفەرۋدانى داھاتى گشتى لە كوردستاندا دەرېچىت، دەرچۈۋاندىنى ياساى پاسەۋانى لە كوردستان يەككىك دەبىت لە ئەۋلەۋىەتى كارەكانمان كە ئىستا تاكە دامەزراۋەيەك بە ياسا رىكخراپىت پاسەۋانەكانى پەرلەمان و پەرلەمانتارانى كوردستانە، ئەمە جگەلەۋەى كە كۆمەللىك چىن و توۋژن كە گىرنگە ئاۋرپى لى بىرئىتەۋە لەۋانە تۆرى پاراستنى كۆمەلەيەتى ئەۋ ئاۋرەتانەى كە بى ھاۋسەرن ماۋەى پىنچ سالە تەنھا (100000) ھەزار سەرچاۋەى ژيانىانە راگىراۋە، لەگەل ئەۋ خۋىندىكارانەى كە پىۋىستە دەرمانلەى خۋىندىنپى بى بىرئىت، ياساى تايبەتى بۇدجە كە ئىستا ئامادەكارى بۇ دەكرى لە ۋەزارەتى دارايى پىۋىستە دەست و بىردى لى بىكرى بۇ ئەۋەى داھاتوو و خەرچى بە تەۋاۋى روون بىپىتەۋە، رىككەۋتلىكى سەنگىن لەگەل ھۆكۈمەتى عىراقدا پىشتىۋانى دەكەين، بە تايبەتى لە بوارى دارايى و نەۋت و خاك و پىشمەرگە و كۆى سامانە مەۋىيەكان، ئەمە جگەلەۋەى ئىمە كۆمەللىك پىرۋە ياسامان كىردووۋە زۆر بە خىرايى ئامادەكىردووۋە و لە رۆژانى ئايندە تەقىمى دەكەين، تەنھا ناۋەكانىان دەخۋىنەۋە، ئىنفازكىردنى قانۇنى ەمەلى عىراقى كە زۆر گىرنگە، پىرۋە ياساىەك تايبەت بە گەپرانەۋەى پاشەكەۋتى موۋچە بە خۋىندىنەۋەى ۋاقىعى دارايى ھەرىمى كوردستان، تەسبىتى بە سىستەم كىردنى رەقەم دواتر قۇنارغ بە قۇنارغ، نىسبە بە نىسبە دۇخى دارايى ھەرىمى كوردستان پارەكان بگەپىندىرئىتەۋە، بە ياساى كىردنى دامەزىراندىنى يەكەمەكان ئەۋە تەشجىعى خۋىندىن دەكات لە ھەرىمى كوردستاندا خەلك ھەۋل بىدات بىخۋىنئىت، چۈنكە ئەگەر يەكەمەكان بى ئومىد بىن نەتىجەيەكى باش نىيە، ئەۋە دۇزىنەۋەى رىگەى پىۋىستىش بۇ گرىبەست و خۇبەخشەكان، ياساى دەستەى نىشتىمانى بۇ دانوسان پىرۋەكەمان ئامادەكىردووۋە، ياساى قەدەغەكىردنى رىكخستەنە حىزىيەكان لە ناۋ رىكخستى ھىزى پىشمەرگە و ئاسايسى گىشتىدا، ياساى دەستەى ئاۋادانكىردنەۋە نىۋ خىزمەتگوزارى گۈندەكان، ياساى بەركارى خانەنشىنى يەگىرتوۋى عىراق ژمارە (14)ى سالى (2014)، ياساى گەشەپىدان و پاراستنى خىزان، ياساى داۋاكارى گىشتى، ياساى رىگرى لە زىادەرۋى لە ھەرىمى كوردستاندا، دلىيايى كۆمەلەيەتى، دەستەى گىشتى سەلامەتى و باشى بەرھەمى خۇمالى و ھاۋردەكان لە ھەرىمى كوردستاندا، ياساى تايبەت بەرنگارىۋونەۋەى ماددەى ھۆشبەرەكان، كە ئىستا گەۋرەترىن گىرغە و تاۋەكو ئىستا ياساى تايبەتى نىيە لە كوردستاندا، تەئىمىنى تەندىروستى، زۆر سوپاس.

بەرىز د. رىۋاز ھانىق ھىسن / سەرۋكى پەرلەمان:

رومىو ھەكارى سەرۋكى فراكسىۋنى ھاۋپەيمانى يەككىتى نەتەۋەى فەرموۋ.

بەرپىز روميو حىزىران نىسان:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان، ئىمە وەكو فراكسىيۇنى ھاوپەيىمانى يەككىتى نەتەۋەبىي كە نوپىنەرايەتى گەلى كىلدانى سىرئانى ئاشوورى دەكەين، ئىمە جگەلە كارى پەرلەمانى خۇمان كە خۇي لە ياسا لە دەرکردنى ياسا و جاۋدىرى بوو، ھەرۋەھا پەسەندىكىرىنى بودجەي سالانەي ھەرپىمە، ئىمە كارىكى تىرىش كە كارى نەتەۋەبىي نىشتىمانىيە لە پىشمانە كە ئەۋىش خۇي لە داكۆكى كىردن بۇ پارىزگارى كىردن لە مافەكانى ئىمە وەكو پىكھاتەيەكى جىاۋاز لە رووى نەتەۋەبىي و ئايىنى لە ھەرپىمى كوردستان، ھەرۋەھا سەرچەم پىكھاتەكانى تر، لە ھەمان كاتدا ئىمە وەكو نوپىنەرى سەرچەم خەلگى كوردستان داكۆكى و پىشتىگىرى لە ماف و داخۋازىيەكانى ھەر ھەموۋىيان دەكەين، بۇيە ئىمە پىمانوۋايە لە دانى ئەۋلەۋىيەت بدىرىت بە ھەندى ئەو ياسايانەي كە پىمانوۋايە چەندەھا سالە خەلگى كوردستان داۋاي دەكەن، بە تايبەتى يەكەمىيان كە ياساى چاكسازىيە، كە ئەۋىش خۇي لە دىارىكىردن و تەحدىدكىردنى مەسەلەي موۋچەيە، ھەرۋەھا خانەنشىنى، موۋچەي كەم ئەندامان و موۋچەي بى سەرپەرشتان و زۇرىك لەو چىنە ھەزارانەي خەلگى كوردستان كە چەندەھا سال لە ژىر بارى ھەزارىيەۋە دەنالىنن، خالى دوۋەم: كە بە لاي ئىمە ئەۋلەۋىيەتى پى بدىرىت مەسەلەي دەستوۋرە، ئىمە لە دەۋرەي دوۋەمدا كە رەشنىۋسى ياساى دەستوۋرى ھەرپىمى كوردستانمان دەرکردۋە، كە تاۋەكو ئىستا جى بەجى نەكراۋە، پىمانوۋايە كە دەبى لەم خولەدا بە شىۋەيىكى جدى جارىكى تر لىژنەيەكى نوئ پىك بەيىرىت بۇ باسكىردن، بۇ پىداچۈنەۋەي سەرچەم ماددە و بىرگەكانى دەستوۋر، ئىمە وەكو گەلى كىلدانى سىرئانى ئاشوورى بۇ ئىمە زۇر گىرنگە، بۇ مافەكانمان، بۇ داھاتوۋى نەۋەكانمان، كە ئەم دەستوۋرە بنووسرىت بۇ ئەۋەي بزىنن مافەكانى ئىمە تا چ ئاستىك پارىزراۋە لە ھەرپىمى كوردستاندا، ياسايەكى تىرىش ئەۋەيە كە ياساى ژمارە (5) سالى (2015)، كە لە پەرلەماندا موناقەشەيەكى زۇرى لەسەر كراۋە ئەۋىش پەيوەستە بە پارىزگارىكىردنى مافى پىكھاتەكانى ھەرپىمى كوردستان، كە پىكھاتەي ئىمە و پىكھاتەي تۈركمانەكان، ھەرۋەھا پىكھاتە نەتەۋەبىيە جىاۋازەكانى تر كە لە ھەرپىمى كوردستاندا دەژىن، ئىمە وەكو فراكسىيۇنى ھاوپەيىمانى يەككىتى نەتەۋەبىي پىشتىگىرى لە چارەسەركىردنى كىشەكانى نىۋان ھەۋلىر و بەغدا دەكەين، كە پىمانوۋايە بە چارەسەركىردنى ئەم كىشانە بەشىكى زۇرى كىشەكانى ھەرپىمى كوردستان و بە تايبەتى خەلگى ھەژارى كوردستان چارەسەر دەكرىت، خالىكى تر ئىمە وەكو نەتەۋەي كىلدانى، سىرئانى، ئاشوورى پىمانوۋايە دەبىت چەندەھا ياساى تر ھەبى بۇ پىشكەشكىردنى خىزمەتگوزارى بە تايبەتى بۇ ناۋچەكانى ئىمە كە بەراستى تاۋەكو ئىستا خىزمەتگوزارىيان پى نەگەشىتۋە، خالى كۆتايىمان ئەۋەيە كە ئىمە لە پەرلەمانى كوردستان دانىشتنى (3/اب) لە مانگى رابردوۋدا، پىرۋە ياساى دىارىكىردنى رۇژى (3/اب) وەكو رۇژى جىنۇسايىدى خوشك و برا ئىزىدىيەكان، ئىمە پىمانوۋايە وەكو نەتەۋەيەك كە بەشدارىن لە خۇشى و ناخۇشى لە ھەرپىمى كوردستان و بەشدارىن لەسەرچەم چالاكىيە سىياسى و زوباكىيەكانى ھەرپىمى كوردستان، پىمانوۋايە دەبى نەتەۋەي ئىمە و

پېكھاتەكانى تىرىش رۇژېكىيان بۇ دىيارى بىكرېت، بۇ نموونە ئىمە وەكو گەلى كىلدىنى سىرپانى ئاشوورى لە هاتنى داعش ئىستا من لە دانىشتنەكەشدا باسمرىد ئىمە قوربانىيەكى زۇرمانداو، زۇر سوپاس.

بەرپىز د.رېواز فائق حسن / سەرۇكى پەرلەمان:

كاك ررميو پېرۇژەكەتان پېشكەشكرىدوو و لەلای سەرۇكايەتییە، كاك محمد سعدالدىن سەرۇكى فراكسىونى گەشەپىدىنى توركىمانى فەرموو.

بەرپىز محمد سعدالدىن انور:

بەرپىز سەرۇكى پەرلەمان.

پېشەكى سوپاسى سەرۇكايەتى پەرلەمان دەكەين بۇ ئەم دەرفەتە، بابەتى چاكسازى بۆتە قسە و باسى خەلك و دروشمى گشت لایەنەكانە، هەرودها خالى ھاوبەشى حكومت و پەرلەمان و ھېزە سىياسىيەكانە، بۆيە ئىمەش وەكو پارتى گەشەپىدىنى توركىمان پشٹیوانى پېرۇژە چاكسازى دەكەين، ئەمە نەك تەنھا بە دەرچوواندىنى ياسا دەنگى پى بدرېت، بەلكو پېويستە هەمان ھەلوپست و ئىرادەمان ھەبېت لە ھەنگاوەكانى جى بەجىكردىنى چاكسازى كە ببېتە ھۆى باشكردىنى بژيوى خەلك و زامىكردىنى مافى فەرمانبەران و پېشخستنى سىستەمى كارگېرى لە ھەرىمى كوردستان، ھەرودها ھاندانى حكومت، لە ھەمان كاتدا ھاوكارى كرىدى بۇ ئامادەكردىنى بودجەى سالانە كە بە ھۆكارى قەيرانى دارايى و برېنى موسستەحەقاتى دارايى ھەرىم لەلایەن حكومتەى مەرکەزى، سالانى رابردوو ھەرىم خاوەن بودجەيەكى سالانە نەبوو، پشستگىرى ئەو داوكارى و پېشنىارانە دەكەين بۇ ئامادەكردىنى دەستورى ھەرىمى كوردستان، كە كۆتاش شېوہى سىستەمى سىياسى و ھوكمېراني جىگېر بكات، كە ھەر تاكىكى ئەم نىشتىمانە و ھەر پېكھاتەيەك و بە گشتى ھەموو خەلكى كوردستان ماف رۇلى ھەبېت لە ھەلبىزاردنى نوپنەرەكان و سەرۇكايەتەكانيان، ھەرودها لەم دەستوورە ھەموو مافەكانى نەتەوہى و سىياسى و ئىدارى نەتەوہ جىاوازەكان و پېكھاتە ئايىنى و ئايىنزاكان جىگېر بىكرېت، بۇ بەدەيھىنانى مەبدەئى پېكەوہ ژيان و ئاشتىيانە رېكخستنى زانستىيانەى كەلتور و زمانى نەتەوہ جىا جىاكان ئامازە بە گرىنگى دەرچوواندىنى ياساى ئاكادىمىيائى توركىمانى سىرپانى دەكەين، كە لە ياساى ژمارە (5)ى سالى (2015)، ئەم مافە بە پېكھاتەكانى توركىمان و كىلدىنى سىرپانى ئاشوورى دراوہ، ھەرودها وەكو پېكھاتەى توركىمان داوا لە سەرۇكايەتى پەرلەمان و فراكسىونەكان دەكەين پالپشتمان بىكەن لە دووبارە دەرچوواندىنى پېرۇژە برپارى بۆنە فەرمىيەكانى نەتەوہى توركىمان، كە ئومىد دەكەين پېش (17 / تشرىنى دووہم) ئەم پېرۇژە برپارە دەنگى لەسەر بدرېت، چونكە رۇژيىكى نەتەوہىيە، يادى دامەزراندنى فوتابخانە توركىمانىيەكانە، لە كۆتايىدا ئىمە وەكو فراكسىونى پارتى گەشەپىدىنى توركىمان پالپشتى ھەنگاوەكانى كابىنەى نوئى دەكەين لە رېكخستنى كاروبارى كارگېرى و دارايى و ناخۆيى ھەرىم بەردەوام دەبين، لە پشستگىرى كرىدى ھەر پېرۇژە و ھەلوپستىكى نىشتىمانى بۇ پاراستنى بەرژەوہندىيە بالاكانى ھەرىم پېشخستنى پېرۇسەى سىياسى لە ھەرىمى كوردستان، زۇر سوپاس.

بەرپىز د.رئىز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو.

بەرپىز باپىر كاملا سلیمان:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من نامەوى ھىچ پېشەكەك بىدەم لەبەر ئەو ھەفالا ئىم باسيان كرد، ئەمەوى بېمە سەر ئەو ياسايانەى پەيوەستىن بە ژيان و گوزەرانى خەلك و كاريگەريان ھەيە لەسەر باشتر كردنى گوزەرانى خەلك، يان ئەو ياسايانەى كەمووكورىيان ھەيە و پېويستيان بە ھەموار كوردنەو ھەيە، يەكەم، بە راي من ياساي چاكسازى كە رەھەندىكى نىشتىمانى ھەيە كە پەيوەندى بەو ھەيە داھاتى گشتى زياد دەكات، ئەتوانرى بەردەوامى مووچە و زياتر گەشەى ئابوورى لى بکەوئتەو، بەلام بە مەرجى بى كە رەھەندى نىشتىمانى ھەيە و ئەبى بە سازانى ھەموو لايەك بى، بۇ ئەو ھى ئالۆزى كۆمەلایەتى لى نەكوئتەو، كۆمەلئ شت ھەيە لە ياساي چاكسازى ھەيە لەوانەيە بېتە مایەى غەدر كوردن لە ھەندى توئىر و بە پېچەوانەشەو، بۆيە زياتر ئەبى ورد بى، پېم باشە ئەو ياسايە دەقيقتىر بى، ئەو ھى دووم پەيوەندى بە رېكخستى ژيانى خەلك و دابەش كردنى داھاتى ولاتە لە ياساي بودجەدا دىت، ياساي بودجە لە دوو ھالەت دى، يەكيان رېكەوتن لەگەل ھكۆمەتى مەركەزى، يەكيان پشت بەستىن بەو داھاتەكانى ناوخۆ، ئەو ھى لە مانگى (10) زياتر دەرئەكەوى كە بودجەى عىراق ئەخەملينرى، پېش ئەو كاتە رېكەوتنىك بىرى زياتر بەرچا و روون ئەبىن، بۇ ئەو پىشتگىرى لەو ئەكەم ياساي بودجە لەو سال بتوانىن بۇ ئەو ھى ئەو داھاتەى ھەيە بە تەواوى چىن و توئزەكان و دادپەرورى تىدايى لە دابەش كوردن، سىيەم، ياساي ھەموارى و بەرھىنان كە خۆى ياساكە لە (25) ماددە پېكھاتوو، ئەو ياسايە وای كوردوو زەوييەكى زۆر بە ھەدەر بدرى، ياسايەكە كون و كەلەبەرى زۆر، بۆتە مایەى نارەزايەتى خەلك، يان بە شىوہەيەكى زۆرتر لە ژىر سىبەرى ئەو ياسايە گەندەلئ زۆر كراو، بۆيە پېم باشە ئەو ياساي و بەرھىنانە بە زوترىن كات ھەموار بىرىتەو، دواى ھەموارى ياساي خانەنشىنى ھىزەكانى ناوخۆ پىشتگىرى لى ئەكەم، ياساي وەزارەتى پەرەوئەدە كە سىستەمى سويديمان تەبەنى كوردوو پېشتر ئەو ياسايە جى كەوتەى نەبوو وەكو پېويست، بۆتە مایەى گرفتى زۆرى ھەم قوتابيان و ھەمو دايك و باوكى قوتابى و فىركاران ئەو پېويستى بە ھەموار كوردنەو ھەيە، ئەگەرنا بە راسپاردە بى يان بە ھەر شىوہەيەك بى چارەسەر بىرى، ئەو سىستەمەكە بە راي من پېويستى بەو ھەيە بە قۇناغ جى بەجى بىرى، ھەتا كادىرى شارەزاشى بۇ بىرى، دەر كوردنى راسپاردەيەك نەك ياسا كە ھكۆمەتى ھەرىمى كوردستان بە تايبەتى وەزارەتى ناوخۆ يەكەى پاسەوانى كە سەرووى (60) ھەزار كەسى تىدايە ئەو رىك بىرىتەو كە بارگرانى زۆرى لەسەر ھكۆمەتى ھەرىمى كوردستان و بارگرانىەكە كەمتر ئەكەرىتەو و ھەموو لايەكەش تىيدا بەشدارە، نامەوى بېمە سەر وردەكارىيەكان، ھەوتەم، دەر كوردنى برىارىك نەك ياسا بۇ پابەند كوردنى ھكۆمەت و دلىا كوردنى فەرمانبەران لە گەرانەو ھى پاشەكەوتى مووچە، ئەو پاشەكەوتى مووچەيە بۇ ئەو ھى دلىايان بىكەين بە شىوہەيەك لە شىوہەكان برىارىك دەر بىكەين

ئەگەر بە راسپاردەش حكومت بتوانى جى بەجى بكات باشە، هەشتەم، رىكخستەنەو و كۆنترۆل كوردنى بازارى ئازاد، بازارى ئازاد نا عدالەتى زۆرى تىدا بوو هەموو ئەو كەلپەلانەى ناشيان و رۆزانە مافى ھاۋلاتيانى پىشىل ئەكەن لە بازارى ئازادەو سەرچاۋە ئەگرى، ئەو بازارە رىك بخرىتەو بەكەينە بازارىكى موختەلەت يان بتوانى عدالەتى تىدايى، لەبەر ئەوۋى قۇرغىراۋە، ئەوۋى نۆيەم دياردەيەكى زۆر خراپە مەسەلەى ماددەى ھۆشبەرە ھاتۆتە زۆربەى مالان و بۆتە كىشەيەكى گەورەى كۆمەلەيەتى و لە چاكسازيش نەيانتوانيوە، ھەر ئەو كەسەى بەرىدەدەن.....

بەرپىز د.رئوۋاز ھانىق حسن / سەرۆكى پەرلەمان.

سوپاس، فەرموو كاك ئازاد سەرۆكى فراكسيۇنى مىللەت.

بەرپىز ئازاد اكرم بەرام:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئىمە لە فراكسيۇنى مىللەت ئەولەوياتمان لە خولى پايزەى ياسادانان بەو شىۋەيە:

1- دەستكردن بە ئامادە كوردنى پرۆژەى دەستوورى ھەريمى كوردستان زەمانەتى مافى پىكھاتەكان بكرى لە دەستور.

2- بودجەى ھەريمى كوردستان بىتە پەرلەمان و پەسند بكرى، رىژەيەكيش لە بودجە بۆ چالاكى و فەرھەنگى كەلتوورى پىكھاتەكان تەرخان بكرى.

3- كار بكرى لەسەر تەنەوۋى سەرچاۋەكانى داھات و بە تايبەتى پەرە بدرى بە كەرتى كشتوكال و گەشت و گۆزار و پىشەسازى و كەرتى تايبەت.

4- پىداچوونەو بە سىستەمى ياساكانى پەرورەدە و رۇشنىرى و وەزىرش، بە جۆرىك ھەريمى كوردستان بكرى بە خاۋەنى سىستەمىكى پىشكەوتوۋى خۆمالى كە گونجاۋ بى لەگەل پىشكەوتنەكانى سەردەم، رەچاۋى باردوخى ھەريمى كوردستان بكات گرنگى بدرى بە پەرورەدە و رۇشنىرى و پىكھاتەكان.

5- گرنگى بدرى بە دابىن كوردنى پرۆژەى خزمەتگوزارى و سەرەكەيەكانى ئاۋ و رىگاۋبان و تەندروستى.

6- پەيرەۋى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان ھەموار بكرىتەو.

7- ياساى پەرلەمانى كوردستان و ياساى ھەلپژاردنى پەرلەمانى كوردستان پەسند بكرى.

8- پرۆژە ياساى چاكسازى پەسند بكرى.

9- ياساى ئەنجومەنى پارىزگاي پارىزگكان ھەموار بكرىتەو و بە مەرجى لامەرەكەزىەتى ئىدارى فراوان بكرى.

10- پەيوەندىيەكانى ھەريمى كوردستان و بەغدا لە ساىەى بنەماى دەستورى عىراقى رىك بخرىتەو، مافەكانى گەلى كوردستان لە بودجەى عىراق دەستەبەر بكرى.

11- پىداچوونەو بكرى بە ياساكانى تايبەت بە كەرتى تەندروستى، ھەر لە بيمەى تەندروستى و مافەكانى نەخۆش تا دوايى.

- 12- بۇ جى بەجى كىردى پىرۇگرامى حىكومەت پەرلەمان ھاۋكار و چاۋدىر بى.
 13- پىرۇزە ياساى تايىبەتەكانى پىكەتەكانى گىرنگى زىاتىرى پى بىردى لەلايەن پەرلەمان.

بەرىز د.رېۋاز فائق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك فەرىد سەرۋكى فراكسىۋنى رافىدەين.

بەرىز فەرىد يعقوب اليا:

بەرىز سەرۋكى پەرلەمان.

بەناۋى خۋاى گەورە، لەسەرەتا پىرۇزىبايى ئەكەم بە بۆنەى دەستىپى كىردى ۋەرزى ياساىى دوۋەم، ھىوادارم ئەۋ ۋەرزە بىيىتە ماىەى بەدەستەپىنانى دۆسىەكانى گىرنگى كە شەقام چاۋەرۋانى ئەكرد و متمانە ھەبى بۇ چارەسەر كىردى بە شىۋەپەكى رىژەبى گىرنگىتەن ياسا ياساى چاكسازى كە لاىەنى گىرنگە لە كارى پەرلەمان و پاشكەۋتەى موۋچەى فەرمانبەرەن و دابىن كىردى مافى رەۋاكان لە ياسادانان كە ژيانىكى ئاسوۋدەى بۇ ھاۋلاتيان دابىن ئەكەين، بە تايىبەتى پەرۋەردە كە پىۋىستە بە دوۋبارە كىردى گىشتى ھەپە لە سىستەمى كە زوو گۆرانەكە لە پىرۇگرامى دەبىت، ھەرۋەھا ياسادان تايىبەت بە تەندروستى و كارەبا و چەندىن شت، خىزمەتى ھاۋلاتى ئەكەين، ئىمەش ۋەكو پىكەتەتى كىلدان و سىرپانى و ئاشوۋرى رەسەن داۋاكارىن لە پەرلەمان ئىستا كار بكات بۇ زامان كىردى مافەكانمان ، كار كىردى بۇ چارەسەر كىردى كىشەكانيان، كەمەنەتەۋەكان ھەرەشەپە بۇ نەمان لە كوردستان، بۇ راۋەستان لە ئاۋارەبوۋنى گەلەكەمان گىرنگىتەن شت پىكەۋە ژيانە، داۋا ئەكەين ئەۋ پىكەۋە ژيانە بە فىەلى جى بەجى بىرى بە چارەسەر كىردى كىشەكانمان و بەشداربوۋنى حەقىقى لە ھەرسى دەسەلاتى ھەرىم لە ياسادان و جى بەجى كىردى و ناۋخۇى، پاراستن لە نوپىنەرانى كىردى گەلەكەمان لە پەرلەمانى لە رىگەى كار كىردى ياساى ھەلپىزاردنى بگەرىنەۋە بۇ ياساى (1992) و دانانى تۇمارى تايىبەت بۇ گەلەكەمان ھەلپىزاردنى نوپىنەرى خۇى بە خۇى، داۋاى لە حىكومەت بىرى دابىن كىردى خىزمەتگوزارى پىۋىست بۇ گوند بە تايىبەتى ناۋچەى (نەھلە) بە بى خىزمەتگوزارىپە، لە كۆتايى كار كىردى بۇ چارەسەر كىردى بارى ئاسايشى خىزمەتگوزارى بۇ گوندەكەمان كە چەندىن سال چۆل كراۋە، و گوندەكانى ھەرىم بە گىشتى كە بەردەۋامى توۋشى بۆردومان و ھەرەشە لەلاى توركىا دەبن، سوپاس.

بەرىز د.رېۋاز فائق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك ھىمداد سەرۋكى فراكسىۋنى بەرەى توركىمانى.

بەرىز ھىمداد صىباح بلال:

بەرىز سەرۋكى پەرلەمان.

ئىمە ۋەكو فراكسىۋنى بەرەى توركىمانى لە پەرلەمانى كوردستان پىمان واپە ئەۋ ۋەرزە نوپىەى خولى ياسادانانى كە خولى پىنچەمى پايزەپە كار لەسەر ئەۋ بەرنامە پىرۇزە ياساىانە بىرىت و كە ئەمانەن؟
 1- بە پىۋىست دەزانىن كە ئەم ۋەرزەى ياسادانانى پەرلەمان بىيىتە ناۋەندىكى مەرەزىكى گىرنگى بۇ داكۆكى كىردن لە مافەكانى ھاۋلاتيان و باشتر كىردى خىزمەتگوزارىپەكانيان ھەر لە دەر كىردى ياساى نوى و چاۋدىرى كىردىش، بە پىۋىست دەزانىن كە پىرۇزەكانى ياساى چاكسازى بە ھەماھەنگى لەگەل حىكومەتى ھەرىمى كوردستان سەر

بكهوئیت، چونكه حكومهتی ههریم بۆ ئەم پرۆژەیه یاسایە دەبیته كۆلهگهیهکی سهرهکی سهرکهوتنی یاسا پپووسته لهم وهرزهدا داواکاری و مافهکانی پیک هاتهکان له ههریمی کوردستان به شیوهیهکی باشتر کاری لهسهر بکریت. پینجهم: داواکاری له سهرۆکایهتی پهرلهمانی کوردستان و فراکسیۆنهکان دهکەین که یارمهتی ئیمه بدن بۆ ئەوهی که رۆژیکی نهتهوهیی تهرخان بکری، وهك رۆژیکی نهتهوهیی تورکمان. شهشهم: ئومیدوهارین لهم وهرزی یاسادانان برایهتی و تهبايي نیوان سهرجهم پیکهاتهکانی پیکهاتهی ئاینی و نهتهوهیهکان زیاترو قولتر بیتهوه نهوهش له پیناوی بهرژهوهندی گشتیه. ههوتهم: ئیمه وهك فراکسیۆنی بهری تورکمانی پالپشتی ههموو ئەو ههنگاوانه دهبین که خزمهت به چاکسازی و گوزهرانی خهلك دهکریت، زۆر سوپاس.

بهريز د.رئواز فائق حسن /سهرۆکی پهرلهمان:

بهريز کلارا عوديشو يعقوب سهرۆکی نهنجومهنی گهلی کلدان و سريان و ئاشور فهرموو.

بهريز کلاره عوديشو يعقوب:

بهريز سهرۆکی پهرلهمان.

بهريزان ههفالانی هيژا دهسپيکی سالانی ههمی خوشك و برايانی موسولمان پهرلهمانی کوردستان پيرۆزکه، بهردهوام دی کار کهین بۆ ئافاکردنا کوردستانیکي بههيژ مافی پیکهاتهکان تیدا پاريزراوبن، پیکهوه ژيانی گیانی لیبوردين تیدا بههيژ بيتن، خزمهتکردنا ههمی خهلكی کوردستان لهسهر بنياتی داد پهروهري و یهکسانی مافی مروّف بۆ پال پستی و ههماههنگی له گهّل حکومهتا ههریمی کوردستان بۆ جيبهجيکردنا کارنامه حکومهتی، به تايبهتی نهجامدانا چاک سازيان بهرنامهی حکومهتا ههریمی کوردستان گرنگيهکا تايبهت دایه پاراستنا ماف و تايبهتمهندی ههمی پیک هاتیا بی جياوازی لی ئەم وهك نوینهري گهلی کلدان سريانی ئاشوری دی ههولدهين ماف و رهوشه وان باشتر و خوشتر بی چهندين کار و پينگافان یهکهمین تشت یاسای ژماره (5) سالی (2015) یاسای پاراستنا مافی پیکهاتهی کوردستان گرنگیا خویا ههی دی کار کن سهر ههموار کردنا سهر ههندهك ماددهی نوئی دانانا ئاليهتین جيبهجيکردنا ههروهها دهست نیشان کردنا ئالياتی سزادانی دهمی نههيته جيبهجيکردن.

2-ههر ههموارهك ل ماددهی دهستوریدا یاسای ههلبژاردن یان یاسای پهرلهمانی پیتفيا خویا زامن بیت بو تهمسيلی وان یا راستهقینه بيتن.

3- دانانی ميکانيزمیکی ههماههنگی له گهّل حکومهتی بۆ دهست نیشانکردنا پلانی دامهزراندنی بۆ گهلی کلدان و سريانی و ئاشوری گرهنتی کردنا دامهزراندنا وان.

4-دانانی ميکانيزمیکی لهگهّل حکومهتی ههریمی بۆ چارهسهرکردنا بابتهی زیادهکردنی سهر عهردی گهلی مه ئەوی هاتیه کرن بهرينوکه ههنووکه پرۆژه یاسایهك بهيته دانان و بۆ پاراستنا عهردی گهلی رهسهنی کوردستان زیده کردیان ههمی جۆراندنا.

5-ههموارکردنا ههندهك ماددهی یاسایی کاروباری مهدهنی عیرافی ئەوهی ناگونجی لهگهّل بهلگه نامه و پپوهری نیو دهولتهين مافی مروّف و ههر وهها ناگونجی لهگهّل زینگهها کوردستان و یا ههمه جۆر لیڤه

تایبەتی بەحسی ئیسلامی قاصر دکەم بەرکار کرن برپاری ئەنجومەنی وەزیرانی عێراقی ژمارە (86) یا تەعوێزکردنا پلانی دامەزراندنی بۆ گەلی مە کوردستانی دەستور پاراستنا مافی خەلکی کوردستانی دەکات و پاراستنا تایبەتمەندی پیکهاتە دەکات دێ کار کەین بۆ ناچج کردنا ماددە(35) بە دەستوری هەریمی دا هەرودها نابێ گەلی کلدانی و سریانی و ئاشوری دەستوری دا بەر قەراری هەبی و هەمو یاسا دیت دەری خستن، چونکە ئەم یەک نەتەوینە.

8-بەرەو پێش بردنی دانانی سیستەمی پەپەرەوی پەرودەش زانستی میژویی، بەشیوەیەک بیتن پیکهوە ژیان، ژیانی گیانی لێ بوردنی کوردستان بەهێزو بەردەوامی بکات، دوماهەیک خال لە رۆژی (6-8-2014) گەلی مە لە دەشتا نەینەوا توشی درەندەترین کرداری تیرۆرستی بویە ل سەر دەستی داعش هاتە کوشتن و رفاندن لە گەل خوشک و برایە مەش بیتن سەرەرای ئازاد کردنا دەقەرێ مەش لای هێزی پێشمەرگەیی قارەمان لێ حەتا نوکە ئیستا زۆر کچ و کوری مە بێ چارە نوسن لە دەستی داعش دانە، ئەوەی بەسەر ملەتی مە هات بە دەستی داعش دان پێ دانە هاتیە کرن جینۆ سایدی ئەنجومەنی مافی مرۆف لێ نەتەوە یەگرتوکان و مافی مرۆف بۆ پاراستنی کەرامەتی مرۆفی نە بە ژمارە، بەلکو پێوەرو بەلگە نامەیی نیو دەولەتیە پێتقیە پەرلەمانی کوردستان رۆژەکا تایبەت بێتە دەستنیشانکرد جینۆ ساید گەلی مە هەرودکی بۆ برای مە ئیزیدی زۆر سوپاس.

بەرپێز د.رێواز فائق حسن /سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپێز فاهییک کمال صوغومون سەرۆکی فراکیسیۆنی ئەرمەن.

بەرپێز فاهییک کمال صوغومون:

بەرپێز سەرۆکی پەرلەمان.

دەست خۆشی لە دەستەیی سەرۆکایەتی پەرلەمان دەکەین، هەرودها دەست خۆشی هەموو ئەندامانی بەرپێز دەکەین بە هۆی هەماهەنگیا نافەرا دەستەیی سەرۆکایەتی پەرلەمان و ئەندامانی بەرپێز، ئومیدەوارم وەرزی نوویی یاسادانان ئەو هەماهەنگیە بەردەوام بیتن بە نەسبەتی ئەولەویەتی یاساو تەشریعی وەرزی نوویی و یاسادانان.

1-ئەم وەک هەموو خەلکی کوردستان داخوازی مە یاسا چاک سازی لە پەرلەمانی دا بێتە جیبە جی کردن.
2-هەولدان بۆ پەسەند کردنا دەستوری هەریمی کوردستان دەستور بێتە پەسەند کردن وە هەمی یاسا دیف پەرودەیی بێتە جیبە جی کردن.

3-یاسا بودجە بێتە پەرلەمانی و بێتە پەسەندکردن.

4-یاسایەک هەبیت بۆ رینگە پیدان ژینگەها کوردستانی پێش هەمی لایاندا

5-ئەم پێشنیار دەکەین بۆ هەول بێتە دان بۆ نەخشە ریکەکی

بواری دەرڤەتی کاری بەینە پەیدان کرن بۆ گەنجین دەرچوین هەریمی کوردستان زۆر سوپاس دەستان خۆشبیت.

بەرپز د.رئواز ھائىق ھسن /سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەرپزان ئەندامانى پەرلەمان فراكسيۆنە بەرپزەكان داواتان لى ئەكەين ناوى ئەو پرۆژە ياسايبانەى كە بەلاتانەو ھ گرنى و لەم دانىشتنە خستتانه روو بە بى شەرح بە بى تەفصیل بۆمان بنىرن، دەستەى سەرۆكايەتى برپارى داوہ ئەو پرۆژانەى كە خالى ھاوبەش نيوان فراكسيۆنەكانە دەيكاتە بەرنامەى كارى ئەم وەرزهى ياسادانانە، بەلام داوا دەكەين بە نووسراو لە كاتىكى زۆر كەم، يەعنى نەگاتە كۆتايى ھەفتە بۆمان بنىرن و ئىمە ھاوبەشەكان پرۆژە ھاوبەشەكانى نيوان فراكسيۆنەكان ديارى دەكەين و لە سايتى پەرلەمانىش راي دەگەيبەنين كە پرۆژە ھاوبەشەكان چين، زۆر سوپاس بەرپزان بەو شيوەيه دانىشتنەكەمان ھەلدەگرين تا كاتىكى تر خواتان لەگەل.

د. رێواز ھايق ھسن

سەرۆكى پەرلەمانى

كوردستان - عێراق

ھيەن ھەورامى

جېگري سەرۆكى پەرلەمانى

كوردستان □ عێراق

منى نبى قھوچى

سكرتېرى پەرلەمانى

كوردستان □ عێراق

پەرلەمانى كوردستان - عىراق

پرۆتوكۆلى دانىشتىنى ژمارە (2)ى

شەممە رېكەوتى 25 9 2019

خولى پىنجه مى ھەلبىژاردن

پرۆتۆكۆلى دانىشتىنى ژماره (2)

چوارشەممە رېكەوتى 2019/9/25

كاتزمير (11) ى پېش نيوەرپۇ رۆزى چوار شەممە رېكەوتى 2019/9/25 پەرلەمانى كوردستان - عىراق بە سەرۆكايەتى د. رېواز فايق حسن سەرۆكى پەرلەمان و، بە ئامادەبوونى بەرپىز ھېمن ھەورامى جىگرى سەرۆك و، بەرپىز منى نبى قھوجى سكرتېرى پەرلەمان، دانىشتىنى ژماره (2) ى ئاسايى خولى پېنجه مى سالى (2019) ى خۆى بەست.

بەرنامەى كار:

بە پىى حوكمى بېرگەى يەكەم و دووم لە ماددەى (16) بېرگەى سىيەم □ لە ماددەى (18) بېرگەى يەكەم و دووم و سىيەم و چوارەم و پېنجهم لە ماددەكانى (47 و 48 و 52 و 54 و 55 و 56 و 57) لە پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان - عىراق دەستەى سەرۆكايەتى پەرلەمان بېپارى دا بەرنامەى كارى دانىشتىنى ژماره (2) ى ئاسايى خول، سالى يەكەمى خولى پېنجه مى ھەئىزاردنى پەرلەمان لە كاتزمير (11) ى پېشنيوەرپۇ، رۆزى چوارشەممە رېكەوتى 2019/9/25 بەم شىوہىە بىت:

يەكەم/وتەى بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان بەبۇنەى سالىادى دوومى پىرسى سەربەخۆى كوردستان (رىفراندۆم) كە لە 2017/9/25 لە ھەرىمى كوردستان بۇ سەرجهم ناوچە كوردستانىەكانى دەرەوہى ئىدارەى ھەرىم ئەنجام درا.

دووم/ خويندنەوہى دوومى ھەموارى يەكەمى پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان بە پىى حوكمى ماددەكان 87 و 88 و 89 و 25 ى پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان.

بەرپىز د.رېواز فايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەناوى خواى بەخشندەو مېھربان.

بەناوى گەلى كوردستان، دانىشتىنى ژماره (2) ى وەرزى پاپىزەى سالى يەكەم، لە خولى ھەئىزاردنى پېنجه مى پەرلەمانى كوردستان دەست پى دەكەين، ئىستاش داوا لە بەرپىز سكرتېرى پەرلەمان دەكەم كە كارنامەى ئەم دانىشتنە و پوختەى كۆنووسى كۆبوونەوہى پېشوو ناوى ئامادەنەبووان بە مۆلەت و بى مۆلەت، ناوى ئامادەنەبووانى كۆبوونەوہى لىزنەكان بە مۆلەت و بى مۆلەت بخويىتتەوہ، فەرموون.

بەرپىز منى نبى قھوجى/ سكرتېرى پەرلەمان:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرنامەى كار:

بە پىى حوكمى بېرگەى يەكەم و دووم لە ماددەى (16) بېرگەى سىيەم □ لە ماددەى (18) بېرگەى يەكەم و دووم و سىيەم و چوارەم و پېنجهم لە ماددەكانى (47 و 48 و 52 و 54 و 55 و 56 و 57) لە پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان - عىراق دەستەى سەرۆكايەتى پەرلەمان بېپارى دا بەرنامەى كارى دانىشتىنى

ژماره (2) ى ئاسايى خول، سالى يەكەمى خولى پېنچەمى ھەلبۇزاردنى پەرلەمان لە كاتزمير (11) ى پېنشىوھېرۇ، رۇزى چوارشەممە رېكەوتى 2019/9/25 بەم شېوھىيە بېت: يەكەم/وتەى بەرپىز سەرۇكى پەرلەمان بە بۇنەى سالىادى دووھى پىرسى سەربەخۇبى كوردستان (رېفراندۇم) كە لە 2017/9/25 لە ھەرىمى كوردستان بۇ سەرچەم ناوچە كوردستانىيەكانى دەرەوھى ئىدارەى ھەرىم ئەنچام درا.

دووھم/ خویندەنەوھى دووھى ھەموارى يەكەمى پەپەرەوى ناوخۇى پەرلەمانى كوردستان بە پېى حوكمى ماددەكان (87 و 88 و 89 و 25) ى پەپەرەوى ناوخۇى پەرلەمانى كوردستان.

بەرپىز سەرۇكى پەرلەمان:

پوختەى دانىشتنى ژماره (1) ى ئاسايى رۇزى سى شەممە، رېكەوتى 2019/9/17 بەم شېوھىيەى خوارەوھى بوو:

1/ دەست پى كردنى دانىشتن لەلايەن بەرپىز سەرۇكى پەرلەمان.

2/ خویندەنەوھى بەرنامەى كار و پوختەى دانىشتن و بەناوى ئامادەبوون و ئامادەنەبووانى دانىشتنى پېشو بە مۇلەت و بى مۇلەت لەلايەن بەرپىز سكرتېرى پەرلەمان.

3/ دەست پى كردنى بېرگەكانى بەرنامەى كار لەلايەن بەرپىز سەرۇكى پەرلەمان.

4/ خستەنەرووى راپۇرتىك سەبارەت بە سەردانى شاندى پەرلەمانى كوردستان بۇ بەشدارى كردن لە كۇنگرەى پەرلەمانەكانى ئاسيا، شىوازى رېكخستنى پەپوھەندى لىژنە ھەمىشەبىيەكانى پەرلەمانى كوردستان و ئەنجومەنى نوينەرانى عىراق لەلايەن بەرپىز جىگرى سەرۇكى پەرلەمان.

5/ خویندەنەوھى يەكەمى پېشنىياز و ياسا و ھەموارى يەكەمى پەپەرەوى ناوخۇى پەرلەمانى كوردستان.

6/ خستەنەرووى بېرۇكەى ئەندام پەرلەمان (ھىقىدار احمد سلمان) سەبارەت بە ژمارەى دانىشتوانى ھەرىمى كوردستان.

7/ كۇتايى ھاتنى دانىشتن لەلايەن بەرپىز سەرۇكى پەرلەمان.

ناوى ئەو ئەندامانەى مۇلەت پېدراون يان بە بى مۇلەت ئامادەنەبوون بۇ دانىشتنى ژماره (1) ى ئاسايى خولى پايىزە لە بەروارى 2019/9/17.

بەرپىز سەرۇكى پەرلەمان ھەموويان مۇلەت پېدراون.

1/ بۇزار خالد عبدالله 2/ بەجت على ابراهيم، 3/ جھاد حسن ابراهيم، 4/ زياد جبار محمد، 5/ سۇران عمر سعيد، 6/ شىركۇ جودت مصطفى، 7/ محمد سعدالدين انور، 8/ مسلم عبدالله رسول، 9/ نجات شعبان عبدالله، 10/ نزار مەلا عبدالغفار

ناوى ئەو ئەندام پەرلەمانانەى كە بەبى مۇلەت يان بە مۇلەت لە كۇبوونەوھى لىژنە ھەمىشەبىيەكانى پەرلەمان ئامادەنەبوون:

1/ ناوى لىژنە/دەستپاكي و كاروبارى پەرلەمان و سكالآ لەبەرورى 2019/9/1 .

- ئەندام/روپىنە اويملىك عزيز/مۆلەت.
- 2/ناۋى لىژنە/ لىژنە رۇشنىرى و كۆمەلگەى مەدەنى و وەرزش و لاوان لە 2019/9/2.
- بەپىزان (محسن حسين، فيصل عباس عولا، روپاك احمد رحمان، سعيد مصطفى تەتەرخان) مۆلەتپان پىدراۋە تەنھا (سعيد مصطفى) ئامادەنەبوو.
- 3/ناۋى لىژنە/لىژنەى كاروبارى كۆمەلەيەتى داکۆكى كردن لە مافى ئافرەت و مافى مرۇف لە 2019/9/3 ئەۋەى مۆلەت پىدراۋە (بدرية اسماعيل محمود، شادى نوزاد)، ئامادەنەبوو (احسان محمد سليم).
- 4/ناۋى لىژنە/لىژنەى دارايى و كاروبارى ئابوورى لە 2019/9/3 (محمد سعدالدين، على حمصالح/سۆران عمر سعيد)مۆلەت پىدراۋن.
- 5/ناۋى لىژنە/لىژنەى ئەوقاف و كاروبارى ئايىنى لە 2019/9/8 كلارا عوديشو يعقوب/مۆلەت.
- 6/ناۋى لىژنە/لىژنەى شەھيدان و قوربانىانى جىنوسايد و زىندانىانى سىاسى لە 2019/9/10 (سەروان محمد على) ئامادەنەبوو، ھەورامان حمەشرىف/مۆلەت.
- 7/ناۋى لىژنە/لىژنەى شەھيد و قوربانىانى جىنوسايد و زىندانىانى سىاسى لە 2019/9/11 بھمن كاك عبدالله احمد/ئامادەنەبوو، سەروان محمد على/ئامادەنەبوو، ھەورامان حمەشرىف/ ئامادەنەبوو.
- 8/ناۋى لىژنە/لىژنەى ووزە و سامانە سروسىيەگان و پيشەسازى و بازىرگانى لە 2019/9/11 شىركۆ جودت مصطفى/ مۆلەت، سۆران عمر سعيد/مۆلەت، پيشەوا طاھر مصطفى/ مۆلەت.
- 9/لىژنەى كاروبارى كۆمەلە يەتى داکۆكى كردن لە مافى ئافرەت و لەمافى مرۇف لە 2019/9/16 احسان محمد سليم/ ئامادەنەبوو.
- 10/لىژنەى پەيوەندىيەگان و رەۋەندى كوردستان لە 2019/9/19 ئاشنا عبدالله قادر/مۆلەت، حمەشرىف/ئامادەنەبوو، عبدالستار مجيد قادر/ئامادەنەبوو، سەلى فاتىح تۇفيق/ئامادەنەبوو.
- 11/لىژنەى كاروبارى تەندروسى و زىنگە و مافى بەكار بەر لە 2019/9/23 مسلم عبدالله رسول/ ئامادەنەبوو، لوقمان محمد حاجى/ مۆلەت.
- 12/لىژنەى وزە و سامانەسروسىيەگان و بازىرگانى لە 2019/9/24 شىركۆ جودت مصطفى/مۆلەت، سۆران عمر سعيد/مۆلەت.
- 13/لىژنەى رۇشنىرى و كۆمەلگەى مەدەنى و وەرزش و لاوان لە 2019/9/24 جلال محمد عبدالله/مۆلەت، روپاك احمد رحمان/مۆلەت، مسلم عبدالله رسول/مۆلەت، ئازاد اكرم بەھرەم/مۆلەت، سعيد مصطفى تەتەرخان/ئامادەنەبوو.
- 14/لىژنەى شارەۋانى و گواستەنەۋە و گەياندىن و گەشتوگوزار و ئاۋەدانكردنەۋە وەبەرھىتان 2019/9/24 نزار ملا عبدالغار/مۆلەت، بەھجەت على ابراهيم/مۆلەت، كلارا عوديشو يعقوب/مۆلەت.
- 15/لىژنەى كاروبارى كۆمەلەيەتى و داکۆكى كردن لە مافى ئافرەت دوا كۆبۈنەۋەى 2019/9/24 سلمى فاتىح تۇفيق و صباح بلال/ مۆلەت، سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

بەللى زۆر سوپاس، بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان ئىستاش دەست بە جى بەجى گىردنى بەرنامەى كارى دانىشتنەكەمان دەكەين.

بەناۋى خۋاى گەورە و مېھەبان.

ئەندامانى بەرپىزى پەرلەمان، كوردستانىيى ئازىز، ئەمرۆ دوو سالى تەواۋ بەسەر ئەنجمدانى پىرۆسەى راپىرسى بۇ سەربەخۋى تى دەپەرپىت، پىرۆسەيەك كە لە ھەلومەرچىكى بابەتى تايبەت و دواى شەرى رۋوبەپروبوونەۋەى داعش و لە دۇخىكى راکوزەرى ھەرىم و عىراق و ناۋچەكە دا ئەنجم دراۋ بۇ سەركردايەتى سىياسى كوردستان و دامەزراۋە دەستۋورىەكانى ھەرىم ئاسان نەبوو كە پىشتىۋانى بەرەيەكى تۆكەمە لە ئاستى ھەرىمى و كۆمەلگەى نىۋدەۋلەتى بۇ پىادەكردنى ئەم ئىستحقاقەى گەلەكەمان ۋەدەست بەينىن، رەنگە ھەئسەنگاندنىش بۇ ھەندى فاكترە و ئامازەى سەركەوتن و قىۋل كىردنى ئەنجمەكان و كارپىكردىيان لە ئاستى خۋاستى ئىمەدا نەبوۋى، بۇيە لە قۇناغىك دا كۆمەلگەى نىۋدەۋلەتى و ھەندى لە دۇستەكانى مىللەتەكەمان لە كاتى يەكلاكەرەۋەدا پىشتىيان لى كىردىن و لەبەردەم لىشاۋى كاردانەۋە ناۋخۋى و ئىقلىمىيەكان دا بە تەنيا بەجىيان ھىشتىن، نوپنەرانى ئازىزى گەلى كوردستان، ئەو كات و ئىستاش بۇچوونمان وايە كە مافى چارەى خۇنووسىن، مافىكى سىروشتى و ئەزەلى ھەر گەلەكە و بەجۇرىك وابەستەى ئىستحقاقاتى گەلان كراۋە كەلە پىرەنسىيىكى نىۋدەۋلەتتەۋە بۇ مافىكى بىنەرەتى گۇراۋە و ھەردوۋ پەيماننامەى نىۋدەۋلەتى و مافە سىياسى و مەدەنىيەكان و مافە ئابوورى و كۆمەلەيەتى و رۇشنىرىيەكان ۋەك مافىك لە مافەكانى گەلان بۇ گوزارشت لەخۇكردن ناساندوويانە و راپىرسىش يەكەكە لە ئامرازە سەركەيەكان بۇ ئەو گوزارشت لەخۇكردنەى گەلان، ھاۋكات ئەو دروشمە بىنەرەتتەشە كە ھىزە تىكۆشەرەكانى كوردستان چەندىن دەيەيە لە پىناۋى دا تى دەكۆش و بەھەزاران گەنجى خۋىن گەرمى كوردستانى لە پىناۋ گەيشتى گەلى ئىمە بە نامانجەكانى سەبارەت بە بىرپاردان لەچارەنووسى خۇ بۇ سەربەخۋى بەسەخاۋەتەۋە گىيانىان بەخشى، بۇيە پەرلەمانى كوردستان كە چەترى كۆكەرەۋەى گىشت جىباۋازيەكانە لە 2017/9/15 بەر مەبناى باۋەرى تەۋاۋى بەو مافەى گەلەكەمان و گەلان دواى بى ئومىد بوون لە جى بەجى كىردنى دەيان ماددەى دەستۋورى عىراقى فىدراۋل و بىنەماكانى ھاۋسەنگى و شەراكەت و سازانى نىشتىمانى و ۋەك تەۋاۋكارى بۇ بىرپارى مىژۋوىي بەففىدراۋلى كىردنى ھەرىمى كوردستان بە راسپاردەيەكى ئەرىنى ھەلۋىستى خۇى سەبارەت بە راپىرسى راگەيان، بەلام بە گىشتى و پىشتر و پاش ئەنجمدانى راپىرسىش جەخت كىردنەۋە لەسەر دىالۇگ و گىفتوگۇ لەگەل بەغدا بىزاردەيەكى پەسەندكراۋى گەلەكەمان و پەرلەمانى كوردستانىش بوۋە و دامەزراۋە دەستۋورىيەكانى ھەرىم بەغدايان بە قولايى ستراتىجى زانىۋە و دەزانن، ئىستاش وپىراى رۋوداۋە نەخۋازراۋەكان گەلى كوردستان خۋازيارى چارەسەرى سەرجەم گىرقتەكانىيەتى بەرمەبناى دەستۋورى عىراقى فىدراۋل كە ھەموۋ دەنگمان پىيداۋە، بۇ ئەۋەى چىتر پىشلىكارى دەستۋورى بەرامبەر ماف و شايستە سىياسى و دارايىەكانى ھەرىمەكەمان نەكرىت بۇ ئەمەش ئىستا لەھەر كات زىاتر گەلەكەمان و ھەرىمەكەمان پىۋىستى بە تەبايى و گىيانى پىكەۋە كاركردنە بۇ خزمەتى ھاۋولاتيان و رۋوبەپروبوونەۋەى تەھدەياتەكان، بە تايبەتى لەم ھەلومەرچە ئالۋزەى ناۋچەكەى پىدا دەگوزەرى، لە كۇتايىدا دەمەۋى بلىم ھەرچەندە لى كەۋتەكانى راپىرسى لەرۋوى سىياسى و سەربازى و ئابوورى و گەمارۋدانى كوردستان كەم نەبوون و تا ئىستاش كاردانەۋەكان لە شىۋازى ھەۋلى خالى كىردنەۋەى دامەزراۋە دەستۋورىيەكانى ھەرىم لەو دەسەلاتانەى كە دەستۋورى گەل پەسەند و ياسا بەركارەكان پىي بەخشىون بەردەۋامن، بەلام دۋاجار

بىزاردى گەلان بە ئىمەشەوۋە لەبىرىاردان لە چارەنۋوسى خۇيان بەو ئامرازەى كە خۇيان ھەلى دەبىزىرن مافىكى سروشتيە و پىادەكردنىشى پىچەوانەى دەستور و رېساکانى پەيماننامە و رېككەوتننامە نىودەولەتتەكان نىيە، خۋاي گەورە ھەرىمەكەمان پارىزراو و گەلەكەمان ئاسوودە بكات، دامەزراوەكانىشمان راوەستاو بكات بۇ خزمەتى مىللەتەكەمان، زۆر سوپاس.

بەرىزان بىرگەى دوۋەمى بەرنامەى كار بىرئىتە لە خوئندنەوۋەى دوۋەمى ھەموارى يەكەمى پەپرەوى ناوخۋى پەرلەمانى كوردستان بە پىى حوكمى ماددەكانى (87 و 88 و 89)، (125)ى پەپرەوى ناوخۋى پەرلەمانى كوردستان، بەئى كاك ئومىد فەرموو.

بەرىز ئومىد عبدالرحمن حسن:

بەناوى خۋاي گەورە و مېھربان.

بەرىز سەرۋكى پەرلەمان.

وئىراى پشتيوانى كردن لە پەيامەكەى جەنابتان كە پەيامى پەرلەمانى كوردستان بوو، بەلام چاۋەرۋانى ئەوۋەمان دەكرد كە باس لە رۆزى نىشتىمانى بكرابا لەناو پەيامەكەى بەرىزان، ئىستا لەرووى واقعىيەوۋە رۆزى 25/ايلول بۇتە رۆزىكى مىللى و ھەك رۆزى نىشتىمانى، دووسالە گەلانى كوردستان بە ھەموو پىكەتەكان دەكەنەوۋە، بىرارى رىفراندۆم لەو پەرلەمانە بەرىزە پەسەند كرا و ئىستاش ئىمە داواى ئەوۋە دەكەين كە ئەو رۆزە بە ياسايش بكرى لەرووى واقعى و مىللىيەوۋە بەئى رۆزى مىللى يان رۆزى نىشتىمانى گەلانى كوردستان، لەرووى ياسايشەوۋە پەرلەمانى كوردستان ئەو ھەنگاۋە بگىرتەبەر كە ئەم رۆزە بەرۋزى نىشتىمانى گەلانى كوردستان ديارى بكرىت، بمبوورە لەوانەيە پىم بلىى دەبى رىكارەكانى پەپرەوى بگىرتەبەر و پىرۆزەى بۇ پىشكەش بكرى، بەلام داواى ئەنجامدانى رىفراندۆم و ئەو پەرچە كردارانەى كە بوون دەيان پىشلىكارى دەستورى و ياساىى گران كە تا ئىستاش بەردەوامن، ئىمە دەكرى ئەم پەرلەمانە بەرىزە لەم رۆزە مېزووييە ھەنگاۋىكى خىرا بگىرنەبەر كە رۆزى 25/ايلول ببىتە رۆزى نىشتىمانى گەلانى كوردستان، زۆر سوپاس.

بەرىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

بەرىز كاك ئومىد من دەسلەتتى ئەوۋەم نىيە ئەم رۆزە ئىعلان بكەم ھەك رۆزى نىشتىمانى بۇ خۇتان دەزانن، ئەگەر بەرىزان خواستىانە ئەم رۆزە بكرى بە رۆزىكى نىشتىمانى ھىچ شتىك رىگر نىيە لەوۋەى كە پىرۆزە بىرارىك بۇ ئەو مەبەستە ئامادە بكەن، ئىمەش بە رىكارى پەپرەوى مامەلەى لەگەل دەكەين، كاك جلال فەرموو.

بەرىز جلال محمد عبدالله:

بەرىز سەرۋكى پەرلەمان.

زۆر سوپاس، وئىراى دەستخۋشى لە دەستەى سەرۋكايەتى، ئەمرۆ رۆزىكى زۆر پىرۆزە لە مېزووى گەلەكەمان، بەبۆچوونى من دەبووايە لە بەرنامەى كار سروودى (ئەى رەقىب) دابنرايە، بۇيە ئەمن من دەلئىم (ئەى رەقىب ھەر ماۋە فەومى كورد زبان، ناپىشكىنى دانەرى تۇپى زەمان، كەس ئەلى كورد مردوۋە،

كورد زىندووه، زىندووه و قەد نانهوئى ئالاکەمان، ئىمە رۆلەى میدیا و كەپخوسرەوین سەیرى كەن رابردوومان، سەیرى كەن خویناویە رابردوومان)، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.رېواز ھابىق حسن/سەرۆكى پەرلەمان:

بەئى، بىرگەى دووھى بەرنامەى كار دەست پى دەكەين، بەرپىزان لە لىژنەى ياساى ھەرموون بۆ ئەوھى دەست بە خویندەنەوھى دووھى ھەموارى يەكەمى پەپرەوى ناوخۆ بکەين، بەرپىز سەرۆكى لىژنەى ياساى ھەرموون بە دەست پى كوردنى خویندەنەوھى پىشنىازى ھەموارەكە دەست پى بکەن ھەرموون.

بەرپىز بىزار خالد عبدالله:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پىشنىازى ھەموارى يەكەمى پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان:

ماددەى يەكەم/ پىناسەى پرۆژە ياسا و بىرپار لە ماددەى يەك ھەموار دەكرىت و بەم شىوھى دەخویندريتەوھ:

1/ پرۆژەى ياسا و بىرپار ئەو پرۆژە ياسا و بىرپارانەى كە لەلایەن دەسەلاتى جى بەجى كوردن يان دەسەلاتى دادوھرى يان دامەزراوھ ھەرمیەكان بە پى ياسا كارپىكراوھكان بە مەبەستى دەرچواندن ئاراستەى پەرلەمان دەكرىن.

2/ پىناسەى پىشنىازى ياسا و بىرپار بۆ ماددەى يەك زىاد دەكرىت بەم شىوھى دەخویندريتەوھ:

ئەو پىشنىاز و ياسا و بىرپارانەى كە لەلایەن دە ئەندام پەرلەمان بە مەبەستى دەرچواندن پىشكەش دەكرىن.

ماددەى دووھم/ ماددەى پىنج/ يەكەم ھەموار دەكرىت بەم شىوھى دەخویندريتەوھ:

دانىشتن بە ئامادەبوونى زۆرىنەى ئەندامانى ياساى دەبىت و ياسا و بىرپارەكان بە زۆرىنەى ئەمادەبووان پەسەند دەكرىن، جگە لەو ياسا و بىرپارانەى كە پىويستيان بە زۆرىنەى تايبەت ھەبە لە كاتى يەكسان بوونى دەنگەكان دا ئەو لایەى دەنگى سەرۆكى لەگەل داىە بە زۆرىنە ھەژمار دەكرىت.

ماددەى سىيەم/ ماددەى چواردەھەم/ بىرگەى ھوتەم لادەبرىت.

ماددەى چوارەم/ وشەى سەرۆكايەتى بۆ وشەى دەستە لە ماددەى (19) پىنجەم دا زىاد دەكرىت.

ماددەى پىنجەم/ يەك/ دىباچەى ماددەى (20) ھەموار دە كریتەوھ و بەم شىوھى دەخویندريتەوھ:

1/ دەسەلاتەكانى سكرتيرى پەرلەمان.

2/ وشەى سەرۆكايەتى بۆ وشەى دەستە لە بىرگەى (10) ى ماددەى (20) زىاد دەكرىت.

ماددەى شەشەم/ بىرگەى (7) لە ماددەى (24) دەبىتە بىرگەى يەكەمى ماددەكە و رىزبەندى بىرگەكانى تر وەك خۆى بەدوايدا دىن.

ماددەى ھوتەم/ خالى دوو/ بىرگەى (2) ماددەى (25) ھەموار دەكریتەوھ و بەم شىوھى دەخویندريتەوھ:

دەپت سەرۇك لە نزيكتين دانىشتنى پەرلەمان دا داواكارىيەكە بىخاتە بەرنامەى كارەوہ بۇ ئەوہى لە ھەموو بارىك دا لە ماوہى (30) رۆژ لە بەروارى پيشكەش كردنى دەست لە كاركيشانەوہكە بە دەنگى زۆرىنەى ئامادەبووان يەكلا بکړيټه‌وه.

ماددەى ھەشتەم/ يەك/ ماددەى (29) سييەم ھەموار دەكریټه‌وه، لیژنەكە دەكریټه دوو لیژنە و بەم شیوهیە:

لیژنەى پيشمه‌رگه، لیژنەى ناوڤو و ئاسایش و ئەنجومەنى خوجيبيەكان.

2/ ماددەى (29) خالى (11) يازدەھەم ھەموار دەكریټه‌وه و دەكریټه دوو لیژنە و بەم شیوهیە:

لیژنەى شارەوانى و گواستنەوہ و گەياندن و گەشتوگوزار، لیژنەى ئاوەدانکردنەوہ و وەبەرھيټان.

3/ ماددەى (29) خالى (13) سيزدەھەم ھەموار دەكریټه‌وه و دەكریټه دوو لیژنە و بەم شیوهیە:

لیژنەى دەستپاکى و لیژنەى کاروبارى پەرلەمان و سکاڵا.

4/ ماددەى (29) خالى (15) يازدەھەم ھەموار دەكریټه‌وه دەكریټه دوو لیژنە بەم شیوهیە:

لیژنەى کاروبارى کۆمەلایەتى و داکۆكى لە مافى مرؤف و لیژنەى داکۆكى كردن لە مافى ئافرەت.

ماددەى نۆيەم/ ماددەى (42) دووہم ھەموار دەكریټه‌وه و بەم شیوهیە دەخويندريټه‌وه:

وہزيرى پەيوەندار ئارەزوومەندانە يان لەسەر داواى لیژنە لە کۆبوونەوہى لیژنەكان ئامادە دەبى و کاتيک گفتوگۆى بابەتیک دەكریټ کە پەيوەندارە بە وەزارەتەكەى، دەتوانى ستافى وەزارەتەكەى لەگەل خۆى بەيټى بۇ کۆبوونەوہ، ھەر وەھا تيروانينەکانيشيان لەسەر برپارى لیژنە لە راپۆرت جيگير دەكریټ بە بى ئەوہى مافى دەنگدانيان ھەبيټ.

ماددەى دەيەم/ ماددەى 44 برگەى /3 خالى دووہم ھەموار دەكریټه‌وه و بەم شیوهیە دەخويندريټه‌وه:

ئەگەر کەس و لایەنى بانگکراو بى پاسا و لە کاتى ديارى کراو دا ئامادەنەبوو ئەوا لیژنەى کاتى دەتوانى لەرپى دەستەى سەرۆکايەتییەوہ دەسەلاتى جى بەجى كردن ئاگادار بکاتەوہ بە مەبەستى ئامادەکردنى داواکراو بە گويزەى ياسا بەرکارەکان.

ماددەى يازدەھەم/ ماددەى 49 /يەكەم 2/ج وشەى نووسراو دەكریټه دەستەواژەى بىرۆكە نووسراوہكە.

ماددەى دوازدەھەم/ ماددەى 53 / دووہم/ 2 ھەموار دەكریټ و بەم شیوهیە دەخويندريټه‌وه:

ژمارەى ئەو کەسانەى کە ئامادەى دانىشتنى کراوہ دەبن لەلایەن دەستەى سەرۆکايەتییەوہ ديارى دەكریټ.

ماددەى سيازدەھەم/ ماددەى (76) لادەبريټ.

ماددەى چواردەھەم/ ماددەى (79) ھەموار دەكریټه‌وه و بەم شیوهیە دەخويندريټه‌وه:

يەكەم/ پيشنيازى ياسا و برپار پيوستە مەرجى روالەتى و بابەتییەکانى پيشنيازە ياسا و برپار لەخۆ بگرىټ.

دوومە/ لە ماوەی (14) رۆژ لە بەرواری پێشکەش کردنیەووە لەلایەن لیژنەی کاروباری یاسایی بە ھەماھەنگی لەگەڵ دەستەئە سەرۆکایەتی بریار دەدری خویندەنەووی یەکەمی بۆ بکریت یان رەد دەکریتەووە لەسەر بنەمای گونجانندی لەگەڵ ئەم پێوەرانەئە خوارەووە:

1/ ھەبوونی بابەتی گشتی یان بۆشاییەکی یاسایی یان کەموکوری لە جی بەجی کردنی یاسا یان بریارێک کە پێویست بێ یاسایەکی یان بریارێک یان ھەمواریکی بۆ دەریچێت.

2/ نەبێتە مایە بارگرانی دارایی لەسەر حکومەت بە پێچەوانەشەووە پێش خویندەنەووی یەکەم ئاراستەیان دەکریت بۆ وەرگرانی رەزامەندی سەبارەت بەو بارگرانیە داراییەکی کە لە ئەنجامی دەرچووانندی یاسایەکی دەکەوێتە ئەستۆی حکومەت.

ماددەئە پازدەھەم/ ماددەئە (91) بڕگەئەکی بۆ زیاد دەکریت و بەم شێوئەئە دە خویندەریتەووە:

چوارەم/ جگە لەو پێشنیازانەئە کە بە گوێرەئە بڕگەئە دووئەئە ئەم ماددەئە بۆ دەنگدان ئامادە دەکری لیژنەئە یاسایی بە ھەماھەنگی لەگەڵ لیژنەئە تاییبەتەمەند دەتوانن لە کۆبەندی ئەو پێشنیازانەئە کە لەلایەن پەرلەمانتارانەئە دەخرینە رۆو پێشنیازی تر بۆ خستە دەنگدان ئامادە بکەن.

2/ ریزبەندی بڕگەکانی ئەم ماددەئە دەگۆردریت بەجۆرێک بڕگەئە دووئە دەبێتە چوارەم.

ماددەئە شانزەھەم/ بڕگەئە دووئە لە ماددەئە (110) لادەبریت.

ھۆکارە پێویستیەکان

لەپینا و باشتر بەرپۆھەچوونی کاری پەرلەمانی و فەراھەم کردنی ھاوڕێکی پەپرەو لەگەڵ یاسا کارپیکراوھکان ئەم یاسایە دەرچوینرا.

بەرپۆز د.رێواز ھایق حەسن/سەرۆکی پەرلەمان:

بەئێ دەستتان خۆش بێ، بەرپۆزان ئەندامانی پەرلەمان بەرپۆزان ھەمووتان راپۆرتی لیژنەئە یاسایی لەبەردەستتانە لیژنەئە یاسایی ماددەئەکی بۆ پڕۆژەگە زیاد کردووە، چەند دارشتنیکیشی دەستکاری کردووە، ئامازە بە بڕگەئە دووئە لە ماددەئە (87) داواتان ئێ دەکەم ھەر بەرپۆزێک لەگەڵ ئەوئەئە کە راپۆرتی لیژنەئە یاسایی بکریتە بنەمای گفتوگۆ نەک خودی پڕۆژەگە دەست بەرز بکاتەووە؟ راپۆرتی لیژنەئە یاسایی بکریتە بنەمای گفتوگۆ نەک خودی پڕۆژەگە، ھەر کەسێک لەگەڵ ئەوئەئە دەستی بەرز بکاتەووە؟ زۆر سوپاس، بەرپۆزان ئەندامانی پەرلەمان بە دەنگی (79) پەرلەمانتار بریار درا کە راپۆرتی لیژنەئە یاسایی بکریتە بنەما، فەرموون دەست بە خویندەنەووی راپۆرتی لیژنەئە یاسایی بکەن، ماددەئە بە ماددە کاک بژار فەرموو.

بەرپۆز بژار خالد عبداللە:

بەرپۆز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەمە دەقی راپۆرتی لیژنەئە یاساییە:

بۇ سەرۆكاپەتى پەرلەمانى كوردستان

بابەت/ پاپۇرتى لىژنە

لىژنەى كاروبارى ياسايى بە ئامادەبوونى بەرپىز د.رېواز فايق سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان لە رۆژى دووشەممە رېكە وتى 2019/9/23 كاتزمير (11) كۆبوونەووى خۆى ئەنجامدا، بۇ تاوتوئى كوردنى پېشنىيازى ياساى ھەموارى يەكەمى پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان كە لە لايەن ژمارەى ياسايى ئەندامانى پەرلەمانەو پېشكەش كراو، دواى خويىندەووى يەكەمى لە دانىشتنى ژمارە (1) لەرۆژى سى شەممە بەروارى 2019/9/17 رەوانەى لىژنەكەمان كراو دواى گفوتوگۇ كوردن و تاوتوئى كوردن لىژنە گەيشتە ئەم ئەنجامانەى خوارەو:

ماددەى يەكەم/

بەرپىز د.رېواز فايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

ببورن لە عىنوانەو دەست پى بکەن فەرموون، كاك بزار فەرموو.

بەرپىز بزار خالد عبدالله:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پېشنىيازى ھەموارى يەكەمى پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان

ماددەى يەكەم ھەموار دەكر یتەو و بەم شىوہیەى خوارەو:

1/ پېناسەى پرۆژى ياسا و برپار لە ماددەى يەك ھەموار دەكریت و بەم شىوہیە دەخویندریتەو:

پرۆژە ياساى و برپار: ئەو پرۆژە ياسا و برپارانەى كە لە لايەن سەرۆكى ھەریم يان ئەو پرۆژە ياسانەى كە لە لايەن ئەنجومەنى وەزيران دەسەلاتى دادوهرى لەبواری تايبەتمەندى خويان دەستەى سەربەخۆكان لەھەر دامەزراوہیەك لە دەسەلات ئاراستە كوردنى پرۆژەى ھەيە بە پى ياسا كارپىكراوہكان ئاراستەى پەرلەمان دەكریت.

2/ پېناسەى پېشنىيازى ياسا و برپار بۇ ماددەى يەك زياد دەكریت بەم شىوہیە دەخویندریتەو:

ئەو پېشنىيازى ياسا و برپارانەى كە لايەنى كەم لە لايەن دە ئەندام پەرلەمان پېشكەش دەكەن.

3/ پېناسەى ئەم زاراوانەى خوارەو بۇ يەكەم زياد دەكریت، زۆرىنەى رەھا، نيوہ كۆ يەكى، پەنجا زائيد يەكى ئەندامانى پەرلەمان، زۆرىنەى سادە، نيوہ كۆ يەكى، پەنجا زائيد يەكى ژمارەى ئەندامانى ئامادەبوو، زۆرىنەى تايبەت، ھەموو ئەو زۆرىنانە دەگریتەو كە رېژەى تايبەتيان بۇ ديارى كراو.

پېشنيارى لىژنەى ياسايى لەسەر ماددەى دوو ئەوہیە كە ئەم ماددەىە زيادەىە و لابىریت لە ئەسلەكە، لىژنە پېشنيار دەكات لە جىگای ئەم ماددەىە كە زنجيرەى ماددەى دووہمە ئەم پېشنيارەمان ھەيە، لىژنەكەمان پېشنيار دەكات ماددەىەك بە زنجيرەى دووہم بۇ ئەم ھەموارە زياد بكرى بەم شىوہیە بى:

ماددەى دەھەم ھەموار دەكریت و بەم شىوہیە دەخویندریتەو:

1/ دەستەى سەرۇكاپەتى پىك دىت لە سەرۇك و جىگىرى سەرۇك و سكرتېرى پەرلەمان بەمەرچىك يەك لە سى ئەندامى دەستەى سەرۇكاپەتى ئافرەت بى.

2/ لەھەر ماددە و بىرگەيەكى ئەم پەپىرەو دەستەوازەى جىگىرى دووم ھاتبىت دەگۆردىت بۇ سكرتېرى پەرلەمان.

پىشنىارى لىژنەى ياساى لەسەر ماددەى (3) ئەوہىە كو وەك خۇى بىمىنئەوہ.

ماددەى چواردە/ بىرگەى (7) لادەبرىت.

بەپىز د.رېواز ھابىق ھسن/ سەرۇكى پەرلەمان:

بەپىزان پەپىرەوتان لەبەردەستە سەپىرى ماددەى (87) بىكەن فەرموون، بەردەوام بە بەپىز سەرۇكى لىژنەى ياساى.

بەپىز بىزار خالىد عبداللە:

بەپىز سەرۇكى پەرلەمان.

ماددەى چوارم/ ووشەى سەرۇكاپەتى بۇ ووشەى دەستە لەھەر ماددە و بىرگەيەكى ئەم پەپىرەوہا ھات بىت زىاد دەبىت.

ماددەى پىنچەم/ زىادە لەبەرنەوہ تىكرارە لەگەل ماددەى دووم و ماددەى چوارم، ھەر لە ئەسلەكە.

ماددەى شەشەم/ ھەر وەكو خۇى بىمىنئەوہ وەكو ئەوہى لە ئەسلەكەدا ھەيە، كە دەئىت بىرگەى ھەوتەم لە ماددەى (24) دەبىتە بىرگەى يەكەمى ماددەكە و رىزبەندى بىرگەكانى تر وەك خۇى بەدوايدا دىن.

ماددەى ھەوتەم/ خالى دوو/ بىرگەى دووم، ماددەى (25) ھەموار دەكرىتەوہ و بەم شىوہىە دەخوئندىتەوہ، دەبىت سەرۇك لە نىكىترىن دانىشتنى پەرلەماندا داواكارىەكە بختە بەرنامەى كارەوہ بۇ ئەوہى لە ھەموو بارىكدا لە ماوہى (30) رۆژ لە بەروارى پىشكەش كردنى دەست لە كاركىشانەوہكە بە دەنگى زۆرىنەى ئامادەبووان يەكلا بىكرىتەوہ.

ماددەى ھەشتەم/

1/ماددەى 29/ سىيەم ھەموار دەكرىتەوہ و لىژنەكە دەكرىتە دوو لىژنە بەم شىوہىە:

بەپىز د.رېواز ھابىق ھسن/ سەرۇكى پەرلەمان:

بەپىز كاك بىزار، لە راپۆرتەكەتان نووسىوتانە ماددەى ھەشتەم وەك خۇى، تەواو وەك خۇى مەپخوئەوہ.

بەپىز بىزار خالىد عبداللە:

بەپىز سەرۇكى پەرلەمان.

تەواو وەك خۇى پىوئىست بە خوئندەوہ ناكات؟ تەمام.

ماددەى نۆيەم/ ماددەى 42/ دووم ھەموار دەكرىتەوہ بەم شىوہىە دەخوئندىتەوہ:

1/ وەزىرى پەپوہندار لەسەر داواى خۇى بەرەزامەندى سەرۇك و لەسەر داواى سەرۇكى لىژنە لە كۆبوونەوہى لىژنەكان ئامادە دەبىت كاتىك گىفتوگوى بابەتىك دەكرى كە پەپوہندارە بە وەزارەتەكەى و

دەتوانى ستافى وەزارەتەكەى لەگەل خۆى بەينى بۇ كۆبوونەو ھەرۈھە تىروانىنەكانىشيان لەسەر برپارى لىژنە لە راپۆرت جىگىر دەكرى و بەبى ئەوھى مافى دەنگدانىان ھەبى.

2/ رىزبەندى برگەكانى ئەم ماددەيە دەگۆردىت بەم شىۋەيە دەبىت:
يەكەم/ وەك خۆى دەمىنئەتەو.

دووھم/ دەبىتە پىنجەم.

سىيەم/ دەبىتە دووھم.

چوارەم/ دەبىتە سىيەم.

پىنجەم/ دەبىتە چوارەم.

ماددەى دەيەم/ وەك خۆى دەمىنئەتەو.

ماددەى يازدەھەم/ زىادە، لادەبرىت.

ماددەى دوازدەھەم/ ئەويش لادەبرىت و زىادە، چونكە لە برگەى يەكەم دەسەلات دراوہ بە دەستەى سەرۆكايەتى بۇ ديارى كردنىان.

ماددەى سيانزەھەم/ ئەم ماددەيە زىادە.

ماددەى چواردەھەم/ ماددەى (79) ھەموار دەكرىتەو و بەم شىۋەيە دەخوئندىتەو.

يەكەم/ پىشنىيازى ياسا و برپارى پىۋىستە مەرجى روالەتى و بابەتەكانى پىشنىيازە ياسا و برپارى لەخۇ بگرىت.

دووھم/ لە ماوہى چواردە رۆژ لە بەروارى پىشكەش كردنىەو لەلايەن لىژنەى كاروبارى ياساى بە ھەماھەنگى لەگەل دەستەى سەرۆكايەتى برپارى دەدرىت خويئندەوہى يەكەمى بۇ بكرىت لەسەر بنەماى گونجاندى لەگەل ئەم پىۋەرانەى خوارەوہ.

1/ ھەبوونى بابەتەى گشتى يان بۆشايەكى ياساى يان بوونى كەموكورى لە دەقەكانى ياسايەك يان برپارىكى كە پىۋىست بى ياسايەك يان برپارىكى بۇ دەرچىت.

2/ ئەگەر بووہ ماىەى لىكەوتەى دارايى لەسەر حكومەت پىش خويئندەوہى يەكەم ئاراستەيان دەكرىت بۇ وەرگتنى رەزامەندى سەبارەت بەو لىكەوتە دارايەى كە لە ئەنجامى دەرچوواندى ياساكە دەكەوئتە ئەستۆى حكومەت.

ماددەى پازدەھەم/ ماددەى (91) برگەيەكى بۇ زياد دەكرى و بەم شىۋەيە دەخوئندىتەو:

1/ چوارەم جگە لەو پىشنىازانەى كە لە برگەى دووہمى ئەم ماددەيە بۇ دەنگدان ئامادەدەكرىن لىژنەى ياساى بە ھەماھەنگى لەگەل لىژنەى تايبەتمەند دەتوانن لە كۆبەندى ئەو بژاردانەى كە لەلايەن پەرلەمانتارانەوہ دەخرىنەرۋو بژاردەى تر بۇ خستەنە دەنگدان ئامادە بكەن.

2/ برگەى (2) زىادە.

ماددەى شازدەھەم/ وەك خۆى.

پیشنیاری لیژنەى یاسایی لەسەر ھۆیەکانى دەرچوواندن ئەوھبە:
لە پیناوە باشتر بەرپۆھچوونى کارى پەرلەمانى و فەراھەم کردنى ھاوڕێکى پەیرەو لەگەڵ یاسا
کارپێکراوەکان ئەم ھەموارە پەسەند کرا.
زۆر سوپاس.

بەرپۆز د.رێواز ھایق حسن/ سەرۆکى پەرلەمان:

بەئى زۆر سوپاس بەرپۆز سەرۆکى لیژنەى یاسایی، ئیستا دەست بە گەفتوگۆ دەکەین لە ناوئیشانى
ھەموارەکەو دەست پى دەکەین، فەرموون، پىش ئەو فەرموو کاک رېبوار.

بەرپۆز رېبوار عبدالرحیم عبدالله:

بەرپۆز سەرۆکى پەرلەمان.

من وا ھەست دەکەم کە ئەم پىشنىازە یاسایە بۆ ھەموارى پەیرەوى ناوخواى پەرلەمانى کوردستان لە
ژووڕێکى تارىک و مەتبەخێکى یاسایی بۆ ئامادەکراو، دوور لەوھى کە راپ سەرنجى نوینەرانى لیژنەى تیا
بى، ئەوھى کە پەيوەست بى بە لیژنەى پەيوەندییەکان و رەوھندى کوردستانى کە ئاوا پیناسەى بۆ کراو
لە ماددەى (29) بڕگەى (8) من پىشنیار دەکەم ئەگەر چى ئەو پىشنیارەى من جیگەى نەکراوئەوھ لیرە
لەم پىشنىازە یاسایە..... .

بەرپۆز د.رێواز ھایق حسن/سەرۆکى پەرلەمان:

بەرپۆز کاک د.رېبوار ئەو خالە خالێکى یاسایی نییە، پەیرەوى نییە، لیژنەى یاسایی فەرموون، کاک بزار
فەرموو.

بەرپۆز بزار خالد عبدالله:

بەرپۆز سەرۆکى پەرلەمان.

ماددەى یەکەم/ ھەموار دەکریتەوھ بەم شیوھى خوارەوھ:

1/ پیناسەى پرۆژە یاسا و بڕیار لە ماددەى یەک ھەموار دەکریت و بەم شیوھى دەخویندريتەوھ:

پرۆژە یاسا و بڕیار: ئەو پرۆژە یاسا و بڕیارانەى کە لەلایەن سەرۆکى ھەریم یان

بەرپۆز د.رێواز ھایق حسن/ سەرۆکى پەرلەمان:

بەرپۆز سەرۆکى لیژنەى یاسایی، بە ناوئیشان دەست پى بکەن فەرموون.

بەرپۆز بزار خالد عبدالله:

بەرپۆز سەرۆکى پەرلەمان.

پىشنىازى ھەموارى یەکەمى پەیرەوى ناوخواى پەرلەمانى کوردستان

بەرپۆز د.رێواز ھایق حسن/سەرۆکى پەرلەمان:

بەرپۆز ئەندامانى پەرلەمان کى دەیەوى گەفتوگۆ لەبارەى ئەو ناوئیشانەوھ بکات؟ بەئى، فەرموون ماددەى
یەکەمى ھەموارەکە بخویننەوھ، کاک بزار فەرموو.

بەرپىز بىزار خالڭ عبدالله:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەى يەكەم/ ھەموار دەگرىتەوۋە و بەم شىۋەيەى خوارەوۋە:

1/ پىنئاسەى پىرۋژە ياسا و بىرپار لە ماددەى يەك ھەموار دەگرىت و بەم شىۋەيە دەخوئىندىرئىتەوۋە:
پىرۋژە ياسا و بىرپار: ئەو پىرۋژە ياسا و بىرپارانەيە كە لەلايەن سەرۋىكى ھەرپىم يان ئەو پىرۋژە ياسايانەى كە لەلايەن ئەنجومەنى وەزيران و دەسەلاتى دادوۋەرى لەبوارى تايبەتمەندى خۇيان دەستە سەربەخۇكان لە ھەر دامەزراوۋەيەك ك دەسەلاتى ئاراستەكردنى پىرۋژەى ھەيە بە پىي ياسا كارپىكراوۋەكان ئاراستەى پەرلەمانى دەگرىت.

2/ پىنئاسەى پىشنىيازى ياسا و بىرپار، بۇ ماددەى يەك زىاد دەگرى بەم شىۋەيە دەخوئىندىرئىتەوۋە:

ئەو پىشنىياز و ياسا و بىرپارانەيە كە لايەنى كەم لەلايەن دە ئەندام پەرلەمان پىشكەش دەكەن.

3/ پىنئاسەى ئەم زاراوانەى خوارەوۋە بۇ ماددەى يەكەم زىاد دەگرى، زۆرىنەى رەھا، نىوۋە كۆ يەك، پەنجە زائىد يەكى ژمارەى ئەندامانى پەرلەمان، زۆرىنەى سادە، نىوۋە كۆ يەكى، پەنجە زائىد يەكى ژمارەى ئەندامانى ئامادەبوو، زۆرىنەى تايبەت، ھەموو ئەو زۆرىنەنە دەگرىتەوۋە كە رىژەى تايبەت يان بۇ دىارى كراوۋە.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق ھىسن/سەرۋىكى پەرلەمان:

بەئى، زۆر سوپاس، زۆر سوپاس ئەندامانى پەرلەمان، ھەر بەرپىزىكتان دەيەوئى گىفتوگۆ لەبارەى ماددەى يەكەمى ھەموارەكە بىكات فەرموون، بەرپىزان، سەرچىنار خان، د.اسماعىل، ئاشنا خان، كاك بەئىن، نەجات خان، كاك نزار، رۆزان خان، كەس ھەيە نەمان نووسى بى؟ بەئى بەسەرچاۋ د.شايمان، بەئى سەرچىنار خان فەرموو.

بەرپىز سەرچىنار ھىمۇد:

بە ناۋى خۋاى گەورە.

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ھەموارى ماددەى يەكەم بەو شىۋەيە بىت دىزىەكەيە ھەيە لە نىۋان ماددەى (1) و ماددەى (78)ى پەپرەو، پىنئاسەكان يەك ناگرنەوۋە، دەبى ھەردووكيان ھاوتا بىكرى، بە مانايەكى تر ماددەى (78) باس لە پىرۋسەى ياسادانان دەكات پىنئاسەى پىرۋژە ياسا و بىرپار و پىشنىيازى ياسا و بىرپارى كىردۆتەوۋە جىاواز لە ماددەى (1) پىشنىياز دەكەم لە ھەموارى ئەم ماددەيەدا رەچاۋى ماددەى (78)ى پەپرەو بىكرى بۇ ئەوۋە تەناقوز و دىزىەكى دروست نەبىت لە كاتى جىبەجى كىردنى پەپرەوۋەكە، چۈنكە ناگرىت لە ماددەى (1)دا بە شىۋەيە پىشنىيازى ياسا و بىرپار لەگەل پىرۋژە ياسا و بىرپار پىنئاسە بىكرىت و لە ماددەى (78)ىش (1)دا بە شىۋەيە پىشنىيازى تر، بەلگە ماددەى (78) بەس بووترى پىرۋسەى ياسادانان بە پىشنىيازەكە دەگرىتەوۋە بە بى

پیناسه‌گردن، یه‌عنی پیناسه‌که بگه‌رپنینه‌وه بۆ مادده‌ی (1) بۆ ئه‌وه‌ی ئه‌و ته‌ناقوزه‌ دروست نه‌بیت، زۆر سوپاس.

به‌رپز د.رپواز فائق حسن / سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

به‌ئێ زۆر سوپاس، د.اسماعیل، فه‌رموو.

به‌رپز اسماعیل علی طه:

به‌رپز سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

هه‌ر عه‌ینی تیبینی من هه‌بوون هه‌ر دا ئه‌و تیبینی بیژم، ته‌ناقوزه‌کا هه‌ی د نافه‌ینا ته‌عریفا ماددا (1) د گه‌ل ماددا (78) قیّت بیته‌ چاره‌سه‌ر گرن، هه‌ما هه‌ر ئه‌و تیبینییه‌ بوو، سوپاس.

به‌رپز د.رپواز فائق حسن / سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

به‌ئێ زۆر سوپاس، کاک به‌ئین، فه‌رموو.

به‌رپز به‌ئین اسماعیل حاجی ابراهیم:

به‌رپز سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

موناغه‌شه‌که‌ی منیش هه‌ر هه‌مان ئه‌و تیبینییه‌ بوو که سه‌رحنار خان باسی کرد، ده‌مه‌وئ له پال ئه‌وه‌دا له پال ئه‌و ته‌ناقوزه‌ که هه‌یه‌ له‌گه‌ل مادده‌ی (78)، داوا ده‌که‌م له به‌رپزتان جیاوازی نیوان پرۆژه یاسا و پێش‌نیازی یاسا چی یه؟ بۆ جیاکراوه‌ته‌وه؟ یه‌عنی ئه‌سه‌بابه‌کانی ئه‌و جیاکردنه‌وه‌یه‌ چییه؟ زۆر سوپاس.

به‌رپز د.رپواز فائق حسن / سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

به‌ئێ، رۆژان خان، فه‌رموو.

به‌رپز رۆژان ابراهیم علی:

به‌رپز سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

ل دیف هه‌موارا ماددا (1) پیناسا پرۆژه یاسا و بریار ئه‌و پیناسا پێش‌نیازه‌ یاسا و بریار، ئه‌ز پێش‌نیار ده‌که‌م کو ماددا (78) زی چواره‌م بیت هه‌موارگرن، چونکی ماددا (78) پرۆسه‌ی یاسادانان بریتیه‌ له‌ گه‌توگۆ و په‌سندکردنی چواره‌م پێش‌نیازی ئه‌و یاسا و بریارانه‌ له‌ لایه‌ن دامه‌زراوه‌ فه‌رمیه‌کان به‌ پێی یاسا کارپێکراوه‌کان پێش‌که‌ش ده‌کریت، چونکی دامه‌زراویته‌ فه‌رمی وشه‌یه‌که‌ په‌رله‌مان و ئه‌و دادوه‌ری زی ب خۆقه‌دگریته‌ قیجا ئه‌گه‌ر وی زی هه‌موار بکه‌ن، سوپاس.

به‌رپز د.رپواز فائق حسن / سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

به‌ئێ زۆر سوپاس، کاک نزار، فه‌رموو.

به‌رپز نزار ملا عبدالغفار:

به‌رپز سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

سه‌باره‌ت به‌ مادده‌ی (1) خالی (3) زۆرینه‌ی ره‌ها و زۆرینه‌ی ساده‌ نوسراوه‌ نیوه‌ کۆ یه‌کی په‌نجا زانید یه‌ک، ئه‌و په‌نجا زانید یه‌که‌ له‌ زاراوه‌که‌ پیمباشه‌ بکریته‌ (50٪) زانید یه‌ک.

بەرپۇز د.رېۋاز ھائىق ھىسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

دەستتان خۇش بېت، بەلى ئاشنا خان، فەرموو.

بەرپۇز ئاشنا عبداللاھ ھادىر:

بەرپۇز سەرۋىكى پەرلەمان.

لەسەر پېناسەى پرۇژە ياسا و برپار لە پرووى دارشتن و زمانەوانىيەوۈ كېشەيەكى تىايە، لە ھەموارەكەدا نووسراوہ (پرۇژە ياسا و برپار: ئەو پرۇژە ياسا و برپارانەيە) يەئنى خۇى بە خۇى پېناسە كراوہ، كە ئەوۈ لە پرووى دارشتن و زمانەوانىيەوۈ ئىشكالىيەتئىكى تىايە وەكو وايە ئەگەر پېناسەى ئاۋ بكەى بلىئى ئاۋ برىتى يە لە ئاۋ، چۆن شتى وا دەبېت؟ دەبى بلىئى ئاۋ برىتى يە لە شلەيەك لە ئۆكسجىن و ھىدروچىن پېكھاتووۈ بى تامە، بى بۆنە، بەم شىۋەيە بېت، بۆيە من پېشنيار دەكەم پرۇژە ياسا و برپار بەم شىۋەيە پېناسە بكرېت/ ئەو داۋاكارىيانەيە كە لەلايەن دەسەلاتى جىبەجى كرىن يان دەسەلاتى دادوہرى يان دامەزراوہ فەرمىيەگان بە پىي ياسا كارپېكراوہگان بە مەبەستى دەرچوۋاندىن ئاراستەى پەرلەمان دەكرى، لە برپەگى دوۋەمىشيدا پېناسەى پېشنيازە ياسا و برپار بە ھەمان شىۋە بووترىت يان بنوسرىت/ ئەو داۋاكارىيانەيە كە لەلايەن (10) ئەندام پەرلەمان بە مەبەستى دەرچوۋاندىن پېشكەش دەكرىن.

بەرپۇز د.رېۋاز ھائىق ھىسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

بەلى سوسن خان، فەرموو.

بەرپۇز سوسن محمد مىرخان:

بەرپۇز سەرۋىكى پەرلەمان.

لە دەستەى سەرۋىكايەتى لە ماددەى (1) دەستەى سەرۋىكايەتى من پېموايە، چۆنكە لېرە نووسراوہ دەستەى سەرۋىكايەتى پەرلەمان لە ناۋ قەوسىك پېويستە ئەوۈى بۇ زياد بكرى (جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان و سكرتېرى پەرلەمان)، چۆنكە لېرە روون نىە دەستەى سەرۋىكايەتى پەرلەمان لە چەند كەس پىك دى و چۆنە، زۆر سوپاس.

بەرپۇز د.رېۋاز ھائىق ھىسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

خدىجە خان، فەرموو.

بەرپۇز خدىجە ھىرە:

بەرپۇز سەرۋىكى پەرلەمان.

منىش تىبىنىيەكەم ھەيە لەسەر شىۋازى دارشتنى ماددەى يەكەم، دەكرىت بە شىۋازىكى گونجاوتر داىرپىژىنەوۈ و پېشنياز دەكەم كە دارشتنەكەى بەم شىۋازە بېت: ماددەى يەكەم ھەموارەدەكرىتەوۈ پېناسەى ئەم چەمكەنى خواروۈ زياد دەكرىن:

پرۇژە ياسا و برپار/ واتا لېرە پېويستى بە ژمارەش نىە كە ئەگەر تەماشى ئەصلى ماددەكە بكەين لە پەيرەو ئەسلەن ژمارەى تىدا نىيە، پرۇژە ياسا و برپار: ئەو پرۇژە ياسا و برپارانەيە كە لەلايەن دەسەلاتى جىبەجى كرىن يان دەسەلاتى دادوہرى يان دامەزراوہ فەرمىيەگان بە پىي ياسا كارپېكراوہگان بە مەبەستى

دەرچوواندن ئاراستەى پەرلەمان دەگرین، پېشنىيازى ياسا و برپار ئەو پېشنىياز و ياسا و برپارانەىە كە لەلايەن (10) ئەندام پەرلەمان بە مەبەستى دەرچوواندن پېشكەش دەگرین، زۆرىنەى رەها نيوە كۆ يەكى (50% + 1)ى ژمارەى ئەندامانى پەرلەمان، زۆرىنەى سادە نيوە كۆ يەكى (50% + 1)ى ژمارەى ئەندامانى ئامادەبوو، زۆرىنەى تايبەت ھەموو ئەو زۆرىنەى دەگریتەو كە رېژەى تايبەتەىان بۆ ديارى كراو، سوپاس.

بەرپىز د.رېواز ھائىق ھسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەئى د.شايان، ھەرموو.

بەرپىز شايان كاكە صالح محمد:

بەناوى خواى گەورە.

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من پېشنىياز دەكەم شوپى پېناسەى پرۆژە ياسا و برپار لەگەل پېناسەى پېشنىيازى ياسا و برپار بگۆردەرىتەو، ھەروەھا من ھىچ دژىكەىك نابىنم بە ئىستا بە چاكرائى لە نىوان ماددەى (1) ھەمواركرائى لەگەل ماددەى (78) لە پەپەرى ناوخۆى پەرلەمان، سوپاس.

بەرپىز د.رېواز ھائىق ھسن / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، نابى وەلامى ھاوکارەكانت بەدەيتەو جارپكى تر، دەستخۆش، د، شايان تەواو، كاك زانا، ھەرموو.

بەرپىز زانا خالد سمايل:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لە ماددەى (1) خالى (3) ھەمان بۆچوونى ھاوپرېكانم كاك نزار و مامۆستا خدیجەم ھەيە لەوودا و بە ديوپكى تر دەتوانىن بلىين زۆرىنەى رەها نيوە كۆ يەكى ژمارەى ئەندامانى پەرلەمانە، كەواتە ئەووى لە كەوانەدا نووسراوە زيادە، چونكە ئەووى لە كەوانەدا نووسراوە (50 + 1) دەكا (51) پەرلەمانتار، ناكاتە (56) پەرلەمانتار، ئەگەر بىت و بە ديوپكى تردا ئەو كاتە پېناسە بەكەين (نيو + 1)ى ديسان نووسراوە (50 + 1) ئەى ئەگەر ھەشتا پەرلەمانتار لە جەلسەكە ئامادە بوون، ئەو كات (51) پەرلەمانتار دەكا زۆرىنەى سادە كە ئەو ھەلەيە، بۆيە دەبىت ھەر ئەووى لە ناو كەوانەكەدا نووسراوە زيادە و لابدرئ كە گوتمان (نيو + 1)ى ئەندامانى پەرلەمان زۆينەى رەھايە و زۆرىنەى سادە (نيو + 1)ى ژمارەى ئەندامانى ئامادەبوو، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.رېواز ھائىق ھسن / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر زۆر سوپاس، بەرپىزان لە لىژنەى ياساى بھەرموون ئەگەر وەلامىكتان ھەيە، دواى ئەو ئەگەر بېويست بوو من وەلاميان دەدەمەو، ھەرمووون.

بەرپىز بىزار خالدىن: **بەرپىز بىزار خالدىن:**

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ل سەر فان خالىت ئىك و دوو ئەفە پتر بۇ تەنزىم كرن و رىكخستنا ئەفى پرۆژە ھەموارنى ل بەر دەستى مە ئۆتوماتىكىيەن ئەگەر پەسەند بوو ئەف ئىك و دوو دېھىتە لادان، چونكى ل ماددە (1) دا د پەپىرەوى ژى دا ژمارە نىنن ئەمىت گەلن، مەرەم ژېپىنجى زائىد ئىك ژى ھەر ئەو ۋەكو قاعىدەبەك عام كو ژ رىژا سەدى يە ژ بەر ھندى مە ب فى شىۋەدى بكارئىنايە، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھايىق حسن/ سەرۋىكى پەرلەمان:

فەرموو كاك جلال.

بەرپىز جلال محمد امين:

بە ناوى خواى گەورە.

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئەو ۋەك لئە ئەندام پەرلەمانە بەرپىزەكان داواى كرد جىاوازى پرۆژە ياسا و پىشنىيازى ياسا بۇ روونبەكەبىنەو، ئىمە لئە لىژنەى ياساى ديارە پرۆژە ياسا ھەموو ئەو پرۆژانەن كە لەلايەن حكومەت يان دەستە سەربەخۇكان يان سەرۋىكايەتى ھەرىمەو پىشكەش دەكرىن، پىشنىيازى ياسا ئەوانەن كە لەلايەن (10) ئەندامى بەرپىزى پەرلەمانەو پىشكەش دەكرىن، ۋەكو ئەو ۋەك كە لەلايەن حكومەتەو دىن بە فىلئەرى ماددەى (79) دا تىناپەرپىت، وانا ھەر چۆن حكومەت خۇى ناردوئىتى حىسابى بارگرانى داراىى بۇ ناكرىت، بەلام ئەو ۋەك كە پەرلەمانتارى بەرپىز و لە پەرلەمانەو پىشكەش دەكرى حىسابى ماددەى (79) فىلئەرى ياساى بۇ دەكرى جىاوازىبەكە ئەوئەندەبە ئەو لەلايەك، لەلايەكى تر يەك لە ئەندامانى ترى بەرپىزى پەرلەمان باسى لە دەستەى سەرۋىكايەتى كرد ئەو رەبىتى بە ماددەى (2) ھەبە نەو ۋەكو ماددەى (1)، ھەر ئەو روونكردەنەو ھەبوو، سوپاس بۇ بەرپىزتان.

بەرپىز د.رېۋاز ھايىق حسن/ سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس، كەسى تراتان قسەتان نىە بەرپىزان؟ بەلى، ئەو بەشەى كە ئاشنا خان دەلى پىناسە بە پىناسە كراو، يەئنى خۇى بە خۇى پىناسە كراو، لىرە مەبەست لە ديارى كردنى ئەو جىبەتەبە كە بۇى ھەبە پىشنىيازە ياسا يان پرۆژە ياسا پىشكەش بكات، ئەوئەندەى مەبەست ئەوئەبە ئەوئەندە مەبەست وردكردەنەو ماناى پرۆژە ياسا و ماناى پىشنىيازە ياسا نىە، سەبارەت بەو ۋەك لەگەل ماددەى (78) دا رىك بخرى، من داوا لە لىژنەى ياساى دەكەم لەگەل ماددەى (78) دا رىكى بختەنەو، چونكە جگە لەو ۋەك لە سى پەرلەمانتار داوايان كرد رەنگە و جەھەت نەزەرەكى تىدابى، دەستتان خۇش بى، فەرموو برۆنە ماددەى دوووم.

بەرپىز بىزار خالدىن: **بەرپىز بىزار خالدىن:**

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەى دوووم:

ماددەى دەيەم ھەموار دەگرېت و بەم شېۋەيە دەخوئندرىتەوہ:

1-دەستەى سەرۋكايەتى پېك دېت لە سەرۋك و جېگرى سەرۋك و سكرتېرى پەرلەمان بە مەرچېك يەك لە سى ئەندامى دەستەى سەرۋكايەتى ئافرت بى.

2-لە ھەر ماددە و بېرگەيەكى ئەو پەيرەوہ دەستەواژەى جېگرى دووہم ھاتبى دەگۆردىت بۇ سكرتېرى پەرلەمان.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان، ھەر بەرپىزىكتان دەپەوى گفتوگۇ لەسەر ئەم ماددەيە بكات كە پېشنىيازى لىژنەى ياساى يە و زياد كراوہ بۇ ھەموارەكە با بھەرموى، بەرپىزان ناوى ئەو بەرپىزانە تۆمار كراوہ: د.اسماعيل، شادى خان، سەرچىنار خان، كاك رىزار، كاك محسن، كاك زانا، فەرموون، لە كاك زاناوہ دەست بى دەكەين.

بەرپىز زانا خالد سمايل:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ماددەى دووہم لە خالى (1) دا نامازە دەكات بەوہى كە دەستەى سەرۋكايەتى پېك دېت لە سەرۋك و جېگرى سەرۋك و سكرتېرى پەرلەمان بە مەرچېك يەك لە سى ئەندامانى دەستەى سەرۋكايەتى ئافرت بېت، پېموايە ئەوہ ھەلەيەكى نووسىنى تېدا ھەيە، چونكە ئىستا بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان و بەرپىز سكرتېرى پەرلەمان ئافرتەن، دەكا دوو لە سى يە ئىستا، بۇيە پېموايە كە دەبېت بەم شېۋەى لى بكرېت (دەستەى سەرۋكايەتى پېك دېت لە سەرۋك و جېگرى سەرۋك و سكرتېرى پەرلەمان و بە مەرچېك رېژەى ئافرتە لە يەك لەسەر سى پېكھاتەى دەستەى سەرۋكايەتى كەمتر نەبېت) نەك مەرچ بى تەنھا يەك لە سىيەكە بېت، يەك لەسەر سى كەمتر نەبېت.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

دروستە، بەو صياغەيە بېت نابېت دووان، بەللى شادى خان، فەرموو.

بەرپىز شادى نوزاد وھاب:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

تەواو پىشتىگرى وتەكانى ھاوكارم كاك زانا دەكەم و خۆم يەككىك لەو خالانەى مە دامنابوو قسەى لەسەر بكام ئەو خالە بوو كە پېويستە بنووسرىت (بە مەرچېك كەمترىن رېژە يەك لەسەر سى ئەندامى دەستەى سەرۋكايەتى ئافرتە بى) وەكو روونىكردەوہ ھاوكارم ئىستا ئىمە دوو ئەندانى مېيىنەمان ھەيە لە دەستەى سەرۋكايەتى دا، ئەگەر بەو صياغەيە بى دەبى ھەر يەك ئەندامان ھەبى و تووشى ھەمان ئىشكاليەت دەبىن كە لە سىستەى كۆتادا ھەمانە، ئەو ژنانەى كە رېژەى پېويست بە دەست دەھىنن بۇ دەنگى خۇيان ھەر لەسەر سىستەى كۆتا بۇ لايەنەكان حىسابىن، بۇيە بەشى كۆتاي ژنان دەبەن كە زۆر كەم دەبىنن لەو رېژەى كە ديارى كراوہ لە كۆتادا، ھەرچەندە خۆشەختانە ئەو خولەى پەرلەمان زياترە رېژەكە بەلام زۆر

كەن دەبىنن ئەو رېژىيە تېببەپرىنى بەشدارى ژنان لە پەرلەمان دا، خائىكى تر پېشنياز دەكەم خائىك زياد بىرى بۇ ئەم بىرگەيە، سېھەم بەم شىوئەيە بى، سېھەم/ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان ياخود يەككە لە دەستەى سەرۆكايەتى پەرلەمان ئۆپۇزسىيۇن بىت بۇ دابىن كىردنى شەفافیەتى زياتر لە بەرپۆهبردنى كارەكان و دامەزراوى پەرلەمانى كوردستان، دابىن كىردنى ئەو شەفافیەتە لە پىناو ئەو خالەدا، سوپاس.

بەرپىز د.رېواز ھايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەئى، زۆر سوپاس، كاك رىگار، فەرموو.

بەرپىز رىگار عيسى سوار:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

منىش پشتىگىرى لە رەئى بەرپىز كاك زانا دەكەم، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.رېواز ھانق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر زۆر سوپاس، كاك محسن فەرموون.

بەرپىز محسن حسين مصطفى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

منىش ھەر ئەو تىببىنيەم ھەبوو، دەبى وشەى بەلایەنى كەم زياد بىرىت، چونكە بەراستى ئەو ھە سنووردارىردنى مافى ئافرەتە، ئەو ھە ناكىرىت، لەوانەيە سبەينى سەرۆكايەتى ھەر سى ئافرەت بن، ئەو ھەندىك سىماى پىاوسالارى پىو ھە ديارە، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.رېواز ھانق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، فەرموو كاك د.اسماعىل.

بەرپىز اسماعيل على طه:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەز زى ھەر پېشنيار دەكەم فەقەرەكا زىدە بىت ل سەر كو ئىك ز وان ھەر سىكا ئۆپۇزسىيۇن بىت ھەر دىسا بۇ گەرەنتى كرنا شەفافیەتى دنافا پەرلەمانى.

بەرپىز د.رېواز ھانق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەئى، زۆر سوپاس، سەرچنار خان، فەرموو.

بەرپىز سەرچنار احمد محمود:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لەبەر ئەو ھەى لە ماددەى (111)ى پەپرەوى ناوخوى پەرلەمان دا باس لە فراكسىيۇنى ئۆپۇزسىيۇن دەكات و ھىچ مافىكى بۇ دەستەبەر نەكردوو بە چوار دىر كۆتايى پى ھىناو، لەبەر ئەو ھە من پېشنيار دەكەم خائىكى تر لە دوای ئەم دوو خالە و ئەم ماددەيە زياد بىرىت، ئەو ھىش بەم شىوازه/ پىويستە جىگىرى سەرۆك يان سكرتيرى پەرلەمان بىرىتە ئەندامىكى فراكسىيۇنى ئۆپۇزسىيۇن لە پەرلەمان دا ئەو ھەى لە

پېناو چەسپاندىنى پرنسىپى شەفافىيەت و ئاگادار بوون لە چۇنيەتى مامەلە كىردنى دەستەى سەرۇكاپەتى لەگەل پىرۇژە ياسا و پېشنىيازە ياسا و بىرپارەكان و ئەوانەى كە پېشكەش كراون بەوانەى ئۇپۇزسىۋىنىشەو، زۇر سوپاس.

بەپىز د.رېواز ھايق حسن / سەرۇكى پەرلەمان:

زۇر سوپاس، بەپىزان كە پىشتىوانى لە بەپىزىكى ھاوكانتان دەكەن تەنھا ئەوئەندە بەسە بلىن پىشتىوانى لە راي ھاوكانرەكەمان دەكەين، كاتىشمان بۇ دەگەرپىتەو، دەرڧەتى زياترمان بۇ دەرەخسىن بۇ ئەوئەى گىڧتوگۇ لەسەر ماددەبەكى تر بكةين، ڧەرموو لىژنەى ياسايى، ماددەى سېھەم، ببوورە كاك سىروانم لەبىر چوو، ڧەرموو.

بەپىز سىروان ڧىرج محمد:

بەپىز سەرۇكى پەرلەمان.

بۇ ئەوئەى كات نەكوژم من بە تىكرا پىشتىوانى راکەى ھەردوو ھاوكانم شادى خان و سەرچنار خان دەكەم، لەوئەى كە ئۇپۇزسىۋون دەبىت لەو دەستەى سەرۇكاپەتى يە دانىشپىت و پۇللىكى رەھاي ھەبىت، تەنبا نەك لەبەر ئەوئەى ئۇپۇزسىۋون، بەلكو كە پىناسەبەكى تەواوى دىموكراسى لەوئەى ھەبە كە ئۇپۇزسىۋون دەبى بوونى ھەبى بە ڧىعلى، زۇر سوپاس.

بەپىز د.رېواز ھايق حسن / سەرۇكى پەرلەمان:

زۇر سوپاس، ڧەرموو بەپىز سەرۇكى لىژنەى ياسايى.

بەپىز بۇزار خالە عبداللە:

بەپىز سەرۇكى پەرلەمان.

ماددەى سېھەم:

ماددەى (14) بىرگەى ھەوتەم لادەبىرپىت.

مەبەستمان لە لابردن يەئەنى ھەلەدەوئەشپتەو.

بەپىز د.رېواز ھايق حسن / سەرۇكى پەرلەمان:

بەپىزان ئەندامانى پەرلەمان، كاك جلال قسەبەكتان ھەبوو پىش ئەوئەى ببوورن، ھەر ئەندامىكى بەپىزى پەرلەمان دەبەوئ قسە بكات لەسەر ماددەى سېھەمى ھەموارەكە، ڧەرموون. بەئى؟ چى؟ ببووسە بۇ لىژنەكە.

بەپىز گولستان سعید ھەمە:

بەئى لە ماددەى دوووم كە پىشنىار كراو لىرە ماددەى پىنجەم يەكەمبان ھەموار دەكرى بەم شپوئەبە دەخوئندىرپتەو، ئەوئە ھەر نەخوئندىراپەو، يەكسەر ھاتنە خوارترەو، پىشترپش وىستم ئەو تىببىنەبە بە پەرپىزىت بلىم وەرتنەگرت، داواى لىبووردن دەكەم، زۇر سوپاس.

بەرپرز د.رېئواز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

من داواى لیبووردن دهكەم، بەلئى بەرپرز كاك بزار ماددهى دووهى ئهصلى پرۆژەكه كه پیتان وابوو زياته، دهبوو بەرپرزان ئەندامانى پەرلەمان قسهى له بارهوه بکهن، ئايا ئەوانیش پیتانوايه زياته؟ فەرموون ئەوهى له ناو پرۆژەكه هاتوووه بيخویننەوه و به بەرپرزان ئەندامانى پەرلەمان بلین بو پیتان زياته؟ هەلەیهكى مەنەهچیه کردوو مانە گوڵستان خان راست دهكات، فەرموو.

بەرپرز بزار خالد عبدالله:

بەرپرز سەرۆكى پەرلەمان.

پیشتر وهك پیشناریت لیژنا یاسایى دهنگ ل سەر هاته دان بوو ئەساس كهواتا وهختى بووه ئەساس ئەم نەشپین جارەكا دی ئیعمادى ل سەر ئەفئى ئەسلى هەموارى بکهین ل بیدایەتى چونكى دهنگدان ل سەر هاته كرن ژبەر هندى مه نهخاند.

بەرپرز د.رېئواز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى تەنها به بەرپرزان ئەندامانى پەرلەمان بلیى بوچی ئیوه له لیژنەى یاسایى پیتانوايه ئەو ماددهیه ماددهى دووهى هەموارهكه زياته؟ تەنها ئەوهنده.

بەرپرز بزار خالد عبدالله:

بەرپرز سەرۆكى پەرلەمان.

لەبەر ئەوه له پەیرهودا ئەو ماددهیه به وازح و شەفافتر و باشتر دیاره له هەموارهكه، لەبەر ئەوه ئیمه لهگەل ئەوهبووین كه ماددهى دووهم زياته، ئەسلەكهى له پەیرهودا وهك خوى بمینى له پەیرهودا باشتره.

بەرپرز د.رېئواز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى، كاك جلال، فەرموو.

بەرپرز جلال محمد امين:

بەرپرز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارت به تیبینییهكهى گوڵستان خان دیسانهوه دهمهوى تەئکید لهوه بکهمهوه ئەوه هیچ خالى یهكەم ئیمه به دهنگدان پیشناری لیژنەى یاساییمان تەسبیت کرد و دهبوو برهگهى ماددهى دووهم كه له ئەسلدا ماددهى پینجهمه برهگهى یهكەم هەمواردەكرى بخویندریتهوه، ئیمه سەبارت به لابردي ئەم برهگهیه له پەیرهوهكه به دروستتر به جوانتر لهو پیشناریزهى بەرپرز ئەندامانى پەرلەمان پیشكهشیان کردوو، ئیمه ئەوهى ئەساسهكه واتا پەیرهوى ناوخو به باشتر دهبینین، لەبەر ئەوه بریارمان دا كه ئەوه لابرئى و ماددهیهكى تر له جیگهى زیاد بكریت، كه ئەویش بهو شیوازه خویندرایهوه كه پیشووتر باس كرا، ئەوه خائیک، خائیکى تر / ههروهها لیره وهكو لیژنەى یاسایى پیشناری دهكەین بو ئەوهى ئەو هەلەیه تیبەر نەبیته كه ئەوه نەبیته ئەساسى پیشناریزه یاسایهكه، بەلگه ئەوهى كه ئەندام پەرلەمانه بەرپرزەكان كاك زانا و برادرانى پشتگیریان کرد، ئەوه ببیته ئەساس بو ئەوه و له دهنگدانهكه بو ئەوهى ئەو حالهته دروست

نەبىت كە كامەيان دەنگ دېنى، ئەو دەنگو لىژنە ياساي ئەو دەكەينە ئەساس بۇ ئەو پېشنىيازە ياسايە، كە بەلايەنى كەم يەك لەسەر سى ئافرەت بىت، كەواتە ئەو دەبىتە ئەساس بۇ پېشنىيازەكە دەنگو لىژنە ياساي ئەو دەمان پى راستە، سوپاس بۇ بەرپىزتان.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

ئەو دەمانى لە ناو بىژاردەكان دا دايدەنن و لە دەنگدان كە لەو راپۇرتەي ئامادەي دەكەن بۇ دەنگدان دەيخەينە بەردەم بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان، ئىستا لىژنە ياساي بە بەرپىزتانىان راکەيانند، بۇيە پىيانوايە ماددەي دووھەمى ناو ئەو پېشنىيازە ھەموارە زيادەيە، چونكە لە ناو پەيرەوھەكە بە باشتر شەرح كراو، ئەو لەلايەك، لەلايەكى تر بىرگەيەك زياد كراو بۇ پىناسەكان كە پىناسەكردنى زۇرىنەكانە، ئەوھش ھەر بەريەككەوتنىك ھەبى لە نيوان ئەو تىگەپشتن بۇ زۇرىنەكان رەواندوويەتەوھە بۇيە پىيانوايە ئەو ماددەيە زيادە، فەرموون ماددەي سىيەم، پىش ئەو، بەرپىز وەزىرى ھەرىم داواي كىرەوھە قسە بىكات، ئىمە دەرفەتى دەدەپنى قسە بىكات لەو ماددانەي كە پەيوەندى بە وەزارەتەكانەوھە ھەيە، فەرموون بەرپىز سەرۋكى لىژنەي ياساي ماددەي سىيەم پىشنىارتان.

بەرپىز بىژار خالد عبدالله:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ماددەي سىيەم:

ماددەي (14) بىرگەي ھەوتەم لادەبىت، بەس بۇ تەووزىح دا كو ئەندامىت پەرلەمانى بەرچاقى وا رۇن بىت مە قسەد ژ فىرئ لا دەبىت يەنى ھەلوھشاندىنا بىرگە (7) ژ ماددە (14) د ئەسلى پەيرەوي بىخۇدا تووشى سەھوا بوونى نەبن، زۇر سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان، ھەر كەسك دەيوئ سەبارەت بە ماددەي سىيەمى ئەم پىشنىيازى ھەموارە قسەي ھەبى، فەرموون ناوھكانتان تۇمار دەكەين، بەرپىزان سەرچىنار خان، كاك مەم، كاك بەلئىن، خدىجە خان، كاك بەھمەن، كاك جلال، كاك وھىسى، د.گەلاوئىژ، ھەلەز خان، د. اسماعىل، كاك ظاھر، د. رېبوار، ژيان خان، كاك ھىكەت، كەس ھەيە ناومان نەنوسىيى، بەرپىزان ئەو ماددەيە پىش ئەوھى دەست بە موناھشە بىكەين ئەو بىرگەيە لە ماددەكە باس لەو دەكات ئەگەر يەك كاندىد ھەبوو بۇ يەككە لە پۇستەكان دەستەي سەرۋكايەتى ھەلئىزاردنى بۇ ناكىرى و بە ناو لىنان ئەو پۇستە وەردەگىرى، ئەو پىچەوانەيە لەگەل ئەوھى كە لە ناو ياساي ھەلئىزاردنى ژمارە (1) سالى 1992 دا ھاتووه، خۇتان دەزانن لە ھەر شوئىنىك دا، لە ھەر كاتىك دا بەريەككەوتن لە نيوان پەيرەو و ياسايەك ھەبى ئەولەويەت بۇ ياسايە، لابرندى ئەم بىرگەيە تەنھا بۇ ھاوپىككردنى پەيرەو لەگەل ياساي ھەلئىزاردن، ھەرچەندە رەنگە ماددەي تىرىشمان ھەبى لە ناو پەيرەو ھەمان كىشەي ھەبى، بەلام محاولە دەكەين وەردە وەردە باسيان بىكەين، واتا بە گوئىرەي

ياساكة يەك كەسش بى دەبى ھەئىزاردنى بۇ بىكرى، فەرموون دەست بە موناڧەشە بىكەن، كاك ظاھر، فەرموو.

بەرىز ظاھر محمد على:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

پېشنيار دەكەم ماددەى سىيەم لابدريت و بىرگەى ھوتەم لە ماددەى (14) بمىنى، چونكە لەو ھالەتەدا لە پەيرەو عىلاج نەكراوہ.

بەرىز د.رېواز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەئى، كاك بەئىن، فەرموو.

بەرىز بەئىن اسماعيل حاجى ابراهيم:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

ديارە ھەر وەكو ئەوہى جەنابىشت ئىشارەتت پىدا لەگەل ياساكة، بەلام خۆى پرنسىپى ئىنتىخابىش واىە، كە ئەگەر يەك پائىوراو بۇ پۆستىك ھەبوو يەكسەر ناوگەى ئىعلان دەكرى، پىويست بە ھەئىزاردن ناكات، بەلام ئەگەر قسەكە لەسەر ئەوہ بى پىچەوانەى قانونەكەىە، ئەوہ بىگومان وەكو ئەوہى جەنابت ئامازەت پىدا دەيان خال و بىرگەى تىايە كە پىچەوانەى قانونەكەىە، تا ئىستا ئەوہش لەبەرچاوى ئەندامانى پەرلەمان روون نىە ئايا كە پەيرەو وەكو قانون دەرچوئىندراوہ؟ ئەگەر پەيرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان لە خولى رابردوو وەكو قانون دەرچوئىندرابى، بىگومان ئەفزەلىيە دەدرى بە پەيرەوہكە، لەبەر ئەوہى دواى دەرچواندىنى ياساى ژمارە (1)ى سالى 1992 ھاتووہ، بۆيە لەو چوارچوۋەىە ئەم پىشنيازە دەكەم كە وەك خۆى بمىنىتەوہ تاوہكو دەتوانىن ھەموو بىرگە و ماددەكان وەكو يەك لى بىكەن، زۆر سوپاس.

بەرىز د.رېواز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەئى، كاك بەھمەن، فەرموو.

بەرىز بەمن كاك عبدالله احمد:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

من ھەمان رەئى كاك شىخ ظاھر ھەىە، لەبەر ئەوہ لە ناو ئەو پەيرەوہ عىلاج نەكراوہ، ماددەى ھوتەم بمىنىتەوہ، چونكە تۆ عادەتەن لە ناو پەرلەمان دا دەستەى سەرۆكايەتى پەرلەمان ھەئەبىزىرى، جىاوازە لە ھەئىزاردنى دەرەوہ، عىلاجى چى تر ھەىە ئەگەر يەك كاندىد ھەبى، يەعنى يەك كاندىد بۇ ھەئىزاردنى بۇ بىكرى؟ لە ھەموو پىرۆسەكەش خۆى دىموكراسى يە كاتىك كەسىك موناڧىسى نەبوو، خۆى ئۆتۆماتىكەن ئەو پۆستە دەكرىت يەعنى بەراى بەرىزتان دەكرى يەعنى ئىمە بگەرپىنەوہ بۇ ھەئىزاردنى دەستەى سەرۆكايەتى پەرلەمانىش بگەرپىنەوہ بۇ ياساى ھەئىزاردنى گشتى؟ يان ئەوہىە كە لەم پەيرەوہ دەبى عىلاج بىكرى، ماددەىەكى تىرى بۇ دابنرى؟ زۆر سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

لە راستى دا مادام لە ياساى ھەلبىزاردن رېڭخراۋە ھەلبىزاردنى دەستەى سەرۋكايەتى پەرلەمانىش، بەللى بۆى دەگەرپىنەۋە، چونكە نىمە تا نىستا قانونى پەرلەمانىيە، ۋەكو ۋەلامىكىش بۇ كاك بەللىن، ئەم پەيرەۋە لە شىۋازى قانون دا دەرئەچۈۋە، لىزئە يەكى كاتى بۇ دروست كراۋە، لىزئە كاتىيەكە پەيرەۋەكەى ئامادە كرددوۋە، ھەر لەسەر ئەساسى ئەو قەراردى كەوا دراۋە بۇ لىزئە كاتىيەكە پەيرەۋەكە خراۋەتە موناقلەشەۋە راستەوخۇ، واتا ئىمزاى بۇ كۈنەكراۋەتەۋە بە لىزئەى ياساىى دا تىپەر نەبوۋە، پوۋە ئىجرائىيەكانى ئامادەكردنى پرۆژەى بۇ نەكراۋە، ئەۋەى كە قوۋەتى قانونى ھەلبىزاردنى ھەيە ئەو كاتە دەبى كە نىمە قانونى پەرلەمانى كوردستانمان ھەبى، بىرپارىكى ئەنجومەنى (شورى)ش ھەيە ھەرچەندە بىرپارەكانى ئەۋان راپوژكارى يە و مولزەم نىە، لەبەر يەككەوتنىكى نىۋان پەيرەۋە كە تازەترىن بىرپارىانە، پەيرەۋى پەرلەمانى كوردستان و ياساى ھەلبىزاردنە سەبارەت بەۋەى ئەگەر ئەندامىكى پەرلەمان لە ماۋەى (30) رۆژدا سوپىندى نەخوارد يان لە ماۋەى (90) رۆژدا سوپىندى نەخوارد ئەۋەىيەت بۇ كاميانە؟ لە پەيرەۋەكەدا نووسراۋە ئەگەر لە ماۋەى (30) رۆژدا سوپىندى نەخوارد ئەندامىتى لە دەست دەدات لە قانونەكە دەللى ئەگەر لە ماۋەى (90) رۆژدا سوپىندى نەخوارد ئەندامىتى لە دەست دەدات، پەئى ئەۋان ئەۋەىيە كە ئەۋەىيەت بۇ ياساكەيە، ئەۋە شتىكى سابتە نىمە ناتوانىن ئەم حالەتە بگۆرىن، فەرموو د.گەلاۋىز.

بەرپىز گلاۋىز عبىد عثمان:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

رەئىيەكەى من گوترا، سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، ھەلەز خان فەرموون، فەرموو.

بەرپىز ھلز أحمد محمد:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

بناقى خودى، ھەلبەت ئەگەر ئەف بىرگە ھاتە لادانى ئو ھاتووخۆلەكى ژ خولان يىك كاندىد بىت بى ركا بەر بىت چ رىگە ياسايەك دى بۇ ھەبەت؟ ژبەر ھندى ئەز پىشنيار دكەم ئەف بىرگا ھەنى نەھىتە لادان نەكە خولەكى ژ خوليت داھاتوودا ئەم نەكەقىنە ئىشكالەكا ياساىى و سەرکەفتى بن، سوپاس.

بەرپىز بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك حكمت، فەرموو.

بەرپىز حكمت محمد عبو زىد:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ئەزىش پشستگىريا كاك ظاھر دكەم، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك د.رېبوار، فەرموو.

بەرپىز رېئووار عبدالرحىم عبدالله:
بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

وېراى ئەۋەدى كە برادەران قىسەى منيان كىرد، بەلام من دەمەۋى ئەۋە بىخەمەرۋو سەربارى ئەۋەدى كە جەنابت تەۋزىچىكت دا، لەبەر ئەۋەدى كە ئەم رېكارە ياساىى يە بۇ ھەلئىزاردنى سەرۋىكى يان دەستەى سەرۋىكايەتى پەرلەمان لە كاتىكىدا ئەگەر پالئىوراۋىك بە بى رىكابەر ھاتبوو چۇنە، بەلام بۇ ئەۋەدى كە ناروۋنى دروست نەبى و جورىك لە شاشى لە لايەن پەرلەمانتارانەۋە دروست نەبى و پىۋىست بەۋە نەكات بگەرپىنەۋە سەر ياساى تر، راستەوخۇ لە پەپرەۋى ناوخۇى پەرلەمان كە ھەمىشە لەبەردەستى پەرلەمانتارانە، بۇيە من بە زەرۋورى دەزانەم كە ئەم بىرگەيە بىرگەى ھەۋتەم لە ماددەى (14) ۋەكو خۇى بىمىنئەتەۋە.

بەرپىز د.رېۋاز ھاىق ھىسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

بەلئى، زۇر سوپاس، كاك مەم، فەرموو.

بەرپىز مەم برهان محمد قانع:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

من پىشنىازم ھەيە كە بىرگەى ھەۋت لەم ماددەيە ۋەكو خۇى بىمىنئەتەۋە، لەبەر ئەۋەدى ھەلئەتە لەم ھەلئىزاردنە بە پىى ئەم پەپرەۋە كۇى ئەم ماددەى چواردەيەم كەۋا زۇرىنەى رەھائى دىيارى كىردوۋە بۇ ھەلئىزاردنى ئەندامانى دەستەى سەرۋىكايەتى، ئەم زۇرىنەى رەھايە لە ھالئىكىدا كە لە ھەر پىرۇسىسىكى دىموكراسى دا كاتى كە مونافىست نابى، رىكابەرت نابى، ئەم كانىدە ئەبى ئەم پەپرەۋە خىزمەتى پايەكانى دىموكراسى بىكات، كاتىك كە رىكابەرت نابى ئۆتۆماتىك دەبى ئەم پەپرەۋە و تەنانەت ياساى ھەلئىزاردنىش دەكرى ھەموارىكىتەۋە، ئەگەر ئىچجافىكى تىا بو بە ماقى دىموكراسى، بۇيە ئەم ماددەيە كە دەلئى دەبى زۇرىنەى رەھا بە دەست بىنئى، ئەندامىك كە خۇى كانىدە دەكات بۇ دەستەى سەرۋىكايەتى، ۋاتا (50 + 1) (56) دەنگ دەكات لايەنى كەم، بۇيە من پىشنىازم دەكەم يەكەم ۋەكو خۇى بىمىنئەتەۋە، دوۋەمىيان / ئەۋە بەۋ شىۋەيە بىت لە داھاتوۋدا ۋەكو ئەۋ پىشنىازمەى ھاۋرپىيانم پىشتر لە ماددەكەى تردا ئاماژەيان پىكرد كە دەبى لە دەستەى سەرۋىكايەتى يەككىك لە ئەندامانى ئۆپۇزسىۋنى تىدا بى، ئەم چانسە نادات، جورى لە تەۋافوقاتى ھىزە براۋەكان پلە يەكە و دوۋەكان ۋا دەكات بە پىى تەۋافوقاتى ئەۋان خۇيان دەستەى سەرۋىكايەتىش ھەلئىزىرن ئەۋە نوقتەيەك، نوقتەيەكى تر من پىشنىازم ھەيە لىردە ئەگەر ئەۋە لابرېت زەمىنەسازى بۇ ئەۋە دروست دەبى لە داھاتوۋدا دىسانەۋە لە خولەكانى تىر داھاتوۋدا ئەگەر رىككەۋتن نەبى لە نىۋان ھىزى يەكەم و دوۋەم و سىيەم، يان ھىزى يەكەم و دوۋەم لانى كەم بۇ ھەلئىزاردنى دەستەى سەرۋىكايەتى، ئەۋا جورىك لە پەككەۋتنى پەرلەمانى لى دەكەۋىتەۋە ۋەكو دانىشتەنە كراۋەكان لە رابردوۋدا بىنىمان، بۇيە پىشنىازم ۋايە ۋەكو خۇى بىمىنئەتەۋە، سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھاىق ھىسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

زۇر سوپاس، كاك جلال، فەرموو.

بەرپىز جلال محمد عبدالله:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من پشتگىرى بۆچۈنى كاك شېخ زاھىر دىكەم، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، خىدىجە خان، فەرموو.

بەرپىز خىدىجە عمر طە:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

قىسەكانى من كران، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەئى، زۆر سوپاس، كاك د.اسماعىل، فەرموو.

بەرپىز اسماعىل على طە:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگىرىا ھەلەز خانى دىكەم، بۆچۈننا وى.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەئى، زۆر سوپاس، ژيان خان، فەرموو.

بەرپىز ژيان طاھر احمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

قىسەكانم لەلاى بەرپىز كاك زاھىر كران، بۆيە دەئىم پشتگىرى قىسەكانى ئەو دىكەم.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەئى، زۆر سوپاس، كاك وەيسى، فەرموو.

بەرپىز وىسى سەيد وىسى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

منىش لەگەل ئەو دەم كە بىرگەى ھەوتەم لە ماددەى جوار بىمىنىت، ھەرۋەكو پشتگىرى راي شېخ زاھىر

خەيلانى دىكەين، چونكە ئەم ھالەتە لە پەيرەوى ناوخۇ عىلاج نەكراۋە، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەئى، زۆر سوپاس، سەرچنار خان، فەرموو.

بەرپىز سەرچنار احمد محمود:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگىرى لە ھەلەز خان و سەيدا اسماعىل و كاك مەم دىكەم، بەلام روونكردندەۋەيەكى ياسايشم ھەيە

لەسەر ئەم ماددەيە، ئەگەر بىت و ئەو بە قەناعەتى من ئەو دەقىكى گرىمانەيى يە ئەگەر لە (1%) يىش

رووبدات له خولى داهاتوودا دهبيت پهپړه و هره چارهسهرى بکات، جا بو نهوهى نهو دزيتييه روونهدات له بهينى ياساى ههلبژاردن و لهگهال پهپړهوى ناوخودا نيستا کاتى خوځهتى که ههمواري پهپړه و دهکريتهوه دهفتيکى صهرىح ههبي که له کوټايى پهپړهوهکوش بى بگوتري که کار به هوکمی هيچ ياسايهک ناکري که دز بيت لهگهال هوکمی نهه پهپړهوه، نيتر نهو کاته نهگهه تهنافوزيکى تر ههبي له ياساکه، نيمه نيستا نهمانتوانيبى ليړه ههمواري بکهينهوه، به پيى نهو دهفتهيه نيمه دهتوانين چارهسهرى بکهين، زور سوپاس.

بهريز د.رپواز فايق حسن / سهروکى پههلهمان:

بهريزت دهزانى ياساکارى له ناو پهپړهوهکه رپکخراوه بو نهوهى نهه پهپړهوى ناوخويه به ياسا ههژمار بکري دهبي به ههنگاوهکانى ياساکارى دا تيپهپري، ههه کات به ههنگاوهکانى ياساکارى تيپهپري نهو کاته به ياسا ههژمار دهکري، ههه ياسايهک لهگهالى دا تهعاروزى کرد نهو کاته دهتوانين نهو قسهيه بکهين، بهلام (طالب) نهو پهپړهوه به ههنگاوهکانى ياساکارى دا تيپهپريوه، ناتوانين نيمه به نهصيک نهولهويهتى بدهينى له بهرامبهه قانونيهک دا که لهگهالى دا دز يهکه، کاک سفين فهرموو.

بهريز سفين اغا عمر اغا:

بهريز سهروکى پههلهمان.

برگهى ههوتهم له ماددهى (14) بمينى چونکه نهه حالتهه له پهپړهودا چاره نههکراوه.

بهريز د.رپواز فايق حسن / سهروکى پههلهمان:

بهلى، زور سوپاس، بهريز ليژنهى ياسايى نهگهه قسهيهکتان ههيه، ناشنا خان با قسه بکات، فهرموو ناشنا خان.

بهريز ناشنا عبدالله قادر:

بهريز سهروکى پههلهمان.

من پشتگيرى قسهکانى کاک بهلئين دهکهم که پيشتر نامازهى پيدا نامهوى دووبارهى بکهمهوه، بهلام بهراستى نهگهه بهريهککهوتنيکى زور ههيه لهگهال ياساى ههلبژاردنى ژماره (1)ى سالى 1992 لهگهال پهپړهوى ناوخودا، نيستا کاتيکى گونجاوه بو نهوهى نيمه ههول بدهين به زووترين کات قانونيکى تايبهت به پههلهمان دهريچوينين بو نهوهى دووباره توشى نهه جوړه نيشکاليهتانه نهبينهوه، سوپاستان دهکهم.

بهريز د.رپواز فايق حسن / سهروکى پههلهمان:

بهلى، زور سوپاس، فهرموو ليژنهى ياسايى.

بهريز جلال محمد امين:

بهريز سهروکى پههلهمان.

نهاندامانى بهريزى پههلهمان.

وهلا من نهوهى که دهمهويت قسهى لهسهر بکهه، نهوهيه که نيمه لهو خولهى پههلهمانهوه چهندين جار نهو گرفتهمان بو دروست دهبي که خيلاف ما بهينى پهپړه و قانونهکوه ههيه، دهمهوى بهريز سهروکى

پەرلەمان لەو دەست پېیکەم، ھەرمی قانون و قویتی قانون بە شیوازیگە دەستور لەسەرەوی قانونەویە، قانون لەسەرەوی ئەنزیمەویە، ئەوێ گە ئیمە تیبینیمان کردوو ئەم پەپرەوێ ھوکی ئەنزیمە ھەبە، بەلام حالەتیگە ھەبە گە لە پەرلەمانی عیراق بەدیمان کرد لە دەستوری عیراقی کاتیگە باس لە شیوازی ھەلبژاردنی دەستە سەرۆکیەتی پەرلەمانی عیراق دەکات بەشیوازیگە و لە قانونی پەرلەمان بەشیوازیگی تر جیبەجی کرا گە ئیمە بۆ خۆمان ھەموومان بینیمان، گەواتە پېچەوانەوی دەستور پەفتار کرا، بەلام موبەریریان ئەو بوو لەبەر ئەوێ بەو رېکارە قانونیانەوی لە قانونی پەرلەمان ھەبە، قانون دەردەچیندری، دەشیگە ھەندیک جار پېچەوانەوی دەستوریش بیگ، ئەو لەلایەن، لەلایەکی تر ئەم پەپرەوێ بۆ ھەموارکردنەوی لە کاتیگە ھوکی قانونی نییە، لە ماددە (20) و (125) دا پېویست بە یەگ لەسەر چواری ئەندام پەرلەمانە، گەواتە نزیگە (28) ئەندام پەرلەمانی پېویستە بۆ ئەوێ ئەگەر بیانەوی ھەمواری بگەن، لە کاتیگە قانون پېویستی بە (10) ئەندامی بەرپزی پەرلەمان ھەبە بۆ ئەوێ ھەمواری بگات، ئەگەر ئەو قویتی ئەم پەپرەوێ دەرخاگات، بۆچی پېویستی بە یەگ لەسەر چواری ئەندامانی بەرپزی پەرلەمان ھەب، ئەو لەلایەگ، پیموایە دەبیگ ئەگەر بەم شیوازییە لایەنی گەم ماددە (125) یش لایریت بۆ ئەوێ ئەویش بە (10) ئەندام پەرلەمان ھەموار بگریگ و تاوگە ئەو کاتە دەبینە خاوەن قانونیگ لە پەرلەمانی کوردستان، سوپاس بۆ بەرپزتان.

بەرپز د.رېواز فایق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپز سەرۆکی لیژنەوی قانونی، فەرموون.

بەرپز بزار خالد عبداللە:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددەوی چوارەم:

و شەوی (سەرۆکیەتی) بۆ و شەوی (دەستە) لە ھەر ماددە و برگەوی ئەم پەپرەوێدا ھاتبیگت زیاد دەگریگ.

بەرپز د.رېواز فایق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپزان ئە ندامانی پەر لەمان ھەر گە سیک دە یەویگ لەبارەوی ئەم ماددە یە گفتو گۆ ب گات فەرموون بۆ ئەوێ سکرتری پەر لەمان ناوگان تان تۆ مار ب گات، سکرتری پەر لەمان فەرموون، (د.گلاویژ) نوقتەوی نیزامیتان ھەبە، فەرموون.

بەرپز گلاویژ عبید عثمان:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

من پیم باشە ماددەوی چوارەم و ماددەوی پینجەم بەیەگ جار بخوینریتەو.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

ئەۋەدى نوقتەى نىزامى نىيە (د.گلاۋىز)، سوپاس. (سوسن) خان، كاك (دابان)، كاك (زانا)، كاك (دابان) فەرموون.

بەرپىز دابان محمد حسين:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

دىارە ماددەى چوارەم پىشنىيازى لىژنەى ياساى ئەللى وشەى (سەرۋكايەتى) بۇ وشەى (دەستە) لە ھەر ماددە و بىرگەيەكى ئەم پەيرەۋەدا ھاتبىت زىاد دەكرىت، ھەلەبەت پىشنىيازى لىژنە ياساى مەبەست لىي دەستەى سەرۋكايەتییە، سەرۋكايەتى بۇ دەستەكەى نەكات، بەلام لە چەند شوپىنىكى ترا وشەى (دەستە) ھاتوۋە بۇ نمونە لە ماددەى يەكەم باسى دەستە سەربەخۇكان دەكات من پىشنىياز ئەكەم كە لىرە ئىزاھىيەكى بۇ بكرى كە بلى مەبەست لىي پەرلەمانى كوردستانە چونكە لە چەند شوپىنىكى تردا باسى دەستەكانىش كراۋە، سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

بەرپىزان لە لىژنەى ياساى ئەو تىبىنىيە بنووسن، بەرپىز (سوسن) خان، فەرموون.

بەرپىز سوسن محمد مىرخان:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

لە ماددەى چوارەم وشەى سەرۋكايەتى بۇ وشەى دەستە زىاد بكرىت ھەقىقەت من پىم وايە ئەۋە كە دەوترى زىاد بكرى پىشنىياز دەكەم دارشتنەكە چاك بكرىتەۋە، بەم شىۋازە چاككرىن بكرىت بەم شىۋازە چونكە كە دەللى زىاد بكرى، واتە ھەم وشەى سەرۋكايەتى ھەم وشەى دەستەش بمىنى، من پىشنىياز دەكەم دارشتنەكى بەم شىۋازە لىبكرىت لە جىاتى وشەى دەستە دەستەى سەرۋكايەتى لە ھەر ماددە و بىرگە يەكى ئەم پەيرەۋەدا ھاتبىت بەكاربىت، بەم شىۋازى تە سەۋر دەكەم تىگەپشتنەكە با شتر دە بى ۋە زىادە كە لاپىرىت، چونكە ئەگەر وترا زىاد بكرىت واتا ھەردووكيان دەمىننەۋە، زۇر سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

زۇر سوپاس، كاك (زانا)، فەرموون.

بەرپىز زانا خالد سەمىل:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

پشتگىرى لە رايەكەى (سوسن) خان دەكەم، پىم وايە تەنھا لە رووى دارشتنەۋە بۇيەكە زىادە ئەگەر نا مەفھومەكە تەۋاۋە بۇيەكە پشتگىرى لە رايەكەى (سوسن) خان دەكەم، سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

بەرپىز سەرۋكى لىژنەى ياساى ئەگەر قسەيكتان ھەيە فەرموون، نىتانە، ماددەى دواى ئەۋە، فەرموون.

بهریز بزار خالد عبدالله:

بهریز سهروکی په رله مان.

ماددهی پینجه م:

ماددهی (5) مه وهکو لیژنا یاسایی وهسا پیشنیار کری کو ماددا (5) زیدهیه نه مینت، ژبه ر کو خالا نیک
تکراره دگهل مادده (2) نو خالا دوو تکراره دگهل مادده (4)، ژبه ر هندئ مادده (5) نامینت ل دیفرا مادده
(6) دیهیت ئەم دشین د ریزبه نیدییدا مادده (6) بکهینه (5).

بهریز د. رپواز فایق حسن / سهروکی په رله مان:

بهریزان ئەندامانی په رله مان گفتوگو سهاره ت به ماددهی پینجه می هه مواره که که به ریزان له لیژنه ی
یاسایی پیمان وایه زیاده وه بو تانیان روونکرده وه بوچی پیمان وایه زیاده کی ئەیه وی گفتوگو بکات له باره ی
ئوه مادده یه وه، مادده ی دواتر، فهرموون.

بهریز بزار خالد عبدالله:

بهریز سهروکی په رله مان.

ماددهی شه شه م:

بهر گه ی حه و ته م له مادده ی (24) ده بی ته به ر گه ی یه که می مادده که وه ریزبه ندی به ر گه کانی تر
وهک خوی به دوایدادیت.

بهریز د. رپواز فایق حسن / سهروکی په رله مان:

بهریزان ئە ندامانی په ر له مان ئەم گوړینی زنجیره یه له بهر ئەوه یه که ناو نی شانی مادده که باس له
پاریزه ندی ده کا به لام ته عریفی حوکه پاریزه ندی له بهر گه کانی دواوه یه له جیاتی ئەوه ی له
سه رتایا بی ئەحکا مه کانی تر هه موویان ته رتیب بین له سه ر ئەو ته عریفه بو یه به ریزان له
لیژنه ی یا سای پی شناریان وا یه که وهک و خوی بمینیا ته وه، هه ر به ریزیک وه کو ناو پروژه که
نهک وه کو پهیره وه که هه ر به ریزیک ده یه ویت گفتو گو له باره ی ئەو مادده یه وه بکات فهرموو
ناوی خوی تو مار بکا، فهرموون مادده ی (7) به ریز سهروکی لیژنه ی یاسایی.

بهریز بزار خالد عبدالله:

بهریز سهروکی په رله مان.

ماددهی حه و ته م:

خالی (2) بهر گه ی دووه مادده ی (25) هه موار ده کری ته وه وه به م شیوه یه ده خوینری ته وه:
ده بیت سهروک له نزیکتین دانی شتنی په رله ما ندا داواکارییه که بخا ته بهرنا مه ی کاره وه بو ئەوه ی
له هه موو بار ی کدا له ماوه ی (3) رۆژ له بهرواری پیشکه شکردنی ده ست له کارکی شانه وه ی که به
دهنگی زورینه ی ناماده بووان یه کلا بکری ته وه.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئە نىدامانى پەر لەمان كى دە يەۋى گىفتو گۆ لەبارەى ئەو ماددە يەۋە بىكات با ب فەرموۋى،
كاك (جالال)، كاك (سەفین)، كاك (حكمت)، (خىدېجە) خان، كاك (ويسى).

بەرپىز جلال محمد عبدالله:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

من پىڭ شىنيار دە كەم و شەى (رېكەوت) لە جىڭگى (بەرۋار) بنوو سىرى ھەر و شەى بەرۋار بەراستى
من ھەر پىم و شەكى رىكەك لە ھەموو دام و دەزگا كانى حكومەتپىش ئەو و شە بەگاردى، پىۋىستە
لە ۋەزارە تەكانىش ئەو و شە نەمىنى بە سەراھەت و شەكى زۆر رىكەك لە قاموسى كوردى ئەو
ۋشە بەدى ناكىرى، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

كاك حاجى (سەفین) فەرموون.

بەرپىز سەفین اغا عمر اغا:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

پىشتىگىرى كاك (جالال) دەكەم، پىشنىارەكەى منىش ھەر ئەۋە بوو، سوپاس.

بەرپىز خىدېجە عمر طە:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

من نىش نەفسى تىبى نىم ھە يە لە سەر بەرۋار كە كاتى خۆى لە كۆبۈۋ نەۋەى لىژ نەش با سى ئەو
بابەتە پىم وايە ئەگەر ۋشەى (رېكەوت) لە جىياتى بەكار بەھىنرىت باشترە، سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

كاك (ويسى)، فەرموون.

بەرپىز ويسى سەيد ويسى:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

من نىش لە گەل ئەۋەم لە جىڭگى بەرۋار رېكەوت بنوو سىرى، چونكە رېكەوت مانا يەكى گىشتى تر
دەبەخشى، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس بۆ جەنابت، كاك (حكمت)، فەرموون.

بەرپىز حكمت محمد عبۇ زىد:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

من نىش ھەمان بۆ چوونم ھە يە، لە بەر ئەۋەى بەرۋار ھىچ مانا يەكى نى يە، لە جىڭگى بەرۋار
رېكەوت بىت، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىزان لە لىژنەى يا ساىى قە سەيەكتان ھە يە لەو بارە يەوۋە؟ قە سەتان نى يە . ماددەى دوا تر، فەرموون.

بەرپىز بىزار خالد عبدالله:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەى ھەشتەم:

1-ماددەى (29): سىيەم: ھەمواردەكەرىتەوۋە لىژنەكە دەكەرىتە دوو لىژنە بەم شىۋەيە:-

-لىژنەى پىشمەرگە، لىژنەى ناوخۇ و ئاسايش و ئەنجومەنە خۇجىيەكان.

2-ماددەى (29): يازدەھەم ھەموار دەكەرىتەوۋە و دەكەرىتە دوو لىژنە بەم شىۋەيە

-لىژنەى شارەوانى و گواستەوۋە و گەياندن و گەشت و گوزار.

-لىژنەى ئاۋەدانكردنەوۋە و وەبەرھىنان.

3-ماددەى (29): سىز دەھەم ھەموار دەكەرىتەوۋە و دەكەرىتە دوو لىژنە بەم شىۋەيە:-

-لىژنەى دەستپاكى.

-لىژنەى كاروبارى پەرلەمان و سكالأ.

4-ماددەى (29): يازدەھەم ھەموار دەكەرىتەوۋە و دەكەرىتە دوو لىژنە بەم شىۋەيە:-

-لىژنەى كاروبارى كۆمەلأيەتى و داکۆكى لە مافى مروؤف.

-لىژنەى داکۆكى لە مافى ئافرەت.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەرپىزان ئە ندامانى پەر لەمان ھەر بەرپىزىكتان دە يەوۋىت گەفتو گۆ لەبارەى ئەو ماددە يەوۋە بىكا با بىفەرموئى بۇ ئەوۋەى ناۋەكاندىان تۆمار بىكەين، كاك (على حمە صالح)، كاك (مچى ا لىدىن)، (سەر چىنار) خان (ھلىز) خان، كاك (ز كرى)، كاك (بالانېۋ)، (سلىمى) خان، كاك (عثمان)، كاك (مەلا ناصر)، كاك (سەروان)، كاك (پىشەوا)، كاك (ئەرشەد)، كاك (بەھمن)، كاك (رزگار)، كاك (حكمت)، (ح سىبە) خان، كاك (چىيا)، كاك (عبدالسلام)، كاك (زاننا)، كاك (نزار)، (جوان) خان، (د.زىدان)، (كلارا) خان، كاك (شوان)، كاك (رۆم يۆ)، (د.رىبوار)، (د.گلاو يىز)، كاك (ھىف يىدار)، (شېرىن) خان، (د.عثمان)، كاك (شاخەوان)، (كلاستان) خان، (شادى) خان، بەرپىزان ئە ندامانى پەر لەمان ھەول بەدن لە دوو دە قە زياتر نەبىت خۇ ئە گەر يەك دە قەيىكىش بىت زۆر زۆر باشترە، بەرپىز كاك (بەھمن)، فەرموون.

بەرپىز بەھمن كاك عبدالله احمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

راستى من دوو پىشنيارم ھە يە دوووم ماددەى (29) پانزە يەم ليژنەى شارەوانى و گەشت و گوزار و ۋە بەرھيئان پىشكەۋە بىت پىم وا يە ئەۋە ئى شەكانيان پەيوە ندى بە يەكتەرۋە يە ھە يە، ليژنەى ئاۋەدانكرد نەۋە و گواستەنەۋە و گەيا ندىش پىشكەۋە بى پىم وا يە با شتر دەب بىت چونكە رەبەت يان بە يە كەكتەر ئەۋا نە، لە مە سەلەى ئەۋەى چوارەميش ماددەى (29) پازدە يەم ليژنەى كارو بارى كۆمەلايەتى بە جيا بى، دا كۆكى كردن لە مافى مروف و مافى ئافرەتيش پىشكەۋە بىت، چونكە مافى مروف و مافى ئافرەت تەقرىبەت ئى شەكانيان ۋە كويە كە با شترە پىشكەۋە بن لە گەل ليژنەى كاروبارى كۆمەلايەتى خۆى ھەر ئىشەكەى زۆرتەرە ھەر بە تەنيا بىت، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك (على حمە صالح)، فەرموون.

بەرپىز على حمە صالح:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من پىشنياز ئە كەم ۋە بەرھيئان بخري تە پال ليژنەى دارا يى و كارو بارى ئابوورى، كارو بارى ئابوورى چىيە ئە گەر ۋە بەرھيئان نەگري تەۋە، چونكە ۋە بەرھيئان لە (11) سىكتەردايە لە ھەموو سىكتەرەكان ۋە ھەموو شى بۇ چىيە بۇ تەنو يەى ئىقتىصادىيە، ۋە بەرھيئانى كشتوكال، ۋە بەرھيئانى پىشە سازى، جائە گەر وا بى چونكە رەبەتە كە لە بەينى ئاۋەدانكرد نەۋە و ۋە بەرھيئان زۆر كە مە، تەركىزى ئاۋەدانكرد نەۋە زياتر رىگا و با نە، بۇ يە كارو بارى ئابوورى ۋە بەرھيئان خۆى كارو بارى ئابوورى يە رىك رەبەتە كە بەۋە يە، بۇ يە دا كۆكى كردن لە مافى ئافرەت كە لە دەرۋەى پەر لەمىش موناقلە شەيە ئىستا تەركىزىكى دەۋلى ھە يە ھەم رىكخراۋە كانى بوارى ئافرە تان داۋا دە كەن ئەم ليژنە بە تەنيا بمىن پىشكەۋە ۋەك ئەۋەى كە ئىمە ئىھتەمام ئەدەين بە قەز يەى ژن ۋە قەز يەى ژن و ئافرەت لا مان گرینگە من پىشنيار ئە كەم ئەم ليژنە يە بە تەنيا بمىن پىشكەۋە، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەرپىزان ئە گەر لە ناۋراپۇرتە كەش شتىك ھاتبوو ھىچ پىۋىست ناكات بلى من دەمەۋىت ۋەكو ئەۋە بمىن پىشكەۋە كاك (على)، كاك (د.مىحى الدين) فەرموون.

بەرپىز مىحى الدين حسن يوسف:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من تاي بەت بە دابە شكدنى ماددەى (29) پانزە ھەم ليژنەى دا كۆكى كردن لە مافى ئافرە تان، پىشنيار دەكەم بىرپىتە ليژنەى كاروبارى ئافرەتان، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن/ سەرۋىكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك (رزگار عيسى)، فەرموون.

بەرپىز رزگار عيسى سوار:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

من وه كو جيگري ليژنهى شارھوانى به حوكمى ئوھى كه له چەند مانگى را بردوو به عه مەلى و به فعلى له ناو كارو بارى ئەم ليژنه يەدا بووم، بۆ يە بەرا ستى به پيويست دەزا نين پي شنياز دە كەين بەم شيوازەى خوارەوبى ھەر چەندە بەرپىزان ھە نديكيان ئاماژە يان پ پيدا كە دە بيتن بەر ھەمھينان بە شەك بيتن له ليژنهى دارايى، بەلام ئەو سيكتەرەكانى تریش بە ھەمان شيوہ را ستەخۆ پەيوہ ندييان بە بارودۆخى ئا بەھرى كورد ستانەوہ ھە يە وە پيم وا يە ئە گەر ليژنهى شارھوانى ببیتەوہ ھيچ لە با بەت و مەوزوع ناگۆریتن، بۆ يە پي شنيار دە كەم كە بەم شيوازەى خوارەوہ پ بيت، ليژنهى شارھوانى و گە شت و گوزار و بەر ھەمھينان يەك ليژنه بيتن وە گواستەنەوہ گەياندن و ئاوەدانکردنەوہ ليژنهى دووم بيتن، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن/ سەرۋىكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك (زكري)، فەرموون.

بەرپىز زكري احمد اسماعيل:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەى (29) ستيەم، پازدە ھەم ليژنهى شارھوانى و گە شت و گوزار، گوا ستەنەوہ و گەيا ندن ئاوەدانکردنەوہ وە بەرھينان ليژنهكا يا گە لەكا مەز نە داواكار يت خەلكى گە لەك زۆرن سكالاييت خەلكى گە لەك زۆرن ئەز پي شنيار دە كەم ببیتە سى ليژنه ليژنا شارھوانى و گە شت و گوزار، ليژنا گواستەنەوہ و گەياندن، ليژنا ئاوەدانکردنەوہ بەرھەمھينان، ببیتە سى ليژنه، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن/ سەرۋىكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك (حكمت)، فەرموون.

بەرپىز حكمت محمد عبو زيد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

قسەكانەم كرا زۆر سوپاس پشتگىرى كاك (رزگار) دەكەم، سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن/ سەرۋىكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك (سروان)، فەرموون.

بەرپىز سروان محمد على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەز سبەت لىژ نەكان ئەوا نەى ھەموو لىژ نەكان ئەوھى كار يان زۆر جياكرد نەوھ لە ھەموو لىژ نەكان ھەبىت با شتر دەبىت بۆتوا نەى ئە ندام پەر لەمان ئا سانتر و زوو تر دە ستى دە گا بە كى شەو گىر و گىر تەكان، ئەوھى ترىش پى شنىار دە كەم بۆ لىژ نەى (پى شمەرگە) ئەوا نە بكرى تە سى لىژ نە، چونكە چۆن پى شمەرگە زۆرە و توا نەى كۆنترۆلكردنىي نى يە لە گەل لىژ نەكانى تر و ب لىژ نە گەر بكرى تە دوو لىژ نە ئاساپ شىش ج يا بكرى تەوھ، چونكە بەپىي ژ مارە ئاساپ شىش ئەوھ نەدى پى شمەرگەيە، بۆ ئەوھى ب تەوانىن زوو تر كى شە و گىر تەكان دە ستان پىي بگات، ئەوھى ترىش بە ن سبەت لىژ نەى مافى مرۆف و ئافرەت بەراستى غەدر لە ئافرەت دە كرى ئە گەر لىژ نەى دا كۆككىردن لە مافى مرۆف و لىژ نەى دا كۆككىردن لە مافى ئافرەت ج يا بكرى تەوھ، چونكە سەندنەوھى مرۆف بوو نە لە ئافرەت، لىژ نەى دا كۆككىردن لە مرۆف ئەوھ خۆى ئافرەت شىش مرۆفە خۆ بوو نەوھرىكى تر نى يە، بۆ يە غەدر لە ئافرەت مە كەن وەك خۆى بەپىلدرى تەوھ با شترە، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.رېئواز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، (جوان) خان، فەرموون.

بەرپىز جوان يونس محمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

منىش ھەمان رەئى ھەفالانم ھە يە، كە تۆ مرۆفى مرۆف نىر و مى دەگرى تەوھ كەتۆ ئافرەتت ج يا كرد لە مرۆف و لە مافى مرۆف، كەوا تە ئافرەت لىژ نەى پىنا سەى مرۆف وەر ناگرى وە ھەر كى شە و گرفت يىك روو بەرووى ئافرەت دەبى تەوھ لە كۆتا يدا دە ستەى مافى مرۆف و توندو تىژى خىزانى بەرگرى لىژ نەى ھەردەبى مافى مرۆف بىت سەر خەت وە لىژ نەى مافى مرۆف دەبىت لە گەل لىژ نەى ئافرەت ھەما ھەنگ كارە كان ب كات بۆ يە پىم با شە ئە دوو لىژ نە يە لە يەكتر ج يا نەكرى تەوھ لىژ نەى ئافرە تان و مافى مرۆفى لىژ نەى ناوھ كەى، ئەو داكۆككىرد نە نەمىنى، چونكە كە با سى دا كۆكى كردن لە ئافرەت دە كەى وادى تە بەر چاوت كە ئافرە تانى ئى مە ھەمى شە لەژىر زەنگ و زەبردان، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.رېئواز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، (كلستان) خان، فەرموون.

بەرپز گلستان باقى سلیمان:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

من پ شتیوانی ق سەکانی كاك (ع لی حمه صالح) دە كەم، سەبارەت بە یەگگرتنی لیژ نەى
وہ بەرھینان لە گەل لیژ نەى دارایی و ئابووری دا، سەبارەت بە لیژ نەى ژان بەپرۆای من لیژ نەى
دا كۆكیكردن لە مافی ژان جیگیر بکری بە لیژنە یەكى سەربەخۆ، من مەبە ستم و شەكەیه (ژان)
جیگیر بکری لەجیاتی (ئافرەت)، سوپاس.

بەرپز د.رێواز فایق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەرپزان ئە ندامانی پەر لەمان ئەوہى لە راپۆرتە كەدا ھاتووہ پێویست نا كا بە
پ شتگیری، ئە گەر عەكسى ئەوہتان ھە یە رەئیتان ھە یە دە بى عەكسەكەى ب لێن، دە ستان خۆش،
كاك (عبدالسلام)، فەرموون.

بەرپز سلام عبداللہ حسن:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

لە را ستیدا من لە كۆبوو نەوہى لیژ نەى كارو بارى یاسای شدا پر سیارم ئارا ستەى جەنابتان كرد،
یەعنى جیاكرد نەوہى ئافرەت لە مرۆف بەرا ستى كارە ساتە، بەتای بەتى لە پەپرەوہى ناوخۆى
پەر لەمانى كورد ستاندا لە ماددەى (29) پازدەم دە لى ھەموار دەگری تەوہ دەگری تە دوو لیژ نە،
لیژ نەى كارو بارى كۆمەلایەتى و دا كۆكیكردن لە مافی مرۆف وە لیژ نەى دا كۆكیكردن لە مافی
ئافرەت، ئا یا پر سیاركەم ئەوہ یە ھیچ كە سىك گومانى لە مرۆف بوونى ئافرەت ھە یە؟ تاوہكو لیرە
دوو لیژنەى جیاواز ھەبیت واتە پیاوہكە مرۆفە، ئافرەتەكە مرۆف نییە! زۆر سوپاس.

بەرپز د.رێواز فایق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بۆ ئەوہى ئەم جەدە لە كۆ تایی پى بى، بەرپزان ئە ندامانی پەر لەمان، ژن وە كو
ئین سان كى شەى ئین سان بوونى ھە یە، یەعنى ئەو كى شانەى كە پیاو يك ھە یەتى، بەلام جۆریكى
تر لەكی شە ھە یە كە پەيوە ندى بە ژن بوو نەوہ ھە یە، پەيوە ندى بە مرۆف بوو نەوہ نی یە بە
تەنیا، یەعنى ھە ندىك با بەت ھە یە بۆ نمو نە كە سىك كە لە زیندانا تەعزىب ئەكری پیاو بى یا
ژن بى ئەوہ مافی مرۆف دەگری تەوہ، بەلام ژنىك كە بەزۆر بە شوو دەدرى ئە مە كى شە یەكە
تابعىكى تەنھا ژنا نەى ھە یە، پیاو زۆر بە كەم تووشى ئە مە دەبیت، نەبووہ بە د یاردە پیاوہ كان،
بۆ نمو نە بە زۆر ژن یان بۆ بەینریت، ئە مە لە رىكەوتننا مە و بەلیننا مە نیودەو ئەتییەكا ندا ھەن،
دە یان رپ ساوقەوایدی نیودەو ئەتى ھە یە تاییبە تە بە رىكخستن و چارە سەركردنى كى شەكانى
ژان، ئى مە لە خولى چوارەمى پەر لەمانى كورد ستان ئەم تىكە لگەرد نەمان كرد بەرووی
رەخنە یەكى زۆر بووی نەوہ وە ئەم پر سیار كرد نە لەوہ كە جیا كرد نەوہى ژن لە مرۆف دەلالە تە
عەكس سىبەكەى وەر گرین، تە سەور نا كەم ئە مە زۆر مەن ھەجى بى زۆر وەجى ھە بى لە بەر ئەوہى

جۆرى كېيىشەكانيان چاوازه ژن بوون ھۆ كارە بۆ ئەوھى روو بەرووى ھە ندى كېيىشە بېيى تەوھ، تە سەور ئە كەم لە سەر ئەم بابە تە ھەر شتىكى تر بوتريت دووبارە يە، بەگوپرەي پەيرەوى ناوخۆ پەر لەمانى كورد ستان كە لەبەردە ستى بەرپزتان دا يە دووبارەگرد نەوھى قە سەي ھاوھ ئەكانتان، جگە لە پشتوانىکردن رېپيدراو نىيە، (سلمى) خان، فەرموون.

بەرپز سلمە فاتح توفيق:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بريا كورد ستان بە جۆر ئىك بوا يە پيويستيمان بەوھ نەبوا يە كە ئىمە ليژنەيكمان ھەبىت بەناوى ليژنەي ژنان، ياخود دا كۆكيکردن لە مافى ژنان، بەلام مادەم وا يە بارودۆخە كە لە ئىستا زەرورە تە بۆ دروستکردن، ئەم ليژنە يە چۆن ليژنە يەك ھە يە ناوى ليژنە يە شەمەرگەيە بەبى ئەوھى بۆ يى دا كۆكيکردن لە مافى پي شەمەرگە، دا كۆكيکردن لە مافى ژنان ھە يوادارم ئەو داكۆكيکردنە لە مافە لاد چي پشتبوانى لەو ھەفالا نە دە كەم كە دە ئى ناوى ليژنەي كارو بارى ژنان بى، ياخود ھەر ناويكى تر كە داكۆكيکردن لە مافەكەي تيدا نەبىت، زۆر سوپاس.

بەرپز د.رېواز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، (د.زیدان)، فەرموون.

بەرپز زیدان رشید خان اودل:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

تېبىنيە يەكانى من لە سەر ليژنەي شارەوانى و گەشت و گوزار و ئاوەدانکردنەوھ يە، لە گەل ھەمان رە ئى برادەرانم بەتاي بەت كاك (رزگار) و ئەوا نە لە ليژنەي ئاوەدانکردنەوھ وە بەرھەينان بى تە ليژنەي شارەوانى و گەشت و گوزار، بەلام ئيزا فەيكم ھە يە پيم خۆ شە ھەموو بەرپزان ھاو كارم بن ئەويش بکري تە ليژنەي ئاوەدانکردنەوھ و گەشت و گوزار و شەي شوينەوار ز ياد بکريت، چونكە ئىمە لە ھەريمى كورد ستان بەپي دوا ين داتا كان كە لەبەردە ستمانە ز ياتر لە ھەشت ھەزار تا دە ھەزار ناو چەي شوينەواريمان ھە يە لە ھەريمى كورد ستان رۆژا نە بە بەردەوام ئەو شوينانە دە ستدریژيان دەكري تە سەر و تي كدەدرين كە ھەر ھەموو شيان م پيژووى ھەريمى كورد ستان دەولەمە ند دە كەن، بۆ يە ئىمە وە كو پەر لەمانى كورد ستان بە گرینگە دەزا نين لەناو ليژنەكانى ئىمە ئەو و شەيە ھەبىت، بۆ ئەوھى ب توانين را ستەوخۆ پاريز گارى لە م پيژوو كە لەپورى ھەريمى كوردستان بکەين، سوپاس.

بەرپز د.رېواز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك (بالانبو)، فەرموون.

بەرپىز بالانبو محمد على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من پېشېنىيەكەم لەسەر مافى ئافرەت بوو گەپشت، سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك (نزار)، فەرموون.

بەرپىز نزار ملا عبدالغفار:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (8) خالى دووم ليژ نەى شارەوانى و گە شتوگوزار و ئاوەدانکرد نەو و
و بەرهينان لەو ماوە يەى کارکردنم وەك بر ياردەر لەو ليژنە يە، پيم باشە پشنگيرى لە رە ئى كاك
(رز گار) دە كەم، ليژ نەى شارەوانى و گە شت و گوزار و و بەرهينان بکري تە ليژنە يەك وە لە گەل
گواستنەو و گەياند و شارەوانيش بکري تە ليژنە يەك لەگەل شوينە واريش، سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، (كلارە) خان، فەرموون.

بەرپىز كلارە عوديشو يعقوب:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئاخافتنا من هاتە گووتن ئەز پشنگيريا رهيا كاك (رزگار) دكەم، (د.زيدا) دكەم، سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك (پيشهوا)، فەرموون.

بەرپىز پيشهوا طاهر مصطفى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

تیبی نی هاوړپم بەرپىز (د.ز يدان) تیبينى يەكى گریند گە لەبارەى ز یادکردنى و شەى شوینەوار،
چونکە ئەو دى ئەو با سى کرد نا مەوئ قسەى لە سەر بکە مەو، شوینەوارەکانى هەرپمى کورد ستان
گرینگن م یزوى ئی مە گرینگن هەمووی ديسان لەو شوینەوارانەدا رەنگى داوہ تەو، بۆ يە ئەرکى
ئیمە يە وە گو پەر لەمان واج بى خو مان لەبارە يەوہ جي بەجى ب کەين، لەبارەى با بەتى ليژ نەى
ئافره تان من قسەکان دوو بارە ناکە مەو، چونکە تیبينى هەموومان بوو ئەو بابە تە، تەنھا بۆ
معالە جەى ئەم پەر سە م نيش پالپ شتى لە (د. محى الدين) و هاوړپ يانى دیکە دە کەم لەو دى کە
ناوہ کەى بکري تە ليژ نەى کارو بارى ئافره تان، ئەو دى کە خو ت و تە ئەو جەدە لە کو تايى
پيپهينريت، سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، (سەرچنار) خان، فەرموون.

بەرپز سەرچنار احمد محمود:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

من پي شنبار ده كهه خالي پيڤن جهه بو ماددهي (8) زياد بكر يت له هه مواره كه ئه وپيش ماددهي (29) بر گه ي پيڤن جهه هه موار بكر ي ته وه بهه شيويه ي خوار وه، ليژ نه ي پهروه ده ليژ نه ي خو ي ندي بالآ و تو يزي نه وه ي زان ستي بالآ و تو يزي نه وه ي زان ستي، يه عني ليژ نه پهروه ده و خو ي ندي بالآ و تو يزي نه وه ي زان ستي كه پي شتر له پهروه ده ناو خو هه بو وه جيا بكر ي ته وه، ئه مپيش له بهر نه وه ي ئه م دوو ليژ نه يه پهروه ده يه كي را سته و خو ي به كو مه له ي خه لگي كورد ستانه وه هه يه به دوو سيكته ري زور گر ينگن وه ئه بي ت هه ري هه كه يان ئيختصا صاتي خو يان وه رگر تو وه، ئيختصاصاتي شيان جيا وازه له يه كتر ي هه م ليژ نه ي پهروه ده، هه م ليژ نه ي بالآ ئه گه ر جيا كرى ته وه كاريكي دروست و با شتر ده بي ت، زور سو پاس.

بەرپز د.رېواز فايق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

زور سو پاس، كاك (چيا)، فهرموون.

بەرپز چيا حميد شريف:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

من دوو تيبيني هه بوون سهر ليژنا شاره وان ي، من پي باشه ليژنا شاره وان ي ژ بهر بارگراني و ئه و ليژ نه كا خزمه تگوزاري يه ژ بهر بارگراني يال سهر ليژنا شاره وان ي بت ني بمين يت ليژنا دوو ي ليژنا گوا سته وه و گه يان و گه شت و گوزار بيت، ههروه سا ليژنا ئاوه دان كرد نه وه و بهر هه مئيان ليژنه يه ك، يه عني ئه ف ليژنه ببه ته سي ليژنه شاره وان ي بت ني بيت، ههروه سا پشته قانيا دك تور زي داني د كهه شينواري كه لي بي ته زي ده كرن، سي ي زي ههروه سا ليژنا دا كو كي كردن له مافي ئافره ت، من پيا شه كه ليما دا كو كي كردن بي ته را كرن، چونكي ئه م هه ر پازده ليژنه دا كو كي ل هه مي ما فاد كه ين نه ت ني مافي ئافره تا، كه ليما دا كو كي كردن بي ته لادان، پشته قانيا جوان خان ي دكهه م، زور سو پاس.

بەرپز د.رېواز فايق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

زور سو پاس، (شيرين) خان، فهرموون.

بەرپز شيرين يونس عبدالله:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

من پ شتيواني له قسه كان (جوان) خان ده كهه م و ده مه وي ت ليژنه ي مافي مرو ف و ژ نان به يه كه وه بيت، چونكه ئه و دوا نه ته وا و كه ري يه كترين ئي مه زي وه ي كو مه لين و دا يكي ني وه كه ي دي كه شين، ناكري خو مان جيا كه ي نه وه ئه بي هه موو به ربه سته كان خو مان بي شك ينين ئه و ليژنه يه ه يوادارم به يه كه وه بميني ته وه، سو پاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

دەست خۇش، (ملا احسان)، فەرموون.

بەرپىز احسان محمد سلیم:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ئەزى ھەر پ شتگىرىا پى شنىارا دك تۆرز یدانى د كەم، دوا تریش ب ن سبەت ل بیژنا كارو بارى
كۆمەلایەتى بتنى بمینیتە ھە، مافى مروڤ ئو ئافرە تان پىك ھە بمینیت، چونكى گە لەك ئیلاقا تەكا
ئىگ جار مەزن پىك ھە گریدایى نە نە شىى ژد پىك جودا ب كەین، لەوما ئەزى پ شتگىرىا فى
پىشنىارى دكەم.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك (شاخوان)، فەرموون.

بەرپىز شاخەوان رۇوف مصطفى:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

من پى شنىاردەكەم ئى مە پى شووتر لە لیژ نەى پى شمەرگە دىرا سەمان كرددووه وه تاراده يەك
ھاوپاين لە سەر ئەوہى كە لیژ نەى پى شمەرگە بکرى تە لیژ نەى پى شمەرگە و تىكۆ شەرە دىر نەكان،
چونكە ئەوانەى كە لە خەباتى نى شتمانى نە تەوہى ما ندوبوون ھىلاك بوون بۇ يە لا يەنى كەم لە
لیژ نەى پى شمەرگە ناو يان ب یت و جىگا يان بکرى تەوہ، لیژ نەى پى شمەرگە ب كرى بە لیژ نەى
پىشمەرگە و تىكۆشەرە دىرىنەكان، سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك (ملا ناصر)، فەرموون.

بەرپىز عبدالناصر احمد على:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

م نیش پ شتگىرى لە ق سەكانى كاك (شاخەوان) دە كەم، لیژ نەى پى شمەرگە بکرى تە لیژ نەى
پىشمەرگە و تىكۆشەرە دىرىنەكان، سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، (حسیبە) خان، فەرموون.

بەرپىز حسیبە سعید ابراھیم:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

تا سرە گەيشتە من تەواوى قسەكان کران، منیش ھەر پىم باشە لە ماددەى (29) خالى پىنچەم
زیاد بکرىت بۇ لیژ نەى پەرورده و خویندى بالاً، بە حوکمی ئەوہى دوو لیژ نەى پى کارن ب کرى
بە دوو لیژ نەى جىالیژ نەى پەرورده بە تەنھا ب یت وە لیژ نەى خویندى بالاً و توپىز نەوہى

زانستی جیاتر ب یت، به ن سبته خالی چوارهمیش له لیژ نهکان ئەوهی کارو باری ئافره تان
هەر چەند زیاد له پیویست باسکرا بەلام من بۆ عینوانی لیژنه که پیم باشه بکریت به لیژنه
ئافرهتان و داکوکیکردن له مافی مرقوف، سوپاس.

بەرپز د.رێواز هایق حسن/ سەرۆکی پەرلهمان:

زۆر سوپاس، کاک (زانا)، فەرموون.

بەرپز زانا خالد سمایل:

بەرپز سەرۆکی پەرلهمان.

من نیش هەمان بۆ چوونم هه یه له سەر خالی چوارهم له ماددهی (29) پازده هەم، عینوانی
لیژنهکان بهم شیوهیهی لیژی لیژنه یه کهم لیژنه ی کارو کارو باری کۆمهلا یهتی ئە مه و شهی
(کاری) بۆ زیاد بکرئ، چونکه وهزارته کهشمان به ناوی وهزاره تی کار و کارو باری کۆمهلا یهتی یه
وه ئەو لیژنه یه ئە گەر تهرجمه شهی ب کهین دهبی ته عه مهل و شئونی ئیجت ماعی نهک تهنها
لیژنه که شئونی ئیجت ماعی بی، چونکه کار له هەریمی کوردستان پیویستیمان به زۆر هه مواری
یا سایه و یا سای تازهش له هەریمی کوردستاندا دهبی یت لهم بوارهدا، خالی دووهم به بوورن وهلام
نابی یت بۆ هیچ یهک له هاوری کانم له ناو هۆلی پەر لهمان، بهلام ئی مه تاوهک و ئی ستا له ناو
پەر لهمانی کوردستاندا یه نهگه ی شتوینه ته ئەو کا تهی که پی که وه بیر بکه ی نه وه له مانا کانی
ئافرهت یان ژن هه ر یه کی کمان که ده لای یت ژن ئەوی تر ده لای یت ئافرهت، بهدا خه وه تاوهکو ئی ستا ئەو
جده له کو تایی پی نه هاتوو، جاج ئی مه بیین لیژنه یکی بۆ دا ب نین، بۆ یه من پی شنیا ری
ج یاواز ترم هه یه، ئە گەر بهرپزان ئە ندامانی پەر لهمان پ شتگیری م ب کهن لیژنه که بهم ناوه
لیبی یت، لیژنه ی خانمان و مافی مرقوف له پەرلهمانی کوردستان، زۆر سوپاس.

بەرپز د.رێواز هایق حسن/ سەرۆکی پەرلهمان:

زۆر سوپاس، (شادی) خان، فەرموون.

بەرپز شادی نوزاد وهاب:

بەرپز سەرۆکی پەرلهمان.

من نا مهوی یت زیاتر له وهی که با سی ئەم بابته ته کراوه، وا ته خالی چوارهم ماددهی (29)
پازده هەم، ئەم دوو لیژنه یه جیا بکریت ته وه یاخود ئەم لیژنه یه که ئی ستا هه یه ببی ته دوو لیژنه
من ته نیا کۆ مه ئیک خال ده ئیم که نهوتراون تا ئی ستا بۆ ئە مهش پ شتگیری کاک (علی) و
(گلاستان) خان و (د. محی الدین) و (سلمی) خان که ناوه کهی کارو باری ئافره تان ب یت، ئەو
داکوکیکرد نه له مافی ئافرهت لابی یت، چونکه کۆ مه ئیک شت هه ن پیویسته ئی مه له بهر چاوی
بگرین، یه کهم ریژهی سکالاگردن له هەریمی کوردستاندا به پی دانا کانی شهش مانگی یه کهمی
بهرپوه بهرا یه تی بهرهنگاری بوو نه وهی توندوت یژی ریژهی سکالاگردن زۆر بهرز بۆ ته وه به واتا یهکی

دې كه ئې مە لە مەرحەلە يەكى ئىنتىقالا يايىن لە مە سەلەى ژنا نا ژ نان ه يواش ه يواش باور بەوہ دەھ يىنن كه خو يان داواى ما فەكانى خو يان ب كەن سكالاً بنوو سن، ئە مە بو مان ئە سەلەىنى ئې مە لە مەرحە لەى ئىنتىقالا يايىن مەرحە لەى ئىنتىقالا قالى ھەموومان ئەزانين كات يىك لە قۇناغ يىك ئە چىتە قۇ ناغىكى دې كه قۇ ناغى دا ھاتوو كۆ مەئىك مە شاكىلى زياترى پى يە وە كۆ مەئىك مە شاكىل كه كۆن ھەمان بووہ نامىنن واتە لەبەر دەمى وەياين.

بەرپىز د.رپىواز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

ببورن ھىيچ ئىزاھەيەكى تيا نىيە، (ھلز) خان، فەرموون.

بەرپىز ھلز احمد محمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

چونكى ھەمى ئەو پى شىنارىت من قىان ھاتن گۆتنى ئو ژ بەر گرنگىا سەكتەرى پەروردى كو دوو سەكتەرىت ھەرە گرنگن و شۆلى وا نا يى بەرفرە ھە گە لەك مە يدانا وى و گە لەك ئارى شە د فى سەكتەرى دا ھە نە، ژ بەر بەرفرەھيا مە يدانا كارى پەروردەى ئەز پى شىنارى د كەم ئو پ شتگىرى ل ھەر دوو بەرپىزان د كەم مامۆ ستا حە سىبا ئو مامۆ ستا سەر چنار كو خا لەك بى تە ز ىدە كرن خالا پىن جى كو ماددا (29) پىن جەم ھەموار بىكر پىت و بىكر پىت تە دوو لىژ نە، لىژ نەى پەروردە مەيدانەكا بەرفرە ھە مەيدانە كه ژ باخ چەى دە ست پى د كەت ھەتا پۇلا دوازدى، توپۇرە كه جودا يە كارەكى جودا يە و ئارى شىت وان جودا نە، سەكتەرى د پىر كو ئەم بىژىن بىبى تە لىژنا خو پى ندىنا بالاً و توپۇرەھوا زانستى كو زانكۆيە گەل پەيمانگەھا، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.رپىواز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، (شادى) خان ئەگەر قسەيكت ھەيە دووبارە نىيە دەر فەتەيكت دەدەمەوہ، فەرموون.

بەرپىز شادى نوزاد وھاب:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من ھىچ خالىكى ترلە سەر ئەوہ ز ياد نا كەم، بەلام ئا ماژە بە يەك شت ئەدەم، سەرەتاي دە ستپىكردى قسەكانم من ئەو خالا نەى كه ئى شتا نەموتبوو ھەمووى جىاواز بوو، بەلام نا يانلىم سەرەتاي دە ستپىكردى قسەكانم تو خوت و تت دوو دە قە من يەك دە قەش قسەم نەكرد، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.رپىواز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

لە دەقەيەك زياتر قسەت كرد، كاك (روميو)، فەرموون.

بهریز رومیو حزیران نیسان:

بهریز سهرۆکی پهرلهمان.

ئێمه وه کولێژ نهی کارو باری کۆمهلا یهتی ودا کۆکیکردن له مافی ئافرهت، تاوتوی ئهوه برگه یهمان کرد بر گه ی چوارهم به شی زۆی ئه ندامانی بهرپیزی پهر لهمانیش له سهر ئهوه بوون که بکریت بهوهی که دار شتنهگه ی جیاواز ب ییت لهوهی که لیژ نهی یا سایه کردوو یهتی، بکریت به لیژ نهی ئافره تان و مافی مرۆف، دووهم لیژ نهی کارو کارو باری کۆمهلا یهتی، له بهر ئهوهی ئێمه به فیهلی له ههریمی کورد ستانا بۆنمو نه له دهز گای یاخود له ده ستهی سهر بهخۆیی مافی مرۆف هه یه که کار له گه ل ههر دوو رهگهزه که ده کات ئه گهر پیاو ب ییت ئه گهر ژن ب ی وه له هه مانکا تدا بهرپۆه بهرا یهتی توند و تیژی خیزانی مان هه یه له خیزا نا پیاوه ئافرهت هه یه مندال هه یه، بۆ یه ئێمه پیمان وا یه لهوانه یه به شی زۆری بیروبۆ چوونی ئهم بهرپیزا نه بۆ ئهوهی لیژ نهی ئافرهت به تهنیا ب ییت یاخود ژن؟ له بهر ئهوهی ئێمه جوگراف یا و کۆمه لگامان جیاوازه له هی جۆر یک له دهو له تانی دونیا، ئه ب ی ئهم شتانه به هه ند رابگرین، بۆ مه سه له ی خالی دووهم که ئه و خوشک و برا بهرپیزا نهی که با سیان له شوین هوار کرد، منیش له گه ل ئه وه م ئه گهر نه شکری که لیژ نه یه کی تای بهت به شوین هوار هه ب ی، به لām شوین هوار ئهم لیژ نه یه بکر ی ته سی بهش یه که میان لیژ نه ی شار هوانی و شوین هوار و گه شتوگوزار، دووهم لیژ نه ی گوا ستنه وه و گه یا ندن سییه م لیژ نه ی ئاوه دانکردنه وه و وه به ره ییان، زۆر سوپاس.

بهریز د.رپواز فایق حسن/ سهرۆکی پهرلهمان:

زۆر سوپاس، کاک ارشد فهرموون.

بهریز ارشد حسین محمد:

بهریز سهرۆکی پهرلهمان.

قه سه کانم کراوه تهنها ده مهو ییت پ شتگیری له قسهکانی کاک (به من) و کاک (علی) و (د.زیدان) بکه م، سوپاس.

بهریز د.رپواز فایق حسن/ سهرۆکی پهرلهمان:

زۆر سوپاس، کاک (شوان)، فهرموون.

بهریز شوان کریم محمد:

بهریز سهرۆکی پهرلهمان.

من پشتگیری پیشنیارهکانی بهرپیز کاک (رزگار) و (د.زیدان) دهکه م، قسهکانم کرا، سوپاس.

بهریز د.رپواز فایق حسن/ سهرۆکی پهرلهمان:

زۆر سوپاس، (د.عثمان)، فهرموون، جهنابت داوات نه کردبوو قسه بکه ی.

بەرپز عثمان علی سمايل:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خوداى بەخ شىندەى مېهرە بان، ناوى پي شىمەرگە ھەموومان قەردارىن بەرا ستى، ھەموو گەلى كورد بوى نەكراوہ بە پي شىمەرگە بىت لە شاخ بىت بەلام ھەموو گەلى كورد لە دزى دوژم نانى تىكو شاوہ، وو شەى تىكو شەرە دىر نەكانى بۆ ز ياد بكر ىت، پ شتىوانى ق سەكانى مامۆ ستا شىخەوان و مامۆستا ناصر دەكەم، سوپاس.

بەرپز د. رىواز فائق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى سوپاس، بەرپز مامۆستا ابوبكر ھەلەدەنى فەرموو.

بەرپز ابوبكر عمر عبداللہ:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

من پي چەوانەى ھەفا ئەكانە لە گەل ز ياد كرد نى ليژ نەكانى پەر لەمان نيم بەلكو لە گەل كەم كرد نەوہش دام لە بەر ئەو پا ساوانەى خواروہ، يە كەم تويزىنەوہ يەك كراوہ لە سەر سى پەر لەمانى زىندووى دونيا كە دەل ىت ژ مارە و قەبارەى ليژ نەكان ھۆكارى كە بۆ كارى گەر بوون وە يەك كە لەوا نە كە تويزىنەوہ يە كە لە سەر كۆنگرې سى ئەمريكا كە دەل ىت ھۆ كارى كۆ سپ و كى شەكانى ناو كۆنگرېس زۆرى ليژنەكا نە، دووہم بە ئەزمونى خۆ مان لە شەش سالى پەر لەمانى كوردستان مرؤف ناتوان ىت لە يەك كاتدا حەقى دوو ليژنە بدات، زۆر بەى ھاو ئەكان كە كۆبوو نەوہى ليژنە دەكر ىت پە لە پرۆزەيا نە فرىاى كۆبوو نەوہى ليژنە كەى تر ب كەون بە تاي بەتى ئەو كاتانەى كە لە يەك رۆژدا دوو كۆبوو نەوہ دادەنر ىت، ئىنسان دەتوان ىت خۆى قال بكا تەوہ موته فەرق بىت بۆ يەك ليژنە ھەم لە رووى پ سېورې ھەم لە رووى تايبەتمە ندى ھەم لە رووى پىراگەيشتن وە مەرجيش نيە ئى مە ئىش و كارى ئەو ليژنا نە وورد ب كەي نەوہ بۆ ھەموو ئەو بوارا نەى كە لە كارووبارە كانى ئەو ليژنا نە دەيانگرې تەوہ، ئە مەش نمو نەى ھە ندىك پەر لەمانى دونيا يە كە ژ مارەى دانى شتوان و كور سىيەكانى پەر لەمانيان لە ئى مە ز ياترە و ليژنەكانى شىيان كەمترە، پەر لەمانى ئەلمانيا (662) كور سىيە (22) ليژنەيان ھە يە، فەرەنسا بە (577) كور سى (6) ليژنەيان ھە يە، ھىندستان (545) كور سى (18) ليژنەيان ھە يە، يا بان (511) كور سى (20) ليژنەيان ھە يە، ئەمريكا (435) كور سى (19) ليژنە يە، تايلەند (360) كور سى (15) ليژنە، كە نەدا (295) كور سى (20) ليژنە، ئەر جەنتىن (254) كور سى (38) كور سى، پورتو گال (230) كور سى (12) ليژنە، سەنىگال (120) كور سى (11) ليژنە، وە ئەوہى دەورووبەر شىمان ميسر (596) كور سى (25) ليژنە ھە يە، ئەردەن (195) كور سى (20) ليژنە، تورك يا (600) كور سى (17) ليژنە يە، ئىران (290) كور سى (16) ليژنە ھە يە وە ئىراقىش (328) كور سىيەوہ (24) ليژنە ھە يە، لە بەر ئەوہ من لە گەل ئەوہدام بۆ ئەوہى كە ئەندامان حەقى

ليژ نه كانى پەر لەمان بەدەن ئە ندامى پەر لەمان لە يەك ليژ نەدا ئە ندام بېت نەك لە دوو ليژ نەدا، چونكە لە دوو كاتدا ناتوانيت حەقى دوو ليژنە بەدات ئەو وەكو ئەزموون، سوپاس.

بەرپۆز د. رېواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بە ئى سوپاس كاك ابوبكر، كاك هيشيدار.

بەرپۆز هيشيدار احمد سلمان:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

لە سەر ماددەى (8) ئەمن با سى ماددەى دوو دەم كەم ليژ نەى شارەوانى و گەشت و گوزار و گەيا نەن وە ليژ نەى ئاوەدانکرد نەو و وە بەرهينان، لە بەر ئەو بەتەى وە بەرهينان زۆر تر رەهە ندىكى دارا يى و ئابوورى هە يە لە پيشخ سى ئابوورى وولا تدا بە شدارە ز ياد کرد نى سەر چاوەى داها تە، ئەما نە هەمووى دەبە سترىتەو بە ليژ نەى دارا يى و ئابوورى، بۆ يە داوا دە كەم پشنگىرى بەرپۆز كاك عالى حمە صالح دە كەين كە كارى وە بەرهينان ز ياد بكرىت لە سەر ليژنەى دارا يى و كاروبارى ئابوورى، زۆر سوپاس.

بەرپۆز د. رېواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بە ئى سوپاس، دكتور رېبوار.

بەرپۆز رېبوار عبدالرحيم عبدالله:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددە (29) سىزدە يەم كە باس لە ليژ نەى كارو بارى پەر لەمان و دە سپاكى دە كات، د يارە و شەى دە سپاكى يا ئەو ليژنە يە جيا كراوە تەو كراوە بە ليژ نەى دە سپاكى وە ليژ نەى كارو بارى پەر لەمان و سكالاً، خۆ تان دەزانن كە و شەى سكالاً يان چەمكى سكالاً هاوتەرى بە لە گەن چەمكى دە سپاكى، و اتا لە هەر شوينىك گە نەئى هەبىت نەدە سپاكى هەبىت لەوى، پيوپىستە سكالاً هەبىت، بۆ يە مەن پيشنيار دە كەم يان و شەى سكالاً لە گەن ليژ نەى دە سپاكى و سكالاً لى بكرىت يان ليژنە كە وە كو خۆى بىمىنى تەو، چونكە لە را ستيدا خۆى ئەم ليژنە يە كاروبارە كانى زۆر كە مە مەعقول نى يە ئەم ليژنە يە بكرىت بە دوو ليژنە، ئە مە لە لا يەك لە لا يەكى ترىش ئەو بە كە پەيوە ست بىت كە بە مافى ئافرەت كە زۆر يىك لە برادەران قەسەى زۆر يان كرد، مەن دە مەووت تەوزىچىك لە سەر ئەو بابە تە بەدەم، پيموا يە ئافرەت خۆى قەزى يە، بەلام ئەم قەز يە دوو رەهە ندى هە يە رەهە ندىكيان مەوۆ يە وە رەهە ندىكيان شىان كۆمە لايە تە يە لە چوار چىوەى ئەو دوو رەهە نە دە تەوانين پينا سەى مافى ئافرەت بە كەين يان دۆزى ئافرەت بە كەين، بۆ يە مەن پيشنيار دە كەم كە ئەم ليژنە يە لە بنچىنە دا وە كو خۆى بىمىنى تەو بۆ ئەو بە كە ئافرەت لە رەهە ندى كۆمە لايە تەى دا نەمالرىت وە هەروەها لە رەهە ندى مەوۆ يى دا نەبىت، يەك تەكام هە يە لە جەنابەت كە لە دە ستىك دا جەنابەت رى گەت نەدا و تە پەپرەوى نى يە و پينا سە كراوە ليژ نەى

ئىستا كەمترىن مافىيان نەپارېزراۋە، بۇ يەداۋا لە سەرجهم ئەندام پەر لەمانان دە كەم لە ئىستا و لە داھاتوو ھەول بەدەين بۇ گەرانەھەدى مافى تىكۆشەرە دىرېنەكان، سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

بەئى سوپاس، دكتورە گەلاۋىز فەرموو.

بەرپىز گەلاۋىز عبىد عثمان:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (8) لە سەر بېر گەى (15) قەسە دە كەم، لىژ نەى كارو بارى كۆمەلا يەتى، من پىم با شە ۋە گو ناۋى ۋەزارتە كە لىژ نەى كار و كارو بارى كۆمەلا يەتى ۋە خاۋەن پىداۋى سىيە تايبە تەكانى بۇ زياد بىكرىت، چونكە ئەۋە ھەر ۋە گو ۋە شەيەكى مەنەۋى بۇ خاۋەن پىداۋى سىيە تايبە تەكان كە ناۋىيان لە ناۋ لىژنە يەكى پەر لەمان دا ھە يە ۋە گو ئىمەش دەزا نىن لىژ نەى كار و كارو بارى كۆمەلا يەتى دى فاع لە كارو بارى كەم ئەندا مەكان دە كات خاۋەن پىداۋى سىيەكان دەكات، بۇيە پىم باشە ۋەشەى خاۋەن پىداۋىستى تايبەت بۇ ئەم لىژنەيە زياد بىكرىت، سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

بەئى سوپاس، كاك رزگار فەرموو.

بەرپىز رزگار محمد محمود:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

من پىشتىگىرى لە پى شىيارەكەى كاك شاخەوان دە كەم، كە لىژ نەى پى شىمەرگە بىكرى تە لىژ نەى پى شىمەرگە ۋە تىكۆ شەرە دىرې نەكانى كورد ستان، بۇ ماددەى (8) لىژ نەى شاردەوانى ۋە گوا ستەنە ۋە گەيا ندىن، ئە مە لە را ستى دا خۇى لىژ نەى ۋە بەرھىنان ۋە شاردەوانى رەبەت يان بەيە كەۋە ھە يە، لە بەر ئەۋەى ئەۋ زەۋىيا نەى بۇ كارى ۋە بەرھىنان د يارى دە كرېن لە لا يەن شاردەوانى ۋە د يارى دە كرېن شاردەوانى لە گەل ۋە بەرھىنان لە يەك لىژ نەلابرىت رەنگە باش نەبىت، من ئەۋە پى شىيار دە كەم لىژ نەى گوا ستەنەۋە ۋە گەيا ندىن ۋە گە شت ۋە گوزارو ئاۋەدانكرد نەۋە بىكرىت بە يەك لىژ نە ۋە لىژ نەى شاردەوانى ۋە زائىدەن ۋە بەرھىنان بىكرىت بە يەك لىژ نە، لە بەر ئەۋەى لىژ نەى ئاۋەدانكردنەۋە لە گەل گواستەنەۋە ۋە گەياندىن ۋە ئەۋانە رەنگە كارىيان بەيەكەۋە ھەبىت، سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

بەئى سوپاس، بەرپىزان لە لىژ نەى يا ساىى ئە گەر قەسەيەكتان ھە يە، بەئى كاك كاۋە فەرموون پىش ئەۋەى لىژ نەى يا ساىى بە رە سمى ۋەلام بەدە نەۋە كاك كاۋە ۋە كاك جلال قەسەيان ھە يە، فەرموون، كاك بزارىش، جەنابىشتان بەسەرچاۋ كاك عباس.

بەرپىز كاوه عبدالقادر حسن:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (29) بىر گەى (5) لىژنەى پەرورەدە و خوڭ ندىنى بالا و توڭزى نەوہى زان سىتى، بى گو مان وە گو ھەموومان دەزا نىن پەرورەدە بنا غە و بنىاد نانى ھەر كۆمەلگا يەك لە پەرورەدە دە ست پ ىدەكات، بۇ يە پەرورەدە را ستەوخۇ پەيوە ندى بە ھەر خىزانى كى ئەو كۆمەلگا يەوہ ھە يە وە من پ شتگىرى لە ھلز خان و سەر چنار خان و حسيبە خان دە كەم كە ئەو دوو لىژنە يە لە يەكترى جيا بىكرىنەوہ، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەئى زۆر سوپاس، كاك جەلال، فەرموو.

بەرپىز جلال محمد امين:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پيش نەوہى ق سە ب كەم، لە بەر نەوہى من تىبىنى يەكان دەنوو سم وە فر يا نە كەوتم ئەو ماددە يەش زۆر بوو، داوا كارم لە ھەر بەرپىزىك ئەو تىبىنى يەى ھەببوو بە نوو سىن بۇ مان بنىر يىت بۇ لىژنەى ياساى يان دواتر پىمان بدات، بۇ نەوہى بتوانىن تىبىنى يە كەى وە گو خۇى لە موقتەرە ھەكان جى بىكەى نەوہ لە خوڭ ندى دەوہم سوپاس سەبارەت بەوہ، سەبارەت بە ماددەى (8) لە و شەى پى شەمرگە و تىكۆ شەرە دىرى نەكان پ شتگىرى كاك شاخەوان و ئەو برا بەرپىزا نە دە كەم كە و شەى تىكۆ شەرە دىرى نەكانى بۇز ياد بىكر يىت وە سەبارەت بە لىژنەى شارەوانى كە جيا بۇ تەوہ پ شتگىرى كاك على و كاك ھىق يىدار دە كەم، سەبارەت بە ووشەى ژان و ئافەرە تان پ شتگىرى بىراى بەرپىزم كاك زانا مەلا خالىد دە كەم كە بىكرى تە و شەى خا نمان، سوپاس بۇ بەرپىزتان.

بەرپىز د. رىۋاز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەئى سوپاس، كاك بزار، فەرموو.

بەرپىز بزار خالد عبدالله:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من پى شىنيارەكا ھەى ئەدا كارى پەر لەمانى دا گو پەر لەمان در ست نوڭنەرا يەتيا خەلكى خۇ بىكەت كارى پەر لەمانى و ئەدايا كارى پەر لەمانى دا بەش بوو سەر پازدە لىژنىت پەر لەمانى، ئەز بىنم بۇ واقى مە و بۇ ھەمى تەق و چىنىت خەلكى كورد ستانى كو بى بەش نەبن فەرمان بەر ئىجتما لە ژ مارا دەق بىق دەق من نى نە نزى كەى ھەفت سەد ھزار مرۇفا نە ل ناف ھەرىما كورد ستانى، ئەز پى شىنيار دە كەم لىژنە يەك ب نافی چ لىژنا كارو بارى فەرمان بەران يان لىژنە يەك ب نافی فەرمان بەرا و وەزى قى گشتى كو ھەبىت فەرمان بەر چىنەكا گە لەكا مەزن ژ خەلكى ھەرىما

كورد ستانى ئەزىپ شىيار د كەم، لىف بر گە سى ژ ماددا (91) ژ پەپرەوى نىفخوئى پەر لەمانى كورد ستانى ئەگەر ئەز ئەخىر كەس بەم كو من ناخفى يا قەبل ئەخىر بەم ئەف پى شىيارە بە ھەند تىتە وەرگرتن د راپورتا داھاتى دا، زۆرسوپاس.

بەپرز د. رېواز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

كاك عباس، فەرموو.

بەپرز عباس فتح صالح:

بەپرز سەرۆكى پەرلەمان.

لەبەر ئەوەى ئەم لیژنانه ھۆکارىك ھەبوو بۆیە كەمتر لە لیژنەى یاسایى گەفتوگۆ كراوە، بۆیە داوا لە بەپرزتان دەكەم رىگەمان پى بدن ئەگەر رىیەكى زیاتر ھەبىت لىرە ئىمەش قسەى لە سەر بكەین، بە نسبت لیژنەى پىشمەرگە راستە فیعلەن گەورەى پىشمەرگە زۆرە و ھەموو ئەوانەى ئىستا و پىشتر پىشمەرگە بوونە دەگرتەو، بەلام ئىمە لە دوایى راپەرینەو ئەو تىكۆشەرانیە خانەنشین بوون لەوانەى تەوشى كۆمەلێك كىشە و گیر و گرفت ھەبن بۆیە شوینىك ھەبىت لە پەرلەمانى كوردستان لیژنەىك بىت تايبەتمەند بىت بەمانەش كە بە لیژنەى خۆیانى بزائن وە زائیدەن پىشمەرگەى كەمئەندامى سەنگەر لەبەر ئەوەى راستە ئەوانە وەزارەتیان ھەیە و شوینیان ھەیە وە بۆ پىشمەرگەش یاسایى تايبەت بە خانەنشینی ھەیە بە راستى رىزلىنان لە پىشمەرگەى دىرین ھەیە و یاسایەكەى وەكو كەمئەندامان مەوجودە، بەلام بۆ ئەوەى لیژنەىك تايبەت ھەبىت بۆ ئەوەى داواكارىیەكانیان بكەن پىم باشە لیژنەى پىشمەرگە و تىكۆشەرە دىرینەكان و كەمئەندامانى سەنگەر بىت، ئەمە لە لایەك مەسەلەى شوینەوار نازانم ئەمە لە تەبع دەبىت لە بىر كرابىت یان نە، لە خولى رابردوو وشەى شوینەوار ھەبوو، شوینەوار زۆر گرنگە پىویستە ئىزافە بكرىت بۆ لیژنەى شارەوانى و گواستەو و گەیاندن و شوینەوار و گەشت و گوزار بەم شىوہیەى لى بىت، مەسەلەى وەبەرھىنان زۆر جەدەلى لە سەر كراوە ھەم لیژنەى دارایی و لیژنەى ئاوەدانكردنەو و لیژنەى شارەوانى لە جارى تریش بەر لیژنەى ئاوەدانكردنەو كەوت بە ھۆى ھەموو گەفتوگۆكانەو، بەلام وەبەرھىنان نە تايبەتە بە دارایی نە تايبەتە بە شارەوانى نە تايبەتە بە ئاوەدانكردنەو تايبەتە بە ھەرسىكان، یەعنە تۆ وەبەرھىنان لە دەرەوہى سنورى شارەوانى ھەولیر دەكەى لە ناو سنورى شارەوانى دەكەى لە ھەموو كاتەكانیش وەبەرھىنانە پەيوەندى بە داراییەو ھەیە، بۆیە لە ھەر لیژنەىكیان بىت حالەتىكى ئاسایى دەبىت ئەمە زۆر گرنگ نابىت، دەربارەى لیژنەى ژنان ئافرەتان ئەمە بە راستى قسەى زۆرى لەسەر كراوە من رەئى خۆم دەلیم لیژنەى كاروبارى كۆمەلایەتى و ئافرەتان پىكەو ھەبىت، یەعنە تەقربەن رەبىشيان پىكەو ھەیە وە مافى مرؤف لەبەر ئەوەى بۆ پیاوانانىشە و بۆ ژنانیشە یەعنە لیژنەىك سەربەخۆ بىت، بەلام من پشٹیوانى ئەم رەئىیە دەكەم بە راستى خویندى بالآ و پەروردە پىویستە بكرىت بە دوو لیژنە من پشٹیوانى ئەو رەئىیانە دەكەم كە لەم ھۆلە بۆ بەش كردنى ئەم لیژنەى ھەبوو، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، نوقتە نيزامە كاك جلال؟

بەرپىز جلال محمد عبدالله:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

وئلاھى من گلەيىھەم لە ليژنەى ياسايى ھەيە، سەراھەتەن زۆربەى ليژنەكان بەش بەش كراو، ليژنەى رۆشنىبىرى و وەرزش و لاوان و ھونەر و رۆشنىبىرى و كۆمەلگاي مەدەنى، ئەو ھەيىن قىتارە، دوو دكتورە ئەورپۇكە بە سەراھەت سەكتەرى وەرزش و ھونەر ھەموومان تۆش يەككىكى لەوان كە زۆر پالپىشتى وەرزشوانان دەكەيت وە لە چاوپىكەوتنەكەش ئەو ھەمان بىنى، ئەمپۇ لە وولاتان وەرزش و ھونەر ئىستا من تەھەدا دەكەم يەك بزائىت سەرۋكى بەرازىل ناوى چىيە؟ بەس كەس نىيە رۇئالدىنۇ نەناسىت، كەس نىيە مېسى نەناسىت، ئىستا مېسى خوى تەرشىخ بكات دەبىتە سەرۋكى كەتەلۇنيا، بۇ نەمۇنە ھونەر مەندىك

بەرپىز د. رىۋاز فايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

ئەمانە ھىچيان خالى پەپەرەوى نىن

بەرپىز جلال محمد عبدالله:

با قسەكانم تەواو كەم دكتورە، ھەموو ليژنەكان پارچە پارچە كراون بۇ ئەو ليژنە دوور و درىزە؟ بۇ ھەق بە وەرزش نەدرىت؟ بۇ ھەق بە ھونەر نەدرىت؟ لە زەمانى جۇرچ بۇشى كوپ باوەر بكة دوو شەو پىشى ئىنتىخاباتى كۆتايى بە يەك قسە مايك تايىسۇنى كۆچكردو نەزەرەى ئىنتىخابات ھەبوو گۇرا جۇرچ بۇش دەرچوو، بەس ئەو ووتى من پالپىشتى جۇرچ بۇشى كوپ دەكەم، بە راستى لە وولاتى ئىمە نە گىنگى بە وەرزش دەدرىت نە بە ھونەر دەدرىت، يەئنى ئەو ليژنە دوور و درىزە پىشنىار دەكەم برادەرانى ليژنەى ياسايى ھەقە وەرزش بە تەنيا بىت رۆشنىبىرى ياخود ھونەرىش بە تەنيا بىت، سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

بەلى، كاك رىقىنگ ئەگەر نوقتە نيزامە، فەرموو.

بەرپىز رىقىنگ محمد محمد:

بەرپىز سەركى پەرلەمان.

وشا پىشمەرگە ئو پىشمەرگە بوو براستى دوو تشتا ژىك جيا دەتەفە، ژبەر ھندى ئەز پىشتىگىرى ل پىشنىارا ھەقالتى خۇ دەكەم كاك شاخەوان و كاك عثمان كو تىكۆشەرپىن دىرىن جھەك بۇ دناق ياسايى دا يان ل پەيرەوى ناختو يى پەرلەمانى بۇ بىتە دىتن، ديسان شونەوارا جھەكى گەلەكى گىنگ ھەيە دىت ل ئەم پىشتىگىرى ل كاك زىدان دەكەم و ليژنىت دىترى ژى پىشتىگىرى ژ كاك رزگار وان دەكەم، سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

بەلى سوپاس، ئەگەر نوقتە نيزامە سلمە خان.

بەرپىز سلمە فاتح تۇفيق:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من پرسىيارىكم ههيه نازانم نوقتە نيزامە يان نا، بەلام ئەگەر كەسپىك رايەكى هەبىت بۇ نمونە من دەمەويت پشتيوانى رايەك بكەم، بۇ نمونە رايەكى مەقبولە كاك زانا پيشنيارى كرد ليژنەكە كارو كاروبارى كۆمەلايەتى بىت، بەلام بەپىي پەپرەو جاريكى تر دەرەفتى قسەم نابىتەوہ بۇ ئەوہى پشتيوانى بكەم نازانم هيچ حەلىك ههيه؟ ياخود

بەرپىز د. رىواز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بۇ ئەوہى ئەخىر دوو كەس.

بەرپىز سلمە فاتح تۇفيق:

ئەو ئەخىر نەبوو، لەوانەيە ئەو پرسىيارە لاى زۆربەمان هەبىت.

بەرپىز د. رىواز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

سەيرى پەپرەو بكە، بۇ قسەكەرى ئەخىر دوو كەس، خۆيى مەنتىقى ئەوہيە بوتريت كەسى ئەخىر، ئەگەر خۆيى بوو مەنتىقى تىدايە و پرسىيارىكى وەجىيە، بەلام كاك زانا قسەكەرى ئەخىر نييە، موعالەجە نەكراوہ

بەرپىز سلمە فاتح تۇفيق:

ئەى ناكرى ئەو شتە موعالەجە بكرىت لە پەپرەوہا؟

بەرپىز د. رىواز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

حازرى بكەن بۇ جاريكى تر.

بەرپىز سلمە فاتح تۇفيق:

هەموارىكى تر؟

بەرپىز د. رىواز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى دەكرىت هەموارىكى تر بكەين. كاك كاظم ئەگەر نوقتەى نيزامە فەرموون.

بەرپىز كاظم فارووق نامق:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەلى ئەو شتەى هەمە بە نيو دەقە دەيگەيەنم، زۆر باسى ليژنەى پيشمەرگە و خەباتى پيشمەرگە و ئەوانە كرا، ئەگەر مەبەستمانە خزمەتيان بكەين با ئابوونەيان لى نەستينين، چونكە بە راستى ئابوونەيان لى وەردەگىرىت....

بەرپىز د. رىواز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

هيچ پەيوەندى بەم دانىشتنەوہ نييە كاك دكتور كاظم، فەرموون ليژنەى ياسايى ئەگەر قسەيەكتان هەيە، قسەت نەكرد كاك عباس جەنابت؟ بەلى ئەگەر روونكردنەوہتان هەيە لە سەر پيشنيازى پەرلەمانتارن، بەرپىزان لە ليژنەى ياسايى فەرموون.

بەرپىز عباس فتاح صالح:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەمەلىي كاك جلال ووتى ناكىرىت ھەر قىسە بۇ قىسە بىكەين بە راستى، ئەمەلىي ئىزنى ياسايمى ئەو پىرۇژەيە پىشنىيار نەكردوۋە ئەندامانى پەرلەمان ئەو پىرۇژەكەيان پىشكەش كىردوۋە لە سەر ئەساسى پىرۇژەكە ئەمە كىراۋە ئىمە ئىزنىمان دابەش نەكردوۋە، ئەندامانى پەرلەمان ئەو پىرۇژەيان پىشكەش كىردوۋە و سەرۆكايەتى ئاراستەى ئىزنى ياسايمى كىردوۋە، ئىزنى ياسايمى بەس لە سەر ئەساسى پىرۇژەكە رىكخستىنەۋەى بۇ كىردوۋە و ھىناۋىيەتەۋە بەردەمى پەرلەمان و دەنگىيان بۇ داۋە، بۇيە ناكىرىت پىۋابىت ئىمە پىرۇژەيەكىمان داناۋە و ئاراستەى دەكەين، بۇيە داۋا لە سەرۆكايەتى دەكەم قىسەكەشى لە پىرۇتۈكۈل بسىرپىتەۋە، سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى، فەرموون بىرۈنە سەر ماددەى نۆيەم.

بەرپىز بىزار خالد عبدالله:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى نۆيەم:

ماددەى (42) دوۋەم ھەموار دەكىرىتەۋە بەم شىۋەيە دەخوئىرىتەۋە:

يەك: ۋەزىرى پەيۋەندىدار لەسەر داۋاى خۇيى و بەرەزامەندى سەرۆك يان لە سەر داۋاى ئىزنى لە كۆبۈۋنەۋەى ئىزنىكان ئامادە دەيىت، كاتىك گىفتوگۇى بابەتلىك دەكىرىت كە پەيۋەندىدار بە ۋەزارەتەكەى ۋە دەتوانىت ستافى ۋەزارەتەكەى لەگەل خۇيى بەيىت بۇ كۆبۈۋنەۋە، ھەرۋە تىرۋانىنەكانىشان لە سەر بىرپارى ئىزنى لە راپۇرت جىگىر دەكىرىت بە بى ئەۋەى مافى دەنگدانىيان ھەيىت. دوو: رىزبەندى بىرگەكانى ئەم ماددەيە دەگۇردىت بەم شىۋەيە، يەكەم ۋەك خۇيى دەمىنىت، دوۋەم دەيىتە پىنچەم، سىيەم دەيىتە دوۋەم، چوارەم دەيىتە سىيەم، پىنچەم دەيىتە چوارەم، زۇر سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى، بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان ھەر ئەندامىكى پەرلەمان دەيەۋىت گىفتوگۇ لەبارەى ئەو ماددەيەۋە بىكات فەرموون بۇ ئەۋەى ناۋەكانتان تۇمار بىكەين، (كاك دابان، كاك زانا، رۇژان خان، مامۇستا جىھاد، كاك حىكمەت، كاك جلال) دواترىش دەرفەت دەدەين بە بەرپىز ۋەزىرى ھەرىم بۇ ئەۋەى لەبارەيەۋە قىسە بىكات كەس ھەيە بىرمان چوۋبىت؟ (كاك سىروان) كىيى تر؟ مامۇستا جىھاد فەرمو.

بەرپىز جىھاد حسن ابراھىم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بىناقى خۇدى مەزن و دلۇفان، ب رەئىيا من ئەف ماددە نەبىت زى چ كىشە نىنە يان تەنھا گۇرپىنا رىزبەندىيا خالەكان بىمىنىت، ئو زۇر سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

بەئى زۆر سوپاس، كاك دابان فەرموون.

بەرپىز دابان محمد حسين:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

دوو سى تىبىنىم لە سەر ئەو ھەيە كە لىژنەى ياسايى نازانم بەسەريان دا تىپەپىو ە يان دركيان پى نەكردوو، ئەسلى ماددەكە باس لەو دەكات كە لىژنەكان دەتوانن داوا لە سەرۋك بكنە كە مەبەست لىي سەرۋكى پەرلەمانى كوردستانە لە رىگاي ئەو وەزىرىك بانگھىشت بكنە، بەلام لە پىشنىيازى لىژنەى ياسايى نووسراو وەزىرى پەيوەندىدار لە سەر داواى خوى و بە رەزامەندى سەرۋك، لىرە ديار نىيە ئايا سەرۋكايەتى ئەنجومەنى وەزىرانە يا سەرۋكايەتى ھەرىمە يا سەرۋكايەتى پەرلەمانە، يەعنى روون نەكراو ەتەو ە كاميانە تۆزىك غامزە لە ماددە ئەسلەكەى دا ديار نىيە كامە ديارە يەعنى لە رووى سەرۋكايەتییە بەلام ئەمە تۆزىك غامزە، دووم لە كۆتايى ماددەكە باس لەو دەكات لە سەر ئەو بابەتە دەكرىت روو بە شىوہەك لە ماوہى سى رۆژ لە رىكەوتى ئاراستەكردنى بانگھىشتنامەكە تىپەر نەكات، بەلام لە ھەموارەكە و لە پىشنىيازى لىژنەى ياسايى كاتەكەى لابرەو، يەعنى ھىچ كاتىكى تىدا ديار نىيە كە چەندە ئەو موددەيە لە كاتىك دا لە ماددەى دەيەم باس لە كاتەكە دەكات دەئىت ئەگەر كەس و لايەنى بانگ كراو بە پىي ياسا لە كاتى ديارىكراو، لە كاتىكدا لە پىشنىازەكە و كاتەكەيان لابرەوو لە كوئى تر كاتەكە ھەي؟ بۆ نمونە لە ماوہى چەندىك دا ئامادە بىت؟ زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

بەئى زۆر سوپاس، سەرۋك لە ھەر شوپىنىكى ئەو پەپرەو ە ھاتبىت مەبەست سەرۋكى پەرلەمانە لەبەر ئەو ئەگەر بەرپىزتان سەيرى ماددەى يەكەم بكنە لە پىناسەكان دا ئەو ە وازحە، بەئى كاك زانا فەرموون.

بەرپىز زانا خالد سەمىل:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

پشتگىرى رايەكەى كاك دابان دەكەم، ئەم نەسە كە دارىزراو ە وازح نىيە، ھەرچەندە روونكردنەوہى جەنابىشتان درا لە سەر ئەوہى لە ھەر كوئ ووشەى سەرۋك ە ھاتبىت مەبەست سەرۋكى پەرلەمانە، بەلام ناكرىت رەزامەندى لىژنەى لەگەل دا نەبىت، ئەو روونكردنەوہى بەرپىزتان داتان لە سەر ووشەى سەرۋك لە ھەر كوئى ئەو پەپرەو ە ە ھاتبىت مەبەست سەرۋكى پەرلەمانە ئەگەر بەو مانايە بىت تەواو، بەلام لە ھەمان كاتىش دا زەرورە كە وەزىرىك لە سەر داواى خوئى داوا دەكات لىژنە بىبىت رەزامەندى لىژنە ھەبىت نەك تەنھا دەستەى سەرۋكايەتى پەرلەمان لىژنەكە رەزامەند بىت لەسەر ئەوہى كە ئەو وەزىرە داوايەكەى قبول بكرىت يان نابىتە ئەو لىژنەكە لەوئ روونكردنەو ە بىت، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

بەئى سوپاس، رۆژان خان فەرموون.

بەرپز رۇزان ابراهيم على:
بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

د ھەموارا ماددا (42) دووم دا يا ھاتى وەزىرى پەيوەندىدار لە سەر داواى خۆى و بە رەزامەندى سەر و
يان لە سەر داواى ليژنە لە كۆبوونەوہى ليژنەكان ئامادە دەبىت، ئەز پيشنار دكەم بقى شيوہى بىت راست
فەكرن، وەزىرى پەيوەندىدار بە رەزامەندى سەرۆك دەتوانىت لە كۆبوونەوہى ليژنەكان ئامادە بىت ئو لە
سەر داواى ليژنە ب رەئيا من زيەدە چونكى د ھەمان ماددا (42) يەكەم يا ھاتى ليژنەكان دەتوانن داوا لە
سەرۆك بکەن بۆ بەشداری کردنى وەزىرى پەيوەندىدار بۆ ئامادە بوون لە كۆبوونەوہى ليژنە، بەرپز
سەرۆكا پەرلەمانى بۆ بەشداری کردنى وەزىر داوا لە سەرۆك بکەن وەكى د ھەمان ماددا (42) يەكەم دا
ھاتى ئو بۆ ئەوانەى پلەيان لە خوار وەزىرەوہن لە سىيەم لە ھەمان ماددەى (42) ھاتووہ داوا لە جيگرى
دووہى سەرۆكى پەرلەمان بکەن، بەلام د ھەمان ماددا (42) چوارەم دا ھاتى بۆ داوا لە فەرمانگە
فەرمانگەكان بکەن بۆ كۆبوونەوہ لە ليژنە بەشدار بن داوا لە جيگرى يەكەمى سەرۆكى پەرلەمان بکەن،
قيجا ھىشى دكەم روونکردنەكى بدن يان زى بىتن ھەموار كرن يان ريكخستن ئەف ماددا (42) ئەكەم و
دووہ و سىيەم و چارەم ژماددا (42)، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رىواز فايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەئى سوپاس، دەرڤەت بۆ كاك جەلالە كاك سيروان دواتر بۆ جەنابتان ببورە، فەرموون.

بەرپز جلال محمد امين:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەگەر جى من لە ليژنەى ياسايى لەگەل ھاوړپكانم گفوتگۆم لە سەر ئەم بابەتە كرد، بەلام دواچار بەو
شيوازەيە كە ئىستا دەيبينن ئەوہى تىبىنى منە وەزىر دەتوانىت ئامادە بىت لەگەل ستافەكەى بۆ ليژنە،
پىموايە دەبىت ئەوہى بۆ زياد بكرىت دەتوانىت ستافەكەى لەگەل بىت بە مەرجىك لە بەرپۆبەرى گشتى
كەمتر نەبىت، چونكە ھەندىك جار دەشيت وەزىرەكە فەرمانبەرىكى لە روويى ئىدارىيەوہ مەبەستەم پلە
نزم دەھىنىت بۆ ئەرزى ليژنەكە وە بۆ پەرلەمان جوان نىبە و من پىموايە دەبىت بەم شيوازەى لى بىت،
وەزىر ئامادە بىت ستافى وەزارتەكى لەگەل خۆى بىنىت بە مەرجىك لە بەرپۆبەرى گشتى كەمتر نەبىت،
چونكە ناشىت بۆ ناو ليژنە لە بەرپۆبەرى گشتى كەمتر بىت، سوپاستان دەكەم.

بەرپز د. رىواز فايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەئى زۆر سوپاس، كاك سيروان كاك، بزار دوايى ئەو دەرڤەتتا دەدەم، كاك سيروان فەرموون.

بەرپز سيروان فرج محمد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بۆ ئەوہى زۆر كەم كات بگرم، كاتىك ئەندام پەرلەمانىكى بەرپز يان ليژنەيەك وەزىرىك بانگھىشت دەكات
ئەگەر وەزىرەكە پابەند نەبوو يان نەھات يان ھەر شيوازيك لە پەيرەوہكە دا نووسراوہ سەرۆكايەتى

حکومەتی ھەریم ئاگادار دەکەینەو، ئەی ئەگەر ھەر نەھات؟ من پیموایە دەبیت نەسیکی قانونی یان دەفیک یان دیریک ھەبیت بۆ ئەووی ئیمە ئەرکی خۆمان جیبەجی بکەین، ھەر چەندە ئەرکەکە لە کۆتایی دا دەبیتە رکا بەرییەک لە نیوان وەزیر و پەرلەمانتار یان لیژنەکە، بەلام ھەر یاساییە و لیژنە پشگیری تەواوی ووتەکانی کاک دابان دەکەم کە دەقیقە، سوپاس.

بەرپز د. ریواز فایق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

بەئێ زۆر سوپاس، کاک حکمت ئاخیر کەسە، فەرموون.

بەرپز حکمت محمد عبو زید:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

بەئێ قسەکانم کران، زۆر سوپاس.

بەرپز د. ریواز فایق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

بەئێ زۆر سوپاس، بەرپز سەرۆکی لیژنە یاسایی ئەگەر قسە یەکتان ھەبە لە لیژنە یاسایی.

بەرپز بزار خالد عبدالله:

بەرپز سەرکی پەرلەمان.

مە وەکو لیژنا یاسایی مە ئەف دارشتنە دارشتییە د فی راپۆرتی دا ئەم دگەل فی دارشتنێنە، ژبەر کو ئەف دارشتنە دەرفەتێ ددەتە وەزیری ژێ کو وەزیر ژێ بشیت سەر داخازا خو بیتە پەرلەمانی، شەرت نینە ھەمی گاغا لیژنا پەرلەمانی یان کو پەرلەمانی کوردستانی تەلەبا وەزیری بکەت، بلا ئەو ھەقی وەزیری موختەس ژێ ھەبیت ئەو ژێ بیت بەشدار بیت سەرەدانا لیژنیت پەرلەمانی بکەت تەشەکی باشە، ھەرەوسا گرنگیا فی شیوازی دارشتنا لیژنا یاسایی دەندئ ژێ دایە ل پەپرەوی نافخو بەحس دکەت کو رەئی و تیبینییت وەزیری و جیگریت وان د راپۆرتا لیژنی دا یەعنی مولزەم بوون، لدیف فی شیوازی وەرگرتنا وان تیبینی و دیتنن وەزیری بۆ راپۆرتا لیژنا تاییبەتەمەند یا راوەستای و تەعلیق کریبە ل سەر بپارا لیژنی ئەگەر لیژنەیا رازی بوو دی داخلی راپۆرتا لیژنی بیت و ئەگەر لیژنە نەیا رازی بوو دیشیت ئاخفتنیت وەزیری نەوەرگرن ژبەر ھندئ ئەم ب گرنگ دزانین ئەف دارشتنە ھەبیت ئو وەک خو ژێ بمینیت، سوپاس.

بەرپز د. ریواز فایق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

بەئێ زۆر سوپاس، ماددە دەیەم، فەرموون.

بەرپز بزار خالد عبدالله:

بەرپز سەرکی پەرلەمان.

ماددە دەیەم:

ماددە (44) بڕ گە ی سییەم خالی دوو ھەموار دەکرێ تەو و بەم شیوہیە دەخوینرێ تەو، ئە گەر کەس و لا یەنی بانگراو بی پا ساو لە کاتی دیاریکراو نا مادە نەبوو لیژنە ی کاتی دەتوانیت

له لا يهن ده ستهى سهرۆكايه تيبه وه ده سلهاتى جى به جىكردن ئا گادار بكا ته وه به مبه ستهى ناماده كردنى داواكراو به گوپرهى ياسا بهركاره كان.

بهريز د. ريواز فايق حسن / سهرۆكى پهرله مان:

بهريزان نه ندامانى پهر له مان ههر بهريزيكتان ده يهويت له بارهى نهو مادده يه وه گفتمو گو ب كات فهرموون، دهر فهتت ددهم با ناوه كان بنوو سين، (دك توره شيرين، كاك زا نا، سو سن خان، كاك شاخه وان، كاك مەم، مامۆ ستا ج هاد، دك تۆر سەباح، دك تۆرە گەلاو يژ، كاك رز گار، دك تۆر ري بوان) كه سيك ماوه ناو مان نه نوو سيبيت؟ دك توره شاين نوقتە نيزام تان هه بوو يان ناوت بنوو سين بو قسه كردن؟ ههر دووى؟ به ئى ناوى بنوو سن بو قسه كرد جارى، فهرموو سهره تا نوقتە نيزامه كهت، فهرموو.

بهريز شاين كاكه صالح محمد:

بهريز سهرۆكى پهرله مان.

من دهب ينم پهله پهلى هه يه به هه مواركردن، يه عنى پهله پهلى پيوه دياره به هه مواركردنى نه م پهيره وى ناوخو يه، چونكه من كو مه لىك تيبى نيم هه يه له سهر ماددهى تر، له هه موارى پيشنيازه يا سايه باس نه كراوه، نازانم نه مه له كو يدا ده توانين جى بكه ي نه وه وه ههروه ها قسه كهى سلمه خانيش زور را ست و درو سته، مبه سته كهى من نه وه يه ليره هيج به لام له هه موارى داها توو.....

بهريز د. ريواز فايق حسن / سهرۆكى پهرله مان:

دك توره خان نه وه نوقتە نيزا مى نيه، بهريز سله خان و ههر نه ندامىكى ترى پهر له مان پى وايه كه م و كورپ له ناو نهو پهيره وه هه يه ده توانيت به هه مان ميكانيزم پيشنياز حازر ب كات وه ئى مەش به گوپرهى پهيره و مامه لهى له گهل ده كهين، پهله په ليه كهش پهيوه ندى به وه هه يه ئى مه دهما نهويت ليژ نه كان به زوو يى دا بهش بكه ي نه وه وه ده ست به كاره كانى خويا نه وه ب كهن وه نهو مادده يهى كه دهر فهت دهدات ليژ نهى يا سايبى سياغى تر نا ماده ب كات دوو ماددهى گرنگ ئى مه ناتوانين نهو يا ساينهى دي نه پهر له مان به بى نهو دوو ئى شه بي كهين، بو يه نه گهر پى تان وايه له شوينىكى تر نهو پهيره وه له ئا ستهى تموح نيه هيج شتىك ريگر نيه يه پيشنيازى بو نا ماده ب كهن، به ئى دك توره شيرين، فهرموون، نهى بو ليره نوو سراوه دك توره شيرين؟ كاك زا نا، فهرموون.

بهريز زانا خالد سمايل:

بهريز سهرۆكى پهرله مان.

نه م مادده يه ماددهى ده يه م كه پيشنيازى ليژ نهى يا سايبى نه وه يه وهك خويبى بمينى ته وه، كه و اتا وهك خويبى نهو ته عدي لهى كه نا ماده كراوه له پرۆزه كه دا بهو شيويه بمينى ته وه، نه گهر

موقارنە يەك ب كەين لە ئە سڵدا خۆيى ئەم ماددە يەى پەپرەوى زۆر جوان نوو سراوہ زۆر جوان نا ماژەى پيكر اوہ پيموا يە پيويستي بە هيچ تە عدليلك نيه ئەو تەعدي لەى كە كراوہ لە د پري كۆتايى كراوہ كە دەلايت بە گوپرهى يا ساى ب نەما دادگەريە سزايپهكان لە هەريەم، پيمانوا يە ئەوہ درو ستەرە ئە گەر كەس ولا يەنيك نا مادە نەبيت بە بى پا ساو بي تە بەردەمى پەر لەمانتاران و پەر لەمانى كورد ستان دەب يت بەم نە سە مامە ئەى لە گەل بكر يت، ناد يت بەم نە سەى ئي ستا ب يت كە لە تەعديلى پەپرەوہ كەدا هاتووہ، زۆر سوپاس.

بەريز د. ريواز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەئى زۆر سوپاس، كاك مەم فەرموون.

بەريز مەم برهان محمد قانع:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

من بەر لەوہى تيبينى خۆم لە سەر ئەو ماددە يە دەر بپرەم، پيشنياز دە كەم كە تا چەندە مەجالى ئەوہى تيدا هەبيت ئە ندامانى بەريزى ليژنەى يا ساى بە راستى يەكيك لە ناحەقيەكان كە بەرام بەر بە كارى ليژنەكان لە ناو ئەو پەپرەوہدا هە يە بر گەى چوارەمە لە ماددەى (43) دەستەواژەگەليكى لاستيكي تيدا يە...

بەريز د. ريواز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

دەتوانى بە تەنھا لە سەر ئەوہ قسە بكەيت كە ئيستا لەناو كۆبوونەوہ كەدا هەيە.

بەريز مەم برهان محمد قانع:

من مەبەستم ئەوہ يە ئيزافە نەكراوہ.

بەريز د. ريواز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

دە توانى لە گەل دك تۆرە شايان و سلمە خان ريك ب كەويت، بۆ ئەوہى شتيكى تر حازر ب كەن، فەرموون بە تەنھا لەسەر ئەو ماددە يە قسە بكەن.

بەريز مەم برهان محمد قانع:

بە ن سبەت ماددەى (44) بر گەى سيەم نا ماژەى پيكر اوہ، من پيشنياز دە كەم يە كەميا ن داوا كراو لە رووى زمانەوانى يەوہ وا با شترە داوا لي كراو ب يت، ئەو كە سەى داواى لي دەكر يت داوا لي كراو نا مادە ب يت بەو شيوازە ب يت دە ستەواژەكە، بر گە يەكى ترى بۆ زياد بكر يت يا خاليكى تر ل پيرە زياد بكر يت، هەلبە تە ئي مە ئەزموونمان هە يە لە خو لەكانى را بردوو و لەم خو لەش لە ماوہى را بردوو ئە مە روو يدا كە ليژنەكان داواى ميوا ندارى وەزير يان دە كرد كار يك بكر يت لە حا لەتيكى لەو جوۆرە دا يى ئەوہ كە دە ستەى سەرۆكايەتى نا گادار دەكر ي تەوہ، ئە گەر دي سانەوہ نەهات بر گە يەك ئيزا فە بكر يت لە حا لەتى پابەند نەبوونى دە سەلاتى جي بە جي كردن بۆ نا مادە كرد نى داوا لي كراو يان كە سى مەبە ستدار ئەوہ دەب يت لي سەندنەوہى متما نەى لي بخري تە دەن گدان،

حالتیکی لهو جوړه خاڼک ئیزا فه بکر یت به زهرووری دهزانم، نه مهش بو سهرودری وه پښگه ی رهقابی روئی پهرلهمان به گرنګ دهزانم، سوپاس.

بهړنیز د. ریواز فایق حسن/ سهرۆکی پهرلهمان:

بهلئ سوپاس، دکتوره گلاویژ فهرموون.

بهړنیز گلاویژ عبید عثمان:

بهړنیز سهرۆکی پهرلهمان.

من چند تیبینی یه کم له سهر شیوهی دار شتنی نهم ده فه هه یه مادهی (44) بر گه ی سییه م خالی دووم، نه گهر کهس ولا یه نی بانگراو بی پا ساو له کاتی د یاریکراو نا ماده نه بوو نه وه لیژ نه ی کاتی ده توان یت له ریی ده سته ی سهرۆکیه تی ده سلهاتی جی به جیکردن نا گادار بکا ته وه به مهبه سته ی نا گادار کرد نه وه ی نه ک نا ماده کردن، چونکه ئیره داد گا نی یه بی ته پهر لهمان یه عنی به مهبه سته ی نا گادار کرد نه وه ی داوا کراو به گویره ی یا سا بهرکاره کان بو نا ماده بوون، پیم با شه سیاغه که ی وابیت، سوپاس.

بهړنیز د. ریواز فایق حسن/ سهرۆکی پهرلهمان:

بهلئ سوپاس، کاک شاخوان فهرموون.

بهړنیز شاخوان رؤوف مصطفی:

بهړنیز سهرۆکی پهرلهمان.

له مادهی (44) له بر گه ی سییه م له خالی دووم کاته که د یاری نه کراوه، پښ شنیار ده که م کات د یاری بکر یت بو لا یه نی بانگهی شت کراو چونکه کات گرن گه وه پښ شووتریش ئی شاره تی پ یدراوه به لام له م هه مواره تازه ئی شاره تی پینه کراوه، سوپاس.

بهړنیز د. ریواز فایق حسن/ سهرۆکی پهرلهمان:

بهلئ سوپاس، ماموستا جهاد فهرموون.

بهړنیز جهاد حسن ابراهیم:

بهړنیز سهرۆکی پهرلهمان.

سه بارت ماددا (10) پ شتگیریا دک تور زا نایی د که م را سته ی رای یا لیژنا یا سای ی یا په سهنده و زور سوپاس.

بهړنیز د. ریواز فایق حسن/ سهرۆکی پهرلهمان:

بهلئ زور سوپاس، دکتور صباح فهرموون.

بهړنیز صباح محمود محمد:

بهړنیز سهرۆکی پهرلهمان.

منیش رای دکتور زانا و مه لا جهاد و دکتوره گلاویژم لا په سهنده و سوپاس.

بەريز د.رېۋاز ھايق حسن/ سەرۋكى پەرلەمان:

فەرمو كاك رزگار.

بەريز رزگار محمد محمود:

بەريز سەرۋكى پەرلەمان.

من پشتگىرى له قسەكانى كاك (شاخەوان) ئەكەم بۇ ئەوەى كات ديارى بكرى بۇ لايەنى بانگهيشتراو.

بەريز د.رېۋاز ھايق حسن/ سەرۋكى پەرلەمان:

فەرمو دكتور رېۋار.

بەريز رېۋار عبدالرحيم عبدالله:

بەريز سەرۋكى پەرلەمان.

دياره ئاشكرايه كارى ليژنه كارى ومزيفى و پيشهيبى بهحسه، پهيوهسته به كارى هاوشيوه له وهزارهتهكان، ئەگەر بېتوو جۆرىك له ههماهنگى لهسەر بنهما و ريككاره ياسايبهكان له پهیرهوى ناوخۆى پەرلەمان هەبى، هەركاتى ليژنهكان داوا له كەسى مەعنى بكەات ئەگەر وهزير بى يان هەر پله و پۆستىك بى ئاماده بى له كۆبوونهوى ليژنهكان زۆر گرنگه ئەو بەريزه له كاتى ديارى كراوى خۆى ئاماده بى، بهپىي ئەو دهقهى هاتوو ئەلى ئەگەر له حالهتېك كەسى بانگكراو ئاماده نەبوو له كۆبوونهوى ليژنه يان بهپىي ئەوەى داواى كراوه ليرە بى ئەوەى مامەلەى ياسايبى ديارى بكرى كاتى كەسى داواكراو ئاماده نەبوو راستهوخۆ چۆته سەر ئەوەى ليژنهى كاتى سەرۋكايهتى پەرلەمان ئاگادار ئەكاتەوه، بۇ ئەوەى ئەويش لاي خۆيهوه كەسى بانگكراو ئاگادار بكاتەوه يان له رىي سەرۋكايهتى ئەنجومهنى وهزيرانهوه بى، بۆيه زۆر گرنگه پيش ئەوەى بچينه سەر ئەوەى ئەو ئەركه به سەرۋكايهتى پەرلەمان راسپيرين گرنگه ئيجرائاتى ياسايبى بهپىي ريككاره ياسايبهكان هەبى، چونكه كاتى كەسى بانگكراو ئاماده نەبوو له ليژنه يان هەر كۆبوونهويهك خۆى له خۆيدا پيشيل كردنيكه بهرامبەر به دهقه ياسايبهكان و پهیرهوى ناوخۆ، بۆيه ئەبى هەلۆهستهيهك بكەين ئينجا بچين داوا له سەرۋكايهتى پەرلەمان بكرى بهو ئەركه هەلسى.

بەريز د.رېۋاز ھايق حسن/ سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرمو سوسن خان.

بەريز سوسن محمد ميرخان.

بەريز سەرۋكى پەرلەمان.

قسەكانى من كرا، منيش پيم وايه وشهى ئاماده كردنى داواكراو وشهيهكى هەلەيه، چونكه داواكردن بۇ شتېي ئەوتري بوونهوه نەبى، لەبەر ئەوه وشهى داواكراو كەسى داوا ئەكەى تاوانىكى كردبى، لەبەر ئەوه ئەو وشانه گونجاو نييه، پيم وايه واى لى بكرى (بانگهيشت كردن و ئاماده بوونى لايەنى پهيوهنديدار به كۆپرەى ياساى بنهما دادگهرييان له هەريم)، سوپاس.

بەريز د.رېواز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو دكتۆره شايان.

بەريز شايان كاكە صالح محمد:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگيري قسه كاني كاك (شاخه وان) ئەكەم.

بەريز د.رېواز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو ليژنه ياساي.

بەريز جلال محمد امين:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ئيمە ئەوهي تيبينيمان كرد وهكو ليژنه ياساي، حاله تيك ههيه زۆربه ي جار ئەنداماني بەريز روي پرسياره كەيان ئەكەنه ئيمە، بۆچي فلان ماددهش كه له ئەسلي پرۆژه كه نييه، تيبدا نييه يان هه موار نه كراوه، ئيمە پرۆژه ي (29) ئەندام ي پەرلەمانه، بۆيه ناتوانين جگه له و ماددانه ي ئەو بەريزانه هيناويانه و خويندنه وه يه كه مي بۆ كراوه و دواتر له لايان ليژنه ي سەرۆكايه تيبه وه ئاراسته ي ئيمە كراوه هيج مادده يه كي تر ئيزافه بكهين يان كه مي بكهينه وه، تهنيا بۆ زانيار ي، خالي تر، زۆر له ئەندامان ئەكيديان له سەر ئەوه كرده وه ريككاري داوا كرده كانيان به پي ئيمە وهكو ليژنه ي ياساي كرده ومانه ته ياسا بهر كاره كان، ئەلين به پي قانوني ئسولي مه حاكه ماتي جهزاي بي، كاتي ئەلي ياسا بهر كاره كان هه م قانوني ئسولي مه حاكه ماتي جهزاي ئەگريته وه و هه م ئسولي ته بليغ و هه م سەر جه م ياسا بهر كاره كان ئەگريته وه، كه وايه ئەو وشه ي ئيمە دامانناوه ياسا بهر كاره كان مه ودا ي فراوانتره، ئەشي به چەند ياسايه كي بهر كار له كاتي ئاماده نه بووني ئەو بەريزه ئاكادار بكه يته وه و بانگي بكه ي ئەك به س ئسولي مه حاكه ماتي جهزاي، له زمني ياسا بهر كاره كان ئسولي مه حاكه ماتي جهزاي تيبدايه، سوپاس.

بەريز د.رېواز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو سەرۆكى ليژنه ي ياساي مادده ي (11).

بەريز بژار خالد عبدالله:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

مادده ي (11):

مادده ي (49):

1 ج 2 ج ووشه ي نووسراو ئەگريته دهسته واژه ي بيرۆگه نووسراوه كه، ئەو مادده ي به پيشنيازي ليژنه ي

ياساي پيوست ناكات وهكو خوي بمينيته وه له په يره و.

بەريز د.رېواز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كي قسه ي هه يه؟ فەرموو كاك حاجي سه فين.

بەريز سەفەين اغا عمر:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (11) لابرئ، چونكە پيويست نىيە لە دەقى ماددەكە ديارە كە بىرۆكە ئەبى نووسراو بى.

بەريز د.رپواز فايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو لەنجە خان.

بەريز لەنجە ابراهيم عبدالرحمن:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگىرى لە راکەى كاك (سەفەين) ئەكەم، لەبەر ئەوەى كە بىرۆكە يانى نووسراو.

بەريز د.رپواز فايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو ليژنەى ياساى ماددەى (12).

بەريز بزار خالد عبدالله:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (12):

بە پىي پيشنيازى ليژنەى ياساى ئەو ماددەيهش زيادە، چونكە ليژنە غەلەتتيكى ئيملاى هەيه، برگەى يەكەم نىيە، خالى يەكەمە، زيادە چونكە لە خالى يەكەم دەسەلات دراوہ بە دەستەى سەرۆكايەتى بۆ ديارى كردنيان.

بەريز د.رپواز فايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

كى قسەى هەيه؟ فەرموو ماددەى (13).

بەريز بزار خالد عبدالله:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (13):

ماددەى (76) لائەبرى، پيشنيازى ليژنەى ياساى ئەوەيه زيادە.

بەريز د.رپواز فايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

كى قسەى هەيه؟ ئەو بەريزانە ناويان تۆمار كراوہ (كاك بەلين، كاك بەهمەن، كاك زانا، دكتور زيدان، دكتور محى الدين، دكتور صباح، دكتور ريبوار، ناشنا خان، دكتورە شاپان، كاك بالامبو)، بەلام پيش ئەوہ دەرفەت ئەدەين بە ليژنەى ياساى با قسەيهك بكەن لەوبارەوہ، فەرموو.

بەريز بزار خالد عبدالله:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

داواى ليبوردين ئەكەم من و كاك عەباس خەريكى قسە كردن بووين، نەمزانى بەريزت پرسيارت چييه؟

بەريز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەريزتان روون كوردنەوۈە بدن، فەرموو.

بەريز جلال محمد امين:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

تەنيا بۇ بەرچاۋ روونى ئەندامان ئەوانەى مووشارەكە ئەكەن كاتى ئەلپين ماددەى (76) لابرئ ئەوۈ لە پرۇژەكە وائەلى، ئيمە وەكو ليژنەى ياساى پيمان وايە ئەو ماددەيە وەكو ئەسلەكەى بمينيتەوۈ، سوپاس.

بەريز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك بەلئ.

بەريز بەلئين اسماعيل حاجى ابراهيم:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتيوانى لەوۈ ئەكەم وەكو خۇى بمينيتەوۈ، قوۋەتلىكى قانونى ئەدات بە ماددەگانى پيش خۇى لە ماددەى (74) دوۈ، ئەوۈى كاك (جلال) باسى كرد ليړه وا نەنوسراوۈ، نوسراوۈ ماددەى (13) زيادەيە، يانى لابرئ، ئەگەر لەسەر ئەوۈ بى وەكو خۇى بمينيتەوۈە پشتيوانى ئەكەم، سوپاس.

بەريز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەريزان لە ھەر ماددەيەك لەبەر دەستى بەريزتان نوسراوۈ ماددەكە لائەبرى و، بەريزان لە ليژنەى ياساى نوسويوانە زيادەيە، يەعنى وەكو خۇى لە پەيرەو ئەمينيتەوۈ، بۇيە ھەر بەريزيك ناوى خویندرايەوۈ مەبەستى لەوۈيە ماددەكە لە پەيرەو بمينيتەوۈ، ئەگەر دەرڤەت بدن و قسەى لەبارەوۈ نەكەن سوپاستان ئەكەين، فەرموو كاك بەھمەن.

بەريز بەھمەن كاك عبدالله:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەكە وەكو خۇى بمينيتەوۈ، ماددەى (74) ھەموار بکريتەوۈ، برگەى دووۈم (ليسەندنەوۈى متمانە دروست نابى.....

بەريز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەريزتان ناتوانن قسە لەسەر ماددەيەك بکەن، نە لە ناو پرۇژەكەيە نە لە ناو پيشنيارى ليژنەى ياساى و راپۇرتى ليژنەى ياساى ھەيە، ئەتوانن لەگەل ئەو بەريزانەى داوا تەعدیل ئەكەن ريك بکەون، فەرموو كاك زانا.

بەريز زانا خالد سمايل:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

روونکردنەوۈى ليژنەى ياساى دروستە، ئيمەى گەراندەوۈ بۇ ئەسلى پەيرەو، بەلام پيشنيار ئەكەم ئەو دارشتنەوۈى پەيرەو برگەيەكى بۇ زياد بکرى (ھەموو ريککارەگانى چاودپىرى کردنى پەرلەمان بۇ سەرۆك

وھزيران و ئەندامانى ئەنجومەنى ۋەزيران سەرۆكى كۆمىسيۇن و دەستە سەربەخۇگان و سەرچەم دامەزراۋەگان)، چونكە بەشيك له ليژنە ھەميشەيەگانى پەرلەمانى كوردستان، ئىستا دووچارى ئەو گرافتە ئەبنەوہ له كاتى چاۋ.....

بەريز د.رېواز ھايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

ئىزافە ئەبى لەگەل ئەو بەريزانە ريك بکەوين كە پييان وايە پەيرەو كەمووکورى ھەيە، پيشنيازى ھەمواريك ئامادە بکەن، فەرموو دکتۆر زيڊان.

بەريز زيڊان رشيد خان اودل:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

لەگەل ئەوہم ۋەکو خۆى بمينيئتەوہ.

بەريز د.رېواز ھايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

كاك محى الدين.

بەريز محى الدين حسن يوسف:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

دواى روون كوردنەوہى كاك (جەلال) رەئيم وايە ۋەكو خۆى بمينيئتەوہ، سوپاس.

بەريز د.رېواز ھايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو دکتۆر صباح.

بەريز صباح محمود محمد:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

قسەگانى من كرا، سوپاس.

بەريز د.رېواز ھايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو ئاشنا خان.

بەريز ئاشنا عبدالله قادر:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

قسەگانەم كرا، سوپاس.

بەريز د.رېواز ھايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك بالانبو.

بەريز بالانبو محمد على:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

سوپاس بۇ ليژنەى ياسايى بۇ ئەو روون كوردنەوہ، لەگەل ئەوہم ۋەكو خۆى بمينيئتەوہ.

بەريز د.رېواز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو دكتور رېبوار.

بەريز رېبوار عبدالرحيم عبدالله:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

دوای ئەو روونکردنەوێى لیژنەى یاسایى، لەگەل ئەو دەپن وەكو خۆى بىمىنیتەو، لەبەر ئەوێى وەزىفەى دەستەگان و كۆمىسیۆنەگان راستوخۆ پەيوەستە بە پەرلەمان، تەنیا لەو دەقە باس لەو كراو.

بەريز د.رېواز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو لیژنەى یاسایى.

بەريز بزار خالد عبدالله:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (14):

ماددەى (97) ھەموار ئەكریتەو و بەو شىوہى ئەخویندريتەو:

1 پېشنىيازى ياسا و برىار پېوستە مەرجى روالەتى و بابەتییەگانى پېشنىيازى ياسا و برىار لە خۆ بگرئ.
2- لە ماوہى چوار دە رۆژ لە بەروارى پېشكەش كرنىیەو ئەو لەلایەن لیژنەى كاروبارى ياسایى بە ھەماھەنگى لەگەل دەستەى سەرۆكایەتى برىار ئەدرئ خویندەوہى یەكەمى بۆ بكرئ لەسەر بنەماى گونجاندى لەگەل ئەو پېوہرانەى خوارەو.
أ ھەبوونى بابەتییكى گشتى يان بۆشایىەكى ياسایى يان بوونى كەمووكورى لە دەقەگانى ياسایەك يان برىارىك كە پېويست بى ياسایەك يان برىارىكى بۆ دەربچئ.
ب- ئەگەر بوو ماىەى لىكەوتەى دارايى لەسەر حكومەت پېش خویندەوہى یەكەم ئاراستەيان ئەكرئ بۆ وەرگرتنى رەزامەندى، سەبارەت بەو لىكەوتە دارايىەى كە لە ئەنجامى دەرچوواندى ياسایەكە ئەكویتە ئەستۆى حكومەت.

بەريز د.رېواز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

كى قسەى ھەيە؟ (دكتور كازم، سەرچنار خان، مامۇستا عبدالستار، كاك بەلین، سەوسەن خان، كاك كاو، كاك گوران، كاك مەم، كاك سىروان، سىپان خان، كاك عباس، شایان خان)، فەرموو دكتور.

بەريز د. كاظم فارووق نامق:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

دیارە ھەرە زۆرى ئەو ياسایانەى لە پەرلەمانى كوردستان دەرنەچئ رەھەندى دارايى ھەيە، ئەگەر بە بى رەزامەندى حكومەت پەرلەمان نەتوانئ ئەو پرۆژە يان ئەو پېشنىازە بختە بەرنامەى كارەو و خویندەوہى بۆ بكات، بەراستى سى لىكەوتەى ئەبى ئەبى دواتر پېشنىارەكە ئەلیم بە پەلە:

1 پەرلەمان بەشىكى گىرنگ لە دەسەلاتەكانى لەو دەست ئەدات بەوہى ناتوانى خۇى تەحەكوم بكات بە ھەندى پيشنيزى ياساوه، ئەوہ لاوازى ئەكات، بە ياسا لاواز كىردنى پەرلەمانە.

2- ھەر ئەو جۆرە ياسا و بىرارانەپە وا لە خەلك ئەكانت بى ئومىد بى بەرامبەر پەرلەمان و بە لاواز بىتە بەرچاوى، ھەندى تانە و تەشەرىشى لى بەرى كە ئەركى ئىمەپە ئەو پەرلەمانە بەرىز رابگرىن، لەبەر ئەوہ پيشنيز ئەكەم كە خالەكە وەكو خۇى كە ئىستا لە پەپەرە ھەپە كە ئەلى رەچاوى بارگرانى داراى لەسەر حكومەت بەرى، ئەوہندەشى بۆ زىاد بەرى، لەبەر رۆژشناى پىرۆژە ياساى بودجەى سالانە، ھەلى ئەو بابەتە ئەوہپە سالانە فشار بەكەين پىرۆژە ياسا بىتە پەرلەمانەوہ و بە ياساى ژمارە پەكى ئەو سالە دەرىچى، دواتر پيشنيزە ياساكان لەسەر ئەساسى ئەو پىرۆژە بودجەپە دابىزى، سوپاس.

بەرىز د.رپواز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو سەوسەن خان.

بەرىز سوسن محمد مېرخان.

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

لەسەر بەرگەى دووہم پيشنيز ئەكەم، ئەو خالە سەر لە نوى دابىزىتەوہ بەو شپوہى لى بەرى (ھەر پيشنيز و ياساپەك كە لىكەوتەى داراى بۆ حكومەت دروست بكات)، پىوېستە راي دەستەلاتى جى بەجى كىردن وەبىگرىت و پاشان خويندەوہى پەكەمى بۆ بەرى، سوپاس.

بەرىز د.رپواز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك گۆران.

بەرىز گۆران عمر على:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

پيشنيز ئەكەم بەرگەى دووہم بەو شپوہى لى بەرى (ئەگەر بووہ ماپەى لىكەوتەى داراى لەسەر حكومەت پيش خويندەوہى پەكەم ئاراستەى لىژنەى داراى و كاروبارى ئابوورى بەرى ئەوېش بە ھەماھەنگى لەگەل حكومەت گەتوگۆ بكات)، سەبارەت بە لىكەوتە داراپەكە كە لە ئەنجامى دەرجواندى ياسا كە ئەكەوتە ئەستوى حكومەت، سوپاس.

بەرىز د.رپواز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك مەم.

بەرىز مەم اسكندر مەم:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

مەسەلەى ئەو رەزامەندىپەى حكومەت لەگەل ئەوہم بەو شپوہپە بى (ئەگەر بووہ ماپەى لىكەوتەى داراى پيش خويندەوہى پەكەم وەزىرى داراى بانگەپشت بەرى بۆ لىژنەى پەپوہندىدار بۆ ھەلسەنگاندنى لىكەوتە داراپەكانى لە ئەنجامى دەرجواندى ياسا كە نەوہك رەزامەندى)، ئەگرى لە ژپىر ناوى رەزامەندى

بنيړى بۇ پەرلەمان و پەرلەمان بەرچاۋ روڭش بى كە ئىمە چىمان ھەيە، ھەردووك ئەبى واقى بىن، نابى ئىمە شانى حكومت قورس بكەين، ناشى لى رىۋە داواكارى پەرلەمان رەت بىكاتەۋە، سوپاس.

بەريز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك كاۋە.

بەريز كاۋە عبدالقادر حسن:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ديارە ئەنجومەنى ۋەزىران ۋەزىرى دارايى ھەيە، يارىدەدەرى سەرۆكى حكومتى ھەيە بۇ كاروبارى دارايى، ۋەزىرى ھەيە بۇ كاروبارى پەرلەمان، بۇيە ناكرى پروژەكانى ئىمە و ئەو پىشنىزانەى فراكسيۇنەكان ئەيكەن يەكسەر بنيړى بۇ حكومت و تا حكومت رەزامەند نەبى ئەو پروژانە ناخريئە بەرنامەى كارەۋە، يان نەگىردىنەۋە، ئىمە سابىقەيەكمان ھەيە لى (18) ى ئاب چۈاردە پروژەمان بۇ حكومت ناردوۋە ئەۋە مانگىك و ھەفتەيەك تىئەپەرى تا ئىستا پروژەكان نەگەراۋەتەۋە پەرلەمان، لى كاتىكدا ھەموو فراكسيۇنەكان بەلىنيان دابوو لى سەرەتاي ۋەرزى ياسادانانەۋە ئەو پروژانەى پەيوەندى بە ژيان و گوزەرانى خەلگەۋە ھەيە بە تايبەتى پروژەى چاكسازى ئەخريئە بەرنامەى كار و ئەكرى بە ياسا، خالىكى تر لى ماددەى (98) ى ئەو پەيپەۋە حكومت مولزەم كراۋە ئەلى، پىويستە لەسەر ئەنجومەنى ۋەزىران لى سەرەتاي مانگى تشرىنى يەكەم پروژە ياساى بودجە بنيړىتە پەرلەمانى كوردستان، بۇيە ئەكرى ئەگەر حكومت مولزەم بى بەو كاتەى لى پەيپەۋە دانراۋە بۇ ناردنى پروژە ياسا بۇ پەرلەمانى كوردستان ئەكرى بەپىي يان لى ژىر روڭشايى ئەو پروژە ياساى بودجەيە، ئىمە مامەلە لەگەل ئەو پىشنىياز و پروژانە بكەين كە دىنە پەرلەمانى كوردستان و رەھەندى دارايى ھەيە، بۇيە ئەكرى ئەۋانەى كە باسەم كورد ھەم ۋەزىرى دارايى ھەم يارىدەدەرى سەرۆكى حكومت ھەم ۋەزىرى ھەريم بۇ كاروبارى دارايى بىئە پەرلەمانى كوردستان و لىرە گفتوگۇ بكرى و تەنسىق لەگەل حكومت بكرى نەك سەلاحيەت راستوخۇ بەشىكى سەلاحيەتى پەرلەمان بدرى بە حكومت و بە ئارەزوۋى خۇى بگەرىنئىتەۋە بۇ پەرلەمان، سوپاس.

بەريز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

كاك سيروان فەرموو.

بەريز سيروان فرج محمد:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بۇ ئەۋەى كات نەكوژم، ئەۋەى ويستم و ترا، سەبارەت بە بودجە بوو كە ئەبى بە پروژە ياسايەك بىتەۋە ئىرە، لىرەۋە پشنگىرى لى راي پەرلەمانتار كاك (كازم) ئەكەم قسەكانى منى كورد، سوپاس.

بەريز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك عەباس.

بەريز عباس فتاح صالح:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

لەو ماددەيە لە بېرگەي دووهم خالى دووهم، پيەم باشە ئەو ئيزافە بکري سەبارەت بە ليکۆلينيەوہي دارايي لە ئەنجامي ليکەوتە داراييەکان، دەرچوواندني ياساکە ئەکەويته ئەستوي حکومەت و لە ماوہيەک زياتر نەبي لە (30) رۆژ بۆ وەلامەکەي، هۆکاري بۆ رەت کردنەوہي هەبي کە لە توانيدا نيبە و وەزيرانى تايبەتمەند ئامادەي گۆبوونەوہيەک لە هەر وەرزنيک ئامادە بن، مەبەستم ئەوہيە مانگي يەکەمي پەرۆژەکان ئاراستە ئەکەين لە ماوہي ئەو چوار مانگەي ياسادانانە و حکومەتيش لە (30) رۆژ زياتر رەت نەبي، مانگ رەت بوو و وەلام نەدراوہتەوہ، ئايا رەزامەندن يان نا؟ لە ماوہي ئەو چوار مانگەش رۆژنيک ديارى بکري بۆ وەزيرانى تايبەتمەند بۆ ئەو پەرۆژانەي رەتکراوہتەوہ، ناتوانن بارگراني دارايي هەيە جي بەجي بکەن، بين ليرە روون کردنەوہ بدن بۆ ئەوہي فەناعەت بە پەرلەمانتاران بينن کە ناتوانن، سوپاس.

بەريز د.رېواز هايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو کاک مەم.

بەريز مەم اسکندر مەم:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ديارە هاورييان ئامازەيان پي کرد کو لە هەمواري ياسادايە، ژ بەر هەندى پيشنيار دکەم کو ليژنا ياسايي دگەل نوينهريت هەمي ليژنيەت پەرلەمانى کوردستانى کار بۆ هەمواريکى تر بکەن، چونکى ناکري تۆ بەردەوام هەمواري پەيرەوي ناوخۆ بکەي و گلەيي هەبي و کەمکورتى هەبن، چونکى جەنابى وي دزانن ئەساسە رۆحا شوليت پەرلەمانى و پەرلەمانتاران ئەف پەيرەوہيە، خالە يەکەم برگا دووي خالە نيکي پيشنيارا ليژنا ياسايدا في رەنگي هاتيه هەبووني بابەتەکي گشتى يان بۆشايەکي ياسايي يان بووني کەمووکورى لە دەفەکانى ياسايي يان برياريک کە پيوست بي يان برياريک بۆ دەرچيت، هەموارەکە لي دەرهيندراوہ، ليرە ئامازە پي نەکراوہ، خالى دووهم، ئەلى ئەگەر بووہ مايەي ليکەوتەي دارايي لەسەر حکومەت پيش خویندەنەوہي يەکەم ئاراستە ئەکري بۆ رەزامەندى وەرگرتن، سەبارەت بەو ليکەوتە داراييەي کە لە ئەنجامي دەرچوواندني ياساکە ئەکەويته ئەستوي حکومەت بە بۆچووني من ليرە ئەگەر بليين بە هەماهەنگي لەگەل حکومەت باشترە لەوہي بليي رەزامەندى حکومەت وەرگري، ئەوہ پيگە و هەيەتى پەرلەمان باشتر ئەکات، سوپاس.

بەريز د.رېواز هايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو موزدە خان.

بەريز مژدە محمود محمد:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

قسەکانى من کرا، پشتگيري لە قسەکانى دکتور (کازم و کاک کاوہ) ئەکەم.

بهریز د.رېواز ڤایق حسن / سهرۆکی پهرلهمان:

سوپاس، فهرموو دکتوره شایان.

بهریز شایان کاکه صالح محمد:

بهریز سهرۆکی پهرلهمان.

ئیمه پهرلهمانی کوردستان خۆی لیژنه‌ی دارایی و ئابووری ههیه، له‌بهر ئه‌وه پشنگیری قسه‌کانی کاک (گۆران و کاک به‌ئین) ئه‌که‌م، سوپاس.

بهریز د.رېواز ڤایق حسن / سهرۆکی پهرلهمان:

فهرموو سهرچنار خان.

بهریز سهرچنار احمد محمود:

بهریز سهرۆکی پهرلهمان.

سه‌بارت به خالی دووهم، پیم باشه بهو شیوه‌ی لی بکری (ئه‌گه‌ر بووه مایه‌ی لی‌که‌وته‌ی دارایی له‌سه‌ر حکومه‌ت پیش خویندنه‌وه‌ی یه‌که‌م ئاراسته‌یان ئه‌کری بۆ وه‌رگرتنی رهامه‌ندی)، وشه‌ی (ره‌زامه‌ندی) بکری بۆ وه‌رگرتنی رایان، چونکه که ئه‌لێی رهامه‌ندی تۆ هه‌یج ده‌سه‌لاتت نامینی، به‌لام که وتت را ئه‌وکات پهرله‌مان خۆی ئه‌توانی ره‌چاوی بارگرانی حکومه‌ت بکات، یه‌عنی کۆتا بریار بۆ پهرله‌مان ئه‌گه‌ریته‌وه نه‌ک حکومه‌ت، چونکه به‌پیی ئه‌وه بی ئیمه فه‌زلیکی تر ئه‌ده‌ینه‌وه به‌سه‌ر حکومه‌ت که کاری پهرله‌مانه و ده‌سه‌لاتی پهرله‌مانه، خالیکیتر تریش هه‌یه که زۆر له هاورپیانم باسیان کرد ئه‌و په‌یره‌وه که مووکورتی تیدایه و له هه‌ندی خالی تر به‌ریزت نامازه به‌وه ئه‌که‌ی ئه‌لێی به پیشنیاریکی تر ته‌قدیمان بکه‌ن چه‌ند پهرله‌مانتاریک، ئه‌وه له‌بهر ئه‌وه‌ی هه‌مواری په‌یره‌وه‌ی ناوخۆ په‌یوه‌ندی راسته‌وخۆی به کاروباری ئه‌ندامانه‌وه هه‌یه، ئه‌بوايه پیش ئه‌وه‌ی بیته ناو پهرله‌مانه‌وه له یه‌که‌م جه‌لسه که شتی له پیشتر هه‌بوو هه‌موو سه‌رحه‌م فراکسیۆنه‌کان ئاگادار بوونایه و راوسه‌رنجی خویان پیشکesh کردایه، بۆ ئه‌وه‌ی که ئه‌وه تیئه‌په‌ری به که مووکورتی تیئه‌په‌ری، بۆ ئه‌وه‌ی جاریکی تر ناچار نه‌بین بۆ ئه‌وه‌ی که پیشنیازی یاسا پیشکesh بکه‌ینه‌وه، به‌لکو له کۆتایی خوله‌که ئه‌بی لهو ته‌تبیقات و که مووکورتیانه جی هه‌بی له کۆتایی خوله‌که بکری نه‌ک له خالی یه‌که‌م.....

بهریز د.رېواز ڤایق حسن / سهرۆکی پهرلهمان:

ئه‌وه په‌یوه‌ندی بهو ماده‌ی نییه، سوپاس، فهرموو لیژنه‌ی یاسایی روون کردنه‌وه.

بهریز بزار خالد عبدالله:

بهریز سهرۆکی پهرلهمان.

ده‌مه‌وی نامازه به دوو خالی بده‌م، یه‌ک، دوو، سی‌جاره ئه‌کیدمان کرد که ئه‌کید بکه‌ن ئه‌وه پیشنیازی لیژنه‌ی یاسایی نییه، لیژنه‌ی یاسایی داینه‌رشتوو و پیشکeshی نه‌کردوو، دیاره ژماره‌یه‌ک ئه‌ندامی پهرله‌مان پیشکeshیان کردوو، با لیژنه‌ی یاسایی نیته خه‌تابار کردن، دوو، وه‌کو لیژنه‌ی یاسایی پیشنیاری

کرد له راپوړتی خوځی څو څو پېښنپاره یاسایپه ی بارگرانی دروست دهکات و رهمندی څه نچومنه و وزیرانی له سره بڼی، بۇ څه وپه ژماره کی زور یاسا دهرنه کړی، له څه نچامدا حکومهت و ته نفیزی ئیستیجاله بڼی و هه پته تی پهرله مانی که م بکاته وه، څه ز دینم څه ساس تره څه وه نه ک ئیمه دهسه لآتمان نامینځی، پهرله مان یاسا دهر بکات و ته نفیز نه کړی هه پته تی پهرله مان که م دهکات، سوپاس.

بهریز د.رپوواز فایق حسن / سرۆکی پهرله مان:

سوپاس، فرموو ماده دی (15).

بهریز بزار خالد عبدالله:

بهریز سرۆکی پهرله مان.

ماده دی (15):

ماده دی (91) برگه په کی بۇ زیاد څه کړی به و شیوه په:

1 چواره م: جگه له و پېښنپاره کی که به گوپړه ی برگه کی دوومه څه و ماده دی بۇ دهنگان څه ماده څه کړی لیژنه ی یاسای به هه ماهه نگی له گهل لیژنه ی تایبه تمه ند څه توانن له کوبه نندی څه و بزاردانه ی که له لایه ن پهرله مان تارانوه څه خرینه روو بزارده ی تر بۇ خسته نه دهنگان څه ماده بکه ن، دوو، ئیمه ش وکو لیژنه ی یاسای له گهل څه وهین خالی دووم زیاده.

بهریز د.رپوواز فایق حسن / سرۆکی پهرله مان:

کی قسه ی هه په؟ فرموو کاک مه م نوقته ی نیزامی.

بهریز مه م اسکندر مه م:

بهریز سرۆکی پهرله مان.

که باسی تی بینی څه که ی له سره پېښنپاره ی لیژنه ی یاسای، لیره دا نووسراوه پېښنپاره ی لیژنه ی یاسای، څه زانین پرۆزه که هی لیژنه ی یاسای نیپه، به لآم پېښنپاره ی لیژنه ی یاسای تی دایه، سوپاس.

بهریز د.رپوواز فایق حسن / سرۆکی پهرله مان:

څه و ماده دی بۇ څه و دانراوه که له پهره ی پېښوش مرونه تی ک هه بوو له ناو پهره ی ناوخون، کاتی به ریزان څه ندمانی پهرله مان قسه یان څه کرد لیژنه ی یاسای به هاوه نگی له گهل لیژنه ی تایبه تمه ند دهسه لآتی هه بوو له کوبه نندی څه وانه باشری سیاغه دابریژری، به لآم له و پهره ی څه و جار څه نکالیه تی که وره مان هه په، څه و له ناو قاعه څه وتری لیژنه ی یاسای پیوه ی پابه ند څه بپن له کاتی کدا څه و سی څه ندمانی پهرله مان څه یلین رهنکه له 60% باش بڼی، سی څه ندمانی پهرله مانی تر دارشته ی تر څه یلین له 40% باشه، څه گهل تی که لی بکه ی رهنکه شتی کی تری زور باشر ده بچڼی، له بهر څه و څه و دهره ته مان دا، فرموو چه سیپه خان.

بهریز حسبه سعید ابراهیم:

بهریز سهروگی پهرلهمان.

بهو پییهی ماددهی (89) ناماژه بهوه کرایه، لیژنهی تایبهمهاند به ههماهنگی لهگهل لیژنهی یاسایی سهرجه پینشیار و رایهکان به ههند وهرئهگرن و، سهر له نوی دارشتهوه بو ئهو ماددانه ئهکهن که پیویسته دابریژینهوه، ئهگهر پیویستی کرد روون کردنهوهش ئهدهن، بویه له ماددهی (91) لهگهل ئهوه نیم برگی چوارهمی بو زیاد بکرین، چونکه تهزاروب دروست ئهکات، یان به شیوهی تر ئهتوانری لیکدانهوهیهک ههبی له نیوان ماددهی (89) و (91)، سوپاس.

بهریز د.رپواز هایق حسن/ سهروگی پهرلهمان:

فهرموو کاک حکمهت.

بهریز حکمت محمد حسین:

بهریز سهروگی پهرلهمان.

منیش لهگهل ئهوه ماددهی (15) لابی، لهبهر ئهوهی ئهوانهی ئهو مافیان ههیه له کاتی ناماده کردنی راپورت بو خویندنهوهی دووهم.

بهریز د.رپواز هایق حسن/ سهروگی پهرلهمان:

فهرموو کاک زانا.

بهریز زانا خالد سمایل:

بهریز سهروگی پهرلهمان.

ئاشکرایه بهریزان له لیژنهی یاسایی له جهلسهی دووهم که خویندنهوهی دووهمه، مافی ئهوهیان ههیه پینشیاری تازه بخهنه روو، وهک ههر پهرلهمانتاریکی بهریز لهو دانیشه، بویه پیویست بهوه ناکات برگیهکی تر بو ئهو ماددهیه زیاد بکهین که له دواى جهلسه بتوانن پینشیاری تازه بخهنه روو، چونکه رام وایه ئهگهر برگیهکesh ههر زیاد بکری بهو شیوهیه بی نهک بژارددهی تازه (جگه لهو پینشیارانیه که به گویره برگی دووهمی ئهو ماددهیه بو دهنگدان ناماده ئهکرین)، لیژنهی یاسایی به ههماهنگی لهگهل لیژنهی تایبهمهاند ئهتوانن دارشتهوه بکهن، یهعنی سیاغهی بکهن له کۆبهندی ئهو بژاردانهی لهلایهن پهرلهمانتارانوه ئهخرینه روو، کهوایه پهرلهمانتارانیه بهریز ئهگهر پینشیاریکی ئهبی لیژنهی یاسایی جگه له پینشیارهکی ئیمه که ئهپخاته دهنگدان له جهلسهی سییم ئهتوانی تهنیا له رووی دارشتهوه ئهو پینشیارهی ئیمه سیاغوه بکاتهوهجاریکی تر نهک پینشیارهی تازه له دهرهوهی ئهو جهلسهیه بکات.

بهریز د.رپواز هایق حسن/ سهروگی پهرلهمان:

ئهو دارشتهش ههر وهک ئهوهیه بهریزت وتت، لیژنهی یاسایی ناتوانن شتی خویمان دروست بکهن، تهنیا له قسهکانی ئیمهوه ئهتوانن بژارددهی تر دروست بکهن، له پینشیاری ئیوه ئهتوانن بژارددهی تر دروست بکهن، ئهگهرنا بی پینشیاری ئیوه ئهوان ناتوانن هیچ بژارددهی تریان ههبی له دهرهوهی ئهو قسانهی ئهندامانی

پەرلەمان لە ناو ھۆلەكە ئەيكەن لە لیژنەى یاسایى ناتوانن سیاغەى تر بکەن، یان شتى تازه بیئە پيش كە لە ئەسلا وجودى نەبوو، ئەلئین لە كۆبەندى ئەو بژاردانەى پەرلەمانتاران ئەیلئین ئەوان ئەتوانن سیاغەى ترى بۆ بکەن، ئەگەرنا ناتوانن، فەرموو كاك حاجى سەفین.

بەریز سەفین اغا عمر:

بەریز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (15) لەگەل نیمە، لایبىرئ، چونكە ئەوان ئەو مافەیان ھەبە لە كاتى ئامادە كردنى راپۆرت بۆ خویندەنەوى دوووم، لایبىرئ.

بەریز د.رێواز ھایق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو دكتۆرە گەلاوێژ.

بەریز گەلاوێژ عبید عثمان:

بەریز سەرۆكى پەرلەمان.

وھكو ئامازە پیکراوہ لە پەپرەوى ناوھو كە ماددەى (89) بىرگەى دوووم چارەسەرى ئەو كيشەى كردوو، بۆبە ماددەى (15) زیادە، ھىچ بىرگەبەك زیاد نەكړئ.

بەریز د.رێواز ھایق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو گولستان خان.

بەریز گولستان سعید حمد:

بەریز سەرۆكى پەرلەمان.

بە راي من ماددەى (15) بىتە لادان، چونكى ئەوان ئەو مافەى ھەى بۆ ئامادە كردنى راپۆرتان بۆ ھۆندنا وى، چونكە دىف ماددەى (91) ى خالە دووى گوتىە ل دەمى ھەبوونا پتر ژ ئىك پيشنياز ھەمى پيشنيازين دىخنە دەنگدانئ كيش ژوان پتر دەنگك بەدەست ھۆ ھىنان ئەو دىتە پەسند كرن.

بەریز د.رێواز ھایق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك ئىدىرىس.

بەریز ادريس اسماعيل عبوش:

بەریز سەرۆكى پەرلەمان.

من پشتگیری پيشنياری كاك (حكمت و، سەفین) ئەكەم، سوپاس.

بەریز د.رێواز ھایق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو لیژنەى یاسایى.

بهریز بزار خالد عبدالله:

بهریز سەرۆکی پەرلەمان.

من دەمهوێت جاراکادی روون کردنهوه بدهم، تکایه پەرلەمانتارین بهریز مەرامی ئیمه نییه لیژنە یاسایی بالاً دەست بێ ل سەر پێشنیاری و پرۆژین یاسا ل پەرلەمانی کوردستانی، مەرامی مە ئەوهیه ئەگەر بێچەک هز بکەین، نموونهکا بهسیت نوکه ههبوو ل سەر مهوزوعی ئەگەر پێشنیاریت یاسا بچیت بۆ ئەنجومەنی وهزیران ئەندام پەرلەمانیک دبیژێ بلا (30) رۆژ بێ یهك ئەلی (45) رۆژ بێ، یهك دبیژێ بلا (50) رۆژ بێ، کهوايه به شکل عام ئەف ئەندام پەرلەمانی بهریز دگهل هندیه کو مودهیهکی دەست نیشان کری ههبيت کو حکومت جوابا پەرلەمانی بدات، وهك نموونه، وهختی ئەم بهحس دکهین بو هندیه کو لیژنە یاسایی بشین حەلەك یان نزیك بوونهك بکەین نافهرا فان ئارا نزیکی ئیکدا شپۆازیکی بۆ دابنێن، مەرامه مه نینه لیژنا یاسایی ههز بکهن بالاً دەست بن ل پرۆژه یاسا ل بهر دەستی مه هەر ماددهیهکی بمانهوی ئیزافه بکەین، سوپاس.

بهریز د.رێواز هایق حسن/ سەرۆکی پەرلەمان:

برگه ی دووهمی ماددهی (89) تهنیا بۆ ئەو پرۆژه یاسایانه ئەبی که بۆ دوو لیژنەیه، لیژنەیهکی تایبهتمهند و لیژنە یاسایی، ئەی ئەگەر پرۆژه یاسایهکمان ههبوو وهکو ئەوهی ئیستا یان پێشنیازیک ههبوو وهکو ئەوهی ئیستا که به تهنیا بوو بۆ لیژنە یاسایی؟ یانی ئەگەر برگه ی دووهمی ماددهی (89) چارهسەری ئەو حالهته بکات کهوايه ئیوه دهستلانتان ئەبی لهگهل لیژنە ی تایبهتمهند دارشتنیکی تر حاز بکهن، سەر له نوێ دارشتن بکهن، باشه ئەگەر حالهتیک هات یان پرۆژهیهک هات یا پێشنیازیک هات به تهنها ئاراسته ی جهانبان کرابوو ئەوکاته ئیوه ئەو دهسهلاتانهتان دهبی؟ به گویره ی ئەو پهیرهوهی که ئیستا ههیه.

بهریز بزار خالد عبدالله:

بهریز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەگەر بهم شپۆزه ی ئیمه ئەگەر فی شپۆزه بیته بهر دەستی مه، بهلی کیشه مه ئەگەر وهکو مه لیژنا تایبهتمهند لیژنە یاسایی چ کیشه بهر مه پهیدا نابن، بهلی تکایه جهنابی سەرۆکی پەرلەمان ئەف حالهته دی گهلیک جار هه روی یاسایی بن گهلیک جارا ئەندامی پەرلەمان فی دانیشتنیدا گلهیی کا دهبیژن، مه پێشنیارهک ئاراسته کرابوو و لهگهل راپۆرتا لیژنە یاسایا نینه، ئەگەر ئەف دهسهلاته بۆمه نهمینیهوه وهك لیژنە یاسایی هەر ئەندام پەرلەمانک پێشنیارهکه بدفیهته دهقیقی فی بیژت پشتگیری دکم و پشتگیری گهلهك وازحبیت و کهلیمه کهلیمه ئەگەر دوو کهلیمهش موختهلهف بن لهگهل رای ئەندام پەرلەمانهکی دی ئەم ژین وی حالهتی دی نهشین بنفیسن کو ئەفی پشتگیریا هه ی ژ بهر ههندی، یهعنی تکایه بزر نهکهن پێچافیین ئەفه وهکو دهسهلاتهکه بۆ لیژنە یاسایی زۆر ئیعتیادیه ئەگەر نهبيت دروسته بهس دهبيت میکانزمیک بۆ گوتنا پێشنیاری ئەندام پەرلەمانا بیته گۆرین، ئەگەرنا فیت گهلهك

دەققىسى ئەندام پىشتىگىرىيا ھەفالىھى ئەندام پەرلەمانەكى بىكەن ئەتوانن بشىت راپۇرتەكى خۇ ئىزافە بىكەن بىكەن.

بەرئىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

بەلى خەدىجە خان فەرموو.

بەرئىز خەدىجە عمر طە:

بەرئىز سەرۋكى پەرلەمان.

سەبارەت بەو بىرگەيە كە بىرپار وايە زىاد بىكرىت بۇ ماددەى (91)، پىم وايە ئەو بىرگەيە ئەسلەن زىادە كە زىادبىكرىتن بۇ ماددەى (91)، لەبەر ئەو ئەگەر ئەو بىرگەيە زىاد بىكەين پىرسىارەك دروست دەبى، كە ئايا ئەو بىرگەيە بۇ مەبەستى ئەوئەيە كە مافى عىراق سىاغە بىرئىتە لىژنەى ياساى؟ كە ئەگەر وابتن ئەوا لە ماددەى (89) بىرگەى دووم نامازە پىدراوہ و ئەو مافە بەر لىژنەى ياساى دراوہ، و ئەگەر مەبەست لەو بىرگەيە ئەوئەيە كە ئەندامانى لىژنەى ياساى پىشنىيازىكى نوئ پىشكەش بىكەن، دىسان لىرەدا كاتىك كە پىرۇزە ياخود پىشنىيازەك خوىندنەوئى دوومى بۇ ئەكرىتن ئەندامانى لىژنەى ياساىش بۇيان ھەيە كە پىشنىيازى نوئ پىشكەش بىكەن، كەواتە پىمان وايە زىادە ئەسلەن پىويست ناكە ئەو بىرگە زىاد بىكرىتن پىشتىگىرى لە ھاوكارانم مامۇستا حىسبە و كاك حىكىمت و كاك زانا دەكەم سوپاس.

بەرئىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

بەلى دەرفەتان دەدەمى با جارى سەرۋك قسە بىكات فەرموون.

بەرئىز بىزار خالد عبداللە:

بەرئىز سەرۋكى پەرلەمان.

يەئنى ئەوئە لەقىرى گەلەك وازحيا نىسىسە دەتوانن لە كۆبەندى ئەو بىزاردانە، يەئنى تىشتەكى نى پىشنىيارەكا نى دەققەكى دى سىاخەكى نى ئەم لىژنە ياساىە نائىنن لە كۆبەندى ئەو بىزاردانە، يەئنى گەلەكا وازحە، يەئنى ئەوئە نە دەسلەتەكا داخوازى دىكەم خۇ بدەنە لىژنەى ياساى دە پىشنىيارى ھەيە ھەمى لە ئاستەكى يەك و دوود گىرن ئەم پىشنىيارەكى سىاغەكى بىكەن نەفبەرا ھەر داھاتا بىتە ئىك ھەلەكا يا تەوئىقى ھەر دەبىتە يەك نەفبەرا مستەلەحى تىدا دىارە لە كۆبەندى ئەو بىزاردانە نەگوتىە دارشتنەكى نوئ.

بەرئىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

بەلى فەرموو كاك جلال قسەكتان ھەيە.

بەرئىز جلال محمد امين:

بەرئىز سەرۋكى پەرلەمان.

واللە من تەنھا ھەر قسەكانى كاك بىزار دووبارە دەكەمەوئە، كەمىك ئىزافە دىارە ئەمە ئامانجى ئەوئەيە كە لىژنەى ياساى بىتوانى لە مابەينى چەند بۇچوونىك لە ئەندامانى بەرئىزى پەرلەمان بۇچوونىكى ھاوبەش لە نىوانىاندا ھەلئىزىرئى و بىكاتە رەئىەك و دواتر ئەم رەئىە تەسىبىت نابت دەنگدانى لەسەر دەكرى، واتا

ئەگەر ئەندامانى بەرپىزى پەرلەمان لەگەل نەبن ئەو رەئىيەى لىژنەى ياساى ناپىتە ئەساس و تىناپەرپىندىرپىت، بەلكە ئەگەر باشتىبوو بە دەنگدان يەكلاى دەكرپتەو، واتا ترس لەو نىيە لىژنەى ياساى رەئى خۆى فەرز بىكات لەسەر ئەندامانى بەرپىزى پەرلەمان، چونكە دوچار جەلسەى سىيەم دەنگدان بۇ پەرلەمانتارە بەرپىزەكان و دەتوانن دەنگى پى نەدەن ئەو لە لايەك، لە لايەكى تر دەللى بىزاردەى تر بۇ خستىنەرپوى دەنگدان نامادەبىكات و دەشپىت لىژنەى ياساى بەدەر لەو بىزاردەى كە كە ئەندامانى پەرلەمان ھەيەتى بىزاردەى تر نامادەبىكات، سوپاستان دەكەين.

بەرپىز د.رپىواز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو رۇزان خان.

بەرپىز رۇزان محمد كرىم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لەگەل پشتىگرى كردنى قسەكانى بەرپىز كاك بىزار و كاك جلالەم، ئەم بىرگەيە من دەلپم دەبى بىمىنپتەو و دەك ئەوەى لە پىشنىارى لىژنەى ياسايدا ھاتوو، ئەوەى ماددەى (89) بىرگەى دووھى ماددەى (89) بۇ لىژنەى تايبەتمەندە، بەرپىزان پەرلەمانتاران بۇ لىژنەى تايبەتمەند ئەوانەى ئەو پىشنىارانەى لەگەل لىژنەى تايبەتمەندايە، بەلام ئەگەر پىرۇزەيەك پىشنىازىك پىشكەش كرا و تايبەت بوو لە ئىختىساسى لىژنەى ياساى و دەكو ئىستا ھەموارى ئەم پەيرەوى ناوخۇيە، لىژنەى ياساى و دەكو لىژنەى تايبەتمەند ئەبىبىنى، يەنى لىژنەيەكى ترى تايبەتمەند نىيە، بۇيە من پىشنىار دەكەم ئەم ماددەيە ئەم بىرگەيە دەكو ئەوەى لە پىشنىارى لىژنەى ياسايدا ھاتوو بىمىنپتەو جىاوازە لەوەى كە لە پەيرەو لەماددەى (89) دا ھاتوو سوپاس.

بەرپىز د.رپىواز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك عباس.

بەرپىز عباس ھتاج صالح:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەم خالە زياتر لەو وە ھاتوو، يەنى ئىمە لە پىرۇزە ياساىەكى پىشتر لەسەر شەنگال وشەيەك ھەبوو بەراستى گىتووگۆى زۆرى لەسەر كرا، ئەمە ھەم لىژنەى شەھىدان و لىژنەى ياساى لىرانە بە حىسابە كۆنەكەيان رىكەوتبوين و لاشماندا، بەلام نەمانتوانى لەبەر ئەوەى پەيرەو دەكە رپى پى نەدابووين، بە نىسبەت دەولتەى بەناو ئىسلامى يان دەولتەى ئىسلامى مەسەلەى داعش، ئىمە لىرانە ھەردووك لىژنە رپك كەتەن لەسەر ئەوەى كە راي ئەندامانى پەرلەمانىش وەرگىرپت كە دەولتەى داعش بە ناو دەولتەى ئىسلامىە دابىنپىن، نەك ھەر دەولتەى ئىسلامى، ئىتر لەبەرئەوەى ئەو دەسەلاتەمان نەبوو بۇمان نەچو ھەر، لەبەر ئەو ئەمە دراو ھە بۇ ئەوەى ھالەتپكى ئەو ھە لىژنە ئەگەر لىژنەى ياساى تايبەتمەندى، دەكا لىژنەى ياساى لىژنەى تايبەتمەند بپت بە بابەتەكە يان ئەگەر لىژنەيەكى تايبەتمەند دەبى راپىر بە

ھەردوو لايان ئەمەيان بۇ پەرلەمانتاران بخریتە راو دەنگدانەو، بۇ ئەوہی ئەم کەلیمە ئەم خالە ھەئبژیردریت بېیتە ئەساسی ماددەکە، زۆر سوپاستان دەکەم بۆیە من پیم باشە ئەمە بمینیتەوہ ئەوہ رای ئەندامانیشە کە دەخریتە دەنگدانەوہ زۆر سوپاس.

بەریز د.رپواز ھایق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو د. کاظم.

بەریز د.کاظم ھاروق نامق:

بەریز سەرۆکی پەرلەمان.

من یەك پرسیارم ھەیە لەسەر کۆتا دیری ئەم رەشنووسە، کە نوسراوہ دەلی بژاردە تر بۇ خستە دەنگدان ناماددە بکەن، کەواتە بژاردە کۆنەکان کە موقتەرەحی پەرلەمانتارە بەریزەکانە وەکو خوی دەمینیتەوہ دەنگدانی لەسەر دەکری زائیدەن بژاردەییەکی تر، سوپاس.

بەریز د.رپواز ھایق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو کاک ئومید.

بەریز ئومید عبدالرحمن حسن:

بەریز سەرۆکی پەرلەمان.

حیکمەت لەو ماددەییە پێشوو لە پەپەرہوی پێشوو ئەوہبوو کە ماوہ لە دەنگدان خویندنەوہی دووہم بۇ خویندنەوہی سییەم، ماوہییەکی زۆر کەم بوو، ھەر ماددەییە تەواو دەبوو خویندنەوہی دووہمی بۇ دەکرا و پاشان دەنگدان دەکرا، بەلام نیستا بە پپی پەپەرہوی نوئ ماوہ لەبەردەم لیژنە یاساییدا کە باس لەوہش دەکا لە ماددە (89) کە باس لەوہ دەکات کۆبەندی ئەو قسانە کە گوتراوہ، دەتوانیت رستەییەک دروست بکا کە (6) وشە تیدایە، ھەر وشە ئەندام پەرلەمانیکی جیگە بکاتەوہ، بەلام تەواو مەعناکە دەگۆریتن، لۆیە ناکری ئەو دەست کرانەوہیە بەریزان لە لیژنە یاسایی بدری ئەوہی لە ناو قوبە ی پەرلەمان پێشکەش دەکری ئەندامانی پەرلەمان، ئەوانە دەخریتە دەنگدان ئەو دەست کرانەوہیە مەجالەکەیان فراوانتر دەکات، رستەییەک دروست دەکەن، وەکو باسەم کرد لە چەند ووشەییە پیکھاتووہ ووشەکانیش دەربرایە، بەلام بە مەعنا ی جیاواز لە جیگۆرکی جیاواز ماوہیان لەبەردەم دایە، ماوہ نیوان خویندنەوہی دووہم لە بۇ خویندنەوہی سییەم چەند رۆژیکە ھەموو ئەو بۆچوونانە کە خراونەتەرپوو، ئەوانە دەخریتە دەنگدان، ناکری بابەتی دیکە لابەلا ئەو ریگایە بدریتن لە لیژنە قانونی بتوانن ماددە دیکە ئیزافە بکەن و زۆر سوپاس.

بەریز د.رپواز ھایق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

بەلی تەواو برۆنە ماددە دوا ی ئەوہ.

بەریز بژار خالد عبدالله:

بەریز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددە ی شانزەھەم:

بهریز د.رپوواز ھایق حسن/ سەرۆکی پەرلەمان:

کاک حکمت نوقتەى نیزامى ھەيە کاک بزار، فەرموو کاک حکمت.

بهریز حکمت محمد عبو زید:

بهریز سەرۆکی پەرلەمان.

مادام بزارده ھەيە وەکوو لیژنەى یاسایى بشیتن بزارده یەکی دی ئیزافە بکاتن، لە ھەر بابەتەکی پێویست ناکاتن، یەعنى تەعدیلی بیختا وا تشتەک پەرلەمانى دا ھاتینە گۆتن سى برادەرا یان زیدەتر پەیرەوى دا نەھاتیە وەکو مەسەلەن برادەرەک یان دوو شتەکی بیژن و پشتی ھەنگى دەنگى لەسەر بداتن، لەبەر ھەندى مە پیم باشە ئەو ماددە (15) بیته لابردن، یاعنى جارەکی دی تەکید لەسەر ھەندى دەکەم مادەم بزارده وان ھەيە.

بهریز د.رپوواز ھایق حسن/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەو نوقتەى نیزامى نییە کاک حکمت، تەواو برۆ ماددەى دواى ئەو.

بهریز بزار خالد عبدالله:

بهریز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددەى شانزەھەم:

برگەى دووھم لە ماددەى (110) لا دەبریت.

بهریز د.رپوواز ھایق حسن/ سەرۆکی پەرلەمان:

بهریزان ئەندامانى پەرلەمان، کى قسەى ھەيە لەسەر ئەو ماددەيە، (کاک کاو، سەرچنار خان، کاک ابوبکر، روپاک خان) ھەمويان بنووسە، ئەم بەرێزانە ناویان نوسیووھ (مامۆستا عبدالستار، د.کازم، د.محیدالدین، کاک سیروان، شادیە خان، مووژدە خان، کاک مەم بورھان، سەرچنار خان، کاک بەلین، د.شایان، بەدریە خان، کاک سیپان، د.اسماعیل، کاک بەھمەن، کاک حیكمت، د.رپووار، د.عبدالسلام، کاک سروان، کاک ویس، لیزا خان، ھدیە خان، کاک چیا) فەرموو کاک کاو.

بهریز کاو عبدالقادر حسن،

بهریز سەرۆکی پەرلەمان.

ببورە، بەرێز سەرۆکی پەرلەمان واللە ئەگەر بکری من سپەى خۆم دەدەمە مامۆستا عبدالستار با ئەو یەکەم کەس قسە بکات.

بهریز د.رپوواز ھایق حسن/ سەرۆکی پەرلەمان:

لەسەرت دەروا تۆ حەقى ئەووت نییە رەئى بەدى، ئەمن قەرار دەدەم.

بەريز كاوه عبدالقادر حسن:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەلى بېورە، من داوا ئەكەم ماددەكە وەكو خۆى بېرگەكە وەكو خۆى بېيىتەو، لەبەر ئەم ھۆكارانەى خوارەو، سەرەتا من پېم وایە ئەو ھەموار كوردنەو وەىە سىاسى بوو نەك ياساى و، ئامانجىش ئەو ماددەىە بوو ھىچى تر نەبوو و خالى يەكەم: سالى (92) وەو تا ئىستا لە ھەموو ھەئبزاردنەكان كە كراو ھەموو ئەو خەلكانەى كەوا سەربەخۆ خۆيان ھەئبزاردو ەنگى پېويستيان نەھىناو، نەيانتوانيو ەمتانەى جەماو ە بە دەست بېن و بگەنە پەرلەمانى كوردستان، بەلكو ھەموو ئەوانەى گەيشتونەتە پەرلەمان بە ئىمەوانانىشەو كە بە ئىو ەريزىشەو كە لە سەرۆكايەتى پەرلەمان دانىشتوون، ھەموتان ھىزىك پشگىرى كروون و ھىزىك لە پشتانەو بوو، بۆيە گەيشتونەتە پەرلەمانى كوردستان، بۆيە من پېم وایە ئەو دەنگە دەنگى لایەنە سىاسىەكەيە نەك دەنگى كاندىدەكە بەتەنى.

خالى دووم: ئەگەر تەماشای شىواى دەنگدان بەكەيت دەنگدەر، سەرەتا دەنگ بە لیست دەدات دواتر دەنگ بە كاندىد دەداتن، واتا ئەفرەلیەت بۆ لیستە، ئەو كەسەى كەوا دەنگ دەدا دەنگدەر پىشتر لیستەكەى بە دلە و دەنگ بە لیستەكە ئەدا بە بەرنامەى حزبەكە ئەدا و دواتر بە كاندىدەكە ئەدات.

خالى سىيەم: ئىمە ئەوانەى كەوا خۆمان كاندىد كروو دەرچووین، ئەوانەشى كەوا دەرئەچوون ھەموو ئەو لیستانەى ھەبوون پىشتر بەرنامەى كارىكیان راگەياندبوو، و بە پىئى ئەو بەرنامەىە كە لە ھەملەى ھەئبزاردنەكان رىكلامیان بۆ دەكرد، ئەو كەسەى دەرچىت پابەند دەبىت بەو بەرنامەىكارە، لە چوار سالى داھات و، بۆيە گرنگە ئەوانەى كەوا دەرەچن وەكو ھەم كارىكى پىشەى، ھەم كارىكى ئەخلاقى پابەندىن بەو بەرنامەكارەى كەوا راگەياندراو ەلایەن لیستەكەیان، یاخود ەلایەن حزبەكەیان و بەئىنىكىشە، ھىنانە دى بەئىنىكىشە بە دەنگدەرانى خۆيان، بۆيە دووبارە دەئىمەو پېويستە ئەو بېرگەىە وەكو خۆى بېيىتەو ە ئەمە كۆت و بەندكردنى پەرلەمانتاران نىيە، بەلكە پابەندبوونىانە بەو بەئىنەى كە پىشتر داویانە.

بەريز د.رېواز ھايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس مامۇستا عبدالستار فەرموون، نوقتەى نىزامى دواى مامۇستا عبدالستار وەرىدەگرم فەرموو مامۇستا.

بەريز عبدالستار مجيد قادر:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

والله ئەم بابەتە بەراى من دوو دىوى ھەيە، دىويك كە ئەو ەى كە لە پەپرەودا ھاتو ە زۆر قورسە، بەراى مەيش كە پەرلەمانتار نوپنەرى خەلكە، بەلام ەكاتىك ەگەل فراكسىۆنەكەى نەما بە ھەر ھۆكارىك ئەندامىەتى پەرلەمان لە دەست دەدات، دىو ەكەى كەشى كاك كاو ە تۆزىك ئامازەى پىكرد، ئىمە ھەموومان لە رىگەى لیستىك و قەوارەىەك ھاتوینەتە ئىرە و، بەرنامەىەكى ئىنتخابىمان ھەبوو، بەئىنمان بە خەلك

داوہ و ئو لیستەش خۆتان دەزانن بە پێی یاسای ئینتخابی، تەبەعن ئەگەر کەسێک بێ دەنگ تەنھا بە کاندیدەکە بەدات دەنگ بە لیستەکە نەدات ئو دەنگە دەسوتیت، کەواتە من ھەست دەکەم لێرە ئەولەویەت بەم لیست و قەوارانەییە، پشتگیری خەڵکیان کردوو ھاتوون لێرە ئەندام پەرلەمانن، ئەمە کەس نەشکینن، یەعنی ئەم بابەتەش بەراستی بۆ ھیچ لایەک نەبیت، نە بۆ ئەو بێ کە ئیمە چاومان لە لیست و قەوارەیک بێ، فراکسیۆنیک بێ کە پەرتەوازە بن و وەکو گۆشتی خێر ببەخشین، ئەو نەبێ و نە بەراستی ئیمە یەک لە بارەى خۆمان کە من ئیستا ئو قەسە دەکەم یەک زەرە گومانم لە ئەندامەکانی خۆمان نییە، ھېچ مووشکیلەشمان نییە و قەتیش ئو مووشکیلەییەمان نەبوو، بەلام ئەمەن ھەز دەکەم بە راستی شتیکی رێکو پێک بکەین، ئەگەر قەبوڵی بکەن جیا لەووی کە لێرە ھاتوو نوێسراو لا بێرێ و وە ئەووی کۆنیش بمانیشتوو، ئەمەن رەئى جەنابتان قەبوڵی کەن، سەرۆکایەتی پەرلەمان و لەگەڵ سەرۆکی فراکسیۆنەکان و ئەگەر ھەزریان کرد، یەعنی دەستەى سەرۆکایەتی لیژنەى یاسایی کۆبونەویەکی بکەین، ئیمە بێین شتیک دابەڕێین، بێین شتیک بکەین کە جیاواز بێت لەووی کە ھەندیک یاساوا یا مەسەلەن پێشینیازیک بێ و شتیکی وا دەرکەین، کە رێکو پێک بێت، بەراستی نە ئەو بێ پەرلەمانتار ئەگەر مەسەلەن سبەینێ پەرلەمانتاریک لەبەر ھەر ھۆکاریک چ قەیدییە قەناعەتی بەو حزب و خەڵکە نەما، با بجیتە لایەکی دیکە، بەلام یەکسەر پەرلەمانتاری لەدەست بەدات قورسە، بەلام بەراستی ئەمەن یەک دیفاعم لە خەڵک ھەییە سەرۆکی پەرلەمان ئەگەر ئیجازە بەدی....

بەرێز د.رێواز ھایق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

بەس واللہ کاتەکەت تەواوو مامۆستا فەرموو.

بەرێز عبدالستار مجید قادر:

بەرێز سەرۆکی پەرلەمان.

ببۆرە ئو خەڵکەى کە دەنگی داوہ، ئو خەڵکە فەقیر و ھەزارە دەنگی داوہ، ھی ھەموو حزبەکان دەلییم، بپروا بکەن دەنگی بەم پەرلەمانتارە داوہ کە بەرنامەییەکی ئینتخابی ھەبوو لەگەڵ لیست و حزبیکیش بوو بە ئەندام و کادیرەکانیشی بە جەماوەرەکەش، رەنگە ئەندامی ئو حزبەش نەبووبی، بۆیە بەراستی پێویستە ئاگاداری ئەوھش بین موراعاتی خەڵکی دەنگدەر بکەین بە گشتی ج ئەندام بێ چ کادیریک گشتی بێ، لەو کابرا بتوانی مەسەلەن سەنگەر بگوازیتەوہ یا بتوانی بجیت بۆ لایەکی تر.

بەرێز د.رێواز ھایق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، کاک حکمت فەرموو، ببورن با نوقتەى نيزامیيەکان وەر بگرین کاک جلال فەرموو.

بەريز جلال محمدامين:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

وہك دہزانرى ئىمە كۆمەلگابەكى موسولمانين، زۆرينە و لە نىو موسلمانانیشدا تەوزىع بووين بۇ سونى و شىعە و، يەكئىك لە مەراسىمە گرنگەكانى شىعە ئەو بابەتى ھەلىسەو ئەوانەيە، بۆيە داواكارم ئەو قسەى براى بەريز كوا شىنەكە بۇ ھەلىسەيە، لەناو پىرۆتۆكۆل بسىپتەوہو نەمىنى سوپاس.

بەريز د.رپواز ھايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

دەسپىتەوہو فەرموو كاك زانا.

بەريز زانا خالد سمايل:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ھەمان راي كاك جلالم ھەيە، بەلام لە ھەمانكاتيشدا ھەق نىيە لەناو پەرلەمانى كوردستاندا رى بەو خىتابە سياسىانە بدرىت، كە كاتئىك بيانەوئىت ئىمە چوار سەعات و دە دەقەيە پەرلەمانتارانى ئازىز لىرە دانىشتوون، بۇ ئەوہى مناقشە لەسەر تەعدىليك بكەين كە پەيوەندى بە ھەموومانەوہ ھەيە، بە كارى پەرلەمانى ئەى ئەگەر شىنەكە بۇ ئەو ھەرىسەيە كە ئەو وشە نەشیاوہى كاك كاوہ بەكارى ھىنا بۇ بەريزيان، تاوہكو ئىستا موناقتەشەى لەسەر ماددەو بىرگەكانى ئەوہ دەكرد كە پىويستى بە تەعدىل بوو زۆر سوپاس.

بەريز د.رپواز ھايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

ببورن، فەرموو كاك د.مخى الدين.

بەريز د.مخى الدين حسن يوسف:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگىرى قسەكانى مامۆستا عبدالستار دەكەم و قسەكانى منى گەياند.

بەريز د.رپواز ھايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك سروان.

بەريز سروان محمد على:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ببورە بە نسبەت ماددەى (110) باشە، من دواتر قسە دەكەمەوہ كە بكرىت ئەگەر ئاسايى بىت.

بەريز د.رپواز ھايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

نا ئىستا قسە بكە ئەگەر نا تەواو.

بەريز سروان محمد علي:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

باشە سوپاست دەكەم، بە نسيهت ئازادى لە ناو پەرلەمان و پەرلەمانتار، من هاوارام لەگەڵ ئەووى كە پەرلەمانتار ئازاد بىت لەووى لە چ فراكسيونىك دەبىت، بۆ نموونه ئىستا من لە فراكسيونى پارتيەم، بەلام رەنگە لە هەندىك بىركردنەوه جيا بىركەمەوه لەووى كە فراكسيون بىردەكاتەوه، بۆيە ئازاد لەووى لە فراكسيونىكى تر بەم يان جيا بەم لە فراكسيونەكەم، بۆيە پيشنيار دەكەم بىرگەى دوووم پەرلەمانتار ئازادە وای لى بىكرىت، پەرلەمانتار ئازادە لە كارى پەرلەمانى، بەلام كە لابدرىت هەركاتىك ئەندامى فراكسيونىك لە فراكسيونەكەى خوى جيا بۆوه ئازادبىت، هەركاتىك جيا بىتەوه هەر ماددەى بلىين ماددەى (110) بىرگەى دوووم بەمىنىت، بەلام گۆرانكارى لەوودا بىكرىت كە پەرلەمانتار ئازادبىت لە جيا بونەوه، يان لە هيشتنى فراكسيونەكەى، بۆ ئەووى بتوانىت باشتر قسە بكات و باشتر تەمسىلى ئەو خەلكە بكات و كە بروايان بە ئەو بۆوه سوپاس.

بەريز د.رېواز هايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو شادى خان.

بەريز شادى نوزاد وهاب:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

تەئىدەم بۆ ئەو بىرگەيهيه، كە بە لابردنى بەريزتان ئەزانن كە لە پەيرەوى دنيا، لە دنياىدا زۆرىك لە پەرلەمانەكاندا هەيه و هەموو پەيرەوهكانيشيان وەك يەك ئازادى دابىن كىردوو بۆ پەرلەمانتار، ئەم بىرگەيه يەككە لەو بىرگەيه كە پەيرەوى ناوخوى ئىمە بە هەموو باشيهكانەوه ئەخاتە سەر هيلىك كە هىچ ديموكراتيهك بۆ پەرلەمانتار ناهيلىتەوه و ناهيلىت خاوهنى راي خوى بى.

خالىكى تر هەيه ئىمە لىستى ئىتخابات لە هەريمى كوردستان لىستى نىمچە كراويه، واتا هەر پەرلەمانتارىك لە پەرلەمان بوونى هەيه، بە پىي ياسايەك هاتوو زنان بە تايهتەى بە پىي ياساى هەلبىزاردن زانىدەن سىستەمى كۆتا هاتونەتە پەرلەمان، لەبەر ئەووى هەر پەرلەمانتارىك لىرەيه قودرەت و تواناى خۆيهتەى كە گەياندويهتية پەرلەمان، نەك هى شتىكى تر، بۆچى لەسەر هەمان لىست كە ئەو پەرلەمانتارە دەرچوو زۆر كاندىدى تر هەبوون دەرەنەچوون، ئەمە دەليە بەدەستمانەوه كە پەرلەمانتار تواناى خوى گەياندىتە پەرلەمان ئەمە خالىك.

خالى دوووم: ئەگەر بىتو ئەم پەيرەوى ناوخوى ئىمە، ئەم خالەى تيا بى وەك باسەم كىرد، ئازادى پەرلەمانتار بەم شىويه سەنوردار بىكرى كە پەرلەمانتار كاتى دەزانى حزبەكەى، ياخود لاينهكەى، ياخود فراكسيونەكەى هەلگرى ئەو بەلئىنانە نىن كە لە حەملەى ئىتخاباتە بە خەلكيان وتوو، هەلگرى ئەو پەيامانە نىن كە پيشتر ئامازەيان پى كىردوو، چۆن پەرلەمانتار نەتوانى جيا بىتەوه لە حزب و فراكسيونەكەى خوى، لەبەر ئەووى بەلئى لەگەڵ ئەوويام كە ئەم بىرگەيه لا بىرى زۆر سوپاس.

بەريز د.رېۋاز ھايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، ليزا خان فەرموو.

بەريز ليزا فلک الدین صابر:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

سەرەتا يادى دووسالەى ريفراندۇم لە ئىۋەو سەرچەم گەلى كوردستان پىرۇز دەكەم، پىشنياز دەكەم بىرگەى دوووم لەماددەى (110)ى پەيرەوى ناوخۇى پەرلەمان ھەموار بىرئەۋە، ھەر چۇنىك لە بىرگەى دوووم لە ماددەى (110) ھاتوۋە كە باس لە ئازادى پەرلەمانتار كراۋە، منىش داۋا دەكەم ياخود پىشنياز دەكەم بەم شىۋەيە ھەموار بىرئەۋە، پەرلەمانتار ئازادە لەكارى پەرلەمانى ھەر كاتىك ئەندامىكى پەرلەمان ئەو بىرپارەى دا لە فراكسىۋنەكەى خۇى جيا بىئەۋە، ياخود بىئەۋە پال فراكسىۋنىكى دىكەى پەرلەمانى، ئەوا لە ئەركى خۇى ۋەكو پەرلەمانتار بەردەوام دەبىت، ھەر باسى لىستىش كرا لىستىش گىرنگى خۇى ھەيە، بەلام شادى خانىش باسى لەۋە كە ئىمە بە لىستى نىمچە كراۋە داخلى ھەئىژاردن بووين، چەندە لىستەكان كاريگەريان ھەبوو لە كۆكردنەۋەى دەنگەكان، كاندىدەكانىش بە ھەمان شىۋە كاريگەرى خۇيان ھەبوو زۇر سوپاس.

بەريز د.رېۋاز ھايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، مۇژدە خان فەرموو.

بەريز مۇژدە محمود محمد:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگىرى لە قسەكانى بەريز كاك كاۋە دەكەم سوپاس.

بەريز د.رېۋاز ھايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، سەرچنار خان فەرموو.

بەريز سەرچنار احمد محمود:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

من پشتگىرى لە قسەكانى كاك كاۋە مۇژدە خان دەكەم.

بەريز د.رېۋاز ھايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو د. شايان.

بەريز د.شايان كاكە صالح محمد:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

داۋاكارم لە بەريزتان روونى بىكەنەۋە بۇمان، گىرنگى لابرەن يا ھىشتنەۋەى ئەو ماددەيە جىيە؟ لە كاتىكا لە ياساى ھەئىژاردنەكانى ژمارە (1)ى سالى (1992) ماددە (43) بىرگەى (2)ۋەم دەئى ۋاز ھىنانى ئەندام لە رۇزى قىبولكردنى لەلايەن پەرلەمانەۋە بە زۇرىنەى دەنگ كارى پى دەكرىت، سوپاس.

بەريز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك بەلئىن.

بەريز بەلئىن اسماعيل حاجى ابراهيم:

بەريز سەرۋكى پەرلەمان.

دياره ئەم ماددەيە موشتوومرى زۆر ھەل ئەگرىت، بەشىكى پەيوەندى بە ياساى ئىنتخابات و شىۋازى ھەلئىزاردنى كانديد و شىۋازى دەنگدانى ھاۋلا تىيانەۋە ھەيە، بەلام زۆر باسكرا من دريژەى نادەمى، ئەۋەى كە گرنگە لېرە نازادى پەرلەمان كارى پەرلەمانتارى يەككە لە بنچىنەكانى سەرگەوتنەكانى پەرلەمانىكى بەھىز، بۆيە تەنھا پىشنىياز ئەكەم چوونە پال فراكسيۇنىكى تر لا بىرى، ئىمەى پەرلەمانتار نازادە لە كارى پەرلەمانى و نازادىشە لە جىابونەۋەى فراكسيۇنەكەى بە مەرچىك فراكسيۇنىكى سەربەخۇ دروست بكا، مافى ئەۋەى نەبى بچىتە پال فراكسيۇنىكى تر، زۆر زۆر سوپاس.

بەريز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك چيا.

بەريز چيا حميد شەريف:

بەريز سەرۋكى پەرلەمان.

ئەمن لە ھەرىمەك كە ديموكراسىيەت ھەمى باۋەرى بە ديموكراسىيەت ھەيە، ئەف خالى كو نازادىيە پەرلەمانتارى دژى ديموكراسىيەت ھەر بو پەرلەمانتارى ھەم بو فراكسيۇنى، ئەز لەگەل ھەندىمە كە ئەف ماددە بىتە گۆرىن بەفى شىۋايى پەرلەمانتارە نازادە لەكارى پەرلەمانى، بەلام ھەر كاتەك ئەندامى فراكسيۇنەك لە فراكسيۇنەكەى خۇى جىابۋە، ياخود چۈە پال فراكسيۇنىكى تر، ئەندامىيەتى خۇى لە دەست نەدات.

بەريز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو بەدرىيە خان.

بەريز بەدرىيە اسماعيل محمود:

بەناۋى بەخشندەۋ مەرەبان.

بەريز سەرۋكى پەرلەمان.

قسەكانى من كرا، پىشتگىرى لە قسەكانى كاك كاۋە و مامۇستا عبدالستار دەكەم، زۆر سوپاس.

بەريز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك سىپان فەرموو.

بەريز سىپان سالم حسن:

بەريز سەرۋكى پەرلەمان.

ئەۋ گوتيا من بىژم ھاتن مامۇستا عبدالستار و مامۇستا كاۋە پىشتگىرىا گوتنى وان دكەم.

بەريز د.رېۋاز ھايق حسن/ سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو ھىدىيە خان.

بەريز ھىدىيە مراد حىدر:

بەريز سەرۋكى پەرلەمان.

پىشتىگىرى پېشنىيارى لىزا خان كاك چيا و كاك سروان دەكەم، سوپاس.

بەريز د.رېۋاز ھايق حسن/ سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك وھىسى فەرموو.

بەريز وىسى سەيد وپسى:

بەريز سەرۋكى پەرلەمان.

مىنىش لەگەل ئەو ھەدەمە ئەو ماددەيە نەمىنىت بىرگە (2) نەمىنىت، چۈنكى زەرورە ئەندامى پەرلەمان ئازادبىت و دەرىش بىچت لەو ھەممو قەيرانەي لەسەرىتى، بۇ ئەو ھى بتوانى بە ئازادى ئەركەكانى خۇي جىبەجى بىكات، زۇر سوپاس.

بەريز د.رېۋاز ھايق حسن/ سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك سىروان فەرموو.

بەريز سىروان فرج محمد:

بەريز سەرۋكى پەرلەمان.

ھاوريان زۇر قەسەيان لەسەر ئەو بابەتە كىردوو، ئەو بابەتە زۇر زۇر شت ھەئەگىرى، يەككىك لە بنەما سەرەكىيەكانى دىموكراسى ئەو ھىيە كە بەلامى تيا نىيە، لىرە ياساكە بە كورتى ھەمموى ناخوئەمەو، ئەللى پەرلەمانتار ئازادە لە كارى پەرلەمانتارى، بەلام ئەو (بەلامە) شەرمە، بۇ شەرمە؟ لەبەرئەو نىيە كە ئىمە خوانەخواستە بمانەوئى ھاوريەكمان شتىكى لەسەر بى، بەلام ئازادى ئەو نىيە كە تۇ سنوورى بۇ دابنىي، ھەممو كەسى سنوورى خۇي ئەزانى، من زۇرى لەسەر نارۇم، ھەندىك شت ئەبى بە موزايدە لەم ولاتەيا، بەلام ئايا ئەگەر حىزبىك خۇي فرۇشت كەس ئەتوانى پاساوى بۇ بىكاتەو، لىرە من تەنھا بۇ ئەو ھى كە پاسا موزايدە بۇ ئەو شتانە نەكرى بە تەنيا.....

بەريز د.رېۋاز ھايق حسن/ سەرۋكى پەرلەمان:

ئىمە بابەس قەسە قانوونى بىكەين كاك سىروان.

بەريز سىروان فرج محمد:

بەريز سەرۋكى پەرلەمان.

ئەتوانم بلىم يەك بىرگەي بۇ زىاد بىكرىت، وەكو ئەو لىبىرىت، بەلام بىرگەيەكى بۇ زىادبىكرىت بوترىت كە پەرلەمانتار بۇي نىيە بىچىتە پال فراكسىونىكى تر، بۇ ئەو ھى تەمى گومانى ھەمولايەك بىرەوئەو، سوپاس.

بەريز د.رېواز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك مەم فەرموو.

بەريز مەم برهان محمد قانع:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

دەربارەى ئەم ماددەيە، من يەكەميان پشتيوانى تەواوتى لە لابردنى ئەم ماددەيە ئەكەم ئەوە يەك، دوو: ئەوەى كە ھەيە ئەبى ئيمە تيبگەين پەرلەمانتاران لە پەرلەمانى كوردستان نوينەرى گەلن؟ يا نوينەرى حزبن؟ ئەم مەفھومە ئەبى ساغ بکەينەو، ئەم پەيرەو، پەيرەويكە پەيرەويكى باشە، خزمەتى پايەکانى ديموكراسى و كارى پەرلەمانى ئەكا، بەلام ھيشتنەوئى ماددەى (110) يەكئىكە لە ببورن ئەگەر ئەم دەستەواژەيە بەكار بەيئەم بە داواى ليبورتنەو بە جەنابتان و بۆ پەرلەمانتاران.....

بەريز د.رېواز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

ئەگەر ئەزانى بەكەلكى بەكارھيئان نايە مەيكە.

بەريز مەم برهان محمد قانع:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

نا نا، مەبەستم چەمكىى سياسيه، يەعنى مەبەستم ديوہ سياسيهكەى باس ئەكەم، پيم وايە شوورەيەكى قانونى شوورەيەكى سياسى ئەبى، ئەگەر ماددەى (110) بمينئتەو، بۆيە بۆ ريزگرتن لە كارى پەرلەمانى و لە نازادى كارى پەرلەمانى ھەر پەرلەمانتاريك بۆ خوى ئەگەر ريز لەم كارە بگرئ، ھيوادارم پشتيوانى لە مەسەلەى نازادى كارى پەرلەمانى بكرئ و پشتيوانى بكا لە لابردنى ئەم بپرگە قانونيە، سوپاس.

بەريز د.رېواز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك عبدالسلام فەرموو.

بەريز عبدالسلام عبدالله حسن:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بپرگەى (2) ماددەى (110) دا ھاتووہ كە پەرلەمانتار نازادە لە كارى پەرلەمانى، بەلام ھەر كاتيک ئەندامى فراكسيونيك لە فراكسيونەكەى خوى جيابوئەو، ئەوا ئەندامىەتى پەرلەمان لە دەست دەدات، لە راستيدا ئەم نەسە بۆ خولى سييەمى پەرلەمانى كوردستان دەگونجا كە ئەو كات ليستى داخراو بوو، واتا ھيزە سياسيهكان حزبەكان ئيختيارى پەرلەمانتارەكانيان دەكرد، بەلام بۆ خولى پەرلەمانى كوردستان كە ھەموو ھيزە سياسيهكان ھەموو پارتە سياسيهكان بە ليستى نيمچەگراوہ داخيلى پرۆسەى ھەلبژاردن بوونە و پەرلەمانتارە بەريزەكان راستەوخۆ بە دەنگى ميللەت ھەلبژيردراون، بۆيە من پيم وايە ئەم دەقە بۆ خولى پينجەمى پەرلەمانى كوردستان ناگونجيت و، پيشنيار دەكەم ھەر وەكو زەمیلەكانم پيشنياريان كرد كە پەرلەمانتار نازادە لە كارى پەرلەمانى، ھەر كاتيک ئەندامى فراكسيونەك لە فراكسيونى خوى جيابوئەو،

ياخود چووہ فراکسيونىكى تر، ئەندامىيەتى خۆى لە دەست نادات و لە كارى پەرلەمانى بەردەوام دەبێت، زۆر سوپاس.

بەريز د.رېواز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، د. اسماعيل فەرموو.

بەريز د.اسماعيل على طه:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەز لەگەڵ هەندىمە ئەف ماددە بمىنى، بەس دەستدانا يا ئەندامىيەتى ئەگەر بێتە ماددەى (25)ى، چونكە ماددەى (25) ى تايبەتا نەمانا ئەندامىيەتى ماددەى (25) ى نەمانا ئەندامىيەتى، مادام نەمانا ئەندامىيەتى مادەكى تايبەت هەيە ئەفە بێتە وىرى هەركاڤا فراكسيونى خۆ دەركەڤى بچیتە فراكسيونەكى دى ئەندامىيەتى خۆ دەست بەدى، چونكى هەلبژاردن ريك هەلبژاردن دەنگى خۆ يەكەم جار دەداتە لىستى پاشى دەداتە نافى وى و ئەگەر نافى وى بە تەنى نەدا لىستى ئەو ناف سوت، بەس ئەگەر دا لىستى ئەو ناف ناسوتى دیتە حسيبكردن وى لىستى دیتە حسيبكردن، سوپاس.

بەريز د.رېواز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك بهمن فەرموو.

بەريز بهمن كاك عبدالله احمد:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەراستی ئىمە لە چوار سالى رابردوودا گويمان و گووى هەموو خەلكى كوردستان بەو كەپ بوو كە زۆرترين قسە لەسەر ئەو كرا، حزب دەسەلاتەكانى دوور بخريتەو لە دام و دەزگاكان، دام و دەزگاكان سەربەخۆ بكرين و، زۆرترين قسەش لەسەر سەربەخۆيى پەرلەمان بوو، زۆر قسە لەسەر نازادى و ديموكراسى كرا لەم ولاتە، خۆى بوخوى ئەو ولاتە وەكو كاك مەم وتى شوورەيه كە بە نازادى و ديموكراسيهو، جارى پيچەوانەى بنەماكانى نازادى مرۆڤە، پيچەوانەى بنەماكانى ديموكراسيه، پيچەوانەى بنەماكانى مافى مرۆڤە، كە سادەترين بنەماى مافى مرۆڤە و، بۆيه كە هەلبژاردنى بيروبووچوونى سياسيه بە نازادانە تۆ ليرە كۆت و بەندى دەكەى، كۆت و بەندى كردنى پەرلەمانتارە بە حزبەكەى خۆيهو، بۆ ئەووى هيچ نەتوانى ئەولاو ئەولا بكات، باشە من پرسياريك هەيه، ئەى ئەگەر ئەو حزبەى كە ئىمە بلين دەنگ بە قائىمەكە دراو ئەوجا بە پەرلەمانتارەكە؟ ئىمە لە لىستىكا بوين (100) كەسى تيابوو، خەلكى كوردستان ئەو (45) كەسەى پى باش بوو يان لە لىستىكى تر سەد كەس هەبوو، دە كەسى دەرچوو ئەم دە كەسە دەنگى هيناو، ئەگەر هاتوو ئەو برادەرانهى كە با وەكو وەلاميك نەبى كە ئەلین دەنگدراو بە لىستەكەو ئینجا دراو بە ئەندامى پەرلەمان، ئەى ئەگەر لىستەكە پابەند نەبوو بەو بەلینانەو تۆش وەكو ئەندامى پەرلەمان بەلینت داو بە خەلك، بۆيه ئىلتزام نەكردن نابیت ببيتە هۆى لە دەست دانى ئەندامىيەتى، سوپاس.

بەريز د.رېواز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك سفين فەرموو.

بەريز سفين اغا عمر اغا:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

من داوام نەكردبوو ببورن.

بەريز د.رېواز ھايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

ناوت نەنوسىبوو؟ ئى باشتر، بەريزان ئەگەر لە ليژنەى قانونى، ببورن بەلى فەرموو كاك كازم.

بەريز د.كاظم ھاروق نامق:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

دياره من پشتگىرى لە وتەكانى بەريز كاك كاوه و بەريز جەنابى مامۇستا عبدالستار دەكەم، كە ماددەكە وەكو خۇى كە لە ئىستادا لە پەپرەوا ھەيە بمىنيتەو، تەنھا ئەوئەندە ئيزافەم ھەيە كە بەراستى پەرلەمانتار ئازادە لە كارى پەرلەمانيدا، بەلام ئازادە لە بەدواداچون و موراڤەبە كردنى حكومەت و بەدواداچوونى گەندەلى خزمەتكردى خەلكا، نەك ئازاد بىت لەوھى كە وازبىنى لەو بەلئىنانەى كە پىشتەر مەسەلەن بە لە كاتى بانگەشەيا بە دەنگدەرانى خۇى داو.

دووھم: ئىمە ئەم ماددەيە كاتىك بە پىويستى نازانين ئەگەر ھەلئىزاردنەكە لىسى كراوھى تەواو بىت، لىستى كراوھى تەواو وەكو ئەوھى لە ولاتى بەریتانيا پەپرەو ئەكرى، كە ھاوولاتى راستەوخۇ دەنگ دەدات بە كاندىدەكە و كاندىدەكە بە تەواوئى ژمارەى دەنگدەرانى خۇى دەچىتە پەرلەمان و، حزب و لىست ھىچ دەنگىكى ناداتى، لەو كاتەيا پەرلەمانتار تەعبىر ئەكا لە تەواوئى ئەو دەنگانەى كە ھەيەتى و دەنگى لە لىستەوھە بۇ نەھاتوھ، بەلام لە كاتىكا ئىستا ئەو پەرلەمانە جۆرئىك لە پەرلەمان بەشېكى زۆرى پەرلەمانتارە بەريزەكانى بە كەمتر لە ھەزار دەنگى دەنگدەران ھاتونەتە ئىرە، لە كاتىكا كورسى پەرلەمانى ھەژدە ھەزار دەنگ بوو.

سېيەم: بەراستى كۆتووبەندكردى پەرلەمانتار بەوھە نىيە كە تۆ لىرەيا ئەم بىرگەيە بۇ داناوھ كە ئىلتزام كردنى پەرلەمانتارە بەو بەلئىنانەى كە لە كاتى بانگەشەيا داويەتى، بەلكو كۆت و بەندكردى ئەوھەيە كە ئىستىقالەى پىشوخەت بە پەرلەمانتار پىرەكەيتەوھ، يان ھەندى كۆتوبەندى پىشوخەتى پىدانىيت و تەعاوودى كاتب عەدى پى بکەيت و نازانم ئەمەى پى بکەيت و ئەو كۆتوبەندانانە كە ھەندىك لە لىستەكان كىردوويانە تا ئىستاش بەردەوامن، زۆر سوپاس.

بەريز د.رېواز ھايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى باسى ھىچ شتىك مەكە جەنابت، زۆر سوپاس فەرموو كاك د.رىبوار.

بەريز د.رىبوار عبدالرحيم عبدالله:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

وہللە من بۆچوونەكەى خۆم بە پىرسىارىكى فەلسەفى دەخەمە روو، ئايا دانى سىفەتى پەرلەمانتارى ئايا حزب پى دەبەخشى يان موئەسسەسە؟ وەك پەرلەمان پىم وايە حزب مافى خۆكاندىد كردن و خۇ پالوتن دەدات بە

كەسپكە كە بېئورېت، بېيى بە ئەندامى پەرلەمان، بەلام دواجار ئەو كەسە پەرلەمانتار روايەتى لە دوو شوين وەر دەگرېت.

يەك: لەگەل ئەودى وەرىدەگرېت راستەوخۆ دەنگى پى دەدرى.

دوو: سيفەتى پەرلەمانتارىش لە پەرلەمانەو وەرېگرى، بۇيە ئەودى كە من ئەمەوېت ھەلەستەى لەسەر بىكەم ئەم دەقە ماددەى (110) بېرگەى (2)، جگە لەودى كە لەگەل ماف و گشتىيەكان ماف و نازادى سىياسىيەكان ناگونجى و، لەگەل كارو سىروشتى كارى سىياسى ناگونجى، ھاوكات لەگەل پەيرەوى ناوخوى پەرلەمانىش ناگونجى، چونكە لە پەيرەوى ناوخوى پەرلەمانى كوردستانا ماددە (25) ھاووو كە سەندەنەوى سيفەتى پەرلەمانتارى بە رىكارە ياساكان دىارى كراو، يان ئەووتە ئەو پەرلەمانتارە دەمرى، يان ئەووتە پەرلەمان ھەلەدەووشىتەو، يان مەسەلەن ئەو پەرلەمانتارە ناتوانى بە پىي راپورتى پزىشكى ناتوانى ئەداى كارى پەرلەمانتارى خوى بىكات، بۇيە بە ھەموو شىوويەك بوونى ئەم دەقە وائەكات كە كەسپك كۆت و بەند بىكرى، مانەووى پەرلەمانتار لە چوارچىووى دەبى لەسەر بنەماى قەناعەت بى، نابى لەسەر بنەماى زۆرە ملئ بى، ئەو دەقە وا ئەكات كەسپك بە زۆرە ملئ.

بەريز د.رېواز ھايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى زۆر سوپاس، كاك حكەمت فەرموون.

بەريز حكمت محمد عبو زىد:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ئىمە لە ولاتىك دەژىن ھەموومان باسى دىموكراسىيەت دەكات و، پىمان وايە ھەموومان خزمەت دەكەين و كە بەرەو دىموكراسىيەت بېرۆين، ئەى باشە چۆن پەرلەمانتارەك نەتوانىتن رەئى خوى يەعنى بە قەناعەتى خوى دەرېبىتن، ئەگەر پەرلەمانتار نەچىت ئەو رەئىيە دەرېبىت، ئەى خەلگى سادە چۆن دەگرېت باسى شىووى ھەلئىزاردىيان دەگرد كە

بەريز د.رېواز ھايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

كاك حكەمت جەنابت جوابى ھاورىكانت مەدەو، ئىستا لەگەل ئەودى ئەو ماددەيە لە پەيرەو لابرېت يا بىمىنىتەو بەس ئەوئەندە.

بەريز حكمت محمد عبو زىد:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەلئى من لەگەل ئەووم ماددەى (110) بېرگەى (2) لابرېتن، سوپاس.

بەريز د.رېواز ھايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس فەرموون كاك ھاورى.

بەريز ھاورى بناء محمد:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

داوا ئەكەم قەسەكانى كاك بەھمەن لە پىرۆتۆكۆل بىرىتەو، يەكەم وشەى شورەيى ھىچ جىاوازييەكى تەسەوەر دەكەم خراپتر بىت لە ھەرىسەكە، كرايە مەوزوع دواتر باسى لەوە گرد ئەو چل و پىنچ كەسە لە

سەد كەسەكە باشتىن ئەبوو دىيارى بىكات لەسەر ئەو لىستەى كە ئەو كاندىد بووە تىاي، كاتىك باسى ئەوۋى
كرد چل و پىنج كەسەكە لە سەد كەسەكە باشتى، بۆيە دەرچوون، زۆر سوپاس .

بەريز د.رئواز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموون لىژنەى ياساى، فەرموون دەرڤەت نىيە، كاك بەھمەن تەواو فەرموون.

بەريز جلال محمد امين:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەريزان ئەندامانى پەرلەمان تەنھا يەك روونكرندنەو دەمان ھەيە لەسەر ئەوۋى كە دووبارەى ئەكەينەوۋە كە
ئەندامانى پەرلەمان ھەندىك جار قسە تىكرار دەكەنەوۋە يەك مەفھومى ھەيە، بەلام لە رووى دەرڤەتەوۋە
چىاوازە لە رووى مەفھومەوۋە، بۆيە تەكا ئەكەين ئەوۋى كە نالى پشگىرى ھاوريكەم ئەكەم، ئەگەر لە رووى
مەفھومىشەوۋە لەگەل ھاوريكەى ھاورابى، بەلام ئىمە لە لىژنەى ياساى بۆى تەزبىت ناكەين، واتا لە دواى
خویندەوۋەى دوووم وەك و پىشنيارىك ناخريتە دەنگدانەوۋە، دواتریش گلەيى ئەوۋە مەكەن بلىن لىژنەى
ياساى ئىمە چەند كەسمان، چوار پىنج كەس ھەمان رەئيمان ھەبووۋە تەزبىت نەكرارە ئەوۋە خالىك.

خالىكى تر داوا ئەكەين ئەوانەى كە يەك رەئيمان ھەيە و پشنيوانى ئەكەن بە نووسين بۇمان بنووسن
دەڤەكە وەكو خۆى، بۇ ئەوۋەى وەكوخۆيان بۇيان تەزبىت بكەين، سوپاستان ئەكەين.

بەريز د.رئواز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى ھۆكارەكانى دەرچواندن، فەرمو ھۆكارە پىويستەكان.

بەريز بزار خالد عبدالله:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ھۆكارە پىويستەكان:

لە پىناو باشت بەريوۋەچوونى كارى پەرلەمانى و فەراھەم كردنى ھاوريكى پەيرەو لەگەل ياساكانى
كارپىكاراوەكان ئەم ھەموارە پەسەندكرا.

بەريز د.رئواز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

كى قسەيەكى ھەيە لە بارەى ھۆكارە پىويستەكان؟ كەس نىيە، سوپاستان دەكەين، بەريزان ئەندامانى
پەرلەمان رۇزى يەكشەمە سەعات (11) خویندەوۋەى سېھەم خویندەوۋەى دەنگدان لەسەر ئەم پىشنيازە
ھەموارە دەكرى و بەم شيوەيەش كۆتايى بە كۆبوونەوۋەكەمان ئەھينين و زۆر سوپاس.

د. رئواز فايق حسن

سەرۆكى پەرلەمانى

كوردستان - عىراق

ھىمەن ھەورامى

چىگىرى سەرۆكى پەرلەمانى

كوردستان □ عىراق

منى نبى قھوچى

سكرتېرى پەرلەمانى

كوردستان □ عىراق

پەرلەمانى كوردستان - عىراق

پرۆتوكۆلى دانىشتىنى ژمارە (3)ى

يەك شەممە رېكەوتى 2019 9 29

خولى پىنچەمى ھەئىزاردن

پرۆتۆكۆلى دانىشتىنى ژماره (3)

يەك شەممە رېكەوتى 2019/9/92

كاتزمير (11) ى پېش نيوەرۇ رۇزى يەك شەممە رېكەوتى 2019/9/29 پەرلەمانى كوردستان - عىراق بە سەرۇكاپەتى د. رىواز فايق حسن سەرۇكى پەرلەمان و، بە ئامادەبوونى بەرپىز ھېمن ھەورامى جىگرى سەرۇك و، بەرپىز منى نبى قھوجى سكرتيرى پەرلەمان. دانىشتىنى ژماره (3) ى ئاسايى خولى پېنجه مى سالى (2019) ى خۇى بەست.

بەرنامەى كار:

بەپىى حوكمى بېرگەى (يەكەم) ى ماددەى (16) و ماددەى (47) لە پەپرەوى ناوخۇى پەرلەمانى كوردستان عىراق، دەستەى سەرۇكاپەتى پەرلەمان بېرپارىدا بەرنامەى كارى دانىشتىنى ژماره (1) ى ئاسايى سالى يەكەم لە خولى پېنجه مى ھەلبىزاردنى پەرلەمانى كوردستان لە كاتزمير (11) ى پېش نيوەرۇ رۇزى يەك شەممە رېكەوتى (2019/9/29) بەم شىوہىە بىت:

يەكەم/ دەنگدان لەسەر ھەموارى يەكەمى پەپرەوى ناوخۇى پەرلەمانى كوردستان بە پىى حوكمى ماددەكانى (90 و 91 و 93 و 96 و 97 ، 125) ى پەپرەوى ناوخۇى پەرلەمانى كوردستان.

بەرپىز د. رىواز فايق حسن / سەرۇكى پەرلەمان:

بەناوى خواى بەخشندەو مېرەبان.

بەناوى گەلى كوردستان، دانىشتىنى ژماره (3) ى وەرزى پايىزەى سالى يەكەم، خولى ھەلبىزاردنى پەرلەمانى كوردستان دەست پى دەكەين، ئىستاش داوا لە بەرپىز سكرتيرى پەرلەمان دەكەم بەرنامەى كارى كۆبوونەو و پوختەى كۆنووسى كۆبوونەو پىشو، ناوى ئامادەنەبووان بە مۆلەت و بى مۆلەت بېخوئىتەو، فەرموو.

بەرپىز منى نبى قھوجى / سكرتيرى پەرلەمان:

بەرپىز سەرۇكى پەرلەمان.

بەرنامەى كار

بە پىى حوكمى بېرگەى يەكەم و دووہم لە ماددەى (16) و بېرگەى (3) لە ماددەى (18) و بېرگەى (1) و 2 و 3 و 4 و 5) لە ماددەى (20) و ماددەكانى (47 و 48 و 52 و 54 و 55 و 56 و 57) لە پەپرەوى ناوخۇى پەرلەمانى كوردستان - عىراق دەستەى سەرۇكاپەتى پەرلەمان بېرپارىدا بەرنامەى كارى دانىشتىنى ژماره (3) ى ئاسايى خولى يەكەم لە خولى پېنجه مى ھەلبىزاردنى پەرلەمان لە كات (11) ى پېشنيوەرۇ رۇزى يەك شەممە رېكەوتى 2019/9/29 بەم شىوہىە بىت:

يەكەم/ دەنگدان لەسەر ھەموارى يەكەمى پەپرەوى ناوخۇى پەرلەمانى كوردستان بە پىى حوكمى ماددەكانى (90 و 91 و 93 و 96 و 97 ، 125) ى پەپرەوى ناوخۇى پەرلەمانى كوردستان.

پوختەى دانىشتنى ژمارە (2)ى ئاسايى رۆژى چوارشەممە رېڭكەوتى 2019/9/25 بەم شېۋەپەى خوارەوہ بوو:

- 1/ دەست پى کردنى دانىشتن لەلايەن بەرپىز سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان.
 - 2/ خويندنەوہى بەرنامەى كار و پوختەى دانىشتن و ناوى ئامادەبوو و ئامادەنەبووانى دانىشتنى پيشووى بە مۆلەت و بى مۆلەت لەلايەن بەرپىز سكرتيرى پەرلەمان.
 - 3/ دەست پى کردنى بېرگەكانى بەرنامەى كار لەلايەن بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.
 - 4/ وتەى بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان بە بۆنەى ساليادى دووہمى پرسى سەربەخۆيى كوردستان.
 - 5/ خويندنەوہى دووہم و گفتوگۆکردنى ھەموارى يەكەمى پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان.
 - 6/ كۆتايى ھاتنى دانىشتن لەلايەن بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.
- ناوى ئەو ئەندامانەى مۆلەت پيدراون يان بەبى مۆلەت ئامادەنەبوون بۆ دانىشتنى ژمارە (2)ى ئاسايى خولى پايپەزى لەبەرەوارى 2019/9/25.

- 1/ بەجت على ابراهيم - مۆلەت.
- 2/ زياد جبار محمد - مۆلەت.
- 3/ سعيد مستهفا تەتەر خان - مۆلەت.
- 4/ سۆران عمر سعيد - مۆلەت.
- 5/ شيرين امين عبدالعزيز - مۆلەت.
- 6/ شيركو جودت مستهفا - مۆلەت.
- 7/ فريد يعقرب اليا - مۆلەت.
- 8/ كاروان عبدالرحمن عبدالله - مۆلەت.
- 9/ لوقمان حمد حاجى - مۆلەت.
- 10/ مسلم عبدالله رسول - مۆلەت.
- 11/ نجات شعبان عبدالله / مۆلەت.
- 12/ ھيمداد صباح / مۆلەت.

ناوى ئەو ئەندامانەى كە بە بى مۆلەت يان بە مۆلەت لە كۆبوونەوہى ليژنە ھەميشەپەىكانى پەرلەمان ئامادەنەبوون، تەنھا ليژنەى كاروبارى ياسايى لە 2019/9/26 كۆبوونەوہيان ئەنجام داوہ ناوى ئەندام (كاوہ عبدالقادر حسن/ ئامادەنەبوو) ، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.رېواز ھايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس بەرپىز سكرتيرى پەرلەمانى كوردستان، بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان بەرنامەى كارى دانىشتنەكەمان يەك بېرگەپە كە بریتىيە لە دەنگدان لەسەر ھەموارى يەكەمى پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمانى

كوردستان، بۇ ئەو مەبەستە داوا لە بەرپەزەن لە لىژنەى كاروبارى ياساىى دەكەم بىنە شوپىنى خۇيان
فەرموون، بەلى مامۇستا ھەورامان.

بەرپەزە ھەورامان گەچىنەى:

بەناوى خواى بەخىشندەى مېھربان.

بەرپەزە سەرۇكى پەرلەمان.

من نوقتەىھەكى نىزامىم ھەىە بەرپەزە سەرۇكى پەرلەمان، لەبەرنامەى كارى ئەمىرۇدا ھاتووە كە بەرنامەى
كار لە (11) ى پىشنىوەرۇ دەست پى دەكات، بەلام ئىستا (11:46) دەقىقەىھە، ھىوادارم كە رەچاوى كات
بكرى، سوپاس.

بەرپەزە د.رېواز ھاىق حىسن / سەرۇكى پەرلەمان:

بەرپەزە مامۇستا ھەورامان، سەرۇكايەتى پەرلەمانى كوردستان لە سەعات (11) ھوۋ ئامادەى بۇ ئەوۋەى بىتە
ناو ھۆلەكە، بەلام زىاتر لە جارىك داوامان كرد بۇ ژماردىنى ئەندامانى پەرلەمان پىمان وتن نىصاب ھەىە
يان نىبە، كە پىمان وترا نىصاب ھەىە ئىمە يەكسەر ھاتىن، بۇىە داوا دەكەىن فراكسىوئە كان پابەند بن بە
ھاتنە ژوورەوۋە لە كاتى خۇيدا، موژدە خان فەرموو.

بەرپەزە مژدە محمود محمد:

بەرپەزە سەرۇكى پەرلەمان.

ئەمىرۇ دەنگدانە لەسەر پىشنىيازە ياساكان كە لە جەلسەى پىشووئر دا پىشنىيازى بەشىك لە ئەندامان بوو،
پىويستە ئەو كلىشەىە لەبەردەستمان بى، لەبەرئەوۋەى ئىمە ناتوانىن تەنھا بەسەماعىن زۇر بەباشى بتوانىن
بىپار بەدىن، لەبەرئەوۋەى يەك ووشە ماناى رستەكە دەگۇرپىت.

بەرپەزە د.رېواز ھاىق حىسن / سەرۇكى پەرلەمان:

ئەگەر بەرپەزەتان سەىرى پەىرەوى ناوخۇى پەرلەمانى كوردستان بكەن، ئەو راپۇرتەى كە بۇ دەنگدان
ئامادە دەكرى ئەندامى پەرلەمان بتوانى داوا لە بەرپەزە جىگرى سەرۇكى پەرلەمان لەگەل لىژنەى
تايبەتمەند، يان لىژنەى ياساىى بكات، بۇ ئەوۋەى كۇپىيەكى لەلا بى، بۇ جارىكى داھاتوو ھەر بەرپەزەىك
ويستى كۇپىيەكى ئەو راپۇرتەى لەلا بى دەتوانى داواكارى لەبەرپەزە سەرۇكى پەرلەمان، يان لىژنە
تايبەتمەندەكان بكات، ئىستاش ھىچ شتىك رىگر نىبە لەوۋەى كە بەرپەزەتان داوا بكەن كۇپىتان بۇ بىت، بەلى
بەرپەزە سەرۇكى لىژنەى ياساىى فەرموون، بەرپەزەن لە تەكنىك ھەول بەدن نوسخەىەكى راپۇرتەكە بخەنە
بەر دەستى ئەندامانى بەرپەزەى پەرلەمان، فەرموو بەرپەزە سەرۇكى لىژنەى ياساىى.

بەرپەزە بۇزار خالە عبداللە:

بەرپەزە سەرۇكى پەرلەمان.

ئەمە دەقى راپۇرتى لىژنەى ياساىيە

بۇ سەرۇكايەتى پەرلەمانى كوردستان

بابەت/ راپۆرتى لىژنە

لىژنەى كاروبارى ياساى رۆزى پىنج شەممە رىككەوتى 2019/9/26 كاتزمىر 11ى پىش نيوەرپۇ كۆبۈنۈەۋەى خۇى ئەنجام دا بۇ تاوتۇى كىرنەۋە و دارشتنەۋەى ئەو پىشنىارانەى كە لەلايەن ئەندامانى پەرلەمانەۋە پىشكەش كراون سەبارەت بە پىشنىازى ھەموارى يەكەمى پەپرەۋى ناوخۇى پەرلەمانى كوردستان لە دانىشتنى ژمارە (2) ى لە رىككەوتى 2019/9/25 دا كە تايبەت بوو بە خويىندنەۋەى دوۋەم، دواى گەتوگۇ كىرن و تاوتۇى كىرن لىژنەكەمان گەيشتە ئەم ئەنجامانەى خوارەۋە:

سەبارەت بە ناونىشان وەك خۇى ھىچ پىشنىارىك لەسەرى نىيە، ناونىشانەكەش بەم شىۋەيەيە:

(پىشنىازى ھەموارى يەكەمى پەپرەۋى ناوخۇى پەرلەمانى كوردستان)

بەرپىز د.رپۇواز ھايق حسن/ سەرۇكى پەرلەمان:

بەئى با ئەۋە بخەينە دەنگدان، يان ھەمووى دەخويىننەۋە ئىنجا؟ فەرموون ھەمووى بخويىننەۋە.

بەرپىز بزار خالد عبدالله:

بەرپىز سەرۇكى پەرلەمان.

ماددەى يەكەم/ وەك خۇى ھىچ پىشنىارىكى لەسەر نىيە.

ماددەى يەكەم ھەموار دەكرىتەۋە بەم شىۋەيەى خوارەۋە:

1/پىناسەى پرۇژە ياساۋ برپار لە ماددەى يەكەم وەردەگىرپىت و بەم شىۋەيە دەخويىندىرپىتەۋە.

پرۇژە ياسا و برپار ئەو پرۇژە ياسا و برپارانەيە كە لەلايەن سەرۇكى ھەرپىم يان ئەو پرۇژە ياسايانەى كە لەلايەن ئەنجومەنى وەزيران و دەسەلاتى دادوهرى لەبوارى تايبەتمەندى خۇيان، دەستە سەربەخۇكانن ھەر دامەزراۋەيەك كە دەسەلاتى ئاراستەكىرنى پرۇژەى ھەيە بە پىي ياسا كارپىكراۋەكان ئاراستەى پەرلەمان دەكرى.

بەرپىز د.رپۇواز ھايق حسن/ سەرۇكى پەرلەمان:

بەرپىز سەرۇكى لىژنەى ياساى ماددەى (91/ خالى يەكەم) دەئى دەنگدان لەسەر ناوى ياسا يان برپارەكە دەست پى دەكات، لەبەرئەۋە بەم ئاليەتە دەيكەين، يەكەم جار دەنگ لەسەر ناونىشان دەدەين دواتر ماددەكانى تر، فەرموون بە تەنھا ناونىشان بخويىننەۋە.

بەرپىز بزار خالد عبدالله:

بەرپىز سەرۇكى پەرلەمان.

لەسەر داواى تۇ بوو كە ھەموو راپۇرت بخويىننەۋە.

بەرپىز د.رپۇواز ھايق حسن/ سەرۇكى پەرلەمان:

بەئى بەئى ھەلەمان كىرد، فەرموو.

بەرپرز بزار خالد عبدالله:

بەرپرز سەرۆکی پەرلەمان.

ناونیشان بەو شیۆهیه:

پیشنیازی هەمواری یەكەمی پەپرەوی ناوخۆی پەرلەمانی كوردستان

بەرپرز د.رێواز ھایق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپرز ئەندامانی پەرلەمان، كۆ لێگەڵ ئەوێه كە ناونیشانی ئەم هەموارە بریتی بێ لێ هەمواری یەكەمی پەپرەوی ناوخۆی پەرلەمانی كوردستان، با دەست بەرز بکاتەو؟ بەرپرز ئەندامانی پەرلەمان زۆر سوپاس، بە دەنگی (93) ئەندامی پەرلەمان ناونیشانهكە پەسەند كرا، فەرموون ماددە یەكەم، لەپراستی دا دژی تیا نییه پەپرەوی تازە، كۆ دژە؟ تیا نییه، بەئێ یەك كەس، دوو كەس، بەرپرز ئەندامانی پەرلەمان، لەپەپرەوی تازە ئەئێ ئەگەر زیاتر لێ بزار دەیهك هەبوو، بزار دەكان دەخوێنە دەنگدان كامەیان دەنگی زیاتری هێنا ئەو پەسەندە، باس لەو ناكات ئەگەر یەك بزار دە هەبوو، لەبەرئەو دەكرێ بەئێ بخەینە دەنگدان، دەكرێ بە تەعدیلیكی زمنی لەناو ئەم ھۆلە رێك بکەوین لەسەر ئەوێ ئەگەر تەنها یەك پیشنیار هەبوو، چۆن بەئێ دەخەینە دەنگدان دژی بخەینە دەنگدان، كۆ لێگەڵ ئەوێه؟ بۆ لەمەودا ئەگەر بە تەنها یەك پیشنیار هەبوو، دوا ئەوێ كە پەسەند كردن دەخوێتە دەنگدان دژی بخوێتە دەنگدان، تەواو وەكو خۆی جێ بەجێ ی دەكەین، بەرپرز ئەندامانی پەرلەمان پەپرەو وەكو خۆی جێ بەجێ دەكەین، فەرموو ماددە یەك.

بەرپرز بزار خالد عبدالله:

بەرپرز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددە یەكەم / وەك خۆی هیچ پیشنیارێك نییه.

ماددە یەكەم هەموار دەكرێتەو بەم شیۆهیه خوارەو:

1 / پیناسە پرۆژە یاسا و بریار لێ ماددە یەك هەموار دەكرێت و بەم شیۆهیه دەخوێندرێتەو:

پرۆژە یاسا و بریار: ئەو پرۆژە یاسا و بریارانەیه كە لەلایەن سەرۆکی هەرێم یان ئەو پرۆژە یاسایانە كە لەلایەن ئەنجومەنی وەزیران و دەسەلاتی دادوەری لەبوارێ تایبەتمەندی خۆیان و دەستە سەربەخۆكان و هەر دامەزراوەیهك كە دەسەلاتی ئاراستەکردنی پرۆژە هەیه بە پێی یاسا كارپێكراوەكان ئاراستە ی پەرلەمان دەكرێ.

2 / پیناسە پیشنیازی یاسا و بریار بۆ ماددە یەك زیاد دەكرێ و بەم شیۆهیه دەخوێندرێتەو:

ئەو پیشنیاز و یاسا و بریارانەیه كە لەلایەن كەم لەلایەن (10) ئەندامی پەرلەمان پیشكەش دەكرێن.

3 / پیناسە ئەم زاراوانە خوارەو بۆ ماددە یەكەم زیاد دەكرێن، زۆرینە رەها، نیو كۆ یەكی، پەنجا لەسەدی كۆ یەكی ژمارە ئەندامانی پەرلەمان، زۆرینە سادە، نیو كۆ یەكی، پەنجا لەسەد كۆ یەكی ژمارە ئەندامانی ئامادەبوو، زۆرینە تایبەت، هەموو ئەو زۆرینانە دەگرێتەو كە رێژە تایبەتیا بۆ دیاری كراو، وەكو لێژنە یاسای ئەم داخاژێ ژ جەنابی تە دكەین ئەفێ شیواژێ نی یێ دارشتنا لێژنا یاسایی بە هەند وەر بگرن، لێ دانیشنا جوی یا خاندنا دووی لێ سەر پیشنیارا هەموارا پەپرەوی ناخۆی

پەرلەمانى كوردستانى ژ لايى ژمارەكا ئەندامىن پەرلەمانى فە پيشنيارهك هات ئاراستە كرن، ب مەبەستا هەندى كو ماددى ئىك دەمى دىتە ھەموار كرن، تەعاروز و ھەف دژى دروست دبت ل گەل ماددى (78) ى ژ پەپرەوى ناوخۇ پەرلەمانى كوردستانى، بۇ ھەندى كو گونجاندىن دروست بيا ل گەل ماددا ئىك دەمى دىتە ھەمواركرن ل گەل ماددا (78) ى ئەف شىواژى ياسايى وەكو ليژنەى ياسايى نفيسيه د راپورتا خۇدا و داخاژى دكەين بيخيه دەنگدانى، فى شىوھييه:

ماددەى (78) بەم شىوھيە دەگونجىندرىت لەگەل پىناسەى زاراوھكان لە ماددەى يەكەم و بەم شىوھيە دەخوئندرىتەوھ:

پرۆسى ياسادانان برىتية لە گفتوگو و پەسەند كرنى:

1/ ئەو پرۆژە و ياسا و برپارانەى كە تايبەت بە بوارى خۇيان لەلايەن سەرۆكايەتى ھەريم پيشكەش دەكرين.

2/ ئەو پرۆژە ياسايانەى كە لەلايەن ئەنجومەنى وەزيرانەوھ پيشكەش دەكرين.

3/ ئەو پرۆژە ياسايانەى كە لەلايەن دەسەلاتى دادوھريەوھ لەو بابەتانەى پەيوەندارن بە بوارى خۇيان پيشكەش دەكرين.

4/ ئەو پرۆژە ياسا و برپارانەى كە لەلايەن دەستەى سەربەخۇكان و ھەر دامەزراوھيەك كە بە پىي ياسا كارپيكراوھكان مافى ھەيە پيشكەش دەكرين.

5/ پيشنيازى ياسا يان برپار كەلايەنى لەلايەن دە ئەندامەوھ پيشكەش دەكرين.
زۆر سوپاس.

بەريز د.رپواز ھايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس دەستتان خۇش بى، يەكەم جار ماددەى يەكەم دەخەينە دەنگدانەوھ بەم شىوھيە، ماددەى يەكەم ھەموار دەكرىتەوھ بەم شىوھيەى خوارەوھ:

1/ پىناسەى پرۆژە ياسا و برپار لە ماددەى يەك ھەموار دەكرىت و بەم شىوھيە دەخوئندرىتەوھ:

پرۆژە ياسا و برپار: ئەو پرۆژە ياسا و برپارانەيە كە لەلايەن سەرۆكى ھەريم يان ئەو پرۆژە ياسايانەى كە لەلايەن ئەنجومەنى وەزيران و دەسەلاتى دادوھرى لەبوارى تايبەتمەندى خۇيان و دەستە سەربەخۇكان و ھەر دامەزراوھيەك كە دەسەلاتى ئاراستەكردىن پرۆژەى ھەيە بە پىي ياسا كارپيكراوھكان ئاراستەى پەرلەمان دەكرى.

2/ پىناسەى پيشنيازى ياسا و برپار بۇ ماددەى يەك زياد دەكرى و بەم شىوھيە دەخوئندرىتەوھ:

ئەو پيشنياز و ياسا و برپارانەيە كە لايەنى كەم لەلايەن (10) ئەندامى پەرلەمان پيشكەش دەكرين.

3/ پىناسەى ئەم زاراوانەى خوارەوھ بۇ ماددەى يەكەم زياد دەكرين، زۆرينەى رەھا، نيوھ كۇ يەكى(50% +1) ژمارەى ئەندامانى پەرلەمان، زۆرينەى سادە، نيوھ كۇ يەكى (50% +1) ژمارەى ئەندامانى ئامادەبوو، زۆرينەى تايبەت، ھەموو ئەو زۆرينانە دەگرىتەوھ كە رپژەى تايبەتيان بۇ ديارى كراوھ.

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان كى لەگەل ئەوھىيە ئەم ماددەھىيە بەم شىۋەھىيە پەسەند بىكرى با دەست بەرز بىكاتەوھ؟ بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان زۆر سوپاس، ئەم ماددەھىيە بە دەنگى (91) ئەندامى پەرلەمان پەسەند كرا، سەبارەت بە پىشنىارەكەھى بەرپىزان لە لىژنەھى ياساھى بۇ ھەمواركردىنى ماددەھى 78 و گونجاندىنى لەگەل ناوھپۆكى ئەم ماددەھىيە بەم شىۋەھىيەھى كە بەرپىزيان خويندەھىيەھى چەند كەس لەگەلە، كاك على فەرموو.

بەرپىز على حمە صالح:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لە ماددەھى (78) ئەوھى كە پەيوەندى بە سەرۆكايەتى ھەرىمەوھ ھەھىيە، پىچەوانەھى ئەوھى پىشوووترە، ئەوھى لىژنەھى ياساھى لەوھى پىشوووتر سەرۆكايەتى ھەرىم لە ھەموو بواريك دا بۇھى ھەھىيە پىشكەش بىكات، بەلام لە (78) تەنھا لەبوارە تايبەتمەندەكەھى خۇيدايە، ئەگەر لىژنەھى ياساھى ئەمە پىشوووترە.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى لىژنەھى ياساھى فەرموون.

بەرپىز بىزار خالەد عبدالله:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لەھەردوو ماددا دا پىتر ل چارچوۋفە ھەندى دىتە دىتن كو نەسەھىكەھى عامە ئو ل ماددى دى دىزى نەسەھىكەھى خاسە، ئەفە دىتتا مەھىيە وەكو لىژنا ياساھىيە ز بەر ھەندى.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان، بە گوپىرەھى ياساھى ژمارە () ى سالى 2005 دەسەلاتەكانى بەرپىز سەرۆكى ھەرىم دىارى كراو، بۇھى دەتوانى تەنھا لەبوارى ئەم دەسەلاتەكانى كە ياسا پىيداوھ پىشوووترە ياسا و بىرپار بىنپىرئىتە پەرلەمانى كوردستان، بە تەنھا لەم بوارە دەتوانى كە دەسەلاتەكەھى بە ياسا دىارى كراوھ بىنپىرئىت، خۇ ئەگەر پىشوووترەھى ھەبوو دەتوانى لەپىگەھى تەنسىق كىردن لەگەل دەسەلاتەكانى ئەنجومەنى وەزىران ھاوپىكى بىكات و لەوھى پىشوووترە بىنپىرئىت، لەبەرئەوھ بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان بەم شىۋەھىيەھى كە بەرپىز سەرۆكى لىژنەھى ياساھى دەقى ماددەھى (78) ى خويندەوھ بەھەموار كراوى و ھاوپىك كىردنى لەگەل دەقى ماددەھى يەكى ئەم ھەموارە كى لەگەل با دەست بەرز بىكاتەوھ؟ تەناقۇز نىيە كاك على، بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان ھەموارى دەقى ماددەھى (78) ى پەپىرەو پەسەند كرا بە دەنگى (78) ئەندامى پەرلەمان، بەلام جىگەكەھى دەچىتە پىش ماددەھى (14) كە باس لە ھەموارى ماددەھى (79) ى ياساھىكە دەكات، لەم شوپنە دانانرى، بەلى بەرپىز سەرۆكى لىژنەھى ياساھى فەرموون.

بەرپىز بىزار خالەد عبدالله:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەھى دووھم / سى پىشنىار ھەھىيە:

پىشنىارى يەكەم / وەك خۇ تەنھا خالى يەك بەم شىۋەھىيە بىت:

دەستەى سەرۋىكاپەتى پىك دىت لەسەرۋىك و جىڭرى سەرۋىك و سكرتېرى پەرلەمان، لايەنى كەم يەككىك لە سى ئەندامى دەستەى سەرۋىكاپەتى ئافرەت بى.

پېشنىارى دووم/ وەك خۇى تەنھا خالىك بەرىزبەندى ژمارە (3) بۇ ماددەى دەپەم زىاد بكرىت بەم شىۋەپە:

3/ يەككىك لە پۇستەكانى جىڭرى سەرۋىك يان سكرتېرى پەرلەمان بدرىتە ئەندامىكى فراكسىۋنى ئۇپۇزسىۋن لە پەرلەمان.

پېشنىارى سىپەم/ وەك خۇى ئەسلەكەى.

بەرىز د.رېۋاز ھايق حسن/ سەرۋىكى پەرلەمان:
بەلى فەرموو.

بەرىز بزار خالد عبدالله:

پېشنىارى سىپەم/ وەك خۇى.

ماددەى دەپەم ھەموار دەكرىت بەم شىۋەپە دەخوئندرىتەۋە:

1-دەستەى سەرۋىكاپەتى پىك دىت لە سەرۋىك و جىڭرى سەرۋىك و سكرتېرى پەرلەمان بە مەرچىك يەك لە سى ئەندامى دەستەى سەرۋىكاپەتى ئافرەت بى.

2-لە ھەر ماددە و برگەپەكى ئەم پەپرەۋەدا دەستەۋاژەى جىڭرى دووم ھاتىبىت دەگۇردرىت بۇ سكرتېرى پەرلەمان.

بەرىز د.رېۋاز ھايق حسن/ سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرىزان ئەندامانى پەرلەمان، ئىمە ئىستا سى بژاردەمان ھەپە بۇ ئەۋەى دەنگى لەسەر بدەپن، ئامازە بە برگەى دووم لە ماددەى (91) ھەر سى بژاردەكە بە داۋى يەك دا دەخەپنە دەنگدان، كامپان دەنگى زياتر ھىئا ئەۋە دەپتە ماددەپەك لە ھەموارەكە، ماددەى دووم سى پېشنىار ھەپە:

پېشنىارى يەكەم/ وەك ئەۋەى بەرىز سەرۋىكى لىژنەى ياساى خوئندىپەۋە، وەكو خۇى، وەك ئەۋەى لە ناو پرۇژەكەدا ھاتبوو تەنھا وشەى (لانى كەم)ى بۇ زىاد دەكرى، ئەۋەش لەرۋوى مەنتىقىپەۋە تەۋاۋە، چونكە ئەۋەى لە ناو پرۇژەكە ھاتبوو ئىجبار دەكات ئىللا دەبى يەك كەس لە سەرۋىكاپەتى ژن بى، لە كاتىك دا ئەۋەپان دەرفەت دەدات دانەپەك زياتر ژن بى، لەبەر ئەۋە پېشنىارى يەكەم دەخەپنە دەنگدان:

دەستەى سەرۋىكاپەتى پىك دىت لە سەرۋىك و جىڭرى سەرۋىك و سكرتېرى پەرلەمان لانى كەم يەككىك لە سى ئەندامى دەستەى سەرۋىكاپەتى ئافرەت بى.

ھەر ئەندامىكى بەرىزى پەرلەمان لەگەل ئەم دەقەى دەستى بەرز بكاتەۋە؟ زۇر سوپاس، (89) ئەندامى پەرلەمان دەنگى بەم پېشنىارە داۋە، پېشنىارى دووم وەك خۇى تەنھا خالىك بۇ رىزبەندى ژمارە (3) بۇ ماددەى (10) زىاد بكرىت بەم شىۋەپە:

يەككەك لە پۆستەكانى جىڭرى سەرۋك يان سكرتېرى پەرلەمان بىدرېتە ئەندامىكى فراكسىيۇنى ئۆپۈزسىيۇن لە پەرلەمان.

ھەر ئەندامىكى بەرپىزى پەرلەمان لەگەل ئەم پېشنىيازەيە با دەست بەرز بىكاتەوہ؟ بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان پېشنىيازى دووہم (18) دەنگى ھىناوہ، پېشنىيازى سىيەم وەك خۇى، فەرموو قسە بىكە.

بەرپىز ھىقىدار أحمد سلمان:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

پەرلەمانتار بۇى ھەيە لە دوو پېشنىيار دا لە ھەردووكى دەنگ بىدات؟ سوپاس.

بەرپىز د.رېواز ھايق حسن/ سەرۋكى پەرلەمان:

بەلئى لە حالەتى سى بژاردە و چوار بژاردەدا پەرلەمان بۇى ھەيە بۇ يەك بژاردە دەنگ بىدات، ئەگىنا رەقەمەكە زۆر زياتر دەكات لەوہى كە لە ناو قاعەكەدا دانىشتووہ، بۇ نمونە (80) كەس بۇ پېشنىيارىك دەنگ بىدات، (30) كەس بۇ پېشنىيارىكى تر، (15) بۇ پېشنىيارىكى تر زۆر زياتر دەكات لەو عەدەدى كە ئەندامانى پەرلەمان لىرەن، لەبەر ئەوہ لە حالەتى دەنگدان بە يەككەك لە بژاردەكان ھەر ئەندامىكى بەرپىزى پەرلەمان بۇى ھەيە بۇ يەك بژاردە دەنگ بىدات و ئەوہ رەنگە كۆنترۆل كىردنى بۇ دەستەى سەرۋكايەتى ئاسان نەبى، بەلام ئەوہ زياتر مەستەلەيەكى مۇرالى يە، تىكا دەكەم پابەندى ئەوہ بن، بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان پېشنىيازى سىيەم ماددەكە وەكو خۇى ئەوہى كە لە ناو راپۇرتى يەكەم دا ھاتبوو:

1-دەستەى سەرۋكايەتى پىك دىت لە سەرۋك و جىڭرى سەرۋك و سكرتېرى پەرلەمان بە مەرچىك يەك لە سى ئەندامى دەستەى سەرۋكايەتى ئافرەت بى.

2-لە ھەر ماددەيەك و بىرگەيەكى ئەو پەيرەوہ دەستەواژەى جىڭرى دووہم ھاتبى دەگۆردىت بۇ سكرتېرى پەرلەمان.

ھەر ئەندامىكى بەرپىزى پەرلەمان لەگەل ئەم بژاردەيەيە با دەست بەرز بىكاتەوہ؟ ھىچ كەسىك لەگەل ئەم بژاردەيە نيە، كەواتە پېشنىيازى يەكەمى لىژنەى ياساى بە دەنگى (89) ئەندامى پەرلەمان پەسەند كرا، فەرموون ماددەى دواى ئەوہ.

بەرپىز بژار خالد عبدالله:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ماددەى سىيەم:

دوو پېشنىيار ھەيە:

پېشنىيارى يەكەم/

ماددەى (14) بىرگەى (حەوتەم) لانەبىردىت.

پېشنىيارى دووہم/ وەك خۇى ماددەى (14) بىرگەى (حەوتەم) لىبىردىت.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان، ئىمە لەبەردەم دوو بىزاردەين، بىزاردەيەگيان (يەكەم) ە كە دەلى ماددەى (14) برگەى (حەوتەم) لانەبىردى، ھەر ئەندامىكى بەرپىزى پەرلەمان لەگەل ئەم بىزاردەيەى با دەست بەرز بىكاتەو؟ بەرپىزان ئەو ماددەيەى كە دەلى (ئەگەر يەك كەس كاندىد بوو بۇ ھەر پۈستىكى دەستەى سەرۋكايەتى بە ناو لىنان دەبىتە سەرۋكى پەرلەمان يان جىگرى سەرۋكى پەرلەمان يان سىكرتېرى پەرلەمان)، ھەر كەسىك لەگەل ئەوئەى ئەو ماددەيە لە ناو پەپىرەو وەكو خۇى بىمىنىتەوئە ئىستا دەنگ دەدات، بەلى، بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان ئىستا ئىو دەنگتان دا بە ماددەكە موخالىف، يەنى ئەو (52) بەرپىزەى دەنگيان دا موخالىفە بۇ ياساى ھەلباردن، ئىمە مامەلە لەگەل دەنگەكانتان دەكەين، بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان ھەر كەسىك لەگەل ئەوئەى ئەم ماددەيە لادىرېت لە پەپىرەو با دەست بەرز بىكاتەو؟ بەرپىزان دەرفەتىكمان بدەنى، بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان پىشنىيازى يەكەم (65) دەنگى ھىناو، ئىستا پىشنىيازى دووم دەخەينە دەنگدان كە دەلى ئەو ماددەيە لادىرېت، فەرموون، بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان سوپاس، (30) ئەندامى پەرلەمان لەگەل ئەوئەى لادىرېت، كەواتە پىشنىيازى يەكەم قبول كرا دەبىتە ماددەيەك لە ھەموارەكە، فەرموون ماددەى (4).

بەرپىز بىزار خالد عبدالله:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ماددەى (چوارەم)

وەك خۇى و ھىچ پىشنىارىك نىيە، ئەسلەكەى واىە (وشەى سەرۋكايەتى بوو ووشەى دەستە لە ھەر برگە و ماددەيەكى ئەو پەپىرەو دا ھاتبى زىاد دەكرېت).

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان، ماددەى چوارەم ھىچ پىشنىارىك نىيە، وەكو خۇى ووشەى سەرۋكايەتى بوو ووشەى (دەستە) لە ھەر ماددە و برگەيەكى ئەم پەپىرەو دا ھاتبىت زىاد دەكرېت، ھەر ئەندامىكى بەرپىزى پەرلەمان لەگەل ئەوئەى كە ئەم ماددەيە بىتە بەشىك لە پەپىرەو كە فەرمو دەستتان بەرز بىكەنەو، بەرپىزان ئەم ماددەيەش بە دەنگى (83) ئەندام پەرلەمان پەسەند كرا، فەرموون ماددەى دواى ئەو.

بەرپىز بىزار خالد عبدالله:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ماددەى (پىنچەم)

پىويست بە ھەموار كىردن ناكات و ھىچ پىشنىازىكىش نىيە.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان، ھەر بەرپىزىك لەگەل ئەوئەى كە ئەو پىشنىارەى لىژنەى ياساى كە لە ناو راپۈرتەكە ھاتوو وەكو خۇى بى فەرمو دەستتان بەرز بىكەنەو، ماددەكە بە دەنگى (79) ئەندامى پەرلەمان پەسەند كرا، ماددەى شەشەم فەرموون.

بەرپىز بىزار خالدىن ئالدى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددىنى شەشەم ۋەك خۇي ۋە ھىچ پىشنىيارىكىش نىيە، ئەسلەكەي بەم شىۋەيەيە:

بەرگەي ھەۋتەم لە ماددىنى (24) دەبىتتە بەرگەي يەكەمى ماددىكە ۋە رېبەندى بەرگەكانى تر ۋەك خۇي بەدۋاي دا دىن.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق ھىسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان، ھەر كەس لەگەل ئەۋەيە كە ئەم ماددىيە ۋەك ئەۋەي كە بەرپىز سەرۋىكى لىژنەي ياسايى خۇيىدىيەۋە بىتتە بەشيك لە ھەمۋارەكە فەرموۋ دەست بەرز بەكەنەۋە؟ بەرپىزان زۇر سوپاس، بە دەنگى (90) ئەندامى پەرلەمان پەسەند كرا، ماددىنى ھەۋتەم فەرموۋن.

بەرپىز بىزار خالدىن ئالدى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددىنى ھەۋتەم دوو پىشنىيار ھەيە:

پىشنىيارى يەكەم / ۋەك خۇي تەنيا دەستەۋازەي بەرۋار بەگۋەردىت بۇ رېككەۋت، بەم شىۋەيەي خوارەۋە: دەبىت سەرۋىكى لە نىزىكتىن دانىشتىنى پەرلەمان دا داۋاكارىيەكە بخاتە بەرنامەي كارەۋە بۇ ئەۋەي لە ھەمۋو بواريك دا لە ماۋەي (30) رۇژ لە رېككەۋتى پىشكەش كەردنى دەست لە كاركىشانەۋەكە بە دەنگى زۇرىنەي ئامادەبوۋان يەكلا بىكرىتەۋە.

پىشنىيارى دوۋەم / ۋەك خۇي:

دەبىت سەرۋىكى لە نىزىكتىن دانىشتىنى پەرلەمان دا داۋاكارىيەكە بخاتە بەرنامەي كارەۋە، بۇ ئەۋەي لە ھەمۋو بواريك دا لە ماۋەي (30) رۇژ لە بەرۋارى پىشكەش كەردنى دەست لە كاركىشانەۋەكە بە دەنگى زۇرىنەي ئامادەبوۋان يەكلا بىكرىتەۋە.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق ھىسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان، ئىمە لە بەردەمى دوو بىزاردەين، بىزاردەيەكەيان دەلى لە ھىياتى بەرۋار دەبى رېككەۋت بەكاربەينىرى، بىزاردەيەكەيشيان دەلى دەبى بەرۋار بەكاربەينىرى، ئىستا ھەر ئەندامىكى بەرپىزى پەرلەمان لەگەل ئەۋەيە لە ھىياتى ۋوشەي بەرۋار ۋوشەي رېككەۋت بەكاربەينىرى با دەست بەرز بەكاتەۋە، بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان زۇر سوپاس، (62) ئەندامى پەرلەمان دەنگى بەۋ بىزاردەيە داۋە، بىزاردەي دوۋەم بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان، ھەر ئەندامىكى بەرپىزى پەرلەمان لەگەل بىزاردەي دوۋەم بەۋەي كە ۋوشەي بەرۋار ۋەكو خۇي بىمىنىتەۋە با دەست بەرز بەكاتەۋە، بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان، بىزاردەي دوۋەم (19) دەنگى ھىنا، كەۋاتە بىزاردەي يەكەم پەسەندە، بەلام بەرپىزان ئەگەر دەرفەت ھەبى، بەرپىزان مادام ئىمە ۋوشەي (رېككەۋت) مان تەسبىت كەرد، لىرە رەنگە ئەۋە زۇر زۇر پەپرەۋى نەبى، بەلام داۋا دەكەم لەسەر رەزامەندى ئىۋە ۋە لىژنەي ياسايى ئىمە بەرگەيەكى تر بۇ ئەۋە ماددىيە زىاد بەكەين بىلىن لە ھەر

شوينيک ووشەى (بەروار) لە ناو ئەو پەپرەو هاتبوو بۆ ئەوەى (رېکەوت) دەگۆرئ، بۆ ئەوەى هەردوو ووشەگە لە ناو پەپرەو دا نەبن، ئەگەر پەسەندە بەرپزان لیژنەى یاسایى لە نیوان خۆتان مشاوەرەىەک بکەن، بەرپزان ئەو ئیزافەىەک نییە ئەو مەنتیقیکە مەنتیق، ناکرئ لە ناو ئەو پەپرەو لە هەندئ شوین رېکەوت بئ، لە هەندئ شوین بەروار بئ، مەنتیقە، ئیزافەکردنى شتیکی مەوزووعى نییە گە لە ئەسل دا وجودى نەبئ، بەرپزان دەزانین لە رووى پەپرەو ییەو سەرۆکی پەرلەمان ناتوانئ شتیکی ئیزافە بکات، بەلام ئیمە لیژنە لە دەستەى سەرۆکایەتى بەرپرسین لەوەى گە هارمونیەک لەو پەپرەو دا هەبئ، مادام برپارمان داو ووشەى رېکەوت تەسبیت بکەین دەبئ لە هەر شوینیک ووشەى بەروار هەبئ بیکەینە رېکەوت، ئەگەر لیژنەى یاسایى ئەو هیان پئ مەنتیقە لە رووى یاساییەو، دەیخەینە دەنگدان، پئیان مەنتیقى نییە نایخەینە دەنگدان، فەرموون کاک جلال.

بەرپز جلال محمد امین:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

دیارە بۆ خۆت دەزانى گۆرپنى زاراو تەنیا لەم رۆژە ناکرئت لە شوینیک بیگۆرئ و لە شوینیکى تر نەگۆرئ، دەگرا ئەندامانى بەرپزى پەرلەمان بۆ ئەوەى ووشەى بەروار بکرئ بە ووشەى رېکەوت و تەنھا نەک لە پەرلەمان، بۆ خۆت جەنابت چاک دەزانى لە نووسراوى فەرمى حکومەت دا بە بەروار هاتوو، ناکرئ تەناقوز لە ما بەینى پەرلەمان و حکومەت دا هەبئ، دەکرئ ئەگەر دەگۆرئ بە پرۆژەىەک تەقدیمیان بکردایە ئەو کات ئەگەر ببوایە بە بەروار فەرز کرایە لەسەر حکومەتیش بەروار بئ، ئەگەر ببیتە رېکەوت لەسەر حکومەتیش فەرز بکرئ گە رېکەوت بئ، ئەو تەناقوزە بەرپاستى من پئموایە ئەم بابەتەى ئیمە، ئەم هەموارەى ئیمە رەبئى بە زاراو نییە، بۆیە خستنهوئى زاراوگان رەبئى بە پرۆژەىەکى تايبەت هەیە، سوپاس بۆ بەرپزت.

بەرپز د.رېواز ھايق حسن/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپز سەرۆکی لیژنەى یاسایى قسەى ئەخیرمان بدەنئ.

بەرپز بزار خالد عبدالله:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ئیمە وەکو لیژنەى یاسایى پتریا زۆرینەیا دەنگا ل گەل هەندینە ل هەر جھەکئ د پەپرەوئ ناوخوئ پەرلەمانئ کوردستانئدا دەستەواژەئ بەروار هاتبى بپتە گۆرپن بۆ رېکەفت، ژ بەر هەندیشى داخزئش تە دەکەین بخرئتە دەنگدان، زۆر سوپاس.

بەرپز د.رېواز ھايق حسن/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپزان ئەندامانى پەرلەمان، هەر بەرپزیک لەگەل ئەو هیە لە هەر شوینیکى ئەم پەپرەو زاراوئى بەروار بەکار هاتبئ بکرئ بە رېکەوت با دەست بەرز بکاتەو؟ بەرپزان ئەندامانى پەرلەمان بە دەنگى (62) ئەندامى پەرلەمان ئەو برگەىە زیاد دەکرئ بۆ ئەم ماددەىەى هەموارەکە، بەئئ د.رېبوار، فەرموو.

بەرپىز رېئىوار عبدالرحىم عبدالله:
بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئەگەرچى من مەبدەئىيەن لەگەل ئەو نەبووم كە دەقىك بۇ ھەموارى ووشەيەك لەبرى بەروار بىرى بە رېكەوت، بەلام مادام دەنگى پىدرا و تەسبىت كرا پىموايە ئەو ئىزافەى كە جەنابت داوات كرا بخرىتە دەنگدان پىموايە ئەو زىادبوو، چونكە مادام لە بىرگەيەك دا ئاوا تەسبىت كرا (already) لە ھەموو بىرگەكانى تر واى لى دىت، ئەو ھى كە جەنابت ئىستا خستتە دەنگدان من داوا لە جەنابت دەكەم پىرسىار دەكەم پالپشت بە چ دەقىكى ياسايى نىو پەپرەوى ناوخۇ خستتە دەنگدانەو؟ سوپاس.

بەرپىز د.رېئىواز ھايق حسن/ سەرۋىكى پەرلەمان:

بەللى كاك كاروان، دوايى جوابت دەدەمەو، بەللى فەرموو.

بەرپىز كاروان عبدالرحىم عبدالله:
بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

من ھەمان بۇچوونم ھەبوو، من پىموايە كاتىك كە لە يەككىك لە ماددەكان كە ھەموار كرايەو ووشەكە گۇپرانكارى بەسەردا ھات بە دەنگى زۇرىنەى بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان، پىويست بەو ناكات كە دووبارە بخرىتەو دەنگدان، چونكە لەشويىنىك بۇ رېكسازى و ووشەسازى ناو پەپرەوى ناوخۇ مادام لە شويىنىك ئەو ووشەيە بەكار دىت و بە دەنگدانە، كەواتە دەبى لە ھەموو شويىنەكانى تر ھەمان ووشە دەبى بگۇردىت و دەنگدانى پىويست نەبوو، سوپاس.

بەرپىز د.رېئىواز ھايق حسن/ سەرۋىكى پەرلەمان:

بەللى كاك د.كاظم، فەرموو.

بەرپىز كاظم فاروق نامق:
بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

تەنھا دوو نوقتەم ھەيە، نوقتەى يەكەمىان بەرپاستى ئەو دەنگدانەى ئىستا كرا، ئەم نوقتەيە خرايە دەنگدانەو بە تەواوتى پىچەوانەى پەپرەو، لە ھىچ شويىنىكى پەپرەودا جىبى نەبۇتەو، ئەو يەك، دووھمىش ئايا ئىمە لە ھەرىمى كوردستان ھىچ كىشەيەكمان نىيە تەنھا خەرىكى بەروار و رېكەوت بىن؟.

بەرپىز د.رېئىواز ھايق حسن/ سەرۋىكى پەرلەمان:

بەللى، كاك مەم، فەرموو.

بەرپىز مەم برھان محمد قانع:
بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

من ھاوپرام لەگەل ئەو ھاوپرپىانەدا، فىعلەن ئەو دەقىكى پەپرەوى نەبوو كە جەنابت خستتە دەنگدان، دوو/ مەسەلەى ئەو دەبوو پىشتەر بەداخەو لە دانىشتنى دووھم دا مەسەلەن ئىستىنساخ بىرايەتەو، ھەردووكان غەلەتن، ئەگەر بۇ پەرلەمان و پەپرەو كەى خۇى لە ئەسل دا ووشەيەك نىيە ناوى بەروار بى،

بەرۋارى يە ناۋچەيەكە جىگىر كراۋە ۋەكو تارىخ، مەسەلەى رېكەۋتېش سودفەيە، بۆيە ئەۋ مەسەلەيە (مىژوو) بەكار بەينرايە ياخود (رۇژ) بەكار بەينرايە بەجېت بوو، بەداخەۋە خرايە دەنگدان و پۇيشت، سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

بەلى، بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان ئىمە بەرپىسىن لەۋدى كە ھاۋرپىكى ھەبى لەۋ تەعدىلەى كە ئىستا كراۋە، ئىمە لەۋ ماددەى پىش ئەۋە عەينەن ئەۋە بېرگەيەكمان ھەبوۋە كە دەلى (لە ھەر شوپىنىك دەستەۋاژەى (جىگىرى دوۋەم) ھاتوۋە دەكرى بە (سكرتېر)، مادام لېرە ئەۋە ۋوشەيەكە چەند جارېك دووبارە دەبىتەۋە پىشت بەۋ دەنگدانەى كە پىشتىر كىردمان لەسەر ماددەيەكى تر و ئىمە بۇشايەكمان ھەيە، ئەۋ بۇشايەكمان پىر كىردەۋە، فەرموون ماددەى دۋاى ئەۋە.

بەرپىز بەرپىز بۇار خالە عبداللە:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ماددەى ھەشتەم:

دوۋ پىشنىار ھەيە:

پىشنىارى يە كەم: ۋەك خۆى تەنیا دە ستەۋاژەى تىكۆ شەر و دېرى نەكانى شاخ بۇلىز نەى- پىشمەرگە زياد بىرېت بەم شېۋەيەى خوارەۋە:

-لېزنىەى پىشمەرگە و تىكۆشەر و دېرىنەكانى شاخ.

پىشنىارى دوۋەم: تەنیا خالى چوارەم ھەموار بىرېت بەم شېۋەيەى خوارەۋە:

-لېزنىەى كاروبارى كۆمەلەيەتى و خاۋەن پىداۋىستىيە تايبەتەكان.

-لېزنىەى داكۆكىكرىد لە مافى مرۆف.

پىشنىارى سىيەم: تەنیا خالى چوارەم ھەموار بىرېت بەم شېۋەيەى خوارەۋە:

-لېزنىەى كاروبارى كۆمەلەيەتى.

-لېزنىەى خانمان و مافى مرۆف.

پىشنىارى چوارەم: تەنیا خالى چوارەم ھەموار بىرېت بەم شېۋەيەى خوارەۋە:

-لېزنىەى كاروبارى كۆمەلەيەتى و داكۆكىكرىد لە مافى مرۆف.

-لېزنىەى داكۆكىكرىد لە مافى ژنان.

پىشنىارى پىند جەم: خالېك بە زنجىرەى پىنج زياد بىرېت ماددەى (29) بىر گەى پىند جەم ھەموار

بىرېت بەم شېۋەيەى بىرېتە دوۋ لېزنىە:

-لېزنىەى پەرۋەردە.

-لېزنىەى خويندنى بالاً و توپىزىنەۋەى زانستى.

پىشنىارى شەشەم: ۋەبەرھىنان بىرېتە سەر لېزنىەى دارايى و كاروبارى ئابوورى.

پیشنیاری حەوتەم: خالی دوووم هەموار بکری بەم شیوهیهی خوارەوه:
-لیژنەى شارەوانى و گەشت و گوزار و گواستەوه و گەیاندن و شوینەوار.
-لیژنەى ئاوەدانکردنەوه و نیشتەجێکردن و وەبەرھێنان.

پیشنیاری هەشتەم: خالی دوووم هەموار بکریت بەم شیوهیهی خوارەوه:
-لیژنەى شارەوانى و گەشت و گوزار و گواستەوه و گەیاندن.
-لیژنەى ئاوەدانکردنەوه و نیشتەجێکردن.

پیشنیاری نۆیەم: وەك خۆى:

1- ماددەى (29) سییەم هەموار دەکریتەوه لیژنەکە دەکریتە دوو لیژنە بەم شیوهیه:
-لیژنەى پیشمەرگە.

-لیژنەى ناوخۆ و ئاسایش و ئەنجومەنە خۆجێیەکان.

2- ماددەى (29) یازدەهەم هەموار دەکریتەوه و دەکریتە دوو لیژنە بەم شیوهیه.

-لیژنەى شارەوانى و گواستەوه و گەیاندن و گەشت و گوزار.

-لیژنەى ئاوەدانکردنەوه و وەبەرھێنان.

3- ماددەى (29) سیزدەهەم هەموار دەکریتەوه دەکریتە دوو لیژنەى بەم شیوهیه:
-لیژنەى دەستپاکى.

-لیژنەى کاروبارى پەرلەمان و سکالاً.

4- ماددەى (29) یازدەهەم هەموار دەکریتەوه و دەکریتە دوو لیژنەى بەم شیوهیه:

-لیژنەى کاروبارى کۆمەڵایەتى و داکۆکى لە مافى مرۆف.

-لیژنەى داکۆکى لە مافى ئافرەت.

بەرپێز د. رێواز فایق حسن/ سەرۆکى پەرلەمان:

دەستتان خوش بێ، کاک (سیروان) بەلام خالی پەپرەوى بێ، فەرموون.

بەرپێز سیروان فرج محمد:

بەرپێز سەرۆکى پەرلەمان.

بۆ ئەوهى نەکهوینە هەمان کێشه که پیشتر بوو، بۆ ئەوهى بە سەریا نەرەوا، لێره ماددەى هەشتەم دەلى
پێشنیازى ئە کەم وەك خۆى تەنیا (تیکۆ شەر و دیری نەکانى شاخ) ئە مە هەلە یە ئەو (و) زۆر زیاده یە
(تیکۆشەرە دیری نەکانى شاخ)، من پیشنیاریکى ترم هەیه ئەگەر قبۆل بفرموون.

بەرپێز د. رێواز فایق حسن/ سەرۆکى پەرلەمان:

راستکردنەوهت کردوو دەستت خوش بێت، (شادى) خان، فەرموون.

بەرپێز شادى نوزاد وھاب:

بەرپێز سەرۆکى پەرلەمان.

هەمان خالی کاک (سیروان) م هەبوو، سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز ھايىق حسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان، كاك (بەمن)، فەرموون.

بەرپىز بەمن كاك عبدالله احمد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئىمە لە دانىشتنى دووم لە خويىند نەۋەى دووم ما ئىمە و تمان لىژنەى كار و كارو بارى كۆمەلە يەتى بەجىيا، لىژنەى مافى مرقۇف و ئافره تانىش بە جىيا، پ شتگىرىش كرا لە يەن سى ئە ندامى پەرلەمان و زياترىش بەلام لە ناو ئەمە نەھاتوۋە ئەمە بۇ دەنگدان ئەو خالە ئىزاڧە نەكراۋە.

بەرپىز د. رېۋاز ھايىق حسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

لىژنەى ياساىي فەرموون جۋابى كاك (بەمن) بدەنەۋە.

بەرپىز جلال محمد امين:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ۋەك ئا گادارى ئىمە لە خويىند نەۋەى دووم چەند جار يك ئا گادارى ئە ندامانى بەرپىزى پەر لەمانمان كردهۋە، سەبارەت بەۋەى كە ھەر پى شنىارىكىان ھە يە ۋە پ شتگىرى ھە يە بە نوو سىن ئارا ستەى لىژنەى يا ساىي ب كەن ۋە ھەموو ئەو پى شنىارانەى بە نوو سىن بە خەتى خۇ يان ئارا ستەيان كردهۋىن تىييدا جى كراۋە تەۋە، بەلام د يارە ئەو بەرپىزا نە نەيان ناردوۋە، بۇ يە ئىمەش ناتوانىن كۆى ق سەكان زە بت ب كەين لە مەرزەرىكا ۋە بەنا چارى ئەۋە ندمان جىي كردهۋە، سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز ھايىق حسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىزان لە لىژنەى ياساىي بۇ جارىكى تر ھەۋلىدەن بىنووسنەۋە، پىشنىارى بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمانى كوردستان، بەرپىزان ئە ندامانى پەر لەمانىش بۇ يارمەتيدانى ھاورىكانتان لە لىژنەى يا ساىي داۋاتان لى دەكەين ھەر بەرپىزىك كە پىشنىازىكى تازە دەكا و لەناۋ راپورتەكەنىيە لى خۇى دەقلىك بنووسى، كە سى يەكەم ھەر كەسىكە دەزانىن ئەمە لە پەيرەۋا نەھاتوۋە، بەلام يارمەتى ھاوکارانتان بدەن، لەلای خۇى دەقكە بنووسى ۋە ھەر ھاورىيەكى لەناۋ فراكسىۋنە جىاۋازە كان لەناۋ فراكسىۋنەكەى خۇى پشنىوانىان كرد ناۋى بنووسى، تەنيا بۇ ئا سانكارى دەزانىن ئەمە ۋاجىبىك نىيە، ئىلتىزامىك نىيە لە سەرتان، بەلام ھاوكارى ھاورىكانتان لە لىژنەى ياساىي بكن بە دەقە و بە پشنىوانىكان، كاك (اوميد)، فەرموون.

بەرپىز ئوميد عبدالرحمن حسن:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ھىچ بىۋىست نا كات ئە ندامى پەر لەمان با بەتىك دەخا تە روو دەقە كە بنووسى، دە كرى ھاو كارى لىژنە بىت دىۋە ئەو كات داۋاپكەن، بەلام با ئەۋە نەبىتە مەرجىك لىژنەى يا ساىي كارى ئەۋان ھەموو ئەو پى شنىارانە رىكب خەن، ۋەرگرتنى پى شنىارەكان ئەۋان د يارى دە كەن بىت تە عورفىك كە

كات يېك با به تيكي ديكه ئاوارەت بېيت ئهوا مېر يېك بېد نەو، نەخېر مەرج ني يە ئه ندامى پەر لەمان نەبنووسى وه نەپشتوانى بەرپزيكى تر بکات.

بەرپز د. رېواز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

ئيمە وتمان ئەمە پابەندەى نيبه، ئيلتيزام نيبه وه ئەگەر ئەندامى پەرلەمان ئەوہى نەکرد ليژنەى ياسايى ناتوانن بليين ئەوہيان نەکردووه، لەسەرەتاوہ پيمان وتن وەکو ھاوکارى بۇ ھاوريگانانان لە ليژنەى ياسايى، يەعنەى پابەندىيەك نيبه، بەلام ھەم بۇخوتان باشتەر وە ھەم بۇ ليژنەى ياسايش ئا سانكارىيە، بەرپز كاك (پيشەوا)، فەرموون.

بەرپز پيشەوا طاھر مصطفى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پر سيارم بۇ ليژنەى ياسايه، بۇ چى پيشنيازەكان ھەمووى بە يەك پاكيج خراونە تە روو؟ يەعنەى ئيستا پيشنيازى نۆ يەم لە ليژنەى چوارەما من لە پيشنيازى سييەما شتيكەم و تووہ ئيستا بۇ چى ھەمووى بۇ تە يەك پاكيج، يەعنەى بۇ نمونە لە ليژنەى كاروو بارى كۆمەلا يەتى ليژنەى خانمان و مافى مروف، من لە پيشنيازى نۆ يەما لە گەلى ھاورا نيم باشە، خراوہ تە پيشنيازى نۆ يەم، بەلام لە لە گەل سى ماددەى ترى ھاورام بۇ چى نا چارەم شتيكى تيا بى كە من قبولم نەبیت، لە شويينيكي دي كە پيشيازەم كردد بىت بۇر يېك نەخراوہ؟ پيشنيازەكان يەك يەك بخري نە دەنگدا نەوہ مەعالەجەيەكى لەم جوړە بكریت، سوپاس.

بەرپز د. رېواز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

گەشت، وادەكەم جوابتان بدەنەوہ، كاك (چيا)، فەرموون.

بەرپز چيا حميد شريف:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەو پيشنياراد كۆمبوو نا دووہم دا ھا تە بەحس كرن ھەموو نەھاتيە تە سجيل كرن، بۇ نمو نە دك تۇر ز يدانى پيشنيار كر بوو كە ل ليژنا شارەوانىي كەليما شينوار بي تە ز يدە كرن و پ ينج كە سا پ شتەفانيا فى رەئ بى كر بوو ئەك سەريەتا برادەر يت فراك سيونيت دى زى پ شتەفانيا وى رەئ بى كر يە نە، بەلى ب مخابنيشە ئەف پيشنيار نەھاتيە تە سببت كرن، ئەو يا كاك جلالى بەحس كرى ھەر كە سەك پيشنيارى ب دەستى بنقيسيت ب راستى ناكريت پيوستە ئەو بهيت تەسجیل كرن، سوپاس.

بەرپز د. رېواز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

دەست خۆش، كاك (شوان) فەرموون.

بەرپز شوان كريم محمد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ھەمان كيشەمان ھەيە.

بهریز د. ریواز فایق حسن/ سەرۆکی پەرلهمان:

وا دهكهم ئیستا لیژنه‌ی یاسایی وهلامتان بدهنهوه، كاك () فەرموو.

بهریز شوان محمد کریم:

بهریز سەرۆکی پەرلهمان.

هه‌فال (رز گار عیسا) پێشنیاری کرد که لیژنه‌ی وه به‌رهینان بکهوێته بهر لیژنه‌ی شاره‌وانی و ناوه‌دانکردنه‌وه و گواستنه‌وه و گه‌یاندن به‌یه‌که‌وه بن، زیاتر له چوار پەرله‌مانتار پالپشتیان کرد به هه‌مان شیوه جیگیر نه‌کراوه له پێشنیازه‌که، سوپاس.

بهریز د. ریواز فایق حسن/ سەرۆکی پەرلهمان:

كاك (زانا) فەرموون.

بهریز زانا خالد سمایل:

بهریز سەرۆکی پەرلهمان.

پێم وایه ئه‌وه‌ی من ده‌یخه‌مه روو ره‌نگه ته‌نها غه‌له‌تی ئیملائی بی، پێشنیارمان کرد که لیژنه‌ی کارو باری کۆمه‌لایه‌تی و شه‌ی کاری له‌پێش زیاد بکریته، چونکه وهزاره‌ته که ناوی وهزاره‌تی کار و کارو باری کۆمه‌لایه‌تییه ئه‌م پێشنیاره به نوویسنیش ئاراسته‌ی لیژنه‌ی یاساییمان کردوو، زۆر سوپاس.

بهریز د. ریواز فایق حسن/ سەرۆکی پەرلهمان:

(خدیجه) خان فەرموون، نوخته‌ی نیزامیه؟

بهریز خدیجه عمر طه:

بهریز سەرۆکی پەرلهمان.

وه‌کو ئه‌ندامی لیژنه‌ی یاسایی.

بهریز د. ریواز فایق حسن/ سەرۆکی پەرلهمان:

نا با خۆیان وهلام بدهنه‌وه، (خدیجه) خان لیژنه‌ی یاسایی ده‌بیت خۆیان له‌سه‌ر مه‌نه‌سه جواب بده‌نه‌وه، ئه‌گه‌ر قسه‌یکت هه‌یه جیاوازه، به‌لام وه‌کو لیژنه‌ی یاسایی، با ئه‌وان روونکردنه‌وه بدهن ئه‌گه‌ر له‌و مسته‌وايه نه‌بوو یا ئه‌وه‌ی که تۆ ده‌تویست نه‌یان وت دهر‌فەت ده‌دم به‌سه‌ر چاو، به‌ریز سەرۆکی لیژنه‌ی یاسایی، فەرموون.

بهریز بژار خالد عبدالله:

بهریز سەرۆکی پەرلهمان.

مه‌ پێشتر ژێ د کۆمبوو نا ده‌سته‌یا سەرۆکایه‌تی د لیژنا ژێ د گه‌ل ده‌سته‌یا سەرۆکایه‌تی پەر له‌مانی ئو جاره‌کادی ژێ د گه‌ل سەرۆکایه‌تی پەر له‌مانی د کۆمبوو نه‌کی دا لیژنا یاسایی مه‌ ته‌ئکید کره‌فه ئو دوو جارا ژێ د دانیشتنا پەر له‌مانی دا، چار جاران لیژنا یاسایی ب ره‌سمی دا خاز کریه، میکانیز مه‌کا گو نجاو بیته‌ دیتن بۆ نفیسین و وه‌گرتنا پێشنیاریت ئه‌ندام پەر له‌مانی به‌ریز، هه‌رچه‌نده لیژنا یاسایی درێخی و

كەم تەرخەمى نەكرىيە ئەفا پېۋىست مە يا نقىسى و يا تەسجىل كرى، ئى ھىندەك ھالەت ھە نە ب راستى مە گەلەك جارا ئەندامىت پەرلەمانى ئاگەھدار كرىنە كو ئەگەر ئەندامەكى پەرلەمانى پىشتىگىريا ھەفالىھكى خۇ بکەت پىتقىيە سىرىچ بىژىت ئەز پىشتىگىريا فلان ئە ندام پەرلەمانى دكەم، گە لەك جارا ئە فە دبىتە كىشە كو ئەندامىت پەرلەمانى گلەيى ژ لىژنا ياسايى بکەت، ئەم ب فى چەندى پابە ندىن پېۋىستە نە سى سەرىچ ئەندامى پەرلەمانى ئىشارەت پى بدەت كو پىشتىگىريا فلان ئەندام پەرلەمانى دكەت، ئەفا سەبارەت ب لىژنا شارەوانى و شوپنەوارا د پىشنىارا ھەفتى دا ھەي لىژنەي شارەوانى و گەشت و گوزار و گواستەنەو و گەياندن و شوپنەوار، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، (خىجە) خان دەتەوئ قسە بکەي، فەرموون.

بەرپىز خىجە عمر طە:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

م نىش وە كو ئە ندامى لىژ نەي يا سايى كە زۆر جار تەنك ىدما ن لە سەر ئەو ە كردي يە كە چ لە سەر مەنە صەبى، چ لە شوپنى خۇي دابنى شى دە توانى قسە بکەي وا بزائەم، بەس زۆر جار ئى مە توو شى كرىتى شوپن دە بىن لە بەر ئەو ە پى مان خۇش نى يە با ئەو جارە وە كو جارى دى كە ئەو شتە دوو بارە بىتەو ە، بۇ يە ھەر بە پېۋىستمان زانى ھەر لە شوپنى خۇ مان قسە بکەين كاك (بىژار) ئا مازەي پىدا لە سەر مە سەلەي ئەو ەي كە پى شنىازى ھەف تەم ئا مازە بە لىژ نە كراو ە كە با سى لىژنەي شارەوانى و گەشتوگوزار و شارەوانى و گواستەنەو و گەياندن كراو ە، سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

دەست خۇش، (روژان) خان فەرموون.

بەرپىز روژان محمد كرىم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە پىر سىارەكەي كاك (پى شەوا) بۇ وەلامى ئەو ە پېۋىستمان بە زىادكردى بىرگە يەك بوو بۇ ماددەي (91) چونكە دە سەلات لىژ نەي يا سايى ناتوانىن پى شنىارىك ھەفالىك دەپ كا بىننىن لە گەل يەككى ترا دە مچى كەين، بۇ رىكخ ستنەو ە پېۋىستمان بەو ە بوو زۆر بەي ئەندا مەكان و تىان پېۋىستە ئەو بىرگە يە لابر ىت، پېۋىست ناكات بىمىن تەو ە لە پى شنىارەكانا كە ھاتو ە لە پى شنىارى لىژ نەي يا سايى، بۇ يە ئى مە داواي ئەو دە سەلاتەمان كرى كە بدرى بە لىژ نەي يا سايى، بۇ يە رىكخ ستنەو ە و بۇ ئەو ەي ھىچ كە سىك گ لەيى نەكات كە راپە كەي نەخرا يە ناو پىشنىارەكانەو ە، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

كاك (عثمان) فەرموون.

بەرپز عثمان كریم سوارە:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەن سبەت ماددەى ھە شتەمەو دە یارە ئەو بپر گەى كە ز یادكراو، ئی مە پپ شنیارمان كرددو و ئەو بپرگە یە (تیکۆ شەرە دپری نەکانى شاخ) ە نەك (تیکۆ شەر و دپری نەکانى شاخ) ە، ھ یوادارم وە كو رەھەندیكى نیشتمانى تەماشای ئەو خالە بكریت بۆ زیاد كردنى، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رپواز فایق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

كاك (د.زیدان) فەرموون.

بەرپز زیدان رشید خان اودل:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

م نیش ھاورام لە گەل كاك (پپ شەوا) دە كرى پپ شنیارەكان خال بە خال ھەموو پپ شنیارەكان ئا ماژەى پپ كرى، بۆ نمو نە من لە گەل پپ شنیاری نۆ یەمەم، بەلام پپ شنیاری ھەو تەمیش دە مەوئ دەنگى لە سەر بدەم، جا لەو كا تەدا ھەموو لیژ نەكان پپ شنیارەكانیان بە ج یا ئا ماژە پپ كردبا یە، بۆئەوئەى ئیمە بتوانین لیژنە بە لیژنە دەنگى لەسەر بدەین، سوپاس.

بەرپز د. رپواز فایق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

لە راستیا دەنگدان لەسەر ماددەكان، پپ شنیازە یاسا و بپرارەكان ماددە بە ماددە دەبى وە لیژنەى یاسایش پابە ندەى ئەو ماددەى پەیرەو بوون، بۆ یە ناتوانین بپرگە بە بپرگە بیخەینە دەنگدان، كاك (عباس)، فەرموون.

بەرپز عباس فتاح صالح:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

جەنابت روونكردنەو كەت دا، بەلام ئی مە پپ شتریش لیژنە كە خو شمان ق سەمان لە گەل ئیو كرد باسى ئەوومان كرد كە ئەو ماددە یەك لەو كپ شانەى كە لە سەرى دەبیت لە مە سەلەى دەنگدان، لە بەر ئەوئەى پپ شنیارەكانمان ئی مە بەجیا نوو سیو، بەلام پپ شنیاری لەكوئى ماددە كە لە یەك بە شیەتى، ئە گەر ئە ندامیکیش دە نگ بۆ ئەو پپ شنیارە بدات تەبەعن ناتوانى بۆ ماددە ئە صلەكە بۆ كوئى ماددە كە بدات یەك جار دە نگ بدات، ئی مە لە سەرتا ئە مە وا نەبوو، چونكە ئەو ھەر پپ شنیاریك كوئى ماددە كە وەك خوئى زانیدەن ئەم پپ شنیارەى ئەم برادرەى تپدا ج یا كراو تەو، بۆ نمو نە ئەوئەى پپ شمرگە تیکۆ شەرەكان ماددە كە كوئى گ شتى ھەموویان لیژ نەكان وەك خوئى بەس پپ شنیارەكە بوو ئە مەیان چاككریت، پپ شنیاریكى تر لیژنە شارەوانییەكان كراو یەككى تر لە ئاوەدانكردنەو كراو ئە مە لە بەر ئەوئەى ماددە كە بەپپى پەیرەوا دەبیت ماددە بە ماددە دەنگى پپ بدرى، ئە مەش ھەموو ئەو پپ شنیارانە و ھەموو لیژ نەكان یەك ماددە یە، بۆ یە لە بەر

ئەوۋە ئەوۋى كاك (پې شەوا) دە ئى را ستە، بەلام ئە مە بەپى پەيرە و يا سائە مە ميكانيز مە، سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

بەرپىزان لە ليژنەى ياسايى بەگوپىرەى برگەى دووم لە ماددەى (89) بۆ لە مەودوا ليژنەى ياسايى لە گەل ليژنە تايبەتمەندەكان، يا ئەگەر پيشنيازه ياسايەك يا پرۆژە ياسايەك بە تەنھا ئاراستەى ليژنەى ياسايى كرابوو ئىۋە دەتوانن ئامازە بە برگەى دووم لە ماددەى (89) كەدەلى (ليژنەى تايبەتمەند بە ھەماھەنگى لەگەل ليژنەى ياسايى سەرجم پيشنياز و راپەكان بە ھەند وەردەگرن و سەرلەنوئى دارشتنەۋە بۆ ئەو ماددانە دەكەن كە پىۋيست دابرىژرئىنەۋە، ئەگەر پىۋىستى كورد روونكردەنەۋەش دەدەن، بۆ لەمەودوا ئامازە بە برگەى دووم لە ماددەى (89) بەرپىزان لە نيوان خويىندەۋەى دووم و خويىندەۋەى سىيەما ئەو دەسەلاتەتان ھە يە تكا يە ممارە سەى ئەو دەسەلاتەى خۆتان بىكەن بۆ حالە تەكانى تر، كاك (د. رىبوار)، فەرموون.

بەرپىز رىبوار عبدالرحيم عبدالله:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

د يارە لە پىرەۋى ناوخۆى پەر لەمانى كورد ستاندا زۆر بە روو نى باس لەۋە كراۋە كە بە چ ئال يەتەك كات ئىك پى شنيارىكى ھەبوو پەر لەمانتارىك يادا شت ئەكرى، تە سجيل دە كرى بەو شىۋەيەى كە سى ئە ندامى بەرپىزى پەر لەمان پ شتيوانى ب كات، ئەۋەش بە شىۋەيەكى زم نى بە شىۋەيەكى زارە كى ئەم پى شنيارانە تەرح دە كرى ئەك بە شىۋەيەك بە نوو سراۋ بىت، بۆ يە من داۋادە كەم بەرپىز بر ياردەرى ليژنەى ياسايى لە كاتى دانى شتنى ئاۋاى يا ئەو پى شنيارانەى كە سى پالپ شتى ھە يە لە لا يەن سى ئە ندام پەرلەما نەۋە بر ياردەرى بەرپىزى ليژنە خۆى يادا شتى ب كات بۆ ئەۋەى ئەو ئىشكالىاتانە دروست نەبى، سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

دروستە، ئىستا بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان، كاك (رزگار)، فەرموون.

بەرپىز رزگار محمد محمود:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ئىمە لە دانى شتنى پى شووترا زياتر لە سى ئە ندام پەر لەمانى بەرپىز ۋە كو كاك (شوان) ى ھاۋرپم ئى شارەتى پيدا، پى شنيارمان كورد ۋە بەرھىتان و شارەۋانى لە گەل يەك بن، لە بەر ئەۋەى كارى پىكەۋەييان زۆرە.

بەرپىز د. رىۋاز فايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

كاك (رزگار) دانراۋە لەناۋ بژاردەكاندا، (د. شايان)، فەرموون.

بەرپز شاپان كاك صالح محمد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خوای گەورە، جارى پي شوش ليژنەى يا ساىي پي شنيارى ئەوہى کرد كه ئي مە پي شنيارەكەمان بنوو سینهو، بۆيان بديرين، ئي مە كاك (شاخەوان)، كاك (گۆران) پي شنيارەكەمان بە نووسراوى بۆ ناردن، بەلام رەچاوەكرا، زۆر سوپاس.

بەرپز د. ريواز فايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

هيوادارم بۆ جاريكى تر بەرپز برپاردەرى ليژنەى يا ساىي فريابكەويت وە هيواداريشم بەرپزان ئە ندمانى پەرلەمان لە جيبەجى کردنى ئەم تەکنیکە هاو کارى بکەن، بەرپزان ليژنەى يا ساى ئەوہ دوا قسەيه بۆ جەنابت تەواو دەپخەمە دەنگدان.

بەرپز بزار خالد عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

تەئىد كەينە فە ئە فە پ شتى چار جاراب شيوہيهكى رە سمى ليژنا يا ساىي دا خاز کر، ئە گەر د پرهك دوو دي ر بن بۆ ئە نداميت پەر لەمانى زە حمەت بيت بنقيسن هاو کار بن گەل مە ژ ئەفرۆ پي فە ئەم دى ب جديتر ميکانيز مەکا با شتر دا نيين بۆ ه ندى پي شنيار بي نە نقى سين، بەس تەئىد ژى دكەمە فە وە كو ليژنا يا ساىي مە كەمتەر خەمى نەكرى يە ئەم گە لەك دە قيقن ه نەك جارا ئيە مال بيتن ژ لا يي ئە ندام پەر لەمانى فە دە مى دناخت ب سەراحتە ناب يژيت ئەز پ شتگيريا فلان ئە ندام پەر لەمانى د كەم، ژ بەر ه ندى ژى ئە فە گو نەها مە ني نە و ئەم كەمتەر خەم نەبووينە ئو داخازا ليبوورينى ژى دكەين بۆ هەر كەم و كورتىيەكى

بەرپز د. ريواز فايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، بەرپزان ئە ندمانى پەر لەمان ئيستا ئيمە لە بەردەمى (9) بزاردەداين هەر ئە نداميكي بەرپزى پەرلەمان بۆى هەيه دەنگ تەنھا بە يەك بزاردە بدا، بزاردەى يە كەم ماددە كە وە كو خۆى، بەلام ليژنەى پيشمەرگە دەستەواژەى (تيكۆشەرە دي رينەكانى شاخ)ى بۆ زياد دەكرى، چەند ئە ندامى بەرپزى پەر لەمان لەگەل ئەو گۆرانكارىيەه؟ بەرپزان ئە ندمانى پەر لەمان ماددە كە وە كو ئەوہى لە راپۆرتى ليژنە يا ساىيا هاتووە دابە شكردەكانى هەموو ليژنەكان بۆ سەر دوو ليژنە و بەو شيوہى لە راپۆرتە كە هاتووە تەنھا گۆرانكارى ئەوہ دەبيت كە (تيكۆشەرە دي رينەكانى شاخ)ى بۆ زياد دەكرى بۆ ليژنەى پيشمەرگە چ بەرپزيك لەگەل ئەوہيه با دەست بەرز كاتەوہ؟ (9) كەس دەنگيان بۆ ئەو بزاردەيەدا، بزاردەى دووہ ماددە كە وە كو خۆى بەبى هيچ گۆرانكارىيەك تەنھا ليژنەى كاروبارى كۆمەلايەتى خاوەن پيداويستىيە تايبەتتايەكان و تە كاروبارى كۆمەلايەتى دەستەواژەى (خاوەن پيداويستىيە تايبەتتايەكان)ى بۆ زياد دەكرى، چەند كەس لەگەل ئەوہيه؟ دابەشكردى ليژنەكان وەكو خۆى بى تەنھا لە ناوئيشانى ليژنەى كاروبارى كۆمەلايەتى ئە مە زياد بكرى خاوەن پيداويستىيە تايبەتتايەكان وە ليژنەى داكۆكيكردى لە ما فەكانى مروف ئەى

مافهكانى ژنان له كويپه بهرپز سهرۆكى ليژنهى ياسايى؟ دهرهت بدهنه هاوريكانتان له ليژنهى ياسايى بۇ
ئەوهى تەركيز بكەن، فەرموو كاك شوان.

بهرپز شوان كريم احمد:

بهرپز سهرۆكى پەرلهمان.

ماددهى ههشتهم زۆر بهربلاوه، زۆرتري پيشنيارى لهسەر كراوه، پيم وايه زۆربهى پيشنيارهكان جيگر
نهكراوان، بويه پيشنيار ئەكەم پيداچوونهوهى پى بگرى و دووباره دابريژرتهوه.

بهرپز د. رپواز فايق حسن/ سهرۆكى پەرلهمان:

بهرپزان پيشنيزى دووم بهو شيويه، ليژنهى كاروبارى كۆمهلايهتى و مافهكانى مرؤف خاوهن
پيداويستيه تايبهتهكانى بۇ زياد بگرى، به تەنيا، واته راپورتهكه وهكو خوى، تەنيا دهستهواژهى خاوهن
پيداويستيه تايبهتهكانى بۇ زياد بگرى؟ كى لهگهله؟ (3) كهس لهگهلييهتى، بژاردەى سييهم (ماددهكه
وهكو خوى، بهلام دابهش كردنى ليژنهى كاروبارى كۆمهلايهتى و مافهكانى مرؤف و مافى داکۆكى كردن له
مافهكانى مرؤف و مافهكانى ئافرهت و بهو شيويه بى، ليژنهى كاروبارى كۆمهلايهتى به جيا، ليژنهى
خانمان و مافى مرؤفيش بهجيا، كى لهگهله؟ (3) كهس، بژاردەى چوارهم، ماددهكه وهكو خوى، تەنيا ئەو
گۆرانكارييه ئەكرى، ليژنهى كاروبارى كۆمهلايهتى و داکۆكى كردن له مافى مرؤف، ليژنهى داکۆكى كردن له
مافى ژنان، كى لهگهله؟ بژاردەى پينجهم، ماددهكه وهكو خوى بمينتهوه، بهلام ليژنهيهكى تر له ليژنه
ههميشهيهكانى پەرلهمان دابهش بگرى ئەويش ليژنهى پەرورده و خويندىن بالآ و تويزينهوهى زانستيه
بگرى به دوو ليژنه، ليژنهى پەرورده و ليژنهى خويندىن بالآ و تويزينهوهى زانستى، كى لهگهله؟ (5)
كهس، پيشنيزى شهشم، ماددهكه وهكو خوى، بهلام وهبهرهينان بخريته سەر ليژنهى دارايى و كاروبارى
ئابوورى، كهس نييه، پيشنيزى ههوتهم، خالى دووم ههموار بگرى بهو شيويه، ليژنهى شارهوانى و
گهشت و گۆزار و گواستنوهى و گهياندن و شوينهوار، شوينههوارى بۇ زياد بگرى، ئەوهى تريش ليژنهى
ئاوهدان كردنهوه و نيشتەجى كردن و وهبهرهينان، كى لهگهله؟ بهرپزان بژاردەى ههشتهم تكيه هيج كهس
دووچار دەنگ نهداث، پيشنيزى ههشتهم، خالى دووم ههموار بگرى و بهو شيويه بيت، ليژنهى شارهوانى
و گهشت و گۆزار و گواستنوه و گهياندن ليژنهى ئاوهدان كردنهوه و نيشتەجى كردن، كى لهگهله؟ كهس،
پيشنيزى نويهم، ماددهكه وهكو خوى كه له ناو راپورتى ليژنهى ياسايى هاتوه، بهرپزان پيشنيزى نويهم
پهسند كرا به دەنگى (67) ئەندامى پەرلهمان، فەرموو ماددهى دهيهم.

بهرپز بزار خالد عبدالله:

بهرپز سهرۆكى پەرلهمان.

ماددهى نويهم دوو پيشنيار ههيه:

1 وهكو خوى بمينتهوه تەنيا كاتيك ديارى بگرى.

2- وهكو خوى.

ماددەى (42) دوووم ھەموار ئەكرىتەوۋە و بەو شىۋەيە:

1 ۋەزىرى پەيوەندىدار لەسەر داۋاى خۇى و رەزامەندى سەرۆك يان لەسەر داۋاى لىژنە لە كۆبوونەۋەى لىژنەكان نامادە ئەبى، كاتى گەفتوگۆى بابەتلىك ئەكرى كە پەيوەندى بە ۋەزارەتكەۋەيە ھەيە، ئەتوانى ستافى ۋەزارەتكەى لەگەل خۇى بىنى بۇ كۆبوونەۋە، تىروانىنەكانىشان لەسەر بىرارى لىژنە لە راپورت جىگىر ئەكرى بەبى ئەۋەى مافى دەنگدانىان ھەبىت.

2- رىزبەندى برگەكانى ئەو ماددەيە ئەگۆردى بەو شىۋەيە ئەبىت:

1 ۋەكو خۇى.

2- دوووم ئەبىتە پىنجەم.

3- سىيەم ئەبىتە دوووم.

4 □ چوارەم ئەبىتە سىيەم.

5- پىنەجەم ئەبىتە چوارەم.

بەرىز رىۋاس فائق-سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموۋ كاك عەلى.

بەرىز على حمە صالح:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

پىشنىازى يەكەم مەنتقىيەن غەلەتە، نابى بخرىتە دەنگدان، كى كات دىارى بكات؟ ئەلى كات دىارى بكات، كى دىارى بكات؟

بەرىز د. رىۋاز فايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموۋ كاك دابان.

بەرىز دابان محمد حسين:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

دىارە لە خویندەۋەى دوۋەى ئەو پرۆژەيە قسەمان كرد و پىشنىار و تىبىنى كرا، ئەۋكاتە پىم وابوو بەسەر لىژنەى ياساى تىپەريوۋە، چونكە لە ئەسلى ماددەكە كات ھەيە، كاتەكەى سى رۆژە، ئەگەر برادەران يان ھەر كەسىكى تر ئەو كاتەى پى كەمە ئەتوانى زياد بكرى بكرى بە (10- 15) رۆژ، بەلام كاتى تيا نەبى ئەۋە خراپە، چونكە تەناقوز دروست ئەكات، لە ماددەى داۋاى ئەۋە ئەلى لە كاتى دىارى كراۋە، كە كاتت نەبى چۆن لە ماددەى داۋاى ئەۋە ئەلى لە كاتى دىارى كراۋ، ئەگەر بەو شىۋەيە بروا گومان ئەكەم ئەو سەلاحياتە بۇ دىارى كردنى كات دەستەى سەرۆكايەتى بۇ خۇى ھىشتبىيەتتەۋە و ئەو سەلاحياتە بخاتە لاي خۇى، پىۋىستە ئەو كاتە دىارى بكرى ئايا (3 رۆژ- 10- 15)، بەلام ناكرى ئەۋە بە كراۋەبى جى بىلین، ئەۋكات دەستەى سەرۆكايەتى بۇ بانگھىشت يان ميوانداری كردنى ھىنلىك بۇ خۇى بىھىلىتەۋە.

بەريز د. رېواز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

دەست خۆش، هيوادارم گومان لە دەستەى سەرۆكايەتى نەكەى، بەريزان ئەو ماددەىە چەند بەرگەىەكە، ئيمە دەستكاريمان كردوو، تەنیا ئەو حالەتەىە كە وەزىر بۇ خۆى داوا ئەكات بىتە پەرلەمان، كاتە ديارى كراوەكە بۇ ئەو كاتەىە كە لىژنە داوا ئەكات وەزىرێك بىتە پەرلەمان، هيوادارم بە تەركىز گۆى بگرين، ئەوەى دى شتێك ئەخاتە روو لەسەر داواى خۆى هىچ عسورێكى ئىلزام كردنى تىدا نىيە، پابەند كردنى تىدا نىيە، بەريزێك بۇ نموونە وەزىرى كشتوكاڵ و سەرچاوەكانى ئاو خۆى داواى كردوو بى بۇ پەرلەمان، بىت بەرنامەى كارى وەزارەتەكەى بخاتە بەردەمى لىژنەى كشتوكاڵ و ئاودىرى، هىچ ئىلزامىكى تىدا نىيە تا ئيمە كاتى بۇ ديارى بكەين خۆى ئەلى ئەمەوى بيم، ئەو وەدبىيە، بەلام لە بەرگەى يەك كە ئەلى بۇ روون كردنەو، بەريزان خستە روو، روون كردنەو، دوو مەفھوم، هەرچى داواكردن و روون كردنەو وەىە عونسورێك يان رەگەزىكى پابەند كردنى تىداىە، بەلام ئەوەى تر كە خۆى دىت ئەىخاتە روو هىچ رەگەزىكى پابەند كردنى تىدا نىيە، لەبەر ئەوە تىكايە گومان نەكەين، ئيمە وردىن، خۆى داوا ئەكات بىت، چاوەرى ئەكات موافەقەى بۇ بكرى بۇ ئەوەى بىت، كەواىە هىچ خواستى نىيە كە نىت، بەلام لە بەرگەى يەكەمى ماددەى (42) تۆ داواى لى ئەكەى بى و (3) رۆزىشى بۇ دائەنى، ئەوە جىاوازى هەردوو حالەتەكەىە، فەرموو كاك ئومىد.

بەريز ئومىد عبدالرحمن حسن:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

زۆر داواى لىبوردين دەكەم ئەگەر قسەكانم قسەى پەىرەوى نەبن، بەلام هەروەكو روون كردنەو وەىەك ناحەقى ئەكرى دەرەق بە پەرلەمان لە كەنالىكى راگەيانندن كراو، گواىە لە ماددەى هەشتەم ئەندامانى پەرلەمان و پەرلەمانى كوردستان و بەتايبەت فراكسىۆنەكانى دەسلەت دژى خواستەكانى خاوەنپىداوېستى تايبەتن، روون كردنەو لەو وەىە راستە لە لىژنەكە باسى لىوہ كراو و ناوى خاوەن پىداوېستە تايبەتەكان زياد بكرى، ئەو بە مەعناى ئەو نىيە كە ئەگەر ئەو ناوہ زياد نەبوو خواستى خاوەن پىداوېستىيە تايبەتەكان رەچاوە نەكرى، وەزارەتى كاروکاروبارى كۆمەلەىەتايبەتە هەموو چىن و تويزەكان لە خۆ ئەگرى، خاوەن پىداوېستىيە تايبەتەكانىش يەكى لەو تويزانەن، بە دئىياىەو هەم فراكسىۆنەكان و پەرلەمانىش بەرگرى لە خواستى ئەوان ئەكرى، وىستم بلىم ناحەقى دەرەق بە پەرلەمان و پەرلەمانتاران كراو، سوپاس.

بەريز د. رېواز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

پەرلەمانى كوردستان مامەلە لەگەل ئەوە ناكات كە لە تەلەفزيۆن و دەزگاكانى راگەيانندن ئەوترى، پەرلەمانى كوردستان خۆى بەرپرسىار ئەزانى لەبەرەمبەر خاوەن پىداوېستە تايبەتەكان، خۆ وەزارەتى كارو کاروبارى كۆمەلەىەتى كە بەرپرسە لەگەل مامەلە كردن لەگەل دۆخى خاوەن پىداوېستەتايبەتەكان

ناوی وهزارهتی کار و کاروباری کهمه لایه تییه نهک کارو کاروباری کۆمه لایه تی و خاوهن پیداو یستی تایبته، ده رگای پهرله مان و لیژنه کانی پهرله مان کوردستان بۆ هه می شه له رووی خاوهن پیداو یستییه تایبته تییه کان کراوهیه، بهریزان نهو مادهیه نه خهینه دهنگ، یهک، دوو پیشنیار ههیه، یهکه م، وهکو خۆی بمینئ ته نیا کاتیك دیاری بکری، بهریزان لیژنه ی یاسایی لیمان پرسین بۆچی دیاری نه کراوه؟ وتیان نهو پیشنیازانه ی کراون وتراوه کاتیك دیاری بکری بئ ناماژهدان به کات کئ له گه ل پیشنیازی یه که مه کاتیك دیاری بکری؟ نه گه ر نهو بژاردیه دهنگی هینا که پیویسته بۆ هاتنی جهنابی وهزیر بۆ خسته رووی مادهیه ک کات دیاری بکری، ئینجا نه چینه قوناعیکی تر که کاته که چهند بئ، کئ له گه له کات دیاری بکری؟ نهو بژاردیه له گه ل نهوهیه کات دیاری بکری ته نانهت لهو حاله تانهش خۆی داوای نه کات یان لیژنه داوای لی نه کات بۆ خسته رووی بابه تیك له به رده می لیژنه (61) که س له گه لییه تی، بژاردیه دووهم، وهکو خۆی ده ستکاری کردنی کات؟ کئ له گه له بئ دیاری کردنی کات؟ (3) که س، بهریزان ئیستا نهوه په سند کرا کاتی بۆ دیاری بکری، باشه کاته که چهند بئ؟ ناتوانین ئیستا مونا قه شه ی بکهین، که وایه ئچپته سولته ی ته قدیریه وه، به لام نهوهیه نه لیین به مه رجئ کاتیکی بۆ دیاری بکری و ماده که به وشپوهیه دائه ریژینه وه، فه رموو ماده ی دواتر.

بهریز بزار خالد عبدالله:

بهریز سه روکی پهرله مان.

ماده ی دهیه م:

سی پیشنیار ههیه:

1 نه گه ر که س و لایه نی بانگراو بئ پاسا له کاتی دیاری کراو ناماده نه بوو نهوه لیژنه نه توانئ له ریی دهسته ی سه روکیه تییه وه دهسته لاتی جئ یه جئ کردن ناگادار بکاته وه به مه به سستی ناماده کردنی داواکراو به گویره ی یاسا بنه ما دادگایی کردنه سزاییه کان.

2- وهکو خۆی ته نیا دهسته واژه ی داواکراو بگۆردرئ بۆ داوایکراو.

3- وهکو خۆی، نه گه ر که س و لایه نی بانگراو بئ پاسا و له کاتی دیاری کراو ناماده نه بوو نهوا لیژنه ی کاتی نه توانئ له ریی دهسته ی سه روکیه تی دهسته لاتی جئ به جئ کردن ناگادار بکاته وه به مه به سستی ناماده کردنی داواکراو به گویره ی یاسا به رکاره کان.

بهریز د. ریواز فایق حسن / سه روکی پهرله مان:

بهریزان ئییه بۆ هه مواره که له به رده می سی بژاردیه ن، هه ر نه ندامیکی به ریزی پهرله مان نه توانئ دهنگ به یه ک بژارده بدات، کامیان زۆترینی هینا نهوه په سند نه بئ، یه که م (نه گه ر که س و لایه نی بانگراو بئ پاسا له کاتی دیاری کراو ناماده نه بوو نهوه لیژنه نه توانئ له ریی دهسته ی سه روکیه تییه وه دهسته لاتی جئ یه جئ کردن ناگادار بکاته وه به مه به سستی ناماده کردنی داواکراو به گویره ی یاسا بنه ما دادگایی کردنه سزاییه کان)، کئ له گه ل نهوهیه؟ نهوه ی له ناو پهیره وه که یه با ده ست بهرز بکاته وه؟ (4) که س، بژاردیه

دووم (وهكو خۇى تهنيا دهستهواژهى داواكراو بگۆردرى بۇ داوالىكراو)، (65) دهنگ، سىيهم (وهكو خۇى، نهگەر كهس و لايهنى بانگراو بى پاسا و له كاتى ديارى كراو ناماده نهبوو نهوا ليژنهى كاتى نهتوانى له رىي دهستهى سهرۆكايهتى دهستهلاىتى جى بهجى كردن ناگادار بكاتهوه به مهبهستى ناماده كردنى داواكراو به گوپرهى ياسا بهركارهكان)، كى لهگهله؟ (12) كهس، كهوايه بژاردهى دووم به دهنگى (65) نهندام پهسند كرا، فهرموو ماددهى يانزه.

بهريز بزار خالد عبدالله:

بهريز سهرۆكى پهرلهمان.

ماددهى (11):

پيويستى به ههموار نيبه و هيچ پيشنيارى لهسهر نيبه.

بهريز د. ريواز فايق حسن/ سهرۆكى پهرلهمان:

كى لهگهله نهويه وهكو خۇى بمنيتتهوه؟ (79) كهس لهگهلهيهتى، دواتر.

بهريز بزار خالد عبدالله:

بهريز سهرۆكى پهرلهمان.

ماددهى (12):

پيويست به ههموار كردن ناكات، هيچ پيشنيار نيبه.

بهريز د. ريواز فايق حسن/ سهرۆكى پهرلهمان:

كى لهگهله؟ (81) كهس لهگهلهيهتى، دواتر.

بهريز بزار خالد عبدالله:

بهريز سهرۆكى پهرلهمان.

ماددهى (13):

پيويست به ههموار كردن ناكات و پيشنيارىشى لهسهر نيبه.

بهريز د. ريواز فايق حسن/ سهرۆكى پهرلهمان:

كى لهگهله دايه؟ (81) لهگهله دواتر.

بهريز بزار خالد عبدالله:

بهريز سهرۆكى پهرلهمان.

ماددهى (14):

سى پيشنيار ههيه:

1 دارشتهوهى خالى دوو له برگهى دووم له ماددهى (79) بهو شيويه نهبيت:

نهگەر بووه مايهى ليكتهوتهى دارايى لهسهر حكومهت پيش خويندنهوهى يهكهم ليژنهى پهيوهنديدار

بانگيشهتى وهزيرى دارايى بۇ ههلسانگاندن و تاوتوى كردنى ليكتهوتهكان.

2- ماددهی (79) برگه‌ی چوارهم هه‌موار بکریته‌وه به‌و شیوه‌یه:

چوارهم، پیویسته له دەرچواندنی ئەو یاسا و بریاره ره‌چاوی بارگرانی دارایی له‌سەر حکومهت بکری، له‌بەر رۆشنایی پرۆژه بودجه‌ی هه‌رییم.

3- وه‌کو خۆی، ماددهی (79) هه‌موار ئەکریته‌وه و به‌و شیوه‌یه ئەخویندیریته‌وه:

1 پێشنیازی یاسا و بریار پیویسته مه‌رجه رواله‌تی و باب‌ه‌تیه‌کانی پێشنیازه یاسا و بریار له خۆ بگری.

2- له‌ماوه‌ی (14) رۆژ له به‌رواری پێشکەش کردنی ئەوه له‌لایه‌ن لیژنه‌ی کاروباری یاسایی به‌ هه‌ماهه‌نگی له‌گه‌ڵ ده‌سته‌ی سه‌رۆکایه‌تی بریار ئەدری خویندنه‌وه‌ی یه‌که‌می بۆ بکری له‌سەر بنه‌مای گونجانندی له‌گه‌ڵ ئەو پێوه‌رانه‌ی خوارمه‌وه:

1 هه‌بوونی باب‌ه‌تیکی گشتی یان بۆشایی یاسایی یان بوونی که‌موکوری له‌ ده‌قه‌کانی یاسایه‌ک یان بریارێک که‌ پیویست بۆ یاسایه‌ک یان بریارێکی بۆ دهر‌بجی.

2- ئەگه‌ر بووه‌ مایه‌ی لیکه‌وته‌ی دارایی له‌سەر حکومهت پێش خویندنه‌وه‌ی یه‌که‌م ئاراسته‌یان ئەکری بۆ وه‌رگرتنی ره‌زامه‌ندی سه‌بارت به‌و لیکه‌وته‌ی داراییه‌ی که‌ له‌ ئەنجامی دهر‌چواندنی یاساکه‌ ده‌که‌ویته‌ ئەسته‌وی حکومهت.

به‌ریز د. رێواز فایق حسن/ سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

به‌لێ ده‌ستان خۆش به‌ریزان ئەندامانی په‌رله‌مان بۆ مادده‌ی چوارده‌هه‌م سێ پێشنیار هه‌یه، به‌لام پێش ئەوه هه‌موارکردنی مادده‌ی (78) که‌ ده‌نگمان له‌سەر داو په‌سه‌ندکرا ته‌سه‌لسوولی چوارده‌هه‌م وه‌رده‌گری، ئەمه‌ ده‌بیته‌ پانزه‌هه‌م ئەمه‌ی که‌ ئیستا به‌ریزتان په‌سه‌ندی ده‌که‌ن.

یه‌که‌م: پێشنیاری یه‌که‌م ئەگه‌ر بووه‌ مایه‌ی لیکه‌وته‌ی مادده‌که‌ وه‌کو خۆی، به‌لام ته‌نها بره‌گی دووه‌م ده‌گۆری ئەگه‌ر بووه‌ مایه‌ی لیکه‌وته‌ی دارایی له‌سەر حکومهت پێش خویندنه‌وه‌ی یه‌که‌م لیژنه‌ی په‌یوه‌ندی‌دار بانگێشتی وه‌زیری دارایی بکا بۆ هه‌سه‌نگاندن و تاوتویکردنی لیکه‌وته‌کان، به‌ریزان ئەندامانی په‌رله‌مان هه‌ر به‌ریزێک له‌گه‌ڵ ئەم بژاردیه‌ به‌ ده‌ست به‌رز بکاته‌وه؟ به‌لێ ئەو بژاردیه‌ (10) ده‌نگ.

پێشنیاری دووه‌م: مادده‌ی (79) بره‌گی چوارهم هه‌مواربکریته‌وه به‌م شیوه‌یه:

چوارهم: پیویسته دهر‌چواندنی ئەو یاسا و بریاره ره‌چاوی بارگرانی دارایی له‌سەر حکومهت بکری له‌بەر رۆشنایی پرۆژه یاسای بوجه‌ی سالانه‌ی هه‌رییم هه‌ر به‌ریزێک له‌گه‌ڵ ئەم بژاردیه‌ به‌ ده‌ست به‌رز بکاته‌وه؟ به‌لێ (4) ئەندامی به‌ریزی په‌رله‌مان له‌گه‌ڵ ئەم بژاردیه‌ن.

بژاردی سێهه‌م: مادده‌که‌ وه‌ک خۆی وه‌ک ئەوه‌ی له‌ناو راپۆرته‌که‌ هاووه هه‌ر ئەندامیکی به‌ریزی په‌رله‌مان له‌گه‌ڵ ئەوه‌یه‌ ماده‌که‌ وه‌کو خۆی په‌سه‌ند بکری به‌ ده‌ست به‌رز بکاته‌وه؟ به‌لێ به‌ریزان ئەندامانی په‌رله‌مان ئەم بژاردیه‌ی کۆتایی به‌ ده‌نگی (67) ئەندامی په‌رله‌مان په‌سه‌ند کرا.

مادده‌ی پانزه‌هه‌م: فه‌رموون.

بەريز بزار خالد عبدالله:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (15): دوو پيشنيار ھەيە.

پيشنيارى يەكەم: ماددەى (91) یش برگەيەك زياد نەكرىت وەك خۇى بمىنيتهو.

پيشنيارى دوووم: وەك خۇى ماددەى (91) برگەيەكى بۇ زياد دەكرىت بەم شيويه دەخويندريتهو.

1- چوارەم جگە لەو پيشنيازانە كە بە گویرهى برگەى دوووم ئەم ماددەيە بۇ دەنگدان ئامادە دەكرين ليژنەى ياسايى بەھەمەھەنگى لەگەل ليژنەى تايبەتمەند دەتوانن لە كۆبەندى ئەو بزاردانەى لە لايەن پەرلەمانتارانەو دەخريته روو بزاردەى تر بۇ خستنه دەنگدان ئامادەبكەن.

2- برگەى دوووم زيادەو پيوست بە ھەمواركردن ناكات.

بەريز د. ريواس فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان:

بەريزان ئەندامانى پەرلەمان ئيمە ئيستا بۇ ماددەى (15) لە بەردەمى دوو بزاردەين

بزاردەى يەكەم: ماددەى (91) ھيچ برگەيەكى بۇ زياد نەكرىت و وەك خۇى بيت وەك ئەوہى لە ناو پەيرەو ھەيە، ھەر ئەندامىكى بەريزى پەرلەمان لەگەل ئەوہيە ئەم ماددەيە وەكو خويبي وەك ئەوہى كە لەناو پەيرەوہكە ھەيە با دەست بەرز بكاتەوہ؟ واتا دەسلات نادات بە ليژنەى ياسايى دەسلات نادات بە ليژنەى ياسايى بۇ ئەوہى شتيك ئامادە بكەن ھەر ئەندامىكى بەريزى پەرلەمان لەگەل ئەوہيە كە دەسلات نەدرى بە ليژنەى ياسايى با دەست بەرز بكاتەوہ؟ بەريزان ئەندامانى پەرلەمان (5) كەس لەگەل ئەوہيە.

بزاردەى دوووم: بەريزان ئەندامانى پەرلەمان كى لەگەل ئەوہيە ليژنەى ياسايى دەسلاتى ھەبى لە كۆبەندى ئەو قسانەى كە بەريزتان دەيكەن ماددەكە دابريزيتەوہ با دەست بەرز بكاتەوہ؟ بەريزان ئەندامانى پەرلەمان وەك خۇى وەك ئەوہى لە ناو راپورتەكە ھاتووہ كە بزاردەى دووومە بە دەنگى (65) ئەندامى پەرلەمان پەسەندكرا.

فەرموون ماددەى شانزەھەم بەريزان ئەندامانى پەرلەمان تەركيزبكەن زۇرمان نەماوہ فەرموون.

بەريز بزار خالد عبدالله:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى شانزەھەم: پينج پيشنيار ھەيە.

پيشنيارى يەكەم: برگەى دوووم لە ماددەى (110) لا نابردريت كەواتە وەك چۆن لە پەيرەودا ھاتووہ.

پيشنيارى دوووم: پەرلەمانتار ئازادە لە كارى پەرلەمانى، بەلام ھەركاتيك ئەندامى فراكسيونيك لە فراكسيونەكەى خۇى جيابيتەوہ، ياخود جوہ پال فراكسيونىكى تر ئەوہ دەستەى سەرۆكايەتى بە راويژو رەزامەندى لەگەل سەرۆكى فراكسيونەكەى و بەرەزامەندى پەرلەمان ئەندامىەتى لە دەست دەدات لە پەرلەمان و كەسيكى تر بە پي ريزبەندى شويئەكەى پر دەكاتەوہ.

پيشنيارى سييەم برگەى دوووم لە مادەى (110) بەم شيويه دەبيت:

پەرلەمانتار ئازادە لە کارى پەرلەمانى ھەر کاتىك ئەندامىكى پەرلەمان بېرىارى دا لە فراکسىيۇنى خۆى جىباببىتەوہ ياخود بجىتە پال فراکسىيۇنىكى ترى پەرلەمانى ئەوہ لە ئەرکى خۆى وەگو پەرلەمانتار بەردەوام دەبىت.

پېشنىارى چوارەم: بېرگەى دووہم لە ماددەى (110) بەم شىوہىە دەبىت:

پەرلەمانتار ئازادە لە فراکسىيۇنەکەى جىا ببىتەوہ فراکسىيۇنىكى نوئى دروست بکات، بەلام بۆى نىيە بجىتە نىو فراکسىيۇنىكى ترەوہ، لەحالىتى چوڭ بۆ پال فراکسىيۇنىكى تر ئەوا ئەندامىەتى خۆى لە دەست دەدات. پېشنىارى پېنجەم: وەك خۆى بېرگەى دووہم لە ماددەى (110) لا دەبردېت، بەلام بەرېز سەرۆكى پەرلەمان ئىمە وەگو لىژنەى ياساىى لەگەل ھىندىيەنە ئەو پېشنىارە چوارى نەخەيە دەنگدان و بەلگەو دزى تەعارزى دروست دەکاتن لەگەل بېرگەى يەکەم ھەمان ماددەى (110) تا تەعاروز دروست نەبىت پېشنىارى چوارى داخواز دەکەين نەيەخەنە دەنگدانى.

بەرېز د. رىواز فايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى كاك على ئەگەر قسەيەكتان ھەبوو.

بەرېز على حمە صالح:

بەرېز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەگەر ماددەيەك لىرە پەسەندکرا، پېچەوانەى قانونى ھەلېژاردن بى وەك چوڭ لە ھەلېژاردنى سەرۆكى پەرلەمان پېچەوانەى قانون پەسەندکرا ئىش بەگاميان دەکرىت لىژنەى ياساىى، بۆ ئەوہى نىتى موشەرە ديارى دواى خيلاف دروست نەبى.

بەرېز د. رىواز فايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەرېزان كاك بزار دەرڤەت بدن من روونکردنەوہ دەدەم، ھەرکاتى ھەرکاتى تەعاروز ھەبوو لەبەينى ياسا پەيرەو کار بە ياسا دەكرى، جەدەلىكى قانونى زور ھەيە سەبارەت بەوہى ئايا پەيرەو خۆى قانونە؟ ياقانون نىيە، ئەم جەدەلە قانونىيە، دەبى ئىمە لە ھۆلى پەرلەمان بە ئالىيەتتىكى ديارى كراو يەکلای بکەينەوہ، بۆ نمونە لە عىراق پەيرەوى ناوخۆى ئەنجومەنى نوينەرانى عىراق تىاي ھاتووہ تەنھا ئەو مادانەى پەيرەوہکە تەعدىل دەكرىن كە پېچەوانەن لەگەل دەستور، نالى ئەوانەى پېچەوانەن لەگەل قانون، كەواتە خۆيان بە نەسى تەشرىعى بردويانەتە مەرتەبەى قانون ئەمە يەك.

دوو: بۆ ھەموارکردنى ئەوہى كە ئەو ماددانەى كە لە ناو پەيرەوى ناوخۆى ئەنجومەنى نوينەرانى عىراق ھاتووہ، ئالىيەتتىك دانراوہ ميكانيزمىك دانراوہ قورسترە لە ميكانيزمى ھەموارکردنى ياسا، واتا مەرتەبەيەك لە ياسا زياترىشى دراوتى، ئەمە ھەر بە قەرارى مشەرەع ئەوہى بردوتە ئەو مەرتەبەيە.

سى: ھەندىك بابەت ھەيە بۆ نمونە شىوازى رىكخستنى دەستەى سەرۆكايەتى ئەنجومەنى نوينەرانى عىراق و دەسلاتەكانى لەناو پەيرەو ھاتووہ لەناو قانونى ئەنجومەنى نوينەرانى عىراق پېكھاتەكانى نەھاتووہ، لەگەل ئەوہى بېرىارىكى ئەنجومەنى بېورن دادگای ئىتحدادىش ھەيە بۆ ھەندىك گۆرانكارى

لەسەردەسەلاتەکان و لەسەر شیوازی پیکهاتەکهو لەسەر ناوکهکی، بەلام تا ئەم لەحزەیه ئەنجومەنی نوینەرانی عێراق مامەلە بە پەیرهوهکهی خۆی دهکات و مەرتهبهیهکی بەرزتر له قانونیشی داووتی ئەوه ئیمەین له پەرلەمان بڕیار ددەین بە شیوازیکی مووعەین بە شیوازیکی دیاری کراو که ئالیهتهکهی ئەگەر توانیمان لەسەری رێک بکەوین ئالیهتیکمان هەبێ که پەیرهویش بچیتە مەرتهبهی قانون، بەلام تا ئەم ساتەیی که ئیمە بە پەکهوه قسەیی تیا دهکەین قەراریکی ئەنجومەنی شورا هەیه جەند قەراراتی ئەوان ئیلزامی نییه راویش کاریه و عوهرفیکیش هەبووه هەر بهو شیوهیه بووه ئەم مەرتهبهیهک نزمتره بۆ من وهک و سەرۆکی پەرلەمان هەرکاتیک دزیهتی هەبێ له نیوان ماددهیهکی ئەم پەیرهوه، هەتاوهکو ئەو موعالهجه قانونییه دهکەین لهگەڵ ماددهیهکی یاسا کار به یاساکه دهکەین.

لەرستیا ئەوه بابەتیکی تره ئایا پپووسته بیخهینه دنگدان؟ یا پپووست نییه؟ ئەوه بابەتیکی تره، بەئێ فرموو لیژنەیی یاسایی ئەگەر ئیزافەتان هەیه.

بەرپز بزار خالد عبدالله:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ب راستی گەلک جار ل دانیشتنی دووباره ببیت و فعلەن جەدەلکا قانونیا هەیی ل سەر تەبیعهت و قیমেتی پەیرهوی نافخۆ وهکو نیزام داخیلی ل گەل یاسایی، ژ بەر هەندێ پپشنیار دکەم بۆ جەنابی ههوه بەرپز سەرۆکایهتیا پەرلەمانی بۆ ئەندامیت پەرلەمانی کو ل دانیشتنهکی دابیت یان پپوژیهکی بیت یان پپشنیازه بپارەکی بیت یاسایهک هەبیت بپارەکی بدەین نیهاتی یهکلاکەر داکو ئەف حالهته دووباره نەبتهوه راسته ئەز ژ پەسەندا ئاخفتنی تە جەنابی تە دکەم، لئ ئەگەر ئەم ژ لایهکی دی ژ سەح کەینی پەیرهوی نافخۆ پەرلەمانی کوردستانی قیমেتهکی قانونی بەرز یی هەیی یهعنی تەبیعهتی خۆ دا سروشتی خۆ دا ژبەر کو ئەگەر تەماشایی ئیجرائاتی تەقدیم کردنا پپشنیازا قانونی بکەین ئەفە ژ لای دە ئەندام پەرلەمانا فە دروسته، بەلئ تەقدیمکردنا بۆ هەموارکرنا پەیرهوی نافخۆ پپتقییه ئیک ل سەر چاری بیت کو کەته (28) ئەندام پەرلەمان ئەفە ژ لایهک ژ لایهکی فە پەیرهوی نافخۆیی پەرلەمانی کوردستانی کومهکا ئیجرائهتا دیار دهکات کو ئەف ئیجرائاته تەنزیمی دکەن دیار دکەن چاوا وهکو ئەساس وهکو یاسا پپوژە یاسا یان پپشنیازا یاسا د مەرهلێت خۆ ییت قانونیدا ببوریت و هەتا پەسەند بیت و ببته یاسا، ژبەر هندی ب دیتنا من ئەف هەردوو فاکتەرەنه کو پپتقییه هزر تیدا بیته کرن و قیমেتهکی قانونی بئند بدهته پەیرهوی نافخۆیی پەرلەمانی کوردستانی، زۆر سوپاس.

بەرپز د.رێواز هانق حسن /سەرۆکی پەرلەمان:

کاک جلال فرموو.

بەريز جلال محمد امين:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

وەك لەو پېنج پېشنياره‌ی له‌بەر دەستمان هەيه دەيبينيت تەنيا پېشنياره‌ی يەكەم له‌گەل پېشنياره‌ی پېنجەم دەگونجی له‌گەل تەعريفی فراكسيون كە لەم پەيرەوهدا هاتو و ئەگەر له‌ حالتيكدا پېشنياره‌ی دووم و سيم و چوارەم دەنگ بەيني پېچەوانەي تەعريفی فراكسيونە ، بۆيه گرافتيكي ترممان بۆ دروست دەبي من پېشنيار دەكەم بۆ بەريز تەنيا پېشنياره‌ی يەكەم و پېنجەم بخەيتە دەنگدان، له‌بەر ئەوه‌ی پېشنياره‌كانی تر پېچەوانەي تەعريفی فراكسيونە، ئەگەر لەم پەيرەوه ، ئەگەر له‌ حالته‌تيكا دەنگي بەدەست هينا، سوپاس بۆ بەريز.

بەريز د.رئواز فائق حسن /سەرۆكى پەرلەمان:

بەلێ كاك سۆران فەرموون.

بەريز سۆران عمر سعيد:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

پەيرەوي ناوخۆ ماددەي (77) لەبەشي ياسادانان تەعريفی مەبەست له‌ ياسادانانی كردوو، چي دەبي بە ياسا چي دەبيت بە برپيار و چي دەبيت بە تەعديل دەرکردنی ياسا و برپيارو هەمواري ياسا و بەرکارکردن هەمو ئەمانە پېناسەي كراوه بە ياسا ئەوانەي كە ئەمرۆ هەمواري پەيرەوي ناوخۆي پەرلەمانە دەبيت جياوازي بكەين له‌ نيوان پەيرەوي نيو خۆي سەنديكايەك، تەنانەت پەيرەوي نيو خۆي ئەنجومەني وەزيران يا پەيرەوي نيوخۆي هەر حزب و شتيكي تر ئەم ناوه كە ناوي پەيرەوي نيوخۆي پەرلەمانە بە هەموو ئەو ريكارانه‌ی ماددەي (78) ي پەيرەوي نيوخۆ ريكار كراوه دەرچویندراوه كە ياسا و برپيارو ئينفازي ياساي پي ئەكری، پيم سەيره لەم پەرلەمانە بەم پەيرەوه بوتري قانون نيه! ئەم پەيرەوه قانون هەر ريكاريكي برپوه بەياسا ئەم پەيرەوه ئەم ريكارانه‌ی برپوه تەنانەت هەموارەكەي كە پيشكەش كراوه بە هەمان ريكاري پيشنازي ياسا (29) ئەندامی بەريزي پەرلەمان پيشكەشيان كردوه من وەكو ئەندامی ئەو ليژنەي ئامادەكاري پەيرەوه له‌ خولي پيشوو گەيشتبوينە ئەوه‌ی كە ئەم پەيرەوه قوه‌تي له‌ قانون بەرزتره، چونكە قانونی ئەسلن پي دەرئەكری له‌ هەنديك ولات بەشيك له‌ دەستور نايەتە خواروه‌وه له‌ خوار دەستور بۆ ياسا له‌ سەروي ياساشەوه‌يه بۆيه پيم سەيره هەر له‌ يەكەم رۆزي سویند خواردن بە سویند خواردنی پەرلەمانتاران لەم خوله گەراينه‌وه بۆ ياساي هەلبژاردن له‌ كاتيكا ئەمە من تەسەور ئەكەم هيجي كەمتر نيه له‌ قانون قانونه، بەلام ناوي پەيرەوي ناوخۆي پەرلەمانی كوردستانه زۆر سوپاس.

بەريز د.رئواز فائق حسن /سەرۆكى پەرلەمان:

دروست وايه ئەمە له‌ روي تەفسيرو زوومنه‌ن، بەلام بۆ ئەوه‌ی شتيك حوكميشي لەسەر بدری باشتره بە نەص موعالەجە بكری، ئەو پەيرەوانەي كە جەنابت باسي دەكەي بۆ نمونە له‌ مصر و لبنان و له‌وانه له‌ ناو پەيرەوه‌كانياندا هاتوو ئەلێ له‌ هەركاتيک ئەم پەيرەوه دژبوو له‌گەل ياسا ئەوله‌ويه‌ت بۆ ياسايه كار بە

ھىچ دەققى ياسايى ناكىرى كە ناتەبابى لەگەل ناوەرۇكى ئەم پەيرەو، ئىمە ئەگەر مەبەستمان بى ئەم پەيرەو لە جەدەلوو لە مناقەشە دەرگەين و مەرتەبەكەى تەحدید بگەين، ئەبى بە نەسىكى تەشرىعى تەحدیدی كەين كە ئەم پەيرەو مەرتەبەى قانونى ھەپە يان نىيەتى ئەگىنا تا ئاخىر لەحزە ھەر قابىلە بۇ جەدەل قابىل ئەبى بۇ موناقتەشە، بەرىز سەرۇكى لىژنەى قانونى ئەگەر قسەپەكتان نىيە ماددەكە دەخەپنە دەنگدان.

بەرىز بزار خالد عبدالله:

بەرىز سەرۇكى پەرلەمان:

بەرىز سەرۇكى پەرلەمان فەرموو بىخە دەنگدان.

بەرىز د.رېواز فائق حسن / سەرۇكى پەرلەمان:

بەرىزان ئەندامانى پەرلەمان ئىمە ھەمووبزاردەكان دەخەپنە دەنگدان.

بزاردەى يەكەم: بىرگەى دوووم لە ماددەى (110) لا نەبرى واتا وەك ئەوەى كە لەناو پەيرەوئەكەدا ھەپە بىمىنىتەوە كى لەگەلە با دەستى خۆى بەرزىكاتەوە؟ بەلى (7) كەس دەنگى بەو بزاردەپەدا. پىشنىارى دوووم: پەرلەمانتار ئازادە لە كارى پەرلەمانى، بەلام ھەركاتى ئەندامى فراكسىونىك لە فراكسىونەكەى خۆى جىا بىتەو، ياخود چوو پال فراكسىونىكى تر، ئەو دەستەى سەرۇكايەتى بە راوئىزو رەزامەندى لەگەل سەرۇكى فراكسىونەكەى و بەرەزامەندى پەرلەمان ئەندامىەتى لە دەست دەدات لە پەرلەمان و كەسىكى تر بە پى رىزبەندى شوئى پىرەكاتەو، ھەر ئەندامىكى بەرىزى پەرلەمان لەگەل ئەو بزاردەپە با دەست بەرزىكاتەو؟ مامۇستا عبدالستار دەتوانى دەنگ بە يەك بزاردە بدەپت بەلى فەرمون تەنھا (1) كەس.

پىشنىارى سىپەم: پەرلەمانتار ئازادە لەكارى پەرلەمانى ھەركاتىك ئەندامىكى پەرلەمان بىرپارىدا لە فراكسىونى خۆى جىابىتەوە يا بچىتە پال فراكسىونىكى ترى پەرلەمانى، ئەو لە ئەركى خۆى وەك پەرلەمانتار بەردەوام دەبى ھەر ئەندامىكى بەرىزى پەرلەمانتار لەگەل ئەو بزاردەپە بادەستى خۆى بەرزىكاتەو؟ (6) كەس لەگەل ئەم بزاردەپەپە.

بزاردەى چوارەم: بەرىزان ئەندامانى پەرلەمان پەرلەمانتار ئازادە لە فراكسىونەكەى جىابىتەوەو فراكسىونىكى نوئى دروستبكاو، بەلام بۆى نىيە بچىتە نىو فراكسىونىكى ترەو لە حالەتى چوونى بۇ نىو فراكسىونىكى تر، ئەوا ئەندامىەتى خۆى لەدەست دەدات، بەرىزان ئەندامانى پەرلەمان ھەركەس لەگەل ئەم بزاردەپەپە با دەستى خۆى بەرزىكاتەو؟ ھىچ كەسى لەگەل نىيە.

پىشنىازى پىنچەم: وەكوخۆى كە لەناو راپۆرتەكە ھاتوو بىرگەى دوووم لە ماددەى (110) لا دەبرى ھەركەس لەگەل ئەم بزاردەپەپە با دەستى خۆى بەرزىكاتەو؟ بەرىزان ئەندامانى پەرلەمان ئەم بزاردەپە بە دەنگى (80) ئەندامى پەرلەمان پەسەندكرا، فەرمون بەرىز سەرۇكى لىژنەى ياسايى ھۆكارە پىويستىەكان.

بەرئیز بزار خالد عبدالله:

بەرئیز سەرۆکی پەرلەمان.

هۆکاره پۆیستییهکان: وهك خۆی هیچ پێشنیازیکی لهسەر نییه.

بەرئیز د.رئواز فائق حین/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەرئیزان ئەندامانی پەرلەمان هۆکاره پۆیستییهکان وهك ئەوهی له ناو راپۆرتەکه هاتوو له پێناو باشتەر بەرئیهوچوونی کاری پەرلەمانی و فەراهەمکردنی هاوڕێکی و پەیرەو لهگەڵ یاسا کار پیکراوهکان ئەم هەمواره پەسەندکرا، کۆ لهگەڵ ئەوهیه ئەم هۆکاره پۆیستییهکان بهم شیوهیه بێت با دەستی خۆی بەرزبکاتەوه؟ بەرئیزان ئەندامانی پەرلەمان هۆکاره پۆیستییهکان به دەنگی (85) ئەندامی پەرلەمان پەسەندکرا، بەرئیزان ئیستا کۆی هەموارهکه دەخەینە دەنگدان هەر ئەندامیکی بەرئیزی پەرلەمان لهگەڵ کۆی هەموارهکهیه با دەستی خۆی بەرزبکاتەوه؟ بەرئیزان زۆر سوپاس هەموارهکه به کۆی دەنگی (91) ئەندامی پەرلەمانی کوردستان پەسەندکرا پیرۆزبایی لهخۆمان و خەڵکی کوردستان دەکەین، بەرئیزان ئەندامانی پەرلەمان بهم شیوهیه دانیشتنەکهمان کۆتایی پێدینین.

د. رێواز فایق حسن
سەرۆکی پەرلەمانی
کوردستان - عێراق

هێمن هەورامی
جێگری سەرۆکی پەرلەمانی
کوردستان □ عێراق

منی نبی قهوجی
سکرێتیری پەرلەمانی
کوردستان □ عێراق

پەرلەمانى كوردستان - عىراق

پرۇتوكۆلى دانىشتىنى ژمارە (4)ى

سى شەممە رېكەوتى 2019□10□15

خولى پىنجه مى ھەلبژاردن

پرۆتۆكۆلى دانىشتىنى ژماره (4)

سى شەممە رېكەوتى 2019/10/15

كاتزمير (11) ى پېش نيوپۇرى رۇزى سى شەممە رېكەوتى 2019/10/15 پەرلەمانى كوردستان - عىراق بە سەرۆكايەتى د. رىواز فايق حسن سەرۆكى پەرلەمان و، بە ئامادەبوونى بەرپىز ھېمن ھەورامى جىگرى سەرۆك و، بەرپىز منى نبى قەھوجى سكرتېرى پەرلەمان، دانىشتىنى ژماره (4) ى ئاسايى خولى پېنجه مى سالى (2019) ى خۇى بەست.

بەرنامەى كار:

بەپىى حوكمى بېرگەى (يەكەم) ى ماددەى (16) و ماددەى (47) لە پەپرەوى ناوخۇى پەرلەمانى كوردستان عىراق، دەستەى سەرۆكايەتى پەرلەمان بېپارىدا بەرنامەى كارى دانىشتىنى ژماره (1) ى ئاسايى سالى يەكەم لە خولى پېنجه مى ھەلېژاردنى پەرلەمانى كوردستان لە كاتزمير (11) ى پېش نيوپۇرى رۇزى سى شەممە رېكەوتى (2019/10/15) بەم شېوہەى بېت:

يەكەم: خستەرووى ديد و روانگەى فراكسيۇنەكانى پەرلەمانى كوردستان لەسەر بارودۇخى ئىستاي رۇژئاواى كوردستان.

بەرپىز د. رىواز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەناوى خواى بەخشندەو مېھربان.

بە ناوى گەلى كوردستان، دانىشتىنى ژماره (4) ى وەرزى دووہى سالى يەكەمى خولى پېنجه مى ھەلېژاردنى پەرلەمانى كوردستان دەست پى دەكەين، ئىستاش داوا لە بەرپىز سكرتېرى پەرلەمان دەكەم كە پوختەى كۆنوووسى كۆبوونەوہى پېشوو بەرنامەى كارى كۆبوونەوہى و ئامادەنەبووانى كۆبوونەوہى پەرلەمانى كوردستان و كۆبوونەوہى لىژنەكانى پەرلەمانى كوردستان بە مۆلەت و بە بى مۆلەت بخوینىتەوہ، فەرموو.

بەرپىز منى نبى نادر قەھوجى / سكرتېرى پەرلەمان:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرنامەى كار

بە پىى حوكمى بېرگەى (يەكەم و دووہم) لە ماددەى (16) بېرگەى (سىيەم) لە ماددەى (18) بېرگەى (1) و (2 و 3 و 4 و 5) لە ماددەكانى (47 و 48 و 52 و 54 و 55 و 56 و 57) لە پەپرەوى ناوخۇى پەرلەمانى كوردستان عىراق، دەستەى سەرۆكايەتى بېپارى دا بەرنامەى كارى دانىشتىنى ژماره (4) ى ئاسايى سالى يەكەم لە خولى پېنجه مى ھەلېژاردنى پەرلەمان لە كات (11) ى پېش نيوپۇرى لە رۇزى سى شەممە رېكەوتى (2019/10/15) بەم شېوہەى بېت:

يەكەم: خستەرووى ديد و روانگەى فراكسيۇنەكانى پەرلەمانى كوردستان لەسەر بارودۇخى ئىستاي رۇژئاواى كوردستان.

پوختەى دانىشتنى ژمارە (3)ى ئاسايى رۇژى يەكشەممە رېكەوتى (2019/9/29) بەم شېۋەيەى خوارەوہ بوو:

- 1- دەستپېكىردنى دانىشتن لەلايەن بەرپېز سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان.
 - 2- خويندەنەوہى بەرنامەى كار و پوختەى دانىشتن و بەناوى ئامادەبوون و ئامادەنەبووانى دانىشتنى پېشووى بە مۆلەت و بى مۆلەت لەلايەن بەرپېز سكرتېرى پەرلەمان.
 - 3- دەستپېكىردنى بېرگەكانى بەرنامەى كار لەلايەن بەرپېز سەرۆكى پەرلەمان.
 - 4- دەنگدان و پەسەندكردنى ھەموارى يەكەمى پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمان.
 - 5- كۆتايى ھاتنى دانىشتن لەلايەن بەرپېز سەرۆكى پەرلەمان.
- بەرپېز سەرۆكى پەرلەمان.

ناوى ئەو ئەندامانەى مۆلەت پېدراون يان بە بى مۆلەت ئامادەنەبوو بو دانىشتنى ژمارە (3)ى ئاسايى خولى پايزەى لە بەروارى (2019/9/29) ھەموويان مۆلەت پېدراون:

- بدرىە اسماعيل محمود.

- سلمى فاتح توفيق.

- سەرچنار أحمد محمود.

- محى الدين حسن يوسف.

- ھيمداد صباح بلال.

ئەو ئەندام پەرلەمانانەى كە لە بە مۆلەت و بە بى مۆلەت لە كۆبوونەوہى ليژنە ھەميشەيەكانى پەرلەمان ئامادەنەبوون، ناوى ليژنەكان:

ليژنەى كاروبارى تەندروستى و ژينگە:

- بەختيار شوكرى سليمان مۆلەت

- شنۆ ئەشقى عبدالله مۆلەت

ليژنەى وزە و سامانە سروسىيەكان و پيشەسازى و بازرگانى:

- شيركو جودت مصطفى مۆلەت

ليژنەى پەرورەدە و خويندنى بالا و توپيژنەوہى زانستى:

- فريد يعقوب ايليا مۆلەت

- شەمۆل اشين صابر مۆلەت

ليژنهى دەستپاكي و كاروبارى و پەرلەمان و سكالاً:

- ئومىد عبدالرحمن حسن مۆلەت

- موزدە محمود محمد مۆلەت

- سەرچنار أحمد محمود مۆلەت

ليژنهى دارايى و كاروبارى ئابوورى:

- ليزا فلك الدين كاكهينى مۆلەت

ليژنهى وزه و سامانه سروشتييه كان:

- سۆران عمر سعيد مۆلەت

- رېبوار عبدالرحيم عبدالله مۆلەت

- كاروان عبدالرحمن عبدالله مۆلەت

ليژنهى پېشمەرگه و ناوخۆ و ئاسايش و ئەنجومەنه خۇجىييه كان:

- حكمت محمد عبو زيد مۆلەت

- جمال حويز مصطفى مۆلەت

- بالانبو محمد على مۆلەت

- رۆميو حزييران نيسان مۆلەت

ليژنهى شارەوانى و گواستنه وه و گهياندن و گهشت و گوزار و ئاوه دانگردنه وه و وه بهرهيئان:

- سەرچنار أحمد محمود مۆلەت

ليژنهى كاروبارى ياسايى:

- عباس فتاح صالح مۆلەت

- جلال محمد أمين أحمد مۆلەت

- رۆزان محمد كريم مۆلەت

- سلام عبدالله حسن مۆلەت

ليژنهى تەندروستى و ژينگه و مافى به كاربهر:

- شاپان كاكه صالح مؤلەت
- رۇزان ابراهيم على مؤلەت
- زانا خالد اسماعيل مؤلەت
- شنو اشقى عبدالله مؤلەت
- كاظم فاروق نامق مؤلەت

ليژنەى دارايى و كاروبارى ئابوورى:

- سۆران عمر سعيد مؤلەت
- شيركو جودت مصطفى مؤلەت
- على حەمە صالح مؤلەت
- ارشد حسين محمد مؤلەت

ليژنەى ناوچە كوردستانىيەگانى دەرەوہى ھەرئيم:

- جمال حويز مصطفى مؤلەت
- ھديه مراد حيدر مؤلەت

ليژنەى كاروبارى كۆمەلایەتى و داکۆكى كردن لە مافى ئافرەت و مافى مرؤف:

- احسان سليم محمد مؤلەت
- زانا خالد سمايل مؤلەت

ليژنەى كاروبارى شەھيدان و قوربانىانى جينۆسايد و زيندانىانى سىياسى ھەموويان مؤلەتن تەنھا

(ھەورامان حەمە شريف حەمە رشيد) ئامادە نەبوو:

- ھەژان حسن احمد مؤلەت
- رزگار محمد محمود مؤلەت
- فاهيك كمال صوغومون مؤلەت

ليژنەى كاروبارى ياسايى:

- سلام عبدالله حسن مؤلەت

زۆر سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھانق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

بەئى زۆر سوپاس، بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان ئىستاش دەست بە جىبەجى كىردنى بەرنامەى كارى دانىشتنەكەمان دەكەين كە خستەنەرۋى دىد و روانگەى فراكسىۋنەكانى پەرلەمانى كوردستانە لەسەر بارودۇخى ئىستاي رۇژئاۋاي كوردستان، بۇ ئەم مەبەستەش داوا لە بەرپىز ئومىد عبدالرحمن سەرۋكى فراكسىۋنى پارتى ديموكراتى كوردستان دەكەين كە روانگەى فراكسىۋنەكەى بختەرۋو، فەرموون.

بەرپىز ئومىد عبدالرحمن حسن:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ئەگەر ئىزن و مؤلەت ھەبى بىين لەسەر ستەيجەكە وتارەكە بخوئىنەنەو.

بەرپىز د.رېۋاز ھانق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

بەگوئىرەى پەپەرەوى ناوخۇى پەرلەمانى كوردستان ئەندامانى پەرلەمانى كوردستان دەتوانن داوا بكەن لەسەر ستەيج وتارەكەيان بخوئىنەنەو، فەرموو.

بەرپىز ئومىد عبدالرحمن حسن:

بەناوى خۋاي گەرە و مېھربان

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمانى كوردستان.

بەرپىزان دەستەى سەرۋكايەتى پەرلەمانى كوردستان.

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان نوئىنەرانى خەلكى كوردستان.

بەداخىكى قولەو ئەمپۇ بۇ بابەتتىكى ھەستىار و مەترسىيەكى جىددى لەسەر ھەولى گۆپىنى ديموگرافىاي بەشىكى خاكى نىشتمان و ھەولى سىپنەوھى گەلى خۇمان لە رۇژئاۋاي كوردستان كۆبووئىنەتەو، لە رۇژى چوارشەممەى رېكەوتى (9) ى ئوكتۇبەرى سالى 2019وھ كارەساتىكى دىكە كەوتە نىو لاپەرەكانى مېژووى گەلى كوردستان و، جارىكى دىكە ئاگر و ئاسن، خاپوور و مال وئىرانكردن، خۇزگە و خوئىن تىكەل بە يەك كرانەو، ئەو لەشكركىشى و شەر و مالىۋىرانىيە نەك ناوچەى ئارام نارەخسىنى بەلكە تاكە ناوچەى ئارامى سورياشى تىكدا كە رۇژئاۋاي كوردستانە، ئەو ئاگرباران و جەنگە نەواى ئارام بۇ گەرەنەوھى ئاوارەكان دابىين ناكات، بەلكو ئىستا بۆتە مەترسى زۆر جىددى لەسەر ئاوارەبوونى سەدان ھەزار ھاوولائتى سىقىل.

ئۆپەرەسىۋنى كانى ئاشتى بە دلئىايىبەوھ نەك ئاشتى بۇ توركىا و سوريا و ناوچەكە دابىين ناكات بەلكو زەنگىكى مەترسىدارە بۇ زەمىنە خۇش كىردنى سەرھەلئەنەوھى داعش و ھەراشبوونى گرووپە توندەرە و تېرۆرىستەكان، وانا ئاستى جىھانى دەخاتە بەر مەترسى و لەوھە كارىكىش دا نەك ھەر گەلى كوردستان زەرەرمەند دەبى بەلكە تەواوى گەلانى ناوچەكە لە ئەنجام بە زىان بۇيان كۆتايى دىتن.

بەرپىزان.

ئىمە لە فراكسىۋنى پارتى ديموكراتى كوردستانەو پىمانواپە ھۆكارى ئەم شەپە ھەر چىيەك بى و ھەر لايەك گەمتەرخەم بى يان دەستى لەو دۆخەدا ھەبى ھىچ پاساويك نىە بۆ نەوستاندى ئەو شەپە و كۆتايى ھىنان بە عەقلىيەتى گۆرپىنى ديمۇگرافىيائى ناوچەگە، شەپە و پىكدادان تەنيا ئالۆزى و پىشپى و مەترسى لە ناوچەگە زياد دەكات، دەستكەوتەكانى تىكشكاندى داعش لە ناو دەبات و لە بەرژەوھەندى ھىچ لايەك نىە و چ گەلئىك لە ناوچەگە سوود لە شەپە و ئاشووب نەبىنيو و نابىنىتن.

بەداخەو، ئىستا ئىمە نوپنەرانى خەلگى كوردستان لە نيو تەپوتۆزى شەپە و داگىركارى قسان دەكەين و بەشىك لە نىشتىمان لە ژىر رەحمى تۆپباران و خاپووركردنەپە لە ھەمان دەم يادى دوو سائەى داگىركارىيەكى تر و ھىرشى گروپە مىللىشياكان لە 16 ئۆكتۆبەرى سالى 2017 بۆ سەر كەركووك و ناوچە كوردستانىيەكانى دەرەوھى ئىدارەى ھەرپم دەكەينەو.

رپووى دەمان ئاراستەى كۆمەلگەى نىودەولتەتى و دەنگى نارەزايىمان قسەمان رپو لە دۆستان و ھاوپەيمانان و پارىزەرانى مافى مرؤف و داكوكىكارانى ئازادى و ديموكراسى يە، ئەرى دۇنيا كورد و گەلانى كوردستان لە كوئى و لە چ زەمەن و زەمىنىك ھەرپەشە بوونە بۆ سەر گەلانى تر؟ ئەرى دۇنيائى ئازادى و ديموكراسى تاكەى گوپتان لە ھاوار و نالەى گەلئىكى (40) مىليۇنى نىە كە تەنھا داواى ئازادى ژيان و سەربەستى ژيان دەكات؟ دوپنى كەركووكيان برد، ئيوە دۇنيا قپ و قەپ بوون، تىكايە، تىكايە رۆژئاواش مەكەنە قوربانى بەرژەوھەندى زلھىزەكان.

بەپىزان، ئىمە وەكو فراكسىۋنى پارتى ديموكراتى كوردستان ئەم ھىرش و پەلكىشى و چەك و شەپە و كاولكارى و داگىركارى و كوشتن و لە ناوبردى خەلگى سقىل لە رۆژئاواى كوردستان ئىدانە دەكەين، كارە سەربازىيەكان ھىچ پاساويكى ياساى و ئاينى و دۆستايەتى و دراوسىيائى تىدا نىە، چاندى رپق و كىنە بەرامبەر گەلانى ژىردەستى رۆژھەلاتى ناوين دەبى بە قانونى شارستانى و بە ئەخلاقى بەرزى ئىنسانى كۆتايى بى بىت، ئىستا ئىمە دەنگمان لە ئاسمانى ئاشتى يە بۆ رۆژئاواى كوردستان، ھەناسەمان لەگەل روجى بەرزە فرىشتەكانى رۆژئاواپە، داوا لە ئەخلاقى سياسى و ياساى و دىپلوماسىيەت و ئاين و وپژدان و ئاداب و رپچكە و رپبازەكانى ژيان و شارستانىيەت دەكەين بىر لە سەپنەوھى گەل بگرن و پىشى لى بگرن و شەمەندەفەرى شەپە و خاپور كردن تىكايە بوەستىن، بۆپە وەك فراكسىۋنى پارتى داوا دەكەين: بەرپىز سەرۆكايەتى پەرلەمانى كوردستان.

ھەموو ھەولە دىپلوماسىيەكانى پەرلەمانى بەگەر بىخەن بۆ موخاتەبە كردنى پەرلەمانى ولاتانى ھەرپىمى و جىھانى، ھەرودھا ئىدانەى كوشتن و كوشتارى ھاوولاتيانى سقىل لە ھەر لايەكەو بەكرى دەكەين، پىشتىوانى ھەولەكانى راگرتنى شەپە و پەلامارى سەربازى دەكەين، پىشتىوانى خواستى رەواى گەلى كورد و پاراستنى مافەكانىيان لە چوارچىوھى سوريا بە پىپى دانووستانە نىودەولتەتییەكان بە ئاراستەى ئاستانە و جنىف دەكەين، پىويستە مەترسى تىرۆر لەبىر نەكرى و دەبى پىكەوھە لە بەرەى جەنگان دژ بە تىرۆرىستان بىن، لە شەپى داعش و تىرۆرىستان كە ھىشتا مەترسىن لەسەر خاك و خەلگمان، داوا دەكەين دۇخى سەرى كانى

و گری سې و کۆبانې به ددردی عهفرین به دست چهگداره توندرووهکان نهبردری، پشتیوانی گهپرانهوهی هیزه کوردییهکان بۆ ریککهوتنی ههولیر له مانگی (7) ی (2012)، ههولیر مانگی (11) ی (2013، ریککهوتنی دهۆک مانگی (10) ی (2014 له نیوان تهفهدم و نههکسه دهکهین.

بهپیزان، ئهوپۆ یهگرتووی کوردستانی زهرووره بویه پیویسته ههموومان دوور بین له ئهجیندای ئیقلمی، ناکری تاکرهوی هیج لایه نیکیش بهردهوام بی و دهبی ری لی بگری، پیویسته له ئاستی میلی و فهرمی هاوولاتیانی کوردستان هاوکاری مرۆی و ههلمهتی نیشتمانی له ئهمرپوهه رابگهیهندری، ههماههنگی ههموومان لهسهرو مملانی حیزبیهکان بی و کوردستان و خاکهکهی و میژوو پیمان دهلی دووبههگی و چهند بهرهکی زیانی ههیه بۆ ئایندهی نیشتمانی.

ههروها له ئاستی عراقی و ههریمی و نیودهولهتی داوا دهکهین عراق و کونکاری عهرهبی بهرپرسیارانهتر له ئاستی نیودهولهتی و ههریمی کار بکهن بۆ کۆتایی هینان به لهشکرکشی و داگیرکاری، داوا له بهرهی هاوپهیمانی نیودهولهتی دهکهین ئهرکی یاسایی و مرۆف دۆستی خویان بهرامبهر تیرۆری بهردهوام ئاوا بکهن و له ئهنجومهنی ناسایش و له هاوپهیمانییهتی دهولی کاری میژووی و ئینسانی خویان ئهنجام بدن، داوا له ههردوو دهولهتی ئهمریکا و رووسیا دهکهین ریکه بگرن له بهکارهینانی هیژ و چهک دژ به هاوولاتیان بهتایبهتی خهلی سقیل، داوا له ئهنجومهنی ناسایشی نهتهوه یهگرتووهکان و ریکخراوی دهولهتانی ئیسلامی دهکهین رژانی خوین و ئهنجامدانی گۆرینی دیمۆگرافیا به تاوان له قهلهم بدن و هۆشدار یاسایی و واقعی و عمهلی بدنه ههموو هیزهکان، داوا دهکهین رهوهندی کوردستانی وهک هههمیشه له جیهان دا رۆلی پیشهنگایهتی خۆی بگری، داوا دهکهین دهولهت و ریکخراو و کهسایهتی و دۆستانی کوردستان رۆژئاوای کوردستان و تیکرای هاوولاتیانی سقیل بیاریزن، داوا له کۆمهلگای نیودهولهتی دهکهین کۆنگرهی ناشتی و چارهسهری بۆ پرسی دۆزی رهوای گهلی کوردستان له چوارچیوهی شهرعیهتی مافی چارهنووسی گهلان ئهنجام بدن و جیبهجی بکهن، داوا دهکهین دهولهتانی مهركهزی ههریمی له رۆژهلاتی ناوهراست له جیاتی چهک دیالۆگ بۆ پرس و کیشهکانی رۆژهلاتی ناوهراست ئهنجام بدن تاوهکو چیتر ناوچهی دهولهتمهند بهو سامانی سروشتی و مرۆی یه نهبیته جهنگهلستانی خوین و فرمیسک و کاولکاری و تیرۆر، پههلهمان و حکومهتی ههریمی کوردستان دهستکهوتی نیشتمانی و میژوویی گهلی کوردستانه، پشتیوانی کردن لی ئهرکی ههموو لایهکمانه، داوا له تهواوی هیزه کوردستانییهکانی ههموو بهشهکانی کوردستان دهکهین پشتیوانی یهکتر بین و تهداخل له کاروباری یهکتر نهکهین و خصوصیهتی ههر بهشیکی کوردستان له چوارچیوهی یاسا ریکهپیدراوهکان پاریزراو بی، ههروها داواکارین لهم پههلهمانه بهپیزه دهستی حکومهت و دام و دهزگاکانی ههریمی کوردستان والا بکات له ههرجی له توانادایه بۆ هاوکاری لیقهوماوان رابانبسپیری، داوا له حکومهتی عراقیش دهکهین له بودجهی به هاوار هاتن پشکی ههریمی کوردستان دیاری بکات و هاوکاری حکومهتی ههریم بی بۆ هاوکاری مرۆی، داوا له ریکخراوه خیرخوازییهکان و گهلی کوردستان دهکهین نامادهکاری بکهن بۆ هاوکاری خهلی سقیل و لیقهوما و داوا له دهزگاکانی ناسایشی ئیدارهی رۆژئاواش دهکهین ناسانکاری بۆ ههریمی کوردستان بکهن تا بتوانن به ئهرکی مرۆی و نیشتمانی و نهتهوهی ههلسن و ریکری له گهیاوندی کۆمهک بۆ رۆژئاوا نهکهن.

سلاو بۇ يەككىتى نەتەۋەبى كوردان، سلاو بۇ روحي نىشتىمانى، نىشتىمانپەرورەران، سلاو بۇ روحي شەھىدان، ھىۋاي جاكبوونەۋە بۇ بىرىنداران دەخۋازىن، خوداي گەۋرە خاك و خەلكى كوردستان بىپارىزى.

فراكسىۋنى پارتى ديموكراتى كوردستان
15ى ئۆكتۆبەرى سالى 2019

زۇر سوپاس.

بەرىز د.رېۋاز ھانق ھسن/ سەرۋكى پەرلەمان:

زۇر سوپاس، بەرىز كاك جمال، وتارى فراكسىۋنى يەككىتى.

بەرىز جمال ھويز مصطفى:

بە ناۋى ھۋاي گەۋرە و مېھربان.

بەرىز سەرۋكى پەرلەمان.

بەرىزان ئەندامانى پەرلەمان.

سەرەتا سلاو دەنېرىن بۇ خۇراگىرى و فېداكارى و گىيانبازى گەلەكەمان لە پۇژئاۋاي كوردستان، ھەزاران سلاو بۇ گىيانى پاكى شەھىدان.

بەداخىكى زۇر گرانبەۋە ئەمىرۋ گەلەكەمان لە پۇژئاۋاي كوردستان بەبەرچاۋى ھەموو دونيا لەسەر خاكى خۇي رۋوبەروۋى شەرىكى نابەرامبەر و مالىۋىرانكەر بۆتەۋە، ھەزاران لە ژن و مندال و پىر و پەككەۋتە، گەنج و لاو شەھىد و بىرىندار بوون، سەرەپاي خاپوور كوردنى تەۋاۋى ئەۋ زېرخانەى چەندىن سالە بە خۋىن بىنات نراۋە، گەلەكەمان لە خەباتى رزگارى نىشتىمانى دا بە درېژايى مېژوو ھەر بە تەنيا بوۋە، شاخەكان پىشت و ئىرادەى گەل ھىزى مانەۋەمان بوۋە، بۇيە ھىچ رۇژىك گەلى ئىمە چاۋى لە ۋلات و نىشتىمانىك نەبوۋە لە دەرۋە نەخشەى بۇ بىكىشرىت و بىكىرېتە دىارى بۇ گەلى كوردستان بەلكو بە خەبات و خۋىنى رۇلەكانمان لەبەرەى ھەرە پىشەۋەى جەنگ دا سەنگەرمان گرتوۋە و دلېرانە بەرامبەر دىكتاتورىيەت و گروپە تىرۇرىستىيەكان جەنگاۋىن، تەنھا لە پۇژئاۋاي كوردستان لە شەرى لە ناۋبىردى تىرۇرىستانى داعش كە بە خۋىنى (11) ھەزار شەھىد و (24) ھەزار بىرىندار موژدەى سەرگەۋتن و كۆتايى تىرۇر بە گوپى جىھاندا درا، ئەۋ جەنگەى كورد لە شەرى دژە تىرۇر ئەنجامى دا بە نوپنەرايەتى ھەموو جىھان بوو، گىيانبازى و فېداكارى ژنان و كورانى رۇژئاۋاي كوردستان نمونەى سىمبولى نازايەتى و بە رەنگارى نەتەۋەبەكى ژېر دەست و غەدر لىكراۋى بى پىشت و پەنا بوو، فېداكارى و گىيانبازى ئەۋان بوۋە مايەى دوور خستىنەۋەى ھەرەشەى تىرۇر لەسەر ئەمىرىكا و ئەۋروپا و ناۋچەكە كەچى لەجىياتى پاراستنى گەلى كورد دەرگاي جەنگىكى گەۋرەى نابەرامبەرى بەرۋودا كرايەۋە، پىماناۋبوو لە دۋاي تۆمارى لەژمارە نەھاتوۋى سەرگەۋتەنەكان لە شەرى تىرۇردا بەتايىبەت رۇلەكانى ئىمە خۇيان دەرگە قەلغان بۇ پاراستنى ھىزەكانى ئەمىرىكا و ھاۋپەيمانان ئىتر پىماناۋبوو ئەۋ جارە تەۋاۋ ھەر بە تەنھا شاخەكان پىشت و پەنا نابن، بەلكو دۆست و ھاۋبەشى ستراتىجى بە ئەمەكمان پەيدا كىردوۋە كەچى بەداخەۋە لە جىياتى پاراستن و پىشتىۋانى لەۋ دىۋى دەرگا داخراۋەكان بىپارى بەجىھىشتىنى كوردىان دا، بەۋ ھۇيەۋە گەلى كورد بە گىشتى نىگەرەن و لە ناخىادا توۋرەبوۋنىكى قول پەنگى خۋاردۆتەۋە، چۈنكە ھەرگىز گەلى كورد رانەھاتوۋە كە ھەفالى و ھاۋسەنگەر و ھاۋبەشەكانى خۇي لە مەيدانى

جەنگدا بە تەنیا بە جى بەيلى، كەچى دۆستەكانمان لە سەرۋى ھەمووانەو ھەمىكا گەلەكەمانيان لە رۆژئاوا بە تەنھا كرده نىچىرى لەشكرىكى ويرانكەر و داگىركەر، بىگومان ئەو لەشكرىكى يە ئەمىرۆ سوپاى توركىا گروپە توندپوھەكانى سورىا بۇ سەر رۆژئاواى كوردستان مەرگەسات و بارودۇخىكى ئىجگار ئالۆزى بە دواى خۇيدا ھىناو، بە ھۆى ئەو جەنگەو ھەزاران ھاوولتى مەدەنى بى دىفاع لە ژىر مەترسى مەرگ و لە ناوچووندايە، سەرەپاى ئەو ھەزاران ھاوولتى مەدەنى بى دىفاع لە ژىر مەترسى مەرگ و لە ناوچووندايە، ئالۆز و شىپزەدايە، بە شىوھەيك ئەگەر ئەو دۇخە بەردەوام بى بە دنىايى مەرگەساتى گەورەترى مرۆى رووبەرووى ناوچەكە دەبىتەو ھەزارە قوربانىانىش زۆر لەو زياتر دەبن.

بەپىزان، ئىمە ھەك فراكسىۆنى يەكىتى نىشتىمانى كوردستان پىمانوايە ئەو دەست درىژى و داگىركارىيە ناپەوايە ئىستا بە ھۆى لەشكرىكى توركىا دەكرىتە سەر رۆژئاوا ھەول و كۆشى نىودەولتەتى بۇ لە ناوېردنى تىرۆر و تىرۆرىستان لە ناو دەبات زەمىنەى دووبارە سەرھەلدانەو ھى گروپى تىرۆرىست خوازى دروست دەكاتەو كە بۇ لە ناو بردنەى لە عىراق و باشوور و باكوورى رۆژھەلاتى سورىا ھەزاران شەھىدى لە پىناو دا دراو، بۇ ئەو ھەلەكەمان پارىزاو بى لەو نەخشە و پىلان گىرپانە دىد و بۇچوون و رواتگەى خۇمان لەو خالانە دەخەينە روو:

1-داواى يەكرىزى لە سەرچەم ھىز و لايەنە كوردستانىيەكان دەكەين لە ئىستادا گەلەكەمان لە ھەموو كات زياتر پىويستى بە يەكىتى و يەكرىزى و تەبايى و ھاوھەئويستى ھەيە.

2-داواكارىن ھەرچى زووترە كۆبوونەو ھى لووتكەى ھىزە سىياسىيەكانى كوردستان ئەنجام بەرى بۇ بەرگرتن لەو مەترسى يە گەورەى كە ئەمىرۆ لەسەر كوردستان ھەيە.

3-داوا لە كۆمەلگەى نىودەولتەتى ولاتانى ئەوروپى و عەرەبى و ولاتانى ناوچەكە دەكەين فشار بىخەنە سەر دەولتەتى توركىا بۇ وەستاندى دەست بە جىي ئەو داگىركارىيە.

4-داوا لە ھۆمەتى فىدرالى دەكەين لە بودجەى سىادى بۇ ھالەتى ناكاو بەرى: پارە تەرخان بىكات بۇ كۆمەكى ئاوارەكانى رۆژئاوا.

5-داوا لە ھەر سى سەرۆكايەتى ھەرىم دەكەين ھەموو ھەولە دىبلۆماسى و پەيوەندىيە نىودەولتەتىيەكان بەكار بەينن بۇ وەستاندى ئەو جەنگە ناپەوايە.

6-ھەرۋەھا داوا كەردنەو ھى دەروازە سنوورىيەكان دەكەين بە رووى رۆژئاوا بۇ ئەو ھەلەكەتى بە پەلە كۆمەك و خواردەمەنى و دەرمان بگەيەندىتە لىقەوماوانى ئەو داگىركارىيە.

سەرگەوتوو بى خەباتى رىزگاربخوازى گەلەكەمان

نەمرى بۇ شەھىدان

فراكسىۆنى سەوزى يەكىتى نىشتىمانى كوردستان

2019/10/15

سوپاس

بەرپىز د.رېۋاز ھائىق ھىسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەرپىز كاك ەلى ھەمە صالح، لە فراكسىۋنى گۆران، ھەرموون.

بەرپىز ەلى ھەمە صالح:

بە ناۋى خۋاى گەورە

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمانى كوردستان

پەرلەمانتارە بەرپىزەكان

جەماۋەرى كوردستان

لېرەۋە لەم مېنبەرەۋە سلاۋ دەنپىرىن بۇ ھاونىشتىمانىمان لە رۇژئاۋاى كوردستان، سلاۋ و رېز دەنپىرىن بۇ ئەۋ شەرقانانەى كە بە خۋىن و ژيانى خۇيان بەرگريان لە خاكى نىشتىمان و ھاونىشتىمانىمان كورد لە رۇژئاۋا، رۇخى شەھىدانى رۇژئاۋا شاد بېت، رۇخى شەھىدانى كوردستان بە گشتى شاد بى بە ھىۋاى چاكبوونەۋەى برىندارەكان.

ھەرچەندە دەبوو ئەم دانىشتە پىشتەر كرابا، بەلام ئىستاش گۆرانكارىيەكان ئەۋەندە خىران دانىشتى بەردەۋامى پەرلەمان گرنىگ و پىۋىستە، لېرەۋە ۋەكو فراكسىۋنى گۆران لە پەرلەمانى كوردستان ئىدانەى لەشكركىشى دەكەين بۇ سەر خاكى رۇژئاۋاى نىشتىمانان، ئامانجى لەشكركىشى لە چەند رۇژى رابردوۋا، ئامانجى لەشكركىشى سوپاى توركىيا لە چەند رۇژى رابردوۋا بۇ سەر رۇژئاۋا لە ناۋبەردى ئەزموونى خۇبەرپۇبەبەرى و دروست كوردى و گۆرانكارى دىمۇگرافىا بوو، بەلام خۇشەختانە سەرگەۋتوۋ نەبوو، بە ھۆى برىارى خىراى سەرۋىكى ئەمىرىكا و بە جىھىشتى رۇژئاۋا كاولكارى گەورە رۋویدا، دەيان شەرقان و ژن و مندال بوون بە قوربانى، ئەگەرى جىنۇسايدىكى دىكەى مىللەتەكەمان ھەبوو، خۇشەختانە سەرى نەگرت، ھەرچەندە لە درەنگانىكى ئەم شەۋەۋە گۆرانكارىيەكان خىراتر دەبن، پەيوەندى سەرۋىكى ئەمىرىكا بە سەرگەردەكانى رۇژئاۋا و دواترىش سەرۋىكى توركىيا ئامازەى دلخۇشكەرن بە ئاراستەى راگرتى ئەۋ شەرە، بەلام ھىشتان ھىچ گرتىەك نىە بۇ روۋنەدانى شەر و كارەسات، ھەموۋان زۆر باش ئەزانىن ئەم دۇخەى رۇژئاۋا پەيوەندى بە ھاۋكىشەى نىۋدەۋلەتى و دەۋلەتانى فل ھىز ھەيە، بەلام لە ھەمان كاتىش ئىستا لە ھەموكات زياتر ھەكومەتى ھەرىمى كوردستان پىۋىستى بە ئامادەكارى و برىار ھەيە بۇ دۇخى رۇژئاۋا و ھەم بۇ دۇخى ھەرىمى كوردستان، ۋەكو چۆن گەلانى تر لە راستەۋە بۇ چەپ، لە دەستەلاتەۋە بۇ ئۇپۇزۇسىۋن بە يەك دەنگ بەرگرى لە برىارە سەربازىەكانىان ئەكەن، ھىۋام واىە ئىمەش پىكەۋە بەرپىرسانە ئەم قۇناغە تىپەرپىنن، داۋا ئەكەين ھەكومەتى ھەرىمى كوردستان ئەۋەى لە تواناى دا ھەيە بەپىپى ياسا بەرگارەكان بۇ رۇژئاۋاى بكات، پىشتىۋانى خۇبەرپۇبەبەرى رۇژئاۋا ئەكەين و پىشتىۋانى لەۋ رىكەۋتەنانەيان ئەكەين كە ئەنجامى ئەدەن لە پىناۋى پاراستى گەلى كورد لە رۇژئاۋاى نىشتىمان، پىۋىستە ھەلمەتى نىشتىمانى بە مال و بە خۋىن بۇ كۆمەكى ھاونىشتىمانىمان لە رۇژئاۋا دەست پى بکەين، سنوورەكان لە ھەردوۋلاۋە بکرىتەۋە، ھەم ھاۋكارى بكات، ھەم ئەۋەى برىندارە يان پىۋىستى بە ھاتنە

باشوورە رێگای پێ بدری، دامەزراوە فەرمیەکانی ھەریمی کوردستان ھەم لە ئاستی جیھانی و ھەم لە کۆبوونەووە لەگەڵ کونسولگەرەکانی ھەریمی کوردستان ھەلمەتی فراوان دەست پێ بکری بۆ راگرتنی ئەو شەھەر، حکومەتی ھەریمی کوردستان بە ھاوکاری حکومەتی عێراق و ریکخراوە نیۆدەولەتیەکان ھەموو ئامادەکاری پێویست بکات لە ئەگەری بەردەوام بوونی شەھەر و ئاوارە بوونی ھاوئیشتیمانیان لە رۆژئاوا، سەرباری ئەو راسپاردانە چەند خاڵیکی گەرم ھەبێ ئەمەوی لە رێگەی سەرۆکایەتی پەرلەمان و ھەم بەرپرسی حکومەتی ھەریم و ھەم لایەنەکانی تر ئاگادار بن، پەرلەمانی کوردستان لە (15-1-2014) بە بریار پالێستی کردوو لە ئێرادی گەلی رۆژئاوای کوردستان لە ھەر شێوازیکی خۆ بەرێوەبەردن، بەپێی بریارەکش پێویستە حکومەتی ھەریمی کوردستان مامەڵەیی فەرمی لەگەڵ بکات، بۆیە ناکری و رێگە پێداو نێو نوێنەرایەتی ھیچ ولاتی ئەزموونی رۆژئاوا بە تیرۆر ناوینی، ئێمە ئیدانەیی ھەرچۆرە لێدوانیکی لەو شێو ئەکەین، وەك چۆن ھەموو وەلاتانی دنیا شەھری سەرورەیی و خاکی خاکی خۆیان ئەکەن ئێمەش وەکو ھەریمی کوردستان کە تا ئێستا بەشیکین لە ولاتی عێراق بەپێی دەستور و یاسا بەرکارەکان ھەم لە رێگەی حکومەتی عێراق و ھەم ھەریمی کوردستان داوا لەو ھێزە دەرەکیانە بکەین کە بنکەیی سەربازیان لە خاکی کوردستان ھەبێ بگەڕێنەووە بۆ ولاتی خۆیان، بە داخووە بە ناوی پێرۆزی ئابینی ئیسلام و سورەتی (فەتھ) پەلاماری ژن و مندال و ھاوولاتیان و نیشتیمانی ولاتیکی تر ئەدری، لێرەو داوا ئەکەین لە ھەموو ناوەندە فەرمیە جیھانیەکانی ئابینی و بە تاییەتی یەکی زانایانی ئابینی ئیسلامی جیھان کە قسەیی جیدیان ھەبێ لەسەر بەکارھێنانی ناوی پێرۆزی ئیسلام بۆ سەرتەووی میلیتەتەکەمان لە رۆژئاوای نیشتیمان کە ئەو پێچەوانەیی ھەموو بنەمایەکی ئابینی ئیسلام، ئەو پەلاماردانە ئەنجامەکەیی ئەگەر بەردەوام بێ سەرھەڵدانەووی داعش، بیگومان میلیتەتی کورد لە رۆژئاوا بێ یان لە باشوور قوربانی دەستی داعش بوو، ئێستا ھەرکاتی داعش سەرھەڵدانەووە ئێمە ئامانجی یەکەمی ئەو ریکخراوە تیرۆریستیەن، بۆیە پێویستە ئەم پەيامە بە روونی بگات بە ھەموو ناوەندە نیۆدەولەتیەکان، چونکە ئەو گومانیک دروست ئەکات ئێستا پلانیکی دەولی ھەبێ بۆ دروست کردنەووە و سەرھەڵدانەووی داعش، خودا رۆژئاوای نیشتیمان بپاریز و خودا خاکی کوردستان بپاریزی، فراکیونی گۆران لە پەرلەمانی کوردستان.

بەریز د. رێواز فائق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو دکتۆر کازم.

بەریز کاظم فاروق نامق:

بەریز سەرۆکی پەرلەمان.

بە ناوی خوای گەورە و میھربان.

دیارە ئەمرۆ ھوتەم رۆژە کە بەداخووە ئەو ھێرشە نابەرەبەرە نارەوایە کراووتە سەر خوشک و بریانیان لە بەشیکی تری کوردستان لە رۆژئاوای کوردستان، زۆر نیگەرانیان لەووی لە دواي ھوت رۆژ ئێستا پەرلەمانی کوردستان ھاتۆتە دەنگ و کۆبوونەووە ئەکات، لە کاتیکی تاکە پەرلەمان کە کورد ھەبێ ئەو

پەرلەمانەى باشوورە، لە كاتىكدا كە زۇرۇڭ لە ولاتان لە دوور و نزيك زۇر پيش پەرلەمانى كوردستان ھەلۆيىستى خۇيان راگەيانە، بەپيى توانى خۇيان كاريان كوردووە بۇ ئەوھى كاريگەريان ھەبى بۇ ئەو ھيرشە نارەواپەى ئەگرىتە سەر خوشك و برايان لە رۇژئاواى كوردستان، ھەندى لە ولاتانى (فرنسا و ئەلمانيا) فرۇشتى چەكى راگرتووە، ولاتى بەريتانيا بە گرىبەستەكانى ئەچىتەو، ئەنجومەنى ئاسايش دووجار كۆبوونەوھى ئەنجامداو، بەلام دواى ھەوت رۇژ پەرلەمانى كوردستا دانىشتن ئەكات، ئەوھى جىي نىگەرانى و سەرنجى خەلكى كوردستانە بە سەرچەم پارچەكانى ترى كوردستانىشەو، ئەوھى لە ئىستا روئەدات و ئەوھى لە رابردوو روويداو و ئەوھى رەنگە لە داھاتوو روویدات بەشپوھىەكى سەرەكى ھۆكارەكەى پەرتەوازەيى كوردە، ئەو پەرتەوازەيش لە خۇيەوھە دروست نەبوو، بەلكو بەھۆى رەفتارى ھەندى ھيز و حيزبەوھە ئەو پەرتەوازىيەى ميللەتى كورد لە ھەرچوار پارچەى ھەريەى كوردستان دروست بوو، بەداخەوھە ميللەتەى كە فلانە حيزب پەلكيشى لای توركياى ئەكات و فلانە حيزب پەلكيشى لای ئيرانى ئەكات.....

بەريز د.رېواز ھانق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

كاك دكتور داوا ئەكەم پابەند بى بە بەرنامەى كارى كۆبوونەو، فەرموو.

بەريز كاظم فاروق نامق:

..... سەبارى ئىدانە كردن و ھاوكارى مرۆيى و ھەر ريككارىكى ترى دىلۆماسى و داوا كردنى گفوتوگۇ بۇ كۆتايى ھىنان بەو ھيرشە، لە ھەمووى گرنگتر يەك ھەلۆيىستى كوردە لە ھەر چوار پارچەى كوردستان، زۇر گرنگە ئەوھ و روداوەكانىش رابردووش ببە ھۆكارىك بۇ دروست كردنى براپەتتەيەكى ھاوبەش لە نيوان ھەرچوار پارچەى كوردستان بۇ ئىدارەدانى كيشەكانى كورد، چونكە ئەمرۆ لە رۇژئاواپە و دوينى لە ئيمە بوو، سببى لە پارچەيەكى ترى كوردستان ئەبى، دوژمنانى كورد سەبارى كيشەى زۇريان لە نيوانى يەكتر و سەربارى ناكۆكى و ناتەبابى سەدان ساليان، بەلام كاتى دپتە سەر باسى كورد ھەموويان يەك دەستن و يەك قسەن بۇ دژايەتى كردنى ميللەتى كورد لە ھەر چوار پارچەى كوردستان، كەواپە بۇچى لە ھەر چوار پارچە نەبىن بە يەك دەنگ و يەك بگرين بۇ ئەوھى دژى ئەو پلان و موائەمرانە بوەستين و ھاوكارى يەكتر بكەين لە كاتى تەنگانە، بۇيە لە ئىستا لە ھەموو كات زياتر كورد پيوستى بە يەك دەنگى يەك ھەلۆيىستى ھەيە، پيوستى بە ھۆشيارى زياتر ھەيە، پيوستى بە كۆمەلنى سەرگردەى بەرپرس ھەيە لە ھەر چوار پارچەى كوردستان بۇ دروست كردنى سەرگرداپەتتەيەكى ھاوبەش و چارەسەر كردنى كيشەكان كە لە ناوھە و دەرەوھى ھەريەيش چارەسەرى كيشەكان بكات، ئەوھ زۇر باشترە لە كۆرەنەوھى خيىر و پيتاك و ھاوكارى و قسەى ناو فەيس بووك و تۆرە كۆمەلئايەتتەكانن چونكە تەنيا چەند رۇژيكن و تينەپەرن، ئەوھى ئەمىنيتەوھە.....

بەريز د.رېواز ھانق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەريز دكتور كازم ئەوانەى لە ناو فەيسبووك و تۆرە كۆمەلئايەتتەكان قسە ئەكەن، ئەوھ روانگە، داخى دلئ ئەو ھاوولتتەيانەيە كە دەنگيان بە من و بەريزت داو، لەبەر ئەوھ گرنگە ئەوھى لە ناو تۆرە كۆمەلئايەتتەكان ھەيە.

بەريز كاظم فاروق نامق:

..... من مەبەستەم لە ھاوولاتیان نییە، مەبەستەم لە ئەو كەسانەيە لەمەوقەي بەرپرسيارەتین.

بەريز د.رئواز ھانق حسن / سەرۆكي پەرلەمان:

ھەول بەدە پابەند بى بە بەرنامەي كاري كۆبوونەو، پەرلەمانى كوردستان لەمرۆ ئەبى برياريك بەدات، بەرپرسياريەتى ئەوويە ھەر سەرۆك فراكسيونىكى بەريز قسە ئەكات پابەند بى بە ناوەرۆكى نووسىنى خۆي كە ھاندانى ھيزەكانى ترە، بەلام لە ناو ئەو ھۆلە خەريكى بريندار كردنى يەكترين، ئيمە ناتوانين ھەول بەدەين رەفيقەكان و دۆستەكانمان لە رۆژئاوا يەكگرتوو بن و يەك رەئى بن لە كاتيكدا يەكتري بريندار ئەكەين، تەكايە گرنكى ئەو رۆژە لەبەر چاو بگرن، با بەريزتان ئۆپۆزۇسيون بن، با كاك جەمال لە سولتە بى، يا كاك ئوميد لە سولتە بى، ئەمرۆ رۆژيكى زۆر تايبەتە، ئەو پەرلەمانى كوردستانە، تەنيا تەجروبهى ھەر چوار پارچەي كوردستانە، بەريزت پيشنيار ئەكەي، راسپاردە ئەكەي ئيمە چى بكەين، لە سنوورى دەستەلاتى خۆمان و ئەم كيانە ئيمە چۆن ئەتوانين يارمەتى رۆژئاوا بەدەين؟ قسەكانى ترمان لە مەجلىسەكانى تر ئەكەين، خەلك چاوەروانى گەورەي لە ئيمە ھەيە، پابەند بن بەوئى ئەيلين، لە رووى ئەخلاقيەو پابەند بن بەوئى ئەيلين، يەكگرتووى خۆمان گرنكە، بريندار نەكردنى يەكتري گرنكە، دواتر ئەپەرينەو لە ھيزەكانى تر و پارچەكانى ترى كوردستان ئەكەين كە پابەند بن بەوئى چۆن يەكتريان خۆي بوئ، فەرموو.

بەريز كاظم فاروق نامق:

.....ديارە ئەوئى كە باسمان كرد لە فەيسبووك و تۆرە كۆمەلایەتيەكان مەبەستمان لە ھاوولاتیان نییە، ھاوولاتیان ھەر ئەوئەندە دەستەلاتيان ھەيە، مەبەستمان لەو كەسانەيە لە مەوقەي بەرپرسياريەتین و تواناي برياريان ھەيە، وەكو يەكەم داواكارى داوا ئەكەين كە كورد لە ھەر چوار پارچەي كوردستان يەك دەنگ بى و يەك بگري بە سەرگردايەتيەكى ھاوبەشى بەرپرس دروست بكات بۆ چارەسەر كردنى كيشەي كورد لە سەرچەم پارچەكان، دوووم، ھاوكارى مرۆيى لە خۆراك و ئازوقە و پيداويستى تەندروستى و پزىشكى بە زووترين كات ئامادە بكرى لەلایەن حكومەتى ھەرئيم بگەندريتە دەستى خوشك و برايان لە رۆژئاواي كوردستان، سייەم، كردنەوئى سنوورەكان و پيشوازي كردن لە خوشك و برايان لە رۆژئاوا بۆ ناو بەشيكى ترى خاكي خۆيان كە ئەوان خاوەن مال و ئيمەش خزمەتكاريان بين، چوارەم، داوا ئەكەين تيميكى تەندروستى لە كارمەندان و پزىشكە بەريزەكان تەرخان بكرين بۆ ھاوكارى كردنى خوشك و برايان لە ھەر شوينيك پيوست بى، من وەكو پزىشكىك بە شانازيەوئە ئامادەم بۆ تيمار كردنى برينى دەستى منداليكى رۆژئاوا، كۆتا داوا لە كۆمەلگەي ئيودەولتەي و لە ولاتان و ئەنجومەنە ئاسايشەكان كە ھەولەكان چر بكەنەوئە بۆ كۆتايى ھينان بەو لەشكر كيشى و ھيرشانە و چيتر مندال و زنى كورد لە ھيچ پارچەيەكى كوردستان نەبیتە قوربانى، چونكە ھيچ سزايەكى ئابووئى فەردەبووى دلۆپيك خوين و يەك ھەناسەي كورد ناكاتەوئە كە رۆژانە ئەبیتە قوربانى، سوپاس.

بەريز د.ريواز ھائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو سەرۆكى فراكسيۇنى كۆمەللى ئىسلامى.

بەريز عبدالستار مجيد قادر:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

روئيا و بۇچوونى كۆمەللى ئىسلامى سەبارەت بەو دۆخە ناھەموار و دژوارەى كە رۇژئاوا پيدا تىدەپەرى ئەوھىيە، سەرەتا بە گلەبىيەك لە خۆمانەو دەست پى ئەكەم، لە پەرلەمانى كوردستان كەم كۆببونەو لەو دۆخە دژوارە زۆر زەرور و پىويست بوو، بەلام بە داخەو زۆر دواكەوت، ئىمە وەكو فراسكسيۇنى كۆمەللى ئىسلامى زۆر بە روون و راشكاوى ئىدانەى لەشكر كىشى سوپاى توركييا و بەزاندىنى سنوورى رۇژئاواى كوردستان ئەكەين كە ئەو پىچەوانەى ھەموو عورف و ياسا نىودەولتەتەكانە، زۆر بە تووندى ئىدانەى كوشتنى منداڵ و ژن و خەلگى مەندى ئەكەين كە ديارە ئەوھش بەپىيى ياسا و عورفى نىودەولتەتى ريگە پىنەدراو، بەلام بەداخەو خەلگىكى زۆرى بى تاوان كە شەرگەر نين لەو شەرە دژوارە بوونە قوربانى، ئىمە لە كاتىكدا ئەو شتانە ئەبىنين بەداخەو بە ناوى سوپاى (محمد) ئەو لەشكركىشىە كراو، ئەپرسەم ئايا سوپاى (محمد) ك چوو بوو ھەر شوينى منداالى كوشتوو؟ ژنى كوشتوو؟ خەلگى بىتاوانى كوشتوو؟ سنوورى ولاتان و خەلگى ترى بەزانوو؟ پىغەمبەرى خودا كە سوپاى بەرى ئەكرد پى ئەوتن ژن مەكوژن، منداڵ مەكوژن، ئەوانەى عىبادەت ئەكەن غەيرى دىنى خۆشان كە شەريان پى فرۇشراپى مەيانكوژن، پىر و پەكەوتە ئەزىت مەدەن، ھەتا ئەيفەرموو دار مەبرن، كانياو كویرمەكەنەو، بەلام بەداخەو ھەمىشە ئەو ناو نىشانانە بەكارھاتوو بەرامبەر گەلى كورد و ھەر دەستەلاتىكى زالمىش لەسەر رووى زەوى ئەگەر بەرژوھەندى بىخووزى ئەو ناونىشان و ناوانەى بەكار ھىناو، لەبەرامبەرىش بەداخەو خەلگىك بە بى ئاگايى بەرامبەر بە ئىسلام و محمد ئەرشىتەو، بەداخەو، ئاگاي لى نىە محمد شتى واى نەفەرموو.....

بەريز د.ريواز ھائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

مامۇستا كەس گومانى لەسەر گەورەيى (محمد) عليه سلام نىيە، تكاپە برۆ ناو بابەتەكە.

بەريز عبدالستار مجيد قادر:

.....بابەتە، لىگەرى قسەكانم بكەم، ئىمە بەداخەو پىلاننىك دژى گەلى كورد ئەنجام درا لەلەيەن ولاتانى زلھىز كە كورد پىشى پى بەستبون، بەلام بەداخەو ديسان پىشتيان لە كورد كرد، پىم واپە وەكو مىللەتى كورد پىويستە پەند لە رابردوو وەرگىرن، لەو شۆرشانەى لە رابردوو بۆ دروست كردنى كيانى كورد ھەولدارو، بەلام بە داخەو پىشت بە غەيرى خۆمان بەستراو و ھەمىشە بە گورگان خوارد دراوين، بۇيە ئەللىم پىويستە بۆ گەيشتن بە ئامانجەكانمان و دروست كردنى كيانى راستەقىنەى كوردى كە وەك ھەر گەللىكى تر مافى ئەوھمان ھەيە كيانى راستەقىنەى خۆمان ھەبى نە ئىدارەى سەربەخۆ و ھەرىم بەلگو دەولەتى راستەقىنەن بۇيە پىويستە تەنيا پىشت بە خوا ببەستين، لەسەر پىي خۆمان بوەستين و خزمەتكارى خەلگى خۆمان بين و يەكرىزى و تەبابى بپارىزين و بىچەسپىنين، داوا ئەكەين لىرەو لە

ولاتانى زلھىزى ئەمىرىكا و روسيا و رېكخراوه نېۋدەۋلەتتېيەكان و ئەنجومەنى ئاسايش كە بە ھاناي گەلى كوردەۋە بىن و بەرپرسىيارىيەتى ياساى و ئەخلاقى خۇيان جى بەجى بىكەن، ئەم شەرە بە زووترىن كات رابگىرى، نېۋەندگىرى ئىنساھانە بىرى كە گەلى كورد لە رۇژئاۋاي كوردستان ھەقى خۇيەتى بە مافى خۇى بگات، بە تايبەت ئىستا كە بەرپوۋەردىكى سەربەخۇى خۇى ھەيە، داۋاش ئەكەين ولاتانى دونيا بۇ ئەۋەى سەقامگىرى لەو ناۋچانە ھەبى، سەقامگىرى سىياسى و كۆمەلەيەتى و ئەمنى و سەربازى و ئابوورى داۋا ئەكەين كۆنگرەيەكى گەۋرە بىبەستى بۇ چارەسەر كوردنى كىشەى كورد لەسەر ئاستى ھەموو پارچەكانى كوردستان، دلنلام ئەم ناۋچەيە ئىسراھەت ناكات، نە ئەو ولاتانەى كوردىيان بەسەر دابەش كراۋە، نە گەلى كوردىش و نە ئەو ولاتانەش بەرژەۋەندىيا لەو ناۋچانە ھەيە بەبى چارەسەرى رىشەيى كىشەى كورد، لە ھەمان كات داۋا لە پەرلەمانى بەرپىز ئەكەم ۋەفدىك بۇ رۇژئاۋاي كوردستان بىرى و لە نىكەۋە بەدۋا داچوون بىكات و ئاگادارى رەۋشى ئەۋى بى، دواتر راپورتىكى پوخت بىننيتەۋە پەرلەمانى كوردستان بۇ ئەۋەى بىرىارى پىۋىستى لە پەرلەمانى كوردستان بۇ ئەۋەى بابەتانە بىرى، لە ھەمان كات داۋا ئەكەم بىرىارى ژمارە (37) ى (2005-5-12) پەرلەمانى كوردستان سەبارەت بەچوونە دەرى ھەموو ئەۋەى ھىزانەى ئاشتى خواز و بە ناۋ ئاشتى خواز كە لە ھەرىمى كوردستان جى بەجى بىرىن، پىم وايە ئەۋەى بەشەيكە لە كىشەكان، نەك ھەر رۇژئاۋا ئايا باشوورىش و بەشەكانى تىرىش ھەمىشە لە ژىر پەلامار و ھەرەشە و تۇپباران و كوشتن نەبوونە؟ ئايا لە باشوور زىانمان پى نەگەشىتوۋە؟ خەلك نەكوۋژراۋە و ئاۋارە نەبوون؟ لە كۆتايى لە خۋاى گەۋرە داۋاكارم كوۋژراۋەكان بە تايبەت لە رۇژئاۋا بە بەھەشت شاد بكا و شىفای بىرىندارەكاتنىش بدات و ئەم مىللەتەش وىراى ئەۋەى يەك رىز بىن، داۋا كارم خودا بە مافەكانى خۇمان بگەيەنى، بە مافى سەرفرازى و سەربەخۇى لە دەۋلەتى خۇمان بگەيەنى، سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھانق ھسن / سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، نوقتە نىزام ۋەرناگرم فەرموو كاك د.شېركۆ.

بەرپىز د.شېركۆ جودت مصطفى:

بەناۋى خۋاى گەۋرە و مېھرىبان.

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمانى كوردستان، جەماۋەرى بەشەرەفى كوردستان لە ھەموو ناۋچەكانى كوردستانى گەۋرە، سلو و رپىز بۇ گيانى پاكى قوربانىانى كارەساتى جەنگ و رپوۋادە جەرگ برەكانى رۇژئاۋاي كوردستان، ئىمە ۋەكو يەكگرتوۋى ئىسلامى كوردستان و ۋەكو فراكسىۋنى يەكگرتوۋى ئىسلامى كوردستان بە توندى ئىدانەى شەرۋ جەنگ و ئەۋەى مەينەتەيەنى كە لە ئاسەۋارى چەۋساندەۋەى سىقىل و مرۇقى ستەم لىكراۋى رۇژئاۋاي كوردستان دەكەين، نەفرەت لە بەكارھىنانى ئايدىۋلۇجيا و برپاكان بۇ كوشتن و قەتل و عام كوردنى مرۇقە سىقىلەكان، نەفرەت لە تىرۇر و ستەم و كاۋلكارى بە ھىۋاى سارپىز كوردنى بە پەلەى بىرىنەكان و دوۋبارە نەبوونەۋەى مەينەتەيەكان، بەرپىزان لەگەل ئەۋەى كە دەبوو ئەم

كۆبۈنۈنەۋەدى پەرلەمان زووتر بىكرابەن بەلام ويناى واقىيى رۈوداۋەكان پىمان دەلئىن كە مەملانىيى زەلھىزەكان رەھەندى سەربازى و سىياسى و ئەمنى و ئابوورىشى ھەيە، كە تىيدا قۇناغىكى نوئ بەسەر ناۋچەكە دا فەرز دەكرى و دابەشكارى جوگرافىيى سىياسى و بە دەستھىنانى زياتر لە 57% ى نەۋتى سوورىا كە خۇى لە زياتر لە (315) مىليار بەرمىل نەۋتى يەدەگى خاكى سوورىا دەگرىتەۋە، دەست گرتن بەسەر زياتر لە 50% ى گازى سىروشتى سوورىا و كىرندەۋە مەبەر و دەروازەى ئابوورى نوئ، واتا جوگرافىيى سىياسى و ئابوورى نوئ فەرز دەكرى بەسەر ناۋچەكە دا، چەندىن رەھەندى تىش بىگومان، كە بە داخەۋە سوتەمەنى ئەم مەملانىيە ھاۋولائى سىفىل و گەلىكى ستەم لىكراۋە كە بە ھەموو شىۋەيەك قابىلى قىبول كىرندى نىيە، ئىمە داۋا دەكەين كە چارەسەرى ئاشتىانە و پەنا بىردن بۇ چارەسەرى ئاشتىانە بە باشتىن دەزانىن، ھەرۋەھا پەرلەمانى كوردستان ئەۋەدى پىي دەكرى لە وتارى يەكگرتۈۋانە بۇ پاراستنى يەكپىزى نىشتىمانى و ئاراستە كىردى ھەموو تۈناناكان بۇ فرىياكەۋتنى قوربانىيان و لىقەۋماۋانمان لە رۇژئاۋاى كوردستان ئەنجامى بدات، بە ھەمان شىۋە سەۋكايەتى ھەرىمى كوردستان ئەركى سەر شانىيەتى كە ئەۋەدى كە پىۋىستە بۇ ئاراستە كىردى گوتارى يەكگرتۈۋى ھەر يىمى كوردستان بۇ ھەموو دىنيا و بۇ ھەموو ولاتان و بۇ ھەموو زەلھىزەكان كە رۇلى سەرەكەيان ھەيە لە نەخشەى سىياسى و ئەمنى و عەسكەرى ئەم ناۋچەيە بگەيەنىت و موعانائى ئەم مىللەتە ستەم لىكراۋە بگەيەنىت، كۆمەتى ھەرىمى كوردستان زۇر گىرنگە ھەلەتى فرىياكەۋتنى ئەم ئاۋارانەى كە لە دۈنۋىۋە ژمارەيان ۋەكو بە فەرمى رابگەيەنراۋە دوو سەد كەس ھاۋتە ئەم دىو سىۋورى ھەرىمى كوردستان، بە دەيان ھەزار تىش بەرپۋەيە كە بىن بەرەۋ ھەرىمى كوردستان، پاراستنى خىزمەتگوزارى پىۋىست و دابىن كىردى جىگەى ھەۋانەۋەدى پىۋىست ئەركى كۆمەتى ھەرىمى كوردستانە و داۋا دەكەينى كە ھەلمەتى نىشتىمانى رابگەيەنرئ ھەموو لايەك لە خۇمانەۋە لە پەرلەمانتارانەۋە دەست پى بگەين و لە ھەرىمى كوردستانى دەست پى بگەين، تا ھەموو ھاۋولائىيەك لەم ھەرىمى كوردستانە چى پى دەكرى كۆى بىكاتەۋە و دابىنى بىكات و بە مەرچەى رەسى و فەرمى لە رپى رپىكخراۋەكانەۋە ، لە رپى كۆمەتەۋە، لە ھەموو لايەكەۋە كە مومكىن بى دابىنى بگەين بۇ لىشاۋى ئەم ئاۋارانەى كە رۋو دەكەنە ھەرىمى كوردستان بۇ ئەۋەدى باشتىن خىزمەت بىكرىن، ئەۋەدى كە گىرنگە داۋا كىردن لە كۆمەتى فىدراڭ كە بودجەيەكى ھەيە بەناۋى بودجەى تەۋارىء كە ئەمە بۇ حالەتە كىۋىرەكانە بۇ كارەساتەكانە، مافى ھەرىمى كوردستانە كە داۋاى ئەم بودجەيە بىكات و تەرخانى بىكات بۇ فرىياكەۋتنى زىانەكان و نازارەكان و مەيەتتەيەكان، جەخت لەسەر بىپارى ژمارە (24) ى سائى 2014 ى ئەم پەرلەمانى كوردستانەۋە دەيەنەۋە كە پىشتىۋانى لە رۇژئاۋاى كوردستان دەكات و لە ئىدارەى رۇژئاۋاى كوردستان دەكات و مامەلەى فەرمى كۆمەتى ھەرىمى كوردستان دەكات لەگەلىان بۇ دابىن كىردى ھەر ھاۋكارىيەك كە پىۋىست بى، داۋا لەسەرچەم كونسولخانەكان دەكەين نوينەرايەتى گەۋرەى دىنيا دەكەين كە لە ھەرىمى كوردستان ھەن، رۇلى خۇيان بىبىن بۇ رابگرتنى شەر ھەرچىيان پى دەكرى بۇ كۆتايى ھىنان بەم شەرە ئەنجامى بدەن، بەرپزان ئەۋەدى كە گىرنگە پاراستنى يەكپىزى نىشتىمانىيە و پاراستنى گوتارى يەكگرتۈۋە،

داوا دەكەين وەكو يەكگرتووی ئىسلامى كوردستان ئەگەر بۇ يەك جارىش بى يەك گوتارى يەكگرتوومان
هەبى بۇ رووبەروو بوونەوہى ئەو كارەساتەى كە بەسەر رۇژئاواى كوردستان دا ھاتووہ بە ھىواى دووبارە
نەبوونەوہى، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.رېواز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك رۆمبۆ ھەكارى سەرۆكى فراكسيۆنى ھاوپەيمانى يەكيتى فەرموو.

بەرپىز رۆمبۆ حەيران نىسان:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەندامانى بەرپىزى پەرلەمان، من پيش ئەوہى قسەكانى خۆم بكام، حەز دەكەم بلېم دواى گوييىستى
زۆرېك لە وتار و ھەلۆيىستى فراكسيۆنە بەرپىزەكان حەزم كرد ئەوہ بلېم ئەوہى كە لە رۇژئاوا روودەدات
كورد و عەرەب و پيكاھتەى ئيمەش وەكو كلدانى سريانى دەگرپتەوہ و شەھيد و بريندارمان ھەيە تا ئيستا
لەم چەند رۇژە شەپەدا و تا ئيستا دوينى ئاوارەى ئيمەش گەپشتووتە ھەرىمى كوردستان، بۇيە ھىوادارم
كاتى رووبەروو بوونەوہ بۇ ھەر رووداويكى نەخوزراو و ترسناك ئيمە ھاوپەيمانىكانى خۆمان لەبىر
نەكەين.

ديدو بۆچوونى فراكسيۆنى ھاوپەيمانى يەكيتى نەتەوہىيى لە پەرلەمانى كوردستان، تيروانينى ئيمە
دەربارەى ئەوہى كە ئيستا چەند رۇژېكە لە رۇژئاوا لە ئارا داھە، تا ئيستا سەدان شەھيد و بريندارى ئى
كەوتووہتەوہ و بۆتە ھۆى ئاوارەبوونى سەدان ھەزار لەخەنگى سيقىلى ئەو ناوچانە بەسەرچەم
پيكاھتەكانىەوہ، كيشەيەكى گەورەيە و كارەساتىكە ئەگەر بۇ چەند رۇژى تر بەردەوام بى ئەوا كارىگەرى
خراپ و ترسناكى راستەوخۆى دەبيت بۇ سەر ھەرىم و عىراق و ناوچەكە و خەلكەكە بە گشتى، بۇيە
پيمان وايە بۇ رووبەروو بوونەوہى ھەر ئەگەرىكى نەخوزراو پيوستە ھەموو ھەولەكانمان بۇ چارەسەرى
ئەم دۆخە ترسناكە و پيشگرتن بيت لە مالىويرانى زياتر و ھەر ھەلۆيىستىكىشمان وەكو پەرلەمان كە
نوینەرايەتى سەرچەم خەلكى كوردستان دەكەين لۇژىكانە و ھاوتەريپ بيت لەگەل بەرژەوہندىە بالاکانى
ھەرىم و خەلكەكەى بە ھەموو پيكاھتە نەتەوہىيى و ئايىنيەكانەوہ، بۇيە ئيمە وەكو فراكسيۆنى ھاوپەيمانى
يەكيتى نەتەوايەتى بە باشى دەزانين كە:

1- ھەموو ھەولەكان بۇ راگرتى ئەو شەپە و مالىويرانى و دەرھاويشە ترسناكەكانى و چارەسەرى ناشتيانەى
سەرچەم گرفتەكانى بيت لە پيناو كەمكردنەوہى قوربانى و نازارەكانى خەلك.

2- دۆخەكە ئەوہندە مەترسیدارە و لە بەرژەوہندى ئەوہدا نىيە كە موزايەدەى سياسى بكرپت، چونكە ئيمە
رووبەرووى زۆرېك لەم كيشانە بووينەتەوہ لە رابردووى نزيك و دووردا حەقە لەوہ تيبگەين كە ھەموو
ھەولدانىك لە پيناو كەمكردنەوہى مەترسى و خەسارەتەكان بۇ سەر ھەرىم و خەلكەكەى بيت لەم قۇناغە
پر ھەستيارەدا.

- 3- داوا له كۆمەلگەى نۆدەولەتى بىكرىت كه رۇلى ئىجابى و كارىگەريان هەبىت بۇ راگرتنى ئەم شەره و هەموو كىشەكانى سىياسىيانە و ناشتايانە چارەسەر بىكرىت و ئىدانەى كوشتنى خەلكى سقىل بىكرىت.
- 4- حكومەتى ھەرىمى كوردستان ئامادەى بىكات ئەودەى له تواناى داىه بۇ يارمەتيدانى ئەو ئاوارانەى كه دىنەوه ھەرىمى كوردستان و داوا له حكومەتى مەركەز و رېكخراوه مرؤىى يە نۆدەولەتییەكان بىكرىت يارمەتى خىرا پىشكەش بكەن.
- 5- راگەياندىنى ھەلمەتى نىشتىمانى پەرلەمان بۇ كۆكردنەودەى كۆمەك و يارمەتى بۇ ئاواره و دەربەدەرەكانى دۇخى رۇژئاوا و يارمەتيدانىان لەو مىحنەتەى كه تىايدان.

فراكسىۆنى ھاوپەيمانى يەككىتى نەتەودەىى له پەرلەمانى كوردستان

15ى ئۆكتۆبەرى 2019

بەرپىز د.رېواز ھانق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەرپىز باپىر كامەلا له فراكسىۆنى سەردەم فەرموون.

بەرپىز باپىر كاملا سلیمان:

بەرپىزان دەستەى سەرۆكايەتى پەرلەمانى كوردستان.

ئەندامانى پەرلەمانى كوردستان.

جەماومرى ستەمدیدەى خەلكى كوردستان.

پى ئاگادارن لەو دووایيانەدا كۆمەلگەى گۆرانكارى له ناوچەكە سەريان ھەلدا بەتايبەتى له دواى پوو خانى رۇمى عىراق له سالى 2003 كۆمەلگەى گۆرانكارى له ھاوكىشەى نۆدەولەتى پوو ياندا، ھەر له سالى (90) ھوہ تا (2003) بە گۆرانى جىاجىادا رۇمى تا ئەو دوا گۆرانكارىيەكانىش ئەوہ بوو كه پىمان دەئىن ئامازەكان كه له سىاسەتى نۆدەولەتى له ناوچەكە ئامازەكان وا دەرىدەخەن كه گۆرانكارى دەبى له سىاسەت ياندا، بەتايبەتى له رېكخستەنەودەى ھاوكىشەى بەرژەوہەندىيەكانىاندا لەو ناوچەيە، دەرئەنجامى ئەو گۆرانكارىيە بۆتە ماىەى ئەودەى زنجىرە شەپ و پىكدادانىك و گۆرانكارىيەك له ولاتانى رۇژھەلاتى ناوہرپاست دا پوودا بەوہشەوہ له سوريا، بەلام لەگەل گەيشتە سوريا ھەلۆہستەى لەسەر كرا و گۆرانكارى زلھىزىتر دەركەوت و يەك جەمسەرى بەرەو كۆتايى ھات، فرە جەمسەرى دروست بوو لەو فرە جەمسەرىش فرە بەرژەوہەندى دروست بوو، لەسەر ئەو بنەماىەى فرە بەرژەوہەندىيە لەسەر بنەماى بەرژەوہەندىيەكان ولاتان دىن ھەلۆكەوت لەگەل ئەو ناوچەيە دەكەن، بۆيە خەلكى ناوچەكە بە تورك و عەرەب، بە فارس و بە كورد، بە ئاشورى و بە كلدانى و بە سريان، بە ھەموو پىكھاتەكانى لەو ناوچەيە دەئىن، بەتايبەتى ئەوانەى كه نەتەودەى سەرەكىن لەو ناوچەيە پىويستيان بە گفوتگو و پىويستيان بە لىك حالى بوونى زياتر ھەيە بۇ ئەودەى ئۆقرەيى زياتر ھەبى لەو ناوچەيە، پىمان دەئىت لىرە گەلى كوردىش وەكو گەلىكى دابەشكراو پىويستى بە يەك رىزى و تەبايى زياتر ھەيە، بەلام بە لەبەرچاوغرتنى تايبەتمەندىيەكانى ھەر

پارچەيەك بە ويستی خۇمان نيه هەر پارچەيەكمان دابەش بووه بەسەر ولاتیک دا، ئەو تايبەتمەندیانە پيويستی بهويه له بهرچاو بگرين، بهرپزان من ديمه سەر وتارەكەم ئەوه وهكو پيشەكەك بوو، زیاتر بۆ سەرنجراکيشانتان.

هەر وهكو پي ناگادارن له چەند رۆزی رابردوودا له ئەنجامی لەشکرکيشی و پەلاماردانی سەربازی بۆ ناوچە سنووريبه کانی رۆژئاوای کوردستان و خەلکی سفیل و دامەزراوه مەدەنييه کانی ئەو ناوچانە کرانە ئامانج و قوربانی گیانی و مالى زۆرى لى کەوتەوه سەرەرای ئاوارەبوونی دانیشتیوی ئەو ناوچانە به هەموو پیکهاته کانییه وه، ئيمه وهكو فراکسيونی سەردەم سەركۆنەى به ئامانج گرتنى هاوولاتیانی سفیل و دامەزراوه مەدەنييه کان دهکەين، داوا دهکەين هەرچى زوو واز له بژاردەى سەربازی بهيئريت و پەنا بريتە بهر گەتوگۆ و پیکهوتنى سياسى و خو بەدوور گرتن له هەموو کردەويهکی توندوتیژی و نامرۆی، هەموو لایەك رینگەى ناشتی و پیکه وه ژيان بگرينه بهر بۆ ئەوهى ئوقرمی بگهريتە وه ناوچهکە و بەتایبەتی ئەو ناوچانەى که ئیستا له رۆبهروبوونهوى سەربازیدان، وپرای نیگەرانی زۆرمان له دەرئەنجام و دەرھاویشتەکانی ئەو شەر و پیکدادانەى رپویدا له ئەنجامی کشانەوهى هیژەکانی ولاتە یهگگرتووەکانی ئەمریکا و بى هەلۆیستیان و هەر وهها بى هەلۆیستی هاوپهیمانی شەرى دژ به داعش بەرامبەر به و ناهەقى و زولمە زۆرەى دەرھەق به هاوبەشیکی سەرەکی هاوپهیمانی شەرى دژ به داعش بکريت که گەلى کورده، بیدەنگی و بى هەلۆیستی تاكو ئیستا هیچ هەنگاویکی کردەیی لەلایەن هاوپهیمانی شەرى دژ به داعش نەتەوه یهگگرتووەکان نەهاويزراوه بۆ بەر بەستی کردن و کۆتایی هیئان به شەر و ئەو بى هەلۆیستییه جاریکی تر پیمان دەلى گەلى کورد دەبى يەك ریز و پشت به خو بەستوو بیت و سەرگردایەتی سياسى کورد و کوردستانیان و لایەنە سياسییه کانی کوردستانی بەتایبەتی لایەنە سياسییه کانی هەریمی کوردستان یهگگرتوو و یهکریز بن، خویندنهوى وردتر بۆ ئەو ئەگەر و پيشهاتانە ناوچهکە بکريت و هەموو ئامازەکان دەریدەخەن که له ناوچهکە گۆران بەسەر سياسەتی نیودەولەتی و هەریمی بەدوای خویدا دینیت، ئەو قۆناغە له هەموو لایەك دەخوایى به هۆشیاری و هەستیاری و به ئامادەکارییه وه تواناکان یهك بخرين و واز له جیاوازییه کان بهین و ئەرکی سەرەکیمان پاراستنى گەلهکەمان و دەستکەوتەکانی بیت و بۆیه به پيويستی دەزانم:

1- یهکریزی و یهکخستنى وتاری سياسى لایەنە سياسییه کانی کوردستان سەبارەت به دۆزی نەتەوهکەمان و زامنى پاراستنى گەلهکەمان.

2- داوا دهکەين هەرچى زوو شەر و لەشکرکيشی کۆتایی پى بهيئريت و بژاردە و چارەسەرى ناشتیانە له رینگەى گەتوگۆوه بژاردەى سياسى بگريتە بهر.

3- پاراستنى خەلکی سفیل و دامەزراوه مەدەنييه کان و خوډوورگرتن له به ئامانج گرتیان.

4- داوا له نەتەوه یهگگرتووەکان دهکەين به ئەرکی خویمان هەستن و له چوارچيۆه رپیکهوتنە نیودەولەتییه کان پاريزگاری له خەلکی ئەو ناوچانە بکەن.

5- داوا دەكەين حكومهتی هەریمی كوردستان بە هەماهەنگی لەگەڵ حكومهتی فیدرالی عێراق و پێكخراوە نیۆدەولەتییهكان و پێكخراوە مرۆییەكان ئامادەكاری بكەن بۆ حەواندەنەوه و هاوكاری كردن و كۆمەك كردنی ئاوارەكانی دەرئەنجامی شەپ و پێكدادانەكان.

6- داوا دەكەين هەرچی زوو كۆبوونەوهی لایەنە سیاسییەكانی كوردستان بكۆن و بە ئەركی نیشتمانی خۆیان هەستن.

7- داوا دەكەين لە نووسینەوهی دەستوی سوریا دەولەتی سوریا و لایەنە بەشداربووەكان بەتایبەتی ئەو دەولەت و ولاتانەى كارێگەرییان هەیه بەشدارن رەچاوی مافی گەلی كورد بكەن لە سوریا و لە دەستووری نوێی مافەكانی گەلی كورد پارێزراو بن.

8- داوا لە هێزەكانی رۆژ ئاوا دەكەين جیاوازی و كێشەكانیان وەلانی ئێن یەك ریز و یەك هەلۆیست بن تواناكانیان یەك بخەن بۆ بەدی هێنانی مافەكانی گەلی كوردستان لە ئێندەى سوریا، لە كۆتایدا دروود بۆ شەهیدانی بەرگری و هیوای چاكبوونەوه هەرچی زوو بۆ بریندارەكان دەخوایین سلاو لە خۆراگری گەلی كوردستان لە رۆژ ئاوا سلاو لە پشتمانی خەلكی كوردستان لە رۆژ هەلات و لە باكور و لە باشووری كوردستان سلاو لە خۆراگریان سلاو لە ئامادەییان هەر سەرکەوتو و سەرفراز بێت گەلی كوردستان.

بەرپێز د. رێواز فائق حسن/ سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، بەرپێز (د.محی الدین)، فراكسیۆنی ئازادی، فەرموو.

بەرپێز محی الدین حسن یوسف:

بەرپێز سەرۆکی پەرلەمان.

جەماوەری گەلی كوردستان لە دەستپێكدا سەری ریز و نەوازش بۆ شەهیدانی رێگای رزگاری گەلی كوردستان بەگشتی شەهیدانی رۆژ ئاوا دادە نوێنین وە هیوای چاكبوونەوه بۆ برینداران دە خوایین، سلاوی خۆراگری ئارا ستەى مقاومەى هاوخوێنەكانمان دەكەين لە رۆژئاوای كوردستان، بەرپێزان ئەو لە شکر كێشیه و داگیركارییهی دەولەتی (توركیا) بە هاوكاری چەكداره توندرووه بەكرێگراوهكان بۆ سەر رۆژئاوای كوردستان بەتوندی ئێدانه و مەحكوم دەكەين، ئەم لەشكر كێشیه و داگیر كارییه پێشێلكردنی یاسا و رێسا و پەیماننامە نیۆدەولەتییهكان و مافی مرۆف و مافی گەلانە بە گشتی دەبێتە هۆی ئاواره بوون و دەر بەدەر بوونی سەدان هەزار هاوولاتی رۆژئاوای كوردستان لە نەتەوه جیا جیاكان، لەمیانەى ئەو لەشكر كێشیهدا چەندین تاوانی وەحشیانەو دوور لە بەها مرۆپیهكان دەر هەق بە هاوولاتیانی سڤیل كراوه وە هەولتی دەولەتی توركیا بۆ ئەو لەشكر كێشیهیە ببێتە هۆی گۆرینی دیمگرافیای رۆژئاوای كوردستان كە ئەمەش دەبێتە هۆی نانهوهی ئازاوه و دوو بەرەكى لە نیوان نەتەوه و پێكها تەكانی ئەو دەفەرە كە لە كورد و عەرەب و سریان و ئاشووری و نەتەوهكانی تر پێك دێن كە بە ئاشتیانە پێكەوه دەژیان دوور لە مەملانیی نەتەوهی و پێكها تەیی دا، دەزگا هەوالییهكان دەیان كارە ساتی جەرگ بروو تاوانی جینۆسایدیان نیشانی دوونیا، دیمەنی ئاواره بوونی سەدان هەزار هاوولاتی پێراگەیانەندین سەرباری شەهید بوون و بریندار بوونی سەدان هاوولاتی دیکە كە مەترسی سەر لە نوێ سەرھەڵدانەوهی دا عەش تێدا دەبێتەتەوه، بەرپێزان هەر لەمیانەدا نارەزای خۆمان دەر دەبێن سەبارەت بە هەلۆیستی ولاتانی زل هیز و هاو پەیمانان و رێكخراوی نەتەوه یەكگرتووەكان كە شەرمناوە بۆ هەلۆیست دوور لە بەها روشتی مرۆفایەتی نیۆدەولەتییهكانی مامە ئەیان لە گەل

پهلاماردانى خەلگى بى دىفاعى گەلەكەمان كرد له رۇژئاوادا، گەلى كوردستان چ له باشوور و چ له رۇژئاوا بۇ داکۆكى كردن له مانەوى خۆى و لەبرى ھەموو جىھان سەرسەخت ترين دووژمنى مرۇفابەتە تىك شكاند كە چى لەجىياتى پاداشت بەبەرچاوى ھەموو دونيا تۆلەى لىدەكرىتەو و گەلى كوردستان خويى بەخشى كەچى جىيان ھىشت، بۇ يە داوا كارين ئەم كانى خويى نە ھەر چى زوو ترە راب گىرى، لەپى گەى بەرپر سيارىەتى م ئۆووييمان بەرام بەر بە نەتەوگەمان و نەتەوگەمانى ترى ئەو ناوچەيە وە بۇ پارىزگارى كردن لە پىرانسىيە ديموكراسىيەكان مافەكانى مرۇف و كۆتايى ھىنان بەو لەشكر كىشىيە و چارەسەر كردنى مەملانىي كىشەكان بە رىگاي ئاشتىانە وە لە پىناو سەقامگىر كردنى ئاشتىيەكى بەردەوام لە ناوچەكە و بۇ پارىزگارى كردن لە فرە نە تەوھىي و ئاينى لە رۇژ ئاواى كوردستان داوا لە راي گشتى جىھان و حكومەتى دەو لەتانى دونيا دەكەين كە يە كەم: فشار بچە نە سەر دەو لەتى توركييا بەراگرتنى ئەو لەشكر كىشىيە و داگىر كارييە و كشانەوى ھىزە كانى، دوو: چارە سەر كردنى كىشەكانى بە رىگاي دىيالوگ و ئاشتىانە، داوا لە گەلى كوردستان و سەر جەم ھىز و لايەنە سىياسىيەكان دەكەين كە بە رۆلى نە تەوھىي و نىشتمانى خويان ھەستى بە پىشكەش كردنى ئەوھى لە تواناياندا يە بۇ ھاو كاري كردن و يار مەتى دانى ئاوارە و لىقە و ماوگەمان، داوا لە دامەزراوگەكانى ھەرىمى كوردستان دەكەين كە رۆلى خويان ببينن ھەر ئەركىكى نىشتمانى و نە تەوھىي لە بەرام بەر رۇژ ئاواى كوردستاندا، داوا لە ولا تانى دونيا و ھاو پەيمانان و رىك خراوە نىودەو لەتى ھەرىمايە تىيەكان دەكەين كە فشارى جدى بچەنە سەر دەو لەتى توركييا بۇ واز ھىنان لەبرى لەشكر كىشى داگىر كردن بۇ سەر رۇژئاواى كوردستان و دەخواز یت كە ھاو پەيمانان و رىك خراوە نىودەو لەتى خويان ببينن لە سەقام گىر كردنى ئاشتى لە ناوچەكە و زەمەينە ساز كردن بۇ چارە سەر كردنى كىشەكان كىشى ئەو نەتەوانەى كە لە ناوچەكەدا دوو چارى سەر كوت كردن و زەوت كردنى مافەكانىان دەبەنەو لە ديارى كردنى چارەنووسى خويان لە جوار چىوھى ياسا و پەيمانانمە نىودەو لەتىيەكان كە بە ئاشكر ئامازەيان بەو كەردووە كە گەلان مافى چارەى خۆنو و سىنيان ھە يە، سەر كەوى ئىرادەى گەلەكەمان لە پارە چەكانى كوردستان، فراك سىوئى ئازادى (15)ى ئۆكتۆبەرى (2019).

بەرپىز د. رىواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، فرید يعقوب سەرۆكى فراكسىوئى رافىدين فەرموو.

بەرپىز فرید يعقوب ايليا:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بنافى خودى مەزن و دلوفان بەرپىزان ئەندامىت پەرلەمانا كوردستان، ب رىكا دىقچوئا مە ب روودانىت رۇژئافا بۇ مە ديار بوويە كاودانىت سەخت و گران ھەنە ژ ئەگەرى ھەبوونا رىژىمىت دىكتاتورى يىن لىدىف ئىك ھەروەسا ھەبوونا گەلەك شەپ و لىكدان ل دەفەرى ئەفرۆ ل ژىر كاودانىت پەيدا بووى ژ ئەگەرىن ماى تىكرنا توركييا ل سوريا ل رۇژئافا داخازى ژ ھەمى لايەنىت ناكۆك لەدەفەرى دكەين بزفەرن بۇ دانوستاندنەكا راست و دروست بۇ خزمەتا ھەمى خەلكى دەفەرى ژ ھەمى پىكھاتا بۇ پەيدا كرنا ژيانەكى ئاشتى ئو ئىمنايەتى ل دەفەرى، گەلى ئاشوورىيەكان وەكى ئاكنجىيت رەسەن ل سوريا دگەل كورد تووشى گرفتارىي بوويەنە ل ژىر ھەبوونا فان شەپ و ناكۆكىيەكان ل سەر ئاخا وان يا مپۆووى كو بوويەنە ئەگەرى كىم بوونا وان ل سەر ئاخا باب و باپىران ژ ئەگەرىن كوشتن ئو راگوھاستانا كو دگەل وان دا ھاتىيە كرن ل

سورىيى و عىراقى و توركييا ھەر ل شەپرى جىھانى يى ئىكى ئو ھەروەسا بەردەوامىيا كاودانىت نەخۇش ئو ب تايبەت ھىرشىن رىكخراوى تىرۆرىستى يى داعش ل دەفەرىن سەر نەينەوا و خابوور ئو بزافىن وان بۆ رى و ريشالى مە، ئەف چەند كارەساتە بۆ چەند نەتەوہيا ئەوین تووشى شەپ دىن بە وەكالەت لە سەر ئاخى خۇ ئەم جارەكا دى دخازىن ژھەمى لايەنىت ناكۆك بۆ پاراستنا كەسىن سقىل ژ گەلى ئاشوورى و گەلى كورد ئو پىكھاتە جىاوازەكان كو ل دەفەرى پىكھە دژىن كو رىز ژ ئىرادا مىللەتى بەيت گرتن بۆ بەرپوہبەريا ناقبەرىت خۇ ب ئازادى ئو ب كەرامەت ئو داخازى ژ كۆمەلگەھا نىقدەولەتى دكەين ب ئەركى خۇ رابن بۆ پاراستنا كەمە نەتەوہىيا ب رىكا گفاشتنا ل سەر لايەنىت ناكۆك، فراكسىونا رافىدەين 2019/10/15.

بەرىز د.رېواز ھانق حسن /سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، فەرمو خاتوو سارا دلشاد لە فراكسىونى گەشە پىدانى توركمان فەرموون.

بەرىز سارا دلشاد بكر:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

بە نىگەرانىيەوہ دەروانىنە ھەلباردەيەكى سەربازى كە دەبىتە ھوى زيانگەياندى تىكچوونى رەوشى ئاساپش و سەقامگىرى ناوچەكە، بەتايبەتى ناوچە كوردنىشىنەكانى سوريای رۆژئاوا كە توشى شەپرو دۇخىكى مەترسىدار بونەتەوہ، ئىمە وەك فراكسىونى پارتى گەشەپىدانى توركمانى و وەك ئەركىكى مرۆيى و سىياسى و ئەخلاقى، پىويستە ھەموو ھەولەكان بخەينە گەر، بۆ ئەوہى كۆتای بەم شەپرە بىت خوشك و برايانمان لە رۆژئاوا لە نەھامەتى شەپرو ستەم رزگاربەين و راسپاردەو پىشنيارەكانمان دەخەينە روو، حكومەتى ھەرىم وەك و دەسەلاتى سىياسى و كارگىرى و قەوارەى ھەرىمى كوردستان، پىويستە ئامادەكارى تەواو بكات بۆ پىشوازی كردن لە ئەگەرى ئاوارەو رەخساندى يەكە جىگا و نىشتەجى و كاتى گونجان بۆيان حكومەتى ھەرىم دەزگای خىرخوازیيەكانى ھەرىمى كوردستان بە زووترىن كات يارمەتى و ھاوکارى مرۆيى بخەنە خەلكى سىقىلى لىقەوماوى ناوچەكە.

وہ دووہمىن نوقاتىشمان سەرۆكايەتى ھەرىم سەرۆكاتى پەرلەمانى كوردستان بە ھوى پەيوەندى و دۇستانە دىبلۆماسيانەى لەگەل ولاتانى پەيوەندىدار ولاتە زلەيزەكەنى ئەوروپا ھەولى زياتر بەدەن بۆ راگرتنى شەر و چارەسەرکردنى ھەموو كىشەكان كرفتەكان بە دىالۆك و بە رىگەى ئاشتىانە، زۆر سوپاس.

بەرىز د.رېواز ھانق حسن /سەرۆكى پەرلەمان:

ختوو كلارا فراكسىونى ئەنجومەنى كەلى كلادانى و سريانى و ئاشورى فەرموو.

بەرىز كلارا عوديشو يعقوب:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

شلامەتە كول ئوخون بەرىز سەرۆكا پەرلەمانى بەرىزان ئەندامىن پەرلەمانى ئەوى ئەفرۆكە رۆژ ئافايا كوردستانى روودەدات ھەفركىا ئىرادا گەل و ھەفركىا ھەرىمى و دەوليە وەكى ھەرجار قوربانى وان ژۆرە ھەفركىان گەل و خەلكى سقىل يىي گوناھ ئاشتى و ئارامى بژىت ئەو دەفەر جەندىن پىكھاتە پىك دىت

پېكوه دژين هەمى ئىك عەردو ئى ئامانچ و ئىك مېژوو ئىك چارەنوس هەيه، ژوانا گەلى كلدانى سريانى ئاشورى مەسىحى و لەگەل هەمى پىك هاتى دى بونە قوربان بۇ قى وەزعى مەترسىدار گۆرەپانى هەقەرگى عەردى وان پىكفەيه و لە ئەنجامدا بونە قوربان زارۆك و ژن و دان عمر بونە ئاوارە پىشتى جھو مالى هاتن خراپکردن و ويرانکردن داخووزىش بەريز سەرۆكى هەريمى كوردستانى دكەين هەولى خۇ بكەين ژ بۇ راوەستاندا شەرو لايەنى ئاشتى بۇ چارەسەرەكا سىاسى پىگىرىن بە پرەنسىپى مرۇفایەتى بۇ پاراستنا خەلكى سفيل پىشتىوانيا حكومەتا هەريما كوردستانيا دكەين خۇ ئامادەكرن بۇ پىشكەشكرنا هارىكارى مرۇفایەتى بۇ پىشوازى و بۇ حەواندەنەو و لاواندا ئاوارە و داخووزى حكومەتا عىراقى دكەين بوودجەكا چاوەرى نەكرى تەرخان بكاتن وەك ئەركىكى بەرپرسىارىەتى و مرۇفایەتى داخووزى كۆمەلگەى نۆدەولەتى نەتەووى يەگرتوو يەكەيتيا ئەوورۇپى و رىكخراوى نۆدەولەتى دكەين ئەركى خۇ مرۇفایەتى و بەرپرسىارىەتى رابن ژ بۇ هەنگاوى بۇ راوەستاندا ئەوى بارودۇخى يا گرنگ ئەو هەمى توشى ئەوى بارو دۇخى بوە ئەش هەمى پىكھاتان يەك بگرن يەك رىز بن ژ بۇ و رىكى دانوستاندن و هۆكارى سىاسى بەكارىبنن ژ بۇ مراندنا ئەوى ئاگرى بەريز سەرۆكا پەرلەمانى پەرلەمانتارانى بەريز كۆمەلگەها نيو دەولەتى ئەفە دەبىتە گەلى مە وەك مەسىحى رۆژ ئافاى ئەقروكە هەموان مەترسىكە فەعلى ئىدى زەحمەت خۆراگرن پەتقىا هارىكارى دا بە هەمى هەمەهەنگىبن بۇ قى بارودۇخى چارەسەر بكەين مە ئاشتى دەويت مە ژيان دەويت فراكسىونە ئەنجومەنى كلدانى سريانى ئاشورى (2019-10-15) سوپاس.

بەريز د.رېواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس بەريزان ئەندامانى پەرلەمان، بەربەبنای ئەو كۆبوونەووى چروپرانەى كە لە دوورۆزى رابردوا لەگەل بەريزان سەرۆكى فراكسىونەكان ئەنجامانداو و وەك بەرھەمى ئالوگۆرى بىروراو رايۆزكردن لە نيوان هەموولايەك گەيشتىنە چەند خالىكى هاوبەش ئىستا لە چوارچىووى چەند خالىكى وەك هەلۆيىست و هاوبەش راسپاردەى پەرلەمانى كوردستان لەسەر رەوشى رۆژئاوا لە حزورى بەريزتاندا دەيخەينە روو بۇ ئەووى پىكەو پەسەندى بكەين و، بەناوى پەرلەمانى كوردستانەو وە راي بگەيەنين و ئاراستەى لايەنە پەيوەندىدارەكانى بكەين، بە تايبەت كە ئەمرۆ رۆژىكەى گرنگە و لە وتارى هەموو ئەندامانى بەريزى پەرلەمان سەرۆكى فراكسىونەكان تەئكىد لەسەر خىتابى هاوبەش و تەحەمولكردى بەرپرسىارىەتى دۇخىكى مېژوووى راگوزەر لە ژيانى مەلەتەكەمان و لە ژيانى گەلەكەمان كراووتەو، داوا دەكەم بەريزتان بە تەركيز گوئ لە راسپاردەو هەلۆيىستەكانى پەرلەمانى كوردستان بگرن و، بۇ ئەووى كە فەرموتان پەسەندانكرد بتوانن بە ناوى پەرلەمانى كوردستانەو وە رايبگەيەنين و بىگەيەنينە ئەو لايەنە پەيوەندىدارەكانى كە رامانسپاردوون بۇ هەندىك ئەرك. هەلۆيىستوو راسپاردەكانى پەرلەمانى كوردستان لەسەر رەوشى رۆژئاواى كوردستان.

1- پەرلەمانی کوردستان دژە شەرەو داوا دەکەین هەرجی زوھ شەرولەشکرکێشی و مەملانیی سەربازی کۆتایی پێبھێندریت و لە بری ئەو پشٹیوانی بژاردەى چارەسەرى ئاشتیانەین و دەخوایین لە رێگەى دیالۆکەو کۆتایی بە ناکۆکیەکان بھێندریت.

2- وێرای بە توندی ئیدانەکردنی ھێرش و لەشکرکێشی و بە ئامانج گرتن و سەر ھاوڵاتیان داواکارین سەروماڵ و گیانی خەلکی سڤیل و دامەزراوە مەدەنییەکان پارێزراوی.

3- پەرلەمانی کوردستان لە پێناوی پاراستنی ئاسایش و ئاشتی نیۆدەولەتی بەرەبەمانی رێکەوتنامە نیۆ دەولەتیەکە داوا لە کۆمەلگەى نیۆ دەولەتی و نەتەوہ یەگرتووہکان و یەکیتى ئەوروپا و رێکخراوہ ھەریماہەتیە دەولتەکان ئەکا ھەول و توانیان چرتر بکەنەوہ گوشاری سیاسی و دیپلۆماسیەکانیتان زیاتر بکەن بە ئاراستەى کۆتایی ھێنان بەو شەرولەشکرکێشیەى کە ئیستا لە رۆژئاوای کوردستان ھەبە.

4- حکومەتى ھەریمی کوردستان را ئەسپیرین تاوہکو لە چوارچێوہى تواناکانى بە ھاوکاری و ھاو ئاھەنگى لەگەڵ رێکخراوہ نیۆ دەولتەتیەکان ئامادەسازی تەواو بکا بۆ پێشوازی و ھەواندەوہ بە دەمەوہ چوونى ئەو پەنابەرانی کە بە ھۆى شەرولەشکرکێشیەى ئیستای ناوچە جیاجیاکانى رۆژ ئاواى کوردستانەوہ روو لە ھەریمی کوردستان دەکەن.

5- داوا لە بەرێز سەرۆکی ھەریمی کوردستان و دامەزراوە سەرۆکایەتى ھەریمی کوردستان دەکەین وێرای چرترکردنەوہى ھەولە دیپلۆماسیەکان و ھاو ئاھەنگى لەگەڵ حکومەتى فیدرال کارى زیاتر بکات بۆ یكخستنى ھەلۆیستى تەواوى لایەنە سیاسیە بەرێزەکانى ھەریمی کوردستان بە ئاراستەى پشٹیوانى کردن لە بژاردەى ئاشتیانە.

6- داواى لە حکومەتى فیدرال دەکەین ھاوکاری دامەزراوەکانى حکومەتى ھەریمی کوردستان بى بە دابینکردنى بەشیک لە بودجەى تەواوى بۆ فریاکەوتن و ھەوانەوہى ئاوارەکان، چونکە ھاوکاری و بە دەمەوہ چوونى پەنابەرى نوێ و ئیدارەدانى ئاوارەو پەنابەرانی ئیستای ناو کەمپەکانى ھەریمی کوردستان بارگراڤیەكى دارایی گەورە دەخاتە ئەستۆى ھەریمەکەمان و لە تواناکانمان زیاترە.

7- داوا لەسەر جەم ئەو قونسولخانەو نوینەرایەتیە دیپلۆماسیەى ولاتان ئەکەین کە لە ھەریمی کوردستان حکومەتەکانیان لەو دۆخەى ئیستای رۆژئاوای کوردستان بە ووردەکاری روداوہکانى و لیکەوتە نیۆخۆى و ھەریماہەتى و جیھانییەکانى ئاگاداریکەنەوہ ھەول و تواناو گوشارە دیپلۆماسیەکانیان بۆ راگرتنى شەرولەشکرکێشی سەربازی و ماڵ وێرانى خەلکی سڤیل و ئاوارە بوونیان زیاتر بکەن و ھەموو لایەنە ناکۆکەکان بۆ گفتوگۆو چارەسەرى ئاشتیانە ھان بەدن ھاوکات داوايان لى ئەکەین کە ھاوکاری دامەزراوەکانى حکومەتى ھەریمی کوردستان بن بۆ دەمەوہ چوونى ئاوارەو پەنابەران.

8- پەرلەمانی کوردستان ھەلمەتیکى نیشتمانی بۆ کۆکردنەوہى کۆمەك و شتومەكى نیشتمانی و بەدەمەوہ چوونى ئاوارەو لێقەوماوانى رۆژ ئاواى کوردستان رادەگەییەنیت و لە روانگەى ئەرکى نیشتمانی و مرۆى و نەریتى کوردستانیانەوہ داخواییمان ئەوہیە خەلکی کوردستان وەك نەریتیکى مرۆف دەستانەى

كوردستانيانە ئوھى لە توانايداھە لە رېگەى رېكخراوھ نېوخوۋى و نېودولتەتپەكان و دامەزرادەكانى
حكومەتى ھەرئىمەوھ بەدەم ئاوەرەو پەنابەران و بچن پەرلەمانتارانى كوردستانىش بەژدار دەبن لەم
ھەئەتە نىشتىمانىھە.

9-پەرلەمانى كوردستان نىگەرانىيەكى قولى ھەيە لەوھى ئاراستەى روداوەكان و كارى ھىزە چەكدارە توندرووھەكان
بە جوړىك بن كە دۇخى نەخوازراو ناھەموارى عەفرىن و پېشلكارىيەكانى مافى مرؤف و كارە دژە
مرؤفایەتپىيەكانىيان و بە تالان بردنى سەرو مالى ھاوالتىيان و گۆرىنى ديمؤگرافيا لە ناوچەكانى دىكەى رۆژ ئاواى
كوردستان دووبارە بكەنەوھ، پېويستە ھەموو ھەولەكان بەو ئاراستەيەبن كە رى لەم ھىزە چەكدارانە بگيرى تا
دۇخى سەرى كانى و گرى سېى و كۆبانى و ناوچەكانى دىكە وەك عەفرىن لى نەكەن.

10-گەلى كوردوو گەلانى دىكەى سوريا مافىكى سروشتى و ياساى و ديموكراسيانەى خۆيانە لە چوارچىوھى ھەولە
ديپلوماسىيەكانى چارەسەرى دۇخى گشتى سوريا بە ئاراستەى جنېف و بە ئاراستەى ئاستانەو بېرپارەكانى
نەتەوھەيەگرتوھەكانى تايبەت بە سوريا لە ھەر رېكەوتنىك بۆ دۇخى سورياى دواى شەر مافى نەتەوھى و ھاوالتى
بوون و يەكسانى و دادپەرورەى لە ئەرکو مافيان لە دەستوروى نوپى سوريا و شىوھى حوكمرانى لە چوارچىوھى
سوريادا بچەسپىت.

11-پەرلەمانى كوردستان داوا لەسەرچەم ھىزەكانى كوردستان رۆژ ئاواى كوردستان دەكا مەلمانىيى حزبى و
ئايدۆلۆژى تەسك بەلاوھ بنىن و قۇناغىكى نوپى كارى پىكەوھى و خەباتىكى بەرھەى لەسەر بنەماى
بەرژەوھەندى بالائى خەلكى كوردستان لە رۆژئاواى كوردستان دەست پى بكەن و لەسەر بنەماى ئاشتى و
ديموكراسى و دىالۆك و پىكەوھە ژيان و وەستانەوھە دژى تىرۆر خەباتى گەلى كوردستان لە رۆژئاواى كوردستان
زىاتر پىشبخەن و لاپەرھەيەكى نوپى ھەلبەدەنەوھ.

12-پەرلەمانى كوردستان سەرنجى كۆمەلگەى نېودەولتەتى بۆ ئەو راستىيە رادەكيشىت كە رووداوەكانى ئەم دواى
رۆژئاواى كوردستان و كشانەوھى ھىزەكانى ھاوپەيمانى نېودەولتەتى و ئەو لەشكركىشىيە نا سەقامگىريەى كە لە
چەند ناوچەيەكى رۆژئاواى كوردستان ھاوتۆتە ئارا ھەموو دەسكەوتەكانى شەرى تىرۆروو شكەندنى ئەفسانەى داعش
لەناو دەبات و زەمىنەى سەر ھەلدانەوھى داعش و تىرۆرستانى دىكەى زىاتر دەكاو بەوھش جارېكى دىكە ئاشتى و
ئاسايش و سەقامگىرى ھەرئىمايەتى و جىھانى دەكەوئتە بەر مەترسى پەرلەمانى كوردستان (2019-10-15).

بەرئىزان ئەندامانى پەرلەمانى كوردستان ئەمەى كە بۆ بەرئىزانم خويندەوھ، ئەگەر پەسەندى بكەن بە ناوى
پەرلەمانى كوردستانەوھە راي دەگەيەنن ئىستاش ھەر پەرلەمانتارىكى بەرئىز لەگەل ناوھروكى ئەم ھەلۆيست و
راسپاردەيە با دەست بەرز بكاتەوھ؟ بەلى زۆر سوپاس ھەلۆيست و راسپاردەكانى پەرلەمانى كوردستان لەسەر
رەوشى رۆژئاواى كوردستان بە دەنگى (96) ئەندامى پەرلەمان لە كۆى (97) ئەندامى ئامادەبوو پەسەندكرا، زۆر
زۆر سوپاس، بەم شىوھەيش كۆتايى بە دانىشتنەكەمان دىنن.

د. رېواز ھايق حسن
سەرۆكى پەرلەمانى
كوردستان - عىراق

ھىمەن ھەورامى
جېگىرى سەرۆكى پەرلەمانى
كوردستان □ عىراق

منى نبى قەوچى
سكرتېرى پەرلەمانى
كوردستان □ عىراق

پەرلەمانى كوردستان - عىراق

پرۇتوكۆلى دانىشتىنى ژمارە (5)ى

چوارشەممە رېكەوتى 2019□10□23

خولى پىنجه مى ھەلبژاردن

پروتۆكۆلى دانىشتىنى ژماره (5)

چوارشەممە رېكەوتى 2019/10/23

كاتزمير (11) ى پيش نيوهرۆ رۆژى چوار شەممە رېكەوتى 2019/10/23 پەرلەمانى كوردستان - عىراق بە سەرۆكايەتى د. رىواز فايق حسن سەرۆكى پەرلەمان و، بە ئامادەبوونى بەرپىز هېمن هەورامى جىگرى سەرۆك و، بەرپىز منى نبى قەوھچى سكرتېرى پەرلەمان، دانىشتىنى ژماره (5) ى ئاسايى خولى پېنجهمى سالى (2019) ى خۆى بەست.

بەرنامەى كار:

بەپىيى حوكمى بېرگەى (يەكەم) ى ماددەى (16) و ماددەى (47) لە پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان عىراق، دەستەى سەرۆكايەتى پەرلەمان بېرپاريدا بەرنامەى كارى دانىشتىنى ژماره (5) ى ئاسايى سالى يەكەم لە خولى پېنجهمى هەئبژاردنى پەرلەمانى كوردستان لە كاتزمير (11) ى پيش نيوهرۆ رۆژى چوار شەممە رېكەوتى (2019/10/23) بەم شيوهيه بيت:

يەكەم: پېكھينانى ليژنەى كاروبارى ياسايى پەرلەمان بەپىيى حوكمى ماددەكانى (28 و 29) لە پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان عىراق.

بەرپىز د. رىواز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەناوى خواى بەخشندەو مېهرەبان.

بە ناوى گەلى كوردستان، دانىشتىنى ژماره (5) ى ئاسايى وەرزى دووم سالى يەكەمى خولى پېنجهمى هەئبژاردنى پەرلەمانى كوردستان دەست پى دەكەين ئىستاش داوا لە بەرپىز سكرتېرى پەرلەمان دەكەم بەرنامەى كارى ئەم كۆبونەوهيه پوختەى كۆنوووسى كۆبونەوهى پيشوو ناوى ئامادە نەبوانى دانىشتىنى پەرلەمان و كۆبونەوهى ليژنەكان بە مۆلەت و بى مۆلەت بخويئيتەوه فەرموو.

بەرپىز منى نبى قەوھچى / سكرتېرى پەرلەمان:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرنامەى كار : بە پىيى حوكمە بېرگەى (1) و (2) م لە ماددەى (16) بېرگەى (3) م لە ماددەى (18) بېرگەى يەكەم و دووم و سىيەم چوارەم و پېنجهم ماددەى (20) ماددەكانى (47 و 48 و 52 و 54 و 55 و 56 و 57) لە پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان عىراق دەستەى سەرۆكايەتى پەرلەمان بېرپارى دا بەرنامەى كارى دانىشتىنى ژمارەى (5) ى ئاسايى سالى يەكەم لە خولى پېنجهمى هەئبژاردنى پەرلەمان لە كات (11) پيش نيوهرۆ رۆژى چوارشەممە رېكەوتى (2019-10-23) بەم شيوهيه بيت .

يەكەم : خويئندەوهى يەكەم بۆ ئەم پيشنيزاھ ياساو بېرپارانەى خوارەوه بە پىيى حوكمە ماددەكانى (79 و 80 و 82) لە پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان.

1- پيشنيزاھى ياساى دەزگاي كۆنترۆلى جوړى دئىيائى لە هەريمى كوردستان عىراق.

- 2-پېشنيزی گهشه پيدانی خيزانی له ههریمی کوردستان □ عیراق.
 - 3-پېشنيزی یاسای داواکاری گشتی له ههریمی کوردستان □ عیراق.
 - 4-پېشنيزی یاسای داواکاری گشتی له ههریمی کوردستان □ عیراق.
 - 5-پېشنيزی هه مواری یاسای ئیمتيازات و کهم ئەندام و خاوهن و پیداووستی تایبەت له ههریمی کوردستان □ عیراق.
 - 6-پېشنيزی برپاری پاراستنی مامۆستایان و رېبەرە پەروردهییهکان له ههریمی کوردستان □ عیراق.
- دوووم : خویندنهوهی دووهمی پېشنيزی یاسای به خاوهنکردنی ئەو زهویانەهی زیادهرەۆیان لهسەر کراوه له سنوری شارهوانییهکان له ههریمی کوردستان □ عیراق به پپی حوکمی مادههکانی (87 و 88 و 89) له پهیرهوی ناوخوی پههلهمانی کوردستان.
- بهریز سهروگی پههلهمان پوختهی دانیشتنی ژماره (4)ی ئاسایی رۆژی سیئشههه ریکهوتی (15-10-2019) بهم شیوهییهی خوارهوه بوو.
- 1-دهست پیکردنی دانیشتن له لایهن بهریز سهروگی پههلهمانی کوردستان.
 - 2-خویندنهوهی بهرنامهی کارو پوختهی دانیشتن و ناوی ئامادهبوو ئاماده نهبووانی ئاندامانی دانیشتنی پیشووی به مۆلەت و بی مۆلەت له لایهن بهریز سهروگی پههلهمان.
 - 3-دهست پیکردنی برههکانی بهرنامهی کار له لایهن بهریز سهروگی پههلهمانی کوردستان.
 - 4-خستنه رووی دیدو روانگهی فراکسیونهکانی پههلهمانی کوردستان لهسەر بارودوخی ئیستای رۆژ ئاواي کوردستان.
 - 5-کوئای هاتنی دانیشتن له لایهن بهریز سهروگی پههلهمانی کوردستان.
- ناوی ئەو ئەندامانهی مۆلت پیدراون یان به بی مۆلەت ئاماده نهبوون بۆ دانیشتنی ژماره (4)ی ئاسایی خولی پایزهی له بهرواری (15-10-2019) بهریز سهروگی پههلهمان هه موویان مۆلەتیان پی دراون (نازاد اکرم بهرام، زانا خالد سمايل، سهروان محمد علی، فاهیک کمال صوغومون، محمد سعداالدين، هيمداد صباح بيلال) ناوی ئەو ئەندام پههلهمانانهی به مۆلەت یان به بی مۆلەت له کوپوونهوهی لیژنه هه میشه ییهکانی پههلهمان ئاماده نهبوون، بهریز سهروگی پههلهمان ئەوانیش هه موویان مۆلەت پیدراون.
- 1-لیژنهی کاروباری تهندروستی و ژینگه و ماف بهکاربهه له (16-10-2019) (شنۆ ئەشقی عبدالله، لوقمان حمد حاجی).
 - 2-لیژنهی دارایی و کاروباری ئابوری له (16-10-2019) (سۆران عمر سعید ، شیرکو جودت ، علی حمه صالح ، ارشد حسین محمد).
 - 3-لیژنهی پههلهمانهوهی خویندنی بالا و توپیرینهوهی زانستی له (21-10-2019) (زیدان رشید خان اودل، راهی راهبر ابراهیم، شادیه نوزاد وهاب).

4-ليژنەى ئاۋەدانكردنەۋەو ئەوقاف و كاروبارى ئايىنى لە (2019-10-21) (جيهاد حسن ابراهيم، هېرش حسن حمد).

5-ليژنەى رۆشنىرى و كۆمەلگەى مەدەنى و وەرزش و لاوان لە (2019-10-22) (سعيد مصطفى تەتەر خان، فيصل عباس عولا) زۆر سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھانق حسن /سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان ئىستە دەست بە برپگەى يەكەمى بەرنامەى كار دەكەين كە برىتية :لە خويىندەنەۋەى يەكەم بۆ ئەو پىشنىيازە ياساۋ برپارانەى خوارەۋە بە پىي حوكمى ماددەكانى (79و80و82) لە پەيرەۋى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان، بۆ ئەو مەبەستە داۋا لە سەرۆكايەتى ليژنەى كاروبارى ليژنەى ياساى دەكەين بىتە سەر منەسەكە فەرموون، بەئى كاك سۆران فەرموو.

بەرپىز سۆران عمر سعيد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

خالىكى پەيرەۋىم ھەيە، بە پىي پەيرەۋى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان ماددەى (66) ژمارەى ياساىي ئەندامانى پەرلەمان كە (12)ئەندامىن لە (2019-10-7)داۋاىكامان پىشكەش بە بەرپىز سەرۆكايەتى پەرلەمان كوردوۋە بۆ بانگىشتى خستەروۋى بابەتەىك لەسەر ھەناردەى نەوت و مووچە و ئەو دۆخەى لەگەل بەغدا ھەيە، بە پىي ماددەى (66) برپگەى سىيەم سەرۆكايەتى پەرلەمان دەبى لەماۋەيەك كە لە (14)رۆژدا تىپەر نەكات، ۋادەى دانىشتەكە ديارى بكات و بە پىي ماددەى (67)برپگەى (2)م، ئەگەر سەرۆكايەتى لە خستەروۋى بابەتە گشتىيەكە بۆ گفتووگۆ رازى نەبوو ئەوانەى ۋاژمانكردوۋە دەتوانىن داۋا بكەين بخريتە بەردەم كۆبوونەۋەى پەرلەمان، بەلام ھىج لەم رىكارانە لەۋادەكەش تىپەريۋە بەرپىزان جىبەجىتان نەكردوۋە داۋاى ۋەلام دەكەم سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھانق حسن /سەرۆكى پەرلەمان:

خالە پەيرەۋەيەكەت دروستە، ئىمە پىچوونەۋە بە مۇقىفى خۆماندا دەكەين، فەرموو كاك مەم.

بەرپىز مەم برهان محمد قانع:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پالپشت بە ماددەى (78) نوقتەيەكى نىزامىم ھەيە، ماددەى (78) برپگەى دوۋەم پىشنىيازە ياسا دەبى لانى كەم لەلايەن (10) ئەندام پىشكەش بكرى، بۆيە داۋا ئەكەم ئەم پىشنىيازە ياسايەى كە ئەمپرۆ خويىندەنەۋەى دوۋەمى بۆ دەكرى بە پىي بەرنامەكە ھاتوۋە ناۋى ئەندامانمان لە بەردەستايە (8) ئەندام ئىمزاى كردوۋە ئەۋەى كە لە ناۋ بۇكسەكەماندايە ئەو پرۆژە ياساى كە لە بەردەستى من دايە، ئەندامانى ليژنەى شارەۋانى كە.

بەرپىز د.رېۋاز ھانق حسن /سەرۆكى پەرلەمان:

ئەۋە مەبەستت ئىمزاى ئەندامانە بۆ ئەۋەى كە راپورتەكە پەسەند بكەن؟ ئەۋە چىۋاۋازە لەۋ ئىمزاينەى دەكرى بۆ پرۆژەياسا، ببورن پىشنىيازە ياسايەك پىشكەشى پەرلەمانى كوردستان بكرى (6) ئەندامىش ئىمزاى بكرىدبايە ھەر دەبوو.

بهریز مەم برهان محمد فانع:

بهریز سەرۆکی پەرلەمان.

بەلێ، بەلام ئیمزای ئەندامانی لیژنەکەى وەکو پرۆژە یاساکانی کەى لەگەڵدا نییە، مەبەستم لەو هیه.

بهریز د.رێواز فائق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

ئاسایە ج شێوازێک ئەگر نەبەر، ئایا عەشواى ئەیکەن؟ یا لەناو لیستیكا ئەودى کە لەسەر راپۆرتەکەیه؟ ئەو هەزماوەندى ئەندامانی لیژنەى شارەوانى لەسەر ئەو راپۆرتەى ئیستا لەبەر دەستاندايه جیاوازه لەودى کە لە مادەى (78) دا هەیه تايبەت بە پێشکەشکردنى پێشنيازی ياسایى، بەلێ فەرموون سەرۆکی لیژنەى ياسایى.

بهریز بزار خالد عبدالله:

بهریز سەرۆکی پەرلەمان.

پێشنيازی ياسای يهگەم، پێشنيازی دەزگای کۆنترۆلى جۆرى دلتیايه له هەريمی کوردستان [عیراق کە لەلایەن ژمارەى ياسایى ئەندامانی پەرلەمانەوه پێشکەشکراوه، ئەم پێشنيازە ياسایه له (11) مادده پیک هاتوو، لەگەڵ هۆیهکانى دەرچووواندن، ناوى ئەندامانی پەرلەمان ئەوانەى کە واژوویمان کردوو هەمانەن (عبدالستار مجيد، ئاشنا عبدالله قادر، گولستان سعید محمد، عیمان علی اسماعیل، مسلم عبدالله رسول، کاوه عبدالقادر حسن، سۆران عمر، روپاک احمد رحمان، شاخهوان رثوف، ابوبکر عمر عبدالله، بدریه اسماعیل، هلز احمد محمد، شایان کاکه صالح، سەرچنار احمد محمود)، بهريز سەرۆکی پەرلەمان ئیمە وەکو لیژنەى کاروبارى ياسایى، داوا له بهريزتان دهکەين ئەم پێشنيازە ياسایه ئاراستەى لیژنە پهيوهندیدارهکان بکریت زۆر سوپاس.

بهریز د.رێواز فائق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

بهريزان، پيش ئەودى ئەم پرۆژە ياسایه ئاراستەى لیژنە تايبەتمەندەکان و ئەندامانی پەرلەمانى کوردستان بکەين، هەموومان دەبى سەرنج بخەينه سەر برگهى (4)م له ماددهى (110)ى دەستورى عیراقى کە بهواضحى باس لهوه دهکات کە (تنظيم أمور المقایس والمکائن والأوزان)له سلاحيهته دابرهکانى دەسهلاتى ناوهنديه، لەبەر ئەوه داوا له لیژنەکانى پەرلەمان کە ئیستا ئاراستەیان دهکەين، داوا دهکەم به وریاییهوه مامهله لهگەڵ ناوهرۆکی ئەم پێشنيازە ياسایه بکەن، به جۆریک بیگونجین کە دژ نهبى لهگەڵ ئەم برگهیهى کە لەناو ماددهیهى (110) داهاوه، ئیستاش پێشنيازە ياسهکە ئاراستەى لیژنەى کاروبارى ياسایى و لیژنەى دارایى و لیژنەى وزه و سامانه سروشتیهکان و پيشهسازی و بازرگانى سەرجهم ئەندامانی بهريزى پەرلەمان ئەکریت فەرموو.

بهریز بزار خالد عبدالله:

بهریز سەرۆکی پەرلەمان.

پێشنيازی ياسایى دووم، پێشنيازی ياسای گەشهپیدانى خیزانى له هەريمی کوردستاندا [عیراق کە لەلایەن ژمارەى ياسایى ئەندامانی پەرلەمان پێشکەش کراوه، ئەم پێشنيازە ياسایه له (14) مادده پیک هاتوو، لەگەڵ هۆیهکانى دەرچووواندن، ناوى ئەندامانی پەرلەمان ئەوانەى کە واژوویمان کردوو هەمانەن

(عبدالستار مجيد، كاوه عبدالقادر حسن، گولستان سعيد محمد ، شايان كاكه صالح، عثمان على اسماعيل، جلال محمد امين، روپاك احمد رحمان، سؤران عمر، ابوبكر عمر عبدالله، بدرية اسماعيل، مسلم عبدالله رسول، هلز احمد محمد، سرچار احمد محمود) بهريز سهرؤكى پهرلهمان، ئيمه وهكو ليژنهى كاروبارى ياساى داوا له بهريزتان دهكەين ئەم پيشنيزه ياسايه ئاراستهى ليژنه پهيوهنديدارهكان بكرىت، زؤر سوپاس.

بهريز د.رئواز فائق حسن/ سهرؤكى پهرلهمان:

بهلى زؤر سوپاس بهريزان ئەندامانى پهرلهمان پيشنيزه ياساى پيشوو لهبهر ئەوهى باسى كؤنترؤلى خؤراكيش دهكات ئاراستهى ليژنهى تهنديروستيش دهكرى، واتا دهبن به (4) ليژنه بهريزان ئەندامانى پهرلهمان پيشنيزه ياساى گهشهپيدانى خيژانى له ههرىمى كوردستان عىراق ئاراستهى ليژنهى كاروبارى كؤمهلايهتى و ليژنهى ياساى و سهرجهم ئەندامانى پهرلهمان دهكرى بهلى كاك زانا نوقتەى نيزامى فهرموو.

بهريز زانا خالد سمايل:

بهريز سهرؤكى پهرلهمان.

لهبهر ئەوهى ئەو پيشنيزه ياساييهى پيشوو كه ئيستا جهنابتان عهرزتانکرد كه ئاراستهى ليژنهى تهنديروستى ومافى بهكاربهرو ژينگه دهكرىت، ئەم پيشنيزى ياسايه كردهوهى وزياد كردهى موئەسسەسەيهكه، دهزگای كؤنترؤلى جؤرى موئەسسەسە خؤى دهبيت به پرؤژهياسا له حكومهتهوه بيت، ئيمه ناتوانين موئەسسەسەيهكه بؤ حكومهت زياد بكهين حكومهت خؤى برپار نهداث، ئيمه پهرلهمانين دهبى ياسايهكه بؤ جيهاتى تهنديروستى، ياسايهكه بيت كه موئەسسەسەكه خؤى ههبى تهنديروستى بكات، ئيستا دهزگای كؤنترؤلى جؤرى سهر بهوهزارهتى پلاندانان ههيه بؤ كهلوپهلهكان و، دهزگای كؤنترؤلى جؤرى دهرمان ههيه سهر بهوهزارهتى تهنديروستى، ياعنى كهواته خؤى لهخؤيدا موئەسسەسەكه ههيه، ئەو موئەسسەسەيه چيه ئيزافيهيهى كه دروستى دهكەين بؤ حكومهت، بؤيه بهراى من ئەم پيشنيزى ياسايه دهبيت حكومهت خؤى به پرؤژه ياسا، چونكه زيادكردى موئەسسەسەيهكى تر بؤ حكومهت.

بهريز د.رئواز فائق حسن /سهرؤكى پهرلهمان:

بهريز كاك زانا، بهريزان ئەندامانى پهرلهمان ئازادن لهوهى كه ئيمزا كؤ بكهنهوه وه پيشنيزه ياسايهكه پيشكەش بكهين، بهريزتان ليژنه تايبهتمهندهكانى پهرلهمانى كوردستان، بؤيه ئەم پرؤژهتان ئاراسته دهكرى، بؤ ئەوهى ئيوه روانگهى ياساى خؤتان لهم بوارهوه بليين، بهلى زيادكردى دامهزراوهيهكه بؤ ههيكەلى تهنديروستى ههيكهلهو پيكرهتەى حكومهتى ههرىمى كوردستان، به بى رهامهندى حكومهتى ههرىمى كوردستان نابى وه دروست ناكري، لهبهر ئەوه ئاسايه ليژنه تايبهتمهندهكانى پهرلهمانى كوردستان لهم روانگهيهوه ميكانزمىك بؤ وهگرتنى رهامهندى حكومهتى ههرىمى كوردستان، چ به شيوازى ناردى پيشنيزهكه يان به شيوازى بانگكردى بهريزان له ئەنجومهنى وهزيران بؤ كؤبونهوهى ليژنه

تایبەتمەندەکان، بۆچوونیان وەر بگرن و رەزامەندیان وەر بگرن، تەنیا حالەت ئیئەمە و مەمانان حەقمان ھەبە لە دەستە سەرۆکیەتی و لیژنە یاسایی پڕۆژە یاسایەك راستەوخۆ پێشخوینەووە ئاراستە ی حکومەتی بکەن، ئەو حالەتە ی بارگرانی دارایی دروست دەکات، لە ھیج شوینیکی پەیرەووەکە نەھاتوووە بۆ ئەگەر پیکھاتەبەکی دروستکرد، دەبێ ئاراستە ی بکە، لەو روانگەووە ئیئەمە ئیجتزای ئیئەمە بەرێزان ئەندامانی پەرلەمانمان گرتوووە و ئیجتزای بپاری لیژنەکانی پەرلەمانیش دەگرین بە ئی فەرموون.

بەرێز بزار خالد عبدالله:

بەرێز سەرۆکی پەرلەمان.

بە پێ ریزبەندی کارنامە ی دانیشتنی ئەمرۆ پێشنیازی یاسایی سێبەم و چوارەم لەلایەن جیگری سەرۆکی لیژنە ی یاسایی دەخویندەریتەووە پینجەم و شەشەمیش لە لایەن بپاردەری لیژنە دەخویندەریتەووە زۆر سوپاس.

بەرێز د.رێواز فائق حسن /سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو کاک عباس.

بەرێز عباس فەتاح صالح:

بەرێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێشنیازە یاسایەك پێشکەشکراوە لەلایەن ئەندامانی بەرێز، پێشنیازە یاسا داواکاری گشتی لە ھەریمی کوردستان [] عێراق کە پێک ھاتوووە لە (44) ماددەو ھۆبەکانی، ھۆبە پێویستکارەکان لەلایەن ئەم ئەندامە بەرێزانەووە (شیرکۆ جەو دەت مصطفی، د.اسماعیل علی، ابو بکر عمر عبدالله، سەرچنار احمد محمود، ھلز احمد محمد، کاوہ عبدالقادر، د.کازم فاروق نامق، مژدە محمود محمد، سببان صالح ئامیدی، سەوسەن محمد میرخان، گۆران عمر علی، گولستان سعید محمد، رووپاک احمد رحمان، بدربە اسماعیل محمد) داوا لە بەرێزتان دەکەین وەکو لیژنە ی یاسایی ئاراستە ی لیژنە تایبەتمەندییەکانی بکەن، سوپاس.

بەرێز د.رێواز فائق حسن /سەرۆکی پەرلەمان:

بە ئی زۆر سوپاس، ئەو پێشنیازە یاسایە ئاراستە ی لیژنە ی کاروباری یاسایی و سەرچەم ئەندامانی پەرلەمان دەکری، فەرموون دوا ی ئەو.

بەرێز عباس فەتاح صالح:

بەرێز سەرۆکی پەرلەمان.

پێشنیازە یاسا (4)م بەرێز سەرۆکی پەرلەمان، پێشنیازە یاسایەك پێشکەش کراوە لەلایەن ژمارە ی یاسایی ئەندامانەووە پڕۆژە یاسا داواکاری گشتی لە ھەریمی کوردستان [] عێراق کە پێک ھاتوووە لە (41)ماددەو ھۆبەکانی پێویستی لەلایەن ئەو ئەندامە بەرێزانەووە پێشکەش کراوە (د.رێواز فائق حسین، رۆزان محمد کریم، بیگەرد دلشان، فیصل عباس عولا، شەمۆل اشین صابر، عباس فتاح صالح، ھاوری ملا ستار، لوقمان وردی، کاروان گەزەبی، عبدالناصر احمد علی، سەرکۆ ئازاد حسین، بالانبۆ محمد علی، عوسمان کریم

سواره، زيار جبار محمد، جمال حويز، سلما فاتيح، راهی راهبر ابراهيم، ههژان حسن کويستاني، هيرش حسن محمد، شنۆ ئەشقی عبدالله، زکری زيبارى، وهکو ليژنهى ياسايى داوا له بهريژتان دهکەين ئەم پرۆژه ياسايش ئاراستهى ليژنه تايبهتمهندهکان بکەن، زۆر سوپاس.

بهريژ د.ريواز هانق حسن / سهروکى پهرلهمان:

ئەو پيشنيازه ياسايشه ئاراستهى ليژنهى کارووبارى ياسايى و سهرجهم ئەندامانى پهرلهمان دهکريت، فهرموو کاک د. ريوار نوقتهى نيزاميتان ههبوو.

بهريژ د.ريوار عبدالرحيم عبدالله:

بهريژ سهروکى پهرلهمان.

وهک ئاشکرايه که به پي ماددهى (81) له پهپهروى ناوخوى پهرلهمانى کوردستان، ئامازه بهوه که ههچ کاتيک دوو پيشنيازى ياسايشه، دوو پرۆژه ياسا له رووى ناوهروکهوه ليکچوو بوو، ئەوه وهرناگيرى، من پيشنيار ئەکەم له بهر ئەوهى که من ههردووک پرۆژه ياسايشه کهم خویندۆتهوه له رووى محتهواو له نيوهروکى برهگهکانهوه جوړيک له يهکچوو ههيه، بۆيه پيشنياز ئەکەم يان به ئەسهبهقيهى يهکيکيان وهرناگيرى، ئەويتريان رتهبکريتهوه، يانيش به تهوافقى ههردووک فراکسيون با لهسهرى ريکبهون، ههردووکی بکريته يهک، ئينجا بکريته بهرنامهى کارى پهرلهمان.

بهريژ د.ريواز هانق حسن / سهروکى پهرلهمان:

بهئى زۆر سوپاس، ههچ پيشنيازه ياسايشه به گوپهروى پهپهروى ناوخو به ناوى فراکسيون پيشکەش ناکرى، وانا له رووى ياساى و پهپهرويهوه ههچ شتيک نيه ناوى پيشنيازه ياساى فلان فراکسيون بى، وه يهکيک له پيشنيازهکان تيکهله لهفراکسيونه جياوازهکانى پهرلهمانى کوردستان، ئيمه وهکو پيشنيازى ياساى پيشکەشکراو لهلايهن ئەندامانى بهريزى پهرلهمانهوه وهريدهگرين و، وک گوتم دووبارهى دهکەينهوه ريز له واژووى ئەندامانى پهرلهمان دهگرين، راسته يهکيکيان له وهريزى پيش و پيشکەشکراوه، يهکيکيان لهم وهريزه پيشکەشکراوه، بهلام له ماددهى (81) بهريژتان سهرنجان رادهکيشم، دهئى ههچ پرۆژه پيشنيازيک وهرناگيرى ئەگەر ههمان ناوهروکى ههبي، لهگهڵ پرۆژه پيشنيازيکيتر که لهزير دهستى ليژنهى تايبهتمهندايشه بۆ راپورت نوسين، ئيمه بۆ ئەوهى بتوانين يهکيکيان رته بکەينهوه دهبي ئەوى تريان له بهر دهستى ليژنهى بۆ راپورت نوسين، بهريژستان ئەزانن ئەوهى که وهريزى پيشوو پيشکەشکراوه، ئيستا له بهر دهستى ليژنه نيه بۆ راپورت نوسين و، ههه بهريژستان دهزانن دلتيام ههموتان ناوهروکى پرۆژه پيشنيازه ياسايشه خویندۆتهوه، باس کردنه له ليک جياکردنهوهى دامهزراوهى داواکارى گشتى له دهسلاتى جيبهجيکردن و پيکهوه لکاندنييهتى به دهسلاتى دادوهى له ههريمى کوردستان، که ئەمه دهستکارى کردنى پيکهاتهى دوو دهسلاته که پيوستى به کاتيکى زۆر، به راويژيکى زۆرى ههيه، ههه لهگهڵ دهسلاتى جيبهجي کردن و، ههه لهگهڵ ئەنجومهنى دادوهى، بۆيه ئيمه له روانگهى ريزگرتن له ههردوو پرۆژهکه ههردووکيمان خستۆته بهردهستان، بۆ ئەوهى خویندنهوهى يهکەمى بۆ بکرى، هههچنده

دئىيابىن خۇمان ناوەرۆكى ھەردووگمان خويندۆتەوۋە دەزانىن بە تەواۋەتى دەتوانىن لە (98%) لە يەكترى دەجن، سوپاس بەردەوام بن بەرموون.

بەرئىز جلال محمد امين:

بەرئىز سەرۆكى پەرلەمان.

پيشنيزى پىنجەم، پيشنيزى ھەموارى ياساى مافوئىمتيازاتى كەم ئەندام و خاوەن پيداويستىيە تايبەتتییەكان لە ھەريى كوردستان [عيراق، كە پىك ھاتوۋە لە (8) ماددەو ھۆيەكانى دەرچوواندىنى لەلایەن ژمارەى ياسايى ئەندامانى پەرلەمانەوۋە پيشكەش كراوۋە، ئىستا ناوى ئەو ئەندامە بەريزانە دەخوينىنەوۋە (عبدالستار مجيد قادر، كاوۋە عبدالقادر حسن، روپاك احمد عبدالرحمان، گوستان سعيد محمد، مسليم عبدالله رسول، شاخەوان رئوف، شايان كاكە صالح، بدریە اسماعيل محمود، بەلین اسماعيل حاجى، سۆران عمر سعيد، ئاشنا عبدالله قادر، عوسمان على سمايل، جلال محمد امين، سەرجنار احمد محمد، ابو بكر عمر عبدالله، هلز احمد محمد، د.اسماعيل على)، بەريز سەرۆكى پەرلەمان ئەم پيشنيزە ياسايە لەلایەن ليژنەى كاروبارى ياسايى ئاراستەى بەريزتان دەكریت، بۆ ئەوۋە ئاراستەى ليژنەى تايبەتمەندى بكەن، سوپاس.

بەرئىز د.رئوواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

ئەم پيشنيزە ياسايە ئاراستەى ليژنەى كاروبارى كۆمەلایەتى و كاروبارى ياسايى و سەرجهم ئەندامانى پەرلەمان دەكریت.

بەرئىز جلال محمد امين:

بەرئىز سەرۆكى پەرلەمان.

پيشنيزە برپارى شەشەم، پيشنيزە برپارى پاراستنى مامۆستايان و ريبەريە پەرورەدەيیەكان لە ھەريى كوردستانى [عيراق، كە پىك ھاتوۋە لە (8) ماددەو ھۆيەكانى دەرچوواندىنى لەلایەن ژمارەى ياسايى ئەندامانى پەرلەمانەوۋە پيشكەشكراوۋە، كە ئىستا ناوى ئەو بەريزانەى خوارەوۋە دەخوينمەوۋە (عبدالستار مجيد قادر، ئاشنا عبدالله قادر، گوستان سعيد محمد، كاوۋە عبدالقادر حسن، عوسمان على سماسل، شاخەوان رئوف، بدریە اسماعيل محمود، مسليم عبدالله رسول، روپاك احمد رحمان، سۆران عمر سعيد، ابوبكر عمر عبدالله، هلز احمد محمد، شايان كاكە صالح)، بەريز سەرۆكى پەرلەمان، ئيمە وەكو ليژنەى كاروبارى ياسايى ئەم پيشنيزە برپارە ئاراستەى بەريزتان دەكەين، تاوەكو ئاراستەى ليژنەى تايبەتمەندى بكەن، زۆر سوپاس.

بەرئىز د.رئوواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، ئەو پيشنيزە ياسايە ئاراستەى ليژنەى پەرورەدەو خويندىنى بالآى كاروبارى ياسايى و سەرجهم ئەندامانى پەرلەمان دەكرى، فەرموو كاك زانا خالى پەيرەوى.

بەريز زانا خالد سمايل:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

خالى پەپرەوى يەكەمى پيشنيازى ياساى پيشتر بوو، بەلام دياربوو نەتانىنى كە دەستم بەرزگردبوو، بە داواى لىبورنەو، ئىمە لە ھەريى كوردستان ياساى خاوەن پيداويستى تايبەتمەندمان ھەيە، بۇيە پيشنيازە ياساكەش بەو سياغەيە تەقدىم كراوہ كە ئىمە ياسامان ھەبىت لە ھەريى كوردستان، ئەگەر چاكبكرىت، ئەگەر مەبەستيان ئەوھيە تەعدىلى بكن، بەلام بيكەنە ھەموارى ياساى خاوەن پيداويستى تايبەت لە ھەريى كوردستان، چونكە ئىمە لە بنەرەتدا ياساكەمان ھەيە، زۆر سوپاس.

بەريز د.رئواز ھانق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى خوى ئەوا نوسويانە ھەموار، ئىمە لە بەرنامەى كار ووشەى ھەموارمان دانەناوہ و، بەريز سكرتيرى پەرلەمان لە خويندەنەوھيا، خويندەنەوھ ئەوہ ھەموارە وادەكەن سياغەكەى وەكو ھەموارى لى بى، بەلى زۆر سوپاس، بەريز ليژنەى ياساى سوپاستان دەكەين بىمىنەوہ لە شوينى خوتان بىمىنەوہ، كاك جلال بىرگەى دووھمىش ھەر پەيوەندى جى دەگۆرن، بەريزان ئەندامانى پەرلەمان دەست بە بىرگەى دووھمى بەرنامەى كارى كۆبوونەوھەكەمان دەكەين كە بريتە لە خويندەنەوھى دووھمى پيشنيازە ياساى بە خاوەنكردى ئەو زەويانەى زيەدەپەويان لەسەرگراوہ لە سنورى شارەوانىيەكان لە ھەريى كوردستان عىراق، بە پىى ھوكمى ماددەكانى (87 و 88 و 89) لە پەپرەوى ناوخوى پەرلەمانى كوردستان، ئىستا داوا لە سەرۆكايەتى ليژنەى شارەوانى دەكەين، با بىتە سەر مەسەكە فەرموون يەك كەسى تر لە ليژنەى شارەوانى بابىتە سەر مەسەكە، كاك بزار دەلى با ئافرەت بى.

بەريزان ئەندامانى پەرلەمان، ئىستاش دەست بە بىرگەى دووھمى بەرنامەى كار دەكەين، فەرموو بەريزان لە ليژنەى شارەوانى و ليژنەى كاروبارى ياساى، سەرەتا پىرۆزە ياساكە وەك خوى كە ئەندامانى پەرلەمان واژووويان لەسەرگردووہ بۆ بەريزان ئەندامان دەخويندريتەوہ، دواتر راپۆرتى ھاوبەشى ھەردوو ك ليژنە دەخويندريتەوہ، ئىنجا ئەندامانى پەرلەمان بىرپار دەدەن كاميان بكرىتە بنەما بۆ گفتوگۆ.

بەريز باپىر كاملا سليمان:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بىگومان ئەو پىرۆزەى كە ئىستا گفتوگۆى لەسەر دەكەين. پەيوەندە بە چەند وەزارەتتىكى پەيوەندىدار لە وەزارەتى دارايى، لەو وەزارەتى زراە، وەزارەتى داد، وەزىرى كاروبار، وەزارەتى شارەوانى، بۇيە من بەپەسەندى دەزانم كە بە ئامادەبووانى وان گفتوگۆيەكە بكن، ئەگەر نا كەمووكورى تىدا دەبىت.

بەريز د.رئواز ھانق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەريز كاك باپىر، ئىمە ئەو پىرۆزەيە داواى ئەوھى كە ئەندامانى بەريزى پەرلەمان پيشكەشيان كرد، خويندەنەوھى يەكەمى بۆ كرا، ئاراستەى ئەنجومەنى وەزىرانمانكرد، وەلامى ئەنجومەنى وەزىرانمان بۆ ھاتەوہ، دواتر پىويستمان بەوھبوو ھەندىك موناغەشە بكن، روبەروو ھەندىك روونكردەوہ بكن،

هەندیک خال بەیەکەووە ریککەوین لەسەری، بە فەرمی داوامان لە بەرێزان وەزیری شارەوانی، وەزیری کشتووکاڵ کرد، بەرێزیان نوێنەرەکانی خۆیانیان نارد بۆ کۆبوونەوەی لیژنەی یاسای وە بەرزامەندی ئەوان ئەو راپۆرتە سیاغە کراوە، ئێمە پێمان خۆش بوو و جەنابیان لێرە ئامادەین، بەلام ئێمە بەرواری کۆبوونەوە، رۆژی کۆبوونەوەمان دانابوو، لە هەمان رۆژدا کۆبوونەوەی ئەنجومەنی وەزیران هەیە، لەبەر ئەوە ئەوان نەیانئانیوە ئامادە بێن، هێشتا دەرفەتێکمان لەبەردەم ماوە کە خۆیندەنەوێ سێیەمە و ئێمە بەردەوام دەبین لە گەتووگۆکانمان، فەرموون خۆیندەنەوێ ئەسلی یاساکە بکەن

بەرێز ھاوڕێ بێنا محمد:

بەرێز سەرۆکی پەرلەمان:

هەلبەتە پێشنیازەکە بە بێ دەسکاری کە یەکەمجار خۆیندەنەوێ یەکەمی بۆ کراوە و نێردراوە بۆ لیژنەکە ئێمە بەو شیوە یە دەخویننەو، ئیستا بەم شیوە دەست پێ دەکات، پێشنیازی یاسای بە خاوەنکردنی ئەو زەویانە زیادەرۆیان لەسەر کراوە لە سنوری شارەوانییەکان لە هەریمی کوردستان □ عێراق.

ماددە یەکەم: بڕگەی یەکەم کەسی زیادەرۆکار بۆ مەبەستەکانی ئەم یاسایە، بریتییە لەو کەسە بە کردارەکی فعلی نیشتهجێ ئەو خانووبەرە یە کە دروستکراوە لەسەر ئەو زەویەکی زیادەرۆ، زیادەرۆی لەسەر کراوە یان میراتگرە شەرعییەکانی یان ئەوانە ی راسپێردراوە بە خۆی کردنیان.

بڕگەی دوو: شارەوانییەکان بۆیان هەیە ئەو کەسانە خانووی نیشتهجێیان پێش ریکەوتنی (13-3) 2018 بە زیادەرۆی دروستکردووە لەسەر ئەو زەویانە مۆلکی دەوڵەتن، یان مافی رەفتارکردنیان لەسەر یان مۆلکی تەواوی کەسانی دیکەن و دەکەونە ناو سنوری شارەوانییەکان شارەوانییەکان ولە ناوچەکانی نیشتهجێ بوون، بە پێی حوکمەکانی ئەم یاسایە بە خاوەنی بکەن.

ماددە دوو: مەرجەکانی بە خاوەنکردنی ئەو زەویانە زیادەرۆیان لەسەر کراوە.

بڕگەی یەکەم: خانووە زیادەرۆکان بکەوێتە ئەو ناوچانە بۆ نیشتهجێ بوون تەرخانکراون لە ناو سنووری شارەوانییەکان بە پێی ماستەر پلانی شارەکان.

بڕگەی دوو: خانووەکە بەو کەرستانە دروستکراوەی کە رینگە پێدراون بە پێی ئەو رێنمایانە وەزیری شارەوانی و گەشتوگوزار بۆ ئەم مەبەستە دەری دەکات.

بڕگەی سێیەم: پێشکەشکردنی داواکاری لەلایەن ئەو کەسە بە کردارەکی فعلی نیشتهجێ ئەو خانووبەرە یە کە بە زیادەرۆی دروستکراوە یان میراتگرە شەرعییەکانی یان ئەوانە ی راسپێردراوە بە خۆی کردنیان بە پێی ئەو ریکارەنە یە یاسای ژمارە (3) ی سالی (2018) یاسای رێگری لە زیادەرۆی لابردنی لەسەر زەوی و زەوی زاروو مۆلکی دەوڵەت لە هەریمی کوردستان □ عێراق دەقیان لەسەر کراوە.

برپگه‌ی چوارەم: پېشکەشکردنی داواکاری بۆ سەرۆکی یەکه‌ی کارگێری به پېی حوکمەکانی ئەم یاسایه له ماوه‌یه‌ک له (90) رۆژ له رێکەوتی به‌رکاربوونی یاسای ژماره (3) ی سالی (2018) تێپەر نه‌کات و سەرجه‌م زانیاری و به‌لگه‌نامه سه‌لمیندراو داواکارییه‌کان له‌خۆ بگرێت.
مادده‌ی سییه‌م:

برپگه‌ی یه‌که‌م: لیژنه‌یه‌ک به سەرۆکایه‌تی پارێزگار یان سەرۆکی یه‌که‌ کارگێرییه‌کان پێک ده‌هێندری‌ت به مه‌به‌ستی دیراسه‌تکردنی داواکارییه‌کان و دانی بوون له هاته‌ندی مه‌رجه‌کانی پېویست بۆ به‌خاوه‌ن کردن و بۆی هه‌یه لیژنه‌ی لاوه‌کی له شاره‌وانییه به‌یوه‌ندیاره‌کان پێک به‌هێندری‌ت بۆ ئەنجامدانی رێکاره ته‌کنیکیه پېویستییه‌کان.

برپگه‌ی دووهم: به‌های ئەو زه‌ویانه‌ی زی‌ده‌رۆیان له‌سه‌ر کراوه به خانووبه‌ره‌ی نیشه‌جی‌بوون له‌لایه‌ن لیژنه‌ی تاییه‌تمه‌نده‌کانه‌وه مه‌زهنده ده‌کرێت به پېی یاسا به‌رکاره‌کان و به‌م شیوه‌یه‌ی خواره‌وه.
1- بۆ ئەو که‌سانه‌ی سوودمه‌ند نه‌بوون له ده‌ولته‌ت زه‌وی مه‌زهنده ده‌کرێت به‌ نرخ‌ی (60) هه‌زار دینار بۆ یه‌ک مه‌تر دووجا له ناوه‌ندی پارێزگا‌کان و (40) هه‌زار دینار بۆ یه‌ک مه‌تر دووجا له قه‌زا‌کان و (30) هه‌زار دینار بۆ یه‌ک مه‌تر دووجا له ناحیه‌کان.

2- بۆ ئەو که‌سانه‌ی سوودمه‌ندبوون له ده‌ولته‌ت زه‌وی به‌ نرخ‌ی راسته‌قینه مه‌زهنده ده‌کرێت.
برپگه‌ی سییه‌م: له حاله‌تی روودانی زیاده‌رۆیی له سه‌ر ئەو زه‌ویانه‌ی مو‌لکی ده‌ولته‌تن و مافی ره‌فتارکردنیان ره‌فتارکردنی که‌سی دیکه‌یان له سه‌ره یان مو‌لکی ته‌واون به پێچه‌وانه حوکمی یاسای به‌رکار یاسا به‌رکاره‌کان ئەو کاته ئەو زه‌ویانه‌ی شی ده‌کرێنه‌وهو حل به ناوی شاره‌وانییه‌کان تۆمار ده‌کرین به پېی یاسای به‌ خاوه‌نکردنی زه‌وییه میریبه‌کانی ناو سنووری شاره‌وانییه‌کان ژماره (80) ی سالی (1970) ی به‌رکار له هه‌رێم، به‌لام له حاله‌تی روودانی زیاده‌رۆیی له‌سه‌ر به‌شیکی ئەم زه‌ویانه‌ی ...

به‌رێز د. رێواز هانق حسن / سەرۆکی په‌رله‌مان:

کاک هاورێ یه‌ک له‌حزه، به‌رێزان ئەندامانی په‌رله‌مان ته‌سه‌ور ده‌که‌م به‌شیکی ئەو قسه‌گردنه له شوینی خۆتانه‌وه، په‌یوه‌ندی به‌وه‌وه هه‌یه ئەوه‌تان له به‌رده‌ستاندا نییه، نازیزان هه‌موو جارێک ئا وه‌ک برپگه‌ی یه‌که‌می به‌رنامه‌ی کار که پێش‌نیازه یاسایه‌ک خۆپێندنه‌وه‌ی یه‌که‌می بۆ ده‌کرێ که ده‌لێین ئاراسته‌ی سەرجه‌م ئەندامانی په‌رله‌مان ده‌کرێ (111) نوسخه بۆ سەرجه‌م ئەندامانی په‌رله‌مان کۆپی ده‌کرێ و ده‌خړیته ناو سندوقه‌کانتان لاتانه، ئێمه ناتوانین که جارێکی تر کۆبوونه‌وه‌ی په‌رله‌مان هه‌بوو جگه له راپۆرته‌که (111) نوسخه کۆپی ده‌کرێ، جارێکی تر (111) نوسخه‌ی تر کۆپی بکه‌ینه‌وه بیخه‌ینه ناو سندوقه‌کانتان، له‌به‌ر دوو هۆکار یه‌کیان په‌یوه‌ندی به کاته‌وه هه‌یه، یه‌کی‌کی‌شیان په‌یوه‌ندی به خه‌رجی و به سه‌رف کردنی توانا‌کان هه‌یه، یاعنی نا‌کرێ بۆ یه‌ک پرۆژه یاسا، بۆ یه‌ک بابته دوو جار کۆپی بکرێ و بخړیته سندوقه‌کانتان‌وه، له‌به‌ر ئەوه بۆ ئاینده تکامان ئەوه‌یه که پرۆژه یاسایه‌ک خۆپێندنه‌وه‌ی یه‌که‌می بۆ ده‌کرێ، ئێستا له هه‌فته‌ی داها‌توو، سه‌ره‌تای هه‌فته‌ی داها‌توو، ئەم شه‌شه‌ی ئێستا خۆپێندنه‌وه‌ی

يەكەممەن بۇ كىر، كۆپىيەكەي لەناو سىدوقەكانتان دەبى، ئەو كاتەي خويىندىنەوئى دووئى بۇ دەكەين ئەسلى ئەوئىيە ئەو كۆپىيە لەلەي جەنابتان مابى، ئىمە جارىكى تر بۇتان كۆپىي ناكەينەوئى، فەرموون بەردەوامىن.

بەرىز ھاوئى بىناە محمد:

بەرىز سەرۆكى بەرلەمان.

ھىوادارىن خويىندىنەوئىكەمان تەعويزى ئەوئى بىكات كە لەلاتان نىي، زىادەپۆئى لەسەر بەشىكى ئەو زەويىانەي لەسەرئە ئامازەيان پىكراو، ئەو بەشەي بە بىانكىردى زىادەپۆئى لەسەر كراو ئىفراز دەكرىت بە مەبەستى بە خاوەنكىردى بەكەسانى زىدەپۆكار ئەوئىش لە دواي تۆماركىردى ئەم بەشە بە ناوي شارهوانى پەيوئىندىدار بە پىي ئەو بەشە ياسايىيەي ئامازەي پىكراو.

بىرگەي چوارەم: شارهوانى بۇي ھەيە داواكارى لە خاوەنكىردى رەتكاتەوئى، ئەگەر پىيگەي خانووبەرەكە سەرپىچى بىت، ماستەر پلان يان نەخشە وردەكارىيەكان يان بە ھۆي نەبوونى مەرجى داواكارو لە كەسى زىادەپۆكار و زىدەپۆكە لەسەر تىچوونى خۆي لادەبىرئىت و مافى ھەيە رەفتار بە پاشماوئىكانى بىكات. ماددەي چوارەم: ئەگەر كەسى زىدەپۆكار داواكارى بەخاوەن كىردى پىشكەش نەكات لەو ماوئىيەي لە بىرگەي چوارەم، چوارەمى ماددەي دووئى ئەو ياسايە دىارى كراو يان بەرانبەرى بە خاوەنكىردى مەزەندەكارو لەلەيەن لىژنەوئى نەدات، ئەو مافى بە خاوەنكىردى دەفەوتئىت و خانووبەرەكە بە زەوي و بىنايەوئى بە ناوي شارهوانى پەيوئىندىدار تۆمار دەكرىت و شارهوانى مافى رەفتاركىردى ھەيەو بەم خانووبەرەي بە پىي ياساي فرۆشتن و بە كىردانى ماىەكانى دەولەت ياساي ژمارە (32) ي سالى (1986) ي ھەمواركارو و لە بەرامبەرى فرۆشتنەكەي بەھاي دروستكاروئىكان بەشىوئى شايستەبوونى بە لىكاروئىي دەدرئىتە خاوەنەكەي.

ماددەي پىنجەم: نابىت زىاتر لە يەك پارچە زەوي بە خاوەن بىكرىت بۇ كەسى زىدەپۆكار زىادەپۆكارى داواكارى بە خاوەنكىردى بەو مەرجە رووبەرەكەي زىاتر نەبىت لە (200) مەتر دووجا لە ناوئىدى پارىزگاو (250) مەتر دووجار لە ناوئىدى قەزاو (300) مەتر دووجار لە ناوئىدى ناحىيەو رووبەرە زىادەكان بە نىرخى راستەقىنەي باو مەزەندە دەكرىن بەو مەرجەي رووبەرى پارچە زەوييەكە لە ھەموو حالەتئىكدا زىاتر نەبىت لە (500) مەتر دووجا، ئەو كەسەي ھوكمەكانى ئەو ياسايە دەيگرئىتەوئى كە بە كەسى سوودمەند لە دەولەت دا دەنرئىت.

ماددەي شەشەم: پىيوئىستە لەسەر وەزارەتى شارهوانى و گەشتووگوزار نەخشەو دىزايىن و پىداوئىستى تەكنىكى پىيوئىست بۇ ئەو ناوچانەي ھوكمەكانى ئەم ياسايە دەيانگرئىتەوئى ئامادەبىكات لە ماوئىيەك لە شەش مانگ لە رىكەوتى بەركاربوونى ئەم ياسايە تىپەر نەكات.

ماددهی حهوتهم: کهسی زیدهرۆکار سه‌رپێچی کار بۆ حوکمه‌کانی ئەم یاسایه بو سزایانهی له ماده‌کانی (11 و 12 و 13 و 14 و 15 و 16) یاسای ریگری له زیدهرۆیی لابرندی له‌سه‌ر زه‌ویوزار و موئکی ده‌ولت له هه‌ریمی کوردستاندا عێراق ژماره (3) ی سالی (2018) دا هاتوون سزا دهرین.

ماددهی هه‌شتم: ده‌ست ده‌کریت به لابرندی زیاده‌رویی ئەو ریکارانهی له یاسای ژماره (3) ی سالی (2018) دا ده‌قیان له‌سه‌ر کراوه.

ماددهی نۆیه‌م: پێویسته له‌سه‌ر وه‌زارتی شاره‌وانی و گه‌شتووگوزار رینمایی پێویست بۆ ئاسان جیبه‌جیکردنی حوکمه‌کانی ئەم یاسایه له ماوه‌ی (15) رۆژ له ریکه‌وتی به‌رکاربوونی ده‌ریکات و به‌و مه‌رحه‌ی ره‌چاوی ئەو بریارو فه‌رمانانه بکات که پێشتر له‌لایه‌نی تایبه‌تمه‌نده‌وه له حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان پێش به‌رکاربوونی ئەم یاسایه ده‌رکراون و کاریان پێ ده‌کریت و مه‌گه‌ر له‌لایه‌نه‌ی ده‌ری کردووه هه‌لبه‌هه‌شینه‌ریته‌وه.

ماددهی دده‌یه‌م: پێویسته له‌سه‌ر ئەنجومه‌نی وه‌زیران و لایه‌نه په‌یوه‌نده‌داره‌کان حوکمه‌کانی ئەم یاسایه جیبه‌جی بکه‌ن.

ماددهی یانزه‌هه‌م: ئەم یاسایه جیبه‌جی ده‌کریت له ریکه‌وتی ده‌رچوونی رینمایی وه‌زارتی شاره‌وانی و گه‌شتووگوزاری تایبه‌ت به ئاسان جیبه‌جیکردنی حوکمه‌کانی یاسای ریگری له زیدهرۆیی و لابرندی له‌سه‌ر زه‌وییه‌کانی ده‌ولت ژماره (3) ی سالی (2018).

ماددهی دوانزه‌هه‌م: ئەم یاسایه بۆ ماوه‌ی دوو سال له ریکه‌وتی به‌رکاربوونی کاری پێ ده‌کریت. هۆیه‌کانی ده‌رچوواندن: له پیناو پارێزگاری کردن له نیشانه‌کانی شارستانییه‌کانی شاره‌کانی هه‌ریمی کوردستان عێراق و چاره‌سه‌رکردنی حاله‌ته‌کانی زیاده‌رویی له‌سه‌ر ئەو زه‌وییه‌کانی موئکی ده‌ولته‌ن یان موئکی شاره‌وانییه‌کان و بۆ مه‌به‌ستی دۆزینه‌وه‌ی چاره‌سه‌ر بۆیان له دوا‌ی ئەوه‌ی بونه‌ته واقع حال و بۆ ریکه‌ نه‌دان به به‌رده‌وامبوونیان و دانانی سنووریک بۆیان و به مه‌به‌ستی جیبه‌جیکردنی ماسته‌ر پلانی شاره‌کان له‌لایه‌ن شاره‌وانییه‌کانه‌وه ئەوا ئەم یاسایه ده‌رچویندرا سوپاس.

به‌ریز د. رێواز فائق حسن / سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

زۆر سوپاس، به‌ریزان ئیستا به‌ریز سه‌رۆکی لیژنه‌ی یاسایی راپۆرتی لیژنه‌ی هاوبه‌ش ده‌خوینیته‌وه، ئەوه‌ی به‌ریز سه‌رۆکی لیژنه‌ی شاره‌وانی خویندیه‌وه، پێش‌نیا‌زه یاساکه‌یه کۆی په‌رله‌مانتاران واژووین کردبوو، ئەوه‌ی به‌ریز سه‌رۆکی لیژنه‌ی یاسایی ده‌خوینیته‌وه له دوا‌ی گه‌رانه‌وه‌ی وه‌لامی حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان و ئاماده‌بوونی وه‌زارته‌کانی شاره‌وانی و کشتوکاڵ و کۆبوونه‌وه‌ی هاوبه‌ش و هه‌ردوو لیژنه‌یه و ئەو راپۆرتی لێ به‌ره‌م هاتووه فه‌رموون بیخوینته‌وه.

به‌ریز بێزار خالد عبدالله:

به‌ریز سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

ئهمه ده‌قی راپۆرتی هه‌ردوو لیژنه‌مانه بۆ سه‌رۆکایه‌تی په‌رله‌مانی کوردستان بابته راپۆرتی هاوبه‌ش.

بەريز سەرۆكى پەرلەمان پيش ئەوھى بېخوئىنمەوھە حەزدەكەم تەوزىح بەدەم، ھەندىك غەلەتى مەتبەئى لە راپورتى ھاوبەشى ھەردوو لىژنەمان دابوو، دوئى ئەوھى پيش جەلسە لە پيش ھەموو ئەندامانى پەرلەمانمان داناوھ ئەوھ نوسخەى دروستە.

بۇ سەرۆكاتى پەرلەمانى كوردستان، بابەت راپورتى ھاوبەش، لىژنەى كارووبارى ياساى و لىژنەى شارەوانى و گواستەوھە گەياندن و گەشتوگوزار ئاوەدانكردنەوھە وەبەرھىنان رۇژى دووشەمە رىكەوتى (21-10-2019) كاتزمير (11) كۆبوونەوھى ھاوبەشيان ئەنجامدا بەمەبەستى نووسىنى راپورتى ھاوبەش سەبارەت بە دانىشتنى خوئىندنەوھى دووھم تايبەت بە پيشنيازى ياساى خاوەنكردنى ئەو زەويانەى لە سنوورى شارەوانىيەكان زىدەرپۆيان لەسەر كراوھ كە لەلايەن ژمارەى ياساى ئەندامانى پەرلەمانەوھە پيشكەشكراوھ، دوای خوئىندنەوھى يەكەم لە دانىشتنى ژمارە (10) لە رۇژى شەمە بەروارى (6-7-2019) رەوانەى لىژنەكانمان كراوھ دوای گفتوگۆكردن و تاوتويكردن لىژنەكان گەيشتنە ئەو ئەنجامانەى خوارەوھ:

پيشنيازى ياساى بەخاوەنكردنى ئەو زەويانەى لە سنوورى شارەوانىيەكان زىدەرپۆيان لەسەر كراوھ: ماددەى يەكەم:

1- زىدەرپۆكار بۇ مەبەستەكانى ئەم ياسايە برىتییە لەو كەسەى بە كرادارەكى فعلى نىشتەجىي ئەو خانووبەرەيە كە بە زىدەرپۆيى دروست كراوھ يان بە ميراتگرە شەرعیيەكانى يان ئەوانەى زىدەرپۆكار بە حوكمى ياسا بۇ بەخۆكردنيان راسپردراوھ لەكاتى جىبەجىكردنى ئەم ياسايە لە خانووەكەدا نىشتەجىين.

2- شارەوانىيەكان بۇيان ھەيە ئەو كەسانەى خانووى نىشتەجىبوونيان پيش رىكەوتى 2018/3/13 بە زىدەرپۆيى دروستكردوھە بكنە خاوەنى ئەو زەويانەى خانووەكەى لە سەرە و مولكى دەولەت يان ھەر دامەزراوھەكى كەرتى گشتى يان شارەوانى جا چ مولكى تەواو بن يان مافى رەفتاركردنيان لە سەر بىت و بكنە ناو سنوورى شارەوانىيەكان و لە ناوچەكانى نىشتەجىبوون بە پىي مەرج و حوكمەكانى ئەم ياسايە.

ماددەى دووھم: مەرجەكانى بەخاوەن كردن:

1- خانووە زىدەرپۆيەكە بكنەوتە سنوورى شارەوانىيەكان و لەو ناوچانە بىت كە بەپىي ماستەر پلانى شارەكان بۇ نىشتەجىبوون تەرخان كراون.

2- ئەو بىنايەى لە سەر زەويەكە دروستكراوھ بۇ مەبەستى نىشتەجىبوون بەكار بەئىرئىت.

3- ئەو كەسەى بەكردارەكى نىشتەجىي ئەو خانووبەرەيە كە بە زىدەرپۆيى دروستكراوھ يان ميراتگرە شەرعیيەكانى يان ئەوانەى بە حوكمى ياسا بۇ بەخۆكردنيان راسپردراوھ، داوايەكى نووسراو پيشكەش بكنە.

- 4- داواكارىيەكە بەيپىيى حوكمەكانى ئەم ياسايە لە ماوئەيەك كە لە (120) رۇژ لە رىكەوتى بەركاربوونى ئەم ياسايە تىپەر نەكات، ئاراستەى سەرۇكى يەكەى كارگىرى دەكرىت بەجۇرىك سەجەم زانىارى و بەلگەنامەى پشتراستكرندنەوئەى خاوندارىتى لە خۇ بگرىت.
- 5- نابىت زياتر لە يەك پارچە زەوى بە خاوند بگرى بۇ كەسى داواكارى بە خاوند كردن.
- 6- مەرجه رووبەرەوى زەوى بە خاوندكراو زياتر نەبىت لە (200) مەترى دووجا لە ناوئەندى پارىزگا، (250) مەترى دووجا لە ناوئەندى قەزا، (300) مەترى دووجا لە ناوئەندى ناحىە.

ماددەى سىيەم:

يەكەم: لىژنەيەك بە سەرۇركايەتى پارىزگار يان سەرۇكى يەكە ئىدارىيەكان و ئەندامىتى لايەنە پەيوەندىدارەكان لە وەزارەتى شارەوانى و وەزارەتى دارايى و كشتوكال و داد پىك دەهينرىت بە مەبەستى دىراسەكردنى داواكارىيەكان و دئىيابوون لە ھاتە دى مەرجهكانى پىويست بۇ بەخاوند كردن و لىژنە بۇى ھەيە لىژنەيەكى لاوئەكى لە شارەوانىيە پەيوەندىدارەكان پىك بەهينرى بۇ ئەنجامدانى كارە تەكنىكە پىويستەكان.

دووەم: بەھاي ئەو زەويانەى زىدەرۇيىان لەسەرگراوہ خانووەكانى نىشتەجىبوون نرخەكانيان بەم شىوئە پەيوەندىدارى دەكرىت:

1- بۇ ئەو كەسانەى سوود مەند نەبوون لە دەوئەت بەنرخىك لە نىوان (15000-30000) پازدە ھەزار دىنار بۇ سى ھەزار دىنار بۇيەك مەتر دووجا لە ناوئەندى پارىزگاكان، و (10000-20000) دە ھەزار دىنار بۇ بىست ھەزار دىنار بۇ يەك مەترى دووجا لەقەزاكان، و (5000-10000) پىنج ھەزار دىنار بۇ دە ھەزار دىنار بۇ يەك مەترى دووجا لە ناحىيەكان، دەخەملىنرىت.

2- بۇ ئەو كەسانەى سوود مەندبوون لە دەوئەت، لە لايەن لىژنەى تايبەتمەندەوہ بە نرخى 50% ى بەھاي راستەقىنەى زەوى يەكە لە سەر بنەماى خواست و خستەنرەو، دەخەملىنرىت.

سىيەم: لە ھالەتى روودانى زىدەرۇيى لە سەر ئەو زەويانەى حوكمەكانى ئەم ياسايە دەيانگرىتەوہ، سەرەتا زەويەكان مولكايەتيان ھەلدەوئەشيتەوہ (حل) و دواتر بە پىيى (ياساى بە خاوندكردنى زەويە ميريەكانى ناو سنوورى شارەوانىەكان ژمارە(80ى سالى 1970)ى بەركار لە ھەرىم بەناوى شارەوانىەكان تۆمار دەكرىن، بەلام لە ھالەتى روودانى زىدەرۇيى لەسەر بەشىكى ئەم زەويانەى لە سەرەوہ نامزەيان پىكرەوہ، ئەوا ئەو بەشەى بە خانو و زىدەرۇيى لە سەر كراوہ ئىفراز دەكرىت بە مەبەستى بە خاوندكردنى بۇ زىدەرۇكار لە داوى تۆماركردنى بەناوى شارەوانى پەيوەندىدار لەچوارچىوئەى ھەمان رىكار و بە پىيى ئەو ياسايەى لەسەرەوہ نامزەى پىكرەوہ.

چوارەم/ شارەوانى بۇى ھەيە داواكارى بە خاوندكردن رەتبكاتەوہ ئەگەر شوپىنى خانووبەرەكە سەرپىچى بىت بۇ ماستەر پلان يان نەخشەى كەرتى و وورەكارىيەكان، و زىدەرۇيەكە لە سەر تىچووى زىدەرۇكار

لادبیریت، و مافی ههیه رهفتار به پاشماوهکان بکات، و شارهوانی له شوینیکی نیشته جی به پارچه زهویهک رووبهیری له (200م) 2 دووسهد مهتر دووجا زیاتر نه بییت، به بی بهرامبهر قهره بووی زیادهرۆکار دهکات، و نهگهر زیادهرۆکار پیشتتر سوودمه ند بووییت ئهوا به نرخهکانی دیاریکراو له ماددهی سییه م برپهگی دوو له م یاسایه قهره بوو دهکرییت.

ماددهی (4):

نهگهر کهسی زیده پۆکار، داواکاری به خاوهنکردن، لهو ماوهیهی له برپهگی (چوارهم) ی ماددهی (2) ئه م یاسایه دیاری کراوه پیشکesh نهکات، یان به پیدانی نرخی دیاریکراو یان خهملینراوی هاتوو له برپهگی دووهم له ماددهی (3) پابه ند نه بییت، ئهوا مافی به خاوهنکردنی دهفتهوتییت و خانووبه رهکه بهزهوی و بینایهوه به ناوی شارهوانی په یوه نبدار تۆمار دهکرییت، و به پی ی یاسای فرۆشتن و به کردانی مولکهکانی دهولت، بهرکار له ههریم دهفرۆشرییت، له بهرامبهر فرۆشتهکهی بههای درووست کراوهکان به شیوهی شایسته بوونی به تییکدراوی (مستحق القلع) دهدرییت به خاوهنهکهی.

ماددهی (5):

یهکه م/ رووبه ره زیدهکان له رووبهیری ئامازه پیکراو له برپهگی (شه شه م) له ماددهی (2) ی ئه م یاسایه به نرخی راسته قینهی باو دهخهملینرییت له سه ر بنه مای خواست و خستنه پروو، بهو مه رجهی رووبهیری زهویهکه له هه موو حاله تییکدا له پاریزگاگان له (300) م 2 سی سهد مهتر دووجا و له فهزاگان له (350) م 2 له سی سهدو په نجا مهتر دووجا و له ناحیهکان له (400) چوارسهد مهتر دووجا زیاتر نه بییت.

دووهم/ ئه و کهسهی حوکمهکانی ئه م یاسایه دهیگریتهوه به کهسی سوودمه ند له دهولت داده نرییت.

ماددهی (6):

وهزارهتی شارهوانی و گهشت وگوزار، بۆ ئه و ناوچانهی حوکمهکانی ئه م یاسایه دهیانگریتهوه و نه خشه و دیزایینی ئاماده کراویان نی یه، له ماوهیهک که له سالییک له ریکهوتی بهرکابوونی ئه م یاسایه تیپه رنهکات، نه خشه و دیزاین و پیداو یستی تهکنیکی ئاماده دهکات.

ماددهی (7):

داهاته به دهسته هاتوو هکان به پیی ئه م یاسایه، به م شیوهیه ته رخان دهکرییت:

یهکه م/ ریژهی (40 %) ی بۆ وهزارهتی شارهوانی و گهشت وگوزار بۆ پیویستهکانی نه خشه و دیزایینی ئه و ناوچانهی حوکمهکانی ئه م یاسایه دهیانگریتهوه ته رخان دهکرییت.

دووهم/ (40 %) ی بۆ گه یانندی خزمهتگوزارییه سه رهکییهکان ته رخان دهکرییت.

سییه م/ (20 %) داهاتی به دهسته هاتوو دهگه رپنریتهوه بۆ خه زینهی دهولت.

ماددهی (8):

ئهنجومه نی وهزیران و لایه نه په یوه ندارهکان حوکمهکانی ئه م یاسایه جی به جی بکه ن.

ماددەى (9):

ئەم ياسايە بۇ ماوەى سى سال لە رېكەوتى بلاۋبوونەۋەى لە رۇژنامەى فەرمى (ۋەقايەى كوردستان) كارى پى دەكرىت.

ھۆيەكانى دەرچوۋاندن

لە پىناۋ پارىزگارىكردن لە نىشانە شارستانىيەكانى شارەكانى ھەرىمى كوردستان- عىراق و چارەسەرگردنى حالەتەكانى زىدەرۋىيى لە سەر ئەو زەۋىيانەى مولكى دەۋلەتن و بە مەبەستى دۆزىنەۋەى چارەسەر بۇيان لە دواى ئەۋەى بوونەتە واقىع حال ۋە بۇ رىگەنەدان بە بەردەوام بوونىان و دانانى سنورىك بۇيان و بە مەبەستى جىبەجىكردى ماستەر پلانى شارەكان لەلايەن شارەۋانىيەكانەۋە ئەم ياسايە دەرچوۋىندرا.

بەرپىز د. رىۋاز فائق حسن/ سەرۋكى پەرلەمان:

دەستان خۇش ماندوونەبن، بەرپىزان ئىستا دەست بە گەتوۋگۆ لە سەر پىشنىازە ياساكە دەكەين، بەلام پىش ئەۋە دەبى برپار بدەين، ئاخۇ ئەو پىشنىازە ياسايەى كە بەرپىز سەرۋكى لىژنەى شارەۋانى خويىندىيەۋە دەكەينە بنەماى گەتوۋگۆ يان ئەو راپۇرتە ھاۋبەشەى كە بەرپىز سەرۋكى لىژنەى ياسايى، بەرپىزان ئىستا ئىمە دەبى يەككىيان بكەين بە بنەما بۇ گەتوۋگۆ ھەر ئەندامىكى بەرپىزى پەرلەمان لەگەل ئەۋەىيە كە پىشنىازە ياساكە ۋەك ئەۋەى كە ئەندامانى پەرلەمان پىشكەشيان كروۋە بكرىتە بنەماى گەتوۋگۆ با دەست بەرزكاتەۋە؟ ھىچ دەنگى نەھىنا، ئەو بەرپىزانەى كە لەگەل ئەۋەن كە راپۇرتى لىژنەى ھاۋبەش بكرى بە بنەماى گەتوۋگۆ با دەست بەرزكاتەۋە؟ سوپاس، راپۇرتى لىژنەى ھاۋبەش دەكەين بە بنەماى گەتوۋگۆ فەرموۋ لە ناۋنىشانەۋە دەست پى بىكە،

بەرپىز بۇر خالد عبداللە:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ناۋنىشان بەم شىۋەيە: پىشنىازى ياساى بە خاۋەنكردى ئەو زەۋىيانەى لە سنوورى شارەۋانىيەكان زىدەرۋىيان لە سەر كراۋە.

بەرپىز د. رىۋاز فائق حسن/ سەرۋكى پەرلەمان:

ھەر بەرپىزىك دەيەۋى لە بارەى ناۋنىشانەۋە دەست پى بىكا، فەرموۋ

بەرپىزان (ھىقىدار، د. شىركۆ، سەرچنار خان، كاك مەم، كاك بەجت، كاك پىشەۋا، كاك ھىكىمت، د. اسماعىل، كاك بالانبۇ)داۋا لە ھەردوۋ تايبەتمەند دەكەم لىژنەى ياسايى و لىژنەى شارەۋانى بەتەركىز پىشنىازى بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان بۇ برگە و ماددەكان بنووسنەۋە، و داۋاش لە ئەندامانى بەرپىزى پەرلەمان دەكەم ئەگەر ھاۋرپەكتان شتىكى پىشنىار كىرد ئىۋە جارىكى تر مەيلىنەۋە تەنھا ناۋى ئەو ھاۋرپەكتان بلىين بۇ ئەۋەى ئەركەكە بۇ بەرپىزان لە لىژنە تايبەتمەندەكا ئاسان بى، فەرموۋ كاك ھىقىدار،

بەرپز هیفیدار احمد سلمان:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

لەسەر ناوئێشانی پێشیارەکه ئیمە وەکو پەرلەمانی کوردستان شوێنێکی یاسایی و بەرگری لە یاسا و یاسا دەردەکهین ئینجا پێم باشە پێشنیازی یاساکە وشەیی تەجاووزی تێدا نەبێ، چونکە ئەمە ناکرێ شتیکی نا یاساییە بڵێن تەجاووزی دەگەینە یاسایی، بەم شیوەی لێ بکرێتن، پێشنیازی یاسای بە خاوەنکردنی ئەو زەویانە لە سنووری شارەوانییەکان کە سەنەدی یاساییان نییە، تاپۆیان نییە، یەعنی ئەو ناوئێشانی ئەمە بۆ هەموو ماددە و بەرگەکانی ناو یاساکەش راست بکرێتەوه وشەیی تەجاووزەکه یاخود زێدەرپۆیهکه لا بێرێ ببیتە قانونیەکه، و هەر بۆ پالپشتی جەنابت ئەمەیی کە دووبارە ئیمزات کردوووە ئیستا حیسابم کرد ئەمە تەنها (9) لاپەرپیه (100) هەزار دینار لە سەر پەرلەمان کەوتوووە هەر دانەپیهکی لێ کۆبی بکری،

بەرپز د. رێواز فائق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو کاک د. شیرکۆ.

بەرپز د. شیرکۆ جودت مصطفی:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

سەبارەت بە ناوئێشانیەکی بیگومان دەبێ تەحیددی مەوقیعی ئەم یاسایی بکری کە لە هەریمی کوردستان - عێراقە کە ئەمە تیا ی نییە لە ناوئێشانیەکیە، دووهم: مەسەلەیی زێدەرپۆیی لە سەر کراوە، لەبەرئەوهی لە دواوە بێ ببیتە پێشەوه، چونکە هۆکاری دەرچواندنی ئەم یاسایی لە کۆتاییدا باس لەمە کراوە کە ئەم یاسایی بۆ موعالەجەیی تەجاووزاتی سەر زەویەکانە بۆ نیشتهجیوون بە ناچاری یەعنی کەسێک بە ناچاری تەجاووزی کردوووە بۆ چارەسەرکردنی کێشەیی نیشتهجیوون، بۆیە ناوئێشانیەکی بەم شیوەیە لێ بێ نووسییەشمە دەیدەم بە لیژنەیی پەیهوئیدار پێشنیازی یاسای بە خاوەنکردنی ئەو زەویانەیی زیادەرپۆییان لە سەر کراوە لە سنووری شارەوانییەکان لە هەریمی کوردستان - عێراق، سوپاس.

بەرپز د. رێواز فائق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو کاک بەجت،

بەرپز بەجت علی ابراهیم:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

هەر سەبارەت ب ناو ئێشانیی ئەوی پڕۆژە یاسایی پێم باشە وشەیی زێدەرپۆیی ل سەر نەمینیتن ببیتە سەندیت قانونی پێنەبن، هەروسا پشنگیریا راو بۆچوونا کاک هیفیداریت د کەم، سواس.

بەرپز د. رێواز فائق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو کاک بالانبو.

بەرپىز بالانېۇ محمد على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

دىيارە پېشنىيارى ياساى بە خاوەنکردنى ئەو زەوييانەى لە سنوورى شارەوانىيەگان زىدەرپۇييان لە سەر
كراوە، ناوەرپۇكەكەى لەگەل ناونىشانەكەى ئەو زەوييانەى كە زىادرپۇييان لە سەر كراوە تەنھا بەمەبەستى
نىشتەجىبوون نىن، ئىمە زەويىمان ھەيە لە سنوورى شارەوانىيەگان زىادرپۇييان لە سەر كراوە بەمەبەستى
بازرگانى پىويستە ئەمەش جىگا بكرىتەوہ ئايا ئەو زەويىە بازرگانىانە ئىمە چ برىارىكى لە سەر دەدەين،
سوپاس.

بەرپىز د. رىواز فائق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك پېشەوا.

بەرپىز پېشەوا طاھر مصطفى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

منىش پىم وايە وشەى زىدەرپۇيى لە ناو ئەو رستەيدا نەشازە پالپىشتى لە براى بەرپىزم ھىقىدار دەكەم،
سوپاس.

بەرپىز د. رىواز فائق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو سەرچنار خان.

بەرپىز سەرچنار احمد محمود:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

منىش پشتگىرى لە پېشنىيارەكەى بەرپىز د. شىركۆ دەكەم، سوپاس.

بەرپىز د. رىواز فائق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك مەم.

بەرپىز مەم برھان محمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من لە ناونىشانەكەدا تىبىنى زمانەوانىم لە سەر دوو وشە ھەيە بە خاوەنکردن تەواو نىيە، و زىدەرپۇيى مەعناى
موبالەغەيە، زىدەرپۇ تەجاوزە، بۇيە پېشنىيازى من ئەوہيە بۇ ھاورپۇيانم لە لىژنەى ياساى بەم شىوہيەى لى
بكرىتەوہ دارپشتنەكە، بە خاوەندارىتى كردنى زەويىە زىدەرپۇكانى سنوورى شارەوانىيەگان، سوپاس.

بەرپىز د. رىواز فائق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك حكمت.

بەرپىز حكمت محمد عبۇ:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەزى ھاوراہە د گەل كاك ھىقىدار و تەواو پشتگىرى قسەگانى دەكەم.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرمو كاك د. اسماعيل،

بەرپىز د. اسماعيل على طه:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگىريا د. شىركۆ د كەم، سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

كاك د. شىركۆ، كاك هيفيدار، كاك مەم پېشنيازەكانتان بە نووسرا بگەيەنن بى زەحمت، فەرموون ماددەى

يەكەم، كاك بزار، دلت خۇش كاك پېشەوا.

بەرپىز پېشەوا طاھر مصطفى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سوپاس بۇ خوا ماددەى يەكەم ئەوئەندە لە خزمەت داىە ھەموومان شەرمانە لە سەر ئەوئەى كاممان بىلەين

ئەو مەوزووعەكەيە،

بەرپىز د. رېۋاز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

الحمدلله، فەرموون ماددەى يەكەم، كاك بزار

بەرپىز بزار خالد عبدالله:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى يەكەم:

1- زىدەرۆكار بۇ مەبەستەكانى ئەم ياسايە برىتییە لەو كەسەى بە كردارەكى فعلى نىشتەجىي ئەو

خانوو بەرەيە كە بە زىدەرۆيى دروست كراوہ يان بە ميراتگرە شەرعييەكانى يان ئەاوانەى

زىدەرۆكار بە حوكمى ياسا بۇ بەخيوكردنيان راسپېردراوہ لە كاتى جىبەجىكردنى ئەم ياسايە لە

خانوو كەدا نىشتەجىين.

2- شارەوانىيەكان بۇيان ھەيە ئەو كەسانەى خانووى نىشتەجىبوونيان پېش رىكەوتى 2018/3/13

بە زىدەرۆيى دروستكردووہ بکەنە خاوەنى ئەو زەويانەى خانوو كەيە لە سەرە و مولكى دەولەت

يان ھەر دامەزراوہيەكى كەرتى گشتى يان شارەوانى جا چ مولكى تەواو بن يان مافى رەفتار كردنيان

لە سەر بىت و بکەونە ناو سنوورى شارەوانىيەكان و لە ناوچەكانى نىشتەجىبوون بە پىي مەرج و

حوكمەكانى ئەم ياسايە.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىزان ناوہكان دەخوینينەوہ ئەگەر ناوہكمان بىرچووبوو، بەلام بەم تەسەلسولە نابى بە عەدالەت دەبى،

دانەيەك لىرە، دوو لىرە، دانەيەك لىرە، ئىنجا دىينەوہ دانەيەك لىرە، دوو لىرە، دوو لىرە، دانەيەك

لىرە يەعنى ئەم تەسەلسولەيە دەيخوینينەوہ مەرج نىيە وەكو خوى بى (كاك عبدالسلام، كاك كاروان،

كاك فيصل، كاك سەروان، د. رېبوار، د. محى الدين، كاك بېلىن، د. اسماعيل، كاك لقمان، سوسن خان، كاك پېشەوا، كاك بەمن، كاك رۆميو، د. صباح، سەرچنارخان، كاك مەم، ھىدىيە خان، كاك فريد، كاك شوان، لىنجە خان، كاك جنان، كاك عېمان، كاك زانا، حىسيبە خان، كاك سەركۆ (كەس نەئى پىشتىگىرى لە راپۇرتەكە دەكەم خۇى راپۇرتەكە ھەر ئەصلە، توخو وا نەئىن با وەختمان لى نەروا ھەر بەجدىيمە وا نەئىن، فەرموو كاك عبدالسلام.

بەرپىز سلام عبدالله حسن:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خوداى گەورە، سەربارى ھەبوونى بېرگەى يەكەم و دووم لە ماددەى يەكەم پېشنىيازى ياساى بە خاوەنکردنى ئەو زەوييانەى لە سنوورى شارەوانىيەكان زىدەپروپىيان لە سەر كراو، لە سەر بنەماى شەھىدان لە پېرۆزىيە بالاكانى كوردستانن و ئەو قوربانىيانە مەزنانەى كە داويانە دەبىت بەردەوام لەبەرچا و بگىرى و ھەرچى بۆ كەس و كارى سەربەرزەكانىيان بىكرىت ھىشتا ھەر كەمە، بۆيە پېشنىيار دەكەم كەوا بېرگەيەكى تر ئىزافە بىكرىت كە وارسى شەھىدان و ئەنفالكرائون ببەخشرىن لە ھەر ئىلتىزامىكى ماددى كە لە دەرئەنجامى پەسەندکردنى ئەو پېشنىيازە ياسايە دەكەويتە ئەستۆيان ئەمەش بە پشت بەستن بىت بە پېناسەى كەس و كار بە واتاى وارسى شەھىد لە ياساى ژمارە 9ى ماف و ئىمتىيازاتى كەس و كارى سەربەرزى شەھىدان و ئەنفالكرائون لە ھەريمى كوردستان - عىراق و ھەموارەكانى، سوپاس

بەرپىز د. رېواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، پېشنىيازەكە وەكو خۇى بە نووسراوى كاك عبدالسلام حازرى بكا، چونكە دەزانم پىشتىوانت دەبن فەرموو كاك كاروان،

بەرپىز كاروان عبدالرحمن عبدالله:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خوداى گەورە مەربەبان، ھەلبەت من پىم وايە كە ماددەى يەكەم وەكو خۇى بەم شىوہيە رەنگە كىشەمان بۆ دروست بىكات بەو پىيەى كە ئىمە تەنھا باس لەو خانووانە دەكەين كە لە سنوورى شارەوانىيەكان زىدەپروپىيان لە سەر كراو، ئەگەر ئەم ماددەيە وەكو خۇى بىمىنيتەوہ بېرگەى ترى بۆ زياد نەكەين رەنگە دووچارى كىشەى ترمان بىكات، چونكە ئىمە لە زۆربەى ناوچەكانى كوردستان زىدەپروپىى لە سنوورى شارەوانىيەكان كراو، بەلام بەشيك لە زەوييەكان نەكرائون بە خانوو و من پېشنىياز دەكەم لە ماددەى يەكەم بېرگەى يەكەم بۆ دووم بېرگەى ترى بۆ زياد بىكرىت، بەو شىوہى لى بىكرىت، ئەگەر زەوييەك بەھەمان رووبەرى خەملىنراو كەوتە ناو دوو خانوو يان زياتر پىويستە ھەمان رىكارى بۆ خاوەن ترى بگريتە بەر كە لەم ياسايەدا ھاتووە، چونكە ئەگەر وانەكەين رەنگە دوو خانوو كرابىت لە نىوانيدا زەوييەك ھەيە ھەلبەت دواى شارەوانى دووچارى كىشەيەك دەبىتەوہ كە ئەم زەوييە چارەسەر ناكريت، و

وا پېشنياز دهكهم كه ئەم بېرگهيه بۆي ئيزافه بكرى بۆ ئەوهى دووچارى ئەم كېشهيه نهبيتهوه له
داهاتوودا، سوپاس.

بەرپۆز د. رېواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك سەروان،

بەرپۆز سەروان محمد على:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خوداى گەوره مەرهبان، من پېم خۆشه له ماددهى يەكەم خاىكى تر زياد بكرى دروست لهگەل
لهگەل قسهكانى كاك عبدالسلامم بۆ ناوى خانەوادەى پيرۆزى شەهيدان، چونكه داھينەرى پيرۆزى و
سەرورەييەكان ئەوان بوون و بە خوینی ئەوان ئەو پەرلەمانە هەيه، بۆيه لهگەل بەخشینی كەس و كارى
خانەوادەى پيرۆزى شەهيدان، پېشمەرگە كە سيمبول و بەديهينەرى خەون و حەزەكانە پاريزەرى
دەسكەوت و پيرۆزىيەكانە وشەى پېشمەرگە كە پيرۆزىيە ئەويش ئيزافە بكرى لهگەل پەككەوتەى سەنگەر،
چونكه هيج كاتيك نابى ئيمە ناوى پيرۆزى و سەرورەرى پېشمەرگە له بىر بکەين، سوپاس.

بەرپۆز د. رېواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك فيصل،

بەرپۆز فيصل عباس عولا:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

من پشتگىرى پېشنيازەكەى كاك كاروان دەكەم،

بەرپۆز د. رېواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك د. محى الدين،

بەرپۆز د. محى الدين حسن يوسف:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

من پرسيارىكم هەيه بۆ ليژنەى ياساى ياخود ليژنەى هاوبەشەكە ئەوهيه كە بەشيك لهو زهوييانە
كەسانىك دەستيان بەسەر داگرتوووه فرۆشتوووتيانەوه كەواتە كەسى زىدەرپۆكار جارېك پارەى دايتە ئەو
كەسەى زهوييهكەى لى كړيوه ئىستاش حكومەتیش جارېكى ديكە پارەى لى وەردەگرى، ئايا چارەنووسى
ئەو زهوييانە چۆن دەبى؟ له بېرگەى دووهميان باسى شارەوانىيەكان دەكات تا دەگاتە وشەى هەر
دامەزراوہەكى كەرتى گشتى، ئيمە بەشيك لهو كەرتە گشتيانە بەتايبەتى هەندىك موئەسسەساتى حكومەت
هەنە حكومەت چۆلى كردوووه ياخود له دواى راپەرپىن بەشيكى ويران بووه كەسانىك ئىستا نىشتەجىينە
ديزايينان گۆرپوه، من پېم وايە ئەم دامەزراوہە گشتيانە بەدەر بن له تاپۆكردن له سەر ئەو كەسانەى كە
زىدەرپۆيان له سەر ئەو دامەزراوہە گشتيانە كردوووه، سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فائق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

فەرموو ھىدىيە خان.

بەرپىز ھىدىيە مراد حىدر:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

پشتگىرىا كاك عبدالسلام و كاك سروان د كەم سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فائق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

فەرموو سلمە خان.

بەرپىز سلمە فاتح توفىق:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

پشتگىرى لە قسەكانى كاك كاروان ھەروھە پشتگىرى كاك عبدالسلام و كاك سروان دەكەم سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فائق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

فەرموو سوسن خان.

بەرپىز سوسن محمد مىرخان:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

من وەكو سەرۋكى لىژنەى كاروبارى شەھىدان و قوربانىانى جىنۇسايد و زىندانىانى سىياسى پىشتگىرى لە
براى بەرپىزمان كاك عبدالسلام و كاك سروان دەكەم لەگەل ئەوھەدام كە بەراستى شەھىدان پەككەوتەى
سەنگەر و پىشمەرگە لەو ئىلتىزامە ماددىيەى كە دەكەوتتە سەرىيان بەخشرىن، سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فائق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

فەرموو كاك مەلا عثمان.

بەرپىز عثمان على سمايل:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

بۇ ئەوھى لە سىاغەى ئەم پىشنىارى پىرۇژە ياسايە تىك جىران نەبى كە لە شونىنىك دەلى ئەو كەسەى كەوا
بە خاوەنكردى بۇ دەكرى مۇستەفید نەبووبى وھەرۇھە لىرە دەلى بە فىعلى دانىشتووى ئەم شوپنە بى
ئەوھ پىم وایە تىك جىرانىك روودەدات من وام پى باشە ئەو خەلگەى كە بە ھۆپەك لە ھۆپەكانەوھ
نەپتوانى لەو خانووە تەجاوزە دابنىشى ئايا بى كەلك بووھ؟ ئايا نەخۇشەكى ھەبووھ؟ ئايا عوزرىكى ترى
ھەبووھ؟ ئەوھ پىداچوونەوھىەكى بۇ بكرى لەگەل لىژنەى ياساى، سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فائق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

فەرموو كاك عثمان.

بەرپىز عثمان كرېم سوارھ:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من پشتيوانى له پيشنيارهكەى كاك كاروان و كاك سروان دەكەم وه هەروەها هەندىك ماستەر پلان ھەيە ھەتا ئىستا بە تەواوەتى نەخراوەتەوہ ياخود بەتەواوتى ئەوہ نەكراوہ پيەم باشە ئەوہ وا بگریت ئەو ماستەر پلانانە تا ئىستا بەتەواوەتى تەواو نەبوون تيبينيەك له سەر ئەوہ بنووسرى كە ئەوانيش بگریتەوہ لەبەرئەوہى ھەندىك لادىكانيش دەگرنەوہ ھەندىك لادى كەوتۆتە سنوورى ماستەر پلانەوہ، بەلام ماستەر پلانەكە تا ئىستا تەواو نەبووہ، بۆ ئەوہى ئەو شوینانەش بگریتەوہ باشە، سوپاس.

بەرپىز د. رېواز فائق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

فەر مووكاك پيشەوا.

بەرپىز پيشەوا طاھر مصطفى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

له دواى موداخەلەى ھاوړپيانم ھۆكارى دل خۆشپيەكەت بۆ دەرگەوت له ناو ئيمە كيركى بوو كە بتوانين ئەم ھەوالەى كە پالپشتى له بنەمالەى سەربەرزى شەھيدان دەكات پالپشتى له برينداران دەكات، له ھيزى پيشمەرگەى كوردستان دەكات شەرفەكەى بەر يەكەم كەس بكویت كە پيشنيارهكە دەكات ئەمە حەقيكى زۆر كەمى ئەوانە كە لەم خولەى پەرلەمانە ماپەى دل خۆشپە بۆ ئيمە كە بتوانين شەر لە سەر مافەكانى ئەوان بکەين لەبەرئەوہى كە بارگرانى قورس لە سەر شانيان ھەبووہ مووچەيان كەم بووہ زەغتيك لە سەريان بووہ كە لەوانەپە نەتوانن بکەونە ژير بارى پارەپەكەوہ كە لەوانەپە لە روانگەى ھەندىك كەسەوہ پارەكە كەم بى، بەلام بۆ ئەوان پارەپەكى زۆرە شوینی خوی دەگریت، بۆپە لە روانگەى ئيمەوہ پالپشتى له برايانى بەرپىز كاك عبدالسلام و كاك سروان دەكەم ھيزى پيشمەرگەى كوردستان كەس و كارى سەربەرزى شەھيدان بريندارانى شەر بەپيى راپۆرتى پزىشىكى بۆ ئەوہى كە ھيچ ئەم لاو ئەولا نەكریت له ناو بابەتەكەدا وەھەرەوہا ھيزى پيشمەرگەش كە ھەندىك وردەكاريان بۆ بگریتەبەر بۆ ئەوہى مافەكانيان لەلاپەن خەلگى دیکەوہ نەخوړیت، چونكە ریی تى دەچیت دەكریت بەرپرسىكى ئەوان يان كەسىكى ئەوان دەست بەسەر ئەو مولگەى ئەوان بگریت يان زەغتيكى لەوان بکات لە ژير بارى بپنە دەرەوہ دەبى ريكارى ئەمەش رەچاو بگریت پالپشتى ھاوړپيان دەكەم ھەرسىكى توپزەكە مافی ئەوہيان ھەپە كە ببەخشرين لە ھەموو چۆرە رسوماتىكى ئەم پرۆژەپە، سوپاس.

بەرپىز د. رېواز فائق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

فەر مووكاك فاهيك.

بەرپىز فاهيك كمال صوغومون:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئيمە وەكو پيکھاتەكان پيشنيارىك بەردەستى كاك رۆميۆ دەخوينيت، ئيمە پشتيوانى دەكەين، سوپاس.

بەرپىز د. رىياز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو سەرچىنار خان.

بەرپىز سەرچىنار احمد محمود:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من سەرنجىكى ياسايم ھەيە لە سەر ئەو ماددەيە يەك بىرگەي يەكەم، زىدەرۆگار بۇ مەبەستەكانى ئەم ياسايە ئەو دوو ووشەيە لايىرى بۇ مەبەستەكانى ئەم ياسايە، چونكە ئەمە تەحسىل حاسلە، پىويست ناكات لە كاتى تەشريعدا زۆر ووشە دووبارە بېيئەو، بە كەمترىن وشە مانا بېەخشى باشترە، برىتتايە لەو كەسەي بە كىدارەكى نىشتەجىي ئەو خانووبەرەيە وشەي خانووبەرە لە قانۇندا خۇمان دەزانين ماددەي (62) بىرگە يەك لە قانۇنى مەدەنى، پىناسەي كىردووە خانووبەرە بە ماناي عەقار دىت عەقارات، بەلام خانوو بە مەعناي (دار) دىت، ئىمەش يەعنى ئەم ياسايە بۇ خانوو نەك بۇ خانووبەرە، چونكە خانووبەرە شاملترە جگە لە خانوو مەناجم دەگرىتەو جىسور دەگرىتەو، ئەمە لەبەرئەو ئەو ووشە خانووبەرە عەقاراتە بىرئىتە خانوو، يەعنى بە (دار) ھەرۆكو ماددەي (62) بىرگە يەكى مەدەنى بۇ لىژنەي ياسايى، ئەگەر وورەكارى تىدا بىكەن كە پىناسەي خانووبەرەي عەقارى كىردووە بەو شىوازەي ئىستا لەگەل ئەم ياسايە ناگونجى بىرى بە خانوو و ھەر ووشەيەكى خانووبەرەشە، يەعنى پىشنىارى ئەو دەكەم لەم ياسايە بىرئىتەو بە خانوو، واتە بە (دار) كە بە زىادەرۆيى دروست كراو، ووشەي دروست كراو، يەعنى كى دروستى كىردووە تۇ حەقىكى پى دەدەي ئەو كەسەي دروستى كىردووە (مبنى للمجهول)ە، يەعنى ديار نىيە كى دروستى كىردووە، بەس ئەگەر بلى دروستى كىردووە، يەعنى ئەو كەسەي كە لە ناو خانووگەدايە دروستى كىردووە، يەعنى ئەگەر خۇي بى، خۇشى نەما مندالى بى يان ئەوانەي كە بە حوكمى ياسا لىرە باسى كراو بە حوكمى ياسا بۇ بەخىو كىردىن يان راسپىردراو ئەو كاتە بەو شىوازە يەعنى دروستكراو بلى دروستى كىردووە ئەو شەخسە خۇي، ئىنجا ووشەي دروستى كىردووە لە سەر زەوى شارەوانى كە ديارى نەكراو لە سەر كۆي دروستى كىردووە ئەم ئىزافەيەش زەرورە بۇ ئەم بىرگەيەش بىرى، سوپاس.

بەرپىز د. رىياز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

لەوئە ئەخىرەو مەرج نىيە زەويەكە بەتەنھا ھى شارەوانى بى، يەعنى لەوانەيە زەويەكە ھى وەزارەتى مالىە بى، لەوانەيە زەويەكە (مملوكە للذولە) بى ھىشتا نەدرايى بە وەزارەتلك ئامانجى ئەم ياسايەش كەورەترە لەوئە كە بەتەنھا ئەو زەويانە تاپۇ بىرى كە لە سەر شارەوانى دروستكراو، ئەوانى تر سەرنجى دروستن، سوپاس. فەرموو كاك سەرۆك.

بەرپىز سەرۆكۆ ازاد حسين:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ھەرچەندە ئەم ياسايە بۇ خانوو زىدەرۆيى دانراو، بەلام كە سەيرى ناوەرۆكەكەي دەكەي نا دادىيەكى كەورە بەرامبەر بە خەلكى بى دەسەلات و كەم دەرامەت كراو ئەو ھاوالاتيانەي كە كىشەي

نيشته جيبوونيان هه بووه به ناچارى خانوويان دروستكردوو، به لام روخينراون تهنه يهك جار توتنيويانه
 نهو خانوو دروست بكن روخينراوه بههر هوكارىك بى جارىكى تر نه يانتوانيوه دروستى بكنه وه،
 به تايبهت نهو كه سانهى كه پيشمه رگه بوون، نه وانهى نيمه له جه بهه كان بوون زياتر خه لك هيزى
 پيشمه رگه و هيزه ناوخوييه كان له جه بهه كاندا بوون زياده رو ييه كان له كاتانه دا دهكرا و پيشمه رگه تهنه
 جارىك نه گهر سه ياره يهكى هه بوايه، نه گهر پاره يهكى كه مى هه بوايه لهم زياده رو يانه دروستى دهكرد و بى
 نه وهى هاوكارى بكرىت يان ريگه يى بدرىت، ريگه دهكرا به دراوسى كه يى يان به كه سىكى ديكه، به لام هى
 نه وان دهر روخينرا، بو يه پيشنياز دهكهم بو نه وهى نهو پيشمه رگانه و خه لكى كه م دهرامهت كه هيج واسته و
 هيج كه سىك نه بووه هاوكاريان بكا وهكو خه لكانىكى ديكه له نيوان دوو خانوودا زهويهك جيبى ماوه يان
 خانوو كه يى روخينراوه و به تايبهتى نهو كه سهى كه خانوو كه يان روخينراوه داواكارم له ماددهى كه
 ريگه وتى 2018/3/13 به فرمانى شارهوانى يان يه كه ئيداريه كان روخينراوه نهو زهويانه يان بو تاپو
 بكرىت، چونكه پيشووتر كراوه روخينراوه، به لام خانووى تهنىشتى نه روخينراوه ئىستا تيدا نيشته جين،
 سوپاس.

بهريز د. رىواز فائق حسن / سهروكى بهرلهمان:

پيشنيازه كانتان كاك عبدالسلام، كاك سهروان، كاك سهركو، سهرحنارخان، كاك كاروان، ههر پينچتان
 به نووسين بو نه وهى بگاته لاي بهريزان له ليژنه كه بتوانن نه گهر (3) كهس پشتيوانى كردن به ئاسانى
 بيكه نه ناو راپورته كه وه، فهرموو كاك بهمن.

بهريز بهمن كاك عبدالله احمد:

بهريز سهروكى بهرلهمان.

سه رهراى پشتيوانى كردنم له ههر دوو براى بهريزم كاك عبدالسلام و كاك سهروان بو پيشنياره كانيان، به لام
 من لي ره شتىكى تر ده ليم نيمه خه ريكين ياسايهك ده رده كه ين بو نهو زهويانه يى كه زياده رو ييان له سه ر
 كراوه له كاتىكدا به حوكمى نه وهى من گه رميانيم و خه لكى كه لارم نهو براده رانه يى له كه لارن ده زانن
 گه ره كيك له كه لار هه يه پيى ده وترىت گه رهكى گوران، نه م گه ره كه كاتى خوى له بهر چالاكى پيشمه رگه
 رووخا له لايه ن حزبى به عسه وه و خه لكه كه يى غه درى لى كرا، بهريز سهروكى بهرلهمان، نه مه له دواى
 1992 هوه حكومه تى هه ري مى كوردستان دوو سى جار وه عدى بهو خه لكه دا كه ته عويزيان بكا بو يان
 ناوه دان بكا ته وه، له كاتىكدا ده كه وى ته مه وقعىك كه ته جاوز نييه له نيوان دوو گه رهكى كه لاره، نه مانه
 ته عويز نه گران و بو يانيش دروست نه كرايه وه، چه ند سالى رابوردوو حكومه تى هه ري مى كوردستان
 خه لكه كه يى نازاد كرد و بو خوى بچى ناوه دانى بكا ته وه، نه وهى توانيو يه تى ناوه دانى كرده وه بو خوى
 كرده وى به خانوو نه وه شى نه يتوانيو وه يان پيوستى پى نه بووه له وكاته دا به جيبى هيشتو وه نزيكه يى (35)
 بو (40) پارچه زهوى ماوه ته وه له نيوان نهو خانووانه، نه مه هى خه لكه كه خويه تى بهريز سهروكى
 بهرلهمان له سه رده مى حكومه تى به عس هبووه، به لام شارهوانى كه لار هاتوو غه درىكى لى كرده وونه

ئەمانەى كىردوۋە بە ناۋى شارەوانىيەۋە، ۋابىزنامە ھاتنە لاي جەنابت، ھاتنە لاي منىش ۋەكو نوپنەرى گەرميان ۋ ھاتنە لاي لىژنەى تايبەتمەندىش، چوۋنە ۋەزارەتى شارەۋانىش ئەم قەزىيە تا ئىستا حەل نەگراۋە ۋ ئەۋ خەلگەش لە چاۋەرۋانىن ۋ خەلگى فەقىرن ۋ كاتى خۇى حكومەتى عىراقى غەدرى لىكردوۋن ۋ ناكرى حكومەتى ھەرىمىش غەدرى لى بكتەۋە، ئەگەر لەم ياسايە جىگەى بىپتەۋە داۋاكارم لە لىژنەى تايبەتمەند كە بە خالىك جىگەى بكتەۋە، چونكە ھەست دەكەم ھەندىك شارى تىش ئەمە كراۋە بۇ ئەۋەى ھەموۋىان موستەفەىد بن يا ئەۋەىە سەرۋاكايەتى پەرلەمان بە رەسمى داۋا لە ۋەزىرى شارەۋانى بكت بە برپارىك ئەۋ زەۋىانە بۇ خاۋەنەكەيانەۋە بگەرپتەۋە، چونكە بەراستى ئىمە غەدرەكەيان دوۋ قات دەكەينەۋە لە جىاتى ئەۋەى كە تەعويزيان بكتەىن لە سەردەمى بەعس خانوۋىان روۋخاۋە ھاتوۋىن لىشان داگر دەكەىن، سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فائق حسن/ سەرۋكى پەرلەمان:

سەبارەت بەۋ پىشنىزەى كاك بەمن دەىكا، ئىمە نوپنەراكانىانمان بىنى ۋ نوپنەرەكانمان نارد بۇ لىژنەى شارەۋانى ۋ تەنانت فراكسىۋنەكانىش، بەراستى ئەۋ دۇخەى ئەۋان دۇخىكى زۇر زۇر تايبەتە لە لىژنە تايبەتمەندەكانىش قسەيان لەبارەۋە كرا، دۇخەكە ئەۋەىە كە كاتى خۇى لەبەر چالاكى پىشمەرگە روۋخىنراۋە ئەۋانەى كە تۋانىۋىانە خانوۋەكانىان دروست بكتەۋە، دەسەلاتدار بوۋن، پارەدار بوۋن، خانوۋەكانىان دروستكردۋتەۋە، ئەۋانىتر نەيانتۋانىۋە خەرىتەيان بۇ ئىمە ھىنا بوۋ، بۇ نمونە لە موقاتەعەىەكى (150) مالى (6) مال نەيتۋانىۋە خانوۋەكەى دروست بكتەۋە ئەۋانەى كە دروستىان كىردۋتەۋە (146) كە بە نمونە بە برپارىكى ئۋەنجومەنى ۋەزىران مەترى بە (3500) دىنار دەتۋان ئىستا خانوۋەكانىان تاپۇ بكتەن ۋ بەشىكىان تاپۇيان كىردوۋە ئەۋانەى كە نەيانتۋانىۋە خانوۋە روۋخىنراۋەكان لەبەر چالاكىەكانى پىشمەرگە دروست بكتەۋە ئىستا بە فانون رىگيان پى نادىت، چونكە تەجاۋزە شارەۋانى كەلار ۋ ھەر شارەۋانىيەكى تر پابەندى ياسايە، بۇيە رىگە نادات تەجاۋز بكرىت، بەلام شىۋازى دۇخى ئەمان لە ھەر شارىك ھەبى داۋاكارم لە لىژنە تايبەتمەندەكان ئەمە بە نەزەرى ئىعتىبار ۋەربىگرن پىشنىزەكەت پىشنىزىكى رەنگە لە روۋى ياسايەۋە جەدەلى لە سەر بى، بەلام خودى ئەم پىشنىزى ياسايە كە ھىناۋمانە تەعامول كىرنە لەگەل ئەمىرى ۋاقە، لەگەل درخىك كە ۋجودى ھەىە ۋ ئەۋەش دۇخىكە كە ۋجودى ھەىە ۋ ئىمە مولزەمىن بە چارەسەر كىرنى لە پەرلەمانى كوردستان ۋ لە دامەزراۋە فەرمىيەكانى حكومەتى ھەرىمى كوردستان، فەرموۋ خىجە خان.

بەرپىز خىجە عمر طە:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

لە راستىدا ھەموۋمان دەزانىن كە ئەۋ دەسكەۋتانەى كە ئەمە ھەمانە ئىستا ھەموۋ بەرھەمى خوپنى شەھىدانە ۋ، خوپنى شەھىدىش بە ھىچ شتىك قەرەبوۋ ناكرىتەۋە، بۇيە پىم ۋايە ۋەكو كچە شەھىدەك ئەۋەى ئىستا بەخشىنى خانەۋادەى سەربەرزى شەھىدان ۋ پىشمەرگە قارەمانەكان ۋ ھەرۋەھا برىندارى

سەنگەر لە ئىلتىزاماتى ماددى بەپېيى ئەو ياسايە كەمترىن شتە كە دەتوانىن بۇيان بىكەين، بۇيە بەئەركى خۆم دەزانم كە پشتىگىرى لە برايانم بىكەم كاك عبدالسلام و كاك سروان و دەهەرودەها پشتىگىرى لە بەرپىز كاك بەمن دەكەم، سوپاس.

بەرپىز د. رېواز فائق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك رۆمىۆ،

بەرپىز رۆمىۆ حەزىران نىسان:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من بەناوى هەرسى فراكسيۆنى كلد و ئاشورىيەكان و فراكسيۆنى ئەرمەن ئەم قسانە دەكەم، ئىمە پىشنيارىك و چەند تىبىنيەكمان هەيە لەسەر ئەو ياسايە بۆ ئەوەى بتوانىن لە كۆتايى ياسەكە هەمووى وەكو خۆى.

بەرپىز د. رېواز فائق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

ئەگەر پەيوەندى بە ماددى يەكە ئىستا بىلى، ئەگەر پەيوەندى بە ئەحكامى خىتامى هەيە لە كۆتايى بىلى باشترە، فەرموو كاك رۆمىۆ.

بەرپىز رۆمىۆ حەزىران نىسان:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئاخر پىشنيارى تىدايە بۆ زياد كردن.

بەرپىز د. رېواز فائق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

دەتەوى لە ناو ماددى يەك زياد بىكرى؟ فەرموون.

بەرپىز رۆمىۆ حەزىران نىسان:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەلى، نا ماددىيەكى سەربەخۆ بىكرى.

بەرپىز د. رېواز فائق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

دە لىي گەرى مادام بۆ ئەو كاتە دەرفەتت دەدەمى. فەرموو كاك رۆمىۆ.

بەرپىز رۆمىۆ حەزىران نىسان:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئاخر ئەمانە هى سەرجهم پىكهاتهكان بۆ ئەوەيە تەنها بۆ پشتىگىرى بى قسەيان نەبى تەنها پشتىگىرى بىكات، ئىمە داواى زيادكردنى ماددىيەك بە دوو بىرگەو دەكەين بۆ ئەم ياسايە بەم شىوہەيە خواروہ: يەكەم: بەناو كردن ياخود تاپۆ كردن ياخود بە خاوەن كردنى ئەو زىدەرۆيانەى نەبىتە ھۆى گۆرىنى ديمۆگرافى ناوچەكانى پىكهاته نەتەوہيى و ئايىنەكانى كوردستان.

دووهم: ئىستېسنا كىردنى بەخاوەن كىردنى زىدەرۆپىهكان بۆ ئەو ناوچانەى كە خصوصىيەتى نەتەوھىي و ئايىنى تايبەتى خۆيان ھەيە، چونكە ئىمە پىمان وايە ئەگەر ئەم ياسايە بەو شىوھىيەى كە ئىستا ھاتوو بە ھەموو ماددە و بىرگەكانى جىبەجى بىكرىت و بىكرىتە بوارى كاركىردنەو زولمىكى زۆر لە ھەندىك لە پىكھاتە ئايىنى و نەتەوھىيەكان دەكات، چونكە بەشىكى زۆرى زىدەرۆكان لە پىش ئەو بەرواردى كە ديارىكراو 2018/3/13 ھە بەسەريان ھاتوو، بۆيە ئىمە پىمان وايە جىبەجى كىردنى ئەو ياسايە بەو شىوھىيەى كە ھاتوو دەبىتە ھۆى:

يەكەم: زىدەرۆپى كىردن لەسەر بەشى ھەرەزۆرى مولك و زەوى و زارى پىكھاتەى ئىمە وەكو كلد و ئاشووربىيەكان.

دووهم: دەبىتە ھۆى ھاندانى خەلكى ئىمە بۆ بەجىھىشتنى ولات.

سىيەم: تىكدانى پىكەوھە ژيانى برايانە لە كوردستان كە سەدان سائە ھەموو پىكھاتە نەتەوھىي و ئايىنيەكان پىكەوھە دەژىن.

چوارەم: نەمانى متمانە لە نىوان پىكھاتە جىاجىاكانى كوردستان.

پىنجەم: ئەگەر ئىمە وەكو بەرلەمانتارى ئەم فراكسىونانەى كە ناوم ھىنان، لەوانەيە ئىمە نەتوانىن، نەك لەوانەيە بەتەئكىد ئىمە ناتوانىن ھەموو ئەو بەرنامەيەى كە كاتى خۆى بە خەلكى خۆمان داوھ لەكاتى ھەلمەتى ھەلبىزاردن، ناتوانىن جىبەجى بىكەين، ناتوانىن پىشگىرى لە داواكارى و ماف و داخووزبىيەكانى ئەوان بىكەين، بۆيە ئىمە پىمان وايە ئەگەر ئىمە نەتوانىن پىشگىرى لە خەلكى خۆمان و سەرچەم خەلكى كوردستان بىكەين، مەن پىم وايە مانەوھەمان لەم ھۆلە مانايەكى ئەوھندە گەورە ناگەيەنى، تىبىنيەكى تىرشم ھەيە تىكەل نەكىردنى ئەو زىدەرۆپىيانەى كە ھەندىك زىدەرۆپىي بۆ سەر ناوچەكانى ئىمە بۆ سەر گوندەكانى كەلد و ئاشووربىيەكان و ھەندى بىريارى دادگاش پىيان دەرچوو، بۆ ئەوھى بگەرپىتەوھە بۆ خاوەنى ئەصلى خۆيان، تكايە ئەمەش تىكەل بەمانە نەكرىت، لەگەل رىزمدە.

بەرپىز د. رىواز ھائىق ھسن / سەرۆكى بەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك بەئىن ھەرموو.

بەرپىز بەئىن اسماعىل ھاجى:

بەرپىز سەرۆكى بەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى يەكەم، ئىمە بەتەواوى پىشتىوان لەوھ دەكەين كە كەسوكارى سەربەرزى شەھىدان و ھىزەكانى پىشمەرگەى سەر بەوھزارەتى پىشمەرگەى ھۆمەتى ھەرىمى كوردستان لەم بارگرانىيەى كە ئەكەوئىتە سەرشانىان بەھۆى دەرچوواندىنى ئەم ياسايەوھ بەخىشرىن، دووهم: بىگومان دەبى ماددەى يەكەم لەگەل ناوئىشانى ياساكە دەقىقتىر بى، بۆ ئەوھى ئەو پىشنىارە لە بەرپىز كاك كاروان گەزەنەى كىردى كە ھەم زەوى و ھەم خانوو، يانى لەناوئىشانى ياساكە بەس باسى زەويەكە ھاتوو، لەماددەى يەكەم بەس ئەلئى كە بە فىعلى تىدا نىشتەجى بووبى، يانى كرابى بە خانوو، روون نىيە كە ئەگەر ھەرزىك بەتەنيا لەنىوان دوو

خانودا مابۆۋە چۆن، چۆنى چارسەر دەگرى، لەبەر ئەو پېشنىيازى ئەو دەكەم و پىشتىوانى پېشنىيازەكەى كاك كاروان دەكەم، سى داواى روونکردنەوئەيەك دەكەم، ھۆكارى ئەو رېككەوتنەى 2018/3/13 لە كۆپۈە ھاتوۋە؟ بەرچاۋروونىيەكمان بەدەنى، سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس كاك بەئىن، كاك شېركۆ فەرموو.

بەرپىز شېركۆ جودت مصطفى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پىشتىوانى لە راي خوشكە سەرچنار دەكەم، كە لە ماددەى يەكدا، يەكەم بە مەبەستەكانى ئەم ياسايە لاىرى، ھەروەھا لە ووشەى يەكەمدا خانووبەرە بىرى بە خانوو، ھەروەھا دروستكراۋە بىرى بە دروستى كەردوۋە لەسەر زەوى حكومى، بۆ ئەوئەى كە شارەوانىيەكە ھەل بى، زەوى حكومى و ھەروەھا پىشتىوانى لە تەخسىس كەردنى ئىمتىيازاتى تايبەت لەم ياسايەدا بۆ ھىزى پېشمەرگە و بۆ زىندانىنى سىياسى و بۆ قوربانىنى جىنۇسايىد، كە ئەو مافى خۇيانە، جىي خۇيەتى لىرە جىي بىرىتەو، پىشتىوانى لە بۆچوونى كاك پېشەواۋ كاك كاروان و كاك بەئىن دەكەم، سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك لقمان فەرموو.

بەرپىز لقمان ھەمىد حاجى مصطفى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

وئىراى دەست خۇشىمان بۆ ھەولەكانى ھەردوۋ لىژنەى شارەوانى و گەشت وگوزار و لىژنەى ياسايى، پېشنىياز دەكەم كە لە ماددەى يەكەم، فەقەرەيەك زىاد بىرىت، ئاشكرايە كە لەھەرئىمى كوردستان لە سالانى سەردەمى دەسەلاتى رىژىمى رابردوۋ ژمارەيەك قەزاۋ ناحىە خاپوور و وئىران كران، لەسنوورى پارىزگاي ھەولير، سلىمانى، دھۆك، خاۋەن خانوۋەكان بەھەر ھۆيەك بى لە ھۆيەكان نەيانتوانىۋە خانوۋەكانى خۇيان دروست بىكەنەو، لەناۋچەى گەرميان بە ھوكمى ئەنقالەكان، بۆيە پېشنىياز دەكەم فەقەرەيەك زىاد بىرىت (ئەو خانوۋانەى لەسەردەمى رىژىمى رابردوۋ) واتە پېش سالى (91) خانوو بوون، ئىستا زەوين و خانوۋەكان روۋخاۋن، بەھەر ھۆيەك لە ھۆيەكان خاۋەنەكانى نەيانتوانىۋە زەويەكانىان جارىكى دى بىكەنەو خانوو، حكومەكانى ئەم ياسايەيان لەسەر جىبەجى بىرى، بۆ ئەوئەى خەلكى ئەو قەزاۋ ناحيانەى كەلەسەردەمى رىژىمى رابردوۋ خاپوور و وئىران كران، خاۋەن خانوۋەكان ئىستا زەوينە و بى بەش نەبن، دوو لەژىر ئەو بىنەمايەى كە ھەموومان دەزانين ئازادى ئەمپرو بەرھەمى خويىنى شەھىدانە، و كەم ئەندامانى سەنگەرە و پاراستنى خاكى كوردستان ئەركى ھىزى پېشمەرگەى ھەرئىمى كوردستانە، بۆيە پىشتىوانى لەو بۆچوونە ئەكەين، و داۋاكارين كە كەسوكارى شەھىدان، كەمئەندامانى سەنگەر، ھىزى پېشمەرگەى كوردستان و ھىزەكانى ئاسايشى ناوخۆ بىخىرىن لەو ئىلتىزامە داراييەى كە ئەكەوئتە

سەرشانىيان، ھەروەھا پىشتىوانى لە پېشنىيازەكەى كاڭ كاروان، كاڭ سەركۆ و كاڭ عوسمان دەكەم، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فائىق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، سەرۆكى لىژنەى ياساىى ھىچ قىسەيەكتان ھەيە، فەرموو.

بەرپىز بىزارخالد عبداللە:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

مىنىش پىشتىگىرى ئەو رايانە ھەمووى دەكەم، كەس لە دىزى ئەو پېشنىيارانە نىيە، ھەموومان لە خىزمەتى شەھىد و پېشمەرگەداين، بەلام لە ماددەى يەك جىي ئەو پېشنىيارانە نابىتەو، يانى ئەگەر چەند پېشنىيارىش بىكرى، بەراستى دەبىت لە ماددەى دووم و بىرگەى دووم لەوئى جىي ئەو پېشنىيارانە بىكەين و ئىشى لەسەر بىكەين، سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فائىق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

ئەگەر ئەو ھەموارەى تازە كر دوومانە، بەرپىزتان لىژنەى تايبەتمەند و لىژنەى ياساىى دەسلەتتان ھەيە لە كۆبەندى ئەو قىسانەى كە بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان دەيكەن، دارشتەيەك ئامادە بىكەن، ھەر ئەو ماددەيەش دەسلەتتى ئەوئەتەن دەداتتى خۇتان شوپىنى گونجاو لەرووى مەنھەجىيەتى قانۇنىيەو بۇ ئەو پېشنىيازە بدۆزىنەو، ئەگەر پەسەند كرا، كاڭ دىكتور اسماعىل فەرموو. كاڭ لقمان ئەو پېشنىيازە بە نووسىن پىشكەش بىكە.

بەرپىز د. اسماعىل على طە:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەز پىشتەفانيا و پىشتىگىرىا دىكتور شىركۆ دىكەم و خوشكە سەرچىنار دىكەم، ئىزافەتەن نوقتەى دووم ئەلئى لەسەر مولكى دەولەت يان ھەر دامەزراوئىكى كەرتى گىشتى يان شارەوانى، لىرە ھەز دەكەم ئىزافەيەك بىي جگە لە وەقف، ئىستا ەردى وەقف ھەيە لە زۆر لە شارەگان كە تەجاوزى لەسەر كراوہ قانۇنەن، نابى وەقف تەجاوز لەسەر بىكرىت، چونكە وەقف ھوكمى ھىسە (الى يوم القيامة)، ئىنجا ئەو ئىستىسانائە بىتە كردن، سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فائىق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى زۆر سوپاس، دىكتور صىباح فەرموو.

بەرپىز د. صىباح محمود محمد زىيارى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من پىشتىگىرى لە پېشنىيارى كاڭ عبدالسلام و كاڭ سەروان دەكەم، و قىسەكانم كران، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فائىق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، بەرپىز كاڭ شوان فەرموو.

ئەوھشدا ئىمە ھەفلا ئانمان لە فراگسىۋنى پارتى ئەو پېشنيارەيان کرد، وپراى کہ من پشتگىرى لە پېشنيارى ھەردوو بەرپز کاک سەروان و کاک عبدالسلام دەکەم، لەگەل ئەوھشدا جەخت دەکەمەوہ کہ ھيوا خوازين و ھەموو نوپنەرانی ھەريمی کوردستان کہ ھەول بەدەين ئەو پېشنيارانە جيی بۆ بکەينەوہ و پەسەندى بکەين و بۆ ئەوہى بەلانى کہم ئەم زەردەخەنەيە دروست بکەين لەسەر ليوى ئەم سى شەريجە گرنگە، لەگەل ئەوھشدا پشتيوانى و پشتگىرى پېشنيارى کاک کاروان دەکەم و ھەروەھا کاک رۆميۆ دەکەم، ئەمانيش پېشنيارى لە جيی خويانن، ھيوادارم کہ جييان بۆ بکريتەوہ، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

بەراستی وايە، جەنابت چوارەم ناو بووی، بەلام نازانم ئەھا لە تیکەل بوون و ئەوانە، ئەمەوئ دانەھەک لەوئ بى و دانەھەک لەوئ، بەراستی ديقەتى تيدايە، و ئيش لە پەرلەمانى کوردستان، ئيش بە کۆمەلە، کاتى ھاوړيپهکت قسه دهکات که بەدلته وەکو ئەوہ وايە وەک تۆ قسەت کردبى و ھيچ جياوازيپهکى نيبە، کاک زانا فەرموو.

بەرپز زانا مەلا خاليد سمايل:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

لە پيناو پاراستنى ئەو پیکەوہ ژيانەى کہ لەھەريمی کوردستاندا ھەيە، بۆ نەسپنەوہى ديموگرافياى ناوچەکانى پیکھاتە ئايينى و نەتەوہيپهکان، ئيستيسنا بکرين لەو ناوچانەى کہ کاک روميۆ پېشنيارى کرد، کہ ئەو موگکانەى کہ لەويدا تەجاوزاتيان لەسەر گراوہ بە خاوەن نەکرين، ئيمە بتوانين بە ھەموو لايەکمان پشتيوانى بکەين، بۆ ئەو مەبەستە پشتيوانى لە پېشنيارەکەى کاک رۆميۆ دەکەم، و پشتيوانى لە پېشنيارەکەى کاک سەرکۆ دەکەم بيگومان بەشيک لەو زەوييانەى کہ خەلگانىک ھەبوون کەمدەرامەت بوون ويستويانە تەجاوز بکەن وەکو ئەوانەى کہ ئىستا ئيمە ياسايان بۆ دەردەگەين، بەلام بەداخەوہ رەنگە پشتگيريان نەبووبى، يان رoonتر بلين واسيتەيان نەبووہ بۆ ئەوہى بويان بجيتە سەر وەکو ئەوانەى نەرووخيندراون، بۆيە پېشنيار دەکەم کہ ئەو پېشنيارە کاک سەرکۆ لە جيی خويدا جيگای بۆ بکريتەوہ، و پشتگىرى لە پېشنيارەکەى کاک عبدالسلام و کاک سەروان دەکەم کہ خانەوادەى سەربەرزى شەھيدان و ئەنفالکراوان و ھيزەکانى پېشمەرگە و پەکەوتەى سەنگەر ببەخشرين لەو رسوماتە ماليەى کہ دەکەويتە سەريان، و پشتيوانى لە پېشنيارەکەى کاک بەھمەن دەکەم بۆ سنوريکی ديارىکراو لە جيگای خويەتى لەم پېشنيازى ياسايە جيگای بۆ بکريتەوہ، و پشتيوانى لە برگەيەکى پېشنيارەکەى سەرچنار خان دەکەم کہ ووشەى خانووبەرە بگۆردرى بۆ خانوو ئەم لەرووى زمانەوانیەوہ لە جيی خويەتى، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس، کاک فاهيک فەرموو.

بەرپىز ھابىك كمال صوغومون:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پىشتىگىرى پىشئارەكەى كاڭ رومىو ھەكارى دەكەم و ھەرودەسا پىشتىگىرى لە پىشئارى كاڭ عبدالسلام
دۆلەمەرى و كاڭ سەروان دەكەم، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رىواز ھائىق ھىسن / سەرۆكى پەرلەمان:

كاڭ مەم ھەرموو.

بەرپىز مەم بىرھان مۇھىم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من پىشئارىم ھەيە بۇ ھاورپىيان، وپراى دەستخوشىم بۇ ھاورپىيان لە لىژنەى ياسايى و لىژنەى شارەوانى،
پىشئىياز دەكەم ماددەى يەكەم، ھەندى چەمك لەناو ئەو ياسايە بەكارھىنراون، ھەندى دەستەواژەو زاراو،
پىيويستە لە ماددەى يەكەمدا جىڭايان بۇ بىكرىتەو و بناسرىن، بۇ نەموونە چەمكەكانى زىادەرۆكار
بەكارھىنراون و ناسىنراون، بەلام من تىيىنىم ھەيە لە صياغەكەى ئامازەى پى دەكەم، زىادەرۆكار كە
ھاتوو زىاتر پىويست دەكات لە بىرگەى دوووم و سىيەم و چوارەم و پىنجەم لەمانەش ئىزافە بىكرىن،
زىدەرۆ بەكاربەينرىت و پىناسە بىكرىت كە زىدەرۆ كىيە، ئەوھى مۇتەجاوز، و خاوەندارىيەتى پىويست
دەكات بناسرىت و لىژنە بناسرىت و ئەو لىژنەيەى كە لەلایەن سەرۆكى وەھدەى ئىدارى پارىزگا لە
ماددەى دواتردا كە صياغەكەى ئىستا لە زىر دەستمدايە و داواكار بناسرىت ئەوھى كە ياداشتىك پىشكەش
دەكات، واتە ئەم چەند زاراو پىويست دەكات لە ماددەى يەكەمدا جىڭاي بىكرىتەو، ئەمە يەك، دوو
زىدەرۆكار كە بىرگەى يەكەمە كە دارشتنەكەى بەم شىوھى لى بىكرى، ھەلبەتە وەكو خاتوو سەرچىنار
ئامازەى پىكرد مەبەستەكانى ئەو ياسايە بىرىتە لەو كەسەى پىويست ناكات ئەو ھەبىت، ھەر زىدەرۆكار
ناساندنى بەم شىوھى بىت، زىدەرۆكار ئەو كەسەيە بەكردارەكەى فعلى نىشتەجىي ئەو خانوھى كە بە
زىدەرۆ دروست كراوە يان مىراتگرە شەرىعيەكانى، ياخود ئەوانەى زىدەرۆكار و ناساندنى لىرە لاپىرى
پىويست ناكات، لەبەر ئەوھى ناسىندراو كە كىيە، ياخود ئەوانەى بە ھوكمى ياسا بۇ بەخىوكردى
راسپىردراون لەكاتى جىيەجى كىردنى ئەم ياسايەدا لە رووى زمانەوانىدا (دا) دەبى وەرگىرى لەبەرئەوھى
ئەمى لەگەلدايە لەخانووھەدا نىشتەجىن، ئەمىنىتەو كە ئەم چەمكە ناسىندران، واتە ئەم پىنج
دەستەواژانە ناسىندران، ماددەى دوووم سەرۆبەخوھى، لەبەر ئەوھى ئەم چەمكە ناسىندران، بۇيە
سەربەخوھى ماددەى دوو، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رىواز ھائىق ھىسن / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەنووسىن كاڭ مەم بىنرە، كاڭ ھكەمەت ھەرموو.

بەرپىز حەممەت مۇھەممەد عەبۇ زەيد:

بەرپىز سەرۋەكى پەرلەمان.

راستىيا ئەفرۆ بەھسەكى وەھسا لە پەرلەمانىيا ھاتىيە كرنى ئەم ھەمى پى سەربەرزىن، دەستە خۇشى لە ھەفالا دكەم و ھەفالات مە كاك سەرورە و كاك عبدالسلام و پىشتىگىريان دكەم، ھەرودھا پىشتىگىريا لە كاك سەرکۆ دكەم كە تىشتەكى گەلەكا جوان ئەوژى باھس كرىد، و پىشتىگىريا كاك بەرھەم دكەم ل حەقىقەت لزاخۆ ژى ھەمان شىۋە مە ھەي، تەقريبەن (12، 13) حالات ھەي كو خانىت پىشمەرگە و كو لسەردەما شۆرشى گولانى ھاتىنە روخاندن و ھەتا نوگە چ نەھاتىيە كرن، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فائىق حەسن/ سەرۋەكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك شەمۆل فەرموو.

بەرپىز شەمۆل اشىن سابەر:

بەرپىز سەرۋەكى پەرلەمان.

پىشتىوانى لە قەسەكانى كاك سەرکۆ و كاك لقمان و كاك دكتور عبدالسلام و كاك سەروران دكەم، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فائىق حەسن/ سەرۋەكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك دابان فەرموو.

بەرپىز دابان مۇھەممەد حەسەن:

بەرپىز سەرۋەكى پەرلەمان.

ئەبو ئەو ياسايە شاملىتر بوايە، يانى زۆر فراوانتر بوايە، چۈنكە ئەمە جۈزئىكى بچۈكى تەجاۋزات چارەسەر دەكات، لەھەمان كاتدا داگىركارى لەسەر مولكى تەواۋى وەزارەتەكانى تر ھەيە، نەوەك ھەر مولگەكان ھەيە، و زىادەرۋىي لە سنورى شارەوانى لە شوپىنى بازىرگانى و لەو مەساحەيەي كە دىيارىكراۋە و لە دوو سەد، سى سەد مەتر لەوھشدا ھەيە، ھەرودھا زىادەرۋىي لەدەرەۋەي سنوورى شارەوانى ھەيە، لە زۆر شوپىنى گەشتىياري و ئەوانە، يانى يەككىك لە تىبىنىيەكان ئەبوايە ياسايەكى شامل بوايە گىشتىگر بوايە، چۈنكە بۇ ھەر يەككىك لەمانە ناكرى، بۇ نەمۈنە ياسايەكى تايبەتى بۇ دەرەكەي، تىبىنىيەكم لەسەر ماددەي يەك خالى دوۋەم ھەيە، ئەو بەرۋارەي دىياري كىردوۋە 2018/3/13 پىش ئەو بەرۋارە ئەمانە تاپۇ دەكرىن، بۇ نەمۈنە ماقى خاۋەن، بەلام لەویدا دىياري نەكران لەدوای ئەم بەرۋارە چى؟ چۈنكە ئەگەر دىياري نەكرى لەویدا، بۇ نەمۈنە چۈن دەلىتى موعالەجەيەكى ئەوھش نەكرى كە چارە بكرى و لەدوایىدا تەجاۋزى زىاتر، بەتايبەتى ئەم ياسايەي كەھاتوۋە كە بۇ ماۋەي سى سالى، رەنگە كەسىك عەرزىكى ھەبى يان بىھوئى عەرزەك داگىر بكات، ئىتر دل بەۋە خۇش بكات دىسانەۋە دواي ئەو سى سالى بىناي دروست بكا و خانوى تيا دروست بكات، لەبەر ئەۋەي جارىكى تر پەرلەمانى كوردستان بىپارىكى لەم شىۋە دەرەكات يان ياسايەكى بەو شىۋەيە بۇ دەرەكات، بۇيە پىۋىستە لەدوای 2018/3/13 روون بكرىتەۋە، ئەۋەي كە تەجاۋز دەكات، ئەۋەي كە

رېگرېه کی بۇ دابنریت، بۇ ئەووی ری بگریت لهووی که تهجاووی نهکات، تهواو پشترگیری ئەو رایهش دهکین که بۇ کەس وکاری شهیدان و ئەنفالکراوان و پېشمەرگهکان ئەوانه ببهخشرین، نهک تهنیا لهم یاسایه، چونکه ئەمه شتیکی زۆر زۆر بچوکه، داوا دهکەم له ههموو ئەو یاسایانهی دیته پەرلهمانی کوردستان و رههندی داراییان ههیه ئەم سى بهشه ههم کەس وکاری شهیدان و ئەنفالکراوان و پېشمەرگه ببهخشرین لهو باره داراییانه، سوپاس.

بهريز د. رېواز فائق حسن/ سەرۆکی پەرلهمان:

سوپاس، فەرموو.

بهريز عباس فتاح صالح:

بهريز سەرۆکی پەرلهمان.

له ماددهی (54) له برهگی (4) له خالی سییه، ئیمه یهک ماددهمان خستۆته روو، ماددهکه دوو برهگیه، دوو برهگیه که زۆر روونه، دهکری له چوارچێوهی ئەم دوو برهگیه گهتوگۆ بکهین، ههندی پېشنیار ههیه من دهزانم له ماددهی (3) جاریکی تر ههمووتان پيوستتان بهوه دهبی ئەم بابته دووباره بکهنهوه، تکایه بهپیی پهپهوه دهلی ئەو بابتهی کهدهخریته رووی ئەندامانی بهريز گهتوگۆ لهسەر ئەم ماددهیه و ئەم خاله که روونکراوتهوه، ههست دهکەم زۆربهی ئەو پېشنیارانهی کهدهکری لهسەر کۆی پرۆژه یاساکه دهکریته که بهراستی لهبهردهستاندايه، ئیمه ئیستا گهتوگۆ لهسەر یهک مادده دهکین تکایه لهسەر ئەو ماددهیه چ گۆرانکاریهک لهسەر ئەو ماددهیه بکهین، نهک لهسەر کۆی پرۆژه یاساکه، بۇ ئەووی سبهینی ئیمهش تووشی ئەشکال نهیین لهسەر پرۆژهکان، یان تۆ پېشنیارت له ماددهیهک کردوو من ناتوانم لهو ماددهیه جیی بکهینهوه، بۆیه داواي لیبوردن دهکەم ئەمه خالیکی پهپهوهی بوو، سوپاس.

بهريز د. رېواز فائق حسن/ سەرۆکی پەرلهمان:

زۆر سوپاس، جهنابتان بیهههه ئەو شوینەه که پيوستت، ئەندامانی پەرلهمان چهزبان کرد، پهلهیان بوو، زوو ئەو پېشنیارانه بکهن، بۇ خهککه، ئەم پەرلهمانه وا ئیمه له 11/6 نزیک دهبینهوه، ئەگەر بتوانین ئەم یاسایه له کاتیکی نزیکدا پهسهند بکهین، ئەتوانین تهنها یهک یاسا که لهرووی ژمارهوه یهک یاسایه، بهلام زیاتر له دوو سههه ههزار بۇ سى سههه ههزار خیزان دلخۆش بکهین، لهبهر ئەوه دهبی ههموومان دلمان گهوره بی و دادهنشین و ههشت نۆ سهعات موناقهشه دهکین، جهنابیشت زۆر زۆر دلته گهورهیه، جهنابتان دهتوانن بهپیی پهپهوه دهسهلاتتان ههیه بیهههه ئەو شوینەه که دهبی بیههه، کاک موسلیم فەرموو.

بهريز مسلم عبدالله رسول:

بهريز سەرۆکی پەرلهمان.

منیش به رهچاوکردنی رهنج و خهبات و قوربانیدانی شهیدان و هیزی پېشمەرگهی کوردستان و پهککهوتهکانی سهنگهر، داوا دهکەم ئەو ئیلتیزامه مادديه لابدری لهسەر خانهواده و کهسوکاری شهیدان و

بېخىرىن، ۋەكو ۋەفايەك و كەمترين خزمەتلىك كە لەم خولەى پەرلەمانى كوردستان، ۋەكو شانازىيەك ئىمە ئەنجامى بەدىن، سەبارەت بە ماددەى دوۋەمىش بەراستى من چەند تىببىنيەكم ھەبوو لەسەر چەند چەمك و زاراۋەيەك بۇ ئەۋەى كە كات نەگرم و دوۋبارەى نەكەمەۋە، بۇيە ھاۋراۋ پىشتىگىرى لە قسەكانى سەرچنار خان دەكەم، لەگەل برايانى بەرپىز كاك روميۆ و كاك لقمان و كاك عبدالسلام، سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك ھىمداد فەرموو.

بەرپىز ھىمداد صباح بلال:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

منىش پىشتىۋانى لە زۆر بەرپىزان كاك عبدالسلام و كاك سەروان، لە ھەمان كاتدا بۇ پىكەۋە ژيانى ئاشتىانە پىشتىۋانى لە بەرپىز كاك روميۆ دەكەم، و تىببىنيەكانى بەرچاۋ بكى، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز كاك روميۆ لەبەر ئەۋەى پىشنيارەكەتان لە سى كەس تىپەرى كە پىشتىگىرى دەكات، بەنووسراۋ ئەو پىشنيارەى كە كوردووتانە بىدەنە لىژنەى ياساى، و داۋاى ئىستىسنا كوردنى ئەو ناۋچانە بكەن كە دەتانەۋى لە ھوكمەكانى ئەم ياسايە، كاك نزار فەرموو.

بەرپىز نزار ملا عبدالغفار:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەدلىيايەۋە ئىمە پىشتىگىرى لە راپۇرتى خۇمان دەكەين، ۋەك لىژنەى شارەۋانى و گەشت وگوزار لەگەل لىژنەى ياساى، بەلام ئەۋەى تىببىنى بوو لە كۆبوونەۋەى لىژنەى ھاۋبەشىش پىشنيارى ئەو خالەمان كورد كە براى بەرپىزم كاك عبدالسلام و كاك سەروان باسيان كورد، بۇيە من پىم باشە ۋوشەيەك زياد بكەين، ۋوشەى (بنەمالەى ئەنفالەكان) من لەسنوورى شارى ھەرىم بەچاۋى خۇم بىنيومە كە سالانى ھەشتاكان كە ئەنفال دەستى پىكرد، ئەو ھوكمانەى يەك لەداۋاى يەكى ھوكومەتى عىراق كە پرۇسەى ئەنفال دەست پىكرد و گوندەكانى ويرانكرد، ئەو خەلكە كە ھاتە ئوردوگا زۆرە مليكان، ھەرىر بە نمونە دىنمەۋە لە سالى 1922 ھە ھەرىر ناحىيە تاكو ئىستا ئەو خانوۋەى بنەمالەى ئەنفالەكانى تىدايە، تاپۇ نىيە لەسەريان، بۇيە پىشنيار دەكەم ناۋى ئەنفالەىش بخىرتە ناۋ ئەو ئوردوگا زۆرەملىيانەى كە كاتى خۇى رۇمى بەعس بەزۆرە مىلى خەلكى لى داناو، ئەوانىش بخىرتە ناۋ ئەو خالە، وپىشتىگىرى برادەرانىش دەكەم، سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك دابانىش واى وتبوو، ئەۋە دەبىتە دوو، بەلام كە تەعريفى شەھيدان كراۋە لە ياساى ئىمتيازاتى شەھيدان، ئەگەر نەشمانتوانى يانى بەناۋى ئەۋەى پىشنيارە بىكەينە ناۋ راپۇرتەكە و دەتوانىن بگەرىپىنەۋە بۇ تەعريفى شەھيد لەناۋ ئەو ياسايە و ھوقوق و ئىمتيازاتى شەھيدان، ئاشنا خان قسە ھەيە فەرموو.

بەرپىز ئاشنا عبدالله قادر:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

دكتورە رىۋاز فېئەپەكى زۆرى گرتەۋە، بەس ھەست دەكەم ئەمە زولمە لە زىندانىنى سىياسى بەراستى، يانى ئەگەر زىندانىنى سىياسى ئىزافە بىرى، چونكە من پىشتەر نام نەنوسىبوو، بۇيە نەمويست قسە بىكەم، بەلام ئەگەر ئىزافە بىكەن ئەۋە شتىكى زۆر باشە، سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فائق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىزان كاك جلال ئاخىر كەسە، بېورە كاك فرىد ئەۋجا كاك جلال، فەرموو.

بەرپىز فرىد يعقوب ايليا:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەمەن پىشتىگىرى دەكەم لە ئەۋ وەرەقەى كە كاك رومىۋ خويندىيەۋە بەناۋى ئەۋ چوار فراكسىۋنەى كلد و ئاشوورىى و ئەرمەن، داخازىيى دكەين كو ئەم ماددەيە بىتە ئىزافە كرن دا ئەم ياسايە نەبىتە ئەركىكى تەصحيح كرنى و تەغىيرى ديموغرافى ل گوندەكان تايبەت، تا ئىستا ئەۋ مەۋزوعەى زىدەكافى چارەسەر كرى، ھەرۋەھا پىشتىگىرى لە پىشتىيارى كاك عبدالسلام دەكەم، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فائق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك جلال فەرموو.

بەرپىز جلال محمد امين:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

دىارە كەسوكارى سەربەرزى شەھىدان و ھىزى پىشمەرگەى كوردستان و كەسوكارى قوربانىنى ئەنفال، ھەرۋەھا كەسوكارى ئەۋ جىنۇسايەدانە، ھەموو ئەمانە مافىان لەسەر حكومەتى ھەرىمى كوردستان و ھەرۋەھا پەرلەمانى كوردستان ھەيە، كە ئىمە ئەمرۆ بە خۇشخالىيەۋە بتوانىن پىشتىوانىيەكى كەمىان بىكەين بە پرۇۋە ياسايەك بە بىرپارىك كە بتوانىن ھاۋكارىيەكى ماددى كەمىان بىكەين، ئەمە شتىكى گىرنگە و پىم وايە سەرجەم ئەندامانى پەرلەمان بەم كارە دلخۇشىن، ھاۋكات فىئەپەكى تىرى گىرنگ ھەيە كە لە بىرمان كىردوۋە و پاراستنى ئەمىنەتى زىانى سەرجەم ئىمە و ھەرىمى كوردستان لە ئەستۆى ئەۋ فىئە گىرنگەيە كە ھىزەكانى پۇلىس و ئاسايشى ناوخۇ، كە دىارە ئەم فىئەپە بۇ خۇتان دەزانن شەۋ وروژيان خىستۆتە سەر يەك بۇ پاراستن و گىيان و زىانى ئىمە، بۇيە داۋا دەكەم ھاۋكات لەگەل ئەۋانە فىئەپە پۇلىس و ھىزەكانى ئاسايش داخلى بىكرىت بۇ ئەۋەى كە ئىعفا بىكرىن لەۋ پارەيە يان لەۋ رسوماتەى كە لىيان ۋەردەگىرى، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فائق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كۆتايىمان لە گىفتوگۇ كىردن لەسەر ئەم ماددەيە ھىنا بەرپىزان، تەنھا لەبەر ئەۋەى ناتوانىن لە كۆبۈۋنەۋەى داھاتوو ھىچ موناڧەشەيەك بىكەين، ھەندىك بابەت ھەيە كە زۆر گىرنگە قسەى لەسەر بىكى:

یه‌گه‌م: ئەم یاسایه یاسای تەواو کاربە بۆ یاسای نەهێشتنی زێدەرۆیی که له خولی چوارەمی پەرله‌مانی کوردستان دەرچوو، و دیاریکردنی بەرواری 2018/3/13 له خۆرا نییه، ئەو یاسایه له 2018/2/13 له پەرله‌مانی کوردستان دەرچوو، ئەه‌صل ئەوهیه که به گوێره‌ی نەص و ده‌قه‌کانی ئەو یاسایه حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان و دامه‌زراره تایبه‌تمه‌نده‌کان، حه‌صری ته‌جاووزاتیان کردبێ، و ته‌ح‌دید کرابێ له‌و رۆژدا، یان بابلیین دوا واده‌ی که دیاری کراوه که 2018/3/13 کۆ خاوه‌نی خانوو ئەم پرۆژه یاسایه، دوا‌ی په‌سه‌ند کردنی ئەو به‌رپزانه ناگرێته‌وه که دوا‌ی ئەو به‌رواره خانوو‌یان دروست کردوو.

دوو: ئەم پێشنیازه یاسایه ئامانجیکی سه‌ره‌کی هه‌یه ئه‌ویش ئەوهیه که تاپۆ کردنی خانووی زێدەرۆیه بۆ ئەو که‌سانه‌ی خه‌لگی فه‌قیر و هه‌زارن، واته بازرگانان ناگرێته‌وه، باغه‌کان ناگرێته‌وه، ئەوانه‌ش ناگرێته‌وه که خانووی ده‌وله‌تیان، یان زیاده‌رۆییان کردۆته سه‌ر خانوو ومو‌لک و مائی ده‌وله‌ت، به‌دیاریکراوی دیاریکراوه له ماده‌دی یه‌کدا ئەلێ ئەو زه‌ویانه‌ی که مو‌لکی ده‌وله‌تن، یان که‌رتی گشتی، یان شاره‌وانین، شتی‌ک نییه ناوی زه‌وی حکومی بێت، بۆ خۆتان ده‌زانن به‌گوێره‌ی چه‌ند یاسایه‌ک ئیستا له هه‌ریمی کوردستان به‌رکاره و ئیشی پێ ده‌کری، هه‌ندیکیان یاسا گه‌لیکن که له کاتی رژیمی پێش‌وودا دەرچوون و هه‌یانه تاریخی ده‌گه‌رێته‌وه بۆ سا‌لی 1925، له نه‌تیجه‌ی درسه‌ کردنی ده‌رکه‌وتوو، ته‌نها له‌نیوان سا‌لی 1925 بۆ سا‌لی 1987 ته‌نها له عێراقدا (263) یاسا و نیزام و رینمایی تایبه‌ت به‌ بابه‌تی زه‌وی دەرچوو، ئیمه یاسایه‌کی ئەساسیمان که ته‌وحیدی صنفه‌کانی یان ره‌گه‌زه‌کانی زه‌وی ده‌کات له عێراق، ئەم ته‌صنیفه ته‌صنیفیکه له‌هه‌ریمی کوردستان ئیشی پێ ده‌کریت، مو‌لکی ده‌وله‌ت هه‌یه، مو‌لکی ده‌وله‌تیش یا مو‌لکی صرفه یان بارگرانی حه‌قی ته‌سه‌روونی له‌سه‌ره، ئەمه جو‌ریکیانه، جو‌ریکی تریان مو‌لکی تایبه‌ته ئیمه ناتوانین هه‌ر که‌سیک ته‌جاووزی کردبێته سه‌ر مو‌لکی تایبه‌ت به‌ گوێره‌ی ئەم یاسایه هه‌ج حه‌قیکی بده‌ین، و له‌ناو ئەوانه‌ی که مو‌لکی ده‌وله‌تن هه‌ندیک هه‌یه چۆته سه‌ر وه‌زاره‌تی مالییه، هه‌ندیک هه‌یه چۆته سه‌ر وه‌زاره‌تی شاره‌وانی، هه‌ندیک مو‌لکی وه‌زاره‌تی زراعه‌یه، هه‌ندیک وه‌قفه‌گانه، له‌به‌ر ئەوه ئەو ماده‌یه به‌شێوه‌یه‌ک هاتوو که جو‌ریک له حه‌صر، جو‌ریک له‌سنورداری تێدا‌یه، ئەگه‌ر فراوانتری بکه‌ین ئەو باخانه ده‌گرێته‌وه که ده‌سه‌لاتداره‌کان و سوپاس بۆ خوا ده‌وله‌مه‌نده‌کان دروستیان کردوون، ئامانجی ئەم پەرله‌مانه تاپۆ کردنی خانووی فه‌قیره‌کان و هه‌زاره‌گانه، مه‌سه‌له‌ی باخه‌کان بابه‌تیکی تره، و ده‌کری به‌شێوه‌یه‌کی تر چاره‌سه‌ر بکرین، به‌ له‌به‌رچاو گرتنی دۆخی خاوه‌ن باخه‌کان، بازرگانه‌کان ئەوانه‌ی که ته‌جاووزیان کردۆته سه‌ر ما‌ل و مو‌لکی ده‌وله‌ت له ده‌سه‌لاته‌وه جیاوازه له‌وانه‌ی که ته‌جاووزیان کردۆته سه‌ر مو‌لکی ده‌وله‌ت له بێ ده‌سه‌لاتی و له بێ ناچاری، ئامانجه سه‌ره‌کیه‌که و ئامانجی پەرله‌مانی کوردستان ئەو هه‌زارانه‌یه، به‌لێ ماده‌دی دووهم فه‌رموون.

به‌رپز بزار خالد عبدالله:

به‌رپز سه‌رۆکی پەرله‌مان.

ماده‌دی دووهم:

مەرجهگانى بەخاوەن کردن

یەكەم: خانووە زیدەرۆبیهكە بکەوئیتە سنووری شارەوانیەگان، و لەو ناوچانەدابیت كە پێی ماستەریلانی شارەگان بۆ نیشتهجیبوون تەرخانکراون.

دووهم: ئەو بینایەى لەسەر زەویەكە دروست کراوە بۆ مەبەستی نیشتهجیبوون بەکاربەئیریت.

سێیەم: ئەو كەسەى بە كردهكى نیشتهجیى ئەو خانووبەرەیه كە بە زیدەرۆبى دروستکراوە، یان میراتگرە شەریەگانى، یان ئەوانەى بە حوکمی یاسا بە بەخێو کردنیان راسپێردراوە، داواییەكى نووسراو پێشكەش بکەن.

چوارەم: داواکاریەكە بە پێى حوکمەگانى ئەم یاسایە لە ماوەیەك كە لە (120) سەدو بیست رۆژ لە رێكەوتى بەرکاربوونى ئەم یاسایە تێپەر نەكات، ئاراستەى سەرۆكى یەكەى كارگێرى دەكریت، بەجۆرێك سەرجهم زانیاری و بەلگەنامەى پشتراستکردنەوێى خاوەنداریتی لەخۆ بگریت.

پێنجەم: نابییت زیاتر لە یەك پارچە زەوى بەخاوەن بكریت بۆ كەسى داواكری بەخاوەنکردن.

شەشەم: مەرجه رووبەرى زەوى بەخاوەنکراو زیاتر نەبیت لە (200)م دووسەد مەتر دووجا لە ناوەندى پارێزگا و (250)م دووسەد و پەنجا مەتر دووجا لە ناوەندى قەزاو (300)م سى سەد مەتر دووجا لە ناوەندى ناحیە.

بەرپێز د. رێواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپێزان ئەندامانى پەرلەمان گفتوگۆ کردن لەسەر ئەم ماددەیه تا سەعات دوو بەردەوام دەبێ، سەعات دوو پشویەكتان دەدەینى، سەعات سێ دانیشتنەكە دەست پێ دەكەینەو، بەرپێزان ناو بەهیچ شێوێهەك ئیزافە ناکرێ، بۆ ئەوێى زوو تەواوى بکەین، هەلەز خان، سەرچنار خان، كاك مەم، دكتور اسماعیل، دكتور شیركۆ، كاك سىروان، كاك دیارى، كاك سەروان، دكتور رێبوار، كاك چیا، كاك زانا، كاك حیکمەت، كاك جلال، خەدیجە خان، كاك حاجى سەفین، كاك سعید، ئینجا قسە کردنیىش وابکەن لە دەقەیهكدا تەواو بێت، كاك موسلیم، كاك بەلێین، كاك سەرکۆ، كاك لقمان، كاك کاروان، كاك عوسمان، كاك مەلا ناصر، كاك شاخەوان، شیرین خان، كاك رزگار، سەما خان، شنۆ خان، كاك جلال، گوڵستان خان، كاك هێرش، گوڵستان خان فەرموو.

بەرپێز گوڵستان سعید محمد:

بەرپێز سەرۆكى پەرلەمان:

من تێبیینەكم هەبوو لەسەر ئەو خالەى یەكەمى ماددەكە، ئەو خانووە زیادەرۆبیاى كە دروست کراوە لەسەر زەوى شارەوانى، یانى تەنیا زەوى سنورى شارەوانییهگان بەهەند وەرگراوە كە ئەمە ئەشێ لە هەندێك شوێندا لەدەرەوێى شارەوانییهگانیش بەتایبەتى ئەو دێهاتانەى كە ئیستا تێكەل بە شارەگان بوونەتە گەرەكێك لە شارەگان، یانى ئەمانەش ئەگەر ئیزافەیهك بكرێ، بەتایبەتى ئێمە ئیستا لە سنوورى سلیمانى كە دێهاتى نزیك دەبینین.

بۇ مەبەستى پېشەسازى و كشتوكال بازىرگانى خالىكى تر برگه‌ى حەوتەم زىاد بېتن نابىت كەسى زىادەروكار پېشتر سودمەند بېت لە حكومەت و هېچ مولكىكى نىشتەجېبۇنى بەناوى نەبېت دەست خۇش.

بەرپىز د. رېواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

مەسەلەى سودمەند بوون لە برگەيەكى ترى پېشنىيازەكەدا هەيە.

بەرپىز ھەلز احمد محمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

عەفو دكتورە بېتە سەر ئەو برگە پېشنىارمان هەيە ئەو لابلدرېتن.

بەرپىز د. رېواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

كاك عوسمان فەرموون.

بەرپىز عثمان كرىم سوارە:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان .

ئەو بىنايەى لەسەر زەويەكە دروست كراوہ بۇ مەبەستى نىشتەجېبۇون بەكار دەھىنرېت، ئىزافەيەكى بۇ بكرېت يا ئەو كەلاوہ كۆنانەى سەردەمانى رزېم ئىزافەيەكى ئەوشى بۇ بكرى وەكو، ھەروەھا لە برگەى چوارەمىشدا (120) رۆژە كە دەكاتە چوار مانگ زۆر كەمە، پېشنىار دەكەين بكرېت بە (180) رۆژ، واتە شەشە مانگ لەبەر ئەوہى ئەزمەيەكى زۆر يا قەلەبالغىكى زۆر دروست دەبى لەو حالەتانەدا لەوانەيە خەلك نەتوانىت مامەلەكانيان پېشكەش بكەن، وە ھەروەھا برگەى شەشەمىش (250) مەتر بۇ ناوہندى قەزاكان من بەكەم دەزانم بكرېت بە (300) وە بۇ ناحيەكانىش بكرېت بە (400) مەتر، لەبەر ئەوہ لە ئىستادا ناحيەكان لەوانەيە لە مەساحەيەكى باش بىنايەيان دروست كوردبى و بگرە (1000) مەترىش بېت، بەلام لايەنى كەمى بكرېت (400) مەترىان بۇ تابۇ بكرېت ئەمە كارىكى باشترە، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رېواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

كاك شاخەوان فەرموون.

بەرپىز شاخەوان رۇوف مصطفى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان:

دىارە پېشوتر ھاوريان باسى ئەوہيان كرد كە لەسەر مەسەلەى كەسوكارى شەھيدان و پېشمەرگە و ھىزەكانى ناوخو، من بە تايبەتى لەسەر مەوزوعى كەسوكارى شەھيدان لەراستى و لەسەر مەوزوعى پېشمەرگە، چونكە ھەندىك لە كەسوكارى شەھيدان ئىستا لەو زىادەرپەوہ تەقريبەن ھەندىكى بابلين ھەندىك لەوانەى كە كەمدەرامەت، ئەوانە بوون لە رابردوو موستەفید بوون لە وەرگرتنى پارچەيەك زەوى.

بەرپىز د. رېۋاز ڤائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

كاك شاخەوان ئەو پەيوەندى بە مەرجهكانەوہ نىيە، ماددەى دواى ئەوہ باسى سودمەندىبووہكان دەكەين، زۆر سوپاس دەرڤەتت دەدەم دئىيايە.

بەرپىز شاخەوان رۇوف مصطفى:

ببوره سەرۆكى پەرلەمان خالەكى كە لەسەر مەسەلەى دياردەى تەجاوزات، بەراستى ئەمەى كە ئىستا ئەم بابەتەى كە ئىستا ھەيە ئەم حالەتەى ئىستا تەنھا بۆ سنورى ناحيەكان و قەزاكان و پارىزگاكانە، بەلام دياردە گەورەكە، تەجاوزە گەورەكە، بەراستى لەدەرەوہى سنورى ناحيەكانە، يەنى من تەجاوزى زۆر گەورە ئەزانم كە كراوہ لەسەر موئكى وەزارەتەكان و كراوہ لەسەر موئكى گشتى، يەنى (100) مەتر (200) مەتر لە سنورى شارەوانىيەوہ دوورە، باشە لەسنورى شارەوانىيەكەوہ دوورە، بەلام تەجاوزىكى زۆر گەورەو عىملاق و ئەوانەيە كە موئكى گشتىيە پىويست ناكا بەراستى ئەمە رىگە بدرى ئەم تەجاوزە گەورە لە سنورى تەقريبە ئەمە ئەوہى ئەمن باسى دەكەم (200) مەتر زياتر نىيە تەجاوزى زۆر گەورە كراوہ، ئەم بابەتەى ئىمە راستە تەنھا بۆ سنورى شارەوانى، بابلىين ناحيەكان و قەزاكان و مەركەزى پارىزگاكانە، بەلام تەجاوزە گەورەكە، دياردە گەورەكە، ئەوہيە كە لە دەرەوہى سنورى شارەوانىيەكان كە كراوہ، ھەقە بەراستى ئەم پەرلەمانەى ئىمە بىر لەوہ بكاوہ، چۆن مەالەجەى ئەم حالەتە ئەكەين؟ چۆن ئەم تەجاوزە گەورەى كە كراوہ لەسەر موئكى گشتى، بۆ نمونە ئەگەر زەوييەكە بۆ نمونە مەرەبى، ئەگەر زەوييەكە بۆ نمونە ھەر صنفيكى ديكە بىت، توانا تەجاوزىكى زۆر گەورەى لەسەر كراوہ، ئەم تەجاوزانە واى لىھاتووہ ئىستا بە نمونە مەدخەلى شارى وا ھەيە، مەدخەلى يەنى سنورى قەزاو مەدخەلى ناحيە و شارەكان ھەيە لەبرى ئەوہى ئەو مەدخەلە بكرى بە زانكوپەكى گەورە، زەوييەكە تەرخان بكرى بۆ دروست كردنى بيانايەك، بۆ نمونە لە سنورى ئەو ناحيە و قەزا، بەتايبەتى ئىستا ھاتوون مەدخەلى شارەكە بە شتى نا مەنتىق و نا مەعقول و ئەوانە لەراستيدا كراوہ، من نمونەيەكتان بۆ ئەھبىنمەوہ لە شارەزور بمبوره دكتۆرە

بەرپىز د. رېۋاز ڤائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

كاك شاخەوان دەستت خوشبى ئىمە پىشنيازەياسايەكى ترمان ھەيە تايبەتە بە چارەسەرکردنى ئەو تەجاوزاتانەى تر، بەلام بە تەمليك نا بۆيان تەمليك ناكرى، ئىسلوبىكى تر ھەيە كاتى نەھاتووہ كە كاتى ھات ئەو كاتە جارەسەرى ئەويش دەكەين، چونكە ئەمە سلسلەيەكە يەكەم جار ئەبى مەنى تەجاوز بەكى دواى ئەوہى موستەحە بۆى تەمليك دەكەى دواى ئەوہى موستەحەق نىيە ئەبى ئەوانيش موعالەجە بەكەين، چونكە ئەم ياسايە ھەموو مەالەجە ناكا دەستەكانت خوشبى زۆر زۆر سوپاس، كاك سيروان ڤەرموو.

بەرپىز سىروان فرج محمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لە ماددەى دوودا لە مەرجەكانى بەخاوەنکردن پىموايه زمانهوانى هەلەيه بە خاوەندارىيهتى كردن لەدواى ئەو ديسانەوه هاوړيم كاك مەم ئىشارەتى پييدا، هيوادارم لە هەموو شوينهكان خانووه زيدهرپوييهكان نيه، خانووه زيدهرپووهكانه، ديسانەوه لە شينىكى كه لە دووهدا نيشتەجى بوو بەكارهينهكان كه ئەلى ئەو بينايهى لەسەر زهوييهكه دروستكراوه بۆ مەبهستى نيشتەجىبوون بەكرابئين ئەويش زيدهرپوييهكانى بۆ چاكەن، ئاخىر شت پشتگيرى لە راي بەرپىز كاك عوسمان ئەكەم كه (120) رۆژ بۆ ئەو رپكارانهى كه بەكاريت بۆ تەمليك كردن و هاتوچۆ زۆر زۆر كەمە، ئينجا لە نيوان (160) رۆژ هەتا (180) رۆژ كارى باشە ئەگەر پشتگيرى لى بكرى، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رپواز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، كاك سەروان فەرموو.

بەرپىز سەروان محمد على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لە ماددەى دووهدم باسى ناحيه و بلئين قەزا و پاريزگا كراوه خۆى ئەوهى پەيوهسته بەو ياسايهوه ئەوهديه كه شوينى شارەوانى لى بيت، كەواتە ناوى كۆمەلگا گەرەكه ئيزافە بكرى، چونكه كۆمەلگای ئيمه ئيستا خۆم لە كۆمەلگای بەستۆرەم، بەلام ئەوهى شارەوانى لىيه گەرەكه ئەو ناوئەش ئيزافە بكرى، چونكى تەنها لە ناحيه و قەزا و پاريزگاكان شارەوانى نيه، ئيزافەى ناوى كۆمەلگەو ئەو شتانه بكرى وەكو پيشنيارىش پشتيوانى د. ريبوار دەكەم و پشتيوانى پيشنيارهكەى مام عوسمان دەكەم بەراستى (180) رۆژ گونجاوه بۆ ئەوه پيشنيارىى براى بەرپىز كاك سىروان پشتگيرى ئەويش دەكەم، چونكه خاوەندارىيهتى بيت جوانتر دەبيت لە خاوەن سوپاس.

بەرپىز د. رپواز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان

زۆر سوپاس، كاك چيا فەرمون.

بەرپىز چيا حميد شريف:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەو بابەتيا فيا بەحس كرن هاته بەحسن تەنها پشتەوانيا كاك عوسمانى و كاك سەروانى و د. ريبوار ئەكەم زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رپواز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر زۆر سوپاس، كاك كاروان فەرموون.

بەرپز کاروان عبدالرحمن عبدالله:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

له ماددهی دووهم له برگه‌ی یه‌که‌م، کاتیک ئەمه باس له‌وه ده‌که‌ین له‌وه ناوچانه دابیت که پێ ماستهر پلانی شاره‌کان بۆ نیشه‌جی بوون ته‌رخان کران، ئەمه دووباره‌ پهنگه‌ توشی گه‌رفتمان بۆ بکات، به‌شیک له‌ شاره‌کان تا ئیستاش ماستهر پلانیکی تۆکه‌م و کۆتاییان نییه‌ وه‌ ئەوه‌ خانووانه‌ی که‌ دروست کران به‌داخه‌وه‌ له‌ ده‌ره‌وه‌ی ماستهر پلانن، ئایا شاره‌وانییه‌کان چۆن ماستهر پلانیان تازه‌ داده‌ریژن وه‌ چۆنیه‌تی ئەوه‌ ماسته‌ریلانه‌ به‌شۆه‌یه‌که‌ وه‌کو جه‌نابت فه‌رموویت له‌ به‌رژه‌وه‌ندی خه‌لکی هه‌زار دابیت که‌ خانوه‌کانیان دروست کردوه‌، ناچار بکری‌ن به‌ تیکدانی، ئەمه‌ یه‌که‌م، دووهم برگه‌ی دووهم ئەوه‌ بینایانه‌ی له‌سه‌ر زه‌وییه‌که‌ دروست کراوه‌ بۆ مه‌به‌ستی نیشه‌جی بوون به‌کاربه‌ی‌نری، من پیموایه‌ ئەمه‌ به‌راستی قه‌تیس کردنه‌، چونکه‌ به‌شیک له‌ زه‌وییه‌کان نه‌کران به‌ بینا، به‌لکو کران به‌ شتی تر، ده‌کری ئەمه‌ دابه‌ریژری، پێش‌باز ده‌که‌م به‌م شۆه‌یه‌ی لێ بکری‌ت، ئەوه‌ بینایه‌ی له‌سه‌ر زه‌وییه‌که‌ دروستکراوه‌ ده‌کری بۆ مه‌به‌ستی جیاواز به‌کاربه‌ی‌نری به‌ مه‌رجیک له‌ چوارچۆه‌ی ریکاره‌کانی به‌خاوه‌نکردنی ماده‌کانی ئەم یاسایه‌ هاتبیت، ئەمه‌ فه‌قه‌ره‌ی دووهم، و له‌ برگه‌ی سییه‌م دووباره‌ توشی کیشه‌یه‌کی تر ده‌بین و وه‌کو ئەوه‌ی له‌ مادده‌ی یه‌که‌م بۆ زه‌وییه‌کان ئاماژه‌م پێ کرد، به‌شیک له‌ زه‌وییه‌کان نه‌کران به‌ خانوو، به‌لکو کران به‌ هه‌یکه‌ل، ته‌نها هه‌یکه‌لی خانووه‌که‌ ته‌واو بووه‌، لێره‌دا باس له‌وه‌ ده‌کا ئەوه‌ که‌سه‌ی به‌ کرداره‌کی نیشه‌جی ئەوه‌ خانووبه‌ره‌یه‌ هه‌موویان نیشه‌جی خانوبه‌ره‌که‌ نین، هه‌مانه‌ ته‌نها هه‌یکه‌لی دروست کردوه‌، پێش ئەوه‌ به‌رواره‌ی ئاماژه‌شی پیکراوه‌، بۆیه‌ وا پێویست ده‌کا باس له‌وه‌ بکه‌ین ئەم هه‌یکه‌لانه‌ چیان به‌سه‌ر دێ، ئەوه‌ کاته‌ دووباره‌ ئەگه‌ر ئەمه‌ له‌ یاسا‌که‌دا معاله‌جه‌ نه‌کری رهنگه‌ کیشه‌مان بۆ دروست بکا، له‌ لایه‌نی قانونییه‌وه‌ بۆ هه‌یه‌ته‌ی شاره‌وانی و کارگیری پارێزگاگانیش که‌ ده‌یان‌ه‌و‌یت خانووه‌کان تاپۆ بکه‌ن، ئەگه‌ر به‌راستی مه‌به‌ستمانه‌ که‌ له‌ مه‌صالحی خه‌لکی هه‌زار و فه‌قیر ئەم ولاته‌ بێ ده‌بیت بیر له‌وه‌ بکری‌ته‌وه‌ که‌ هه‌یکه‌له‌کانیش له‌ یاسایه‌که‌دا ئاماژه‌یان پێ بکری‌ت و حیگایان بکری‌ته‌وه‌، و زۆر سوپاس.

بەرپز د. ریواز فایق حسن/ سەرۆکی پەرلەمان:

به‌لی کاک لقمان فه‌رموو.

بەرپز لقمان حمد حاجی:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

له‌ مادده‌ی دوو خالی یه‌که‌م، خانووه‌ زیده‌رۆییه‌کان بکری‌ته‌ زیده‌رۆ، وه‌کو پێش‌تریش کاک مه‌م ئیشاره‌تی پێدا ئەمه‌ راست بکری‌ته‌وه‌، له‌ برگه‌ی دووهم بینا عاده‌ته‌ن بۆ کاری بازرگانی و شتی وا به‌کارده‌ی، بۆیه‌ بینا بگۆری بۆ خانوو و، پشتیوانی بۆچوونه‌که‌ی کاک عوسمان ده‌که‌م که‌ داوای کرد بکری‌ته‌ (180) رۆژ، فعله‌ن (120) رۆژ موده‌یه‌کی که‌مه‌ وه‌ هه‌روه‌ها بۆ له‌ برگه‌ی شه‌شه‌م بۆ ناوه‌ندی پارێزگاگان (200) مه‌تر کافیه‌،

بەلەم بۇ قەزا و ناحىيەگان ئەم رېژەبە لە سى سەد بۇ چوار سەد زياتر بکرى تا سى سەد، بەلەم ناحىيەگان بکرىتە چوارسەد و، زۇر سوپاس.

بەرپىز د. رېواز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى كاك ديارى فەرموو.

بەرپىز ديارى انور حمە رحيم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لە كاتىك كاتت دابنى، يعنى زۇربەى ئەو سەرنج و تىبىنيانە گوترا، ناشمەوى هەندىكيان دووبارە بکەمەو، بەلەم لە برگەى يەكەم دا خانوو زىدەرۆييەكە بکەوئتەو سەنورى شارەوانىيەگان و لەو ناوچانەدا بەپىي ماستەر پلانى شارەگان بۇ نىشتەجىبوون تەرخان كراون، ئەو هەندىك لەو ناوچانە بۇ نمونە دەرەو سەنورى شارەوانىيەگانىش، بۇ نمونە ئيمە لە شارى سەلیمانى و مەلا داودەو هەندى شوينى دىكەمان هەيە كە خوى بەشىكى زۆرى زىدەرۆييەگان لەو ناوچانەدا كراون، بۇيە پىويست دەكات دەرەو سەنورى شارەوانىيەگانىش، خالى دووم ئەو سەنورى من بەلامەو سەيرە بۇ نمونە ئەو بينايەى لەسەر زەويە دروست كراو بە مەبەستى نىشتەجىبوون بەكار بەينرى، بەلەم شوينىكى زۆر هەيە بۇ نمونە هەر لەسەردەمى رۇيمى پيشو، ئەمانە گەرەكن ئەم گەرەكانە بۇ نمونە دوكانى تىدايە و ئەمانە ئامرازن بۇ ژيانکردن، يعنى دەكرىت بۇ نمونە ئەگەر لەو شوينانەيا چەند دوكانىك، ئەگەر ئەم دوكانانە مەسیرەكەيان چى لى دى وە چۆن تاپۆ دەكرىت، ئەكرىت بۇ نمونە ئەم شوينانە دوكان و ئەو شوينانەى كە پىداويستى رۇزانەى ئەو ھاوالتیانەى ئەو ناوچانەى تىيان نەبىت؟ ئەو ببورە برگەى چوارەم داواكارىەكە بەپىي حوكمەگانى ئەم ياسايە كە لە ماوہى (120) بەهەمان شيوە من پشتيوانى ئەو ھاوړييانەى پيش خۆم دەكەم كە (120) رۇژ كەمە و داوادمەكە يعنى هەندىك جار بۇ نمونە بەهوى قەيرانى دارايى يان ئەو خەلكانە خەلكى كەمدەرامەت و هەژارن، رەنگە نەتوانن لەو ماوہىدا ئەو پارەيە يان ئەو رىكارە ياسايانە بگرنەبەر بۇ نمونە با لەماوہى سالىكا بىت، سالىك مۆلەتيان بدريتى هەم بۇ كارناسانىش، بۇ نمونە بۇ لۆد دروست نەبى لەسەر دامودەزگاگان و ئەو شوينە پەيوەندىدارانەى كە مامەلەى ھاوالتيان و ئەو رىكارە ياسايانە تىئەپەرىنى و زۇر سوپاس.

بەرپىز د. رېواز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

زۇر سوپاس، كاك جەلال فەرموون.

بەرپىز جلال محمد عبدالله:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان

زۇر سوپاس ولە من تىبىنيەكە لەسەر برگەى دووم هەيە، نووسراو ئەو بينايەى لەسەر زەويەكە دروستكراو بۇ مەبەستى نىشتەجىبوون برادەران زۇر باسيان لى كرد، بەلەم ئىستا لە گەرەگانى بۇ نمونە لە شارى ھولير ئۆتۆماتىكەن شەقامەكە بوويە بازرگانى، بوويە تجارى، ئى باشە ئەو چ بكا مەسەلەن بۇ

نمونه ئىستا ئەمن دەزانم دوپنى ئىوارى خۆم لەگەلپان قسەم کرد پېش ئەوۋى دەيانزانى ئەورۇ نىقاش دەكرى شەقامەكە ماستەر پلانى نوئى بۆيتە بازرگانى، ئى بىناش بوو، ئىستا شەقامە ئۆتوماتىكىەن بازرگانىيە ئەدى چ بكات ئەوۋە با بلىين بۆ نمونە، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رېواز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، كاك حاجى سەفین فەرموو.

بەرپىز حاجى سەفین اغا عمر:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لە برگەى شەشەم ھاتووە كە لە ناوەندى پارىزگا و ناوەندى قەزا و ناوەندى ناحىيەكان ديار كراو، ئەمەش تەنھا ناو ئىدارەكان دەگرىتەو، كەواتە گوند و كۆمەلگا ديار نەكراو، بۆيە پېشنيار دەكەم لە جياتى ناوەندى ناحىيە، بكرىتە ناوەندى ناحىيە و گوند و گۆمەلگايەكان و لە سنورى شارەوانىيەكان.

بەرپىز د. رېواز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، شيرين خان فەرموو.

بەرپىز شيرين امين عبدالعزيز:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بۆ برگەى دووھە لە ماددەى دووھە، بە حوكمى ئەوۋى لەم پېشنيازى ياسايەدا زەوى بازرگانى لى بەدەر كراو، بۆيە پېشنياز دەكەم ئەو خانووە لەسەر زەوييەكە دروست كراو، تەنھا بە مەبەستى نىشتەجىبوون بەكارىيەنرىت، لە برگەى چوارەم پشتگىرى لەو بەرپىزانە دەكەم كە پېشنيازيان كرددوۋە ماوۋەكە درپىز بكرىتەوۋە بۆ ماوۋە (180) رۆز.

بەرپىز د. رېواز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس كاك مەلا ناصر.

بەرپىز عبدالناصر احمد على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

تەبەعنە لە ماددەى دوو برگەى يەك، زيادەپرۆۋى بكەوئتە سنورى شارەوانىيەكان لەو ناوچانەى كەوا بەپىي دەسلەلتى شارەوانىيەكان خانوويان بۆ تەرخان كراو، تەبەعنە خالىكى گرنگ ھەيە باس نەكراو ئەويش ئەوھەيە زۆر پېشمەرگە و كەمئەندام و كەسوكارى شەھيدان لە يەك زەوى، لە دوو زەوى زياتريان وەرگرتو، بەلام كە فرۆشراو ئەم زەوييانە كراو بە خانوو، ماوۋە چەندىن سالە ئىستا ئەوانەش تاپو ناكرى، بەراستى ئەبى رىگە چارەيەكيش بۆ ئەوانە بدۆزرىتەو، كەوا ئەو كەسانەش، كەوا زەوييەكانيان بۆ تاپو بكرى يان بە نرخىكى گونجاو بۇيان دابىرى ھەتاكو زەوييەكانيان تاپو بكەن و بتوانن مامەلەى كرىن و فرۆشتنى پيوە بكەن، سوپاس.

بەرپز د. رېواز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، سەرچنار خان فەرموو.

بەرپز سەرچنار احمد محمود:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە خالى يەكەم تيبينى من ئەوويە، كە خانووە زيادەرۆيىيەكە بکەويته سنوورى شارەوانىيەگان و لەو ناوچانە دەبى بەپي ماستەر پلانى شارەگان بۆ نيشتهجى بوون تەرخان گراون، ئيزافەيەكى بۆ بکرى ماستەر پلانى راستينراوى شارەگان، چونکە ئەگەر ماستەر پلانىشيان هەبى، ئەگەر موصەدەق نەبى لە وەزارەتەو، ئەو ئەو ماستەر پلانى قابىلى ئەوويە كە گۆرانكارى تيا بکات، ئەصل وايە ماستەر پلانىكە راستينرايىت، ئەمە خالىكى ديش ئەووى بۆ زياد بکرى كە هەنى پاريزگا، بۆ نمونە پاريزگاى هەلەبجە تا ئىستا ماستەر پلانى نيىە، يەنى معقول نيىە ئيمە ئەمرو ياسايەك دەرکەين پاريزگايەك لە پاريزگانى كوردستان كە پاريزگاى هەلەبجەيە بيەش بى لەم ياسايە لە سودمەند بوون لەم ياسايە، لەبەر ئەو بۆ چارەسەر کردنى کاتى ئەمە ئەتوانين بلين ماستەر پلانى راستينراو يان نەخشەى وردەکارى شارەگان، چونکە وەکو ماستەر پلانى نيىە هەلەبجە نەخشەى وردەگاى هەيە بۆ ئەووى سودمەند بى ئەويش يەنى بى بەش نەبى لەمە دەتوانيرى ئەو ئيزافەيە بۆ بکرى، خالى دووم لە ئەويىنايە بکرى بە خانو ئەگەر نەشکرى بە خانو ئەمە بۆ ئيزافە بکرىت ئەو بينايەى لەسەر زەويەكە دروستکراو تەنها بۆ مەبەستى نيشتهجيون بەکار بى، نەك بۆ کشتوکالى و پيشەسازى و بازرگانى بۆ ئەووى تايبەت بى بە نيشتهجيونەو، خالى سيىەمئەو وشەيەى خانوبەرە پيشتر باسەم کرد وتم بکرىتەو بە خانوو، خالى چوارەم داواکاريەكە بەپي حوکمەگانى ئەم ياسايە حوکمەگانى ئەم ياسايە زۆر دووبارە ئەبيتەو تەحصيل حاصلە و لابرېت باشتر، خالى پينجەم هيچ ئيزافەيەكە نيىە، خالى شەشەم بەهەمان شيو، خالىكى تر زياد بکرىت نابيت كەسى زيادەرۆکەر پيشتر سودمەند بيت لە دەولەت يان وە هيچ مولکيىكى نيشتهجى بوون بەناويەو نەبى، چونکە ئەم ياسايە بۆ چارەسەرى ئەو کەسانە دانراو کە خانويەکیان هەيە بە زيادە ئەگەر پيشتر ئەو مولکيىكى هەبيت يان سودمەند بوويت هيچ پيوست ناکات بەلگو ئەبى بگەرينەو بۆ ياساى ژمارە (3)ى سالى 2018 و زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، كاك هيقيدار.

بەرپز هيقيدار احمد سلمان:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پيش ئەووى قسە بکەم كاك مەم باسى کرد وتى كە چومە دەرى و هاتنە دەريى جەنابى سەرۆكى پەرلەمان باسى مەزرەعەگان کردوو، ئەمە ليرە بلين بۆ عەدالەتى و جياوازی نيوان دادپەرورەرى و نا دادپەرورەرى، و ابزانەم هەموو برادەران لەگەل من لەگەل جەنابت هاوپرلين لەسەر ئەمە، مەعقول نيە تۆ ئيمە پيى ئەلین

مەزىرەكەكان چەند خەلك ھەن بە چەند دۆنم خانوى تېدا دروست كىردوۋە كىبراىيەكى فەقىر بانگى بىكە بۇ خانوۋەكەت تاپۇ بىكەى ئەۋەى كە مەزىرەكەى دروستكىردوۋە بەچەند دۆنم خانوى ھەيە كارەباى بردوۋە مەزىرەكە ھەيە يەك دەبلى كامىل لەناۋ مەزىرەكەكەى خۇى داناۋە پارەى كارەباش نادا، يەئنى پارەى كارەبا نادات ئى ئاۋىش نادات خانوۋەكەشى ھەيە

بەرىز د. رېۋاز فايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

ئەم باسە پەيۋەندى بە مەرجەكانەۋە چىيە؟.

بەرىز ھېقىدار احمد سلمان:

بەرىز سەرۋكى پەرلەمان.

من لە ماددەى دوۋەم بىرگەى شەشەم، داۋا دەكەم جگە لەمانەى كە ئەۋەندە مەترانە زىاد بىكىتن ئەۋانىش داخىل بىكىتن، ئەۋانىش پارە بىدەن ئەمەش داھاتە بۇ حكومەت دەگەرىتەۋە ۋە ئەۋانەش دەبىتە ياسا ۋە ئەۋ كارەباى كە بە قاچاغ بىردىۋانەتەۋە بۇخۇيان ئەۋىش دەبىتە داھات بۇ حكومەت ئاۋەكەش ئەبىتە داھات بۇ حكومەت ئەۋىش ۋەكو خەلكى تر ۋەكو دادپەرۋەرى با پارەكەى خۇى بداتن بۇ كىبراىيەك تەنىا خانوۋەكە ھەيە لەسەد دوۋسەد مەترى پارەى بدات ئەۋى بە دۆنم مەزىرەكەى دروستكىردوۋە بۇ خۇشى ئەۋ پارە نەداتن ھەر پارەكەش بۇ بىمىنىتەۋە ۋە ھەم كارەباكەشى بىرواتن بە بەلاش زۆر سوپاس.

بەرىز د. رېۋاز فايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

ئەۋ زەۋانە كە باخى لەسەر كراۋە ئەم پىشنىازە ياسايە بە ھىچ شىۋەيەك ناىگىرىتەۋە، خۇ ئەگەر بىرپار بەدەين چارەسەرى باخەكان بىكەين رەنگە تەملىك نەبى، رەنگە ئىجار بى ۋ بەپارەيەكى زۆر زىاتر بى، لەبەر ئەۋەى ئەم پارە كەمەى كە ئىستا ئىرە داماناۋە بۇ خەلكى فەقىر ۋ ھەزار معيارىك نىيە بتوانى بەسەر باخەكاندا جىبەجىبى بىكەين، چونكە بەس خاۋەن پارەكان دەتوانن باخ بىكەن، ئەتوانن ئەندامانى بەرىزى پەرلەمان لە خولى پىشۋى پەرلەمانى كوردستان، خولى چوار پىشنىازە ياسايەك ھەبوۋ ئەۋ پىشنىازە ياسايە جارىكى تر داربىرئەۋە ۋە جارىكى تر پىشەكەشى بىكەنەۋە ۋە بە رەزامەن ۋ بە راپوئىز لەگەل حكومەتى ھەرىمى كورستان چارەسەرى باخەكان دەكرى، بەلام نەك بەم پارە رەمزىەى كە ئىستا بۇ ئەم پرۇزەيە دانراۋە، كاك حكمت فەرموۋ.

بەرىز حكمت محمد عبو زىد:

بەرىز سەرۋكى پەرلەمان.

پىشنىازە كاك سەركەوت دكەم، ۋ ئىزافەيەكەيش من ھەى بەراستى، سەر پىشنىازە كاك سەركەوت زىدە بىكەم، ئەۋ زى ئەۋە، ئەۋ خانوۋىە كو ژ لايى حوكمەتا بەئسىا ھاتنە رووخاندن، ھەندەك خانىيەت ھەى ھاتىنە رووخاندن ۋ پىشى ھەنگى حكومەتى جىيا ۋاخانىيەتە كرىنە ۋەكى حەدىقە ئان جىيەت عام، ژ بەر ھەندى پىشنىازە دكەم كو خانىيەت ھاتىنە رووخاندن ۋەكو حوكمەتى بۇ مەبەستەكا ترى يەئنى عنوانى ۋە ھاتىنە گۆھۇردن، بىنە قەرەبوۋ كرن زەۋىەكى بدەنى چوئكو..... .

بەرپىز د. رېۋاز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

كاك حكمت ئەۋە لەناو مەرجەكان نىيە، دواتر لە شوپىنىكى تر جەنابت دەتوانى پېشنيارى بگەى، هيچ پەيوەندى بە مەرجەكانەۋە نىيە، دروستە بەلام بۇ ئىرە نايىت، سوپاس، كاك سعید فەرموو.

بەرپىز سعید مصطفى تەتەرخان:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من جيا لەۋەى كە پشتگىرى لە پېشيارەكەى كاك سفىن دەكەم، لە برگەى شەشەم، بەپىي مەفھومى برگەى شەشەم، كە دەلى ناۋەندى ناحىيەكان كەۋاتە بەس مەركزى ناحىيەكان دەگرىتەۋە، گوند و كۆمەلگاكە ناگرىتەۋە، لە برگەى دوووم باسى لەۋە دەگرىت كە بەپىي ماستەر پلان بىت، ئەگەرە بەپىي ماستەر پلان بىت كۆمەلگاكە گوند و كۆمەلگاكە تەۋەنەتە ناۋ ماستەر پلان، بۆيە حەقە ناۋى گوند و كۆمەلگاكەنىش تىدا بىت، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەلام كۆمەلگاكە زۆربەيان ناحىەن، و لەناو ماستەر پلانىش، بەس قابىلە بۆئەۋەى مناقشە بكرىت، فەرموو.

بەرپىز سعید مصطفى تەتەرخان:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بۇ نمونە كۆمەلگايەك ۋەك پىرزىن، كۆمەلگاكە گوندى لە چاردەۋرە ۋەك كەرك و زازا و كەلەكىن و ئەۋانە گوندن، كەتىنە ناۋ ماستەر پلانىشە و تەجاۋزى زۆرى تىدا كراۋە، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى سوپاس، سەلى خان فەرموو.

بەرپىز سلمە فاتح توفيق:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتيوانى لە قسەكانى كاك كاروان و كاك لقمان و ھەروەھا سەرچنار خان دەكەم، و پېشنيارەكانى كاك عوسمانىش بكرىتە (180) رۆژ ۋە من پېشنياردەكەم لە كۆتايى خالى چوارەم ماددەى دوووم كۆتايى ئەۋەى دەلى دواى (120) رۆژەكە، ئەگەر بكرىتە (180) رۆژ لەكۆتايىكە بنووسرىت دواى ئەۋ وادەيە كار بە ياساى ژمارە (3) ى سالى 2018 دەگرىت، چونكە ئەم ياسايە بۇ رىگرى كردنە لە زيادە رۆيى، پىم باشە لىرە بە روونى بخرىتە ئىرە بۇ ئەۋەى بەرچاۋ روونىكە ھەبىت بۇ ئەۋ كەسانەش كە لە دواى ئەۋ وادەيە زيادەرپۆيىەكان راگرىت، سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك رزگار فەرموو.

بەرپىز رزگار محمد محمود:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (2) برگەى شەش كە دەلى بۇ پارىزگا دوو سەد مەتر زياتر نەبىت بۇ قەزا (250) م و بۇ ناحىەش (300) م بىت، لە راستىدا ھەندىك ناحىيە ھەيە ئىستا ژيانىان لەسەر كشتوكالى و ئاژەلدارىيە، بە نمونە باسى ناحىيەى سەر قەلا بکەين ئەوان ئىشيان ھەموو ئاژەلدارى و زراعتە رەنگە لە (200) م ئەوانە نەتوانن ئەو كارە ئەيکەن ئىستا بکرى، بە نمونە قەزای قەرەداغ ئەوان سەرقالى ئىشى كشتوكال و ئاژەلدارىن، ھەر لە ماددەى (2) برگەى (5) زياتر نەبى لەيەك پارچە زەوى، من وابزانم بۇ ھەندىك ناحىيە پارچە زەوى كەمە، يەنى رەچاوى ئەو بەكرىت كە ھەندىك ناحىيە ئىستا، بەلى ناحىيە، بەلام ئىشى زراعت و كشتوكالى تىدا دەكرى، من پىشنيار دەكەم بۇ قەزا (350) م و بۇ ناحىيەش بکرىتە (500) م، سوپاس.

بەرپىز د. رىواز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك د. اسماعيل فەرموو.

بەرپىز د. اسماعيل على طە:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من چەند تىبىنيك ھەنە، يەك / ماددەى (2) (يەكەم) منىش لەگەل ئەو دەم ئەو زىادە بکرىت كە خوشكا سەرچنار گۆتى يان نەخشەى وردەكارى شارەكە، چونكە زۆر جيگا ھەنە ناكەونە ناو ماستەرپلاندا، دوو / ئەو بينايە بویتە خانى لەسەر زەويەكە دروستكراوہ تەنھا بۇ مەبەستى نىشتەجىبوون بەكاربەيت نە بەمەبەستى كشتوكالى و پىشەسازى و بازرگانى، ئەمە روحي ئەو شتە تحقيق دەكا جەنابت وتى، ئەمە بۇ ھارىكارى كردنە بۇ ھەژاران، با كەس بەناوى كشتوكال و پىشەسازى ئەو شتانە بۇ نەكرىتن، ماددەى (7) ھەز دەكەم زىاد بىت، بەم شىوہيە نابىت، كەسى زىادەرۆكار پىشتر لە دەولەت سوودمەند بىت، ھىچ مولكىكى تىشى نىشتەجىبوون بە ناوى نەبىتن، تا ئەو ھەش بىتە رىگا گرتن، چونكە مولكى ھەيە و دەچى تجاوزىش دەكا سوودمەندە و تجاوزىش دەكان، واتە نە سوودمەند نە ئەوى مولكى ھەيە، سوودمەند بن لەم قانونە، سوپاس.

بەرپىز د. رىواز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، خدیجە خان فەرموو.

بەرپىز خدیجە عمر طە:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من بەس لەرووى شكليەوہ تىبىنيك ھەبوو، كاتى خوشى ئامازەم پىدابوو ئەو دوو مەرچەى ئاخىرى پىنجەم و شەشەم، بکرىتە سىيەم و چوارەم، ئەوانى تىشى ئۆتوماتىكەن سىيەم و چوارەم دەبنە پىنجەم و شەشەم، پىموايە بەم شىوازە زياتر دەگونجىت دارشتنەكەى، سوپاس.

بەرپز د. رېواز فايق حسن / سەرۆکی پەرلهمان:

سوپاس، كاك زانا فەرموو.

بەرپز زانا مەلا خالد:

بەرپز سەرۆکی پەرلهمان.

له برگه‌ی یه‌که‌م له مادده‌ی دووهم، پشتگیری پيشنیاره‌که‌ی گولستان خان و كاك حاجی سفین ده‌که‌م که گونده‌کان زیاد بکړین، چونکه ئه‌وانیش شوینی نیشته‌جی‌وونن، ئه‌گەر ئیمه وانه‌که‌ین رهنه‌گه ته‌ئسیر بکاته سهر ئاوه‌دانکردنه‌وه و ئاوه‌دانی گونده‌کانمان، ئه‌مه کاریکى باش نابیت، له برگه‌ی دووهمدا پشتگیری رایه‌که‌ی كاك د. رېبوار ده‌که‌م، هم بینایانه بکړیته خانوو له‌رووی زمانه‌وانییه‌وه، له برگه‌ی سییه‌م ئیمه له مادده‌ی پيشوتريشدا پشتگیری پيشنیاړیکى كاك سهرکۆمان کرد، که ئه‌وانه‌ی واسته‌یان نه‌بووه خانوو‌که‌یان لى رووخیندراوه، له‌کیدا جی ده‌که‌نه‌وه؟ له‌و برگانه‌دا، له‌م مادده‌یه‌شدا كاك کاروان پيشنیاړی کرد هه‌ندیکیان رهنه‌گه به هه‌یکل به‌جی‌ماوه و هه‌ندیکیان رووخیندراون له‌مه‌دا شوینی بکړیته‌وه، چونکه رهنه‌گه له‌م برگه‌یه‌دا بتوانین شوینی بکه‌ینه‌وه، و ئه‌وانیش تییدا سوودمه‌ند بین، سه‌بارت به‌ ماوه‌که ئیمه ده‌بی حسابی نه‌وه بکه‌ین لودیکی زور ده‌خینه سهر یه‌که کارگی‌رییه‌کان و شاره‌وانییه‌کانی په‌یوه‌ندی‌دار له‌پاش دهرچوونی ئه‌م یاسایه، بویه (120) رۆژ یه‌کجار که‌مه، به‌رای من ده‌بی ماوه‌که زیاد بکړیت بۆ ئه‌م مه‌به‌سته و پشتگیری له‌ پيشنیاره‌که‌ی كاك عوسمان ده‌که‌م که بکړیته (180) رۆژ، له‌هه‌مان برگه‌دا ئامازه‌ کراوه به‌وه‌ی له‌ دیری کۆتایی ده‌لی برگه‌چوارهم، به‌جۆرێک سهرجه‌م زانیاری و به‌رنامه‌ی پشت راستکردنه‌وه‌ی خاوه‌نداریه‌تی له‌خۆ بگړیت، ئایا خاوه‌نداریه‌تی مه‌به‌ستی له‌ جییه؟ خۆی ئه‌مه ئه‌م یاسایه دهرده‌که‌ین چونکه ته‌جاوزه و له‌ ئه‌صلدا ته‌جاوزه که‌واته خاوه‌نی نییه، ئه‌گەر ئه‌م وشه‌یه‌ی تیدابیت به‌رای من ده‌بیت که بگه‌رپینه‌وه ئه‌وه‌ی رهنه‌گه که‌سیک زه‌وی کشتوکالی هه‌بیت به‌ هه‌زار دۆنم، به‌ (100) دۆنم پارچه‌ پارچه‌ی کردبیت، ته‌نها ئه‌و ئه‌و به‌لگه‌ی له‌لا بیت که ئه‌و خاوه‌نیه‌تی، ئه‌و خه‌لکه هه‌ژاره‌ی که‌ چوو زه‌ویه‌که‌ی به‌پاره‌ کړیوه، ئیستا خانووی له‌سهر دروستکردوو له‌و کاته‌دا ئه‌و نابیت به‌لگه‌یه‌کی خاوه‌نداریه‌تی، بویه پیم وایه ئه‌و وشه‌یه زیاده چونکه خۆی له‌ ئه‌صلدا ته‌جاوزه، له‌ برگه‌ی شه‌شه‌مدا باس له‌ رووبه‌ره‌کان ده‌که‌ین، (200م، 250م، 300م)، من پيشنیاړ ده‌که‌م له‌م برگه‌یه‌دا بگه‌رپینه‌وه ئه‌صلی پيشنیاړی یاساکه‌ی پيشوو، که باس له‌وه ده‌کات تاوه‌کو (500م) تاپۆ ده‌کړیت به‌لام باقییه‌که‌ی ئه‌گەر له‌ سه‌نته‌ری پاریزگاگان بوو (200م) تاپۆ ده‌کړیت و ئه‌و باقییه‌ی که‌ ده‌مینیته‌وه تاوه‌کو (500م، 300م) به‌ سه‌ری ئه‌و رۆژه بیت که له‌ ناوچه‌که‌دا هه‌یه، چونکه ناکړیت ئه‌گەر که‌سیک ئیستا له‌ فه‌زایه‌کدا (400م) ی ته‌جاوز کردبیت، (100م) جی لى ده‌که‌یت، بۆ ئه‌وه‌ی ببیت به‌ داها‌تی حکومه‌ت، (300م) به‌و نرخه‌ی ده‌ستنیسانی ده‌که‌ین و (100م) به‌و نرخه‌ باقییه‌ بیت که‌ نرخى رۆژه‌که‌یه و نرخى خه‌ملاندنه‌که‌یه له‌ سنووره‌که، زور سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك مەلا عوسمان فەرموو.

بەرپىز عثمان على سمايل:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

يېمە وايە بەداخەوۋە لە لىژنەكان ھەندىك ھەلەى زمانەوانى زۆر دەبىندى، ئەوھش لەسەر ئەساسى ئەوھىيە كە تايبەتمەندى نەبوو، يان ئەو راويژگارە بەرپىزانە نەيانتوانىيوە ھەستىن بە ئەداى كارەكانيان ئەوھىيەك، دوو / ...

بەرپىز د. رېۋاز فايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

نابىت ئىمە قسە لەسەر يەككە بكەين كە خۆى لەناو ھۆلەكە حزورى نىيەو ناتوانىت دىفاع لە خۆى بكا، بەرپىزان راويژكاران بەس ئىمە ماندووويان دەكەين ئىشيان پى دەكەين، قسە لەسەر ماددەكە بكە بە ديارىكراوى.

بەرپىز عثمان على سمايل:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

باوەر بكە سەدان كەس تەشھىرى پى كىردوووين بەس لەسەر بەروار و مېژوو، يەعنى ھەندى شت ھەيە با ئىمە راستيان بكەينەو، ماددەى (2) فەقەرەى دووم كە باس دەكا عەفوو بەشى دوومى كە دەفەرموو بە نىشتەجىبوون، وەك كاك جەلال باسى كرد ئەگەر ھاتوو دووكانىكى ھەژارى بوو، يان ماركىتتىكى بچووك خۆى دروستى كىردبوو، يان ئەو گوندانەى كەوا لە نىك شارن تەجاوز نىيە، بۆ ئىمە پارەبىيان لى وەرگىن و بەناوييان بكەين، بۆ نمونە مەسكەرى ئىرە مظفر رەشكىن ھەيە لەناو شارە، ئەگەر بەيانى كورىك لەگەل بابى خانوويەكى كىردوو بە حسابى تەجاوزى بۆ بىرى و پارەى لى بستىندى و بەناوى بىرى، ئەگەر وشەى تەجاوز بىرىت بە بەكارھىنانى زەوييەكە پىموايە گونجاو تر دەبى و، سوپاستان دەكەم.

بەرپىز د. رېۋاز فايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

زۆرسوپاس، بەگەرمى بەخىرھاتنى بەرپىز شارەوانى و گەشتوگوزار كاك ساسان دەكەين، ھەرودھا بەخىرھاتنى بەرپىز د. قالا وەزىرى ھەرىم بۆ كاروبارى پەرلەمان دەكەين، شنۆ خان فەرموو.

بەرپىز شنۆ اشقى عبداللە:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

من پشتىوانى لە قسەكانى كاك عوسمان و كاك كاروان و كاك لوقمان و خاتوو سلمى دەكەم، سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

زۆرسوپاس، د. شىركۆ فەرموو.

بەرپز شىركۆ جەودەت مصطفى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

لەراستىدا پېشنيار و داواكارى جوان کران، پشتگىرى لە زۆربەييان دەكەم، بەلام ھەول ئەدەم پشتگىرى لەوانە بکەم كە دووانن، بۇ ئەوەى بېەن بە (3) دەرئەنجام جىگىر بکرىن لە راپۆرتى داھاتوو و بۆ کۆبۆونەوہى داھاتوو، سەبارەت بە ماددەى (2) بېرگەى يەكەم كە باس لە ماستەر پلان دەکا، ئەو ئىزافەيە كە داواکارا تەبەعن داخووزيەکان بەتايبەت ھى مامۆستا ھلز و سەرچنار خان و د. رېبوار لەگەل د. ئىسماعىل پشتگىرى دەكەم، بەو شىوہيەى كە باسيان کرد، مەسەلەى ماستەر پلان ئەگەر نەبىت بەدیلەكەى نەخشەى وردەكارى، بەلام نەخشەى وردەكارى كە واقع حالى ئەو شوینەيە ئىستا بۆ نمونە ھەلەبجە ماستەر پلانى نيیە، ئاكرى ماستەر پلانى نيیە، ئىستناد دەكرىبۆ نەخشەى وردەكارى، نەخشى وردەكارى باسى موستقبەلى تىيا نيیە، يەئنى پلان نيیە، لەبەر ئەوہ ئەبى ئەوہى بۆ زياد بکەين كە بلىين يەئنى بېرگەى يەكەم ئەگەر شوپنیک ماستەر پلانى نەبوو ئەوا نەخشەى وردەكارى بۆ بەكاردیت تا ماستەر پلانەكەى تەواو دەبىت، يەئنى ھەر دەبى ئىلزامى بکەين بەوہى كە ماستەر پلانى تەواو بىت لە كاتى خوئى، سەبارەت بەم ياسايە من تەئىدى قسەكەى جەنابت دەكەم، ئەگەر وريا نەبين ئەم ياسايە رىك مەقصدى پىچەوانە دروست دەکا و پشتگىرى ئەوانە دەکا كە زىدەرۆييان کردووہ و بە باخ و ئەرزى زۆرييان داگىر کردووہ، ئىستا بەم ياسايە ئەگەر وريا نەبين بکرى بەناوويانەوہ بەو مەساحاتانەى كە باس كراوہ، بۆيە لە بېرگەى دووہم با وای لىبىت كە ئەو خانووەى لەسەر زەوييەك دروستكراوہ تەنھا بەمەبەستى نىشتەجىبوون حەصرى بکەين بە نىشتەجىبوون، نەك كشتوكالى و پىشەسازى و بازرگانى بەكاربەيندريت، يەئنى ئەمە ئىتر رىگى دەکا كە ئەم ياسايە كە مەقصدەكەى روھەكەى بۆ چارەسەرى ناچارى زىدەرۆيى بۆ نىشتەجىبوونە ئەوہ ئەھىنيتە دى، وە بۆ ئەوہى ئەم ياسايەش نەبىتە مايەى زيادە مولكى ھەندىك كەس كە دەولەمەند ئەبن پى، لەبېرى ئەوہى كە ئىمە كىشەى نىشتەجىبوون و ناچارى بۆ زىدەرۆيى چارەسەر بکەين، پىويستە ئەوہ بکەينە بېرگەى حەوتەم كە ئىزافە بکەين بەبروای من، كە بلىين نابت كەسى زىدەرۆكار پىشتر سوودمەند بووبىت لە دەولەت، وە ھىچ مولكىكى ترى نىشتەجىبوونى بەناو نەبىت، چونكە ئەگەر ئەمە بکەين، ئەو كاتە زەمانەتى ئەوہ دەكەين كە ئەمە بۆ دەولەمەندبوون بەكار نايەت، بەلام ئەگەر ئەمە نەكەين ئەوكات تەبىعى دەبى كە كەسىك بروات زەويەكى زىدەرۆ داگىر بكات وە دەرئەنجام ئىزافەى بكات بۆ مولكەكانى خوئى بەپىچەوانەى روھى ئەم ياسايە بۆ زىدەرۆيى ناچارى بۆ ھەزار و كەم دەستەكانە دەمانەوى بەكارى بېھنين، سوپاس.

بەرپز د. رېواز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك ھىرش فەرموو.

بەرپز ھېرش حسن حمد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

زۆربەى قسەگانى من كرا، بۆيە پشٹیوانى له پشٹیيارى كاك عوسمان و كاك كاروان و كاك لوقمان و كاك مهلا ناسر و سهلا خان دهكەم به نسبت ئەو راپه‌ى كه به سه‌بارەت به ماسته‌رپلانى شاره‌كان من پششنيار دهكەم كه مەرجه ماسته‌رپلان لاپيرى له زياده‌رۆيه‌كان له‌بەر ئەوه‌ى زۆربەى زياده‌رۆيه‌كان له كاتيكدا كراون كه شاره‌كان ماسته‌ر پلانيان نه‌بوه ياخود تا ئيستاش نيانه.

بەرپز د.رېواز فايق حسن/سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس كاك موسليم، ليرە نيه‌، به‌لى كاك جه‌لال فه‌رموو.

بەرپز جه‌لال محمد امين:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

والله من ئەو بابەته‌ى كه ويستم باس كرا و پشٹیوانيشى هه‌يه بۆيه سوپاستان دهكەم تهنه‌ا دهمه‌وى يه‌ك روونكردنه‌وه‌يه‌ك بدهم له‌سه‌ر وه‌كو ليژنه‌ى ياساى له‌سه‌ر ئەو ماوه‌ى كه هه‌نديك له برا بابليين ئەندام به‌ريزه‌كان پششيان كه‌م بوو سه‌د و بيست رۆژ دهمه‌وى تهنه‌ا ئەوا ئاگادارين ئەو سه‌دو بيست رۆژه تهنه‌ا بۆ ته‌قديم كردنى ته‌له‌به‌، واتا داواكاره‌كه پششكەش ئەكه‌ى له‌مادده‌ى نۆيى ئەم ياسايه‌ ئاماژه‌ى پيدراوه كه تا ماوه‌ى سى (3) سال دوتوانيت يه‌عنى كه ته‌له‌به‌كه‌ت ته‌قديم كرد تا ماوه‌ى سى (3) سال دوتوانيت كه بۆت گونجا پاره‌كه واصل بكه‌ى و ئەو پاره‌يه‌ى كه ده‌كه‌ويته سه‌رت، بۆيه ئەگه‌ر ئامانج له دريژكردنه‌وه‌ى سه‌د و بيست رۆژه‌كه ئەوه‌يه لۆدى يا بارگرانى دارايى نه‌كه‌ويته سه‌ر ئەو كه‌سانه‌ى ئەم زياده‌رۆيانه‌ى كردوه ئەوا چاره‌سه‌رى كردوه مادده‌ى نۆ، بۆيه تكا ده‌كه‌ين تۆزيك به ديقه‌تر له‌گه‌ل ريزم بخوينيترته‌وه شتيك نه‌وتريت كه له‌مادده‌گانى دواتر ئاماژه‌ى پيدراوه و هه‌روه‌ها له مادده‌ى پينجيش ئەو بابەته معاله‌جه كراوه كه براى به‌ريزم كاك زانا باسى كرد سه‌د مه‌تر ئيزافه بكریت سه‌د مه‌تر ئيزافه كرا به سعري رۆژ پششيان ده‌فرۆشى سوپاستان دهكەم.

بەرپز د.رېواز فايق حسن/سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس كاك مم فه‌رموون، به‌س نه‌ليى بۆچى ئاخير كه‌سم، چونكه هه‌موو مادده‌كان ده‌رفه‌تت دهم.

بەرپز مه‌م برهان محمد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

يه‌عنى پشش ئەوه ته‌وزيچيک ئەدهم هيوادارم جويم لى بگرن، يه‌عنى دواى جوابم ده‌يته‌وه، يه‌كه‌ميشان هيج ئەنداميكى پەرله‌مان وبه‌ده‌سته‌ى سه‌رۆكايه‌تى و سه‌رۆكايه‌تى پەرله‌مان، بۆى نيه‌ پهيره‌و پششيل بكات، مادده‌ى پهيره‌وى هه‌يه، نوخته‌ى پهيره‌وييمان هه‌يه، يه‌عنى له مادده‌ى په‌نجاو چوار خالى سييه‌م ته‌كيد له ئەوه كراو به‌پيى ريزبه‌ند پەرله‌مانتار قسه بكات، هيج ئەگه‌ر ئەم مادده‌يه ريزى ناگيرى با ئەمه هه‌موار بكریته‌وه و لاپيريت و حيكه‌ت له مادده‌يه له جيبايه له‌م بره‌يه له‌وه‌ى كه پەرله‌مانتاريك

بە جۆرىك يەنى چى؟ بە جۆرىك سەرچەم زانىيارىيەكان كەواتا باسى ژن و ژن خوازى زۆر زانىيارى ھەيە پىويست ناكات، بۆيە بوترييت كارگىرى بكرىت زانىيارى و بەلگەنامەى وشەيەك ھاتوو ھاتوو ناو فەرھەنگى كوردىيەو ھەتتە راستدەكاتەو ھە ناو رۆژنامەگەرى ھاتوو ھەمە وشەيەكى راست نىيە بۆيە ئەبىت بوترييت زانىيارى و بەلگەنامەى سەلمىنراو (مصدق) سەلمىنراوى خاوەندارىيەتى ھە خۆو ھە بگرىت پىنچەمىيان: ناپىت خاوەندارىيەتى ئزافە بگرىت ناپىت خاوەندارىيەتى زياد لەيەك پارچە زەوى بگرىت بە خاوەنەكە لا ئەبىت خاوەندارىيەتى بىتە پىشەو ھە بۆ كەسى داواكار يان بۆ كەسى زيادەرۆ كە لە پىناسەى يەكەمى بۆ كراو ھە ماددەى يەكەمدە، شەشەم: مەرچە رووبەرى زەوى بۆ خاوەندارىيەتى نەك خاوەنكارو زياتر نەبىت ھە دووسەد مەتر دوچا و بەم شىو ھەيە بىمىنئەو ھە و زۆر سوپاس..

بەريز د. رىواز ھابىق ھەسن/سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس ئىستا دەرفەتتان دەدەم بەريز كاك مەم سى و ھەوت ئەندامى پەرلەمان (37) دەستى بەرز كوردۆتەو ھە بۆ ئەو ھە لەسەر يەك ماددە قسە بكات ھەر سى و ھەوتەكەشى خۆ من لەناو دلتانا نىيە رەنگە پىشنىيارى زۆر زۆر باشىيان ھەبىت سەبارەت بە ماددەكە ھەرزى بکەن ھىچ ئالىيەتگىش نىيە بۆ ئەو ھە سى و ھەوتەكە دەرفەتى بديريتي يەكەم كەس قسە بكات ئەندامى بەريزى پەرلەمان ھەيە خەلگى يەنى نەشيتە ھەتتە پىداوا مەجالى ئىختىصاى زياتر لە ئەندامىكى تر داواى دەرفەت ئەكات، ئەندامى پەرلەمان ھەيە دەيەوئ لە يەك ماددە قسە بكات ئەو بەريزانەى كە لە ھەموو ماددەكان دەيانەوئ قسە بکەن ھەندىك جار لە رووى نازو ھە ئەخەمە ئەخىر تەسەور ئەكەم لىمى قبول بکەن بە گورەيى خۆتان لەبەر ئەو ھە رەفقىكى تراتان دەرفەت وەربگرىت كە يەكەم جارىيەتى لەسەر پرۆژەكە بەگشتى قسە بکا، خۆزگە بمتوانايە ھەر سى و ھەوتەكەتان دەرفەتمە بدينايە يەكەم كەس بونايە، بەلام ئەمە مەسەلەيەكى رەفەمىيە نە بەدەست منە نە بە دەست ھىچ كەسىكى تر، ئەو قسانەى جەنابت دەيكەى زۆر بەيان لەرووى زمانەوانىيەو ھەتتە رەنگە اصلا پىويست نەبىت سى كەس پشتيوانىت بكات دەتوانى بىنيرى بۆ لىژنە ئەوان دەسەلاتگىيان ھەيە لەو ھەى لە ئىعادەكردنى صياغەيە لە جياتى خانووبەرە بنوسن خانوو لە جياتى زىدەرۆكار بنوسن زىدەرۆ ئەگەر ھىچ كەسىكىش پشتيگىريت نەكردبىت و ئەگەر سەلمىندرا لەرووى زمانەوانىيەو قسەكانى جەنابتان دروستە، ئىستا دەرفەت دەدەين بە لىژنە تايبەتمەندىەكان سەبارەت بە قسەكانى جەنابتان لە ماددەى دوو ھە قسەى خۆيان بکەن، داواى ئەو ھە پشوو ھەكەمان وەردەگرين ھەتاو ھەكو سەعات سى (3) فەرموون.

بەريز بزار خالد عبدالله:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ھەر بۆ تەئكىد لەسەر قسەكانى كاك مەم بۆ دلتيا بوون بۆ ئەندام پەرلەمانەى كە رىزبەندى دەكەوئەتە كۆتايى دواتر ئەندام پەرلەمان لە داواى ئەو قسەى ناكات تا پشتيگىرى لە قسەكانى ئەو بكات ماددەى نۆو ھە و يەك (91) بەرگەى سىيەم بە وازحى دەلئىت ئەو ھەقەى ئەندام پەرلەمانى كۆتايى قسە دەكات ھەقى

پارېزر او ده لېت له خستنه دهنګدانی رایهکان پېوسیتته ټهو رایه ی ددخرېته دهنګدان به لایه نی کم سی ټه نندام پشګیری رایه که بکات جګه له و دوو ټه نندامه ی بۆ ټاخوتن ده که ونه ریزبه ندی کۆتایی یه معنی دننیا بن هر ټه نندامیک که بکه و ټته کۆتایی به هه ند ودرده گرین به پپی پهیره و زۆر سوپاس.

به ریز د. رېواز هایق حسن/ سهرۆکی په رله مان:

به لئ زۆر سوپاس لیژنه ی شاره وانی قسه یه کتان نییه؟.

به ریز هاوری بناء محمد:

به ریز سهرۆکی په رله مان.

زۆر سوپاس هه موو ټهو پېشنیارانه ی که گراوه پشتیوانی گراون، ټیبه له لیژنه که مان هه و ټه ټه دین جیګای بکه ین له پرۆژه یاساکه و زۆر سوپاس.

به ریز د. رېواز هایق حسن/ سهرۆکی په رله مان:

به ریزان ټه نندامانی په رله مان ټیستا پشوویه که ودرده گرین بۆ ماوه ی یه ک کاتژمیر هه تا سه عات سی لیره ده بین.

دوای پشوو

به ریز د. رېواز هایق حسن/ سهرۆکی په رله مان:

به ریزان ټه نندامانی په رله مان، ده ست به دانیشتنه که مان ده که ینه وه، به ریزان له لیژنه ی یاسایی و لیژنه ی شاره وانی، بفرموون به خویندنه وه ی مادده ی (3) یه می پېشنیازده که فرموون.

به ریز بزار خالد عبدالله:

به ریز سهرۆکی په رله مان.

مادده ی سییه م:

یه که م/ لیژنه یه که به سهرۆکایه تی پارېزگار یان سهرۆکی یه که کارگېریه کان و ټه نندامیتی لایه نه په یوه ننداره کان له وهزاره تی شاره وانی و وهزاره تی دارایی و کشتوکا ټ و داد پیک ده هیندری، به مه به سستی دیراسه ت کردنی داواکاریه کان و دننیا بوون له هاتنه دی مه رجه کانی پېویست بۆ به خاوه ن کردن، لیژنه بۆ یه هیه لیژنه یه کی لاوه کی له شاره وانییه په یوه ننداره کان پیک به ینئ و بۆ ټه نندامانی ریکاره ته کنیکیه پېویستیه کان.

دووهم/ به های ټهو زه ویانه ی زیده رپه ویان له سه ر گراوه به خانووبه ره ی نیشته جی بوون نرخه کانیان به م شیوه یه دیاری ده کرین:

1/ ټهو که سانه ی سوودمه ند نه بوون له ده و ټه ت به نرخیک له نیوان (15 هه زار دینار بۆ 30 هه زار دینار) بۆ یه که مه تری دووجا له ناوه ندی پارېزگاگان، (10 هه زار بۆ 20 هه زار دینار) بۆ یه که مه تری دووجا له قه زاکان و (5 هه زار بۆ 10 هه زار دینار) بۆ یه که مه تری دووجا له ناحیه کان ده خه ملینریت.

2/ بۇ ئەو كەسانەى سوودمەند بوون لە دەولەت لەلايەن ليژنەى تايبەتمەندەو بە نرخى 50%ى بەھای راستەقىنەى زەويەگە لەسەر بنەماى خواست و خستەنچوو دەخەملينريّت.

3/ لەھالەتى روودانى زيڊەرھوى لەسەر ئەو زەويانەى حوكمەگانى ئەم ياسايە ديانگريّتەو، سەرھتا زەويەگان و مولگايەتيان ھەلدەوھشيتەوھەل، دواتر بە پى ى ياساى بەخاوەنکردنى زەويە ميريهگانى ناو سنوورى شارەوانىەگان ژمارە (80)ى سالى 1970 ى بەكار لە ھەريّم بەناوى شارەوانىەگان تۆمار دەگريّن، بەلام لە ھالەتى روودانى زيڊەرھوى لەسەر بەشيكي ئەم زەويانەى لەسەرھوھ نامازەيان پى كراوھ ئەوا ئەو بەھشى بە قانون زيڊەرھويى لە سەر كراوھ ئيفراز دەگريّن بە مەبەستى بە خاوەن كردنى بۇ زيڊەرھوكار لەدواى تۆمارکردنى بەناوى شارەوانى پەيوەندار لە چوارچيۆھى ھەمان ريکار لەسەر ئەوھ نامازەى پيكرائوھ.

4/ شارەوانى بۆى ھەيە داواكارى بەخاوەن كردن رەد بکاتەوھ و ئەگەر شويىنى خانووبەرە سەرپيچى بى بۇ مەستەر پلان يان نەخشەى كەرتى و وردەكارىەگانن زيڊەرھويەگە لەسەر تيچووى زيڊەرھويى بەرگار لادەبريّت، مافى ھەيە رەفتار بە پاشماوھگان بکات شارەوانى لە شويىنىكى نيشتەجى بە پارچە زەويەك رووبەرى لە 200 مەتر دووجا زياتر نەبى، بە بى بەرامبەر قەرەبووى زيادەرھوكار دەكات، ئەگەر زيادەرھوكار پيشتر سوودمەند بووبى ئەوا بە نرخەگانى ديارى كراو لە ماددەى سييەم برگەى دووھم/2 لەم ياسايە قەرەبوو دەگريّت. زۆر سوپاس.

بەرپيز د.رېواز فايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى بەرپيزان ئەندامانى پەرلەمان، فەرموون، بەرپيزان، كاك ھاوړى، د.مخى الدين، د.شيركو، د.كاظم، د.اسماعيل، كاك سيپان، كاك ديارى، كاك كاوه، موژدە خان، سەرچنار خان، كاك مەم، كاك بەلئين كاك جمال، ناشنا خان، كاك بالانبو، سلمى خان، كاك مەلا عوسمان، كاك زياد، كاك لوقمان، كاك عوسمان سيڊەرى، كاك شاخەوان، كاك گۆران، د. شايان، شيرين خان، گولستان خان، كاك ھيرش، كاك كاروان و كاك سەرکو، كاك سەروان، كاك بەجت، د.رېبوار، كاك حكمت، كاك شوان، كاك بەختيار، كاك عزيز سفين، د.گەلاويژ، گوليزار خان، كاك مەم، كاك مەلا ئيحسان، كاك ھيقيدار، كاك زانا، مەلا وھيسى، كاك ھاوړى فەرموو.

بەرپيز ھاوړى بناە محمد:

بەرپيز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى سييەم لە برگەى يەكەم، بەم شيوازەى ئيستا ئەوھى كە ئيمە دامانپرشتووتەوھ،

بەرپيز د.رېواز فايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

جەنابت وەكو سەرۆكى ليژنە قسە دەكەى يان وەكو ئەندام؟ فەرموو.

بەرپيز ھاوړى بناە محمد:

بەرپيز سەرۆكى پەرلەمان.

وەكو ئەندام پيشنيارم دەبى، ليژنەيەك بە سەرۆكايەتى پاريزگا يان سەرۆكى يەكە كارگريپەگان و ئەندامىتى لايەن پەيوەندارەگان لە وەزارەتى شارەوانى و وەزارەت دارايى و كشتوكال و داد پيک دەھينري،

ئەو دەرىجەدە مەنبەستەمە تا ئىرە دەپخوینمە، ئىمە ئەبى ئىرە دىارى بىكەن ئايا بە نمونە ئەگەر قەزايەك وە رىگىرىن كە لايەنى سەرەوۋى (20) ھەزارە خوارەوۋى بلىين دە ھەزارە ئايا ئەم لىژنە كاميان لەم كەسانەى كە لە لىژنەكانن دەسلەتايان دەبى نىرخەكە دىارى بىكەن، بە نمونە لە گەرەككىك وا ئەخووزى كە مەترىكى بە (20) ھەزار بەرى، ئەگەر لە قەزايەك باس بىكەن لە گەرەككىكى تر پەنگە وا بخووزى (12) ھەزار مەترىكى پى بەرى، ئايا كى ئەم دەسلەتەى دەبى، من پىشنيار دەكەم كە ئىستا ھەول بەدىن لايەنىك دىارى بەرى، يەنى دەسلەتەكە بە لايەنىك بەدىن، بە نمونە دەتوانين ئەو دەسلەتە لە شارەوانى بەدىن، كە كەسى مەنى تىايە بەو پىرۆسەيە، لە دواى لە بەرگەى دوووم كە زۆر لە خوشك و برايان ئىشارەيان بەوودا كە ئىمە لە نىرخەكان دا لە كەسوكارى شەھىدى سەربەرز و ئەنفالكراو و پىشمەرگە و ئەوانە، ئىمە بتوانين ھىچ پارەيەكيان لى وەرنەگىرىن، بۇيە ئىستا ئەگەر ھەر پىشنيارىك كرابى، ئىستا دەتوانين پىشنيارەكان جى بىكەينەوۋە لە بەرگەيەك لە ماددەى سىيەم دا تەبەن، بەھەمان شىوہ پىشنيار دەكەم بەرگەيەك زىاد بەرى بۇ ماددەى (3) كە كەسوكارى سەربەرزى شەھىدان و ئەنفالكراوان و ھىزەكانى پىشمەرگەى كوردستان بەخشرىن لەو پارەيەى كە لەم ياسايە دەيانگىرئەتەو، زۆر سوپاس.

بەرىز د. پىواز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

كاك شوان فەرموو.

بەرىز شوان كرىم محمد:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

سوپاس، من پىشنيار دەكەم لە خالى يەكەم بەرگەى دوووم ماددەى سىيەم گۆرانكارى تىدا بەرى، لە جىياتى دىارى كوردنى بەرى (5) ھەزار دىنار و (10) ھەزار دىنار بەرىتە رىژەى (%) ە زىاتر نەبى لە 20% ى نىرخى راستەقىنەى شوپنەكە، بۇ ئەوۋەى زىاتر دادپەرەوۋى تىدا جى بەجى بەرىت و بۇ نمونە ناكرى ھەمان مامەلە لەگەل قەزاي سۆران و قەزاي چۆمان بەرىت، چونكە جىاوازيەكى يەكجار زۆر لەنىوان نىرخى راستەقىنەى شوپنەكان ھەيە، نمونەى زىاترىش ھەن ئەگەر باسى بىكەن، بۇ نمونە نىرخى پارچە زەويەك لە كەسنەزان كە ناحىيەى زىاتر لە (40) ھەزار دۆلار دەكات و لە ناحىيەى دىگەلە كە بە ناحىيەى شۆرش ناسراوہ (2) ھەزار دۆلار دەكات، چۆن دەكرىت ھەمان بەرە پارە لە ھەردووكيان وەرگىرى من پىموايە ئەگەر نىسبەكە نەكرىتە رىژەى (%) لەوانەيە ئىمە لەرووى جى بەجى كوردنەوۋە تووشى كىشە بىين و خەلك بە پىر ياساكەوۋە نەيەتن و بىتە ئەوۋەى كە ئەوۋەى سوودمەندە زوو بىت بەشدارى دەكات و ئەوۋەى سوودمەند نەبى، ئەگەر نىرخەكەى ئەگەر وەك خۇى بى لەوانەيە بە پىر ياسايەكەوۋە نەيەن، ئەوۋەى دەبىتە ھەمان كىشەى كە ئىستا وەكو واقع حال ھەيە و سوپاس.

بەرىز د. پىواز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك بەلىن فەرموو.

بەرپىز بەلگىن اسماعىل حاجى ابراهيم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

دىيارە وەكو ئەۋەدى ئامازەمان پېيدا ئەم ياسايە بۇ سووك كىردى شانى خەلگى فەقىر و كەم دەرامەتە، لەبەرئەۋە ئىمە پېشنىياز دەكەين ئەو نىرخانەى كە لىرە دانراون كە زىدەرۋىكار بىسەندى، بىگومان لەۋەى كە عدالەتى تيا نىيە لە بەينى شوپىنىك بۇ شوپىنىك پىۋىست دەكا بە نىسبە دىيارى بىكى كە رىژەى لەسەدا چەندە خاۋەنى ئەۋەى زىدەرۋىيەكەى كىردوۋە وەردەگىر، بۇ ئەۋەى كە بە پىي كارى رۇژ لەھەموو مەنتىقەيەك دا بە پىي ئەو نىرخەى كە لەسەر پارچە زەۋىيەكە يان لەسەر خانوۋەكە ھەيە دىيارى بىكى، ئىمە خۇشمان دەزانين لەماۋەى چەند سالى رابردوۋدا خەلگى ھەرىمى كوردستان بە قەيرانىكى دارايى سەخت دا تىپەرپوۋە ئەۋانە چىنىكى فەقىر و ھەژارن، بۇيە پېشنىياز دەكەم بە رىژەى (15%) بۇ ھەموو وەرگرتنەۋەى پارە لىيان، ئەۋە يەك، دوو/ لەراستى دا لە نىسبەكەش پىۋىست دەكا كە لىژنەى ئىختىساسى ئەۋەى كە دادەندى لە وەزارەتەكان دا دەسەلاتيان ھەي كە تايبەتمەندىتى شوپىنەكان لەبەرچاۋ بگرن، زۇر سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز فايق حسن/ سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك بەجت فەرموو.

بەرپىز بەجت على ابراهيم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

چەند پېشنىيارەك مە ھەنە لەسەر ماددى (3) بىرگا (2)، بىژىتن بەھاي ئەو زەۋىيانەى زىدەرۋىيان لەسەر كراۋە بە خانوۋبەرەى نىشتەجى بوونەكانيان بە شىۋەيەك دىيارى دەكىر، يەئنى لە (30 ھەزار و 15 ھەزارە) لە سەنتەرى پارىزگەھا، (20 ھەزار بۇ 10 ھەزارە) لە قەزا (10 ھەزار بۇ 5 ھەزار) لە ناحيا، ئەز پېشنىيار دەكەم ژ بەر ھەندى كو پىر عدالەت و دادپەرۋەرى تىدا ھەبىتن، نىرخى راستەقىنەى ھەر مەترەكا دووجا ل كىرى بىتن، مەسەلەن ناف سەنتەرى باژىردا ناف سەنتەرى پارىزگادا، گەرەك زى گەرەكى فەرقيا ھەى، جەھكى ھەى مېترا دووجايا ەرد ھەرزانە و جەھكى ھەى گرانە، بۇ ھەندى كو ئەۋى گرانە پارەيى خۇى گران بەدا، بۇ ھەندى كويا ھەرزان بىت بشى پارى خۇ ھەرزان بەدا، عدالەت تىدا ھەبىتن، پېشنىيار دەكەين كو رىژا (15%) ژ نىرخى راستەقىنەى مېترا دووجا ل پارىزگەھا و قەزا و ناحيا يەئنى ئەف ئەسعارىت ھاتىنە دانان د خالا دوۋەى و ئىك و دوۋىدا ھەمى بىنە لادان و بىتە رىژەى كو (15%) بىت ھەروەكى كاك شوان زى بەحس كرى، پېشنىيارى دەكەم ماددا يەكى ۋەكى خۇى بىمىنى ژ بەر ھەندى كو بشن فى مىكانىزما ئالىەتى ئەف لىژنەيى ھاتىنە دانان بىمىن دا بشىنە فى رىژا راستەقىنەى يا سەرى لە ھەمى پارىزگا و قەزا و ناحيا جى بەجى بگەن، زۇر سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز فايق حسن/ سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس، سلمە خان فەرموو.

بەرپىز سلمە فاتح توفىق:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لە خالى دوومى ماددەكە دا ئەو كەسانەى كە سوودمەند بوون لە دەولەت لەلايەن ليژنەى تايبەتمەندەوه بە نرخى سەدا پەنجاي بەهاى راستەقىنە من پيشنيار دەكەم ليرەدا بېرگەيەك جى بهيلدرى كە بكرىتەوه كە تايبەت بى بەو خانووانەى كە زەويەكانيان بازگانىيە، چونكە لەوانەيە ھەر لە ناوچەيەك لە ناوچەكان سەير بگەى خانوويەك لەسەر جادەيەكى دوو سايد و زەويەكى تيجارى بى تاوانە، ئەگەر وەكو كەسيك سەيرى بگەين كە بەشى پشتهوى گەرەكەكە دابى و يەك نرخ و يەك پارە بدا، لەھەمان كاتدا جگە لەوى كە نيشتەجى ى ناو خانووەكەيە دەبىتە سەرچاوى داھات بوى، پيشنيار دەكەم ئەو ماددەيە بەو جۆرە بى، ياخود لەھەر جىگەيەكى تر جىگەى بكرىتەوه، بۆ ئەو كەسانەى كە سوودمەند بوون لە دەولەت يان ئەو خانووانەى كە زەويەكانيان بازگانين لەلايەن ليژنەى تايبەتمەندەوه بە نرخى 50% ى بەھاي راستەقىنەى زەويەكەى لەسەر بى لەسەر بنەماى خواست و خستەروو دەخەملىنرىت، سوپاس.

بەرپىز د.رېواز ھايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، ئاشنا خان فەرموو.

بەرپىز ئاشنا عبدالله قادر:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

زۆر سوپاس، قسەكانم كرا بۆ پشتگىرى تەواوى كاك بەلئين دەكەم، بەلام لە ماددەى 3 خالى يەكەم دا ئەو ليژنەيەى كە تەشكىل دەكرى من پيم باشە خەبىرىكى ئەھلىشى بۆ زياد بكرى، خەبىرە ئەھلىەكان زياتر ئەوانەى كە لە نووسىنگەكان و ئەوانە ئىش دەكەن لەو دەجى دەقىق تر بن و وردتر بن لە ديارى كردنى نرخەكان دا زۆر سوپاس.

بەرپىز د.رېواز ھايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

كاك سىپان فەرموو.

بەرپىز سىپان سالم حسن:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى سىيەم بېرگەى دووم، پيشنيار دەكەم كە بەو شيويە بى، ئەو كەسانەى كە سوودمەند نەبوونە لە دەولەت بە نرخى لە نيوان (15 ھەزار بۆ 20 ھەزار دىنار) ى عىراقى بۆ يەك مەتر دووجا لە ناوھندى پارىزگا، (10 ھەزار بۆ 15 ھەزار) دىنارى عىراقى بۆ يەك مەتر دووجا بۆ قەزاكان، (5 ھەزار بۆ 10 ھەزار) دىنارى عىراقى بۆ يەك مەترى دووجا لە ناحيەكان دەخەملىندرى، دووم/ بۆ ئەو كەسانەى سوودمەند بوون لە دەولەت لەلايەن ليژنەى تايبەتمەندەوه بە نرخى 30% بەھاي راستەقىنەى زەويەكە لەسەر بنەماى خواست و خستەروو دەخەملىنرىت، ھەروەھا بېرگەيەك بۆ ئەم ماددەيە زياد بكرى بەم شيويە، ھەموو ئەو بېرە پارەيەى لە خالەكانى يەكەم و دووم لە ماددەى سىيەم بېرگەى دووم باسكراو

پېويسته زياردهرؤكار به شيوهى قستى مانگانه له ماوهى (12) مانگ بيدات به حكومت، دووهم/ ئهگهر كهسى زياردهرؤكار فرمانبهر بوو له يهكئ له دامودهزگاكانى حكومت دتوانئ ئه و بره پارويه له برهگهى دووهمى ئه م مادديه ديارى كراوه له پاشهكهوتى موچهكهى بېرئ، سييه/ كهسانى خاوهن پيداويستى تايهت و پيشمهركه قارمانهكان و كهسوكارى شهيدان و ئهنفالكرارهكان له ههموو ئه و بره پارويه دهبهخشرئ كه له برهگهى دووهمى ئه م مادديه ديارى كراوه، زؤر سوپاس.

بهريز د.رئواز فايق حسن/ سهرؤكى بهرلهمان:

سوپاس، كاك مه م فهرموو.

بهريز مه م اسكندر مه م:

بهريز سهرؤكى بهرلهمان.

منيش ههمان ئه و تيبينيه م هه بوو له ماددهى سييه م خائى يهكه م باسى ئه و بره پارويه دهكات وهكو (15) بو 30 و 5 بو 10 ههزار) من پيموايه ناعهدالتهيهك روودهدا ئهگهر ئه و پارويه دهست نيشان بكرئ، ههروهك برادران ئامازديان بهوه كرد كه له ههمان شوين نرخهكانى زهوى جياوازه مهسهلهن له گه رهكيك بو گه رهكيكى تر جياوازه، بويه به بوچوونى من دهبئ ئه م رپزهيه به پيى نرخى شوينهكه بيت و پشتگيرى له پيشنيارى كاك بهجت و كاك شوان دهكه م، سوپاس.

بهريز د.رئواز فايق حسن/ سهرؤكى بهرلهمان:

سوپاس، كاك بهختيار فهرموو.

بهريز بهختيار شوكرى سليمان:

بهريز سهرؤكى بهرلهمان.

قسا من كرا من دگهل پيشنياز و ئيقتراحئ كاك بهجت و كاك شوانم، زؤر سوپاس.

بهريز د.رئواز فايق حسن/ سهرؤكى بهرلهمان:

سوپاس، كاك حاجى سفين فهرموو.

بهريز سهفين اغا عمر اغا:

بهريز سهرؤكى بهرلهمان.

ماددهى سئ خائى دووهم، يهكه م، به نيسهت نرخهكان و نرخى زهويهكان شوين بو شوين فهرقى زؤره، من پيشنيار دهكه م ليژنهيهكى موختهس پيك بيت بو تهخمينى زهويهكه به گوپرهى شوين نرخى بو دابندرئيت، زؤر سوپاس.

بهريز د.رئواز فايق حسن/ سهرؤكى بهرلهمان:

سوپاس، د.شايمان فهرموو.

بهريز شايمان كاكه صالح محمد:

بهريز سهرؤكى بهرلهمان.

پشتگيرى وتهكانى بهريز كاك بهئين دهكه م.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋىكى پەرلەمان:
فەر موو.

بەرپىز عثمان كرېم سوارە:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەى سىيەم بېرگەى يەكەم بۇ ئەو كەسانەى سوودمەند نەبوون لە دەولتە بە نرخیك لە نىوان (15) ھەزار بۇ 30 ھەزار) دىنار نىمە پىشنىياز دەكەين بكرىت بە (10 ھەزار بۇ 20 ھەزار) دىنار لەبەرئەو بە بۇچوونى من ناو سەنتەرەكان كەمترە تەجوازاتى تيا نەماو، بەلام تۆ حسابى سلىمانى بكة دۆلەرۋو بكة و حسابى ھەوليريش دەوروبەرەكەى بكة ھەمووى خەلكى ھەژارنشىن بۇ ئەووى ئەوانەى سوودى زياترى لى وەرېگرن، ھەروەھا بېرپارە كۆنەكانىش ئەو بېرپارانەى كەوا پىشتر خانووبەرەى پى تەملىك كراو، بېرپارى (241 بە 2750) دىنار بابلىين بۇ ھەر مەتر دووجايەك دانراو تا (250) مەتر، ھەروەھا ئەو بېرپارى ئەنجومەنى وەزيرانىش كە بەرپىز كاك قوباد كاتى خۆى دەرى كروو (3500 مەتر بۇ 7000 دىنارە) كە ئەنجومەنى وەزيران بە بېرپارى (2711) دەرى كروو، بۇيە من پىشنىياز دەكەم بۇ قەزاكان بكرى بە (5) ھەزار بۇ 10 ھەزار) دىنار و بۇ ناحىەكانىش (2500 بۇ 5 ھەزار دىنار)، بەھۆى قەيرانى داراييەو خەلكى نىمە خەلكىكى پەش و پروتە، ھەروەھا ئەووى باسما كرد بۇ تىكۆشەرە دىرینەكان و پىشمەرگە و زىندانىانى سىاسى و كەسوكارى ئەنفال و ھەموو ئەوانەش بە ھەمان شىوہ كە كەم ئەندامانى سەنگەرىش بەو شىوہىە بى كە برادەران پىشكەشيان كرد، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان ھەر لەبەر گەرپانەووى كات، پىشنىيارەكانتان ھەست دەكەم ھەمووى علاقەى بەرەقەمەو ھەبە زياتر، بە بى ھىنانى پاسا بۇچى ئەو، يەعنى وازحە ھەموومان دەللىين ئەوان فەقېرن ھەمووى ئەمە پاساوكەيە، لەبەرئەو لەبەر گەرپانەووى كات ئەگەر پەيوەندى بە رەقەمەكانەو ھەبوو بەبى پاساوىش ھەر دەتوانين عەرزى بكەين، كاك كاوہ فەر موو.

بەرپىز كاوہ عبدالقادر حسن:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

من پشتگىرى لە تەواوى قسەكانى كاك سىپان ئامىدى دەكەم، باسى رەقەمەكان ناكەم، بەلام ئەووى كەوا پەيوەندى بە ماددەى سىيەم خالى دوووم ھەيە، لە بەھای ئەو زەويانە يەعنى لەسەر پىدانى پارەكە نىمەش پىشنىياز دەكەين كە ئەو پارەيە راستەوخۆ نەدرىت بەلكو بكرىت بە قست بۇ ماوہى 12 مانگ و لە ماوہى 12 مانگ ئەو كەسەبتوانى قستەكەى بدا، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك گۆران فەر موو.

بەرپىز گۆران عمر ەلى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

مىنىش پىشتىگىرى لە وتەكانى كاك بەلئىن و ئاشنا خان دەكەم، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك ھىرش فەرموو.

بەرپىز ھىرش حسن ھمد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

پىشتىگىرى لە قسەكانى كاك عوسمان دەكەم، سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

بەلئى سوپاس، كاك د.رېۋاز فەرموو.

بەرپىز رېۋاز عبدالرحىم عبدالله:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

سەبارەت بە دىارى كىردن و دەست نىشان كىردنى نىرخەكان، ئەۋەدى كە من تىبىنىم كىردى و دىقەتم دابى كە دىارى كىردنى نىرخەكان لەسەر بىنەماي تەۋزىعى مەراكزى جوگرافى بوۋە، نەك لەسەر بىنەماي خەملىندى زەۋىيەكە لەرۋى مەرغوبى زەۋىيەكەۋە، بۇيە من پىشنىار دەكەم خەملىندەكە بە دىارى كىردنى زەۋىيەكە لەسەر بىنەماي خەملىندى خودى زەۋىيەكە بى كە ئايا تا چەند ئەم زەۋىيەم مەرغوبە و لە خستەنرۋى بۇ بازار كىردن تا چ رادەيەك پارەى باش دەكات يان پارەى كەمتر دەكا، ئەۋە پىشنىارى يەكەم، سەبارەت بەو خالەى كە ئامازە بەۋە دەكا ئەۋانەى كە سوۋدەمەندىۋون لە دەۋلەت ديارە جىي بۇ كراۋتەۋە لەو ياسايە، من پىموايە ئەۋە كەسەى كە پەناى بۇ زىدەرۋى بىردوۋە زەۋىيەكى دەست خستوۋە، بۇ ئەۋەى كە خانوۋە رەيەكى لەسەر ئاۋا بكا، ئەۋە كەسە لە ناچارى ئەۋەى كىردوۋە، واتا بە دىۋىكى تر سوۋدەمەندى نەبوۋە لە دەۋلەت، بۇيە ئەۋەى كىردوۋە، بە بۇچوۋنى من ئەۋەى كە سوۋدەمەند بوۋە ھەق نىيە لەو ياسايە جىي بىكرىتەۋە، تەنھا رىگە بەۋە كەسانە بىرى كە لەبەر كەم دەرامەتى بەناچارى مىلان داۋەتە ئەۋەى كە زەۋىيەكىان دەست خستوۋە، بۇ ئەۋەى كە خانوۋە رەيەكى لەسەر ئاۋا بكەن، سەبارەت بە خالى جوارەم پىموايە خالى جوارەم بەشۋەيەك لە شىۋەكان پەيۋەندى ھەيە لەرۋى مەبەستى ناۋەرۋكەكەۋە بە ماددەى (2) واتا پەيۋەست بە مەرجهكانى ئەم پىشنىازە ياسايە، بۇيە من پىشنىار دەكەم خالى جوارەم يان ئىزافە بىكرى بۇ ماددەى (2) بىكرىتە مەرجهى ھەۋتەم لەبەرئەۋەى بۇ خۇشى مەرجهيكە ئەلئى شەرۋانى بۇيە ھەيە داۋاكارى بەخاۋەن كىردنى رەد بىكاتەۋە، ئەگەر خانوۋە رەكە سەرىپچى بىت بۇ ماستەر پلان، لەبەرئەۋە خۇى لە خۇيدا مەرجهيكە ئەۋە مەرجه لە بىرى ئەۋە خالە لابرئى ئىزافە بىكرى بۇ ماددەى دوو خالى ھەۋتەم ۋەكو مەرجهيك ئىزافە بىكرى، سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

بەئى زۆر سوپاس، بەرپىز ۋەزىرى شارهوانى لەبەرئەۋەدى بەشىكى زۆرى قسەى بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان لەسەر تەخمىن و لەسەر نرخى ئەو زەۋىانە، ئەگەر بىكرىت پىشتر و پىش ئەۋەدى ھەموو ئەندامانى پەرلەمان قسە لەسەر ئەو بابەتە بىكەن جەنابتان لەو بارەيەۋە قسەيەك بىكەن، رەنگە ھەندى ئەندامانى پەرلەمان ئەو كاتە رۈونكردنەۋەيەكەيان دەست بىكەۋى، بەلام دواتر دواى قسەكانى جەنابت دەرفەت دەدەين بە ئەوانەى كە قسەيان نەكردوۋە و ناومان نووسيون، فەرموو.

بەرپىز ساسان عونى/ۋەزىرى شارهوانى و گەشتوگوزار:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمانى كوردستانى بەرپىز، دئىيام ھەموو گەشتوگۆيەكە لە حرس و لە بەرچاۋگرتنى بەرژەۋەندىەكانى زۆربەى خەلكى كوردستانە، بەلام پىم خۆشە لە ئەو سەرنجە ئىشارەت پى بەدم كە عىرەت لە دەرچوونى ئەو ياسايە دواتر لە جى بەجى كوردنىەتى، نەك بە شىۋەيەك ئەۋەندە تەفاسىلى بىتە ناۋى كە دواتر دەزگا پەيوەندارەكان بتوانن جى بەجى بى بىكەن ۋەكو خۆى ياخود دەرچوونى ئەو ياسايەش كىشەكانى كە پىشتر شارهكان و مەمەعەكان و شارۋچكەكان بە دەستيانەۋە نالاندوۋە لە بابەتى زىدەرۋىي ھەرۋەكو خۆى بىمىنىتەۋە و ئەو ياسايەش موعالەجەى نەكا، سەبارەت بە ئەو بەرپىزانەى لە لىجانى تەقدىر خەلكى ئەھلى بىتە ناۋى عادەتەن لىجانى تەقدىرى سەر نوپىنەرى تاپۋىيە، نوپىنەرى مالىيە و نوپىنەرى بەلەدىيە ھەرۋا تەبەع بوۋە ئەوان ئەسعار دادەنن و شارهزايان ھەيە و خەملىيان ھەيە و ئاگادارىش لە ھەموو ناۋچەكانى كوردستان و لەھەر ناۋچەيەك بە جودا لە ھەر شوپىنك سەرەكان ديارە، ئىمە ۋەكو ۋەزارەتى شارهوانى و گەشتوگوزار پىداگىرى دەكەين لەسەر ئەو بابەتانە و لەسەر ئەو تەعدىلانەى كە ناردبوومان و ئاگادارى بەرپىز سەرۋىكايەتى پەرلەمانمان لى كرىۋە ھەم لە بابەتى سەرەكان كە پىمان وايە ئەگەر رىژە دابندرى ياخود ھەدى كەم و ھەدى زۆر دابندرى دواتر لە جى بەجى كوردنى لە تەفاسىل كىشەى گەۋرە دروست دەكا، بۇيە پىمان وايە ئەگەر سەرەكە سابت بى و تەقربەن لە ھەموو شوپىنەكانىش لەوانەيە ديار بى ئەوا دەتوانن بە يەكجارى بەۋەدى دەست خستن و ھەندىك بابەتى ترى لاۋەكى بىكەۋىتە ئەۋى مەجموعە خەلكەك تىايدا سوودمەند بن مەجموعە خەلكىكىش تىيدا زەرمەند بن ئەۋە ئەگەر سابت بى ئەو ياسايە بە ئاسانتر و بە سەر يە تر جى بەجى دەبى، سەبارەت بە ئەو كەسانەى كە پىشتر سوودمەند بوونە لە دەۋلەت و جارىكى تر زىدەرۋىيان كرىتەۋە بە ھەمان شىۋە پىداگىرى لەسەر ئەۋە دەكەين كە ئەگەر كەسەك سوودمەند بوۋى و زىدەرۋىي جارىكى تر كرىدبىتەۋە لەسەر مولكى دەۋلەت ئەۋا بە نرخى راستەقىنەى خۆى بۇى حساب بىكرى نەك ۋەكو ئەۋە 5% يە ياخود جارىكى تر چاۋپۆشى لى بىكرىتەۋە، زۆر سوپاس ئەۋە رۈونكردنەۋەكانى من بوو.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك بالانېۋ فەرموو.

بەرپىز بالانېۇ محمد على:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

سوپاس، ماددە 3) بىرگە يەكەم مەن پېشنىيار دەكەم بەم شېۋەيەي ئى بېت، لىژنەيەك لە سەرۋىكايەتى پارىزگان يان سەرۋىكى يەكە كارگىريەكان بە ئەندامىتى لايەنى پەيوەندارەكان لە وەزارەتى شارەوانى و وەزارەتى دارايى و كشتوكال و دادگا پىك بەيىندىرئ بە مەبەستى دىراسە كىردنى داواكارىيەكان و دىنيا بوون لە ھەبوونى بەلگەي سەلئىنەر و پىويست بۇ بەخاوەن كىردن و كۆتايىيەكەشى وەكو خۇي، بىرگەي دوووم خالى يەكەم مەن پېشنىيار دەكەم بەم شېۋەيەي ئى بېت، بۇ ئەو كەسانەي كە سوودمەند نەبوون لە دەولەت و خاوەنى ھىچ يەكەيەكى نىشتەجى بوونى دىكە نىن، بە نىرخىك لە نىوان (15بۇ30ھەزار) كۆتايىيەكەشى وەكو خۇي، ئەم نىرخەش لەلايەن لىژنەي تايبەتەو بەخەملىنىرئ بە پىي وەزى شاروشارۋچكەكان، خالى دوووم بە ھەمان شېۋە پېشنىيار دەكەم بەم شېۋەيەي ئى بېت، بۇ ئەو كەسانەي سوودمەند بوون لە دەولەت خاوەنى ھىچ يەكەيەكى نىشتەجى بوونى كە نىن، لەلايەن لىژنەي تايبەتەندەو بە نىرخى رۆژ بەخەملىنىرئ ئەوانەي كەسوودمەند بوون، ببورە پېشنىيار دەكەم دوو خالىش بۇ ئەمە زىاد بىرئ، ئىمە لە ھەندىك بلىين ناوچە ئەو ھەمان ھەيە كە لە زەوى شارەوانى دا ھەيە، يان لە نەخشەي شارەكان ھەيە، ئەم زەويانە بۇ نىشتەجى بوون بەكارھىنراون كراون بە شوپىنى بازىرگانى تىكايە لەم ياسايەدا با جىگەي ئەو ھەش بىرئتەو، ئىمە ناكىرئ مەبەستمان بەرژەو ھەندى خەلكى فەقىر وە ھەژارە بۇ سەد مەتر پارە لەخەلك بىسەنن، بەس زەويىيەكى زۆر كراو بە شوپىنى بازىرگانى دووكان و بىنايەي لەسەر كراو ھەتەو ئەمانە ھەروا بىمىنىتەو و ھىچ حسابىكى لەسەر نەكىرئ، سوپاستان دەكەم.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق ھىسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك شاخەوان فەرموو.

بەرپىز شاخەوان رۇوف مصطفى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددە 3) خالى دوو، بۇ ئەو كەسانەي سوودمەند بوون لە دەولەت لەلايەن لىژنەي تايبەتەندەو بە نىرخى 50% بەھاي راستەقىنەكەي زەويىيەكە لەسەر بىنەماي خواست و خىستەنەروو دىخەملىنىرئ، پېشنىيار دەكەم كەسوكارى سەربەزى شەھىدان و پېشمەرگە بەسوودمەند حساب نەكىرئ، لەبەرئەو لەرەبىر دوو كەسوكارى شەھىد و پېشمەرگە ئەگەر بە پارچەيەك زەوى بابلىين قەرەبوو كراو ھەتەو يان وەريان گرتو، لەرەبىر دوو پارەيەكى زۆر كە فرۇشتوويانە، يەنى پىداويست مال و منالان پى ئەو كىردو، لەبەرئەو پېشنىيار دەكەم كە كەسوكارى سەربەزى شەھىدان و پېشمەرگە بە سوودمەند لەم پىرژە ياسا كە دەرەجى لەم ياسايە كە دەرەجى و بەو جۆرە ئەو بىرئ و سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق ھىسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك دىيارى فەرموو.

بەرپىز ديارى انور حمە رحيم؛
بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پيشنياز دهكەم سەبارەت بە ماددەى (3) بىرگەى دووم خالى يەكەم، بەو كەسانەى كە سوودمەندى نەبوون لە دەولەت بەنرخىك لە نيوان ئەووى كە نووسراوه (15هەزار بۆ 30هەزار) پيشنياز دهكەم بىكرىت بە (5هەزار بۆ 10هەزار) بۆ ئەووى ديارى كىردنى نىرخەكان، پىويستە لەم خالەدا لەم ياساپەدا ئاماژەى پى بىكرى، ئەم رېژەهەى كە دانراوه تەقدىرىيە (5 هەزار بۆ 10هەزار) كەم بىكرىتەوه، ئاماژەى پى بىكرى بۆ كام زەوييانە بە پىنج هەزارە كۆى بە (5) هەزارە و كۆى بە (9) هەزارە بۆكۆى بە (10) هەزارە، بۆيە بەر مەبنای ئەو سەرنج و پيشنيازەهەى هاوړپيان دايان لە (5هەزار بۆ 10هەزار) بى، بۆ نموونە ئەو شوپىنانەى كە بازرگانى و تجارىن بە 10 هەزار بى كە بۆ نموونە روكن و جادەى دىكەيە ئەوانە بە 8 هەزار يان 7 هەزار بىت و شوپىنە ئاساييەكان بە 5 هەزار بى، سەبارەت بەبىرگەى دووم بۆ ئەو كەسانەى كە سوودمەند بوون لە دەولەت لەلایەن لىژنەى تايبەتمەندەوه بە نرخى 50% ى راستەقىنە، لەراستى دا رېژەى 50% رېژەهەكى زۆرە، بۆيە پيشنياز دهكەم ئەم رېژەهە بىكرى بە رېژەى 25%، خالى چوارەم دەللىت شارەوانى بۆى هەيە داواكارى بە خاوەن كىردن رەت بىكاتەوه ئەگەر شوپىنى خانووبەرهكە سەرىپچى بىت بۆ ماستەر پلان يان نەخشەى كەرتى بەكارهينانەكان و زىدەرۆپىيەكان لەسەر تىچووى زىدەرۆكار لابرى، لەراستى دا بۆ نموونە ئەو ئەگەر زىادەرۆپىشى كىردبى و شوپىنەكەى كەوت بىتە بەر ماستەر پلان، يەعنى بۆ دەبىت پارەى روخاندەكەى لەسەر ئەو كەسە بى، بۆيە پيشنياز دهكەم كە تىچووى زىدەرۆپىيەكە روخاندەكەى بۆ نموونە لەسەر شارەوانى خۆى بىت، لەهەمان خالدا دەللى مافى هەيە رەفتار و پاشماوهكان بىكا، شارەوانى لە شوپىنىكى نىشتەجى بوون بە پارچەهەك زەوى رۆوبەرەكەى لە دوو سەد مەتر دووجا زياتر نەبى، واتا قەرەبووى دەكاتەوه، بەلام ئەم قەرەبوو كىردنەوه پيشنياز دهكەم رۆوبەرى لە (200) مەتر دووجا زياتر نەبى و ئەو زەويەى كە پىى دەدرى وەك ئەووى خۆى بى لە رۆوى نرخ و چۆنىيەتى و چەندايەتییەوه، بۆ نموونە ناكرى ئەگەر لە شوپىنىكى باشدا زەوييەكەى هەبووبى يان پيشتر زەوييەكەى بايى چەند هەزار دۆلارىك بووبى و كاتىك كە لەبەرئەوهى شوپىنەكەى زىدەرۆپىيە و بەر ماستەر پلان كەوتوو لە شوپىنىكى خراب زەوى بەدەننى يان لە شوپىنىكى دووردا يان هاوشيوه نەبى و زۆر سوپاس.

بەرپىز د.رېواز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك جمال فەرموو.

بەرپىز جمال حويز مصطفى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (3) خالى (2) بىرگەيەك لە دانانى بەها بۆ زەوييەكان من پىم باشە (15 بۆ 30) نەبى، تەوحىد بىكرىن بۆ ئەو لىژنەهەيش كە بە مەسحەكە هەلەدەستى ئەوه كار ئاسانى زياترە، هەرودها ئەو (15 بۆ 30 هەزارە) زۆرە، چونكە لە مەركەزى محافەزەكان ئەو زەويە نەماون پياوہك بچى تا داگرى كىردبى، هەر لە

پهراویزی گهړه که کانن، پیم باشه سره که هی که م بکریته وه و تهو حیدیش بکری دیاری بکری که سره که هی
بو مه تریک نه وه ندهیه، سوپاس.

به پریز د. ریواز فایق حسن / سرۆکی په رله مان:

سوپاس، د. گه لاویژ فهرموو.

به پریز گلاویژ عبید عثمان:

به پریز سرۆکی په رله مان.

ماددهی سییه خالی دووهم خانوو بهره بکری به خانووی نیشته جی بوون، بو نرخه که ش من پیم باشه
ریژهی سه دی یه ک نرخ دابندری، به لام نرخی راسته قینهی نهو زهوییه له بازاردا، نهو کیسه که حمل دهکات
بو هه موو که سیش وهکو یه ک دهبی به پیی باشی زهوییه که، یا خود روکنه یان تیجاریه، نرخی راسته قینهی
نهو زهوییه دیاری کرا ریژهی کی زیاتر له سه دی بوو بو هه موو که سه کان وهکو یه ک دهبی زهرمه ند
نابیت، لیره ش له کوتایی ده لیت ده خه ملینریت جگه له که سوکاری شه هیدان و پشمه رگه و په که وه ته کانی
سه نگره که ده بورین له نرخی، بهو که سانهی که سوو دمه ند بوون له ده ولت نرخی راسته قینه وهکو کاک
ساسان گوتی ریژه که یان لی وهرده گیری، من بهس پرسیاریکم هه یه دهبی دوو جار سوو دمه ند بوون له
ده ولت؟ زور سوپاس.

به پریز د. ریواز فایق حسن / سرۆکی په رله مان:

سوپاس، گلزار خان فهرموو.

به پریز گلزار رشید حاجی:

به پریز سرۆکی په رله مان.

من تی بینیه کم هه بوو له ماددهی (3) دووهم و فقه ره ی (2) بهس به خوشحالییه وه وه زیری شاره وانی
وه لامی دایه وه، سوپاس.

به پریز د. ریواز فایق حسن / سرۆکی په رله مان:

سوپاس، کاک مه لا وهیسی فهرموو.

به پریز ویسی سعید ویسی:

به پریز سرۆکی په رله مان.

به شیک له قسه کانی من کاک بهجت و کاک شوان کردی که هاوړان له گه ل نه وان، من پیم باشه له ماددهی
(3) له برگی یه که له نوینه رانهی که ده ست نیشان کراون له گه ل نوینه رانی وه زارتهی شاره وانی و
وه زارتهی دارایی و کشتو کال و داد نه و قافیش زیاد بکری، چونکه له زور شوین مولکی نه و قافیش هه یه که
به ته جاوژ خانووی له سه ر دروست کراوه، زور سوپاس.

به پریز د. ریواز فایق حسن / سرۆکی په رله مان:

سوپاس، کاک زانا فهرموو.

بەرپىز زانا خالد سمايل:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگىرى لە پېشنيارهكەى كاك بهجت و كاك شوان دهكەم، لە خالى (1) لە ماددهى (3) لە برگەى دووهم خالى (1) باس لە ناوهندى پارىزگاگان دهكات كه هەميشه لە تەك پارىزگاگان ئىدارە سەربەخۆگان زياد بکرى كه ناماژەى پى نهکراوه، برگەى (2) پشتيوانى لە پېشنيارهكەى د.گهلاويژ دهكەم بۆ ئەو كهسانەى كه سوودمەند بوون لە دهولەت، لەلايهن ليژنەى تايبەتمەندەوه بە نرخى بەهاى راستەقىنەى زهوييهكە لەسەر بنەماى خواست و خستنهروو دەخەمەلئىرئىت ئەمە 50% يەكە لابرئى، چونكە ئەوانە سوودمەند بوونە لەبنهپەتدا نرخى راستەقىنەى شوئنهكە پارەيان ئى وەرگىردرئىت، لە برگەى (4) پشتيوانى لە بەشىكى پېشنيارهكەى كاك ديارى دهكەم كه زيادەرەويهكە لە سەر تىچووى زيادەرۆگار لابرئى ئەمەيان لابرئى، شارەوانى خۆى زيادەرۆبىيەكە هەلبگرئىت و بى بەرامبەر قەرەبووى زيادەرۆگار دەكرئىتەوه و بە پىدانى پارچە زهوييهك بە رووبەرى (200) مەتر دووجا زياتر نەبى ئەمە حىكمەتەكەى لەجى دايه كه هيج پارەى ئى وەرئەگرئى، چونكە خۆى سەرپىچى كردووه، كهواتە تەجاوزى كردووه، لە برگەكانى دىكەش ئەوانەى هەر تەجاوزيان كردووه، ئىمە بە پى برگەى يەكەم لە هەمان ماددەدا پارەيان ئى وەرئەگرئى، حكومەت پارەى ئى وەرئەگرئى كه قەرەبووى دهكەبىيەوه دوو سەد مەتر دووجا زياتر نەبى بۆ بەبى بەرامبەر پى دەدرئى ئەم برگەيه لابرئىت، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.رېواز هايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك زياد فەرموو.

بەرپىز زياد جبار محمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەلاى منەوه خراپترين حالەت ئەوهيه كه هاوولائىيان نەيهن بە دەم قانونەكەوه، لەراستى دا ئەم زهويانە ئەبى ئەوهمان لەبەرچاو بى ئەم زهويانەى كه ئىستا زيادەرۆبىيە لەسەر كراوه، كراون بەپارە كراون، هاوولائىيان بە پارە كرىوويانە، دووهم/ پىشتر ئىمە تەجروبهى پىشترمان هەيه كه چەند برپارىكى حكومەت هەبووه پارەكەى لەمە كه مەترئىش بووه، بەلام خەلك كەمتر چوو بە دەمىهوه، سىيەم/ كۆمەلئىك شوين هەيه كه ئەگەر پىايدا برؤين ناحيهكان ئەو پارەى كه بۆى دائەنرئى زهوى ئەو پارەيه ناكات كه ئىستا لە ناحيهكانى شىخ تەوى، باوه خۆشى و سىوسىيان و سىوهيل و كەنار،زەلان، سورداش، گاپرؤن ئەمانە ئەو پارەيه ناكەن كه ئىستا ئىمە لىرە دامان ناوه كه بچى زهويش بکرى، بە كرىنئىش بىكرى، لەبەرئەوه من پېشنيارى ئەوه دهكەم كه ئەم پارانە كەم بکرىتەوه، ئەوهى كه بەرپىز وەزىر باسى كرد پارەگان بەم شىوهيه بخەملىنرئى ئەوه دانەنرئى لەچەندەوه بۆ چەند، بەراى من ناحيهكان (5) هەزار دىنار دابندرئى بۆ قەزاگان (10) هەزار دىنار دابندرئى بۆ شارەگان و بۆ پارىزگاگان ئەوهى لە پارىزگاگان دايه بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان، لە دەرەوهى شارەگانن هيج زيادەرۆبىيەك لەناوشاردا نىيه، تۆ حسابات لەسەر

پاريزگا بکهى، يه عنى ئىستا له سنوورى پاريزگای سلیمانى ئەوهى که زیادهرۆیى له سەر کراوه له گوندهکانى دهوروبەر له قهزايهك و له ناحیهیهك باشتر بى لهوى، ئەوهى كاك ديارى باسى کرد له دۆلهرووت دا زیاتر کراوه ئىستا که دپته سەر ئەو پارهییه که پىيان داوه له گهه له وهى که ئیمه دايدهنیين ئەو پارهییه ناکاتهوه ئەگەر به تاپۆش هه بى لهوى، له بهرئهوه تهمهنا دهکهم بهم شیوهیهى لى بى، دووهم پيشنيارى دووهم له راستى دا ئەم ماددهیه شوینی ئەوهیه که پيشنيار بکهين ههم بۆ که سوکارى شههيدان و ههم بۆ پيشمه رگه و ههم بۆ کهم ئەندامانى سەنگەر لیرهوه بکهين که برگهیهکی بۆ زیاد بکری که بۆ ئەوان به بهخشين بياندریتى، زۆر سوپاس.

بهريز د.رېواز فايق حسن / سهروکی په رله مان:

سوپاس، شيرين خان فەرموو.

بهريز شيرين امين عبدالعزيز:

بهريز سهروکی په رله مان.

پيشنيازی من بۆ برگهى دووهم له ماددهى سييم پيشنياز دهکهم بۆ ههريهك له پاريزگای هه له بجه و ئيدارهى گهرميان و قهزاي چمهچمه مال لهو نرخهيهى که لهم پيشنيازه ياسايه دا تهسبیت دهکری بهخشرين، چونکه ئەم ناوچانه زۆرترين قوربانيان داوه، وهکو ريزيک له بهرامبەر قورباني دانيان، سهبارت به ناوچهکانى ترى ههريمی کوردستان پيشنياز دهکهم پيوسته رهچاوى دۆخى ماددى و دهخلى ئەو خيزانانه له بهرچاوى بگيرى که رهنگه به شيکیان له ژير هيلی هه زاريه وه بزین، بۆیه ئەو نرخهى که لهم پيشنيازی ياسايه دا هاتوووه رهنگه بارودۆخى گرانيهکی قورسى ماددى له سەر شانى ئەو خيزانانه دروست بکات، بۆیه پيشنياز دهکهم نرخهکان کهم بکريتهوه بۆ ههر يهك مهتر دووجا بکريتهوه بۆ ده ههزار دينار بۆ ناوهندى پاريزگاگان پينج ههزار دينار بۆ ناوهندى قهزاگان، سى ههزار دينار بۆ ناوهندى ناحیهیهکان، زۆر سوپاس.

بهريز د.رېواز فايق حسن / سهروکی په رله مان:

سوپاس، گولستان خان فەرموو.

بهريز گولستان سعيد حمد:

بهريز سهروکی په رله مان.

سهبارت به ماددهى (3) خالى يه کهم، پيشنيار دهکهم ههر دوو ئيدارهى گهرميان و راپهريين ئيزافه بکرى بۆ ئەو سهروکايه تييانهى که ئەنجام دهدهرى که لیره تهنيا ئاماژه دراوه به پاريزگار و سهروکی يه که کارگيريهکان، بۆ خالى دووهميان پشتگيرى له راي بهريز كاك به لئین دهکهم که ريزهى 15% بۆ ههموو شوينهکان له نرخى راسته قينه ديارى بکريت، بۆ خالىکى تر يان که بهريزان ئاماژه يان دا له سەر هيزهکانى پيشمه رگه و ناوخۆ و شههيدان و کهم ئەندامان من پيم باشه به راستى کهم ئەندامانى سروشتى ئەوهى که له سروشتهوه بۆخويان کهم ئەندامان و خاوهن پيداويستى تايبهتن، يه عنى ئەوانه هيچ سهرچاوهيهکی

بژئوی و داهاتیان نییه هاوکاریهك بكرین ئه و خیزانانهش شمول بکهن بهوهی که بهراستی له مهدا ئه گهر چاوپوشیهکیان لی بکریت بو ئهوهی ئیمه بتوانین هاوکار و یارمهتی دهری ئه و خیزانانهش بین که زۆرتریان له خیزانه کهم دهرامهتهکان کهم ئه ندامن له پال ئه وهدا داواکارم بهراستی ئه و گوژمهیهی که دهکهوئته سهریان به ماوهی سالیك لیان وهر بگریتهوه ئه قساتهکان و له سهر پاشهکهوتی مووچه به نیسهت ئه وانهی که خاوهن مووچهی دائیمین له ناو دهزگاکانی دهوئتهدا ئه و پاره و نرخهیان لی وهر بگریتهوه و زۆر سوپاس.

بهريز د.رئواز فایق حسن / سهروکی پههلهمان:

سوپاس، مژده خان فهرموو.

بهريز مژده محمود محمد:

بهريز سهروکی پههلهمان.

له ماددهی سېیهم برگی (2) من پیم باشه خالی یه کهمی به و جوړه بی، ئه و کهسانه ی سوودمه ند نه بوون له دهوئته به نرخیک له نیوان (15ههزار بو 20ههزار) دابی بو یه که مەتر دووجا له ناوهندی پاریزگا بو قهزاکان (10ههزار دینار بو 15ههزار) دینار بیت، بو ناحیه (5ههزار بو 10ههزار) دینار بی، ئه وه خالی یه کهم، خالیکی ترم پيشنیاز ده کهم ئه و پيشنیاز یاسایانه ی که رههندی داراییان هیه و دیته پههلهمانه وه واری شیهیده سه به رهزهکان. ههروهها ئه نفالکراوان و زائیده ن خاوهن پیداویستی تایبهت که بهش مهینهت ترین چینی ئه م کۆمه لگایه ن زۆربه ی هه ره زۆریان له هیلی هه زاری دان، پیویسته یاسایه ک دهرجی له م پههلهمانه که ئه مانه له و بارگرانییه داراییه ی که دهکهوئته سهریان له و ئه رکه داراییانه ببه خسرین، ههروهها پشتگیری له قسهکانی بهريز کاک سیپان و کاک کاوه ده کهم.

بهريز د.رئواز فایق حسن / سهروکی پههلهمان:

سوپاس، کاک مسلم فهرموو.

بهريز مسلم عبدالله رسول:

بهريز سهروکی پههلهمان.

سه بهرته به و ریژهیهی که وه که بههای ئه و زهویانه دیاری کراوه، ده پرسم ئایا کی یه دهتوانی بیزهت ئه و ریژهیه دیاری بکات؟ دیاره ئه و لیژنهیه لیژنهیه کی موشته رهکی نیوان وهزارتهکانه وه که ئامازه ی پیکراوه، چونکه وه که روونه له نرخه زهوی له شوینیک بو شوینیک تر دهگۆری، جیاوازه، به تایبهت ئه گهر هاتو شوینی زهوییه که تیجاری بی، بویه پیموایه ده بی نرخه که پیویستی به گویره ی شوینی به ها و نرخه ئه و شوینهیه، خه ملاندن و نرخاندنی زهوییه که به پی جوغرافیای شوینهکان داندراوه، بویه به پیی نرخه شوینه که بیت باشته، ئه گهر رهچاوی ئه و حالته بکریت، پشتگیری له برای بهریزیشم ماموستا وهیسی ده کهم، چونکه بهشیک زۆری ئه و زهویانه ی که هه ن له سهر مولکداری وهزارتهی ئه وقافن، بویه من پیموایه باشته ئه گهر له و لیژنه موشته ره که ئه وقافیشی تیابی، دووباره سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك ھېقىدار، فەرموو.

بەرپىز ھېقىدار أحمد سلمان:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

زۆر سوپاس، من لەسەر ماددەى سېيەم بېرگەى جوارەم قسە دەكەم، كە شارەوانى بۆى ھەيە داواكارى بە خاوەن كوردنى رەتبكاتەو، ئەگەر شوپىنى خانووبەرەكە سەرپىچى بېت بۆ ماستەر پلان يان نەخشەى كەرتى وردەكارىيەكان و زېدەرۇيىيەكە لەسەر تىچووى زېدەرۇكار لادەبىرېت مافى ھەيە رەفتار بەپاشماوەكان بكات ئەوەى قسە دەكەم لىرەيە، شارەوانى لە شوپىنى نىشتەجىبوون بە پارچە زەويىيەك لە ڤووبەرى دوو سەد مەتر بى، بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان، بەرپىز وەزىرى شارەوانى كە لىرەى جەنابت، دەبى ئەو زەويىيەى كە دەدرىتە ئەو ھاوولاتىيەى كە زەويىيەكەى لى دەرووخىت، شوپىنىك بېت خزمەتگوزارى ھەبى، ئا و ھەبى، كارەبا ھەبىت، قوتابخانە ھەبىت، من پېشنىار دەكەم ئەگەر لە حالەتېك زياتر بېت يان لە چەند حالەتېك بېت ھەموو لەو شارەى، لەو شوپىنەى كە دەدرى ئەو سەرپىچىيانە ھەيە لە شوپىنىك بېت بۆ ئەوان، بۆ نمونە نەكو بە يەكېك بدرى لە شوپىنىك بېت رافى بېت، لە شوپىنىكى تر بى گەرەكېكى فەقىر بېت، پىم ناخۆشە ئەو دەستەواژە بەكاربىنم، واستە و واستەكارى لىردەدا نەبىت، شوپىنەكە ديارىكراو بى، چونكە بە گوپىرەى نامەى ماستەرپلان يەعنى ماستەرى قوتابىيەك لە دەوك لەسەر خانووى تەجاوز كراو، 68% بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان، 68% ئەوانەى لە ناو خانووى تەجاوزەكاندان كرىچىن، واتا خەلكى تر خاوەنپان ھەيە، ھەيە پىنج تا ھەوت خانووى ھەيە بە ناويىيەو، ئەو كابرى كرىچى تىدايە، بۆيە مەبەست لەو قانونە ئەوويە وەكو جەنابى وەزىر باسى كرد كە زۆربەى خەلك سوودمەند بېت كە لە ناو ئەو خانووانەدايە، بۆيە من پىم خۆشە ئەگەر جەنابى وەزىر ڤوونكردنەو بەدات ئەو دوو سەد مەترە لە كى دەدەن بەو خەلكەدا، لە شوپىنىكە، لە دەشتايىيەكە ھىچى بۆ نەڤۇيشتوو، چونكە كابرى لە شوپىنىكە خزمەتگوزارى بۆ ھەيە، منالى ھەيە دەچىتە مەكتەب، ئايا ئەو زەويىيەى كە پىيان دەدرىت لە كووى شارەكە دەدرىت؟ ھەموو لە يەك شوپىن دەدرىت؟ يان يەكېك لە شوپىنى باش و يەكېك لە شوپىنى خراپ؟ زۆر سوپاس بۆ ئەم دەرفەتە.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك لوقمان، فەرموو.

بەرپىز لقمان حمد حاجى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من دوو تىبىنىم لەسەر خالى يەك لە ماددەى (3) ھەرەكو كاك شوان و كاك د.رېبوارىش ئامازەيان پىدا، بىگومان نرخی خانوو لە گەرەكېك بۆ گەرەكېك لە قەزايەك بۆ قەزايەك، لە ناحىيەك بۆ ناحىيەك جىاوازە، بە تايبەت ئەو قەزا و ناحىيانەى كە دەكەونە سەر سنوورەكان، ئەگەر بە نمونە وەربگرىن

قەزاي چۆمان لەگەڵ سۆران، قەزاي پېنجوين لەگەڵ كەلار، شويئەكانى تريش وەرېگرين جياوازي گەلە گەلەك زۆرە، بۆيە ديارىكردى رېژەي (15) ھەزار بۆ (30) ھەزار من پېموايە ئەو دەدەپەرورەي لە جيبەجى كوردنى ئەم ياسايەدا دەستەبەر ناكات، باشتر وايە نرخى خانووگە چەندە رېژەيەك ديارى بكرى بە رېژەي سەدى، من پېشنياز دەگەم (10%) نرخى خانووگە لە ھەرشويئەك رەنگە لە ناحيەيەك، قەزايەك ھەبى خانوو بەشى يەك دەفتەر بى، يان دوو دەفتەر دۆلار بى، لە شويئەكى تر بەشى (10) دەفتەر دۆلار بى، بۆيە ئەو دەدەپەرورەي لە جيبەجىكردەكەي دروست دەكات، بۆيە نرخى خەملىندراوى خانووگە بە رېژەي (10%) ديارى بكرى بۆ ئەو دەدەپەرورەي خانووگانىان لەسەر تاپۆ بكرى، ھەرودە پشتيوانى لە پەنى سەما خان و د.رېبوار و كاك عوسمان و كاك موسليم دەگەم، زۆر سوپاس.

بەرپۆز د. رېواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك سۆران، فەرموو.

بەرپۆز سۆران عمر سعید:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان:

من لەگەڵ ئەو دەدام رېژەي سەدى بەھاي راستەقینەي يەك مەتر دووجاي ھەر شويئەك ديارى بكرى، ئیدی ئەو شويئە نرخى كەمە، زۆرە بە پىي بەھاكە لە 10% دابىرى بۆ ھەر مەتر دووجايەك، بەلام ماددەي (3) بېرگەي دووم ئىشكالىكمان ھەيە بەرپۆز كاك بالانبو باسى كرد من پشتيگى دەگەم، تۆ گەرەكەك زیدەپرەوي كراوتە سەر زەوى مولكى گشتى تەنھا يەكە نىشتەجيبوونەكان ئىشكالكەي حەل دەكەي، لە كاتىكدا لەبەردەمى ئەو يەكەي نىشتەجيبوونەدا بازار دروست بوو، دوكان دروست بوو، شويئە كار و پيشە دروست بوو، ئايا ئەوانە دەرووخىي؟ تەنھا دوو سەد مەترىيەكان دەھيئەتەو؟ يان سى سەد مەترىيەكان دەھيئەتەو ھى نىشتەجيبوونە؟ يان جارىكى تر ياسايەك تەنھا بۆ ھەمان ئەو شويئەكانە كە دوكان و شويئە كارن دەركەين؟ ئەو ئىشكالىكى گەورەيە، بۆيە دەبى چۆن دەليين بەھاي ئەو زەويانەي زیدەپرۆييان لەسەر كراو بە خانووبەرەي نىشتەجيبوون يان دوكان و شويئە كار و بازرگانى موعالەجەي بكەين، ناكرى تۆ گەرەكەكە تاپۆ بكەي ريزى پيشەو، ھەمان ئەو شويئەي تەجاوزە دوكانىكىشى دروست كردوو دوكانەكەي بروخىي، يان چى لى دەكەي؟ دەليئى نەخىر با ئەو ھەر تەجاوز بى تاپۆ دەگەم لەسەر يەك ئەرز، ھيوادارم ليژنە پەيوەندىدارەكان بزانيين ئايا ئەو چى لى كراو؟ سەبارت بە خالى دووم لە بېرگەي دووم بۆ ئەو كەسانەي سوودمەند بوون يەعنى من سوودمەند بووم چووشم تەجاوزم كردۆتە سەر زەويەكەي مولكى گشتى لەوى تاپۆي بكەن لەسەرم بە 50% نرخ؟ ئەو بەراستى دادگەرى تيا نيە، ئەو تەجاوزى كردوو و سوودمەند بوو دەبى بە نرخى راستەقینەي ئەو شويئە پىي بدرى، يان ھەر پىي نەدرى بۆ پىي دەدەي؟ سوودمەند بوو و تەواو، خەلك ھەيە لەم ھەريمى كوردستانە نە دەسلەلاتى تەجاوزى ھەبوو و نە سوودمەند بوو، ئەميش سوودمەند بوو و دەسلەلاتى تەجاوزيشى ھەبوو بە نيوەي نرخ دەيدەيتى بەيانى بە قىمەتى حەقىقى دەيفرۆشيتەو، دادگەرى جيبەجى ناكات لەويدا، بېرگەي

چوارەم نەفسى شت دووبارە بۆتەوۈە كە ئەگەر كەسىك ئىشكالى بۇ ماستەرپلان دروست كىردى ديارە شۆينەكەى گىرنگە بۆيە ئىشكالى دروست كىردوۈە بۇ ماستەرپلان، تۆ دىيىت لە شۆينىكى تر دوو سەد مەترى دەدەيتى بەبى موقابىل و ئەگەر سوودمەند بووى بە نيۈەى نرخ دەدەيتى، نەخىر ئەگەر شۆينەكەى تىكدانى ماستەر پلان بى يان دەبى لە ھەمان شۆينى زيادەپۆى لەسەرگراۋ قەرەبوو بىكرىتەوۈە بەو رېژە و نىرخانەى كە لە بىرگەكانى پېشوو ديارى دەكرى، يان ناكى من تەجاۈزم لە شۆينى خراب كىردوۈە بە بى موقابىل دوو سەد مەترم لە شۆينى باش بدەنى، ۋەك كاك ھىقىدار گوتى، ھاۋرام، زۆر سوپاس.

بەپىز د. رېۋاز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەپىز د.مىحى الدين، فەرموو.

بەپىز مىحى الدين حسن يوسف:

بەپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ۋتەكانى من كران، پىشتىگرى كاك شوان و كاك سۆران دەكەم، زۆر سوپاس.

بەپىز د. رېۋاز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى، زۆر سوپاس، بەپىز د.شېركۆ، فەرموو.

بەپىز شېركۆ جودت مصطفى:

بەپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ئەو بىرگەى يەك كە باس لە پارە دەكات، دوو مەترسى تىايە، يەكەمىان بۇ ئەمپۆ (15) بۇ (30) ھەزار ئەى بۇ سى سالى تر؟ ئەو نىرخە چى لى دىت؟ كەۋابى ئەوۈ دەبى تەۋزىحى بىكەين ۋەكو جەنابى ۋەزىر روۋنى كىردەۈ، كە ئەوۈ خەملاندان نىە، ئەمە بەدەلە، بەدەلى ئەو شتەيە، بۆيە كاتىك كە دەۋوتىرئ خەملاندان بە مەعنای ئەۋەيە ئىتر دەبى تەقدىرات و حىساباتى تىر زۆر تى بىكەۋى و ئەمانبا بە ئاقارتىكى مەترسىدار دا خەملاندان، ئەوۈ بەدەلە، بەدەلە بۇ ئەۋانەى كە بە ناچارى تەجاۋزىان كىردوۈە بۇ نىشتەجىبوون، ئەۋە يەك، دوو يان بلىين بىرگەى دوۋەم بەم شىۋەى بۇ زياد بىكرى، كاتى كە دەلى بەھای ئەو زەۋىيانەى كە زىدەپۆىيان لەسەر گراۋە بە خانوۋبەرى نىشتەجىبوون نىرخەكانىان بەم شىۋەيە ديارى دەكرىت، ئەم دىرەشى بۇ زياد بىكرىت بۇ حەل كىردى ئەو سەققە زەمەنىيەى كە كەى پارەكە بدات؟ چۈنكە ناكى ئەۋە باسى لى نەگراۋە، كەى پارەكە بدات؟ بۆيە ئەم دىرەى بۇ زياد بىكرى كە (دەبىت لە ماۋەى (30) رۆژ لە بەناۋكىردى كۆتايى ئەو پارەيە بدىت)، چۈنكە ئەۋە نەبى بە مەفتوحى دەروات و پارەكە يەعنى سەققىكى زەمەنى نابىت، ھەرۋەھا لە بىرگەى دوۋەمدا ئەۋەى بۇ زياد بىكرىت، چۈنكە لەۋانەيە لە حالەتتىك دا خەملاندانى ئەو زەۋىيە كەمتر بى لەم سەققەى كە دانراۋە، كەمتر بى، لەۋ حالەتەدا بەمەى كە دانراۋە ئەگەر بەرزتر بى لە خەملاندانەكە بۆى حىساب بىكرى يان بەۋ كەمترە كە واقىعى حالە و كەمترە، بۆيە ئەۋ دىرە راستەقىنە كەمتر بوو لەم بىرەنە ئەۋا نىرخى راستەقىنەى لى ۋەردەگىرى، ئەگەر نىرخەكە كەمتر بوو خەملاندانەكە كەمتر بوو چۈنكە ئەۋە لە صالحى ئەۋ دەبى، ئەۋ

برپگه‌ی دووه‌مه که باس له مه‌سه‌له‌ی له 50% و ئه‌وانه ده‌کات، جارێ یه‌که‌م جه‌نابتان باش ده‌زانن که سوودمه‌ندبوون بۆ دووجار یان له جارێک زیاتر له ده‌ولت یه‌کێکه وائەزانم یان مه‌به‌ده‌ئه یان قانونه وایزانم برپاریکی کۆنی هه‌ر (مجلس قیاده‌ ثوره‌)ی عیراقی ئه‌وسایه که له‌سه‌ری هاتوو تا ئیستا که هاوولتییه‌ک نابێ دووجار سوودمه‌ند بێ له مولکی گشتی، له‌به‌ر ئه‌وه لێره‌دا که‌باس له‌وه‌ی که ده‌لی له 50% یان له 100% یه‌عنی ئه‌وه رێک ته‌عارووژه له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌دا، چونکه جارێک سوودمه‌ندبووه، ئه‌مجاره‌ش به‌جۆرێک له جۆره‌کان سوودمه‌ند ده‌بێ، بۆیه من له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌دام که ئه‌و دووه هه‌ر لایه‌ریت، باسی به‌ چه‌ند بۆی ته‌خمین ده‌کری و ئه‌وانه هه‌ر لایه‌ری، بۆ ئه‌وه‌ی که ئیتر واقیعی حال چۆنه، ته‌خمینات چۆنه ئاوا بۆی حیساب بکری و باسی سوودمه‌ندبوون بۆ دووجار یه‌عنی رپی پێ نه‌دری، له‌به‌ر ئه‌وه‌ی ته‌عارووژ ده‌کات له‌گه‌ڵ ئه‌صلی یاساکه، خالی چواره‌م که ده‌لی له‌به‌ر ئه‌وه‌ی ئه‌وه لاده‌به‌ین ئه‌و کاته خالی چواره‌م که ده‌لی نه‌گه‌ر زیاده‌رپۆکه پێشتر سوودمه‌ند بووبی ئاوا به‌ نرخه‌کانی دیاریکراو له مادده‌ی (3) برپگه‌ی (2) خالی (2) له‌م یاسایه قه‌ره‌بوو ده‌کریته‌وه، ئه‌و کاته‌دا ئه‌وه‌ش یه‌عنی خالی چواره‌میش ته‌حصیل حاصله که مولحه‌قه به‌ برپگه‌ی (2) ئه‌ویش هه‌ر ده‌بی لایه‌ری، زۆر سوپاس.

به‌رپز د. رێواز فائق حسن/ سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

به‌لی، زۆر سوپاس، کاک حکمت، فه‌رموو.

به‌رپز حکمت محمد عبو زید:

به‌رپز سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

به‌خیراته‌نه‌کا گه‌رم له هه‌ردوو وه‌زیرین به‌رپز دکه‌م پێشه‌کی، پشتگیری کاک به‌جت و کاک شوان ده‌که‌م، زۆر سوپاس.

به‌رپز د. رێواز فائق حسن/ سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

به‌لی، زۆر سوپاس، کاک مه‌لا ناصر، فه‌رموو.

به‌رپز عبدالناصر احمد علی:

به‌رپز سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

له مادده‌ی (3) برپگه‌ی (2) پشتگیری له وته‌کانی کاک عوسمان سیده‌ری و مامۆستا زیاد و کاک لقمان ده‌که‌م، خالێکی ترم هه‌یه لێره من داوا ده‌که‌م بۆ پێشمه‌رگه دیرینه‌کان به‌راستی راسته پێشمه‌رگه دیرینه‌کان هه‌موویان سوودمه‌ند بوونه، به‌لام له سالی نه‌وه‌ته‌کان دا هه‌موویان ئه‌و زه‌ویانه‌یان فرۆشتوو به‌ دوو هه‌زار دینار، سێ هه‌زار دیناری سوپه‌ری ئه‌و کاته هه‌مووی بۆ مه‌عیشه‌ت و مال و منال بووه، بۆیه هه‌یچ شتیکیان نه‌ماوته‌وه، له‌وانه‌یه زیاده‌رپۆیان کردبێ، به‌خه‌شێن له‌و زیاده‌رپۆیه، سوپاس.

به‌رپز د. رێواز فائق حسن/ سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

به‌لی، زۆر سوپاس، کاک سه‌رکۆ، فه‌رموو.

بەرپىز سەرگۆ ئازاد حسين:

بەرپىز سەرگۆ پەرلەمان.

ھەموو لىرە كۆك بووين ئىتر ئەم ياسايە كە بۇ دەولەتمەند و دەسلەتداران نىە بەلگو بۇ ھەزاران و كەسانى بى لانه و كەم دەرامەتە، بۆيە پشتگىرى ھەر بۆچوونى ئەو برادەرەنە دەكەم كە داواى كەم كوردنەوھى نرخيان كرددووه لە شار و شارۆچكە و ناحيەكان، بەتايبەت بەرپىز كاك ديار، كاك لقمان، كاك عوسمان سىدەرى، ھاوپا و پشتيوانى تەواوى قسەكانى كاك سۆران عمر دەكەم، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رېواز فائق حسن / سەرگۆ پەرلەمان:

زۆر سوپاس، سەرچنار خان، فەرموو.

بەرپىز سەرچنار احمد محمود:

بەرپىز سەرگۆ پەرلەمان.

پشتگىرى لە وتەكانى د. شىركۆ دەكەم، بەلام ئىزافەيەكيشم ھەيە لەسەر ئەو مەوزووعە، لە برگەى دووھەدا كاتى كە دەلى ئەو نرخانە وەردەگىرى و ئەو بەھانە وەردەگىرى، دەبى كاتىكى بۇ ديارى بكەى، چ كاتىك لەو زيادەروكارە وەردەگىرى، چونكە ئەو نەقسىكە لە ناو قانونەكە و دەبى جىگەى بكرىتەوھ، خالى دووھەميش ئەو مەتاتىە نەمىنى لە بەينى (30) ھەزار بۇ (15) ھەزار، بۇ نمونە لە پارىزگاوه (20) ھەزار بۇ (10) ھەزار، يان (10) ھەزار بۇ (5) ھەزار وەكو ھەددى ئەدناى وەبگىرى، يەعنى (30) يەكە بۇ (15) ھەكە بەس تەنھا بكرى بە (15) بۇ پارىزگا، بۇ قەزاکەش بكرى بە (10)، ناحيەكەش بكرى بە (5)، چونكە ھەرچەندە لەگەل ئەوھشدا دەبى ئىزافەيەك بكرى لەبەر ئەوھى ئەو زەوى يە پارىزگاگانيش لە ناو خۆيان دا جياوازيان ھەيە لە نرخدا، بۇ نمونە ئەگەر زەوييەكى زيادەرۆ لە پارىزگاى ھەولير دا نرخى زۆر جياوازتەر لە زەوييەكى زيادەرۆ لە پارىزگاى ھەلەبجە، لەبەر ئەوھ يەعنى ئەوھ ناعەدالەتتيەك دروست دەكات لە جىبەجى كردن دا، دەكرى ئىزافەيەك دواى ئەوھى كە سيعرەكەمان تەھديد كرد بە (15) و بە (10) و بە (5) لە كۆتاييش دا ئەو دىپرەى بۇ زياد بكرىت، ئەگەر نرخى راستەقينيەش لە حالەتيك دا كەمتر بوو لەم برانە، ئەوان نرخى راستەقينيە لى وەربگرن چونكە ئىحتيمالە ئەو (15) ھەزارە بۇ پارىزگاى ھەلەبجە زۆر زۆر بى، نرخى راستەقينيەكە زۆر لەوھ كەمتر بى، حيسابى ئەوھ بكرى بۇ ئەوھى ئەوانيش لەو مافە بى بەش نەبن و ھەندى شوينى ترى كوردستانيش بە ھەمان شيوھ، ئەو لە 50% لە خالى دووھم دا ئەوھ لە سوودمەنددا منيش لەگەل ئەوھەدام كە پيشتريش لە موداخەلەكەم دا وتم ئەوھى كە سوودمەند بىت ئەصل وايە جارىكى تر سوودمەند نەبى لەم قانونە، لەبەر ئەوھى يەكجار دەبى ھاوولاتى موستەفيد بىت، ئەوھ ھەر لابرى، ئەگەر لە حالەتيكيش دا دەنگى نەھينا و لانەبرا ئەو لە 50% بكرىتە لە 100% يەعنى نرخى ھەقىقى خۆى لى وەربگىرى بۇ لە 50% لى وەربگىرى؟ لە برگەى چوارەميش يەعنى من بەلامەوھ سەيرە كاتىك بە پىي برگەى (4) لە ماددەى (2) ئەم ياسايە ئەو داواكارىيە ئاراستەى ئەو لىژنەيە دەكرى كە بە سەرۆكايەتى پارىزگار و ئەو كەسە مەعنيانە كە دانراوھ، لىژنەيەك

دروست دھکری داواکارییہ کہ ئهوان وھریدھگرن و ئهوان تاوتویئ ئه و مھوزووعه دھکن، بھلام کئ رھتی دھکاتھوہ؟ شارھوانئ رھتی دھکاتھوہ، داواکاری پئشکھشی لیژنھیھک بھکم ئه و صھلاحیھتی نھبئت، لھ ھھمان کات دا ئه و دیراسھیشئ دھکات، بھلام شارھوانئ صھلاحیھتی ئه وھئ ھھبئ رھتی بھکاتھوہ، ئه وھش دھبئت یھکلایئ بھرئتھوہ کہ داواکاری ئاراسئھئ کوی کرا ئه و بؤئ ھھبئ رھتی بھکاتھوہ، ھھرچھندھ ئه وھ جیوازھ لھوھئ کہ شارھوانئ خؤئ بھ خاوھنی دھکات بھس بؤ رھت کردنھوھکھ دھبئ بھرئتھوہ دھستی ئه و لیژنھیھئ کہ داواکارییھکھئ ئاراسئھ دھکری، دھستتان خؤش بئ زؤر سوپاس.

بھرئز د. رئواز فائق حسن / سھرؤکی بھرلھمان:

زؤر سوپاس، کاک کاروان، فھرموو.

بھرئز کاروان عبدالرحمن عبدالله:

بھرئز سھرؤکی بھرلھمان.

بھنسبھت ماددھئ سئیم لھ بھرگھئ یھکھم کاتئک کہ باس لھوہ دھکری لیژنھیھک بھ سھرؤکایھتی پارئزگار یان سھرؤکی یھک کارگئرھکان پئک بھئئری، من پئموایھ ئه وھ (تناقض)ئکی ئئدارئیمان بؤ دروست دھکات، وا باشتره خؤئ ئه و لیژنھیھ نھک شارھوانئ تئیدا ئھندام بئت، بھلگو خؤیان سھرپھرشتئ لیژنھکھ بھکن، وھزارھتی شارھوانئ راستھوخؤ بھ و پئیھئ کہ بابھتھکھ مھعنئ یھ بھ وھزارھتھکھ خؤیان جیھھتی سھرھکی بن لھ بھرپار دان و یھکلایئ کردنھوھئ کئشھکان، بھ نئسبھت بھرگھئ دووھم لھ خائئ یھکھمی تھواو پشتئوانئ قسھکانئ کاک شوان و کاک د.رئبوار و کاک لقمان و کاک زئاد و ھھقالانئ ترم، ئه وھ رھنگھ کئشھیھکی گھورھمان بؤ دروست بھکات، بھنسبھت ئه و زھویانھئ کہ ھھن رھنگھ لھ ناوچھیھک بؤ ناوچھیھکی تر سئعھرھکانئان یھکجار جیواز بئ وھکو کاک زئاد ئامازھئ پئ کرد بھ جوړئک کہ رھنگھ لھ زؤر شوئئ تھنانتھ پارھئ خھملاندنئ ھئنھکھش نھکریت، بؤیھ وا باشھ کہ یان تھوھئدئ ئھسعار بھری، یاخود خھملاندنئکی کامل بھری بؤ ھھموو زھویھکان و یھک شت بئت، بھ نئسبھت بھرگھئ دووھم خائئ دووھمی تھواو پشتئوانئ قسھکانئ کاک سؤرائم، ناکری کھسئک سوودمھند بووبئ لھ بھرلھمانئ کوردستان کہ خؤمان یاسا دھردھکھئن پئچھوانھئ یاساکھ ھھنگا و بنئین و ئھم خائھ بھکھئن، بؤ خائئ چوارھمئیش لھ ھھمان ماددھدا کاتئک کہ باس لھوہ دھکھئن کہ شوئئنی خانوو و بھرھ سھرپئچی بئ بؤ ماستھر پلان، پئموایھ بھشئکی زؤریان سھرپئچی یھ زئدھرؤئئ کراوھ لھو زھویانھ، ئھگھر ماستھ پلانھکھ لھ رووی زمانھوانئیھوھ کئشھیھکی تئدایھ، ئھگھر شوئئنی خانووبھرھکھ سھرپئچی بئ بؤ ماستھر پلان، ئایا ئه و ماستھ پلانھئ کہ ئئستا ھھیھ لھ رووی شارھکانھوھ یان ئه و ماستھ پلانھئ کہ لھ داھاتوودا دادھنری؟ رھئیم وایھ ئھگھر سھرپئچی بئ بؤ ئه و شوئئنھ ھھساسانھئ کہ لھ ماستھر پلان دا ھھن وھکو خھستھخانھ وھکو شوئئنھ گشتئیھکان، ھھئبھت دھبئ تئکرا قھرھبوو بھرئنھوھ دواتر بھلام ئھگھر شوئئئک لھ چوارچئوھئ ماستھر پلانئ تازھ دا بئت و خانوویک بئت کہ زئدھرؤئئ تئدا کرابئت ھھق نئھ بھچئتھ ئه و چوارچئوھ، بؤیھ پئموایھ کہ ئه و خائھ دھبئ دھستکاری بھرئت، پشتئوانئ قسھکانئ کاک بالانئبؤ دھکھم

ليژنه يهك بۇ ئەو پېك دېت بۇ دىراسە كىردن و بۇ خاونداریتی كىردن هەتا دوايى، بەم شېوھىە دەمىننیتەو، واتا پېناسەى لیژنەمان دەبى بۇ یەكەم كە مەبەست لە چىیە، بە نىسبەت برگەى دووهمیان و ئەوانەى كە جیگیر كراو، ئەوانەى كە لە خالى یەكەم و لە خالى دووهم دا ئامازەى پى كراو لە برگەى دوو دا من پېشنىازى ئەوهم هەیه زەرورەتى ئەو بۇ شتىكە كە ئیستا دەستنىشانیان كىردووە لە راپۆرتە هاوبەشەكەدا (15) هەزار دینار بۇ (30) هەزار دینار، حىكەتەكە لەو دەیاە كە بەم شېوھىە بەمىننیتەو، بۇ؟ بۇ نمونە لە ناحیەى كەسنەزان نرخى زەوى زۆر جیاوازه لە ناحیەى رزگارى، لە قەزای پىنجوین نرخ جیاوازه لە قەزای دوكان، بۇیە ئەم نرخانە یان لە ناو مەرگەزى شارى هەولێردا نرخ جیاوازه لەگەل مەرگەزى ناو شارى هەلەبجە، مەسەلەى ئەم نرخانە، بۇیە لە (15) تاوەكو (30) ئەو كاتە تۆ دەتوانى بۇ ناو مەرگەزى مەدینە (30) هەزارەكە لە هەولێر حىساب بكەى، بۇ ناو هەلەبجە بۇ نمونە (15) حىساب بكەى، كىیە حىسابى دەكات؟ دەبیت بووتریت لیژنەیه ئەو دەستنىشان دەكات بۇیە صیاغەكەى من بەم شېوھىە كە بۇ ئەو زىاتر هاوكار بن بۇ هاوپرېانم لە لیژنەى هاوبەش و بۇ پەرلەمانتارانى بەرپز، خالى یەكەم بەم شېوھىە (ئەو كەسانەى سوودمەند نەبوون لە دەولەت بە نرخىك لە نیوان وەكو خۆى (15) هەزار دینار وەكو خۆى دەخەملیندریت و نرخى هەر مەتر دووجایەكیش لەسەر ئاستى ناوهندى پارێزگا و قەزا و ناحیەكان دیاریكراو دەبیت كە پېشتر بە بریارى لیژنە دیارى دەكرى كە موخافەزه دیارى بكات، ئەوان لیژنەكە دەستنىشانى دەكات لە قەزای دوكان نرخى زەویەكى تەجاول بە (20) هەزار دینار، بەلام لە قەزای پىنجوین بە (10) هەزارە بۇ نمونە، برگەى دووهمیان هەلەبەتە ئەو ناكۆكە ئەو كە پەيوەندیدارە بەو كە برگەى دووهمى ماددەى پىنجەم كە ئەوانە وەكو مەحسوب حىساب دەكرى سوودمەند بوون لە دەولەت هەلەبەتە جەنابتان دەزانن و پەرلەمانتارانیش دەزانن بە پىى قانون نابى دووجار سوودمەند بى، بەلام ئەو لەبەر ئەو مامەلە لەگەل واقىعى حال دەكات ئىستىسنايەكى دروست كىردووە بۇیە من پىشنىاز دەكەم وەكو یەككە لە هۆكارەكانى دەرچوواندى ئامازەیان پىكراو، پىویست دەكات برگەى دووهم مادام مامەلەیه لەگەل واقىعى حال دا، من لەگەل ئەو بۆچوونەدام كە دەلى پارێزگار بكرى لەبەر ئەو سوودمەندبوون و تەجاولیش كراو، ئەو نامەوى وا لىك بدریتەو بەلیم كەم بكرى، خۆ دەتوانم بەلیم كەم بكرى بۇ ئەو مۆتەجاولیزىك زىاتر مۆستەفید بى، ئەو رەنگە وەكو پروپاگەندەیهكى سىاسى لە خزمەتى ئەو كەسانەدا بى، بەلام ئەو كە مەنتىقى قانونى یە من دەلیم بۇ ئەو كە داهاى زیاد بكرى پىشنىاز دەكەم ئەو 50% یى بكریتە 75%، بە نىسبەت برگەى سىیەم من مولاخەزەیهكەم نیه، بەلام برگەى چوارەمیان كاتى دەلى شارەوانى هەیه پىویست دەكات لە ماددەى یەكەم دا بزانى شارەوانى مەبەستمان لە كوئیه؟ مەبەستمان لە سەرۆكى شارەوانییه؟ مەبەستمان لە وەزارەتى شارەوانى یە؟ دەبى ئەو مەسەلانە...

بەرپز د. رپواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

وازه مەبەستت جىیە، شارەوانى پەيوەندیدار، فەرموو.

بەرپىز مەم برهان محمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

نا لە برپگەى چوارەم دا ئەگەر جەنابت دىقەت بدەى شارەوانى بۆى ھەيە، نەپوتووھ شارەوانى پەيوەندىدار، جا شارەوانى بۆى ھەيە، من پىموايە ئەم دەسەلاتە بدرىتە وەزارەتى شارەوانى، لەبەر ئەوھى دەست نەدرىتە سەرۆكايەتى شارەوانى ناحيەيەك ئەو نرخانە ديارى بکات، يەعنى وەزارەتى شارەوانى لە برپگەى يەكەم دا لە ماددەى يەكەم ئەگەر ئاماژەى پىكرابى شارەوانى بۆى دەبىت ...

بەرپىز د. رىواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

كاتىكى زۆرت برد، سوپاس، ئەوھى ھەتە بە نووسىن بيگەيەنە ئىدارەكان.

بەرپىز مەم برهان محمد:

زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رىواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

دەستت خوش بى، كاك ابوبكر، فەرموو.

بەرپىز ابوبكر عمر عبدالله (ھەلەدنى):

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من پشتگىرى لە قسەكانى كاك د. رىبوار و د. شىركۆ جودت و كاك زياد و كاك سۆران عمر دەكەم كە لەسەر بنەماى جوگرافى نەبى بە نىسبەت رىژەكان، نامەوى قسەكان دووبارە بكەمەو، دووھم / ئىمە دەئىين ئەوھ بۆ زۆربەى توپىزى كەم دەرامەت و ئەوانەيە كە ئىستىفادە بكەن، بەلام حكومەتەيش ئىستىفادە دەكات، بۆ ئەوھى ئەم خەلكە بە فيعلى ئىستىفادە بکات، كاتى ئەوھ ھاتووھ كە قسەيەكى رپوون لەسەر ئەو مەسەلەيە بكەين كە پىي دەووترى پاشەكەوتى مووچە، بۆ ئەوھى ئەو توپىزە كەم دەرامەت و ھەزارانە ئىمە با لەم ياسايەدا بەشىك لەو نرخەى كە دەيدەن رىژەيەك من نائىم ھەمووى ھەرب و تەنى (ما لايدرك كە لا يدرك جەلە) با رىژەيەك بۆ نمونە لە 10% يان لە 20% ئەو خەلكە كە دەيدات با لە پاشەكەوتى مووچەكەى بيدات، ئەوھ متمانەى خەلك بەگەرپتەوھ كە ئەو پاشەكەوتە نافەوتى، چونكە ئەوھ چەند سالىكى بەسەردا تىپەرپوھ، لەبەر ئەوھ كاتى ئەوھ ھاتووھ لاى ئىمە ئەگەر بە جوزئيش بى ئەگەر ئەم مافە بگىرپنەوھ بۆ مووچەخۆران و بۆ ھاوولائىانى ھەرىم، بەوھش جياوازيەكانى نيوان چين و توپىزەكان كەم دەكەينەوھ، ئەم ياسايە لە ھەموو ماددەكانىدا باس لە ناوھندى پارىزگا و قەزا و ناحيە دەكات، بەلام ھەندى شوپىنى ترمان ھەن شارۆچكەن، كۆمەلگان يان شارەدين، ھەندىكيان شارەوانيان ھەيە ھەندىكيان نيانە، بۆيە دەبى ئەوھش موعالەجە بكەين لە كاتى دارشتنەوھى ياساكەدا لە كاتى صياغەكردن دا، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رىواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، د. اسماعيل، فەرموو.

بەرپىز اسماعىل على طە:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمانى ھېزا.

دەسپىكا من بەخىرھاتنا وەزىرى پەيوەندىدار دكەين بەخىر بى سەرچاڧا، دوو/ ئەز پىشتەفانى پىشتىگىرىا د.شىركۆ و خوشكا سەرچنار دكەم، نىزافەتەن ئەز پىشتەفانىا وان بىرايان دكەم ھەڧالان دكەم ئەو گوتى خاوەن پىداوېستى تايبەتى ژى بىنە عەڧوو كەردن نرخی عەردى وان تەجاوز كرى، سوپاس.

بەرپىز د. رېواز فائق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەئى، زۆر سوپاس، كاك سەروان ڧەرموو.

بەرپىز سەروان محمد على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

وئەلا خۇزگەم دەخواست يەكەم كەس بام، چونكە پىشتىگىرى بە دەست ناينم تازە ئەگەر پىشنىارى من پەسەندىش بى، چونكە دەبى سى كەس پىشتىگىرىت بىكات، بەرپاى من پىشنىارى من وەكو سەروان ئەوۋىيە ئەو زىدەرپۇيىيە كە كرايە خۇ پەرلەمان ھەبوۋە، حكومەت ھەبوۋە، شارەوانى ھەبوۋە، وەزارەتى شارەوانى ھەبوۋە، ھەموو بەرپۇۋەبەرايەتى يە شارەوانىيەكانىش ھەبوۋە، كەواتە ئەوۋى زەوى بەو جۆرە پىيان بىرپىت بەرپاستى ئەوۋە دەچىتە ڧاللى ڧرۇشتەنەو، بەرپاى من وەكو پىشنىار من پىشنىار دەكەم پارە لە ھىچ كەسىك وەرنەگىرى، بەلام رېگىرى بىكرىت لەمپۇ بەدواۋە كە زىدەرپۇيىيە نەكرىت، لەبەر ئەوۋى پىشنىارى من ئەوۋىيە كە پارە لە ھىچ كەس وەرنەگىرىت بەرپاستى، ئەوۋە موچامەلەش نىيە، بۇ خۇجەرختىش نىيە بۇ ئەوۋى موچىبەتى دوو كەس بەدەست بىنم، چونكە باجەكە دەبى حكومەت بىدا، چونكە حكومەت ھەبوۋە كە ئەو شتە كرايە، خۇ پۇلىس ھەبوۋ، پىشمەرگە ھەبوۋە، ئاسايش ھەبوۋە، ھەموو ھەبوۋىنە و زىدەرپۇيىش كرايە، بۇ ھەزارىك پارە بىدات ئەورپۇ؟ ئەوۋە ئەو، ئەوۋى تىش بۇ پىشتىگىرى پىشنىارەكانىش ئەگەر نەشەخشىرپىن ئەو ھاوۋلاتىانە بەلام كەمترىن پارەيان لى وەربىگىرىت، ئەوۋى پىشنىارى كى لە ھەموۋان كەمتر بوو ئەو پىشنىار دەكەم، پىشتىگىرى پىشنىارى د.گەلاۋىژ و كاك سۇران عمر دەكەم، د.رېبوار، كاك دىارى، پىشنىارى ئەوانەى كە لاي من پەسند بوۋىنە ناۋى ھەموۋان دەخوۋىنمەۋە لەبەر ئەوۋى نامەۋى بچمە ناو تەڧاۋىلى ئەوانەى ئەوان و تەۋۋىانە، كاك شوان، مام بەجىت، كاك سىپان، گولستان خان كە بۇ كەم ئەندامانى سەروشتى، ئەوانەى نەك ھەر كەم ئەندامى سەنگەر چونكە ئەوۋە بۇ پىشمەرگە و خانەۋادەى سەربەرزى شەھىدان و پىشمەرگە بلىين پەك كەوتەۋانى سەنگەر و ئاسايش و ئەوانە لە ماددەى يەكەم باسما كەردن، ئىدى لە ھەموو ماددەكان ئەوانە پىۋىست ناكات بچىنەۋە ناۋى، چونكە داۋاى بەخشىنى ئەوانمان كەردوۋە، ئەوۋى تىش بە نىسبەت سوۋدەمەندبوۋن لە بىرگەى چوارەم، من ئەگەر پىشمەرگە بە سوۋدەمەند بوۋىم پارچە زەۋىيەكەم لە حكومەت وەرگرتبى نەمتەۋانىۋە بىكەمە خانوۋ، يان ھەر كارمەندىكى تر بەم، نەمتەۋانىۋە بىكەمە خانوۋ لەبەر ئەوۋى وەزەى ماددى من خراپ بوۋە، ئىنجا چىم كەردوۋە ڧرۇشتەۋومە چوۋومە لە كۆمەلگايەك پارچە زەۋىيەكى تەجاوزم پى كرىۋە بۇ ئەوۋى ھەم بتوانم

خانووہکە دروست بکەم بەو پارەى ئەو پارچە زەویەى کە من وەرگر تووہ خانووێک بۆ خۆم دروست بکەم، چونکە ئەگەر حکومەت ھاوکارى ماددى من نەکات ناتوانم بیکەم بە خانوو بۆیە ئەوانە سوودمەند ھەژمار نەکریڻ و زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسن/ سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، بەرپزان ئەندامانى پەرلەمان، د. کاظم تۆ خۆت وتت با کاک سییان قسە بکات، رېگە دەدەین بە کاک رزگار دواى بە جەنابت، فەرموو.

بەرپز رزگار محمد محمود:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددەى (3) بڕگەى (2) ديارە باس لەوانە کە ئەو رېژەى کە دادەنرئ بۆ پارێزگاگان و قەزا و ناحیەگان بەراستی بەزۆرى دەزانين من پيشنيار دەکەم بکریتە نيسبە وەکو ھاوړېم کاک شوانيش باسى کرد، لەبەر ئەوەى ئیستا کە دەبئ رەچاوى بارى دارايى خەلک بکریت، خەلک ئیستا زۆر بیکارە، ئەوانەيشى کە تەجاوزيان کردوو دەتوانم بلييم زۆربەى زۆريان خەلکى کەم دەرامەتن، من لیڕەدا دەلييم باشە بۆچى ئیستا ئەم سיעریە لەسەر ھاوولاتی دابنرئ، لە کاتیک دا وختیک زەویەکی کشتوکالی کەوا یەک سەدە بە دەست فەلاحیکەوہ بیټ حکومەتى ھەریمی کوردستان یان بليين وەزارەتى شارەوانى پرۆژەیکەى لەسەرە لە 3% قەرەبووى ئەو ھاوولاتییە دەکاتەوہ، زەویەکی بليين تاپۆیکەى کشتوکالی لە 12% قەرەبووى ئەو ھاوولاتیە دەکاتەوہ، بەراستی ئەوہ لیڕە دەبینين ئەوەى کە ئیستا ئەم یاسایە بەو نەعەوہ بئ من تەصەورى دەکەم لە حیاتی ئەوەى ئەو خانووہ تەجاوزانە تاپۆ بکریت، دەبینرئ کە ئەوہ چۆل بکریڻ، من پيشنيار دەکەم ئەو کەسانەى کە سوودمەند نەبوونە لە 15% بە نيسبە لییان وەرگریئ، لەبەر ئەوەى ھەر باسى یەک شار بکەين، لە شارێک دا جیاوازی لە نیوان تەجاوزەکان دا ھەبە، تەجاوز ھەبە لە سالی نەوہتەکان ئەو کاتە کە کردوویتی، ئیستا شەقامیکى گشتى بە تەنیشتى دا تیدەپەرپیت بۆتە شوینیکى تیجارى و زەویەیکەى بەھایەکی باشى ھەبە، زەویەکی تریش ھەر لە عەینى شاردا بۆ نمونە من باسى کەلار بکەم باسى کولەجۆیکەکان بکەم، خەلک یەعنى لە ناو قور و زەلکاودا دەژى، لە شوینیکى تریش بابليين باسى لای لیواکە بکەين، لەوئ تەجاوز ھەبە ئیستا زەویەیکەى رەنگە بیست دەفتەر دۆلار بکات، بەلام لە ناو کولەجۆیکەکان دا رەنگە دوو دەفتەر، سئ دەفتەر دۆلار بکات، ئەگەر بە مەترە بئ ئەوہ بە یەک شیوہ پارەیان لی وەردەگریټ، ئەگەر بە نيسبە بئ ئەوہ ئەو کاتە لەسەر بەھای زەویەیکەبە، بۆیە پيشنيار دەکەم بە نيسبە بئ و نيسبەکە لە 15% بئ، بۆ ئەو کەسانەى کە سوودمەند نەبوونە و بۆ ئەو کەسانەش کە سوودمەند بوونە لە 20% بیټ، لەبەر ئەوەى ئەوانەيش کە سوودمەند بوونە من ئیستا ھاوړېم ھەبە پيشمەرگەبە نقیبە ئەو کاتە لە سالی 2000 زەویەیکى وەرگر تووہ داویەتى بە 1000 دینارى سوپىرى، یەعنى ئیستا کە چۆتە تەجاوزەوہ، ئەوہ کەس و کارى شەھید شارەزام لە

بەرپىز د. رېۋاز فائق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

كاك رزگار قانۇن بۇ عام دادەنرېت، بۇ گشتى دادەنرېت.

بەرپىز رزگار محمد محمود:

بۇ گشتى، من ئاخىر شتم ئەۋەپە كە پىشتىگىرى لە پىشنىيارەكەى كاك بەلئىن و كاك شاخەوان و شىرىن خان دەكەم بۇ ئەۋەى كەس و كارى شەھىدان و قورىانى ئەم ولاتە بىبەخىرىن.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

بەلئى، زۆر سوپاس، كاك د. كاظم ئاخىر كەسى، فەرموو.

بەرپىز كاظم فاروق نامق:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

قەسەكەى من تەنھا ئەۋەپە كە پىشتىگىرى لە پىشنىيارەكانى بىراى بەرپىزم كاك سىپان دەكەم لە لىژنەى تايبەتمەند، تەنھا دوو ئىزافەم ھەپە سەبارەت بە يەككەى لە پىشنىيارەكان ئەۋەى كە سەرچەم ئەو پارەپەى كە لە بىرگەى دوۋەمى ئەم ماددەپە لە ماددەى سىپەم دا باس دەكرېت، ئەگەر نەۋنەى يەك پارچە زەۋى ۋەرگىرىن كەۋ كەمترىنىان باس كراۋە (200) مەترە، بە يەككەى لە نىرخەكان ئەگەر (30) ھەزار دىنار بى ھەر مەترىك كۆى گشتى دەكاتە شەش مىليۇن دىنار، كە من پىمۋاپە باسى خەلكى فەقىر و ھەزار دەكەين مومكىن نىپە فەقىر و ھەزار بتوانى بە يەك جار شەش مىليۇن دىنار دەفە بكات، بۇپە پىشنىيارەى ئەۋەمان كىرد كە بىكرى بە قىستى مانگانە بۇ ماۋەى (12) مانگ، ئەۋە بەدەل لەۋەى كە ئەۋ فىئانەى باس كراۋە بەتايبەت كەسانى خاۋەن پىداۋىستى تايبەت و كەس و كارى شەھىدان و ئەنفالكران و پىشمەرگە، بەتايبەت ئەۋانەى كە بۇ نەۋنە كەسانى خاۋەن پىداۋىستى تايبەت ئىستا ھاۋكارىپەكى (120) ھەزار دىنارى ۋەردەگىرن، لەبەر ئەۋە نەك (12) مانگ، (12) سالىشىان بەدەپىتى ئەۋان ناتوانن ئەۋ شەش مىليۇن دىنارە بۇ نەۋنە دەفە بكەن، لەبەر ئەۋە پىشنىيارەمان كىردۋە كە ئەم چىنانە لەۋ بىرە پارەى كە لە بىرگەى دوۋەمى ماددەى سىپەمدا باس كراۋە بىبەخىرىن، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، لىژنە تايبەتمەندەكان پىش ئەۋەى ئىۋە جەۋاب بەدەنەۋە با دەرفەت بەدەين بە ۋەزىرى تايبەتمەند، بەرپىز ۋەزىرى شارەۋانى چەند پىرسىارىك زۆر ئەساسى يە كە پىۋوبەپىۋى ئىمە كراپەۋە، لە رىگەى ئىمەۋە لەگەل جەنابتان دەمانەۋى ۋەلامەكە ۋەرگىرىن، سەبارەت بە لىخۇشبوۋن لە كەس و كارى شەھىدان و پىشمەرگە و ھىزەكانى ئاسايشى ناوخۇ و كەمئەندامان و پىشمەرگە دىرىنەكان، ئەۋە پىرسىارىكى ئەساسى يە، دوو/ ئايا پىۋىستە ئىمە بىرگەپەك دابنىين سەبارەت بە شىۋازى دروست كىردنى لىژنەى خەملاندن، يان ئەۋ لىژنەى لە شارەۋانىپەكان ھەن بەم ئەركە ھەلدەستن؟ سى/ كە ئەۋەش مەسەلەپەكى ئەساسى يە ئايا ژمارە يان بلىين رەقەم دابنىين بۇ نىرخەكان يان نىسبە دابنىين؟ جوار/ ئايا بۇ خويىندكارەكان پىشنىيارەى جەنابتان چىپە؟ پىنج/ ئەۋ لىژنەپەى لە ماددەى (3) پىكھاتوۋە، ئايا راسپاردە

بارودۇخچىدا بىمىنن كە شاپەنى ئەوان نەبى، بە ھەمان شېۋەى بە نىسبەت پېشمەرگە و ھەموو چىن و توپژەكانى تىرىش دوا بېرىرىش لای خۇتانه، سەبارەت بەو لىژنانهى كە ھەن بۇ خەملاندن ئىمە تەئكىد لەو دەكەپنەو ۋە لىژنانه ھەن و ھەتاكو ئىستا كارەكانيان بە ياساىى كىردوۋە و شارەزانە و خەلكى موخەمىنى وان كە دەتوانن نىرخەكان دىارى بىكەن و ھەتا ئىستاش كىردىتايان و سەركەوتوۋ بوونە لەو كارانەيان و بەدرېژايى چەندىن سال ئەوۋە كارەكانيان بوۋە، سەبارەت بە دانانى نىسبە ياخود تەسبىت كىردى رەقەم من تەئكىد دەكەمەوۋ لەگەل تەسبىت كىردى رەقەمىن، عىبەرت لەو ياساىە جىبەجىكىردى ياساىەكەپنەو نەمانخاتەوۋە ناو ھەندىك مەتاھاتى تر دواتر لىي دەرەنەچىنەوۋە، بەرپزان نىرخەكان با لەبەرچاومان بى ئەگەر بەرزترىن ئاست وەربىگىرى، ئەگەر لە سەنتەرى پارىزگاكان كە (30) ھەزار داندرایە يەئنى بۇ دوو سەد مەتر زەوى دەكاتە شەش مىلۇن دىنار، يەئنى لە سەنتەرى پارىزگاىەك بە (50) وەرەقە بە (5) ھەزار دۇلار بە شەش مىلۇن كەسىك بىكەپنە سەبىيى مولكەك كە سەنەدى ھەبى و بتوانى بىفرۇشپتەوۋە لەوانەپنە بەلای كەمى سەبىنى شەش دەفتەر، حەفت دەفتەر دۇلارى بۇ دەكاتەوۋە، يەئنى ئەو سوودمەندە، لە قەزايەك بە چوار مىلۇن دىنار دەپكەپنە خاۋەنى مولكەك كە سەنەدى ھەپنە، لە ناحىەك بە دوو مىلۇن دىنار دەپكەپنە خاۋەن مولكەك كە سەنەدى ھەپنە، تىكايە ئەوۋەتان لەبەرچاۋ بى، ئەو ياساىە جىبەجى بىكرى باشە بۇ ئەوۋە لە داھاتوۋ رېگىرى بىكات لەبەردەم تەجاۋزاتى زىاتر، سەبارەت بە ئەو پىرسىارى چوارەم، شوپنى كارەكان و دوكانەكان بە قەتەنى ئەو شوپنانه شوپنى سەكەنن و ئەگەر دوكانەك دروست كرابى ياخود شوپنىكى تر ئەوا ئەو شوپنانه نەخشەى كەرتى بۇ دادەنرى، دەكرىنە بلۇك جاددەى بۇ دادەنرى و دەبى حىسابى خىزمەتگوزارى گشتى و قوتابخانە و مزگەوت و داپەنگە و ھەموو ئەو بابەتانەى بۇ بىكرى، لەوانەپنە ئىستا زوۋبى قسە لەسەر ئەو بابەتە بىكرى بەلام ياساىەكە بۇ شوپنەكانى نىشتەجىبوونە، يەككە بەردەمى كۆلانەكەى خۇى كەپىركى لى كىردىپنە ئەوۋە بە تەسەۋرى ئىمە ئەوۋە بە دوكان يان بە شوپنىكى تىجارى حىساب ناكىرى، سەبارەت بەو بابەتەى شارەوانى بۇى ھەپنە لىژنەكان كە دەگوتىرى شارەوانى مەعلومە شارەوانى ئەو شوپنەپنە، شارەوانى كەسىك نىە تەنھا مودىرى شارەوانىپنەكە بى بە مىزاج ئەو ئىش بىكاتن، لىژنەى كە باس كراپە ئەو لىژنەپنە كارەكان دەكەن، شارەوانى و مەسئولى بەشى ھونەرى تىداپنە، مەسئولى بەشى ئەملاكى تىداپنە، لىژانى زۇرى تىداپنە، كەسىك ناتوانى بىبىتە رېگىر لەبەردەم بە خاۋەن كىردى زەۋىپنەك بۇ كەسەك، سەبارەت بە پىرسىارى تر كە ئەندامانى بەرپزى پەرلەمان كىردىان، ئەوۋە كە دەرۋىندىرى خۇى نەپىروخىنى شارەوانى بىرۇخىنى، خۇى بىرۇخىنى باشترە، چونكە دەتوانى مەۋادەكە بەكار بەپنەپنەوۋە، سەقەكە تىك دەدا شىشەكان دەردىنى، بلۇكەكان بەشىۋەپنەك دەردىنى لىك دەداتەوۋە كە دەتوانى لە شوپنىكى تر بەكارى بىنەپنەوۋە، شارەوانى تىك بەدا شۇفەلەكى دەبا دەمى شۇفەلەكەى لىدەدا و ئەنقازەكەى فرى دەدا، بۇپنە ئەوۋە لە مەسلەحەتى سەبىبەكەپنە كە گوتىتمان شارەوانى تىكى نەدا خۇپان تىكى بەدن، ئەوۋە كە كاك (ھىقىدار) گوتى شوپن لە شوپنىكى تر لە بۇى دەستنىشان بىكرىت، بە تەئكىد دەبى شوپنىك بى كە دەبى خىزمەتگوزارى سەرەكى تىداپنى، ئاۋى تىداپنى

كارهباي تېداي شىقامى تېدايى وە نىزىك بى لەو شوپىنانەى كە بتوانى مىندالەكانى بىاتە مەكتەب و ئەوانە، زىدەرۆيىيەكان راستە بەشىكى لە قەزاكان، بەلام بەشىكى قەزاكان كە لە دەوروبەرى سەنتەرى شارە گەرەكانن نىرخەكانىان هېچى جىاواز نىيە لەگەل سەنتەرى شارەكان وە مودەى تەنقىزى ئەو ياسايە (الى ابدل ابدىن) نىيە وەكو لە پىرۆژەكە نوسرايە بۇ دوو سالە، يەنى لە ماودى سى سال ئەو بابەتە كۆتايى پى بى، زۆر سوپاس.

بەرىز د. رىواز فائق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەرىز وەزىرى ھەرىم بۇ كاروبارى پەرلەمان فەرموون.

بەرىز د. قالا فرىد ابراهيم:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

وئىراى پىشتىگىرى كردنەم بۇ ھەموو قىسەكانى بەرىز وەزىرى تايبەتمەند ئەو روونكردنەوانەى ئەمن دەيدەم تەنھا لەسەر دوو خالەو تەنھا لە رووى ياسايىيەوھىە ناچىنە ناو دقەى ئە بابەتانەى پەيوەندى بە وەزىرى تايبەتمەند ھەيە لەبەر ئەوھى جەنابىان قىسەى خۆى كرد.

يەگەم: ئەوھى كە باس لە نىسبە كرا لەگەل نىرخەكان ئىمە پىمان وايە لە رووى ياسايىيەوھى تەھدىد كردنى نىرخ دەقىق ترە خالى يەگەم.

دووھم: دائىمەن نىسبە ھەبى لە بەينى ئەعلا و وە ئەدنا باشترە لەبەر ئەوھى ئەو لىژنە تايبەتمەندەى كە دای دەنئى مۇخەيەرى دەكەى خۆى تەقىم بىكا لە بەينى جىاوازي كردن لە بەينى ئەو ناو چانەى كە سەريان زۆرە و ئەو ناوچانەى كە سەريان كەمترە، بۇيە ئەوھى تەقىقەن لە بۇ حالەت عادە تەن لە ياساكان پەيرەو دەكرى ئەوھى لەن تەھدىد سەردەكرى وە دووھىيان تەخمىن دەدرى حەقى تەقدىر دەدرى بەو لىژنەى كە تايبەتمەندە بۇ ئەوھى جىاوازي بگەن بۇ نمونە لە بەينى ھەولپىر و لە بەينى سلىمانى لە بەينى پارىزگا يەك بۇ ئىدارە يەكى سەربەخۆ لە بەينى ئىدارە يەكى سەربەخۆ بۇناحىيەك و قەزايەك، ئەوھى لە راپۆرتەكە دا ھاتووە دەقىقە وە ھىوادارم وەكو خۆى پەسند بكرىت، زۆر باسى مۇستەفید بوون كرا ئەوھى كە مۇستەفیدە فىعلەن بە ھىچ شىوھىەك نابى جارىكى كە ئىستفادە بكاتەو، ئەوھى لە راپۆرتى لىژنەى ياسايدا ھاتووە دووبارە مۇستەفیدى كردۆتەو بۇ مۇستەفید چونكە ئەتۆ كە لە (50%) لى خۆش دەبى يەنى جارىكى دىكە حەقى پى دەدەيەو، بۇيە پىمان وايە دەبى بە نىرخى راستەقىنەى خۆى پى بىرۆشرىتن چونكە بە نىرخى راستەقىنەى خۆى پى فرۆشرا وەكو كرىارو فرۆشيارە ئەتۆ تەعامولى لەگەل دەكەى، ئەو ھەرزەكەى كرىو بەلام ئەو رايەش ھەبوو كە ھەر مۇستەفید دەربەھىنرى لەناو ياساكە، ئىمە پىمان باشە مۇستەفید بىمىنى لە ناوھ ياساكە مادەم تەجاوزى كردووە، بەلام بە نىرخى راستەقىنە تەعامولى لە گەل بكرىتن لە بەر ئەوھى ئە گەر نەمىنى لەناو ياساكە دە بى ئەو خانووەى دروست كردووە بىرۆشرىتەو، روخاند ئەوھى خانووە كە و لاپردنى پاشماوھەكانى رەنگە زۆر ئەسعار و ئەتەاب زىاد بىكا لەسەر ھوكمەت و لەسەر وەزارەتى شارەوانى، بۇيە بۇ ئەوھى تەناقوز نەكا لە گەل ياسا پىويستە وەكو

کریار تەعامولی لەگەڵ بکریت، نرخى راستەقینەى خۆى چەندە لە بازار بەم شیوەیە تەعامولی لەگەڵ بکریت، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رێواز فائق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، بەرپز وەزیری شارەوانى ئیستا ئەوەى ئیچە تیگەیشیتىن بەرپزتان لە سەر ئەوەن کە یەك نرخ هەبى وە بەرپز وەزیری هەرپم لەگەڵ ئەوەیە کە ئەدنا و ئەقفا هەبى، قسەى ئەخیرمان بدەن، یەعنى ئایا لیژنەکان توانای تەخمینیان هەبى بەرپز وەزیری هەرپم وا دەلى وە جەنابىشتان دەلىن یەك سعری سابت هەبى، رەئىهەمان بدەن تەوحدیدی کەن هەتا لیژنەى قانونى خۆیان ریک دەخەن، خۆتان ریک خەنەو لەسەر رەئىهە هەتا لیژنەى قانونى وەلام دەدەنەو، لیژنەى قانونى فەرموو.

بەرپز بزار خالد عبدالله:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

بەس تەنیا جوابی كاك (د.شیركۆ) دەدەمەو پرسیار لەو کەرد کەوا قەراریك هەبوو لە پيش، قەراری رەقم (1474) بوو قرار مجلس قیادە ئورە بوو لە (1983/12/31) دەرکەوتوو، بپرگەى دوووم خالی یەكەم (ب) باسى ئەو حالەتەى دەکا کە نابى دوو جار موستەفید بى لە وائى عیراقیدا عدد (2977) بلاو بوو لە (1984/1/23) زۆر سوپاس.

بەرپز د. رێواز فائق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپز كاك (عباس) فەرموو.

بەرپزعباس فتاح صالح:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

یەکیان پيويستی بەو بوو کە قسەى بکەن و روونکردنەو لەسەر بدن لەسەر ئەوەى کە دەکرى دوو جار سوودمەند بى ئیچە نەمان و توو سوودمەند بى ئیچە دەلىن ئەوانەى کە سوودمەند بوون پارەیان لى وەردەگرى لەبەر ئەوەى جارئ سوودمەند بوون، بەلام بۆ کراو (50%) لەبەر ئەوەى هەموو لایەکمان باش دەزانین یەك لە پيشنیارەکانى ئەندامانى بەرپز ئەمە بوو بە تايبەتى پيشمەرگە دیرینهکان و کەس و کارى شەهیدان لە (94،95،96،97) زەویان وەرگرت ئەم کاتە بەراستى گرانی بوو لە هەرپمى کوردستان هەموو دەستبەجئ فرۆشتویەتى توانیو یەتى خانوو يك بکا کە خانوو کردوو، بەراستى لە زۆر شارەکانیش لە سەر زەوى زیدەرووی بوو ئەم (50%)، بۆ یە دابەزى ندراو، یەعنى خۆى بە کۆى نرخەکەیهتى، بەلام کراو لە (50%) فەرقى هەیه لەوەى کە زیدە رووی کردوو کە (20%، 30%) دانراو، ئەمە دووجار سوود مەند بوون نیدی، چونکە پارەکەى ليوەردەگى، بەلام ئەو هاوکارى کراو، لەسەر لادانى زیدەرووی ئەمە جەنابى وەزیر بەراستى وەلامى دایەو، یەعنى بۆخویەتى، لەبەر ئەوەى کەل و پەلەکەى دەتوانى بەکار بپنیتەو لە چ شوینیک ئەوەى دەدرى، من لەسەر مەسەلەى ئەوەى من ریزم پى عەدالەت ترە لەگەڵ ئەوەمە لە لیژنە کاتى خۆى مناقشە کرا لە لیژنەى هاوبە شیش کرا ریزە دەتوانى

ھەر زەۋىيەك بۇ زەۋىيەك بەراستى جىياۋزى لە نرخە كەى بكا، بەلام بۇ دىارى كىردىنى پارە كەى دە كرى تەخمىنەك دىارى بىرى لەگەل ئەو پارەيەى زىارتىر بىت، بەلام عەدا لەت زىاتىر دىارى دە كا، لە مە سەلەى بازىرگانى و تىارى نىمە لە ھەرىمى كوردستان و زۆرىمان لە شارەكانىش دەژىن.

بەرىز د. رىۋاز فائق حسن/ سەرۋكى پەرلەمان:

بەرىز تان وەكو ئەندام پەرلەمان قسە دەكەن، يان ئەو قسەى لىژنەى ياساى؟

بەرىز عباس فتاح صالح:

بەرىز سەرۋكى پەرلەمان.

جەنابى ۋەزىر لىرەيە بەراستى ھەندىك رەئى وان ۋەرگىن چىنكە جەنابى ۋەكىلى ۋەزىر لىرەيە قسەمان لەگەل كىردوۋە ھەندىكى لەسەر ئەم نرخانە رىك كەوتوۋىن كە ئەدنا و ئەعلا ھەبى بەلام نىستا رەئى جىياۋز پەيدا بوۋە، نىمەش پىۋىستە روونكىردنەۋە لەسەر ئەم بابەتە بدەين.

بەرىز د. رىۋاز فائق حسن/ سەرۋكى پەرلەمان:

نانا جىگرى ۋەزىرى شارەوانى وتى ئەوۋە سەلاھىەتى خۇتانە.

بەرىز عباس فتاح صالح:

بەرىز سەرۋكى پەرلەمان.

بۇ مەسەلەى بازىرگانى مەسەلە ئەوۋە نىيە شوپىنى بازىرگانىيە بەلام گەرەكىك كە بە تەۋاۋى بۇتە تەجۋوز نى خۇ سەر جادە رەئىسىيەكە ھەموۋى دوكانى لى دروست كراۋە، نى بە راستى دەبى ماددە يەك بۇ ئە مە بدۇزىتەۋە لەسەر رەئى ئەمە بۇيە من پىشنىارەكە دەكەم جەنابى ۋەزىر لىرەيە بۇ ئەو مەۋزوعە، بۇ ئەو زەۋىيە (200م) دوو سەد مەتر يانە كە دانراۋە ئەو (40%) بۇ ۋەزىرەتى شارەوانى دىارى كراۋە بۇ گەياندىنى خەدەمات ئەو دووسەد مەترىەى تەعويز دەداتەۋە دەبى لە كۆى ئەو پارە يەى ۋەردە گىرى لەو (40%) ھەموۋ خەدەماتە پىۋىستەكان بگەينىتە ئەو شوپىنە لە پىرۇژە كە و لە موناۋقە شە كىردىنى نىمە وامان قسە لەسەر كىردوۋە، زۆر سوپاس.

بەرىز د. رىۋاز فائق حسن/ سەرۋكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەرىز ۋەزىرى شارەوانى، فەرموۋ.

بەرىز ساسان عونى(ۋەزىرى شارەوانى):

بەرىز سەرۋكى پەرلەمان.

پىمان باشە ئەدنا و ئەعلا كە ھەبىت وەكو تەسبىت كرايە پاش راۋىژ كىردنە لەگەل بەرىز ۋەزىرى كاروبارى پەرلەمان پىمان باشە ئەدنا و ئەعلا يەكە ھەبى.

بەرىز د. رىۋاز فائق حسن/ سەرۋكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، نوقتەى نىزامىيە كاك (زاننا) ئەگەر نوقتەى نىزامى نىيە نابى، كاك (ھىقىدار) فەرموۋ.

بهریز هېڅیدار احمد سلمان:

بهریز سهرۆکی پهرلهمان.

بهریز ئەندامانی پهرلهمان، بهریز وهزیری شارهوانی که لیڤرن وه ئەم بابەتە ی سەرەکان، ئەگەر پیتان باش بوو پینشیاړیکم ههیه وهکو ئینقاز له بهینی نه ئەوهی پهرلهمان و نه ئەوهی وهزارهت.

بهریز د. ریواز فائق حسن/ سهرۆکی پهرلهمان:

ئەوه کهی نوخته ی نیزامییه بیده لیژنه تایبەتمه ندهکان.

بهریز هېڅیدار احمد سلمان:

بهریز سهرۆکی پهرلهمان.

ئێوه ئەگەر پیتان باش بیت روونکردنهوهی ددهم بهشکه م رازی بوون لهسهری ههردوو لابگه نه ریککهوتن.

بهریز د. ریواز فائق حسن/ سهرۆکی پهرلهمان:

بیده لیژنه تایبەتمه ندهکان، بهریزان ئەندامانی پهر لهمان دهر فەت دده یین به لیژنه تایبەتمه ندهکان لیژنه ی یاسایی و لیژنه ی تایبەتمه ندهکان مادده ی چوارم بو گفتوگو بخویننهوه، فهرموو.

بهریز بزار خالد عبدالله:

بهریز سهرۆکی پهرلهمان.

مادده ی چوارم:

ئەگەر کهسی زیدهرۆکار داواکاری به خاوهن کردن لهو ماوهیه ی له برگی (4) مادده ی دووه می ئەو یاسایه دیاری کراوه، پيشکەش نهکات یان به پیدانی نرخ ی دیاری کراو یان خهملینراوی هاتوو له برگی دووه له مادده ی سییه م پابه نده بیت ئەوا مافی به خاوهنکردنی ده فەوتیت خانوو بهره که به زهوی و بینا یه و به ناوی شارهوانی په یوه ندیدار تو ماری دهگریت، به پی یاسای فرۆشتن و بهگری دانی مو لکه گانی دهو لهتی بهرکار له ههریم دهفرۆشری له بهرام بهر فرۆشتنه کهی به های درو سترکراوهکان به شیوهیه کی شایسته بوونی تیکدراوی دهریت به خاوهنکه ی.

بهریز د. ریواز فائق حسن/ سهرۆکی پهرلهمان:

بهریزان ئەندامانی پهرلهمان ههر بهریزیک دهیه وی گفتوگو بکا لهسهر مادده ی (4) فهرموون، بهریزان سی ئەندامی بهریزی پهر لهمان دهیا نهویت قسه بکهن، (بدریه) خان، بهریز (د.اسماعیل)، (له نهجه) خان، (بدریه) خان، فهرموون.

بهریز بدریه اسماعیل محمود:

بهریز سهرۆکی پهرلهمان.

به ناوی خوا ی بهخشنده ی میهره بان، پيشه کی بهخیر هاتنی ههردوو جهنابی وهزیر ده که م، به نیسه بت مادده ی (4) ئەگەر کهسی زیدهرۆکار داواکاری به خاوهن کردن له ماوه ی له برگی چوارم له مادده ی (2) ئەم یاسایه دیاری کراوه پيشکەش نهکا یان پیدانی نرخ ی دیاریکراو یان خهملینراو هاتوو له برگی دوو له

ماددهى (3) پابهند نهى ئەوا مافى به خاوهنکردنى دەفەوتى، بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان من تەئكىد لەوه دەكەمەوه كه بىگومان له ماددهى (2) بېرگهى چوار زۆربەى ھاوړپيانم داواكارى ئەوهيان ته لهب كرد ئەو سەد و بىست رۆژه كه چوار مانگ دەكا ديار بكرى بكرى به ماوهى (180) سەد و هه شتا رۆژ بۆ ئەوهى ھاوڵاتیان زۆربەى ئاگادارى ئەو ياسایه بن كه دەرده چيټ زۆربەى ھاوڵاتیان جارى وا هه يه ئاگایان له دەرچوونى ياساكه نييه ياخوود ئاگایان له وقایعی كوردستان نييه، بۆ دەبى ھاوڵاتیان مەحروم بن لەو مافهى خۆيان داوا دەكەم تەئكىد دەكەمەوه دووباره وه ھاوړپيانيشمان زۆر حەريس بوون له سەر ئەوه كه بۆ ئەوهى مافى ھاوڵاتیان نەفەوتى ئەو (120) سەد و بىست رۆژه بكرىت به (180) سەد و هه شتا رۆژ، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رىواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، (د.اسماعيل) فەرموون.

بەرپىز اسماعيل على طه:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئفېرى دقيت مودەيهك بېته تەعین کرن بېته دەستنيشان کرن ريزا سيټ بيژيتن خەمليئراوى ھاتوو له بېرگهى دووهم له ماددهى (3) پابهند نه بېت بوو چەند مودە پابه ند نه بى؟ لەوى بيژيتن له كاتى تۆ مار كرندا مودەيهك تەعین بكرى له مودەى مانگيټ له مودەى سى مانگ، مودەيهك تەحد يد بكرى، چونكه شەرت نييه نەفسى لەحزە پابهند نه بى، مومكينه پيويست بى بۆ (15) رۆژ (10) رۆژ (20) رۆژ دەبينم ليڤه پيټفيا مودەيهك بېته دانان، سوپاس.

بەرپىز د. رىواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، (لەنجە) خان، فەرموون.

بەرپىز لەنجە ابراهيم عبدالرحمن:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

له ماددهى (4) ئاماژە به بېرگهى چوارەم له ماددهى دووهم كراوه كه به روونى باس له تەنها (120) رۆژ بى پيشكەش كرنى داواكارى بەلگەكان، پيشنيار دەكەم ماوه و شيوازى وەرگرتنى مۆستەحەقاتى دارايى كه له دواى پەسەندكردنى ئەم ياسايه دەكەويټەوه له ئەستۆى لايەنى جيبه جى كرا بېت ئەمەش بەمەبه ستى ھاوکارى كرن و بارودۆخى خەلكى هەزار و كەم دەرامەت، بۆيه ئەوهى باس دەكەين چونكه زۆر باس له (120) رۆژەكە دەرئى جەنابى وەزيريش باسى له (300) رۆژ كرد لايەنى جيبه جى كار ئەو پانتاييهى هەبى كه بتوانى ھاوکارى خەلكى كەم دەرامەت بكا، دواتر لەماوه چوارەم كه دەلى دەفەوتى و خانوو بەرەكه به زهوى و بينايهوه بنوسين خانوو كه به زهوييهوه، چونكه ئەمە باس له بينايات ناكەين باس له خانوو دەكەين، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فائق حسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەرپىز ۋەزىرى شارهوانى ئەگەر قىسەيكتان ھەبى، فەرموو.

بەرپىز ساسان عونى / ۋەزىرى شارهوانى و گەشت و گوزار:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

لەسەر ئەو خالە ھىچ روونکردنە ۋە ھەبە كمان نىيە.

بەرپىز د. رىۋاز فائق حسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەرپىز ۋەزىرى ھەرىم، فەرموو.

بەرپىز قالا فرىد ابراھىم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

سوپاس بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بەرپىز د. رىۋاز فائق حسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بەرپىز لىژنەى ياسايى و لىژنەى شارهوانى فەرموون ماددەى دواى ئەو.

بەرپىز ھاورى بىنا محمد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەى پىنچەم:

بەرپىز يەكەم: رووبەرە زىادەكان لە رووبەرى ئامازە پىكراو لە بەرپىز شەشەم لە ماددەى (2) ئەم ياسايە بە نرخی راستەقىنەى باو دە خەملىنرېت لە سەر بىنەماى خواست و خستەروو بەو مەر جەى روو بەرى زەوييەكە لە ھەموو ھالەتتەدا لە پارىزگاكان لە (300 م2) لە قەزاكان لە (350 م2) و لە ناحىيەكان (200 م2) زىاتر نەبېت.

بەرپىز دووھم: ئەو كەسەى ھوكمەكانى ئەم ياسايە دەيگرېتەو بە كەسى سوودمەندى لە دەولت دادەنرې.

بەرپىز د. رىۋاز فائق حسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز ئەندامانى پەرلەمان ھەر بەرپىزىك دە يەوېت سەبارەت بەو ماددە يە قسە بىكا، بەرپىز (د. محى الدين)، كاك (سەروان)، (د. رىبوار)، (سوسن) خان، كاك (زاننا)، (د. زىدان)، (ژيان) خان، (د. گەلاويژ)، كاك (جەلال)، كاك (بەلېن)، (شايەن) خان، (گوئستان) خان، كاك (كاروان)، كاك (لوقمان)، كاك (د. عثمان)، كاك (بالا ئىبۇ)، كاك (بەلېن) فەرموون.

بەرپىز بەلېن اسماعىل حاجى ابراھىم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

تېيىنەكەى من لەسەر بەرپىزى دووھمى ماددەى پىنچە كە جارىكى تر ئەمانگەرېنېتەو بە خالى دوو لە بەرپىزى دوو لە ماددەى (3) ياساكە، ئەوھى كە پەيوەندى ھە يە بە سوود مەندوبو نەو ديارە ئەو كەسانەى كە ھوكمەكانى ئەم ياسايە دەيانگرېتەو بە سوودمەند بوون لە دەولت ھەژمار دەكرېن، كەواتە

ئۆتۆماتىكىيەن دەبى ئەۋەش باسى سوۋدەند بوون ئەگا لە خالى دوو لە برگەى دووى ماددەى (3) بە بەخشىن يا بە ۋەرگرتنەۋەى بە رېژەى (50%) پېۋىست دەگا لايىرى و، ئەۋە بۇ پىشتوانى ھاورىكانىشم كە پىشتەر جەنابى ۋەزىرى پەرلەمانىش باسى كرد كە بە لە سەدا سەد دەبى لىيان ۋەرگىرېتەۋە، بۇ ئەۋە دژ يەك نەۋەستى لەگەل ئەم برگەيە، ھەرۋەھا ئەۋەى كە پىشتىش بە رېز كاك (د.رېبوار)، كاك (د. شىركۆ)، (ھەلەس) خان، (سەرچىنار) خان، برادەران باسيان كرد ئەۋەى كە ھەر كە سىك خاۋەنى يە كەى نىشتەجى بوون بووبى ۋە تەجاۋزى كردبىتە سەر موئكى دەۋلەت پېۋىست دەگا ئەم ياسايەى بە سەردا تەتبىق نەبى ۋە بە نرخى رۇژ لىي ۋەرگىرېتەۋە، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك (سروان) فەرموون.

بەرپىز سروان محمد على:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

بە نىسبەت ماددەى پىنجەم برگەى يە كەم ھىچ روونكرد نەۋەم لە سەر نىيە، بەلام لە برگەى دوۋەم ئەۋ كە سەى ھوكمەكانى ئەم ياسايە دەبىگىرېتەۋە بە كە سى سوۋدەند لە دەۋلەت دادە نرى، يەنى ديسان سوۋدەند بوون ئەمن ئەگەر تەجاۋز كردبى، بۇ نمونە كە خۆم دە ئىم من ئەۋ كە سە نىم كە تەجاۋز كردوۋە، بەلام خۆم خۆم دەكەمە ئەۋ كە سەى كە تەجاۋز كارا، ئەگەر من تەجاۋزم كرد ھوكمەت ھات پارەى لىۋەرگرتەم بۇ بە سوۋدەند ھەژمار بىرىم؟ بەراستى ئەۋە بە سوۋدەند ھەژمار نەكرى باشترە، چونكە پىشتەر كە پارچە زەۋى بە خەلك دەدرا ئەۋ بىرە پارەيە لە خەلك ۋەرنەدەگىرا زەۋى تاپۇ ۋەردەگىرا، پىنج تا شەش ۋەردەقە ۋەردەگىرا، ئىستا (6) شەش مىيۇن ۋەردەگىرى، ئاخىر بۇ بە سوۋدەند ھەژمار بىرى مادەم ھوكمەت شەشە مىيۇنەم لى ۋەردەگىرى، ئەمن ھەست دەكەم ئەۋەى تەجاۋز دە كا ئىستا كرىارە نەك تەجاۋز كار بۇيە بە سوۋدەند ھەژمار نەكرى بەراى من ۋەكو پىشنيار ئەگەر پەسند بىرى لاي ھاورىيان، سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، (د.شايان) فەرموون.

بەرپىز شايان كاكە صالح محمد:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

جگە لە ۋەى كە پىشتىگىرى قسەكانى كاك (بەئىن) دەكەم، تىبىنيەكەم ھەيە لەسەر ماددەى (5) خالى يەكەم لە خەملاندنى روۋبەرى زەۋىيەكان لە پارىزگاكان با ۋەك خۆى بمىنيەتەۋە، بەلام لە قەزاكان بىرىت بە (400 م) ۋە لە ناحىيەكان بىرى بە (500 م)، سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، (گلاۋىژ) خان فەرموون.

بەرپىز گلاويژ عبید عثمان:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى پىنچەم، يەكەم رووبەرە زىدەكان لە رووبەرى ئامازە پىكراو، پىم باشە لىرە و شەى (جگە) زىاد بىرئ تا روونتر بىت، رووبەرە زىدەكان جگە لە رووبەرى ئامازە پىكراو لە برگەى سىيەم روونتر دەبىتەووە ئەو رووبەرى زياترە لەوى بەو پارە يە دە خەملىنرئ، دوووم ئەو كە سەى حوك مەكانى ئەم يا ساىه دەيگرئتەووە بە كە سىكى سوودمەند لە دەو ئەت دادە نرئ، جگە لە كە سوكارى سەر بەرزى شەهيدان و پىشمەرگە و پەككەوتەكانى سەنگەر كە بەسوودمەند هەژمار نەكرئ، سوپاس.

بەرپىز د. رىواز فائق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك (لقمان) فەرموون.

بەرپىز لقمان حمە حاجى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (5) لە برگەى يە كەم لە زۆرىنەى قەزا و ناحىيەكان كاتىك كە زىدەرۆبى كراووە رووبەرئى بەرفراوان كراووتئ، خەلك هەيه باخچەى هەيه، بۆيه ئەگەر قەتسى كەى لە (350 م) بە رەئى من ناچار دەبئ رەنگە ئەمە جارئى تر خانوويكى لە سەر دروست بىرئ لە سەر كە سىكى تر ئەووە بىرئ، بۆيه بۆ پاراستنى سەوزابى و رىعايەت كردنى سەوزابى بە رەئى من پارىزگاكان بە (300م) بمىنئتەووە، بەلام قەزاكان بىرئتە (450م) وە ناحىيەكان بىرئتە (500م)، سەبارەت بە برگەى دوووم پشوانى لە رەئى كاك (سەروان) ئەكەم كەسئك كە زىادەرۆبىيە كە كراووە، رەنگە كە سەكە كرىبئشى خۆى دروستى نەكرد بئ، بەلام كاتئ تۆ پارەى ئى وەرەگرى بە سوودمەند حىسابى كەى، بە رەئى من ئەمە جۆرئك ناعەدالەتى تئدايه وە رەنگە پىريەوونئ لەم حالەتەى كەمتر ئامادە بىت كە ئەم يا ساىه جىبەجى بكا خانووەكانىان تاپۆ بكا، بۆيه لەگەل ئەوومە ئەو برگەيه لابرئ، سوپاس.

بەرپىز د. رىواز فائق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك (زانا) فەرموون.

بەرپىز زانا خالد سەمائل:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پىشتر لە ماددەى (2) لە برگەى شەش ئەو پىشنيارەمان كرد، بەلام لىرە هاتۆتەووە كە لىزنەى ياساى وەلاميان داينەووە، بەلام پىشنيارەكەى ئىمە ئەوويه كە بگەريئە سەر پىشنيازى ياساكە كە سەقفىكى ديارى كردبوو لە خويندەنەووە يەكەمدا كە پىشكەش كرا، سەقفەكە برىتى بوو لە (500 م)، پىم وا يە ئەگەر (50م) دابنرئتەووە ئەو كىشانەمان معالەجە دەكا، چونكە رەنگە لە سەنتەرى پارىزگاكانئش ئەو حالەتە هەبن، ئەگەر كەسئك (500م) تەجواز كردبوو (300م) لە سەر تاپۆ دەكرئت (200م) بەو نرخەى كە لىرە برپارى لئدەدرئ (100م) تر بە نرخى رۆژ بە نرخى ناوچەكەى خۆى دە خەملىنرئ (200م)

تر چى ليدەكرى رەنگە ھە ندىك جار لە گەراجى خانووھ كەدابى حكو مەت چۆن مامە ئە لە گەل زەويپە دەكات، نایا ئەو (200م) ئى وەردەگریتەوھ ئەوھ دەبى لەو برگەيەدا جىگای بگریتەو كە باقى زەوى ماوھ چەندە چۆن دەز گای پەيوەند یدار مامە ئە لە گەل زەويپە ماوھ كە دە كات وھ (500م) سەققەكەى بېت بگەريپنەوھ سەر ئەصلى پيشنيازی ياساکە، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، (گلستان) خان، فەرموون.

بەريز گلستان باقى سلېمان:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (5) بېر گەى يە كەمى م نيش پي شنيارم وا يە كە ئەوھى ناھ يەكان بگریتە (500م) وھ ئەوھى قەزاكان بگریتە (400م) پ شتوانى لە ق سەكانى (د. شايان) دە كەم، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك (د. زيدان) فەرموون.

بەريز زيدان رشيد خان اودل:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگیری لە پيشنيارەكانى (د. زانا) و (د. گلاويژ) دەكەم، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك (عثمان)، فەرموون.

بەريز عثمان كريم سوارە:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بۆ ماددەى (5) بېر گەى يە كەم ئي مە پيوي سته حى سابى ژين گەيى ب كەين لە رووى سەوزايى لە ناھى يەكان بە تاي بەتى خەلكانىكى زۆر سەوزاييان كرددوھ، ئەو سەوزاييە لەوانە يە ئە گەر وەز يرى شارەوانى خو شى بچى لە حالە تە يا دە ستى نە چي تە ئەوھى كە ئەو سەوزاييە جوانا نە درو ست كراوھ تىك بدرين، بۆ يە ريگا يەك بۆ ئەوھ بدۆزي نەوھ ئەو ولا تەى ئي مە پيوي ستى بە سەوزايى زياتر ھە يە، وھ ھەروھەا بېر گەى دووھ ميش بۆ ئەو كە سانەى كە وا بابليين سوودمەندن لە را بردوودا ياخو د بېخ شرين يا ئەوھتا حەليك بۆ ئەم با بەتى بگری لەوانە يە چەند خالتيكى ھەييت زەويپەك وەري گرى لەناو سەنتەرى شارەكاندا باى (5) دەف تەر بى باى (10) دەف تەر بى بەلام لي رە لەوانە يە زەويپەكە باى (2) دەف تەر بى، سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، (د. محى الدين) فەرموون.

بەرپىز مىجى الدىن حىسن يوسىف:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئەو روو بەرەى دا نراوہ ستاندرە عادە تەن لە (200م2) خانوو درو ست دە كرى، لە بەر ئەوہى كە زيادەرۋى يە لە گەل ئەوہم كە ئەوہى لە دە قە كە دا ھاتووە، بەلام جارى وا ھە يە ھە ندىك روو بەرى زەوى دەمىنى تەوہ لە بەينى نىوان دوو خانوو رەن گە سوودى نەبىتن وە رەن گە ئە گەر ھاتوو شارەوانى بىفرۆ شىتەوہ، رەن گە لە ھە ندىك ناو چە كى شەى كۆمەلا يەتى لى روو بدات، بۇ يە پىم وا يە دە بى دە سەلاتىك بدرىت بە شارەوانىيەكان بۇ چارە سەر كرىنى ئەو جۆرە كى شانە وە ھە ندىك زەوى دەكەوئ تە نىوان خانووہ كان رووبەرە كەى رەن گە (250م) يا (100م2) ز ياتر بىت لە نىوان دوو خانووہ كان، بۇ يە پى شىيارى ئەوہ دە كەم كە شارەوانىيەكان دە سەلاتى ئەوہيان پىبدرى بۇ رەفتار كرىن سەبارەت بەو بابەتەنە، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فائىق حىسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك (جەلال) فەرموون.

بەرپىز جلال محمد امين:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

لە ماددەى (5) بىرگەى يەكەم پىشتىوانى لە قسەكانى بەرپىز (د.شايدان) وە (گلىستان) خان ئە كەم وە ھەرۋەھا لە بىرگەى دووہم، بۇ ئەوہى ئەم كە سانە بە سوودمەند ئەژمار نەكرىن پىشتىوانى لە قسەكانى كاك (سەروان) دەكەم، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فائىق حىسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

مەبەستت ئەوہى بە سوودمەند ئەژمار نەبن، بىرگەكە لىبىرىت، زۆر سوپاس، (ژيان) خان، فەرموون.

بەرپىز زيان طاھر احمد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بەو پىيەى كە ھەر چى بۇ كە سوكارى شەھىدان بىكرىت ناكات دلۆپىك خويىنى ئازىزاندىان كە لە پىناو رىزگار كرىنى گەلى كوردستان داويانە، ھەرۋەھا ئەو شەونخونى و ئەو ماندوو بوونەى برا پىشمەرگەكانمان لە سەنگەرەكانى بەرگرى لە شەرەف و كەرامەتى گەلى كوردستان بىنيويانە بەراود ناكرى بە ھەموو مولك و مالى دونيا، بۇ يە پىشتىگرى لە پىشنىازى (د.گلاوئ) دە كەم و پىشنىار دە كەم خانەوادەى سەر بەرزى شەھىدان پەككەوتەكانى شەر بە سوودمەند بوو ھەژمار نەكرىن.

بەرپىز د. رىۋاز فائىق حىسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك (سوسن) خان فەرموون.

بەرپىز سوسن محمد مىرخان:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى دوووم لە برڭەى دوووم تىبىنىم ھەيە، بەراستى ئەوھى راستىيە يەعنى تا ئىستاش ھەندىك لە مائىبات و كەسوكارى شەھيدان ھەيە كە نە خانووى وەرگر تووھ نە زەويشى وەرگر تووھ، ئەگەر روو يان لە دروستکردنى خانووى تەجاوز کردووھ لە ناچارى بووھ لە كەم دەرامەتى بووھ، بۆيە من پىشنيار دە كەم بە راستى ئەم فەقەرە يە زياد بكرىت بۆ ئەم خالە كە جڭگە لە خا نەوادەى سەر بەرزى شەھيدان و پەككەوتەكانى شەر بە سوودمەند ھەژمار نەكرى پشوانى لە (د.گلاويژ) و (ژيان) خان دە كەم بۆ ئەم مەبەستە، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رىواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك (بالانبو) فەرموون.

بەرپىز بالانبو محمد على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پىش ئەوھى من بىمە سەر ماددەى پىنجەم دەمەويت ديسان جەخت لەسەر ئەوھ بکەمەوھ، ئىمە تەنھا نابى پىداگرى لە سەر شوپىنى نىشتەجى بوون بکەي نەوھ، ئىمە زەويىەكى زۆرى شارەوانيمان ھە يە كە بۆ بەنزىنخانە كە بۆ ريزە دوكان بۆ بينايە بەكار ھاتوون، سەبارەت بە ماددەى (5) برڭەى يە كەم روو بەرى زيادەكان لە رووبەرى ئامازە پىكراو لە برڭەى شەشەمى ماددەى دووومى ئەم ياسايە بە نرخى راستەقىينەى باو دە خەملىنرىت لە سەر ب نەماى خواست و خستەروو بەو مەر جەى روو بەرى زەويىە كە لە ھەموو ھالەتتىكدا لە پارىزگاگان (2م300) وە لە قەزاگان (2م350) وە لە ناحىەكان (2م400)، ئەگەر ھاتوو ئەو بينايەى لەسەر ئەو زيادەروپىيەى لىكراوھ لەمە زياتر بوو چى لىدەكەن؟ نيوھى بيناگەى ئەروخىنن؟ بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان ئەگەر ھاتوو ئەو بينايەى كە لەسەر رووبەرى زيادەروپىيەى لە (2م400) زياتر بوو يان بە پىي ئەو جىگايانەى كە ديارى كراوھ زياتر بوو بيناگە ئەيروخىنن، پىم وانىيە ناروخىنرى، ئەم برڭەيە ماددەى (5) برڭەى يە كەم دژ بە ماددەى (3) برڭەى سىيە ئەگەر سەير كەين لە دواى ئەئى ژمارە (80)ى سالى (1970) بەركار لە ھەرىم بە ناوى شارەوانىيەكان تۆ مار دە كرپن، بەلام لە ھالەتى روودانى زيادەروپىيەى لەسەر بەشى ئەو زەويانەى لە سەرەوھ ئامازەى پىكراوھ ئەوا ئەو بە شە بە خانوو زيادەروپىيەى لەسەر كراوھ ئىفراز دەكرى بە مەبەستى بە خواھەنكردن، يەعنى ئەگەر بينايەكە (1000م) ىش بى ئىفراز ئەكرى ئەكرى بە ناوى زيادەروپىيەى، كەواتە دژ بە برڭەى يەكەمى ماددەى پىنجەمە، سوپاس.

بەرپىز د. رىواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، دەستت خوش بى، كاك (د.رىبوار) فەرموون.

بهریز ریوار عبدالرحیم عبدالله:

بهریز سهرۆکی بهرلهمان.

سهبارت به برگی دووم ماده (5) نهگه به وردی له ناوهرۆکی برگی دووم وورد بینهوه، وا هه ست دهکین که جوړیک له ناوۆکی له رووی ماناوه لهگهڵ دهستهواژهی سوودمه‌ند بوون یان سوودمه‌ند نه‌بوون دروست دهکا، پيش هه‌موو شتیك نه‌گه‌ر زاراوه‌ی سوودمه‌ند بوو پیناسه بکه‌ین یان ناشای که‌ین بزانی کین نه‌وانه‌ی سوودمه‌ندن له حکومهت، له راستی دا نه‌و که‌سانه‌ن یا پارچه زه‌وییه‌کیان بئ به‌رامبه‌ر وهرگرتوو له ده‌ولت له حکومهت، نه‌و رسوماته‌شی نه‌و که‌سه‌ی که‌ نه‌و زه‌وییه‌ وهرده‌گریت بۆ ته‌ملی کردنی زه‌وییه‌که‌ نه‌وه‌ هه‌لبه‌ت ناچیتته‌ چوارچیه‌ی نه‌وه‌ی که‌ پپی ده‌لین که‌ له‌ موسته‌حه‌قاتی دارایی نه‌و یاسایه‌دا هاتوو، نه‌و که‌سه‌ی بۆ نمونه سوودمه‌ند ده‌بی له‌ سندوقی نیشته‌جی بوون یا سولفه‌یه‌کی عه‌قاری وهرگرتوو نه‌مانه‌ پپی ده‌لین سوودمه‌ند، که‌واته سوودمه‌ند نه‌و که‌سه‌یه‌ که‌ زه‌وییه‌کی پپی ده‌دری بئ به‌رامبه‌ر، نه‌وه‌ی که‌ له‌ ده‌قی برگی دوو ماده (5) هاتوو نه‌وه‌یه‌ نه‌و که‌سه‌ به سوودمه‌ند یا نه‌وه‌ی بۆ نمونه له به‌رامبه‌ر به‌ په‌سه‌ند کردنی نه‌و یا سایه‌ حوکمه‌کانی ماده‌ی نه‌و یا سایه‌ ده‌یگریته‌وه‌ به سوودمه‌ند داده‌نری، پیم وایه‌ هه‌له‌یه‌ له‌به‌ر نه‌وه‌ی نه‌و که‌سه‌ بۆ خۆی له به‌رامبه‌ر ته‌ملیک کردنی نه‌و زه‌وییه‌ی که‌ زیده‌رویی کردوو له‌سه‌ری بریک پاره‌ ده‌دا واته‌ بئ به‌رامبه‌ر وهرناگری له‌ ده‌ولت، بۆیه‌ ناگری به سوودمه‌ند نه‌ژماربکری له‌ رووه‌و پشته‌وانی له‌ قسه‌کانی کاک (سه‌روان) ده‌که‌م، به‌دیویکی تری پشته‌وانی قسه‌کانی کاک (به‌لین) ده‌که‌م، له‌به‌ر نه‌وه‌ی که‌ له‌ یاسا هاتوو نه‌و که‌سه‌ی سوودمه‌ند بئ ناگری دوو جار سوودمه‌ند بئ، بۆیه‌ نه‌و که‌سه‌ی که‌ سوودمه‌ند بووه‌ زه‌وی ته‌جاوزی‌شی به‌ناو بکری، ده‌بی دوو جار سوودمه‌ند، بۆیه‌ له‌گه‌ڵ یاساش ناگونجی، سوپاس.

بهریز د. ریواز فائق حسن / سهرۆکی بهرلهمان:

زۆر سوپاس، کاک (کاروان) فه‌رموون.

بهریز کاروان عبدالرحمن عبدالله:

بهریز سهرۆکی بهرلهمان.

هه‌لبه‌ت نه‌وه‌ی که‌ ویستم به‌شیک له‌ براده‌را نا‌ئامازه‌ یان پپی کرد، بۆیه‌ پشته‌وانی له‌ قسه‌کانی کاک (سه‌روان) و کاک (لقمان) و هه‌فالانم ده‌که‌م، به‌لام پرسیاره‌که‌ لی‌رده‌دا نه‌وه‌یه‌ که‌ ئایا به‌راستی نه‌و که‌سانه‌ی نه‌وانه‌ی که‌ نه‌م زه‌وییه‌یه‌یه‌ بئ به‌رامبه‌ر ده‌ستیان که‌وتوو؟ وه‌ پرسیاره‌ی دوومم نه‌وه‌یه‌ که‌ ئایا به‌ خاوه‌نداریه‌تی زه‌وییه‌یه‌کان ده‌کری بئ به‌رامبه‌ر به‌خاوه‌نداریه‌تی نه‌م زه‌وییه‌یه‌یه‌ ده‌کری؟ هه‌ردوو وه‌لامه‌ که‌ نه‌خیر، به‌شیک رهنه‌گه‌ به‌شیک له‌و زه‌وییه‌یه‌یه‌ هه‌ن خۆیانته‌ بی‌به‌رامبه‌ر ده‌ستیان که‌وتوو، به‌لام به‌شیک زۆری کپ‌دراون که‌ کپ‌دراون ناگری به سوودمه‌ند هه‌ژمار بکری، بۆیه‌ من پشته‌وانی براده‌ران ده‌که‌م که‌ ده‌بی نه‌مه‌ لایه‌ریته‌، به‌لام له‌ هه‌مان کاتیشدا کیشه‌یه‌کی قانونی‌مان بۆ دروست ده‌کا له‌گه‌ڵ ماده‌ی سییه‌م برگی دووم خالی یه‌که‌م کاتیك باس له‌ که‌سه‌ی سوودمه‌ند بوو ده‌گریته‌، نه‌گه‌ر بیته‌ و مه‌عاله‌ جه‌ی نه‌م

خاله بکریټ لیږدا نه مانه به سووډمه ند هه ژمار ناکرین وه نه م برگه یه لابریت، پیویسته که ماددهی سییهم برگه ی دووم و خالی یه که میشی مهعاله جه بکری و چاره سه ربکری، سوپاس.

به ریټ د. ریواز فائق حسن / سه رۆکی په رله مان:

زۆر سوپاس، به ریټ وه زیری شاره وانی و گه شت و گوزار نه گهر قسه یه کتان هه یه سه بارهت به قسه ی په رله مان تاران، فه رموون.

به ریټ ساسان عه ونی / وه زیری شاره وانی و گه شت و گوزار:

به ریټ سه رۆکی په رله مان.

ته نه ته نکید له و رووبه رانه ده که یه وه که له پرۆزه یاسا که دا هاتوو، سوپاس.

به ریټ د. ریواز فائق حسن / سه رۆکی په رله مان:

نه وه ی که له راپۆرته که ی به رده ستاندا یه به ریټ وه زیری شاره وانی، نه ی سه بارهت به وه ی نه وه که سه ی که به پاره نه م زه ویانه ده کری به سووډمه ند بوو نه ژمار نه کری، په رله مان تار ده لئین لابریت نه وه برگه یه.

به ریټ ساسان عونی / وه زیری شاره وانی و گه شت و گوزار:

به ریټ سه رۆکی په رله مان.

نه وه که سه ی که نه شوینه به کار دهینی و به ناوی ده کری رسوماتی ئی ودرده گیری به سووډمه ند حیساب ده کری.

به ریټ د. ریواز فائق حسن / سه رۆکی په رله مان:

راتان سه بارهت به وه ی په رله مان تاران داوا ده که ن وه ک خوی بمینیته وه، به ریټ وه زیری هه ریټ، فه رموو.

به ریټ فاله فرید ابراهیم:

به ریټ سه رۆکی په رله مان.

پشتگیری له وته کانی به ریټ وه زیری تایبه تمه ند ده که ی، سوپاس.

به ریټ د. ریواز فائق حسن / سه رۆکی په رله مان:

زۆر سوپاس، کاک (کاروان) نوقته نیزامییه، ده ی مه جالت ناده م، (بدریه) خان نوقته نیزامییه، فه رموون.

به ریټ بدریه اسماعیل محمود:

به ریټ سه رۆکی په رله مان.

نومید نه که م به دلیکی گه وره وه لیټ وه ربگری، جه نابت پرسیارکت ئاراسته جه نابی وه زیر کرد ئی شارهت به سووډمه ند نه بوونی شه هیدان دا ئیټه ریټ و ته قدیر ته واومان بو هه موو شه هیدان هه یه، له بهر نه وه ی خوینی خویان به خشی بو ئازادی کردنی خاک و ئاو ولاتمان، ئی شارهت به که سوکاری نه نفال دا که مال هه یه خانه واده ی به کولی نه نفال وه که م نه ندامیشن، نومید نه که م که به دلیکی گه وره وه لیټ وه ربگری.

بهریز د. ریواز فائق حسن/ سەرۆکی پەرلهمان:

(بدریه) خان من دلم گه ورهیه، له قانونیش دهزانم یاسایهکی تایبهتمه ند هه یه به دیاری کردنی ماددهی ماف و ئیمتیازاتی شههیدان و کەس و کاری ئەنفالکراوان به دیاری کراوی تهعریفی کردوو که سوکاری ئەنفال کراوان که سوکاری شههیدان هیچ جیاواز یهکی نییه، له روان گه ی قانونی یهوه بهکارهینانی موستهلهحی زۆر ئیشیکی زۆر باش نییه، فەرموون ماددهی (6).

بهریز ساسان عونی/ وهزیری شارهوانی و گهشت و گوزار:

بهریز سەرۆکی پەرلهمان.

ماددهی شهشه:

وهزارهتی شارهوانی و گهشتو گوزار بۆ ئەو ناوچانهی حوکمهکانی ئەم یاسایه ده یان گریتتهوه و نهخشه و دیزاینی ئامادهکراو یان نییه له ماوهیهک که له سالیک ریککهوتی بهرکار بوونی ئەم یاسایه تیپهر نهکا نهخشه و دیزاین و پیداوایستی تهکنیکی ئاماده دهکات.

بهریز د. ریواز فائق حسن/ سەرۆکی پەرلهمان:

بهریزان ئە ندامانی پەر لهمان سهبارت به ماددهی (6) هەر بهرێژیک قسهی هه یه، فەرموون، کاک (هیثیدار)، کاک (شیخ زاهید)، کاک (عثمان سیدهری)، کاک (سەرکۆ)، (د. شیرکۆ)، (د. اسماعیل)، کاک (دیاری) کاک (سیروان)، (سەرچنار) خان، (ههلهس) خان، (گلستان) خان.

بهریز هیثیدار احمد سلمان:

بهریز سەرۆکی پەرلهمان.

له ماددهی شهشه داوا روونکردنهوه هه یه له بهرێز وهزیری شارهوانی، بهرێز وهزیری شارهوانی ئیوه خزمهتگوزرای لهو ناوچانه دهبنهوه که ئەم یاسایه ده یان گریتتهوه، بهلام ماددهی یه کهم برپهگه دووه دهئیتن له (2018/3/13) ئەو خانووانهی که دروست کراون له مهوداو هەر دروست دهکرین، مهسیری ئەو خانووانه چی دهبیت لهم قانونه؟ باسی هیچ ههنگاوێک نهکراوه که رێگری دهکری یا رێگری بکری؟ ئەوانه دروخینن یا قهرهبوو دهکرینهوه؟ چونکه رهنکه ئەو پرۆسهیه هەر بهردهوام بیت، چون عیلاج دهکهن، زۆر سوپاس.

بهریز د. ریواز فائق حسن/ سەرۆکی پەرلهمان:

سوپاس، بهرێز (گلستان) خان، فەرموو.

بهریز گلستان باقی سلیمان:

بهریز سەرۆکی پەرلهمان.

دارشتنهوهی ئەو ماددهیه له روهی زمانهوانییهوه ههلهی تیايه، من هیوادارم بهراستی دارشتنهوهکه چاک بکریت، وهزاره تی شارهوانی و گهشت و گوزار بۆ ئەو ناوچانه حوکمهکانی ئەم یاسایه دهیانگریتتهوه،

نەخشە و دىزايىنى ئامادەكراويان نىيە لە ماوھىەك كە لە سالىك كەمتر نەبىت لە رىكەوتى بەرگار بوونى
ئەم ياسايە، نەخشەو دىزايىنى پىداويستى تەكنىكى ئاماد بكات، نەك دەكات، سوپاس.

بەرپىز د. رىواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر زۆر سوپاس، كاك (عثمان) فەرموو.

بەرپىز عثمان كریم سوارە:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئىمە بەس لە نەخشە و دىزايىن ئامادەكراو ئەوانەى كە نيانە بابلىين لىرە ديارى كراو، من پىم وايە بە
سالىك ناكرى يەنى لە وانەيە جار ھەبوو دوو سالى پىچوو، جار ھەيە زياترى پىچوو، لەبەر ئەو سالى
و نيوپك ديار بكرىت باشترە نەك سالىك، سوپاس.

بەرپىز د. رىواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، (ھلز) خان فەرموو.

بەرپىز ھلز احمد محمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

تېيىنيا من لسەر مادا شەش ئەوھفە پىتقىا پەيفەك بىتە زىدە كرن ل دەستپىكى ئو دارشتان وى فى شىوئ
بتن، پىويستە وزارەتى شارەوانى و تا دوايى ئامادەدەكا بىتە ئامادە بكاتن بۆ ئەو ئىلزما مەك ھەبىتن لسەر
وزارەت، سوپاس.

بەرپىز د. رىواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك (د. شىركۆ) فەرموو.

بەرپىز شىركۆ جودت مصطفى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان

پشتىوانى لە بۆچوونەكەى مامۇستا (ھلز) ئەكەم كە وشەى پىويستە ئەخرىتە بەردەمى وەزارەتى شارەوانى
گەشتو گوزار، وە لە ھەمان كاتىشا ئەوھى كە باس لە نەخشە و دىزايىنى ئامادە ئەكا نەخشە و دىزايىن ئىستا
دەزانم ھەموو شار و شارۆچكەكان نەخشە و دىزايىن ھەيە بەس ماستەر پلان زۆر شوين ھە يە نىەتى،
لەبەر ئەو بگۆردرى نەخشە دىزايىن بگۆردرى بوترى (ماستەر پلان لە ماوھى سالىكدا) ئامادە بكرىت،
چونكە لە پىشترىشا وتوومانە لە ياساكە كە ئەبى بە پىي ماستەر پلان ئەو تەجاوزاتانە رىك بخرىتەو،
لەبەر ئەو نەخشە و دىزايىن بگۆردرى بۆ ماستەر پلان، پىم وايە گونجاوترە، سوپاس.

بەرپىز د. رىواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك(سەرکۆ) فەرموو.

بەرپىز سەرگۆ ازاد حسين:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان

ماددەى شەشەم پىيوستمان بە پرسىيارە ئاراستەى وەزىرى شارەوانى، ئەم ياسايە بۇ ماودى سى سائە بۇ چى دەتوانرى كەمتر بىرىتەوۋە ئەو كاتە كە ماودى سائىكە بۇ دىزاین و نەخشە و ماستەر پلان، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك (شىخ زاهر) فەرموو.

بەرپىز زاهر محمد على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان

بەناوى خوى گەورە، لە بەر ئەوۋى ئىمە ياسا دەردە كەين پرسىيار دە كەم ئايا پىيوست نەبوو لە رووى سياغە كەردنى ياساكە ماددەيەك تەرخان بىرى بۇ پىناسە كەردى زاراۋەكان وەك ھەر ياسايەكى تر بۇ ئەوۋى ھىچ گەرتىك دروست نەبى لەكاتى جىبەجى كەردنى ياسايەكان، سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك (سىروان)، فەرموو.

بەرپىز سىروان ھىج محمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان

ھەر دىسان ماددەى شەش بىرگەى دوۋەم كە ئەئىت لە ماۋەيەك كە لە سائىك لە رىكەوت بەركار بوونى ئەم ياسايە تىپەر نەكات نەخشە و دىزاین و پىداۋىستىەكان، پرسىيارەكە لە وەيايە بۇ بەرپىز وەزىرى شارەوانى ئايا لە سائىكا جىبەجى ئەكەرى، ئەگەر جىبەجى ئەكەرى، ئەى ئەگەر ئىستا سال و نىومان دانا ھەر جىبەجى ئەكەرى پاساۋى ناۋى؟ جارى وا ھە يە جادە يەك دوو سەد مەترە دوو سال تەواۋ نەبى، يەئى ئەوۋە بە پرسىيارىكىش و من پىشتىگىرى پىشنىيارەكەى ھاورىم ئەكەم كە ئەئى سال و نىۋىك و من زىاترىشى دادەنىم، سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك دىارى.

بەرپىز دىارى انور حمە:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى شەشەم لەو شوپىنە ئەئى (لە ماۋەيەك كە لە سائىك لە رىكەوتى بەركاربوونى ئەم ياسايە تىپەر نەكات نەخشە و دىزاین و پىداۋىستى تەكنىكى ئامادە ئەكات) پىم وايە بابەتى سائىك بۇ دروست كەردنى ماستەر پلانەكە يان نەخشە و دىزاین كاتىكى زۆرە، لەبەر ئەوۋى ئەم ياسايە بەركارە بۇ ماودى سى سائە، ھاوولائىيان بەپىي ئەو ياسايە بىرگەى دوو لە ماددەى چوارەم كە ھاتوۋە ئەبى لە ماودى (120) رۆژ داوامان

کردووو رویشتووو بۆ نمونو بۆ (180) رۆژ، ئەم کاتانە بەیەگەووە ئەپرسەم لە بەرپۆز وەزیری شارەوانی بۆ سالیكتان پيويستە؟ ناکرێ لە ماوەی (6) مانگ ماستەر پلانی دیزانی ئەو شوینانە بکەن؟ سوپاس.

بەرپۆز د. رېواز فائق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو سەرچنار خان.

بەرپۆز سەرچنار احمد محمود:

بەرپۆز سەرۆکی پەرلەمان

لەسەر ئەو ماددەبە ئەلێم بۆ ئەووی قووتیکی قانونی هەبێ زۆر زەرورە بۆئێن پيويستە لەسەر وەزارەتی شارەوانی کە نامادە بکات.

بەرپۆز د. رېواز فائق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو دکتۆر اسماعیل.

بەرپۆز اسماعیل علی طە:

بەرپۆز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەز پشتمەفانیا بۆچوونا دکتۆر شيركو دکەم، ئیضافەت کو ئەفە بیژم کە لە سالیك بیژم زیاتر نەبیت، یەعنی تینەپەری و نامادە ببیت.

بەرپۆز د. رېواز فائق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو وەزیری شارەوانی.

بەرپۆز ساسان عەونی / وەزیری شارەوانی و گەشت و گوزار:

بەرپۆز سەرۆکی پەرلەمان.

سەبارەت بەو پرسیارانە، پرسیاری یەکەم ئەو خانووانە لە دواى جی بەجی کردنی ئەو یاسایە دروست ئەکرین، چون تەعامولیان لەگەڵ ئەکرێ؟ لەو یاسایە دانراوە دواى مانگی سیی سالی 2018 دە، پار سالی یاسایەك دەرچوو بە یاسای ژمارە (3) ی سالی (2018) یە کە مەنعی تەجاوزات و ریکارە یاسایەکانی تێدایە بەرامبەر هەر خانوویکی تەجاوز کە لەمودوا دروست ئەکرین، ئەو دەستەواژە بەکار هاتوو وەزارەتی شارەوانی بۆ ئەو ناوچانەى حوکمەکانی ئەو یاسایە ئەیانگریتەووە نەخشە و دیزاینی نامادەکراویان نیە، نەخشە و دیزاین جودایە لەگەڵ ماستەرپلان، هەبە کەوتینە ناو ماستەرپلان، هەیانە لە دەروەى ماستەرپلان، ئەوان ئەبێ نەخشە و دیزاینی بۆ نامادە بکری، لەو حالەتە عەشواپەى ئیستا تێدانە دەرباز بکری، بۆیە پيويستە نەخشە و دیزاینی بۆ حازر بکری، شەقامی راست بکریتەووە، رێدەوەگان، مەوزعی هاتوو چوون، بە شیوەیەك بێ خزمەتی دانیشتوووانی ئەو شوینە بکات، لەبەر چی وەزارەتی شارەوانی ماوەی یەك سالی دەستنیشان کرایە؟ وەزارەتی شارەوانی لە ماوەی یەك سالی نەخشە و دیزانی ئەو شوینانە ئەبێ نامادە بکات، واتە تا یەك سالی ئەو مەجالە درێژە ئەکیشی، ئەووەش پەيوەستە بە هەندێ بارودۆخی ئابووری، کوردستان، تەنانەت بارودۆخی کارمەندانى وەزارەتی شارەوانی، لەوانەبە

لەھەندئ شۆيڻ بەو دەرەجە کارمەندی پېويست نەبى بۇ دروست کردنى نەخشە و ديزاينەگان، پېويستە لە شۆيڻيکەووە بېردرېڻ بۇ شۆيڻيکى تر، بۆيە ئەو ماوھيە زەرورە، ئايا ئەبى لە يەك سال ئەو ئيشە تەواو بکرى؟ ھەولتەدەين کە لە ماوھى يەك سال و کەمتریش نەخشە و ديزاينەگان تەواو بکرى، بەلام ئەگەر بارودۆخىكى نەخوازراو کە لە توانای ئيمە نەبوو ئەو ماوھيە ئەکید پېويستى بە دريژ کردنەووە ھەيە، ھەر بۇ ئاگادارىتان ماستەرپلان بە ھەر شۆوھيەك ئيعلان بکرى و بمانەوي ئيشى لەسەر بکەين جارى لای کەم (60) رۆژى ئەوي بەس بۇ ئيعلان کردن، نەخشەى بنەرەتى و نەخشەى ديزاين (30) رۆژى ئەوي بۇ ئيعلان کردن، بۆيە پيمان وايە ماوھى ساليك گونجاو، ئەبى ئەو مۆلتە ھەبى کە تيمە تەکنىکيەکە بتوان نەخشە و ديزاينەگان نامادە بکەن، سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو وەزىرى ھەريم ئەگەر قسەيەکتان ھەيە.

بەرپز د. قالا فەريد-وەزىرى ھەريم:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو ليژنەى شارەوانى و ليژنەى ياسايى فەرموو ماددەى (7) بخوئنەووە.

بەرپز ھاوري بئە محمد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (7):

داھاتە بە دەستھاتووەگان بەپى ئەم ياسايە بەو شۆوھيە تەرخان ئەکرى:

برگەى يەکەم:

رېژەى 40% بۇ وەزارەتى شارەوانى و گەشت و گۆزار بۇ پېويستىەگانى نەخشە و ديزاينى ئەو ناوچانەى

حوکمەگانى ئەو ياسايە ئايانگريتەووە تەرخان ئەکرى.

برگەى دووہم:

40% بۇ گەياندى خزمەتگوزاريە سەرەکيەگان تەرخان ئەکرى.

برگەى سېيەم:

20% داھاتى بەدەست ھاتوو ئەگەر پندرېتەووە بۇ خەزىنەى دەولتە.

بەرپز د. رېواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كى قسەى ھەيە؟ (كاک بەلېن، ئاشنا خان، كاک لوقمان كاک سەرکۆ، كاک کاروان، كاک ھيرش،

گولستان خان، شيرين خان، كاک رزگار، كاک گۆران، كاک زانا، دکتۆر زيڭدان، دکتۆر رېبوار، رۆزان خان، كاک

حاجى سەفەين، كاك سەروان، كاك سەئىد، كاك موسلىم، بەدرىيە خان، كاك ديارى، كاك كاۋە، كاك مەم، مامۇستا ئەبو بەكر، كاك سىروان)، فەرموو كاك بزار.

بەرىز بزار خالەبىداللى:

بەرىز سەرۋكى پەرلەمان.

ۋەكو ئەندامى پەرلەمان پېشنىيارەكى ھەيە، ل ماددا (7) ئىكەم بەھسى نىسا 40% دكەت بۇ پېۋىستىيەكانى نەخشە و دىزىن، ل برگا دوو 40% بۇ گەياندىنى خزمەتگوزارىيە سەرەكەكان، پېشنىيار دكەم ژبەر كو خزمەتگوزارىيى سەرەكى جادەيە، شەرە، عەمودە كارەبىيە، ئاۋە، پتر پېۋىستى ب پارەيەكى پترە، ژ بەر ھەندئ ئەگەر نىسا خەدەماتى رەئىسى بلندتر بىت عەلەقل بىتە 60% يان نىسا دىزىن بىتە 20% باشترە خەدەماتى زىدەتر بىت، سوپاس.

بەرىز د. رېۋاز فائق حسن/ سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك موسلىم.

بەرىز مسلمەبىداللى رىسول:

بەرىز سەرۋكى پەرلەمان.

بە نىسبەت ماددەى (7) سەبارەت بەو داھاتە بەدەست ھاتوۋانەى كە بەپىي ئەو ياسايە تەرەخان كراۋە كە يەكەم رىژەى 40% بۇ ۋەزارەتى شارەوانى و گەشتوگوزار بۇ پېداۋىستى نەخشە و دىزىننى ئەو ناۋچانە ديارى كراۋە، پېم وايە ئەكرى ئەو رىژەيە بەشىكى ترى بخرىتە سەر برگەى دوۋەم كە ئەو 40% بۇ خزمەتگوزارى سەرەكى تەرەخان كراۋە ھەر لە زمنى كاروچالاكى ۋەزارەتى شارەوانى، چونكە وا ئەخوازرى كە زياتر گەياندىنى خزمەتگوزارى بۇ ئەو شوپانە پېۋىستى بە برىكى زياترە، سوپاس.

بەرىز د. رېۋاز فائق حسن/ سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك بەئىن.

بەرىز بەئىن اسماعىل حاجى:

بەرىز سەرۋكى پەرلەمان.

پېشنىيازى من ئەۋەيە برگەى يەكەم ۋەكو خۇى بىمىنئىتەۋە، بەلام برگەى دوۋەم شوپىنى مەعنى بۇ ئەو لە 40% ديار نىە، برگەى سىيەمىش كە ئەگەرئىتەۋە بۇ خەزىنەى دەۋلەت ھىچ ھىنىكى نەپىكاۋە، لەبەر ئەۋە پېشنىياز ئەكەم يەكەم ۋەكو خۇى بىمىنئىتەۋە، دوۋەم و سىيەم بىكرىتە يەك برگە و بەو شىۋەيە بى (60% داھاتى بەدەست ھاتوۋ ئەگەرئىتەۋە خەزىنەى دەۋلەت بە مەرچى بەكاربەئىندرى بۇ دروست كرىنى قوتابخانە و خەستەخانەكان، 2 بۇ چاكرىن و دروست كرىنى رىگاۋ بان)، سوپاس.

بەرىز د. رېۋاز فائق حسن/ سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك لوقمان.

بەرپىز لقمان حمد حاجى؛

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددە (7) داھاتە بەدەستھاتوۋەكان، بەپىيى ئەو ياسايە بەو شىۋەيە تەرخان ئەكرى، پېشنيار ئەكەم خالى يەكەم بىكرىتە رېژە 30% بۇ ۋەزارەتى شارەوانى و گەشتو گۆزار، خالى دوۋەم ئەو گەرەكانە كە تاپۇيان نىيە و تاپۇ ئەكرىن، بەپىيى حوكمەكانى ئەو ياسايە لەو گەرەكانەن كەمترىن خزمەتگوزارىيان بۇ چوۋە، بۇيە 50% تەرخان بىكرى بۇ بواری خزمەتگوزارىيە سەرەككىيەكان كە ئەوۋە بارگرانى لەسەر حكومەت و ۋەزارەتى شارەوانىش كەم ئەكاتەۋە، 20% بگەرپىتەۋە بۇ خەزىنەى دەۋلەت، سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو رۆژان خان.

بەرپىز رۆژان ابراهيم على؛

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

مودى پېشكەشكرنا داخازى ديار كرى (120) رۆژن، مودى كار كرنا ياسايى ديار كرى (3) سائىن، چوانيا پارى ديار كرى بۇ قەزا و ناحيە، بەلى چەوانىە پارى ھەميا ديار نەكرىە، ئىكجاريە، يان ب قستە، ئەگەر ھات ب قست بيتن ئەو برە پارەيا و برى پارى ماى موودى ياسايى خلاس بى چاوا دىتە چارەسەر كرن، باشترە ئەگەر بەھاتبا چارەسەر كرن، سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، ھەسىبە خان فەرموو.

بەرپىز ھەسىبە سعید ابراهيم؛

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بە نىسبەت ماددە (7) برگەى يەكەم منىش پشتهوانى راي برى بەرپىزم كاك لوقمان ئەكەم بەۋەى برگەى يەكەم 30% بى و بىكرىتە 50% ن ھەر لەو ماددەيە برگەى چوارەمى بۇ زياد بىكرى و يان بە ماددەيەك زياد بىكرى، پېشنيار ئەكەم بەۋانەى ئەبەخىرىن لە پېدانى نرخی ئەو زەۋىيانەى كە زىدەرپۇيان لەسەر كراۋە، پېۋىستە پېشتر سوۋدەمەند نەبوۋىن، چ بە برگە بۇ ماددە (7) زياد بىكرى يان بە ماددە پېش ماددەى (8).

بەرپىز د. رېۋاز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

ئەۋە شوپىنى ئەۋە نىيە خاتوون، فەرموو كاك رزگار.

بەرپىز رزگار محمد محمود؛

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتيوانى لە پېشنيارى كاك بەلئىن ئەكەم، سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فائق حسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك كاروان.

بەرپىز كاروان عبدالرحمن عبدالله:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ھەلبەتتە ئەو نىرخانەى دانراون فىعلەن حكومەتى ھەرپىم ئەبى بەشىك لەو پارەيە بچپتە خەزىنەى حكومەت، شارەوانىش پىۋىستى بە برىكە بۇ نەخشە و دىزاین، بەلام پىم وايە ئەو پارەيە بۇ نەخشە و دىزاین ديارى گراوہ ئەو پارەيە زۆرە، بەو پىيەى وەزارەتى ترىش ھەيە مەعنىە بەو بابەتەوہ، ئىمە ھەم وەزارەتى كشتوكالمان ھەيە، ھەم وەزارەتى دادىش ھەيە، بۇيا پىشنىياز ئەكەم كە سىاغەى ئەو ماددەيە بەو شىۋەيە بى (شارەوانى 30% گەياندىنى خزمەتگوزارىەكان 40% وەكو خۇى بىمىنىتەوہ بەو پىيەى ئەو ناوچانە مەغدوور و غەدر لىكراون، حكومەتى ھەرپىم 15% بچپتە خەزىنەى، ئەو 15% ئەمىنىتەوہ تەرخان بىكى بۇ وەزارەتەكانى كشتوكال و وەزارەتى داد، سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فائق حسين / سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو بەدرىە خان.

بەرپىز بەدرىە اسماعىل محمود:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

پىشنىياز ئەكەم برگەيەك بۇ ماددەى (7) زىاد بىكى، ئەو پىش رىژەى 20% تەرخان بىكى بۇ وەزارەتى كشتوكال، لەبەر ئەوہى دوو لىژنەى مەعنىن بەو وەزارەتە، لىژنەى دەستبەسەرا گرتن، لىژنەى رىكخستى بۇ كارناسانى بۇ لىژنە، سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فائق حسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك ديارى.

بەرپىز ديارى انور حمە:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

پىشنىيازى من لەسەر ماددەى (7) برگەى يەكەم ئەلى رىژەى 40% بۇ وەزارەتى شارەوانى و گەشتوكوزار بۇ پىداوېستىيەكانى نەخشە و دىزاینى ئەو ناوچانەى حوكمەكانى ئەو ياسايە ئەيانگرىتەوہ تەرخان ئەكى، پىشگىرى ھەموو ھاورىيانى پىش خۇم ئەكەم كە داوايان كرىبوو ئەو رىژەيە كەم بىكىتەوہ بۇ دابىن كرىنى پىداوېستى نەخشە و دىزاینى ئەو ناوچانە بۇ 25% بۇ 30% بىكى بەوہندە، برگەى دووہم ئەلى لە 40% بۇ گەياندىنى خزمەتگوزارى سەرەكى تەرخان ئەكى، داوا ئەكەم ئەو رىژەيە بىكى بە 55% بۇ 60% بۇ ئەوہى خزمەتگوزارى باش بۇ ئەو شوپىنانە دابىن بىكى و لەگەل سەوزايى، ئەپرسەم لە بەرىز وەزىرى شارەوانى ئايا بە 40% كۆى ئەو پارەيە بە ديارى كراوى ئەو خانووانەى ئىستا ھەن دەوروبەرى (300) ھەزارن، ئەم (300) ھەزارە لە كۆى گىششى ئەگەر بۇ نمونە مەترى (25) يان (20) ھەزارىش بى كە

دوچار كۆ ئەكرېتەو بەشى ئەو ئەكات خزمەتگوزارى سەرەكى بۇ ھەموو ئەو ناوچانە دابىن بىكەن؟ دوو، ئەگەر ئەو رېژە 40% بەشى ئەو ئەكرد حكومەتى ھەرىمى كوردستان و وەزارەتى شارەوانى لە داھاتى خۇيان ئەتوانن خزمەتگوزارىيەكانى دىكە تەواو بىكەن يان نەخېر بە قەد 40% خزمەتگوزارىيەكانيان بۇ تەرخان ئەكرى؟ سىيەم، ئەو 20% داوا ئەكەم كە ئەگەرېتەو بۇ خەزىنە دەولەت بە ديارى كراوى بەشىكى زۆرى بۇ سەوزايى و ژىنگە دابىن بىكرى، سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو مامۇستا ئەبو بەكر.

بەرپز ابو بكر عمر عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پىم وايە ئەو وەزارەتە ئەگەر بە داتا بى زياتر لە (207) شارەوانى ھەيە و زياترە لە (100) فەرمانگەى ئاوى ھەيە، بۇيە پىم وايە رېژە ئەو وەزارەتە لە 80% بۇ وەزارەتەكە خۆى بىن 20% بۇ خەزىنەى حكومەت بى، ئىمە دەستگىرى ئەو وەزارەتە بىكەن پلانى چوار سائەى خۆى لەو كابينە جى بەجى بىكات، مەسەلەى پاكردنەو ھەيە كە زياتر لە 40 مليار دىنارە، موگافەئەى پىويستە، مەسەلەى رېژەى سەوزايى پىويستە، بۇيە رام وايە 80% بۇ وەزارەت بى لە 20% بۇ خەزىنەى حكومەت بى.

بەرپز د. رېواز فائق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك زىدان.

بەرپز زىدان رشيد خان:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

منىش ھاورام لەگەل بەرپز كاك لوقمان كە خالى يەكەم بىكرېتە 30% و خالى دووم بىكرېتە 50%، چونكە زۆربەى خزمەتگوزارىيەكان بۇ ئەو شوپانەى پارەكەى لى وەرئەگىرى بۇ نموونە لە ناحيەكى ديارى كراو لە ھەمان ئەو ناحيەيە خەرج بىكرى، چونكە ئەو ناوچە تەجوازانە رىگەويان و شۆستە و شەقام و قوتابخانە و مزگەوت و بنكە و نەخۇشخانەى پىويستە، پرۆژەى ئاو و ئاوەرۇشيان كىشەيەكى زۆرى ھەيە، چونكە زۆريان لەسەر شوپىنى تەجواز دروست بوون، سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك سعید.

بەرپز سعید مصطفى تەتەرخان:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە پارەى ديارى كراو بۇ نەخشە و دىزاین، تەبەعن بەشى زۆرى ئەو تەجوازەى كراون زۆر بە مونەزەمى كراون، پىويستى بە نەخشە و دىزاینى تازە نىيە، مەسەلەى بەرپز وەزىر وتى بەشى زۆرى

تەجەوزەدەكان بەيپىي ئەو ياسايەش داخلى ماستەرپلانىكەكانى شار و شارۆچكەكانى، پىم وايە ئەو پارەى دانراوە يەكجىر زۆرە، ئەگەر بىكرىتە 25% باشترە.

بەرپىز د. رىۋاز فائىق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو ئاشنا خان.

بەرپىز ئاشنا عبدەلله قادىر:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

پرسىيارىكەم ھەيە بۇ بەرپىز ۋەزىرى شارەۋانى، لە بىرگەى دووم ئەللى 40% بۇ گەياندىنى خزمەتگوزارى سەرەكى، روون نىيە چۆن سەرف ئەكرى، بۇ كى سەرف ئەكرى، كىش سەرفى ئەكات، پىشتىگىرى قسەكانى كاك بەلنىش ئەكەم.

بەرپىز د. رىۋاز فائىق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك ھىرش.

بەرپىز ھىرش حسن ھىمەد:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

پىشنىار ئەكەم رىژەيەك لەو داھاتە بۇ ۋەزارەتى گىستوكال بى، لەبەر ئەۋەى بەشىكى پەيۋەندى بە زەۋيە كىستوكالىھەكان ھەيە، بۇيا پىشنىوانى پىشنىارى كاك كاروان ئەكەم.

بەرپىز د. رىۋاز فائىق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك كاۋە.

بەرپىز كاۋە عبدەلقادر حسن:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (7) لەسەر تەرخان كىردى داھاتە بەدەست ھاتوۋەكان، ۋەكو ئەزانىن ئەو ناۋچانەى زىدەرەۋيان لەسەر كراۋە بى نازترىن ناۋچەن، كەمترىن خزمەتگوزارىيان بۇ كراۋە، ھەتا ئاۋ و كارەبا و رىگاشيان نىيە، بۇيە پىشنىار ئەكەم رىژەكە بەو شىۋەيە بى، 20% بۇ ۋەزارەتى شارەۋانى و گەشت و گوزار بۇ پىۋىستى نەخشە و دىزايىنى ئەو ناۋچانەى ھوكمەكانى ئەو ياسايە ئەيانگىرئەۋە تەرخان بىكرى، دوو، 60% بۇ خزمەتگوزارىيە سەرەكەيەكان تەرخان بىكرى، سى، 20 بۇ خەزىنەى ھكومەت.

بەرپىز د. رىۋاز فائىق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك مەم.

بەرپىز مەم اسكندەر مەم:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

پىشتىگىرى ئەو بۇچوۋنانە ئەكەم دەربارەى ئەۋەى بۇ دىزايىن 30% و بۇ گەياندىنى خزمەتگوزارىيەكان 50%، بەلام ئەبىتە پرسىيار، ئەگەر ئەو پىشنىازانەى لە ماددەكانى پىشۋو پىشكەشيان كىرد بۇ ئىعفا كىردى

ھەندى لە چىن و توۋىژەكان، ئەگەر ئەو رېژە زۆرە ئىعفا بىرى جەنابى ۋەزىرى شاردوانى ئايا ھېستان بە 50% ئەتوانى خزمەتگوزارى بۇ ئەو شوپانە بگەيەنرى؟ يان پىويستى بە بودجەى تايبەت ئەبى؟ بۇيە ئەگەر واپى ئەبى لە ماۋەى سى سال ئەوۋە جى بەجى بىرى.

بەرىز د. رېۋاز فائق حسن/ سەرۋكى پەرلەمان:

فەرمو شىرىن خان.

بەرىز شىرىن امين عبدالعزىز:

بەرىز سەرۋكى پەرلەمان.

لە بىرگەى دوۋەم دىارى نەكراۋە چ ۋەزارەتتىكى مەعنى خزمەتگوزارىيەكان تەرخان ئەكات، بۇيە پىشنىار ئەكەم ھەردوۋ بىرگەى دوۋەم و سىيەم دەمچ بىرى، لە 60% داھات بگەرېتەۋە بۇ خەزىنەى حكومەت و بە پى پىداۋىستى ئەو ناۋچانە خزمەتگوزارىيەكان پىشكەش بىرى.

بەرىز د. رېۋاز فائق حسن/ سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، بەرىزان، ئەو 40% تەرخان ئەكرى بۇ خزمەتگوزارى سەرەكى و سەرەتاييەكان وازىجە چىن، ھەرىكى لەو خزمەتگوزارىيە ۋەزارەتى تايبەتمەندى خۇى ھەيە، تەسەۋر ناكەم بەرىز ۋەزىرى شاردوانى مەعنىە بۇ ۋەلامدانەۋەى ئەو پىرسىارە، فەرمو كاكا زانا.

بەرىز زانا خالد سەمىل:

بەرىز سەرۋكى پەرلەمان.

پىشنىازى بەرىزان كام بىزار و كاكا لوقمان بۇ دىارى كىردى رېژەكان، بەو شىۋەى بى، بىرگەى يەكەم رېژەى 30% بۇ ۋەزارەتى شاردوانى و گەشتوگوزار بۇ نەخشە و دىزىنى ئەو ناۋچانەى ھوكمەكانى ئەو ياسايە ئەيانگىرېتەۋە تەرخان ئەكرى، لە بىرگەى دوۋەم ئىزافەيەك بىرى، چۈنكە روون نىيە خزمەتگوزارىيە سەرەككىيەكان لە چ ناۋچەيەكن، وى لى بىرى، 50% بۇ گەياندىنى خزمەتگوزارىيە سەرەككىيەكانى ئەم ناۋچانەى لە بىرگەى يەكەم نامازەى پىكراۋە تەرخان ئەكرى.

بەرىز د. رېۋاز فائق حسن/ سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرمو كاكا گۆران.

بەرىز گۆران عمر على:

بەرىز سەرۋكى پەرلەمان.

پىشنىازى قسەكانى كاكا بەلىن و شىرىن خان ئەكەم.

بەرىز د. رېۋاز فائق حسن/ سەرۋكى پەرلەمان:

نوقتەى نىزامى كاكا ھىقىدار.

بەرىئ ھېقىدار احمد سلمان:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

لە پەيرەوى ناوخۇ نووسىومانە پەيرەوى ناوخۇ پەرلەمانى كوردستان-عيراق، ئەو قانۇنەش بۇ ھەرىمى كوردستان ھاتوو، لە ماددەكە برگەى سى ئەلئ 20% داھاتى بە دەست ھاتوو ئەگەرئتەوۋە بۇ خەزىنەى دەولەت، دەولەتى عيراق يان حكومەتى ھەرىمى كوردستان؟

بەرىز د. رىواز فائق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك سەرکۆ.

بەرىز سەرکۆ ئازاد گەلالى:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

زۆربەى قسەكانەم كرا، پشتگىرى لە قسەكانى كاك لوقمان و كاك كاروان ئەكەم.

بەرىز د. رىواز فائق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك جلال.

بەرىز جلال محمد امين:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگىرى قسەكانى كاك بەلئىن و خاتوو شىرىن و كاك بژار و كاك لوقمان ئەكەم.

بەرىز د. رىواز فائق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك سىروان.

بەرىز سىروان فرج محمد:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگىرى لەو پىشنيارانە ئەكەم كە داواى كەمكردنەوۋەى برگەى يەكەم ئەكەن و زياد كردنى برگەى دوووم بۇ خزمەتگوزارىيە سەرەكئىيەكان تەرخان بكرى، بە تايبەت كاك بژار و ئەو ھاورپىيانە، سوپاس.

بەرىز د. رىواز فائق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك حاجى سەفین.

بەرىز سەفین اغا عمر:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (7) برگەى يەكەم ئەو 40%، 25% بۇ وەزارەتى شارەوانى و گەشت و گۇزار، 15% بۇ وەزارەتى كشتوكال سەرف بكرى كە پەيوەندى بە زەوى كشتوكالى ھەيە، لە برگەى دوووم، 40% بۇ گەياندى خزمەتگوزارىيە سەرەكئىيەكان بۇ ئەو ناوچانەى حوكمەكانى ئەو ياسايە ئەيانگريتەوۋە.

بەرىز د. رىواز فائق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك سەروان.

بەرئیز سروان محمد علی:

بەرئیز سەرۆکی پەرلەمان.

هەموومان خەلکی ھەرئیمی کوردستانین، بۆیە لە زیدەرۆبیەکان ھەموومان ئاشنای پێی، پارەپەکی زۆر بە دەست دئ لەو ناحیەییە، 40% زۆرە بۆ وەزارەتی شارەوانی بۆ نەخشە و دیزاین.....

بەرئیز د. رێواز فائق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

وەزیری شارەوانی خۆی لێرەییە بۆیا.

بەرئیز سروان محمد:

.....وەزیری شارەوانی لێرەییە بۆیا وادەلیم، کەسیکی خۆشەویستە، ھەرکەسێ لە شوینی ئەو بئ ھەر وا قسە ئەکەین، لەبەر ئەوەی پارەپەکی خەیاڵی بە دەست دئ، من ئەلیمک 10% بئ وەزارەتی شارەوانی ئەتوانئ ئەو کارە بکات کە موختەسە پێوە، وەکو نەخشە و دیزاین، پشتگیری ھاوریانم ئەکەم ئەوانەیی داوای کەمکردنەوێ ئەو برە پارەیان کردوو، بە تاییبەت کاک لوقمان و کاک سەعید ، بە نەیسبەت دا بەش کردنی پارەکانیش ئەلیم 10% بۆ وەزارەتی شارەوانی، 50% بۆ گەیانندی خزمەتگوزاریە سەرەکیەکان، 40% بگەرئیتەو بۆ خەزینەیی حکومەت نەک دەوئەت، لەبەر ئەوەی خەزینەیی حکومەتی ئیمە پارەیی ھەبئ بۆ حالەتی نەخوزارو، سبەیی داعشیکی تر روو لە ئیمە بکات ئەوکات خەوئینە بەتال بئ، بۆ ھەموو حالەتەکان خەزینەیی حکومەت پارەیی تێدابیئ، سوپاس.

بەرئیز د. رێواز فائق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو گولستان خان.

بەرئیز گولستان باقی سلیمان:

بەرئیز سەرۆکی پەرلەمان.

پشتیوانی لە قسەکانی کاک بەلین ئەکەم.

بەرئیز د. رێواز فائق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو دکتۆر رێبوار.

بەرئیز رێبوار عبدالرحیم عبدالله:

بەرئیز سەرۆکی پەرلەمان.

کاتی گەرەکیک ئیستیحدا س ئەکرئ کێشەیی سەرەکی بریتییە لە نەبوونی خزمەتگوزاری، یان وەکو پێویست خزمەتگوزاری ناگەییەندریتە ئەو گەرەکانەیی تازە دروست کراون، بەلگەشم لەسەر ئەو کۆمەلئ ستیمان ھەییە عەنواع ناوی ئەوروپیان ھەییە، بەلام کێشەیی سەرەکیان خزمەتگوزاریە، یان وەکو پێویست نین، بۆیە پێشنیار ئەکەم ئەو 40% بۆ نەخشە و دیزاین دانراو زۆرە، بکرئ بە 20%، ئەو 40% بۆ پێشکەش کردنی خزمەتگوزاریەکان دیاری کراو بکرئ بە 60%، 20% بگەرئیتەو خەزینەیی حکومەت.

بەرپز د. رېواز فائق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو وەزیری شارەوانی و گەشت و گوزار.

بەرپز ساسان عونی / وەزیری شارەوانی و گەشتوگوزار:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ئێوەی بەرپز هەم ئەتانەوئ پارە لە خەلک کەم وەرگرن، هەم ئەتانەوئ باشترین خزمەتگوزاری بگاتە شوینەکە، پارە وەرگرتنەکە یەكجارە، بەلام خزمەتگوزارییەکە بەردەوامە و درێزخایەنە، بۆیە هیوادارم لەو تەناقوزە هەولبەدین بێینە دەری بەوەی ئەو برە پارانەى دانراوە ئەگەر حەدە ئەعلاپەکەشى وەرگرین یەكجار ئەو کەسە لەو فەرەزنا بودجەى مالی خۆى کەم ئەبێ، بەلام بۆ مەدایەکی دوور خایەن شەقامى ئەبێ، شەبەکەى ئاوى ئەبێن خزمەتگوزاری خاوین کردنەوشى ئەبێ، ئەوەیان گرنگترە لەوەى یەكجار لە خەزینەى مالەکەى لەوانەى مەبلەغەک دیتە دەروە، هیوادارم لە بابەتى نەیسبەکان بە ئەکید نەخشە و دیزاین پێویستی بە مەساریف هەبە، پێویستی بە دەرچوون هەبە، پێویستی بە چوونە دەری تیمەکان هەبە، پێویستی بە ئامیڕ و مەوادى تەکنیکی هەبە، بەشیتی زۆرى ئەو شتانه لە تواناکانى شارەوانیەکان و دەزگا تاییبەتەندىەکانى سەر بە وەزارەتى شارەوانى زۆر زیاترە، بۆیە پێویستمان بە نەیسبەىەک هەبە، ئەو نەیسبەىە ئێوەى بەرپز چەندتان بریار لێدا دلتیا بن بۆ خزمەتکردى باشترە و بۆ دیزاینى باشترە، سەبارەت بە خزمەتگوزاریە سەرەکیەکان ئەو روون کردنەووم هەبە، حەز ئەکەم بێتە خزمەتگوزاریەکانى شارەوانى، چونکە خزمەتگوزارى سەرەکی لە نیوان دەستەلاتى سى، چوار وەزارەت بز ئەبێ و کەس ساحیبەتى ناکا و پارەکە ئەروات و هیچى بۆ ناچى، داوزا لە بەرپزتان ئەکەم نەیسبەکەتان هەرچى دانا، بەلام بگوترى خزمەتگوزارى شارەوانى بۆ ئەوەى وەکو وەزارەتى شارەوانى ئیمە مولزەم بین کە شەقامى بۆ ببینە، رەسیفى بۆ ببینە، گرنگتریش شەبەکەى ئاوى پاکی خواردنەووم، ئەو بەرپزەى باسى کرد ئایا ئەو ریزە پارەى بەش ئەکات؟ ئەگەر بەشى نەکرد چیە؟ بە دلتیایەووم بەش ناکات، پیتان وانەبى مەبلەغەکی زۆر، ئەزانن کیلۆمەترىک قیر کردن چەندى ئەوئ، گەیاندى شەبەکەى ئاوى چەندى ئەوئ؟ کردنى رەسیف، دروست کردنى مەجاری، بە دلتیایەووم بەش ناکات، ئایا وەزارەتى شارەوانى چى ئەکات؟ ئیمە داهاىتى ترممان هەبوومە کە زۆر مەوازیع بوومە کە لە 17% رسووماتى شارەوانى بوومە توانبوومانە سیانەى ئەو خزمەتگوزاریانە بکەین کە تا ئیستا هەبووم، بەلام بە تەئکید ئەووم بەش ناکات بۆ شوینىک تازە هەول بەدەین ئەو کارانەى لى بکەین بۆیە هیوادارم لە نەیسبەکان زۆر زەختمان لى نەکە، ئەوەى بەرپز کاک ئەبو بەکر گوتى پى وایە نەیسبەىەکی باش ئەبى، ئەو 20% ئەگەرپتەووم سەر بودجەى وەزارەتى دارایی و چاریکی تر دیتەووم ناو پرۆژەکان، سەبارەت بەوەى چۆن سەرف ئەکرى و بۆ سەرف ئەکرى مەلومە، بەلام چۆن سەرف ئەکرى بە ئەکید ئەکرىتە شتى هەندەسى کە جى بەجى ئەکرى، مورافەبەى دائىرەى سەروى خۆى لەسەرە، ئەویش خازىعە بۆ دائىرى سەروترى خۆى، هەمووشى خازىعە بۆ رەقابەى مالی، ئەویش سەردانى هەموو شوینى ئەکات، جگە لەووم لە وەزارەت لیژنەى تەفتیش و موتابەعە هەبە، لە ئەنجومەنى وەزیران فەرمانگەى بەدواداچوون هەبە، بەدواداچوونى دەقیقى هەموو تەفاسیلەکانى ئەو پرۆژانە ئەکەن، سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو وەزیری هەرىم..

بهریز د. فالاً فهريد ابراهيم/ وهزيرى ههریم بۇ كاروبارى پهرلهمان:

بهریز سهروكى پهرلهمان.

سوپاس قسهمان نييه.

بهریز د. ريواز فائق حسن/ سهروكى پهرلهمان:

فهرموو ليژنهى ياسايى و شارهوانى ماددهى ههشتهم.

بهریز هاورى بناء محمد:

بهریز سهروكى پهرلهمان.

ماددهى ههشتهم:

ئهنجومهنى وهزيران و لايهنة پهيوهنديدارهكان حوكمهكانى ئه و ياسايه جى بهجى بكهن.

بهریز د. ريواز فائق حسن/ سهروكى پهرلهمان:

سوپاس، كى قسهى ههيه؟ فهرموو كاك رزگار.

بهریز رزگار محمد محمود:

بهریز سهروكى پهرلهمان.

ماددهى (8) ئهنجومهنى وهزيران و لايهنة پهيوهنديدارهكان حوكمهكانى ئه و ياسايه جى بهجى بكهن، روونه جى بهجى كردنهكهى ئه وهيه چارهسهرى ئه و تهجاوزيانه بكرى له ههریمی كوردستان، ريگرى بكرى له تهجاوز، پرسيارم له وهزيرى شارهوانين ئايا پلان ههيه بۇ ئه وهى زهوى ئيفراز بكهن و دابهشى بكهن، چونكه له ئه نجامى.....

بهریز د. ريواز فائق حسن/ سهروكى پهرلهمان:

كاك رزگار ئه وه هيج پهيوهندى به و برگه نيه، به پرسيار بنيره بۇ وهزيرى شارهوانى، فهرموو نوقتتهى نيزامى.

بهریز حسيبه سعيد ابراهيم:

بهریز سهروكى پهرلهمان.

وهك پيشتر موداخهلهيهك كرد ديسان ليړه ههمان پيشنيارى خوم دووباره ئه كه مه وه، بهر له ماددهى (8) پيم باشه ماددهيهكى تر زياد بكرى، به و شيويه، ئه وانتهى ئه به خشرين له پيدانى نرخى ئه و زهويانهى زيدهرويان له سهر كراوه پيوسته پيشتر سوودمهند نه بووين، سوپاس.

بهریز د. ريواز فائق حسن/ سهروكى پهرلهمان:

بينيره بۇ ليژنهى تايبهتمهند، فهرموو كاك بالانبو.

بهریز بالانبو محمد على:

بهریز سهروكى پهرلهمان.

دهربارهى ماددهى (8) پيوسته له سهر ئهنجومهنى وهزيران و لايهنة پهيوهنديدارهكان حوكمهكانى ئه و ياسايه جى بهجى بكهن، ئه گهر سهير بكهين نووسراوه ئهنجومهنى وهزيران، به لام پيوسته جى بهجى بكرى.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو ماددەى (9).

بەرپىز بىزار خالد عبدالله:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پېش ئەۋەى بچىنە ماددەى (9) پېشنيارىك ئەكەم لە رووى مەوزوعى گرنگە، ماددەبەك بۇ ئەحكامى خىتامى زياد بكرين بنووسرى كار بە هيج دەقتىكى ياساى يان برگەبەك ناكرى لەگەل حوكمەكانى ئەو ياساىە ناكۆك بى.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

لە دەستەلاتى خۇياتە دواىى ئىزافەى بكەن، فەرموو ماددەى نۆبەم.

بەرپىز ھاورى بىناە محمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى 9: ئەم ياساىە بۇ ماۋەى سى سال لە رېكەوتى بلاۋبوونەۋەى لە رۇزنامەى فەرمى ۋەقائىعى كوردستان كارى پى ئەكرى.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

كى قسەى ھەبە؟ بەرپىز ۋەزىرى شارەۋانى؟ فەرموو ھۆبەكانى دەرچوۋاندىن.

بەرپىز ھاورى بىناە محمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ھۆبەكانى دەرچوۋاندىن:

لە پىناۋ پارىزگارى كردن لە نىشانە شارستانىەكانى شارەكانى ھەرىمى كوردستان-عىراق و چاسەر كردنى حالەتەكانى زىدەرەۋىى لەسەر ئەو زەۋىانەى مولكى دەۋلەت و بە مەبەستى دۇزىنەۋەى چارەسەر بۇيان لە دواى ئەۋەى بوونەتە واقىعى حال و بۇ رېگە نەدان بە بەردەۋام بوونىان و دانانى سنوورىك بۇيان بە مەبەستى جى بەجى كردنى ماستەرىپلانى شارەكان لەلايەن شارەۋانىەكانەۋە ئەو ياساىە دەرچوۋىنرا، سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

كى قسەى ھەبە؟ (كاك رېبوار، كلارا خان، ئاشنا خان، كاك مەم)، فەرموو دكتور رېبوار.

بەرپىز رېبوار عبدالرحىم عبدالله:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ھۆبەكانى دەرچوۋاندىن من لەسەر ھەندى ۋوشە تىبىنىم ھەبە، دواى ئەۋە پېشنيار ئەكەم بە سىغەبەكى تر داىرېزىنەۋە، بۇ نمونە (نىشانە شارستانىەكان بكرى بە ھىما شارستانىيەكان، بەس نووسراۋە شارەكانى ھەرىمى كوردستان بكرى بە شار و شارۆچكەكانى ھەرىمى كوردستان، بۇبە پېشنيار

ئەكەم بەو سېغەيە دابىرئىتتەو (لە پېناو پارىزگارى كىردن لە ھېما شارستانىيەكانى شار و شارۆچكەكانى ھەرىمى كوردستان-عىراق و چاسەر كىردنى دىاردەى زىدەرەوى لەسەر ئەو زەويانەى مولكى دەولەتن و بە مەبەستى چارەسەر كىردن و دووبارە نەبوونەوايان دواى ئەو دەى بوونەتە واقىعى حال بە مەبەستى جى بەجى كىردنى ماستەرىلانى شارەكان لەلايەن شارەوانىيەكانەو ئەو ياسايە دەرچووئىنرا، سوپاس.

بەرىز د. رىواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

ئەو بە نووسراو ئەگەر بىگەيەنى، كلاراخان.

بەرىز كلارا عودبشويەقوب:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەز پېشنيار دكەم سىاغە ھۆيەكانى دەرچوواندن بەيتە گۆرىن ب شىوەك بگوتىرئ دگەل پشنيارىت كاك رۆمىو سەبارەت بە رەچاڤ كرنا پىكھاتىن نەتەو دەى و ئايىنى و ئەف شتە نەبىتە رىخۆشكەر بۆ بەردەوام بوونا زىدەرەويان، پاشە رۆژئ ببىتە گۆرىنا دىمۆگرافى.

بەرىز د. رىواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو ئاشنا خان.

بەرىز ئاشنا عبدالله قادر:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

لە دىرى يەكەم ئەگەر سەرنج بەدن سى (شىن) بە دواى يەكە، نىشانە، شارستانىيە، شارەكانى، تۆزى ناخۆشە، ئەگەر ئەو نىشانە بگىرئ بە دىمەن يان سىما خۆشتر ئەخوئىندىتتەو، سوپاس.

بەرىز د. رىواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس فەرموو كاك مەم.

بەرىز مەم اسكندر مەم:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

ھەلبەتە نووسىويانە لە رووى زمانىيەو نىشانە تەواو نىيە، واقىعى حال و رىگانەدان بە بەردەوام بوون و سنوورىيەكانىش، واقىعى حال يەعنى چى؟ بۆيە پېشنازىك ئەخەمە بەردەست جەنابيان، بەو شىوەيە بى (لە پېناو پارىزگارى كىردن لە سىما شارستانىيەكانى شارەكانى ھەرىمى كوردستان-عىراق و چارەسەر كىردنى زىدەرەوى لەسەر ئەو زەويانەى مولكى دەولەتن و ھەرەھا بۆى مەبەستى دۆزىنەو دەى چارەسەر بۆيان و رىگرى كىردن لە بەردەوام بوونيان و جى بەجى كىردنى ماستەرىلانى شارەكان ئەو ياسايە دەرچووئىنرا.

بەرىز د. رىواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، بىنئىرە بۆ لىژنەكان، فەرموو دكتۆرە شايان.

بەرىز شايان كەكە صالح:

پشتگىرى قسەكانى ئاشنا خان ئەكەم.

بەرپز د. رېواز فائق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو کاک بالانبو.

بەرپز بالانبو محمد علی:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

لە ھۆیەکانی دەرچوواندن ئاماژە بەو کراوە مولکی دەولەتن، ئیمە دەولەتین یان حکومەتین، باشترە وایە بکری بە حکومەت، چونکە ئیمە حکومەتی ھەریمی کوردستانین، ئەو مولکانەش مولکی ھەریمی کوردستانە، پێشنیاریش ئەکەم لە ماستەرپلان و خزمەتگوزاریەکان ئیھتیمام بە ریگای کەمئەندامان بدری، دیارە سەیری سیمای شارەکان بکەین ھیچ ئیھتیمام بە شوینی رۆیشتنی کەمئەندامان نەدراوە، لە مەوقیفی پاسەکان شوینی نیە بۆ ئەوەی کۆئەندامێک یان خاوەن پێداویستییەک عەرابەنەییەکی پێبوو ئەبێ یەکی دایبگریتەو خوارووە یان یەکی بیباتە سەرەو، داواش ئەکەم لەو خزمەتگوزاری و ماستەرپلانە ریگەیی پیاوەرۆ ئیھتیمامی پێ بدری و ریگەیی پایش، سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

کاک بالانبو، ئەو موستەلەحە موستەلەحیکی قانونی تەواوە، ناوی مولکی دەولەتە، شتی نییە بە ناوی مولکی حکومەت، دامەزراوەکانی دەولەت مولکی ھەیە، بەلام کە ئەوتری مولکی دەولەتە تەواو قانونییە، بە گوێرە ئەو یاسایانە لە ھەریمی کوردستان کاریان پێ ئەکرین فەرموو گولستان خان.

بەرپز گولستان سعید حمد:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

پشتگیری قسەکانی کاک مەم و ئاشنا خان ئەکەم.

بەرپز د. رېواز فائق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، بەرپزان بەو شیوەیە کۆتایمان بەگفتوگۆ ھینا، سوپاسی بەرپز وەزیری شارەوانی ئەکەین، داوا لە لیژنەیی تایبەتمەند ئەکەین رۆژی یەک شەمە کۆبوونەوێ ھاوبەش ئامادە بکەن، ھەر لەو کۆبوونەوێیە ئەو پێشنیارانەیی بەرپزان ئەندامانی پەرلەمان خستویانەتە روو بیکەن بە بژاردە، بۆ ئەوەی پڕۆژە یاساکە لە ماوەی ئەو ھەفتە بچەینە دەنگدان، سوپاس.

د. رېواز فایق حسن

سەرۆکی پەرلەمانی

کوردستان - عێراق

ھێمن ھەورامی

جێگری سەرۆکی پەرلەمانی

کوردستان □ عێراق

منی نبی قەوچی

سکرێتیری پەرلەمانی

کوردستان □ عێراق

پەرلەمانى كوردستان - عىراق

پرۆتوكۆلى دانىشتىنى ژمارە (6)ى

چوارشەممە رېكەوتى 2019□10□30

خولى پىنجه مى ھەئىژاردن

پروتۆكۆلى دانىشتىنى ژماره (6)

چوارشەممە رېكەوتى 2019/10/30

كاتزمير (11) ى پېش نيوەرۆى رۆزى چوار شەممە رېكەوتى 2019/10/30 پەرلەمانى كوردستان - عىراق بە سەرۆكايەتى د. رېواز فايق حسن سەرۆكى پەرلەمان و، بە ئامادەبوونى بەرپىز هېمن ھەورامى جىگرى سەرۆك و، بەرپىز منى نبى قھوجى سكرتېرى پەرلەمان، دانىشتىنى ژماره (6) ى ئاسايى خولى پېنجهمى سالى (2019) ى خۆى بەست.

بەرنامەى كار:

بەپىى حوكمى بېرگەى (يەكەم) ى ماددەى (16) و ماددەى (47) لە پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان عىراق، دەستەى سەرۆكايەتى پەرلەمان بېرپار یدا بەرنامەى كارى دانىشتىنى ژماره (6) ى ئاسايى سالى يەكەم لە خولى پېنجهمى ھەلابزاردنى پەرلەمانى كوردستان لە كاتزمير (11) ى پېش نيوەرۆ رۆزى چوارشەممە رېكەوتى (2019/10/30) بەم شيوەىە بىت:

يەكەم/ خويندەنەوى يەكەم بۇ ئەم پېشنيازه ياسايانەى خوارەو بە پىى حوكمى ماددەكانى 79 و 80 و 82 ى پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان.

1. پېشنيازى ياساى ماف و ئەركى نەخۆش لە ھەرىمى كوردستان - عىراق.

2. پېشنيازى ياساى رېكلامى بازركانى لە ھەرىمى كوردستان - عىراق.

دووەم/ دەنگدان لەسەر پېشنيازى ياساى بە خاوەن كردنى ئەو زەويانەى كە زيادەپرەويان لەسەر كراوە، لە سنوورى شارەوانىەكان لە ھەرىمى كوردستان - عىراق بە پىى حوكمى ماددەكانى 90 و 91 و 93 و 96 و 97 لە پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان.

بەرپىز د.رېواز فايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەناوى خواى بەخشندەو مېھربان.

بەناوى گەلى كوردستان، دانىشتىنى ژماره (6)، وەرزى دووەم، سالى يەكەمى خولى پېنجهمى پەرلەمانى كوردستان دەست پى دەكەين، ئىستاش داوا لە بەرپىز سكرتېرى پەرلەمان دەكەم بەرنامەى كارى ئەم كۆبوونەويە و پوختەى كۆنووسى كۆبوونەوى پېشو و ناوى ئامادەنەبووانى كۆبوونەوى پەرلەمان و كۆبوونەوى لىژنەكان بە مۆلەت و بى مۆلەت بچوینىتەو، فەرموو.

بەرپىز منى نبى قھوجى/ سكرتېرى پەرلەمان:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرنامەى كار

بە پىى حوكمى ماددەى (5) بېرگەى يەكەم و دووەم لە ماددەى (16) بېرگەى 3 لە ماددەى 18 و بېرگەى يەكەم و دووەم و سىيەم و چوارەم و پېنجهم لە ماددەى (20) ماددەكانى 47 و 48 و 52 و 54 و 55 و

56 و 57 له په پرهوې ناوځوې پهرلهمانې كوردستان - عيراق دهسته ى سهروكايه تي پهرلهمان برپارى دا بهرنامه ى كارى دانيشتنى ژماره (6) ى ناسايى، سالى يه كه م، خولى پينجه مې هه لېژاردنى پهرلهمان له كات 11 ى پيشنيوه پړو ژوژى چوار شه ممه رېككه وتى 2019/10/30 به م شيوه يه بى: يه كه م/ خوښندنه وده ى يه كه م بۇ ئەم پيشنيزه ياسايانه ى خواره وه به پيى حوكمى مادده كانى 79 و 80 و 82 ى په پرهوې ناوځوې پهرلهمانى كوردستان.

1- پيشنيزى ياساى ماف و نهركى نه خوځش له ههرېمى كوردستان - عيراق.

2- پيشنيزى ياساى رېكلامى بازركانى له ههرېمى كوردستان - عيراق.

دووهم/ دهنگان له سهر پيشنيزى ياساى به خاوه ن كرنى ئەو زهويانه ى كه زياده پرهويان له سهر كراوه، له سنوورى شاره وانپه كان له ههرېمى كوردستان - عيراق به پيى حوكمى مادده كانى 90 و 91 و 93 و 96 و 97 له په پرهوې ناوځوې پهرلهمانى كوردستان.

پوخته ى دانيشتنى ژماره (5) ناسايى رۇژى چوار شه ممه رېككه وتى 2019/10/23 به م شيوه يه ى خواره وه بوو:

1/ دهست پيى كرنى دانيشتن له لايه ن بهرپيز سهروكى پهرلهمانى كوردستان.

2/ خوښندنه وده ى بهرنامه ى كار و پوخته ى دانيشتن و ناوى ناماده نه بوون و ئەندامانى دانيشتنى پيشوو به مؤلّهت و بى مؤلّهت له لايه ن بهرپيز سكرتيري پهرلهمان.

3/ دهست پيى كرنى برپه كانى بهرنامه ى كار له لايه ن بهرپيز سهروكى پهرلهمان.

4/ خوښندنه وده ى يه كه م بۇ شهش پيشنيزى ياسا و يه ك پيشنيزه برپار.

5/ خوښندنه وده ى دووهم و گفتوگو كرنى پيشنيزى ياساى به خاوه ن كرنى ئەو زهويانه ى زياده رويان له سهر كراوه، له سنوورى شاره وانپه كان له ههرېمى كوردستان - عيراق به ناماده نه بوونى وهزيرى شاره وانى و گه شتوگوزار و وهزيرى ههرېم بۇ كاروبارى پهرلهمان.

6/ كوټايى هاتنى دانيشتن له لايه ن بهرپيز سهروكى پهرلهمان.

بهرپيز سهروكى پهرلهمان.

ناوى ئەو ئەندامانه ى مؤلّهت پيدراون يان به بى مؤلّهت ناماده نه بوون بۇ دانيشتنى ژماره (5) ى ناسايى خولى پاييزه له بهرروارى 2019/10/23 كاتى به يانى.

1/ احسان محمد سليم/ مؤلّهت.

2/ راهى ره بهر ابراهيم/ مؤلّهت.

3/ على حمه صالح/ مؤلّهت.

4/ ههورامان حمه شريف/ مؤلّهت. □

ناوى ئەو ئەندامانه ى مؤلّهت پيدراون يان به بى مؤلّهت ناماده نه بوون بۇ دانيشتنى ژماره (5) ى ناسايى خولى پاييزه له بهرروارى 2019/10/23 دواى نيوه پړو.

- 1/ نازاد اكرم بهرم / ئامادەنەبوو.
- 2/ باپير كاملا سليمان / مۆلەت.
- 3/ بەھمەن كاكە عبدالله / مۆلەت.
- 4/ دابان محمد حسين / ئامادەنەبوو.
- 5/ روبينه اوملك عزيز / مۆلەت.
- 6/ روپاك احمد رحمان / ئامادەنەبوو.
- 8/ رۆميو حزيان نيسان / مۆلەت.
- 9/ رفینگ محمد محمد / مۆلەت.
- 10/ زياد جبار محمد / ئامادەنەبوو.
- 11/ سەلام عبدالله حسن / ئامادەنەبوو.
- 12/ سيان سالم حسن / مۆلەت.
- 13/ شاخەوان رۇوف مصطفى / ئامادەنەبوو.
- 14/ شادی نەوزاد وھاب / مۆلەت.
- 15/ شمول اشين صابر / ئامادەنەبوو.
- 16/ شوان كريم محمد / مۆلەت.
- 17/ شيرين يونس عبدالله / ئامادەنەبوو.
- 18/ عبدالستار مجيد قادر / مۆلەت.
- 19/ فريد يعقوب ايليا / مۆلەت.
- 20/ گلستان باقى سليمان / ئامادەنەبوو.
- 21/ ليزا فلك الدين صابر / مۆلەت.
- 22/ ليلا عبدالجبار حدو / مۆلەت.
- 23/ محسن حسين عبدالله / ئامادەنەبوو.

ناوى ئەو ئەندامانى كە مۆلەتتەن پىدراوھ يان بە بى مۆلەت لە كۆبوونەوھى لىژنەى ھەمىشەبىھەكانى پەرلەمان ئامادەنەبوون:

- 1/ لىژنەى پەيوەندىھەكان و رەوھندى كوردستانى لە 2019/10/28 :
- ئاشنا عبدالله قادر / مۆلەت.
- اسماعيل حاجى / مۆلەت.
- عبدالستار مجيد قادر / ئامادەنەبوو.
- ادريس اسماعيل عبوش / ئامادە نەبوو.
- سلمه فاتيح توفيق / ئامادەنەبوو.

2/ لیژنەى کاروبارى كۆمەلایەتى و داکۆكى كردن له مافى ئافەرت و مافى مروّف له 2019/10/28 :
سلمه فاتیح توفیق/ مۆلەت.

مەم اسكندر مەم اسكندر/ مۆلەت.

احسان محمد سلیم/ ئامادەنەبوو.

3/ لیژنەى كشتوكال و ئاودىرى له 2019/10/28 :

هیرش حسن محمد / مۆلەت.

صباح محمود محمد/ مۆلەت.

4/ لیژنەى تەندروستی و ژینگە و مافى بەرکاربەر له 2019/10/28 :

جلال محمد امین/ مۆلەت.

لوقمان حمد حاجی/ مۆلەت.

كازم فاروق نامق/ مۆلەت.

5/ لیژنەى کاروبارى كۆمەلایەتى و داکۆكى كردن له مافى ئافەرت و مافى مروّف له 2019/10/29 :

بدریه اسماعیل محمود/ مۆلەت.

مەم اسكندر مەم اسكندر/ مۆلەت.

احسان محمد سلیم/ ئامادەنەبوو.

6/ لیژنەى دارایی و کاروبارى ئابوورى له 2019/10/29 :

محمد سعدالدین/ مۆلەت.

7/ لیژنەى پێشمەرگە و ناوخوا و ئاسایش و ئەنجومەنى خۆجێهەکان له 2019/10/29 :

رۆمبۆ حزیران نیسان/ ئامادەنەبوو.

زۆر سوپاس.

بەرپێز د.رێواز ھایق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەئى زۆر سوپاس، بەرپێزان ئەندامانى پەرلەمان ھەر كەسێك كە ناوى خویئراوەتەو بە ئامادەنەبوو و خۆى ئامادە بوو خۆى بە نووسراویك بۆ بەرپێز سكرتێرى پەرلەمان دئنیایى بدات كە ئامادە بوو و، ئەویش چاودەخشینیتەو بە ئەو ئیمزایانەى كە لەلایەتى ئەو نوقتە نيزامیەكانتان بۆ ئەو، چونكە لەمرۆ بە دواو ھەموو ئامادەنەبوونەكانى بەرپێزان بە گوێرەى پەرپەوى ناوخوا چ لە كۆبوونەو ھى پەرلەمان بى یان لە كۆبوونەو ھى لیژنەكان لە سائىتى فەرمى پەرلەمانى كوردستان بۆ راي گشتى بلاو دەكریتەو، پەيوەندى بە غیاباتەو ھەيە شنۆ خان؟ پێشنیارت ھەيە؟ فەرموو.

بەرپىز شىنۇ اشقى عبدالله:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

مەھقەمىكى زۇر زۇر مۇجرە كاتىك ئىمە بۇ ئەركىكى لىژنە لە دەرەدەين لە كاروچالاكىن كە لىژنە پىي سىپاردووين، بەلام لىرە بە مۆلت و بە ئامادەنبوو ناومان دەخوئىننەو، لەكاتىك دا كارى لىژنە لە دەرەوہ ئەنجام دەدەين، پىويستە بە ئامادەبوو ھەژمار بىرىين.

بەرپىز د.رېواز ھايق حسن/ سەرۋىكى پەرلەمان:

ئاتانين لەرووى قانۇنىيەو بە ئامادەبوو ئەژمار بىكەين، چونكە دووربا لەو سەفەرەى ئىوہ لىي بوون شتىك رووى دا، ئەلئىن ئەگەر ئامادەبوو لە ھۆلى پەرلەمان بوو، بۇ نموونە بۇ لە سۆرانى يان لە سلىمانى ئەم رووداوہ رووى دا، لەبەرئەوہ مۆلتە.

بەرپىز شىنۇ اشقى عبدالله:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

قەينا بە مۆلت بۇ كارى پەرلەمانى، بۇ كارى لىژنە، يەك ووشە زىاد بىرىت.

بەرپىز د.رېواز ھايق حسن/ سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان دەست بەجى بەجى كردنى بەرنامەى كار دەكەين، نوقتە نىزامە كاك كاظم؟ فەرموو قسە بىكە بەس نوقتە نىزام نەبى يەگسەر دەپىرم.

بەرپىز كاك د.كاظم جەنابت ئەندامى پەرلەمانى پەپەرەوئىكى ناوخۆت لەبەردەست دايە سەپىرى پەپەرەوئىكى ناوخۆ بىكە، ئەگەر جگە لە نوقتەى نىزام جگە لە خالى پەپەرەوئىكى بۆت ھەبوو قسە بىكەى من دەرەفەتت دەدەم، ئەگەر بۆت ھەبوو جگە لە نوقتەى نىزام، جەنابتان پىرسىارتان ھەيە دەتوانن پىرسىارەكانتان لە كاتى خۆى دا ئاراستەى سەرۋىكايەتى پەرلەمانى كوردستانى بىكەن، ئەم كۆبوونەوہىە تايبەتە بە دوو تەوہرى گىرنگ، كارنامەكە دوو بابەتى گىرنگ، يەكەمىيان/ بىرتىيە لە خويئندەوہى يەكەم بۇ دوو پىشنىيازە ياسا كە بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان پىشكەشىان كردوہ، دووہمىيان/ خويئندەوہى دەنگدانە لەسەر پىشنىيازە ياسايەك كە پەيوەندى بە زىادەپەرەوئىكى ھەيە، ھەر قسەيەكى تر لە دەرەوہى ئەم كارنامەيە بى يان دەبى (24) سەعات پىشتر لەلايەن جەنابتانەوہ داوا لە سەرۋىكايەتى پەرلەمان كرابى، بۇ ئەوہى بىخەينە بەرنامەى كار يان دەبى خالى پەپەرەوئىكى بى، ئەگەر يەككىك لەم دووانەيە تۆ جەنابت ھەقت ھەيە قسە بىكەى، ئىمە ھەر (111) ئەندامەكە كە ئەندامى پەرلەمانىن نوئىنەرايەتى خەلكى كوردستان دەكەين، نوئىنەرايەتى ئەو بەرپىزانە دەكەين كە دەنگيان پىداوين، ماناى ئەوہ نىيە بە تەنھا ئەوانەى كە ئۆپۆزسىون نوئىنەرايەتى خەلك دەكەن، بەرپىز كاك د.كاظم براى ئازىزم ئەگەر يەككىك لەو دوو خالەت ھەيە دەيخەمە سەر سەرم، كۆبوونەوہى پىشوو، دەرەفەتم دا بە براى بەرپىزمان كاك سۆران نوقتەيەكى نىزامى وت، خۆمان پىمان وابوو موقەسرىن بە ئاشكرا لەسەر ئەم مەنەسەيە وتان موقەسرىن پىداچوونەوہ دەكەين، پىداچوونەوہمان كرد، نووسراوہكەشمان ئاراستەى ئەنجومەنى وەزىران كرد، ئەگەر

ئەم جۆرە پىرسىپارانەت ھەيە و ئەم جۆرە نوقتە نىزامىيەت ھەيە دەرفەتت دەدەم، ئەگەر ئەتەوى قسە بکەى والله ئىعلام ھەيە و راگەيانندن ھەيە..... فەرموو، فەرموو قسە بکە.

بەرپىز د.كاظم فاروق نامق:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

نا نا من لىرەم بۇ قسە كردن، بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان، من لىرە بەرپىسارىيەتتىكى ترم ھەيە بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان، بابەتەكەى من ئەوھيە زۆر بە كورتى ئەم فراكسىيۇنە بەرپىزانەى پەرلەمان ھەموومان پىكەو كۆمەللىك پىرۆژە پىشكەش بە پەرلەمان دەكەين، يەنى مەعقول نىيە لە ھىچ وەرزىك دا ھىچ پىرۆژەيەكى نەوى نوئى كەتەنھا بۇ خەلكە ناخىرئە بەرنامەى كارەو، لە كاتىك دا دانىشتن ھەبوو لەم پەرلەمانە (9) پىرۆژە ياسا ھىنراو و خويىندەوھى يەكەمى بۇ كراو (8) دانەيان ھى فراكسىيۇنىكى ديارى كراو بوو كە ناوى نابەم، بۇ ئەوھى نەبى بە حالەتتىك، ھەشت دانە ھى فراكسىيۇنىكى ديارى كراو بوو بە شاھىتەى ھەموو ئەندام پەرلەمان، خۇ من پىم خۆشە نەك (8) پىرۆژە، ھەز دەكەم (10) پىرۆژە (1000) پىرۆژە بىنرئە ئەم پەرلەمانە و گەتوگۆى لەسەر بىرئى، بەلام مەعقول نىيە ئىمە سالىكە پەرلەمانتارىن، ھەندىك لە پىرۆژەكانمان تايبەتە بەو سالىكە ئەم پەرلەمانە ئىش دەكات تۇ جەنابت ئەزىيەت بىكشە وەكو سەرۆكى پەرلەمان پىمان بلى داھاتى ھەرىمى كوردستان چەندە و چۆن سەرف دەكرئى؟ بەس ئەو پىسپارە بۇ ھاوولاتيان روون بکەنەو، غەيرى ئەو من ھىچ شتىكى تر ناکەم و مەمنونىشم سوپاستان دەكەم، غەيرى ئەو، بەلام من ھەر كاتىك قسە بکەم جەنابت پىم بىرى و لەملا و لەملا لە ھىچ شوپىنىك دەرفەتەمان نەيەن، بەرپىز جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان، بەرپىزان سكرتير، يەنى ئەوھيە پىسپارەكە.

بەرپىز د.رېواز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلام ئەو سەلاھىيەتى منە، لىزەنى ياسايى فەرموون بۇ سەر منىصە بۇ جى بەجى كردنى خالى يەكەمى بەرنامەى كار، سوپاس بۇ د.كاظم فەرموون. بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان دەست بەجى بەجى كردنى بىرگەى يەكەمى بەرنامەى كارەكە دەكەين، فەرموون، نوقتەى نىزامىيە جەنابت پىاويكى قانونين، فەرموو.

بەرپىز كاوہ عبدالقادر حسن:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ديارە لە ماددەى (98) ى پەپەروى ناوخۇ لە بىرگەى يەكەم دەلى لەسەر ئەنجومەنى وەزيران پىويستە لەسەرەتاي مانگى تشرىنى يەكەمى ھەموو سالىك و بەر لەسالى دارايى بە مەبەستى گەتوگۆ پىرۆژەى بودجە بۇ پەرلەمان بىنرئە، پىسپارەكەم ئەوھيە ئايا ئەنجومەنى وەزيران پابەند بوو بەو وادەيە و پىرۆژەى بودجەى نارووہ؟ چونكە تا ئىستا من لە لىزەنى ياسايىم پىرۆژەكە نەگەيشتوو، لە بىرگەى (3) تاكىد لەسەر ئەو دەكاتەوہ ئەگەر لە ماوہى خۇى نەگەيشت، لەسەرەتاي مانگى (10) ەو پىرۆژەكە

نەگەشت، ئەوا پېۋىستە لەسەر سەرۋىكايەتى پەرلەمان ھۆشدارى بىدات بە ۋەزارەتى دارايى كەلە ماۋى (15) رۆژ ئەو پرۆژەيە بىئىرئىت، ئايا سەرۋىكايەتى پەرلەمان ئەم رېكارەى ئەنجام داۋە؟ زۆر سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

بەئى زور سوپاس، نوقتە نىزام ئاۋا دەوتى، ناۋى ماددەكە دەئىيى ئەگەر ياسا بىت، ئەگەر پەپىرەۋ بى، دەستت خۇش بى، ئىمە ھۆشدارىمان نەداۋە تا ئىستا، ئەركىكمانە دەبوۋ جى بەجىيى بىكەين، جىبەجىيى دەكەين، سوپاس، فەرموون لىژنەى ياسايى.

بەرپىز بىزار خالد عبدالله:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

لەژىر رۇشنايى پابەند بوون بە ئەحكامەكانى پەپىرەۋى ناوخۇى پەرلەمانى كوردستان، بە تايبەتى ماددەى (79) كە لە بىرگەى دوۋەمدا ھاتوۋە، پىشنىيازى ياسا و بىرپار لە ماۋى (14) رۆژ لە رىكەۋتى پىشكەش كىردىنەىۋە لە لىژنەى كاروبارى ياسايى، بە ھەماھەنگى لەگەل دەستەى سەرۋىكايەتى بىرپار دەدرىت خويىندەۋەى يەكەمى بۇ بىكرىت، لەسەر بىنەماى گونجاندىنى لەگەل ئەو پېۋەرەنەى كە لە خالى يەك و دوۋى بىرگەى دوۋەمى ئەم ماددەيە داھاتوون، ھەرۋەھا لە ماددەى (80) بىرگەى (4) داھاتوۋە كاتىك پرۆژە يان پىشنىيازەكە لەلايەن دەستەى سەرۋىكايەتى و لىژنەى ياسايىۋە پەزىمەندى لەسەر دەدرىت لە يەكەم دانىشتن، دۋاى رەزىمەندىكە دەخىرتە بەرنامەى كارەۋە، بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان، بە بەرپىزتەن رادەگەيەنەن دۋاى بىلاۋوبوونەۋەى بەرنامەى كارى دانىشتنى ئەمىرۋى پەرلەمان كە لە بىرگەى يەكەم خالى يەكەمى بەرنامەى كار مەبەستە خويىندەۋەى يەكەم بۇ پىشنىيازى ياساى ماف و ئەركى نەخۇش بىكرىت، تازە دۋاى ئەۋە نووسراۋى سەرۋىكايەتى و ئەم پىشنىيازە بۇ لىژنەى ياسايى ھاتوۋە، لىژنەى ياسايى ھىچ كۆبۈۋونەۋەيەكى لەسەر ئەم پىشنىيازە ياسايە ئەنجام نەداۋە، تا بىزانىن ناۋەرۋىكەكەى جىيە و ئايا مەرجە رۋالەتى و بابەتەيەكان لەخۇ دەگرىت يان نا؟ و ھىچ راپۇرتىك و نووسراۋىك لەلايەن لىژنەكەمان نەھاتوۋە بۇ سەرۋىكايەتى سەبارەت بەم پىشنىيازە تا خويىندەۋەى يەكەمى بۇ بىكرىت، بۇيە بەناۋى لىژنەى ياسايى داۋا لە بەرپىزتەن دەكەين خويىندەۋەى يەكەم بۇ ئەم پىشنىيازە ياساى ماف و ئەركى نەخۇش لەم دانىشتەنە دا نەكرىت.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز سەرۋىكى لىژنەى ياسايى، بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان، پرۆژە پىشنىيازە ياساى ئەرك و مافى نەخۇش لە دۋاى تەۋاۋ بوونى ئەو ماۋەيەى كە بە گوپىرەى پەپىرەۋ پىشكەش كىردى پىشنىيازە ياسا دانراۋە ھاتە بەردەستى دەستەى سەرۋىكايەتى پەرلەمانى كوردستان، ئىمەش بە گوپىرەى ئەو دەسەلاتەى كەپەپىرەۋى ناوخۇ پىيى داۋىن، ھەر كات پىمان وابوۋ تەنانەت لەدۋاى تەۋاۋ بوونى ئەو مانگەش كە لە سەرەتەى ھەموۋ ۋەرزىكى ياسادانانەۋە بۇمان ھەيە و دەسەلاتمان ھەيە پرۆژە ئاراستە بىكەين و پرۆژە ۋەربىگرىن دەتوانىن دەسەلاتى خۇمان بەكاربىينىن، ئىمە لە دەستەى سەرۋىكايەتى لەبەرئەۋەى ئەو پىشنىيازە

ياسايه له دواى 10/1 پيشكەش كراوه، له بهر گرنگى ئه و بابه ته له دهسته ي سهرؤكاپه تى له كؤبونوه ويه كى دهسته ي سهرؤكاتى دا بريارمان دا خويندنه وهى يه كه مى بؤ بكرىت، بؤيه به هه مان ميكانيزم و ئاليه تى پيشنيازه ياساكانى تر دا تى نه په رپوه، بؤيه فه رموون خويندنه وهى يه كه مى بؤ بكه ن.

به رپز بزار خالد عبدالله:

به رپز سهرؤكى په رله مان.

دوو مادده ي وازح له په رپه وى ناوخؤى په رله مان دا هه يه كه باس له وه ده كات، بؤ خويندنه وهى يه كه م ئيشاره ت به وه ده دري ت كه ده بيت ليژنه ي ياسايى له گه ل سهرؤكاپه تى ره زامه ند بن بؤ خويندنه وهى يه كه م، ت كايه

به رپز د.رپواز فايق حسن/ سهرؤكى په رله مان:

فه رموون خويندنه وهى يه كه م بكه ن.

به رپز بزار خالد عبدالله:

به رپز سهرؤكى په رله مان.

پيشنيازى ياساي يه كه م

پيشنيازى ياساي ماف و نه ركى نه خؤشه، كه له لايه ن ژماره ي ياسايى ئه ندامانى په رله مانه وه پيشكەش كراوه، ئه م پيشنيازه ياسايه له هه شت مادده پي ك هاتوه له گه ل هؤيه كانى ده رچوواندن، ناوى ئه و ئه ندامانه ي په رله مان ئه وانه ي كه واژوو يان كرده وه ئه مانه ن:

1/ د.صباح محمود زيبارى.

2/ د.شايان كاكه صالح.

3/ د.گلاويژ عبيد عثمان.

4/ جلال محمد امين.

5/ زانا خالد اسماعيل.

6/ رؤزان ابراهيم على.

7/ د.كاظم فاروق نامق.

8/ مسلم عبدالله رسول.

9/ بختيار شوكرى سليمان.

10/ لقمان حمد حاجى.

11/ شنؤ اشقى عبدالله.

به رپز سهرؤكى په رله مان، ئيمه له ليژنه ي كاروبارى ياسايى په رله مان داوا له به رپزتان ده كه ين ئه م پيشنيازه ياسايه ئاراسته ي ليژنه په يوه ندره كانى په رله مان بكرى، زؤر سوپاس.

بەرپز د.رېواز ھايق حسن / سەرۆکی پەرلهمان:

ئەم پيشنيازه ياسايە ئاراستەى ليژنەى تەندروستى و ليژنەى كاروبارى ياسايى و سەرجهەم ئەندامانى پەرلهمان دەكرىت، دواى ئەوه فەرموون.

بەرپز بزار خالد عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلهمان.

پيشنيازى ياساى دووهم، پيشنيازى ياسايى ريكلامى بازرگانى له هەريمى كوردستان - عىراق كه لهلايهن ژمارەى ياسايى ئەندامانى پەرلهمانەوه پيشكەش كراوه، ئەم پيشنيازه ياسايە له 15 مادده پيكهاتووه لهگەل ھۆيەكانى دەرچوواندن، ناوى ئەو ئەندامانەى پەرلهمان كه واژووويان كر دووھ ئەمانەن:

1/ لوقمان حمد حاجى وەردى.

2/ پيشهوا طاهر هەورامى.

3/ مەم بورهان قانع.

4/ محسن حسين مصطفى.

5/ جلال محمد پەريشان.

6/ مسلم عبدالله رسول.

7/ نازاد اكرم بهرم.

8/ گوران عمر على.

9/ رويك احمد رحمن.

10/ سعيد مصطفى تەتەرخان.

11/ فيصل عباس عولا.

12/ جوان يونس محمد.

13/ ياسين خضر طه.

14/ حسيبه سعيد ابراهيم گەردى.

15/ وهيسى سعيد وهيسى.

16/ سلمه فاتح توفيق.

17/ هيرش حسن محمد.

بەرپز سەرۆكى پەرلهمان، ئيمە ليژنەى كاروبارى ياسايى پەرلهمان داوا له بەرپزتان دەكەين ئەم پيشنيازه ياسايە ئاراستەى ليژنە پەيوەندارەكان بكرى، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

بەللى ئەم پېشنىيازە ياسايە ئاراستەى لىژنەى رۇشنىبىرى و لىژنەى كاروبارى ياسايى و سەرجهم ئەندامانى پەرلەمانى كوردستان دەكرىت، زۆر سوپاس، ئىستاش دەست بەجى بەجى كوردنى بىرگەى دووهمى بەرنامەى كار دەكەين كە برىتتە لە دەنگدان لەسەر پېشنىيازى ياساى بەخاوەن كوردنى ئەو زەويانەى زىدەپروپىيان لەسەر كراوہ لە سنوورى شارەوانىيەگان لە ھەريىمى كوردستان - عىراق، بە پىيى ھوكمى ماددەگانى (90 و 91 و 93 و 96 و 97) لە پەپرەوى ناوخوى پەرلەمانى كوردستان، داوا لە بەرپىزان دەستەى سەرۋكايەتى لىژنەى شارەوانى دەكەين بىنە سەر مەنەسەكە، دەستەى سەرۋكايەتى قانونى دەمىننەوہ و دەستەى سەرۋكايەتى شارەوانى دىنە سەر مەنەسەكە، بەرپىز شادى خان نوقتەى نىزامى ھەيە فەرموو.

بەرپىز شادى نوزاد وھاب:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

لە بىرگەى يەكەمى دانىشتنەكە پېشنىيازى ياساى ماف و ئەركى نەخۆش، بەرپىز ئاراستەى لىژنەى ياسايى و لىژنەى تەندروستىت كورد، بەلام ئەم پېشنىيازە ياسايە يەككە لە تەخەسوسىيەگانى لىژنەى كاروبارى كۆمەلايەتى و مافى مروف و مافى ئافرەتان لە ئىستادا، بۇيە پىويستە ئاراستەى ئەو لىژنەيەش بىكرىت بە رەسمى، تاوھكو راپورتى تايبەتمەندى خوى ئاراستە بىكات، سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

بە تەنھا پەيوەندى بە لىژنەى كاروبارى ياسايى و لىژنەى تەندروستىيەوہ ھەيە، نازانم لە چ خالىكدا پەيوەندى بە كاروبارى كۆمەلايەتتەيەوہ ھەيە؟ تەواو، نا ناتوانى، فەرموو كاك مەم.

بەرپىز مەم بورھان محمد قانع:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

بەو ھوكمەى كە من يەكك بوم لە كەسانى كە ياساى رىكلامى بازىرگانىمان دارشتووتەوہ لەگەل ھاورپىيانم، ئەو پېشنىيازەى جەنابت كە ئاراستەى لىژنەى ياسايى و لىژنەكەى ئىمەت كوردەوہ لىژنەى رۇشنىبىرى، بەراستى ئىمە لەبەردەم كىشەيەك دابووين ئەم مەسەلەيە پىويست دەكات، ھەم شارەوانى و ھەم لىژنەى گواستەوہ لەم مەسەلەيە پەيوەندار بن، چونكە باس لە گواستەوہ دەكات و شارەوانى، پېشنىيازەم ئەوھيە ئاراستەى ئەو دوو لىژنەيەش بىكرى بۇ ئەوھى كۆبوونەوھگان چىتر بىكرى بۇ باشتر كوردنى ئەو پروژە پېشنىيازە ياسايە، سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

بەللى ئەوھى جەنابتانى مەنتقى تىايە، پېشنىيازى ياسايى رىكلامى بازىرگانى ئاراستەى لىژنەى شارەوانى و گواستەوہ و گەياندىش دەكرى لە ھەمان كات، كاك سۇران فەرموو.

بەرپز سۆران عمر سعید:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

بۇ دەریاز بوون لەم گرتە، ماددە (83) لە پەپرەوی ناوخوا برگە (2) دەلی ئەگەر پرۆژەیکە یان پێشنیازیک لە تاییبەتمەندی زیاتر لەیەک لیژنە بوو تەجزیئە ئەکری، بە ھەماھەنگی لەگەڵ لیژنە یاسایی، بۇ نموونە ئەوەی کە پەرلەمانتاریک ئەلی ئەمە لە تەخەسوسی لیژنە یاسایی ئەمەشە حەقە ئەو تەجزیئە ئەو بەشە پەپوەندی بە ئەوانەو ھە یە دیاری بکریت پێش وەخت وە ئاراستە بکری بۇ ئەوەی ئەو ئەشکالە پوونەدات، زۆرسوپاس.

بەرپز د.رێواز ھایق حسن/ سەرۆکی پەرلەمان:

دەست خۆش تەواو، سوپاس، بەلی بەرپزان لیژنە یاسایی و لیژنە شارەوانی ئامادەن؟ یەکسەر بە خویندنەو پاپۆرتی ھاوبەش و ناویشان دەست پێ دەکەن.

بەرپز ھاوری بئە محمد:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

بۇ سەرۆکایەتی پەرلەمانی کوردستان

بابەت/ پاپۆرتی ھاوبەش

ھاوپیچ لەگەڵ نووسراومان دا دەقی پاپۆرتی ھاوبەشی لیژنە کاروباری یاسایی و لیژنە شارەوانی و گواستەو و گەیاندن و گەشتوگوزار و ئاوەدان کردنەو و بەرھینان سەبارەت بە پێشنیارەکانی ئەندامانی پەرلەمان لە دانیشتنی خویندنەو دوویمی تاییبەت بە پێشنیازی یاسای بە خاوەن کردنی ئەو زەویانە لە سنووری شارەوانییەکان زیادەرەویان لەسەر کراو کە ھاوپیچ ئامژە پێ کراو بۆتان پەوانە دەکەین. سەبارەت بە ناویشانی پرۆژە یاسایەگە پێنج پێشنیار ھەیە.

پێشنیاری یەگەم/ پێشنیازی یاسای بەخاوەن کردنی ئەو زەویانە لە سنووری شارەوانییەکان کە سەنەدی تاپۆیان نییە.

پێشنیازی دوویم/ پێشنیازی یاسای بەخاوەن کردنی ئەو زەویانە زیادەرەویان لەسەر کراو و لەسنووری شارەوانییەکان لە ھەریمی کوردستان - عیراق.

پێشنیازی سێیەم/ بەخاوەنداریتی کردنی زەویە زیادەرەویەکانی سنووری شارەوانییەکان.

پێشنیازی چوارەم/ وەک خۆی/ پێشنیازی یاسای بە خاوەن کردنی ئەو زەویانە لە سنووری شارەوانییەکان زیادەرەویان لەسەر کراو.

پێشنیازی پێنجەم/ پێشنیازی لیژنە ھاوبەش.

بە پێی ئەو دەسەلاتە لە ماددە (91) برگە (4) لە پەپرەوی ناوخوا پەرلەمانی کوردستان بە لیژنە یاسایی و لیژنە تاییبەتمەند دراو، ئەمە لە کۆبەندی ئەو بژاردانە پێشنیار کراو لەلایەن ئەندامانی پەرلەمان لە دانیشتنی خویندنەو دوویم دا ئەم پێشنیازە دەخەینەرۆو، داوا دەکەین بخریئە دەنگدانەو.

پیشنیازی یاسای به‌خاوه‌ن کردنی ئەو زه‌ویبانه‌ی له سنووری شاره‌وانییه‌کان زیاده‌رۆییان له‌سه‌ر کراوه له ههریمی کوردستان - عیراق.

به‌رپز د.رپۆواز هایق حسن / سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

به‌ئێ زۆر سوپاس، ئیستا ئیمه پیشنیاز، پیشنیاز ده‌یخه‌ینه ده‌نگدان، یه‌که‌م بخویننه‌وه فه‌رموون.

به‌رپز هاوڕێ ب‌نا‌ء محمد:

به‌رپز سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

پیشنیازی یه‌که‌م: پیشنیازی یاسای به‌خاوه‌ن کردنی ئەو زه‌ویبانه‌ی له سنووری شاره‌وانییه‌کان که سه‌نه‌دی تاپۆیان نییه.

به‌رپز د.رپۆواز هایق حسن / سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

به‌رپزان ئەندامانی په‌رله‌مان چه‌ند که‌س له‌گه‌ڵ ئەو پیشنیازه یاسایه وه‌کو ئەوه‌ی سه‌رۆکی لیژنه‌ی شاره‌وانی خویندییه‌وه، به‌ئێ ته‌نها دوو که‌س، پیشنیازی دوا‌ی ئەوه فه‌رموون.

به‌رپز هاوڕێ ب‌نا‌ء محمد:

به‌رپز سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

پیشنیازی دووهم / پیشنیازی یاسای به‌خاوه‌ن کردنی ئەو زه‌ویبانه‌ی زیاده‌رۆییان له‌سه‌ر کراوه له‌سنووری شاره‌وانییه‌کان له ههریمی کوردستان - عیراق.

به‌رپز د.رپۆواز هایق حسن / سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

به‌رپزان ئەندامانی په‌رله‌مان ههر به‌رپزێک له‌گه‌ڵ ناو‌نیشانه‌که‌یه به‌و شیوه‌یه‌ی به‌رپز سه‌رۆکی لیژنه‌ی شاره‌وانی خویندییه‌وه به‌فه‌رمووی، (9) ده‌نگ، پیشنیازی دوا‌ی ئەمه.

به‌رپز هاوڕێ ب‌نا‌ء محمد:

به‌رپز سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

پیشنیازی سییه‌م / به‌خاوه‌نداریتی کردنی زه‌وییه زیاده‌رۆییه‌کانی سنووری شاره‌وانییه‌کان.

به‌رپز د.رپۆواز هایق حسن / سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

به‌رپزان ئەندامانی په‌رله‌مان، ههر ئەندامێکی به‌رپزی په‌رله‌مان کێ له‌گه‌ڵ ئەوه‌یه ناو‌نیشانی یاسایه‌که به‌و شیوه‌یه بێ که به‌رپزیان خویندییه‌وه ده‌ست به‌رز بکاته‌وه؟ (4) ده‌نگ، دوا‌ی ئەوه فه‌رموو.

به‌رپز هاوڕێ ب‌نا‌ء محمد:

به‌رپز سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

پیشنیازی جواره‌م وه‌ک خۆی:

پیشنیازی یاسای به‌خاوه‌ن کردنی ئەو زه‌ویبانه‌ی له سنووری شاره‌وانییه‌کان زیاده‌رۆییان له‌سه‌ر کراوه.

بەرپرز د.رېواز ھانق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپرز ئەندامانی پەرلەمان ھەر ئەندامیکی بەرپرز پەرلەمان لەگەڵ ئەوویە ناوونیشانی یاساکە بەو شیوویە بۆ دەست بەرز بکاتەو؟ دەنگی نییە، بەلێ بەرپرز فەرموون.

بەرپرز ھاوڕێ بێنا محمد:

بەرپرز سەرۆکی پەرلەمان:

پیشنیاری لیژنە ی ھاوبەش:

پیشنیازی یاسای بە خاوەن کردنی ئەو زەویانە ی لە سنووری شارەوانییەکان زیادەرۆیان لەسەر کراوە لە ھەریمی کوردستان-عیراق.

بەرپرز د.رېواز ھانق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

ھەر ئەندامیکی بەرپرز پەرلەمان لەگەڵ ئەو ناوونیشانی بەرپرز خۆیندیو دەست بەرز بکاتەو؟ بەرپرز زۆر سوپاس، بە دەنگی (76) ئەندامی پەرلەمان ناوونیشانی بەسەند کرا. ماددە ی ەکەم فەرموون.

بەرپرز ھاوڕێ بێنا محمد:

سەبارت بە ماددە ی ەکەم دوو پیشنیار ھەییە:

-پیشنیاری ی ەکەم وەك خۆی تەنیا بەرگە ی ەکەم دەستەواژە ی (بۆ مەبەستەکانی ئەو یاسایە بریتی یە) لابدریت.

-پیشنیاری دوو وەكو خۆی:

1- زیادەرۆیی بۆ مەبەستەکانی ئەم یاسایە بریتی یە لەو کەسە ی بە کردارەکی فیعلی نیشتەجیی ئەو خانووویە کە بە زیادەرۆیی دروست کراوە یان میراتگرە شەرعییەکانی یان ئەوانە ی زیادەرۆ بە حوکمی یاسا بۆ بەخۆکردن یان راسپێردراوە لە کاتی جیبەجیب کردنی ئەم یاسایە دا لە خانوودا نیشتەجین.

2- شارەوانییەکان بۆیان ھەییە ئەو کەسانە ی خانووی نیشتەجیب بوون یان پیش ریککەوتی 2018/3/13 بە زیدەرۆیی دروست کردوو، بکەنە خاوەنی ئەو زەویانە ی خانوووەکی لەسەرە و موڵکی دەوڵەت یان دامەزراوویەکی کەرتی گشتی، یان شارەوانین جا چ موڵکی تەواو بن یان مافی رەفتار کردن یان لەسەر بپت و بکەنە ناو سنووری شارەوانییەکان و لە ناوچەکانی نیشتەجیب بوون بن بە پیی مەرج و حوکمەکانی ئەم یاسایە.

بەرپرز د.رېواز ھانق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپرز ئەندامانی پەرلەمان لە پیشنیازی ی ەکەم دەست بۆ دەکەین، پیشنیازە کە وەك خۆی ئەووی لە راپۆرتی خۆیندەووی دوو دا ھاتبوو تەنھا ئەم دەستەواژە ی لادەبردیت (بۆ مەبەستەکانی ئەم یاسایە) لادەبردیت چەند ئەندامی بەرپرز پەرلەمان لەگەڵ ئەوویە کە ماددە کە بەو شیوویە بەسەند بکری با

دەست بەرز بکاتەو؟ (1) ئەندامى بەرپىزى پەرلەمان، پيشنيزى دووھەم وەك ئەوھى كە بەرپىز سەرۆكى لىژنەى شارەوانى خویندىيەو، بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان چەند ئەندامى بەرپىزى پەرلەمان لەگەڵ ئەوھىە ماددەكە بەو شىوھىە پەسەند بکرى دەست بەرز بکاتەو؟ بەرپىزان زۆر سوپاس بە دەنگى (77) ئەندامى بەرپىزى پەرلەمان ئەو ماددەى بەو شىوھىە پەسەند كرا، ماددەى دووھەم فەرموون.

بەرپىز ھاورى بناە محمد / سەرۆكى لىژنەى شارەوانى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى دووھەم پىنج پيشنيار ھەيە:

-پيشنيارى يەكەم وەك خۆى تەنيا دەستەواژەى نەخشە و ووردهكارى شارەكان بە دواى ماستەپلانى شارەكان زياد بکرىت بۆ برگەى يەكەم.

-پيشنيارى دووھەم وەك خۆى تەنيا لە برگەى چوارەم (120) رۆژ بکرىتە (180) رۆژ.

-پيشنيارى سىيەم وەك خۆى تەنيا دوو برگە زياد بکرىت بۆ ئەم ماددەى بەم شىوھىە:

ھەوتەم: ئەو كەسەى كە زيادەرۆيى كرددووە نابىت ھىچ مولگىكى بە ناو بىت جا چ خانوو بىت يان زەوى.

ھەشتەم: نابى زيادەرۆيى لەسەر ئەو زەويانە بکرىت كە دەچىتە چوارچىوھى زەوى يە بازارگانىيەكان و كشتوكالىيەكانەو.

-پيشنيارى چوارەم وەك خۆى مەرجهكانى بە خاوەن كرىن:

1-خانووە زيادەرۆيەكە بکەوئىتە سنوورى شارەوانىيەكان و لەو ناوچانەدا بىت كە بە پىي ماستەپلانى شارەكان بۆ نىشتەجىبوون تەرخان كراون.

2-ئەو خانووانەى لەسەر زەويەكە دروست كراو بە مەبەستى نىشتەجى بوون بە كار بەئىنرىت.

3-ئەو كەسەى بە كىدارەكى نىشتەجىي ئەو خانوو و بەرھىە كە بە زىدەرۆيى دروست كراو يان مىراتگرە شەرىعيەكانى يان ئەوانەى بە حوكمى ياسا بەخىو كرىنيان راسپىردراو داوايەكى نووسراو پيشكەش بکەن.

4-داواكارىيەكە بە پىي حوكمەكانى ئەم ياسايە لە ماوھىەك كە (120) رۆژ لە رىكەوتى بەركاربوونى ئەم ياسايە تىپەر نەكات ناراستەى سەرۆكى يەكەى كارگىرى دەكرىت بە جۆرىك سەرجهم زانىارى و بەلگەنامەى پشتراست كرىنەوھى خاوەندارىتى لە خۆ بگرىت.

5-نابىت زياتر لە يەك پارچە زەوى بە خاوەن بکرىت بۆ كەسى داواكارى بە خاوەن كرىن.

6-مەرجه رۆوبەرى زەوى بە خاوەن كراو زياتر نەبىت لە (200)م لە ناوھندى پارىزگا و (250)م لە ناوھندى قەزا و (300)م لە ناوھندى ناحىە.

-پيشنيارى پىنجەم: پيشنيارى لىژنەى ھاوبەش بە پىي ئەو دەسەلاتەى ماددەى (91) برگەى چوارەم لە پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان بە لىژنەى ياسايى و تايبەتمەند دراوہ ئىمە لە كۆبەندى ئەو

بژاردانهی پیشنیار کراون له لایه نهدامانی په رله مان له دانیشتنی خویندنه وهی دووم دا ئه پیشنیاره ده خهینه پروو داوا ده کهین بخریته دهنگدانه وه.

مه رجه گانی به خاوه ن کردن:

1- خانووه زیاده رویه که بکه ویتته سنووری شاره وانیه کان و له و ناوچانه دا بیت که به پی ماسته ریلانیان نه خسهی ورده کاری شاره کان بو نیشته جی بوون ته رخان کراون.

2- ئه و خانووانه ی له سهر زهوییه که دروست کراوه بو مه بهستی نیشته جی بوون به کار بهینریت.

3- ئه و کهسه ی به کرداره کی نیشته جی ئه و خانوویه که به زیده رویی دروست کراوه یان میراتگره شه رییه گانی یان ئه وانه ی به حوکه ی یاسای به خیو کردنیان پاسپردراوه داوایه کی نووسراو پیشکesh بکه ن.

4- داواکارییه که به پی حوکه گانی ئه م یاسایه له ماویه ک که له (120) رۆژ له ریکه وتی بهرکاربوونی ئه م یاسایه تیپه ر نه کات ئاراسته ی سه روکی یه که ی کارگیری ده کریت به جوړیک سه رجه م زانیاری و به لگه نامه ی پیویست بو به ده ست هیانی به خاوه ن کردن له خو بگریت.

5- نابیت که سی داواکار بگریته خاوه ن زیاتر له یه ک پارچه زهوی.

6- مه رجه رووبه ری زهوی به خاوه ن کراو زیاتر نه بیت له (200) م 2 له ناوه ندی پاریزگا و (250) م 2 له ناوه ندی قهزا و (300) م 2 له ناوه ندی ناحیه.

به ریز د. ریواز فائق حسن / سه روکی په رله مان:

به لئ زور سوپاس، کاک سه روان، فه رموون.

به ریز سه روان محمد علی:

به ناوی خودای گه وره و میهره بان

به ریز سه روکی په رله مان.

من به پی ماده ی (91) فه قه ره (3) ی پهیره وی ناوخوی په رله مان کوردستان، ئه گه ر پیشنیاریک په رله مان تریک بیکات سی له په رله مان تاران ته ئیدی پیشنیاره که ی ئه و بکه ن، داوای روونکردنه وه ده که م به راستی.

به ریز د. ریواز فائق حسن / سه روکی په رله مان:

کاک سه روان، هه موو پیشنیاره گانی جه نابتان که سی ئه ندامی په رله مان پشتگیری کردبی، ته نانه ت ئه و پیشنیارانه شی که دوو که سی ئه خیر قسه یان له باره وه کردبی لیره درج کراون، رهنگه ته نها شوینه که ی گوړابی، ته نها شوینه که ی گوړاوه، دلنیا به له وه ی پیشنیازه که ی جه نابت و هی ئه ندامانی به ریزی په رله مان هه مووی درج کراوه له ناو ئه و راپورته ی کو تایی و ئه گه ر دانه یه ک له وانه درج نه کرابوو ئه وا لیژنه هاوبه شه کان بهر پرسیاریتیه که ی هه لده گرن، دلنیا به له وه ی که تییدا یه، دلنیا به له وه.

بەرپىز سروان محمد على:
سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان، بۇ خۇتان دەزانن بە گوپىردى ئەو پەپرەوہ لە كاتى دەنگدان موناقلەشەى ماددەكان ناكرى ئىمە دەست بە پرۆسەكە دەكەين، يەكسەر دەست بە دەنگدان دەكەين، لىژنەى ياساىى رۋونكردنه وەيەكەيان ھەيە، فەرموو.

بەرپىز بزار خالد عبدالله:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

بۇ دىئىابوونا كاك سەروانى و ھەمى ھەفالان كاك سەروان پىشنيارا تە پىشتىگىرى ھەبووہ فىعلەن لە صەفحە (7) لە راپۇرتا مەدا پىشنيارا (8) يا تىدا ھەى، نووكە ماددا يەكە.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

بەئى زۇر سوپاس، بەئى كاك عباس، فەرموون.

بەرپىز عباس فتاح صالح:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ئەوہ لەوانەيە راست بى بۇ ماددەى (2) و بۇ ماددەى (3)ش راستە، لەوانەيە ھەم بۇ ئەندامان ئەوہ بۇ دەنگدان پرسىيارىك بى يان بەراستى يەعنى كىشەيەك ھەيە مەسەلەن ئەندامىك ھەيە لە كاتى خۇى دا سى پىشنيارى كر دوو ھەر يەكى لەوانەيە لە پىشنيارىكى جيا لەگەل دوو ئەندامى تر يەكى گرتىتەوہ، ئىستا مەسەلەن ئەگەر دەنگ بۇ يەك لەو پىشنيارانە بەدى ناتوانى بۇ ھىچ پىشنيارىك و ماددە ئەصلەكە بەدى، ئەوہ ئىشكالىكمان بۇ دروست دەكات، يەعنى ھەقە ھەم رۋونكردنه وەيەك جەنابت بىدەى، ھەم چارەسەر بكرى، چونكە ھەموو بىرگەكان يەك ماددەيە، ئى بۇ يەك بىرگە و يەك پىشنيارت دا ناتوانى بۇ ئەوانى تر بەدى، سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

بەئى، بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان، ئىستا كە لە ماددەى (2)ين پىنج پىشنيارمان ھەيە ھەر ئەندامىكى بەرپىزى پەرلەمان بۇ يەك دەنگى دا ناتوانى بۇ (2) دەنگى بەدا، بۇ (2) دەنگ بەدا ناتوانى بۇ (3) دەنگ بەدا، يەعنى ھەر ئەندامىكى بەرپىزى پەرلەمان بۇ ھەر ماددەيەك بۇى ھەيە تەنھا بۇ يەك جار بۇ يەك پىشنياز دەنگ بەدات، كاك پىشەوا ئەگەر نوقتەى نىزامى يە فەرموو.

بەرپىز پىشەوا طاھر مصطفى:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

بابەتى ئەم پرۆزە ياسايە خانووە نەك زەوى، يەعنى لە زۇر شوپنەكان دووپات كراوہتەوہ كە زەوييەكەى بە ناو دەكرىت و زەوييەكى ھەبى و يەعنى ئىمە مەوزووعمان خانووە، ئەگەر تۇ ئىستا دەنگى لەسەر بەدى

رەوايەتى دەدى بەۋەدى كە زەۋىيەكانىش بەۋ جۆرە مامەلەيان لەگەل بىرى، ئىمە باسى خانو دەكەين نەك زەۋى لەگەل پىزم.

بەپىز د. پىۋاز ھانق ھسن / سەرۋى پەرلەمان:

بەللى زۆر سوپاس، لە پىۋى قانۇنىيەۋە ئەۋ كەسەى كە شتىك دروست دەكات لەسەر زەۋىيەك ئەگەر زەۋىيەكە ھى خۇى بوو زەۋىيەكە ۋ خانوۋەكەش مولكىيەتى، ئەگەر زەۋىيەكە ھى خۇى نەبوو ئەۋا ئەۋ شتەى كە لە سەرى دروست كىرۋە بە تىكەراۋى يەئنى (مستحققة القلع) ھى خۇيەتى، لەبەر ئەۋە ئىمە خۇى لە ئەصل دا خاۋەنى پىكھاتەى خانوۋەكەيە، ئەۋەى ئىمە بۇى دەكەين خانوۋەكەى بە خاۋەن ناكەين، ئەۋەى ئىمە بۇى دەكەين زەۋىيەكەيە كە خانوۋەكەى لەسەرە، بۇيە بەۋ شىۋە صياغەكەى ھاتوۋە، بەپىزان دەيخەينە دەنگدان، پىشنىيازى يەكەم دەخەينە دەنگدان، بەپىزان ئەندامانى پەرلەمان پىشنىيازى يەكەم دەخەينە دەنگدان ۋەك خۇى بى تەنھا دەستەۋاژەى (نەخشەى وردەكارى شارەكان) لە دواى (ماستەرپلانى شارەكان) زىاد بىرى بۇ ئەم بىرگەيە، ھەر ئەندامىكى بەپىزى پەرلەمان لەگەل ئەۋەيە ماددەى (2) بەۋ شىۋەيە پەسەند بىرى با دەست بەرز بىكاتەۋە؟ ھىچ كەسى لەگەل نىيە.

پىشنىيازى دوۋم تەنھا (120) رۇژەكە بىرى بە (180) رۇژ، ھەر ئەندامىكى بەپىزى پەرلەمان لەگەل ئەۋ پىشنىارەيە بەۋ شىۋەيە با دەست بەرز بىكاتەۋە؟ (9) دەنگ، سوپاس.

پىشنىيازى سىيەم دوو بىرگە زىاد بىرى بەپىزان ئەندامانى پەرلەمان دوو بىرگە زىاد بىرى، بىرگەى ھەشتەمىان نابى بىرىتە دەنگدان كە دەلى (نابى زىدەپىۋى بىرى لەسەر ئەۋ زەۋىيەنەى كە دەچىتە چوارچىۋەى زەۋىيە بازىرگانىەكان ۋ كشتوكالىيەكان) ئىمە ئىستا لەبەردەمى ئەمىرى واقىعداين، ئەگەر زىدەپىۋەيەكە كرابى كراۋە، ئىمە باسى رابىردوۋە دەكەين، موعالەجەى رابىردوۋە دەكەين، لەبەر ئەۋە ئەۋە ناخەينە دەنگدان، ئەۋە يەك، دوو/ بەشىكى زۆرى ئەۋ زەۋىيەنەى كە زىدەپىۋى لەسەر كراۋە زەۋى كشتوكالىن، بەلام ئىمە بە گوپىرەى ماددەيەك باسما لە ھەل كىرۋە مولكايەتەكەيان دەگۆرۋى دەچىتە سەر شارەۋانى، دواى ئەۋە بە ناۋ دەكرى، كەۋاتە پىشنىيازى سىيەم تەنھا بە زىادكىرنى بىرگەى ھەۋتەم ھەر ئەندامىكى بەپىزى پەرلەمان لەگەلئەتى با دەست بەرز بىكاتەۋە؟ ئەۋ كەسەى كە زىدەپىۋى كىرۋە نابى ھىچ مولكىكى بە ناۋ بى، جا چ خانوۋ بى يان زەۋى، ھەر كەسىك دەيەۋى ئەۋ مەرجەش زىاد بىرى بۇ ماددەكە فەرموۋ دەست بەرز بىكاتەۋە، (4) ئەندامى بەپىزى پەرلەمان لەگەلئە بەۋ شىۋەيە بى، پىشنىيازى چوارەم ۋەك خۇى، ۋەك ئەۋەى لە راپۇرتى لىژنە ھاتبوۋ لىژنەى ھاۋبەش خويىندەۋەى دوۋم ئىمە ناخويىنەنەۋە لەبەر ئەۋەى بەپىز سەرۋى لىژنەى شارەۋانى خويىندەيەۋە، ھەر ئەندامىكى بەپىزى پەرلەمان لەگەل ئەۋەيە ئەۋ ماددەيە ۋەك خۇى كە لە راپۇرتى ھاۋبەش ھاتبوۋ ۋ لە خويىندەۋەى دوۋم بە بى ھىچ دەستكارىيەك با دەست بەرز بىكاتەۋە، كەسى لەگەل نىيە، بەپىزان ئەندامانى پەرلەمان ھەر ئەندامىكى بەپىزى پەرلەمان لەگەل ئەۋەيە كە ئەم ماددەيە بەۋ شىۋەيە پەسەند بىرى كە لە ناۋ راپۇرتى لىژنەى ھاۋبەش دودارشتىيان ھاتوۋە با دەست بەرز بىكاتەۋە، بەپىزان ماددەى دوۋم لە دەنگى (85) ئەندامى بەپىزى پەرلەمان پەسەند كرا، بەللى كاك د. پىۋار فەرموۋن.

بەرپىز رېبوار عبدالرحيم عبدالله:

بە ناۋى خۋاى گەورە و مېھرىبان

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

دىيارە بە پىي ماددە (91) فەقەرە (3) ۋەك جەنابىستان دەزانن كە ھەر پىشنىيازىك يان ھەر پىشنىيازىك كە ئەگەر پالپىشت كرا لەلايەن سى ئەندامى بەرپىزەو دەبى ۋەكو خۆى بخرىتە دەنگدانەو، ئەوۋى پىشنىيازى سىيەم پىشنىيازى خۆم بوو، خوشبەختانە ھەندى لە بەرپىزان لە پەرلەمانتارە بەرپىزەكان پالپىشتيان كرىد، جا پرسىيارەكە ئەوۋىيە كە جەنابت فەقەرەى دوووم بلىين برگە ھەشتت نەخستە دەنگدانەو، پالپىشت بە چ دەقىكى پەيرەۋى ناوخۆى پەرلەمانەو نەتختستە دەنگدانەو؟ سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

سەرۋكى پەرلەمان دەسەلاتى ھەيە ھەر پىشنىيازىك، ھەر ماددەيەك كە موخالىف بى بۇ واقع، موخالىف بى بۇ ھەدەسەك بۇ واقعەك كە بوونى ھەيە، موخالىف بى بۇ ياسا دەتوانى بىخاتە دەنگدان، خۆتان دەزانن حىكمەت لەم ياسايە بۇ موعالەجە كرىدى ئەمرى واقعە، ئەمرى واقعەش ئەوۋىيە ھەدەسەكە روويداۋە، ناتوانى مەرجىك دانىي لەسەر شتىك كە لە ئەصلدا روويداۋە، يەئنى ناتوانى بلىي نابتى ئەوۋە خولى پىنجەمى كوردستان بى، دەتوانى بلىي نابتى خولى پىنجى پەرلەمانى كوردستان بى؟ خۆى خولى پىنجەمى پەرلەمانى كوردستانە مەرجىك دابىيى بلىي نابتى خولى پىنجەمى پەرلەمانى كوردستان بى، ئەوۋە رىك وايە، ئەو خانووانەى كە دروست كراون بەشىكى زۇريان لەسەر زەۋى كشتوكالى دروست كراون، ئىستا ھەن، بوونيان ھەيە، خۆ ئىمە ئىستا ئەو قانۇنە دانانىين بۇ دابەشكردى زەۋى، بلىين نابتى زەۋىيەك دابەش بكەين بەسەر ھاوولاتيان دا كە شوينى بازىرگانى و كشتوكالى بى، ئىمە مامەلە لەگەل ئەمرى واقع دەكەين، ئەوۋە يەك، دوو / ئىتفاكردى زەۋى كشتوكالى بۇ مەبەستى تايبەت بە بونيات بە مەبەستى تايبەت بە دروستكردى شوينى نىشتەجىبوون لە ھەرىمى كوردستان قانۇنى ھەيە، قانۇنى ژمارە (3) سالى 1998 بە سەدان، بە ھەزاران دۆنم زەۋى ئىتفا كراۋە و خراۋەتە سەر وەزارەتى شارەۋانى، بۇ ئەوۋى كە شوينى نىشتەجىبوونى لەسەر دروست بكرى، ئىمە لىرە ماددەيەك ناخەينە دەنگدانەو كە موخالىف بى بۇ قانۇنىك كە لە ئىستادا كارى پى دەكرى، ئەوۋە پىشت بەستەكەيە، بەرپىز لىژنە تايبەتمەندەكان و لىژنەى ياسايى فەرموون بۇ خويندەۋەى پىشنىيازى سىيەم، بەلام بۇ گەرانەۋەى كات و بۇ ئەوۋى ئەندامانى پەرلەمانىش تەركىزىان ھەبى دانە دانە بىخويندەۋە و ئىمەش دانە دانە دەپخەينە دەنگدان، ەمەلىيەكە ئاسانترە، كەۋاتە ئىستا لە ماددەى (3) تەنھا پىشنىيازى يەكەم بىخويندەۋە دەپخەينە دەنگدان ئىنجا دوووم، فەرموون.

بەرپىز ھاۋرى بىنا محمد:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى سىيەم (16) پىشنيار ھەيە، ئەو پىشنيارانەى كە رپىزە لە خۇ دەگرن سى پىشنيارن، پىشنيارى يەكەم/ وەك خۇى تەنيا لە خالى يەكەم بىرگەى دووھى ئەم ماددەيەدا نرخەكە بىرپىتە رپىزەى و رپىزەى 10% لە بەھاي راستەقىنەى زەوييەكەدا دەخەملىندىرپت.

بەرپىز د.رپىواز ھانىق ھسن/ سەرۋكى پەرلەمان:

بەلى، بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان، ھەر ئەندامىكى بەرپىزى پەرلەمان لەگەل ئەوھيە كە نرخى زەوييەكان بەرپىزە بىت و بە لە 10% نرخە ئەسلىيەكەى بى، نرخە راستەقىنەكەى، فەرموو با دەست بەرز بىكاتەو، چوار دەنگ، سوپاس. بەلى، بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان گوى لە پىشنيازى دووھم دەگرين فەرموون.

بەرپىز ھاۋرى بىنا محمد:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

پىشنيارى دووھم وەك خۇى تەنيا لە خالى يەكەم بىرگەى دووھى ئەم ماددەيەدا نرخەكە بىرپىتە رپىزەى بە رپىزەى 15% بەھا راستەقىنەيەكە دەخەملىندىرپت.

بەرپىز د.رپىواز ھانىق ھسن/ سەرۋكى پەرلەمان:

بەلى، بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان، ھەر ئەندامىكى بەرپىزى پەرلەمان لەگەل ئەوھيە كە ماددەكە وەكو خۇى بىت تەنھا نرخەكە لە 15% نرخى راستەقىنەى زەوييەكە بىت، با دەنگ بدات بۇ ئەو پىشنيازە، ، فەرموون، زۇر سوپاس كەسى لەگەل نىيە، پىشنيازى سىيەم.

بەرپىز ھاۋرى بىنا محمد:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

پىشنيازى سىيەم وەك خۇى تەنيا لە خالى (1) بىرگەى دووھى ئەم ماددەيە نرخەكە بىرپىتە رپىزەى و بەرپىزەى 20% نرخى راستەقىنەى ئەو زەوييە دەخەملىندىرپت.

بەرپىز د.رپىواز ھانىق ھسن/ سەرۋكى پەرلەمان:

ھەر ئەندامىكى بەرپىزى پەرلەمان لەگەل ئەوھيە كە رپىزەكە بىرپىتە 20% با دەنگ بدات، كەسى لەگەل نىيە، فەرموون دوای ئەو.

بەرپىز ھاۋرى بىنا محمد:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

سى پىشنيارن، پىشنيارى چوارەم وەكو خۇى تەنيا خالى يەكەم بىرگەى دووھم بەم شىوھى لى بىرپى (بۇ يەك م 2 لە ناوھندى پارىزگا (10000) دە ھەزار بۇ (20000) بىست ھەزار دىنار، بۇ يەك م 2 لە ناوھندى قەزاكان (5000) پىنج ھەزار بۇ (10000) دە ھەزار دىنار، بۇ يەك م 2 لە ناوھندى ناحيەكان (3000) سى ھەزار بۇ (5000) پىنج ھەزار دىنار).

بەرپز د.رېواز ھائق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

بەئى، بەرپزان ئەندامانى پەرلەمان، ھەر ئەندامىكى بەرپزى پەرلەمان لەگەل ئەوھىيە كە ماددەكە وەكو خۆى و نرخەكان بەو شىوھى لى بكرىت با دەست بەرز بكتەوہ؟ چوار كەس، چوار دەنگ، دواى ئەوہ فەرموون.

بەرپز ھاورى بناء محمد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پيشنيارى پينجەم وەك خۆى تەنيا خالى (1) لە برگەى دووہم بەم شىوھى لى بكرىت:
بۆ يەك م 2 لە ناوہندى پاريزگاكان (15000) پازدە ھەزار بۆ (20000) بيست ھەزار دینار، بۆ يەك م 2 لە ناوہندى قەزاكان (10000) دە ھەزار بۆ (15000) پازدە ھەزار دینار، بۆ يەك م 2 لە ناوہندى ناحیەكان (5000) پينج ھەزار دینار بۆ (10000) دە ھەزار دینار.

بەرپز د.رېواز ھائق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپزان ئەندامانى پەرلەمان ھەر ئەندامىكى بەرپزى پەرلەمان لەگەل ئەوھىيە كە ماددەكە وەكو خۆى بى، نرخەكانىش بەو شىوھى بى كە بەرپز سەرۆكى لىژنەى شارەوانى خویندیەوہ با دەنگ بدات؟ زۆر سوپاس كەس لەگەل نىيە، فەرموون.

بەرپز ھاورى بناء محمد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پيشنيارى شەشەم وەك خۆى تەنيا برگەيەك بۆ ئەم ماددەيە زياد بكرىت بەم شىوھى:
ئەگەر كەسى زيادەرۆ مووچەخۆر بىت دەتوانىت ئەو برە پارەيە لە بەرامبەر بە خاوەندارىتى كردنى لە مووچە پاشەكەوت كراوہكانى بگيردیتەوہ.

بەرپز د.رېواز ھائق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپزان ئەندامانى پەرلەمان، ھەر ئەندامىكى بەرپزى پەرلەمان لەگەل ئەوھىيە كە ماددەكە بەو شىوھى بى كە بەرپز سەرۆكى لىژنەى شارەوانى خویندیەوہ بفرموىت دەنگ بدات؟ (15) دەنگ، (حەوتەم) فەرموون.

بەرپز ھاورى بناء محمد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پيشنيارى حەوتەم وەك خۆى تەنيا برگەيەك بۆ ئەم ماددەيە زياد بكرىت بەم شىوھى:
حوكمە دارايیەكانى ئەم ياسايە كەس و كارى پلە يەكى شەھيدان و ئەنفالكراوہكان نايانگريتەوہ.

بەرپىز د.رېۋاز ھائىق ھىسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان، ھەر ئەندامىكى بەرپىزى پەرلەمان لەگەل ئەۋەيە كە ماددەكە بەۋ شىۋەيە بەسەند بىرى، بەرپىزان ھەرە يەكەتان بۇتان ھەيە بۇ يەك پىنشىيار، تەنھا يەك پىنشىيار دەنگ بدەن، بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان ھەر چ كەسىك لەگەل ئەۋەيە پىنشىيازەكە بەۋ شىۋەيە بى با دەنگ بدات؟ يەك كەس، دواى ئەۋە.

بەرپىز ھاورى بىناە محمد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

پىنشىيارى ھەشتەم ۋەك خۇى تەنیا بىرگەيەك بۇ ئەم ماددەيە زىاد بىرىت بەم شىۋەيە: ھوكمە داراييەكانى ئەم ياسايە لە كەسوكارى پلەيەكى شەھيدان، ئەنفالكرائوان، ھىزەكانى پىشمەرگە، كەمئەندامانى سەنگەر، زىندانىيانى سىياسى، ھىزەكانى ناوخۇ، خاۋەن پىداۋىستىيە تايبەتەكان نايانگىرئەۋە.

بەرپىز د.رېۋاز ھائىق ھىسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان، ھەر ئەندامىكى بەرپىزى پەرلەمان لەگەل ئەۋەيە كە ماددەكە بەۋ شىۋەيە بەسەند بىرى كە بەرپىز سەرۋىكى لىژنەى شارەۋانى خويىندىيەۋە با دەست بەرز بىكاتەۋە؟ سى كەس، دواى ئەۋە پىنشىيازى نۆيەم، فەرموون.

بەرپىز ھاورى بىناە محمد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

پىنشىيازى نۆيەم ۋەك خۇى تەنیا خالى دوو لە بىرگەى دوۋەمى ئەم ماددەيە بەم شىۋەيە لى بىرىت: (بۇ ئەۋ كەسانەى سوۋدەمەندىبوون لە دەۋلەت لەلايەن لىژنەى تايبەتمەندەۋە بە نىرخى 30% بەھاي راستەقىنەى زەۋىيەكە لەسەر بىنەماى خواست و خىستەنپروو دەخەملىنرىت).

بەرپىز د.رېۋاز ھائىق ھىسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان، ھەر ئەندامىكى بەرپىزى پەرلەمان لەگەل ئەۋەيە كە ماددەكە ۋەك خۇى بىت جگە لەۋ گۇرپانكارىيەى كە بەرپىز سەرۋىكى لىژنەى شارەۋانى خويىندىيەۋە با بىفەرموئىت دەنگ بدات، نىيە، بەللى دواى ئەۋە.

بەرپىز ھاورى بىناە محمد:

پىنشىيازى دەيەم ۋەك خۇى تەنیا خالىك بۇ زىجىرەى سى بۇ بىرگەى دوۋەمى ئەم ماددەيە زىاد بىرىت بەم شىۋەيە:

سى/ ئەۋ زەۋىيانەى كە زىادەرەۋىيان لەسەر كراۋە بە مەبەستى بازىرگانى ھوكمەكانى ئەم ياسايە نايانگىرئەۋە و پىۋىستە لەسەر ۋەزارەتى تايبەتمەند چارەسەريان بۇ بدۆزئەۋە.

بەرپز د.رېواز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپزان ئەندامانى پەرلەمان، ھەر ئەندامىكى بەرپزى پەرلەمان لەگەڵ ئەوھىيە ئەو ماددەھىيە بەم شىوھىيە پەسەند بکړيټ کە بەرپز سەرۆكى ليژنەى شارەوانى خویندیهوہ با دەست بەرز بکاتەوہ؟ کەس لەگەڵ نىيە، فەرموون.

بەرپز ھاوري بئاء محمد:

پيشنيزى يازدەھىم وەك خۆى تەنيا لە حالەتى بەخشين پيويستە ئەو کەسانەى کە دەبەخشرين پيشتر سوودمەند نەبووين.

بەرپز د.رېواز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپزان ئەندامانى پەرلەمان، ھەر ئەندامىكى بەرپزى پەرلەمان لەگەڵ ئەوھىيە کە ماددەھىيە بەم شىوھىيە پەسەند بکړيټ کە بەرپز سەرۆكى ليژنەى شارەوانى خویندیهوہ با دەست بەرز بکاتەوہ؟ ھىچ کەسى لەگەڵ نىيە، فەرموون.

بەرپز ھاوري بئاء محمد:

پيشنيزى دوازدەھىم وەك خۆى تەنيا برگەى دووم يەك خالى بۆ زياد بکړيټ: ئەگەر نرخى راستەقینەى زەوى کەمتر بوو لەو بره پارەھىيە کە پيويستە بيدات ئەوا نرخى راستەقینەکەى لى وەردەگيرتەوہ.

بەرپز د.رېواز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپزان ئەندامانى پەرلەمان، ھەر ئەندامىكى بەرپزى پەرلەمان لەگەڵ ئەوھىيە کە ماددەھىيە بەم شىوھىيە پەسەند بکړيټ کە بەرپز سەرۆكى ليژنەى شارەوانى خویندیهوہ با بفرمويټ دەنگ بادات، کەسى لەگەڵ نىيە، سيانزە.

بەرپز ھاوري بئاء محمد:

پيشنيزى سيزدەھىم وەك خۆى تەنيا ماوھىيەك لە برگەى دووم ديارى بکړيټ بەم شىوھىيە: بەھای ئەو زەويانەى زيادەرپويان لەسەر گراوہ بە خانوى نىشتەجيبوون نرخەکانيان بەم شىوھىيە ديارى دەکړيټ کە دەبيټ لە ماوہى (30) رۆژ لە بەناوکردنى کوټايى بدريټ.

بەرپز د.رېواز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپزان ئەندامانى پەرلەمان، كى لەگەڵ ئەوھىيە کە ماددەھىيە بەم شىوھىيە پەسەند بکړيټ کە بەرپز سەرۆكى ليژنەى شارەوانى خویندیهوہ با بفرمويټ دەنگ بادات، کەسى لەگەڵ نىيە، فەرموون.

بەرپز ھاوري بئاء محمد:

پيشنيزى چواردەھىم ماددەى (3) وەك خۆى تەنيا برگەکانى (يەكەم، دووم، چوارەم) بەم شىوھىيە لى بکړيټ:

یەكەم/ لیژنەیهك بۆ هەئسەنگاندنی داواکارییهكان و دئنیابوون له هاتنه دی مەرجهكانی پۆیست بۆ به خاوەن کردنی لیژنەش، بۆی ههیه لیژنەیهکی لاوهکی له شارەوانییە پەيوەندیدارەكان پێك بهینیت بۆ ئەنجامدانی رێکارە پۆیستییهكان.

یەكەم له كۆتاییهكەى ئەم دێرهى بۆ زیاد بكریت:

نرخى هەر م 2 لهسەر ئاستى ناوەندی پارێزگا و قەزا و ناحیهكان دیاریکراو دەبێت و له چوارچۆیهیدا به برپاری لیژنه دەستنیسانی نرخهكەى دهكریت.

دووهم/ رێژهى 50%: بكریته 75%:

چوارهم/ لهبەر ئەوهى نووسراوى شارەوانى دەبێت له ماددهى یەكەم و برپگەى ناساندنی چهك و زاراوهكان دا شارەوانى بهو جۆره بناسرینى.

بهريز د.رېواز هايق حسن/ سهرووكى پهرلهمان:

بهريزان ئەندامانى پهرلهمان، هەر ئەندامىكى بهريزى پهرلهمان لهگهڵ ئەوهيه كه ماددهى (2) بهو شيوهيه پهسەند بكرى كه بهريز سهرووكى ليژنهى شارەوانى خویندیوه به دست بهرز بکاتهوه، فهرموون، (15)، بهريز سهرووكى ليژنهى شارەوانى فهرموون دواى ئەوه.

بهريز هاورى بناء محمد:

پيشنيزى پازدهيهم وهك خوى:

1-ليژنەیهك به سهرووكايهتى پاريزگارى ...

بهريز د.رېواز هايق حسن/ سهرووكى پهرلهمان:

پۆیست ناکات بیخوینیتهوه، بهريزان ئەندامانى پهرلهمان، پيشنيزى پازدهيهم ئەوهى كه وهكو خوى چۆن هاتبوو له راپۆرتى ليژنهى هاوبهش له خویندنهوهى دووم به بى هیچ دەستکارییهك، هەر ئەندامىكى بهريزى پهرلهمان لهگهڵ ئەوهيه كه ماددهكه بهم شيوهيه پهسەند بكرى دست بهرز بکاتهوه، كهس لهگهڵى نيه، شازده.

بهريز هاورى بناء محمد:

پيشنيزى شازدهيهم پيشنيزارى ليژنهى هاوبهش:

به پيى ئەو دەسهلاتانهى ماددهى (91) برپگەى چوارهم له پهپرەوى ناوخۆى پهرلهمانى كوردستان كه به ليژنهى ياسايى و تايبهتمەند دراوه ئيمه له كۆبهندى ئەو بژاردانهى پيشنيز كراون لهلايهن ئەندامانى پهرلهمان له دانیشتنى خویندنهوهى دووم دا ئەم پيشنيزاره دهخهينهروو داوا دهكەين بخريته دەنگدان.

یەكەم/ لیژنەیهك به سهرووكايهتى پاريزگار يان سهرووكى يهكه كارگيرييهكان و ئەندامىتى لهلايهنه پەيوەندیدارەكان له وهزارهتى شارەوانى و وهزارهتى دارايى و گشتوكال و داد پيک دههينریت به مەبهستى دیراسهت کردنی داواکارییهكان و دئنیابوون له هاتنه دی مەرجهكانی پۆیست بۆ به خاوەندارێتى کردن و

ليژنه بۆى ھەيە ليژنەيەكى لاوەكى لە شارهوانى يە پەيوەندىدارەكان پيەك بەيئيت بۆ ئەنجامدانى رېكارە تەكنيكە پيويستىيەكان.

دووھم/ بەھاي ئەو زەوييانەى زيادەرپويان لەسەر گراوھ بە خانووى نيشتەجى بوون نرخەكانيان بەم شيوھە ديارى دەكرىت:

بۆ ئەو كەسانەى سوودمەند نەبوون لە دەولەت بە نرخيەك بۆ يەك م2 لە ناوھندى پاريزگاكان (15000) پازدە ھەزار بۆ (30000) سى ھەزار دىنار.

بۆ يەك م2 لە ناوھندى قەزاكان (10000) دە ھەزار بۆ (15000) پازدە ھەزار دىنار.

بۆ يەك م2 لە ناوھندى ناحيەكان (5000) پينج ھەزار بۆ (8000) ھەشت ھەزار دىنار.

دووھم/ بۆ ئەو كەسانەى سوودمەند بوون لە دەولەت لەلایەن ليژنەى تايبەتمەندەوھ بە نرخى 100% بەھاي راستەقینەى زەوييەكە لەسەر بنەماى خواست و خستەرپوو دەخەمليئرئيت.

سيئەم/ حوكمە داراييەكانى ئەم ياسايە كەس و كارى پلە يەكى شەھيدان و ئەنفالگراوھكان و كەم ئەندامانى سەنگەر نايانگريئەوھ.

سيئەم/ لە حالەتى رپوودانى زيادەرپويى لەسەر ئەو زەوييانەى حوكمەكانى ئەم ياسايە دەيانگريئەوھ سەرھتا زەوييەكان مولكايەتيان ھەلئەوھشئتەوھ (حل) و دواتر بە پيى ياسا بە خاوەنکردنى زەوييە ميرىيەكانى ناو سنوورى شارهوانىيەكان ژمارە (80) سالى (1970)ى بەرگار لە ھەرئيم بە ناوى شاروانىيەكان تۆمار دەكرين بەلام لە حالەتى رپوودانى زيادەرپويى لەسەر بەشيكى ئەم زەوييانە لەسەرھوھ ئاماژەيان پيكرائە ئەوا ئەو بەشەى بە خانوو زيادەرپۆ لەسەر گراو ئيفراز دەكرىت بە مەبەستى بە خاوەن كردنى بۆ زيادەرپۆكار لە دواى تۆمارکردنى بە ناوى شارهوانى پەيوەندىدار لە چوارچيوى ھەمان رېكار و بە پيى ئەو ياسايەى لەسەرھوھ ئاماژەى پيكرائە.

چوارەم/ شارهوانى بۆى ھەيە داواكارى بە خاوەنکردنى رپت بكاوھ ئەگەر شويى خانووەكە سەرپيچى بئت بووھ بە ماستەر پلان يان كەرتى و وردەكارىيەكان و زيادەرپۆكە لەسەر تيچووى زيادەرپۆ لادەبرئت و مافى ھەيە رپفتار بە پاشماوھكان بكات و شارهوانى لە شويئىكى نيشتەجى پارچەيەك زەوى رپووبەرى لە (200)م2 زياتر نەبئت بە بى بەرامبەر قەرەبووى زيادەرپۆ دەكات و ئەگەر زيادەرپۆ پيشتەر سوودمەند بووبى ئەوا بە نرخەكانى ديارىكارا لە ماددەى (3) و دووھمى ئەم ياسايە نرخەكان بۆ دەخەمليئرئيت.

بەرپز د.رپواز فائق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپزان ئەندامانى پەرلەمان، ھەر بەرپزى پەرلەمان لەگەل ئەوھيە كە ماددەكە بەم شيوھە پەسەند بكرئ كە بەرپز سەرۆكى ليژنەى شارهوانى خويئديەوھ با دەست بەرز بكاوھوھ، بەرپزان ئەندامانى پەرلەمان ماددەى (3) بە دەنگى (67) ئەندامى بەرپزى پەرلەمان پەسەند كرا، فەرموون ماددەى (4).

بەرپز ھاوری بناء محمد:

سەبارەت بە ماددە (4) وەك خۆی هیچ پېشنياریك نیه، ئەگەر كەسى زیدەرپۆ پابەند نەبیت بە پیدانی نرخی دیاریکراو یان خەملینراو ھاتوو لە برگەى دووم لە ماددە (3) ی ئەم یاسایە یان مەرجهکانی ھاتوو لە ماددە (2) ی ئەم یاسایە نایانگریتەو، ئەو مافی بە خاوەنکردنی دەفەوتی و خانووگە بە زەوی و بە خانووگە بە ناوی شارەوانی و پەيوەندیار تۆمار دەکریت و بە پپی یاسای فرۆشتن و بە کریدانی مۆلگەکانی دەولەتی بەرگار لە ھەریم دەفرۆشیت لە بەرامبەر فرۆشتنەکەى بەھای دروستکراوەکان بە شیۆدی شاپستەبوونی بە تیکدراوی (مستحق القلع) دەدریت بە خاوەنەکەى.

بەرپز د.رئواز فائق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپزان ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان، ماددە (4) بەو شیۆدیەى کە بەرپز سەرۆکی لیژنەى شارەوانی خویندیەو ھەر ئەندامیکى بەرپزی پەرلەمان لەگەلئەتی با دەستی بەرز بکاتەو، بە دەنگى (80) ئەندامى پەرلەمان ئەو ماددەى پەسەند کرا، فەرموون ماددە (5).

بەرپز ھاوری بناء محمد:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان:

سەبارەت بە ماددە (5) چوار پېشنيار ھەبە:

ماددە (5):

پېشنيارى یە کەم: وەك خۆی تەنیا روو بەرە زیدەکان لە بر گەى یەگە مە بەم شیۆدی لیبکریت، لە پارێزگاكان بکریت (2م300) لە قەزاکان (2م400) لە ناحیەکان (2م500)،

بەرپز د. رئواز فایق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپزان ئە ندامانی پەر لەمان ھەر ئە ندامیکى بەرپزی پەر لەمان لە گەل ئەو بە ماددە (5) بەو شیۆدیە پە سەند بکری کە بەرپز سەرۆکی لیژنەى شارەوانی خویندی پەو دە ست بەرز کا تەو؟ کەسى لەگەل نییە. پېشنيارى دووم، فەرموون.

بەرپز ھاوری بناء محمد:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان:

پېشنيارى دووم: وەك خۆی تەنیا بر گەى دوومى ئەو ماددە یە بەم شیۆدیەى لیبکریت، ئەو کەسى حوکمەکانى ئەو یاسایە دەیگریتەو بە کەسى سوودمەند ھەژمار نەکری.

بەرپز د. رئواز فایق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپزان ئە ندامانی پەر لەمان ھەر ئە ندامیکى بەرپزی پەر لەمان لە گەل ئەو بە ماددە یە بەو شیۆدیە پە سەند بکری با دە ست بەرز کا تەو؟ (2) ئە ندامى بەرپزی پەر لەمان لە گەل ئەو بە پەسەند بکریت، فەرموون دواى ئەو.

بەرپز ھاوری بئاء محمد:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

پیشنیازی سییەم: وەك خۆی.

بەرپز د. رېواز فایق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپزان ئە ندامانی پەر لەمان وەك خۆی وە كو ئەووی لە را پۆرتی لیژنەى ھاو بەش ھەبوو لە خویند ئەووی دوووم موناقلە شە كرا، ھەرئە ندامیكى بەرپزی پەر لەمان لە گەل ئەووە یە بەم شیوہیە پە سەند ب كرى، چونكە ھیچ گۆران كاری تیدا نەكراووە دە ست بەرز كا تەووە؟ كەس نی یە، فەرموون دوای ئەووە.

بەرپز ھاوری بئاء محمد:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

پیشنیازی چوارەم: پیشنیاری لیژنەى ھاوبەش:

بەپیی ئەو دە سەلاتانەى لە ماددەى (91) لە برگی چوارەم لە پەیرەوی ناوخۆی پەر لەمانى كوردستان كە بە لیژنەى یاسایى و تاییبەتمە ند دراو، ئی مە لە كۆربە ندى ئەو بژاردا نەى پيشنیار كراون لەلا یەن ئە ندامانی پەر لەمان لە دانیشتنى خویند ئەووی دوووە مدا ئەم پيشنیارە دەخەي نە روو، تا وا دە كەین بخری تە دەن گدان. روو بەرە زیادە كان لە روو بەرى ئا مازە پيش كراو لە بر گەى شە شەم لە ماددەى دوووم بە نر خى را ستەقینەى باو دە خەمیلیئیریت لە سەر ب نەمای خوا ست و خستە روو بەو مەر جە روو بەرى زەوی یەكان لە ھەموو حالەتی كدا لە پارێزگا كان (2م300) لە قەزاكان (2م400) لە ناحیەكان (2م500) زیاتر نەبیت.

بەرپز د. رېواز فایق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپزان ئە ندامانی پەر لەمان ھەرئە ندامیكى بەرپزی پەر لەمان لە گەل ئەووە یە ماددە كە بەم شیوہیە پە سەند ب كرىت بەرپز سەرۆکی لیژنەى شارەوانى خویندی یەووە با دە ست بەرز كا تەووە؟ بەدەنگى (77) ئەندامى بەرپزی پەرلەمان ماددەكە پەسەندكرا، فەرموون.

بەرپز ھاوری بئاء محمد:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (7) پيشنیار ھەيە:

ماددەى (7):

پیشنیاری یەكەم: وەك خۆی تەنیا لیژنەكان بەم شیوہیەى لیبكریت:

بەرپز د. رېواز فایق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

كاك (ھاوری) جەنابت ئیسراحتەك بکە، كاك (عباس)، فەرموون.

بەرپز عباس فتح صالح:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى شەشەم دوو پېشنيار ھەيە، پېشنيارى يەكەم بەم شېوھە دەبیت:-

ماددەى (6):

پېشنيارى يەكەم: پېوي سە وەزارە تى شارەوانى گە شتوگوزار بۆ ئەو ناو چانەى حوك مەكانى ئەم يا ساپە دەيانگري تەوہ ما سەتەر پلا نى ئامادەكراو يان ني يە لە ماوہ يەك لە سائىك ري كەوتى بەركاربوونى ئەم ياساپە تىپەر نەكات و ماستەر پلان و پىداويستى تەكنىكى ئامادە دەكات.

بەرپز د. رىواز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپزان ئە ندامانى پەر لەمان ھەر ئە ندامىكى بەرپزى پەر لەمان لە گەل ئەوہ يە كە ماددەى (6) بەو شېوھە پە سەند بكر یت كە بەرپز سەرۆكى ليژنەى كارو بارى يا ساپى خويندییەوہ با دە ست بەرز كاتەوہ؟ ئەم پېشنيارە تەنھا (10) دەنگى ھینا، فەرموون.

بەرپز عباس فتح صالح:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پېشنيارى دووہم: كە دەقەكە يەتى وەك خۆى، وەزارە تى شارەوانى و گە شتوگوزار بۆ ئەو ناو چانەى حوك مەكانى ئەم يا ساپە دەيانگري تەوہ نەخ شەو دىزاي نى ئامادەكراو يان ني يە لە ماوہى لە سائىم لە ري كەوتى بەركاربوونى ئەم يا ساپە تىپەر نەكات نەخ شەو د يزاي ن و پىداويستى تەكنىكى ئامادە دەكات.

بەرپز د. رىواز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپزان ئە ندامانى پەر لەمان ھەر ئە ندامىكى بەرپزى پەر لەمان لە گەل ئەوہ يە ئەو ماددە يە بەو شېوھە پە سەند بكر یت كە بەرپز جيگري سەرۆكى ليژنەى كارو بارى يا ساپى خويندییەوہ با دە ست بەرزكا تەوہ؟ ئەو ماددە يە بە دەنگى (78) ئە ندامى پەر لەمان بەم شېوھە پە سەند كرا كە بەرپزيان خويندییەوہ، ماددەى (7)، فەرموون.

بەرپز عباس فتح صالح:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (7):

لەسەرەوہ نووسراوہ (5) بەلام خۆى (6) پېشنيارە:

پېشنيارى يەكەم: وەك خۆى، تەنيا ر يژەكان بەم شېوھەى لي بكر یت، داھا تە بەدە ست ھاتوہ كان بەپيى ئەم يا ساپە بەم شېوھە تەرخان دەكر یت، يەكەم ر يژەى (20%) بۆ وەزارە تى شارەوانى و گە شتوگوزار بۆ پېوي سەتيپەكانى نەخ شەو د يزاي ن ئەو ناو چانەى حوك مەكانى ئەم يا ساپە

دهيانگرې تهوه و تهرخان ده كړئ، دووهم (60%) بۇ گهيا ندى خز مهتگوزارى سهرهكويهكان
تهرخان دهكړئ، سيپهه (20%) داهاى بهدهستهاتوو دهگريئريتهوه بۇ خهزيئنهى دهولته.

بهريز د. رپواز فايق حسن / سهرؤكى بهرلهمان:

بهريزان نه ندامانى بهر لهمان ههر نه نداميكي بهريزي بهر لهمان له گهل نهوه به كه ماددهى (7)
بهو شيويه به سهند بكر يت كه بهريزيان خويندي بهوه با ده ست بهرز كا تهوه؟ (3) ده نگ.
پيشنيارى دواى نهو، فهرموون.

بهريز عباس فتاح صالح:

بهريز سهرؤكى بهرلهمان.

پيشنيارى دووهم: وهك خوى تهنه ر پژهكان بهم شيويهى ليبر يت، داها ته بهده ست هاتووو كان
بهپيى نهه يا سايه بهم شيويه تهرخان دهكړ يت، به كهه ر پژهى (30%) بۇ وهزاره تى شارهوانى و
كه شتوگوزار بۇ پيوي ستيههكانى نهخ شهو د يزيان نهو ناو چانهى هوك مهكانى نهه يا سايه
دهيانگرې تهوه و تهرخان ده كړئ، دووهم (50%) بۇ گهيا ندى خز مهتگوزارى سهرهكويهكان
تهرخان دهكړئ، سيپهه (20%) داهاى بهدهستهاتوو دهگريئريتهوه بۇ خهزيئنهى دهولته.

بهريز د. رپواز فايق حسن / سهرؤكى بهرلهمان:

بهريزان نه ندامانى بهر لهمان ههر نه نداميكي بهريزي بهر لهمان له گهل نهوه به كه مادده كه بهو
شيويه به سهند بكر يت كه بهريزيان خويندي بهوه با ده ست بهرز كا تهوه؟ كه سى له گهل ني به.
پيشنيارى دواى نهو، فهرموون.

بهريز عباس فتاح صالح:

بهريز سهرؤكى بهرلهمان.

پيشنيارى سيپهه: برگه بهك به زنجيرهى (4) بۇ نهو مادده به زياد بكر يت ر پژهكان بهم شيويهى
ليبر يت، داها ته بهده ست هاتووو كان بهپيى نهه يا سايه بهم شيويه تهرخان دهكړ يت، به كهه
ر پژهى (30%) بۇ وهزاره تى شارهوانى و كه شتوگوزار و پيوي ستيههكانى نهخ شهو د يزيان نهو
ناو چانهى هوك مهكانى نهه يا سايه دهيانگرې تهوه و تهرخان ده كړئ، دووهم (40%) بۇ گهيا ندى
خز مهتگوزارى سهرهكويهكان تهرخان ده كړئ، سيپهه (15%) داهاى بهده ست هاتووو
دهگريئريتهوه بۇ خهزيئنهى دهو لهت، (15%) داهاى بهده ست هاتووو بدر پ ته وهزاره تى ك شتوكال
و داد.

بهريز د. رپواز فايق حسن / سهرؤكى بهرلهمان:

بهريزان نه ندامانى بهر لهمان ههر نه نداميكي بهريزي بهر لهمان له گهل نهوه به كه مادده كه بهو
شيويه به سهند بكر يت كه بهريز خويندي بهوه با ده ست بهرز كا تهوه؟ (4) ده نگ. پيشنيارى
دواى نهو، فهرموون.

بەرپىز عباس فتاح صالح:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

پىشنىياري چوارەم: وەك خۆي تەنھا بىر گەي دوووم و سىيەم بىكرىت تە يەك بىر گە و پىژەي (60%)
دىياري بىكرىت بۇ خىزمەتگوزارىيەكان.

بەرپىز د. رىۋاز فايق حسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئە نىدامانى پەر لەمان ھەر ئە نىدامىكى بەرپىزى پەر لەمان لە گەل ئەوۋە يە كە ماددە كە بەو
شىۋەيە پە سەند بىكرىت كە بەرپىز خويىندى يەوۋە با دە ست بەرز كا تەوۋە؟ كە سى لە گەل نى يە.
پىشنىياري دواي ئەو، فەرموون.

بەرپىز عباس فتاح صالح:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

پىشنىياري پىن جەم: وەك خۆي، داھا تە بەدە ست ھاتوۋە كان بەپىي ئەم يا ساپە بەم شىۋەيە
تەرخان كراو وەك خويەتى كە خويىندامانەو.

بەرپىز د. رىۋاز فايق حسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئە نىدامانى پەر لەمان كەس لە گەل ئەوۋە يە كە وەك خۆي وەك ئەوۋە لە را پۇرتى لىژ نەي
ھاو بەش خويىند نەوۋە دوووم ھاتبوو ماددە كە پە سەن بىكرىت با دە ست بەرز كا تەوۋە؟ (5)
ئەندامى بەرپىزى پەرلەمان لەگەل ئەوۋەن كە وەك خۆي پەسەند بىكرىت. فەرموون.

بەرپىز عباس فتاح صالح:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

پىشنىياري شە شەم: پىشنىيازى لىژ نەي ھاوبە شە، بەپىي ئەو دە سەلاتەي ماددەي (91) بىر گەي
چوارەم لە پەپىرەوي ناوخۆي پەر لەمانى كورد ستان كە بە لىژ نەكان دراوۋە كورد ستان، ئىمە لە
كۆربە ندى ئەو بىژاردا نەي پىشنىياز كراوۋە لەلا يەن ئە نىدامانى پەر لەمان لە دانى شتى خويىند نەوۋەي
دوۋە مدا ئەم پىشنىيارە دەخەي نە روو، داوا دە كەين بىخىي تە دەنگدان. داھا تە بەدە ستھاتوۋەكان بەم
شىۋەيە تەرخان دەكرىت، يە كەم رىژەي (30%) بۇ ۋەزارە تى شارەوانى و گە شتوگوزار بۇ
پىۋى سىيەكانى نەخ شەو د يزىن ئەو ناو چانەي حوك مەكانى ئەم يا ساپە دەيانگىر تەوۋە و تەرخان
دە كرى، دوووم (70%) دا ھاتى بەدە ست ھاتوۋە دەگەرىنرى تەوۋە بۇ خەزى نەي ھەرىم بۇ بە
مەبە ستى ئارا ستە كرد نى بۇ خىزمەتگوزارىيە گ شىيەكان بۇ ئەو ناو چانەي كە حوك مەكانى ئەم
ياساپە دەيانگىر تەوۋە.

بەرپىز د. رىۋاز فايق حسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز سەرۋىكى لىژ نەي يا ساپى ق سەيەكتان ھە يە؟ بەرپىزان ئە نىدامانى پەر لەمان ھەر ئە نىدامىكى
بەرپىزى پەر لەمان لە گەل ئەوۋە يە كە ماددە كە بەو شىۋەيە پە سەند بىكرىت كە بەرپىز جى گرى

سەرۆکی ل یژە ی یا سایە خویندی یهوه با ده ست بهرز کا تهوه؟ ئەو مادده یه به دەنگی (75) ئەندامی پەرلەمان پەسندکرا بەو شیوهیەکی که دواچار خویندرایهوه، فەرموون.

بەرپز عباس فتاح صالح:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

دوو مادده ز یاد دەرکریت، پێویستە بخری تە دەنگدا نەوه، پێش ئەوهی مادده کان بخوینری تەوه بەپێی ئەو دەسەلاتە ی ماددهی (91) بر گە ی چوارەم لە پەپەرە ی ناوخوا ی پەر لەمانی کورد ستان که بە لیژ نەکان دراوه، ئی مە لە کۆر بە ندی ئەو پێ شنیارانە ی لە لا یەن ئە ندامانی پەر لەمان لە دانی شتنی خویند نەوه ی دووهم ئەو پێ شنیارە دەخە ی نە روو، داوا دە کە ین بخری تە دەنگدا نەوه، دوو مادده بۆ یاساکە زیاد دەرکریت بە شیوهیە.

بەرپز د. رێواز فایق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپزان ئەندامانی پەرلەمان، چەند مادده یەکیان پێشنیار کردبوو لە شیوهی مادده پێشنیاریان نەکردبوو تەنها لە شوینی ترا مەسەلەن لەناو مادده ی یەکا، یا لەناو مادده ی سییا پێشنیاریان کردوو، بەرپزان لیژ نە ی هاو بەش پێیان وابوو شوینی ئەو مادده یە ئەو شوینە نییە که تیا پێشنیار کراوه، بۆیە لە شیوازیکی مادده یەکی سەر بەخۆ دیانرشتوو بەعنی شتیکی تازەیان نەهیناوه، هەر ئەوهیە که ئەندامیکی بەرپزی پەر لەمان پێشنیاری کردوو (3) کەس پشتیوانی کردوو، بەلام ئەمان کردوو یانە بە مادده یەکی سەر بەخۆ لەبری ئەوهی لە مادده ی (1) یان (3) دای بنین، بۆیە فەرموون مادده ی (8) بخویننەوه. ئەندامانی بەرپز گو ی بگرن، کاک (سەروان) دەر فەتت دەدم.

بەرپز عباس فتاح صالح:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

مادده ی (8):

1- ئەو خانووا نە ی که لە سەر دەمی رژی می یەک لەدوای یە کهکان روو خاوند زهوی یەکانیان جی خانوو بەپێی حوکمەکانی ئەم یاسایە بەخاوند دەرکری.

2- حوکمەکانی ئەم یاسایە بەخاوندی ئەو زهوییا نەش دەرکری تەوه که دەکەوی تە ن یوان خانووی درو ستکراو لە ناو چەکانی نی شتەجی بوون پێش (2018/3/13) درو ست کراون و روخینراون بەپێی مەرجهکانی ئەم یاسایە.

3- ئەو زهوییا نە ی که دە کەون ن یوان خانووی نی شتەجیبوون بە (50%) نرخی باو لە سەر بنەمای خواست و خستەروو دەر فۆشرین بەو کەسانە ی بەلگە ی پێویست حیا زەیان لایە.

بەرپز د. رێواز فایق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپزان ئەندامانی پەر لەمان، هەر ئەندامیکی بەرپزی پەر لەمان لە گەل ئەوه یە ئەم مادده یە بۆ ئەم یاسایە زیاد بکریت بەو شیوهیەکی که بەرپز جی گری سەرۆکی ل یژە ی کارو باری ی سایە

خویندې يهوه با ده ننگ بدات؟ بهرېزان زور سوپاس به دهن گي (83) نه ندامی پهر له مان مادده که زیاد ده کریت بهو سیاغهی که بهرېزیان خویندیانه وه. نوقته ی نیزامیتان هه یه، فهرموو.

بهرېزد. شایان کاکه صالح محمد:

بهرېز سهرۆکی پهرله مان.

له پې شنیاری لیژ نه ی هاو بهش ده ئی به پېی نه وه ده سه لاتانه ی مادده ی (91) بر گهی چوارهم نازانم له په پیره وی ناوخوی پهر له مان ی کورد ستان، ئا یا هه موار کراوه که یه یان نه وه ی ئی ستا، چونکه بر گهی چوارهمی تیدا نییه.

بهرېز د. ریواز فایق حسن / سهرۆکی پهرله مان:

بهرېزان نه ندامانی پهر له مان، مه به ستی بهرېز لیژ نه ی هاو بهش هه موار که یه که ئی مه ئیمزا مان کرد بوو به فهرمی دهر چوو، ئی ستا نه و گور انکاریا نه ی که به گویره ی هه موار که له په پیره و هاتووو کاری پیده کریت.

بهرېز شایان کاکه صالح محمد:

بهرېز سهرۆکی پهرله مان.

چونکه ئیستا ئیمه له بهر ده ستماندا نییه.

بهرېز د. ریواز فایق حسن / سهرۆکی پهرله مان:

راسته ده بئ ئیمه طبعی کهینه وه جاریکی دیکه، کاک (رزگار) فهرموون.

بهرېز رزگار محمد محمود:

بهرېز سهرۆکی پهرله مان.

له مادده ی (8) بر گهی یه ک.

بهرېز د. ریواز فایق حسن / سهرۆکی پهرله مان:

دهنگمان له سهردا، کاک (سروان)، فهرموون.

بهرېز سروان محمد علی:

بهرېز سهرۆکی پهرله مان.

دی سان به پېی مادده ی (91) له بر گهی سیی ناوخوی پهر له مان ی کورد ستان، نه گهر پې شنیاریک بدریت پ شتگیری سی پهر له مان تار به ده ست بیزیت ده خرید ته دهن گدا نه وه که چی من له مادده ی (7) پې شنیارم هه بوو وه پشتگیری شم به ده ست هی نا به نوو سراویش دام به لیژ نه ی یا سای ی بو مادده ی (7)، پې شنیاره که ی من نه وه بوو (10%) بدریت به وهزاره تی شاره وانی بو د یزاین و نه خ شه (50%) بو پیداوید ستییه سهره تاییه کان (50%) بو خه زی نه ی ده و له ت، بو نه وه ی تو شی مه ترسیکی هاوشیوه ی داعش ببینه وه حوکمه ت توانای به رهن گار بوونه وه ی هه بی ت، سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموون لیژنەى ھاو بەش وەلام بدە نەو، کاک (سەروان) دە لى من ئەو پي شنيازەم ھەبوو، وە لەو دەنگمان لەسەر داوہ و تەواو بوو.

بەرپز عباس فتاح صالح:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەو پي شنيارە لەناو ھۆلى پەر لەمان ئيمە لە بەر ئەوہى دوو کەسمان دا ناوہ لە لیژنەى شارەوانى و لە لیژنەى يا ساىي کە بنوو سريت، پي شنياريكى وا لە ھۆلا نەبووہ پ شتگيرى ھەبى، لەوانە يە بە نوو سين ناروو يەتى بەلام بەنوو سين نابي تە پ شتگيرى ئە مە پي شنياريكە، بەلام دە بى ليرە لە ھۆلى پەر لەمان بوتري و پ شتيوانى ھەبى، كى ھەبووہ دوو کە سيش بى پ شتيوانى ئەورەد يەى کردوو، سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

تەواو، ماددەى (9)، فەرموون.

بەرپز عباس فتاح صالح:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددەى نۆيەم يەك لە ماددەکانە کە زياد دەكرى:

ماددەى (9):

حوک مەکانى ئەو يا ساىيە ئەو زەوييا نە ناگري تەوہ کە مافى خاوەندار يەتى يان رەف تارکردنى پيکھا تەکان ئاينى و نەتەوہ يەکان لە سەرەوہ و لە لا يەن کە سانى ترز يدەرپويى کراوہ تە سەر جگە لە خويان.

بەرپز د. رېواز فائق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپزان ئە ندامانى پەر لەمان، ھەر ئە نداميكي بەرپزى پەر لەمان لە گەل ئەو يە کە ماددە يەك بۆ يا ساکە ز ياد بکريت بە ژ مارە (9) بەو ناوہرۆ کەى کە بەرپزيان خويندي يەوہ با ب فەرمووى دە نگ بډا؟ (88) ئە ندامى بەرپزى پەر لەمان دەنگ يان بەو ماددە يەدا، ئەوہش ما ناى ئەوہ يە ھەموو فراک سيۆنەکانى پەر لەمانى کورد ستان تەنە سيقن تا رادە يەكى زۆر ئەوہى کە مافى پيکھا تەکان ريز يان ليگراوہ بە دە ستەى سەرۆکايەتيشەوہ خۆشمانمان ئەزمار کرد لەگەلتان، ماددەى (10)، فەرموون.

بەرپز عباس فتاح صالح:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددەى (10):

کار بە ھيچ دەقتيكي ياسايى يان بيرياريك ناکري کە لەگەل حوکمەکانى ئەم ياسايە ناکۆک بيت.

بەرپز د. رېواز ھايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپزان ئە ندامانى پەر لەمان، ھەر ئە ندامىكى بەرپزى پەر لەمان لە گەل ئەووە يە كە ماددەى (10) بەو شىوہبە يە سەند كرى كە بەرپزىان خويندىا نەووە با دە نك بدا؟ بە دەنگى (80) ئەندامى پەرلەمان ماددەى (10) پەسەند كرا. فەرموون.

بەرپز عباس فتاح صالح:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (11):

ئەنجومەنى وەزيران و لايەنە پەيوەندىدارەكان حوكمەكانى ئەم ياسايە جيبەجى دەكەن.

بەرپز د. رېواز ھايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپزان ئە ندامانى پەر لەمان، ھەر ئە ندامىكى بەرپزى پەر لەمان لە گەل ئەووە يە كە ماددەى (11) بەو ناوہرۆ كەى كە بەرپزىان خويندىا نەووە پە سەند بە كرى با دە نك بدا؟ بە دەنگى (91) ئەندامى پەرلەمان ماددەى (11) پەسەند كرا. كاك (رزگار)، فەرموون.

بەرپز رزگار محمد محمود:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (1) بىر گەى ھە شت كە باس لە وە دە كان كە ئەو كە سانەى خانووەكان يان پيش را پەرين لەلا يەن حوك مەتى بەع سەووە رووخى نراوہ ناکر يت ئى ستا ئەوان بىي لە گەل زەوي يە تەجاوزەكانان حى سابىكىان بۆ بەكەى، ئەوان باجى كوردا يەتتيان داوہ حە قە قەرەبوو بكرى نەووە نەك پارە يان لىوہرگىرى، بەراستى ئەووە غەدرىكى گەرە يە لەو كە سانە ئەمرى، ر جا ئە كەم لە جەناپت بەليژ نە ياسايەكە بلىي بەو ماددەيا بچىتەوہ، سوپاس.

بەرپز د. رېواز ھايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، ئى مە دەنگ مان داوہ لە سەر ئەو ماددە يە ناتوانين پيا چوونەووە بەكەين، بەلام دلت يات ئە كەين، جەناپيان نوپ نەرەكانيان ھاتبوون بۆ پەر لەمان كورد ستان فراك سيۆنەكانى پە لەمانى كورد ستانى بى نى ئى مەيان لە سەرۆكايەتى بى نى راو يژمان لە گەل كوردن دەر فەتمان دان بە چن كۆبوو نەووە بەكەن لەنيوان خويا ناوہ لە سەر سيغەيەك ر يك بەكەون، ئا يا دەيا نەوى بە چنە ژ ير حوك مەكانى ئەم يا ساپە؟ بە بەلئى وەلا مى ئى مەيان دا يەووە و، بۆ يە ئى مە ئەو ماددە مان بەو شىوہبە سياغە كرد جەناپيان حەقى خويا نە ر يزى تا يە تتيان لىبگىرى، بەلام تازە ماددە كە پە سەند كراوہ وە پيم وا يە زۆر زۆر باشى شە وە ئەوان رەزامە ندىن كە لەو ناو چەى كە خانووەكان يانى ت يا روو خاوە ئى ستا بەلا گەيان ھە يە بە چنە ژ ير حوك مەكانى ئەم يا ساپە دە ستان خوش بى سوپاس، ماددەى (12)، فەرموون.

بهریز عباس فتح صالح:

بهریز سهرۆکی پهرلهمان.

ماددهی (12):

ئهم یا سایه بۆ ماوهی (3) سال له ریڤکهوتی بلابوو نهوهی رۆژنا مهی فهرمی (وه قایعی کورد ستان) کاری پیدهکریت.

بهریز د. ریواز فایق حسن/ سهرۆکی پهرلهمان:

بهریزان ئه ندامانی پهر لهمان، ههر ئه ندامیکی بهرپیزی پهر لهمان له گهڵ ئهوه یه که مادده که بهو شیویه په سهند بکری با ده ست بهرز کا تهوه؟ به دهنگی (86) ئه ندامی پهرلهما نهوه ئهوه ماددهیهش پهسهند کرا. هۆکارهکانی دهرچوون، فهرموون.

بهریز عباس فتح صالح:

بهریز سهرۆکی پهرلهمان.

سهبارته به هۆیهکانی دهرچواندن چوار پيشنیار ههیه:-

پیشنیازی یه کهم: له پیناو پاریز گاریکردن له هیما شار ستانییهکانی شار و شارۆچکهکانی ههریمی کورد ستان/عیراق و چاره سهر کردنی د یاردهی ز یدهرۆیی له سهر ئهوه زهوییا نهی که مولکی دهو لهتن و به مهبه سستی چاره سهرکردن و دوو باره نهبوو نهوهیان دواي ئهوهی بوو نه وافی حال و جیبهجی کردنی ماستهر پلانی شارهکان له لایهن شارهوانیییهکان ئهم یاسایه دهرچوینرا.

بهریز د. ریواز فایق حسن/ سهرۆکی پهرلهمان:

بهریزان ئه ندامانی پهر لهمان، ههر ئه ندامیکی بهرپیزی پهر لهمان له گهڵ ئهوه یه هۆکاره کانی دهر چوون بهو شیویه پیت که بهرپیز جیگری سهرۆکی لیژ نهی یا سایه خویند یهوه با ده نگ بدا؟ (1) دهنگ. دواي ئهوه، فهرموون.

بهریز عباس فتح صالح:

بهریز سهرۆکی پهرلهمان.

پیشنیازی دووهم: له پیناو پاریز گاریکردن له سیما شار ستانییهکانی شارهکانی ههریمی کورد ستان/عیراق و چاره سهر کردنی ز یدهرۆیی له سهر ئهوه زهوییا نهی مولکی دهو لهتن و ههروهها بۆ مهبه سستی دۆزی نهوهی چاره سهربویان و ریگری کردن له بهردهوام بوون یان جیبهجی کردنی ماستهر پلانی شارهکان ئهم یاسایه دهرچوینرا.

بهریز د. ریواز فایق حسن/ سهرۆکی پهرلهمان:

بهریزان ئه ندامانی پهر لهمان، ههر ئه ندامیکی بهرپیزی پهر لهمان له گهڵ ئهوه یه هۆکاره کانی دهر چوون بهو شیویه په سهند بکری که بهرپیز جیگری سهرۆکی لیژ نهی یا سایه خویند یهوه با دهنگ بدا؟ (1) دهنگ. دواي ئهوه، فهرموون.

بەرپىز عباس فتاح صالح؛

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پىشنىيازى سىيەم: وەك خۆي، لەپىناو پارىز گارىکردن لە ھىي ما شار ستانىيەكانى شارە كانى ھەريىمى كورد ستان/عيراق و چارە سەر كردنى حالە تەكانى زىدەرۆيى لە سەر ئەو زەويا نەي مولكى دەو لەتن و بە مەبە ستى دۆزى نەوھى چارە سەر بۆ يان لە دواى ئەوھى بوو نە وا قى حال و بۆ رىگە نەدان بە بەردەوام بوون يان و دا نانى سنورىك بۆ يان وە بە مەبە ستى جى بەجى كردنى ماستەر پلانى شارەكان لەلايەن شارەوانىيەكان ئەم ياسايە دەرچوئىرا.

بەرپىز د. رىواز فايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان؛

بەرپىزان ئە نەدامانى پەر لەمان، ھەر ئە نەدامىكى بەرپىزى پەر لەمان لە گەل ئەوھ يە ھۆكارە كانى دەر چوون بەو شىوھ پە سەند ب كرى كە بەرپىزان خوئىند يەوھ با دە نىگ بىدا؟ ھىچ ئە نەدامىكى بەرپىزى پەرلەمان لەگەل ئەو دەقە نىيە، فەرموون.

بەرپىز عباس فتاح صالح؛

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پىشنىيازى چوارەم: پىشنىيازى لىژ نەي ھاو بەش، بەپىي ئەو دە سەلاتەي لە ماددەي (91) بىر گەي چوارەن لە پەپىرەوي ناوخۆي پە لەمانى كورد ستان كە بە لىژ نەكان دراوھ ئىمە لە كۆرە ندى ئەو بژاردا نە پىشنىياز كراون لەلايەن ئە نەدامانى پەر لەمان لە دانى شتى خوئىند نەوھى دووھ مەدا ئەو پىشنىيازە دەخەينە روو، داوا دەكەين بخرىتە دەنگدان. ھۆيەكانى دەرچواندن:

لەپىناو پارىز گارىکردن لە ھىي ما شار ستانىيەكانى شار و شارۆ چكە و شارە دى يەكانى ھەريىمى كوردستان/عيراق و بە مەبە ستى چارەسەر كردنى حالە تەكانى زىدەرۆيى و فەراھەم كردنى خزمەتگوزارىيە سەرەكىيەكان بە ئاراستەي دانانى سنورىك بۆ بەردەوام بوونى زىدەرۆيى و رەخساندى زەمىنەيى و جىبەجى كردنى ماستەر پلانى شارەكان لەلايەن شارەوانىيەكان ئەم ياسايە دەرچوئىرا.

بەرپىز د. رىواز فايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان؛

بەرپىزان ئە نەدامانى پەرلەمان، ھەر ئە نەدامىكى بەرپىزى پەرلەمان لەگەل ئەوھ يە ھۆكارە كانى دەر چوون بەو شىوھ يە بىت كە بەرپىز جىگرى سەرۆكى لىژنەي ياسايى خوئىند يەوھ، ب فەرموئى دە نىگ بىدا؟ ھۆ يەكانى دەر چواندن بە دەنگى (80) ئە نەدامى بەرپىزى پەرلەمان پە سەند كرا.

ئىستا كۆي ياساكە دەخەينە دەنگدان ھەر ئە نەدامىكە بەرپىزى پەر لەمان لە گەل ئەوھ يە كە ياساكە بەو شىوھ يە پە سەند ب كرىت كە ئىمە دەنگمان لەسەر ماددە بە ماددەيان دا با دەست بەرز كاتەوھ؟ بەرپىزان ئە نەدامانى پەر لەمان ياساكە بە دەنگى (100) ئە نەدامى بەرپىزى پەرلەمان پە سەند كرا، پىرۆز بايى لە خۇمان و لە گەل كوردستان لە ھەموو ئەو ھاوئالتيانەي كە لە رىگەي ئەم ياسايەوھ خانووەكانىيان لە خانووى زىدەرۆوھ دەبىتە خانووى مولك و،

ئەو پارەيەي كە دەيدەن بە حكومەتى ھەرئىمى كوردستان حكومەتیش پابە ند دە كرى بەھوى كە خزمەتگوزاريان پى بگەينى، ھاوكات دا لە وھزارەتى تايبەتمەند وھزارەتى شارەوانى دەكەين كە ئەركى راستەقینەي خۆي بەگويەرى ئەم ياسايە لەكاتى دياركراوہ جيبەجى بكا، دوا جاريش دەمانەوى قسە لەسەر ئەو بەكەين كە داوا لە ھەموو ليژنەكانى پەلەمان كوردستان ئەكەين كە كار لەسەر ئەو پروزە ياسايانە بكەن، ئەو پيشنيازە ياسايانە بكەن كە لە لايەن پەرلەمانەوہ ئاراستەيان كراوہ، پابەندى ئەو كاتە بكەن كە لەناو پەيرەوى ناوخۆي پەر لەمانى كوردستان ھاتووہ بۆ ئامادەكردنى راپۆرت، بۆ ئەوہى بتوانن خزمەتى ميللەتى خۆمان بكەين بە دەرگردنى ياساى گونجا و زۆر باش، ئىستا بەرپز سەرۆكى ليژنەي ياساى داواي كردووہ قسەيك بكات، داواي روونكردنەوہ يەك لە سەرۆكايەتى دەكات، فەرموون.

بەرپز بزار خالد عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

والله من دقيت ل سەر كۆي پيشنيارى ياسايى يان ژ سەر ماددە دوو كو بەحسا مەرچا دكا داخازا تەوزيچەكى ل جەنابيتە دكەم ئايا ئەگەر حەلەت ھەبن ھەيكەل دروستكردن بت بلى تيدا نەزيت كو ب فعلى مەسيري ھەيكەلى دا د چليھيت.

بەرپز د. ريواز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپزان لەناو ماددە (2) ھاتووہ، ئەلى ئەو خانووى لەسەر زەوييەكە دروستكراوہ بۆ مەبەستى نيشتەجى بوون بەكاربھينرى، مەرچ نييە ئەو كاتە لەناويا بى گرینگ ئەوہ يە بۆ مەبەستى نيشتەجيبوون بەكاربھينرى ئەمە يەك، دوو ئيمە كە دەرڤەتمان داوہ كە ھەندى زەوى كە ھيشتا خانووى لەسەر نييە، بەلام خاوەنەكەي بەلگەي حيازەي ھەيە كە بەناو بكرى، ئەولەويەت بۆ ئەوہ يە ئەگەر ھەيەكەليك ھەبى ئىستا خانوونەكەي لەناويا نيشتەجى نەبى بۆ نموونە بەتەنھا سەقفەكەي ھەبى، بەلى دەتوانى ئىستيفادە لەم قانونە بكات، حوكمەكانى ئەم ياسايە دەيگريتەوہ، بەرپزان ئەندامانى پەرلەمان بەم شيوہيە كۆتايان بە دانىشتنەكەمان ھينا، زۆر سوپاس.

د. ريواز فايق حسن

سەرۆكى پەرلەمانى

كوردستان - عىراق

ھيەن ھەورامى

جيگري سەرۆكى پەرلەمانى

كوردستان □ عىراق

منى نبى قھوچى

سكرتيري پەرلەمانى

كوردستان □ عىراق

پەرلەمانى كوردستان - عىراق

پرۇتوكۆلى دانىشتىنى ژمارە (7)ى

چوارشەممە رېكەوتى 2019□11□13

خولى پىنجه مى ھەلبۇاردن

پرۆتۆكۆلى دانىشتىنى ژماره (7)

چوارشەممە رېكەوتى 2019/11/13

كاتزمير (11) ى پېش نيوەرۆى رۆزى چوارشەممە رېكەوتى 2019/11/13 پەرلەمانى كوردستان - عىراق بە سەرۆكايەتى د. رېواز فايق حسن سەرۆكى پەرلەمان و، بە ئامادەبوونى بەرپىز ھېمن ھەورامى جىگرى سەرۆك و، بەرپىز منى نبى قھوچى سكرتيرى پەرلەمان، دانىشتىنى ژماره (7) ى ئاسايى خولى پېنجهمى سالى (2019) ى خۆى بەست.

بەرنامەى كار:

بەپىى حوكمى برگەى (يەكەم) ى ماددەى (16) و ماددەى (47) لە پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان عىراق، دەستەى سەرۆكايەتى پەرلەمان برپاريدا بەرنامەى كارى دانىشتىنى ژماره (1) ى ئاسايى سالى يەكەم لە خولى پېنجهمى ھەلېژاردنى پەرلەمانى كوردستان لە كاتزمير (11) ى پېش نيوەرۆ رۆزى چوار شەممە رېكەوتى (2019/11/13) بەم شېوھىە بېت:

يە كەم: خويند نەوھى يە كەم بۆ ئەو پېئ شىيازە يا ساو برپارا نەى خوارەوھ بەپىى حوكمى ماددەكانى (75، 80، 82) پېرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان:

1- پېئ شىيازى يا ساي پارا ستنى بەرھە مە خۆمالې يەكان لە ھەرىمى كوردستان- عىراق.
2- پېئ شىيازى يا ساي بەرەنگار بوو نەوھى بە قا چاغ بردنى نەوت لېدەرھېئ نەرەكان لە پارەى ھەرىمى كوردستان- عىراق.

3- پېئ شىيازى ياساى بيمەى كشتوكالى لە ھەرىمى كوردستان- عىراق.

پېئ شىيازى برپارى دامەزراندنى فەرمانبەرانى گرېبەست لە ھەرىمى كوردستان- عىراق.

دووھم: دا نان و ئالوگۆرکردنى ژماره يەك پەرلەمانتار لە لىژ نە ھەمى شەپپەكانى پەرلەمان پېكھېئ نانى چوار لىژ نەى ھەمى شەپپە پەرلەمان بەپىى ماددە كانى (28، 29، 34) لە پېرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان.

دووھم: خستەرووى بېرۆ كەى ئەم پەرەمانتار بەپىى خالى دووھى بېرگەى يە كەم لە ماددەى (49) ى پېرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان- عىراق ھاتووھ.

1- بېرۆ كەى بەرپىز (جوان يونس رۆژ بەيانى) پەيوە ست بە دوو بارە تەعريب كردن و مەترسى ھەموار كردنەوھى ماددەى (140) ى دەستورى ھەمىشەى عىراق.

2- بېرۆ كەى بەرپىز (كاروان عبدالرحمن عبداللە) پەيوە ست بە پرسى چۆنەتى شەفاف كردنى نەوت لە ھەرىمى كوردستان.

بەرپز د.رئواز ھایق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:
بەناوی خۆی بەخشندەو میهرەبان.

بە ناوی گەلی کوردستان، دانیشتنی ھەو تەمی وەرزی دووھ می سائی یە کەمی خولی پیند جەمی ھەڵبژاردنی پەر لەمانی کوردستان دەست پیدە کەین، ئیستاش داوا لە بەرپز سکریتی پەر لەمان دە کەم کە پووختە کۆنوو سی کۆبوو نەوہی پپ شوو لە گەل کارنا مە ی ئەم کۆبوونەوہ یە ناوی ئامادە نەبووانی پەر لەمانی کوردستان و کۆبوو نەوہی لیژنەکان بە مۆ ئەت و بی مۆ ئەت بخوینیتەوہ، فەرموون.

بەرپز منی نبی نادر / سکریتی پەرلەمان:
بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

بەرنامە ی کار:

بەپیی حوکمی ماددە ی (5) بڕگە ی یە کەم و دووھ لە ماددە ی (16) بڕگە ی سییەم لە ماددە ی (18) بڕگە ی یە کەم و دووھ و سییەم و چوارەم و پیند جەم لە ماددە ی (20) ماددە کان ی (47، 48، 52، 55، 56، 57) لە پیرەوی ناوخۆی پەر لەمانی کوردستان- عیراق دەستە ی سەرۆکایەتی پەر لەمان بڕیار یدا بەرنا مە ی کاری دانیشتنی ژمارە (7) ی ئا سایی سائی یە کەم لە خولی پیند جەمی ھەڵبژاردنی پەر لەمان لە کاتی (11) ی پپش نیوہرۆ رۆژی (چوار شەم) ە رپ کەوتی (2019/11/13) بەم شیوہیە بی:

یە کەم: خویند نەوہی یە کەم بۆ ئەو پپ شنیازە ی سا و بڕیارا نە ی خوارەوہ بەپیی حوکمی ماددەکان ی (75، 80، 82) پیرەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستان:

1- پپ شنیازی ی سا ی پارا ستنی بەرھە مە خۆمالی یەکان لە ھەریمی کوردستان- عیراق.
2- پپ شنیازی ی سایی بەرەنگار بوو نەوہی بە قا چاغ برد نی نەوت لیدەرھپ نەرەکان لە پارە ی ھەریمی کوردستان- عیراق.

3- پپشنیازی یاسای بیمە ی کشتوکالی لە ھەریمی کوردستان- عیراق.

پپشنیازی بڕیاری دامەزراندنی فەرمانبەرائی گریبەست لە ھەریمی کوردستان- عیراق.

دووھ: دا نان و ئالوگۆرکردنی ژمارە یەک پەر لەمانتار لە لیژنە ھەمی شەییەکانی پەر لەمان پیکھپ نانی چوار لیژنە ھەمی شەیی پەر لەمان بەپیی ماددە کان ی (28، 29، 34) لە پیرەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستان.

دووھ: خستەرووی بپرۆ کە ی ئەم پەرمانتار بەپیی خالی دووھ می بڕگە ی یە کەم لە ماددە ی (49) ی پیرەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستان- عیراق ھاتووہ.

1- بپرۆ کە ی بەرپز (جوان یونس رۆژ بەیانی) پەیوہ ست بە دوو بارە تەعریب کردن و مەتر سی ھەموارکردنەوہ ی ماددە ی (140) ی دەستووری ھەمیشەیی عیراق.

2-بیرۆ کهی بهرپرز (کاروان عبدالرحمن عبدالله) په یوه ست به پر سی چۆنیهتی شفاف کرد نی نهوت له ههریمی کوردستان.

پوختی دانی شتنی ژ ماره (6)ی ئا سای رۆژی چوار شه م ری کهو تی (2019/10/30) به م شیوهیهی خوارهوه بوو:

- 1-دهستپیکردنی دانیشتن له لایه ن بهرپرز سه روگی په رله مانی کوردستان.
- 2-خویند نه وهی بهرنا مهی کار و پووخته ی دانی شتن و ناوی ئاماده نه بوونی ئه ندامانی پپ شوی به مۆلته و بی مۆلته له لایه ن سکرتهیری په رله مان.
- 3-دهستپیکردنی بره گه کانی بهرنامه ی کار له لایه ن بهرپرز سه روگی په رله مان.
- 4-خویند نه وهی په که م بو ههردوو پپ شنیازه یا سای ماف و ئه رکی نه خو ش له ههریمی کوردستان-عیراق وه ریکلامی بازرگانی له ههریمی کوردستان-عیراق.
- 5-دهنگدان له سه ر پپ شنیازی یا سای به خاوه ن کرد نی ئه و زهویا نه ی زیاده رو پپ یان له سه ر کراوه له سنووری شاره وانیهی کان له ههریمی کوردستان-عیراق تا کو تایی هاتنی دانی شتن له لایه ن بهرپرز سه روگی په رله مانی کوردستان.

ناوی ئه و ئه نداما نه ی مۆلته پیدراو یان به بی مۆلته ئاماده نه بوون بو دانی شتنی ژ ماره (6)ی ئاسایی خولی پایزه له بهرواری (2019/10/30)

- 1-ئازاد اکرم بهرام (مۆلته).
 - 2-جلال محمد أمین (مۆلته).
 - 3-سلام عبدالله حسن (مۆلته).
- ناوی ئه و ئه نداما نه ی که به مۆلته یان به به بی مۆلته له کو بوو نه وه لیژ نه هه می شه ییه کانی په رله مانی کوردستان ئاماده نه بوون:

1-لیژنه ی ناوچه کوردستانییه کانی ده ره وه ی هه ریم (2019/10/30):
-سفین اغا عمر اغا (مۆلته).

2-لیژنه ی کاروباری شه هیدان و جینۆساید و زیندانیانی سیاسی (2019/10/30):

- سه روان محمد علی حاجی (مۆلته) له لیژنه ی تر کو بوو نه وه ی هه بوو.
- عبدالناصر احمد علی (مۆلته) له لیژنه ی تر کو بوو نه وه ی هه بوو.
- رزگار محمد محمود (مۆلته).
- هه راما ن حمه شریف (مۆلته).

3-کاروباری ته ندروستی ژینگه ی مافی به کار بهر (2019/12/4):
-مسلم عبدالله رسول (مۆلته).

- شنۆ اشقی عبدالله (مۆلته) بو کاری لیژنه.

- لقمان حمد حاجی (مؤلته).
- 4- لیژنه‌ی ووزه و سامانه سروشتیه‌کان پیشه‌سازی و بازرگانی (2019/11/4):
- جیهاد حسن ابراهیم (مؤلته).
- 5- لیژنه‌ی کاروباری کۆمه‌لایه‌تی داگۆکی کردن له مافی مرۆف (2019/11/5):
- جوان یونس محمد (مؤلته).
- 6- لیژنه‌ی ده‌ستپاکی و کاروباری په‌رله‌مان و سکالا (2019/11/11):
- رۆبینه‌ی او ملک عزیز (مؤلته).
- نومیید عبدالرحمن (مؤلته).
- لیلی عبدالجبار عدۆ (مؤلته).
- ویسی سعید ویسی (مؤلته).
- دابان محمد حسین (مؤلته).
- 7- لیژنه‌ی په‌یوه‌ندییه‌کانی ره‌وه‌ندی کوردستانی (2019/11/11):
- سلمی فاتح توفیق (مؤلته).
- سیروان فرج محمد (مؤلته).
- عبدالستار مجید قادر (مؤلته).
- 8- لیژنه‌ی کاروباری ئابووری (2019/11/11):
- ارشد حسین محمد (مؤلته).
- 9- لیژنه‌ی په‌روه‌رده و خویندنی بالا و توپژینه‌وه زانستی (2019/11/11):
- راهی ره‌به‌ر ابراهیم (مؤلته).
- شادی نوزارد وهاب (مؤلته).
- 1- لیژنه‌ی رۆشنیری و کۆمه‌لگای مه‌ده‌نی و وه‌رزش و لاوان (2019/11/11):
- سعید مصطفی ته‌ته‌رخان (مؤلته).
- روپاک احمد رحمن (مؤلته).
- 10- لیژنه‌ی گشتوکال و ئاودییری (2019/11/12):
- عثمان کریم سواریه (مؤلته).
- سیپان سالم حسن (مؤلته).
- 11- کاروباری شه‌هید و جینۆساید و زیندانانی سیاسی (2019/11/123):
- به‌مه‌ن کاک عبدالله احمد (مؤلته).
- عبدالناصر احمد علی (مؤلته) له لیژنه‌ی تر گۆبۆونه‌وه‌ی هه‌بوو.
- سه‌روان محمد علی حاجی (ئاماده نه‌بوو).

هه ورامان حمه شريف (ئاماده نه بوو).

بهريز د. ريوواز هايق حسن / سهروكي په رله مان:

سو پاس، بهريزان ئه نداماني پهر له مان ئي ستاش ده ست به بهرنا مهى كار ده كهين، كاك (اوم يد)،
فه رموو.

بهريز ئوميد عبدالرحمن حسن:

بهريز سهروكي په رله مان.

به ناوى خواى گهروه، پشت به ست به ماددهى (48) بر گهى به كه م بر گه كاني بهرنا مهى كار
به پيى ئه ورېز به ندي بهى له بهرنامه كه دا هاتووو گف تو گو يان له باره وه ده كر يت، پا شان پيش
خستنى هه ر بر گه به كه له سه ر پي شنيارى سه رو ك يان سي ئه ندام پهر له مان ده ب يت، من داوا كارم
له بهر گر ينگى بابه ته كه خالى سي به م بي به ته خالى به كه مى بهرنا مهى كار به كه م بي به ته سي به م
ئي ستا واز حه ئه مه دو ي نيش به خو ش حال به وه هه ري مي كورد ستان ئه و تانا نهى گيرا بوو
سه ركه وتني كى با شى به ده ست هي نا له تا نه كاني بر ده وه، له بهر گر ينگى ئه و بابه ته داوا كارم ئه و
پاش و پيش خستنه له بر گه ي سي به م بو به كه م بكر يت، زور سو پاس.

بهريز د. ريوواز هايق حسن / سهروكي په رله مان:

سو پاس، كاك مه م فه رموو.

بهريز مه بورهان محمد قانع:

بهريز سهروكي په رله مان.

بائيش به مادده كاني (58، 59) له پيره وى ناوخوى پهر له مانى كورد ستان من پر سيارى به كه م
له روژى (2011/9/2) ئارا سته ي بهريز سهروكي ئه نجو مهنى وهز يران كرده وه به ئي مزاي
سكرتيري پهر له مان له (9/10) نوو سراوه كه له ري وى وهز ير بو كارو بارى په رله ما نه وه ئارا سته ي
سه رو كايه تي ئه نجو مهنى وهز يران كراوه، به لام ئه وه ي ج ي ني گه راني به وه بهر پر سياريه تي
سه رو كايه تي په رله ما نه له و مه سه له ي پي شيلكار به ي به پيره وى ناوخو بير سنه وه، به پيى بر گه ي
(3) له مادده ي (60) له پيره وى ناوخو پيوپ سته له سه ر سه ركي ئه نجو مهنى وهز يران له ماوه ي
(7) روژدا وه لا مى پر سيارمان بدا ته وه، يانم ئه و په رى اه ماوه ي (21) روژدا، پر سياره كه ي من بو
بهريز سهروكي ئه نجو مهنى وهز يران نه وه به ئا يا ئه م كابي نه ي حكو مه تي هه ري م پلا نى هه به بو
گه را نه وه ي پا شه كه وتى موو چه، موو چه خو راني هه ري مي كورد ستان، ئه گه رن به تي ئه و
قه رزا نه ي پا شه كه وتى موو چه كه ده كه وي ته لاي حكو مه ت له كابي نه ي را بر دو ودا كراوه پلا نى
جيه به ئه و كابينه به داوا له بهريزتان ده كه م وه لا مى ئه و پر سياره م بو روون بكه نه وه، زور
سو پاستان ده كه م.

بەرپىز د. رىۋاز ھايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

سكرتېرى پەر لەمان رادە سېپىرىن، بۇ ئەۋەدى بەدۋادا چوون بۇ كۆى ۋەلامە كە بىكات، كاك (كاۋە) فەرموون.

بەرپىز كاۋە عبدالقادر حسن:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

دىارە منىش ھەر پىرسىارەكەم ھەر لە سەر پىرسىار ئاراستە كردنە، دىارە يەككىك لە ئەر كە گرېنگەكانى پەر لەمانتار بەدۋادا چوون و چاۋدىرى كردنى دەسلەتتى جىبەجى كردنە، دىارە پالپىشت بە ماددە كانى (58،59) ژمارەك پىرسىار ئاراستەى حكومەت كراۋە ياخود تايبەت تر ئەنجومەنى ۋەزىران كراۋە، تا ئىستا ۋەلامەكەى نەدراۋە تەۋە، بەلام پىرسىارى من لە سەر ئەۋە يە لە ھەفتەى رابردوۋ من پىرسىارىكەم ئاراستەى ئەنجومەنى ۋەزىران كردوۋ لە رېى سكرتېرى پەر لەمانى كوردستانەۋە لە سەر بىرى پارەى ئەۋ نەۋتە سىپىيەى كە بەرمىلە نەۋتى سالانەى كە دەدرىت بە ھاۋلاتىانى كوردستان، بەپىي ئەۋ بەلگانەى لەبەر دەستى ئىمەيە لە ناۋچەكانى بالەكايەتى (چۆمان) لە سنوورى پارىزگاي (ھەۋلىر) ئەۋ نەۋ تە بە پەنجا و يەك ھەزارو پىنچ سەد دىنار دابەش كراۋە، لە كاتىكدا بەپىي زانىارىيەكانى ئىمە لە بە غدا ئەۋ نەۋ تە (31) سى و يەك ھەزار دىنار دەنىردىت بىست ھەزارى زياتر، ئىنجا دە مەۋىت تەفا صىل پىرسىارەكەم لە سەر ئەۋە يە بەرپىز سكرتېرى پەر لەمان پىرسىارەكەى ناردۇ تەۋە داۋاى ۋە صل بىكە، ئەۋە مەرجەكانى ماددەى (59) مەرجەكانى پىرسىارى نووسراۋە لە ھىچ يەككىك لەۋ مەرجانە باس لەۋە ناكات ۋەصل و نازانم بەلگە و ئەۋ شتانە لەگەل نىيە، لەھەمان كاتدا دوو مانگ بەر لە ئىستا ھەمان پىرسىارىكى ترم ئاراستەى سەرۋكى ئەنجومەنى ۋەزىرانى حكومەتى ھەرىمى كوردستان كرد پىرسىارەكەم نەگەپىشت دوو بارە سكرتېرى پەر لەمان بە من دەلەتت لە بەر ئەۋەى تۆ لە دەزگانى راگەيا ندىن پىرسىارەكەت بلاۋكردەۋە ئىمە نىنپىرىن، لە كاتىكدا لە ھىچ شوپىنىك باس لەۋە ناكات گەر تۆ پىرسىارىكت كرد، دواتر من نوپنەرى خەلكم دەبى ئەۋ كارانەى من دەيكەم خەللك بزانى، ئىنجا بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان خالى دوۋەم لە (8/18) نىكەى سى مانگە زياد لە (14) پرۇژە نىردراۋە بۇ حكومەت ھەتا ئىستا ۋەلام نەدراۋە تەۋە تەبەن بە شىكىيان پەيوە ندى راستەۋخۇى بە ژيان و گوزەرانى ھاۋلاتىا نەۋە ھە يە ۋە ئەۋ نەش بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان بۇ نەۋە دەپ مالى خويىندكاران تا ئىستا نەھاتوۋە دەزانى بەرپىز سەرۋكى پەر لەمان خويىندكار ھەيە ئىستا ناتوانى بچىتە مالەۋە لەبەر ئەۋەى پارەى نىيە ھاتوچۇ بكات، بەس ئەگەر مەجالم بەدى پىرسىارەكەم تەۋاۋ كەم بەرپىز سەرۋكى پەر لەمان، ئىمە پىشترىش لە ماددە (79) لە بىرگەى (ج) داۋامان كرد كەۋا دىاردەيەك دىارى بىرى ئەۋ پرۇژانەى دەپۇن بۇ حكومەت، بۇ ئەۋەى حكومەت لەۋ كاتە ۋەلامان بىداتەۋە، ئاخىر ناكىت سى مانگ پەر لەمانى كوردستان چاۋەرىي پرۇژە ياساكانى خۇى بكات نەگەرىنەۋە بۇ پىشنىزى پرۇژە كان، پىرسىارەكە ئەۋە يە كەى حكومەت پرۇژە كان دەنىرپتەۋە بۇ ئەۋە بىرىتە ياسا و خەلك تىيدا سوۋدەمەند بىت، زۆر سوپاس.

بەرىز د. رېواز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

كاك (سيروان)، فەرموو.

بەرىز سيروان فرج محمد:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەپىي ماددى (51) بىر گەي سىيەم رۆ چانى سىي شەم و چوار شەمە، ئى مە دەب ئىت بە دانى شتى پەر لەمانى كورد ستان بەپىي ئەم پىرەو، پىر سيارەكەي من ئەو يە ھەتا ئىستا ئەم پىرەو وە كو خۇي جى بەجى نەكراو، تەكا يە داواي وەلام ئە كەم بۆ چى بۆ لە مەو دوا وە ھ يوادارم بەپىي پىويست ئەم رۆز نە كە تەرخان كراو بۆ دانى شتى پەر لەمان ئەو دانى شتەنە وە كو خۇي جى بەجى بىرئىت كە جى بەجى نەكرا، تەكايە روونكر دنە وە تان ھەبىت، زۆر سوپاس.

بەرىز د. رېواز ھايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، بۆ ئەو وەلامى دوو ئە ندامى بەرىزى پەر لەمان بەدە يەو، دوا يى دەر فەت بەوانى تر دەدەم، لەو وەي كاك (سيروان) دەو دە ست پىدە كەم، من وە كو سەرۆكى پەر لەمان رەفە قەگانم لە دە ستەي سەرۆكايەتى گەورەترين خوا ستان ئەو يە كە ب تەوانين ھەموو خەفتە كە لا يەنى كەم ب تەوانين ھەموو ھەفتە يەك كۆبوو نەو ئەنجام بەدين، ئە گەر ھەر رىك نە كەوت خىر و بەرە كەت، بەلام بەرىزان ئە ندامانى پەر لەمان ئى مە دە يان پىرۆزە خويىند نەو وەي يە كەممان بۆ كىردوو وە بە گوپىرەي ئەم پىرەو وەي كە لە بەردەم جەنابتانا يە دەب ئىت ماو وەي (21) رۆز لىز نە تايبەتمە نەدەكان را پورت ئا مادە ب كەن ئى مە كۆبوو نەو وەي دا ھاتوو ي پەر لەمانى كورد ستان بە لىستىك ناوى ئەو پىرۆزە يا سايانەي كە خويىند نەو وەي يە كەممان بۆ كىردوون و تائى ستاش لە لىز نە تايبەتمە نەدەكان ئا مادە نەبوون يەك كۆبوو نەو وەي شىيان لە سەر ب كەين دەيخەي نە بەردەمى راي گ شتى بەردەمى بەرىزتان، لىز نە تايبەتمە نەدەكان راپۆر تەكانيان ئا مادەكن بىدە نە لىز نەي يا ساىي را ستاندى بۆ ب كائە گەر ئى مە كۆبوو نەو وەمان نەكرد ئەو مافى خۇتا نە گ لەييمان لى ب كەن، بەلام ھەتا راپۆرت ئىك ئا مادە دە كەين بۆ ئەو كۆبوو نەو وەي يەكى پەر لەمانى لە سەر ب كىرئ خۇ شمان بە شدارى لە كۆبوو نەو وەكان دە كەين، لە بەر ئەو بۆ راي گ شتى پىويستە بۆ ئە ندامانى بەرىزى پەر لەمنيش پىويستە ئى مە ئەو بابە تە روون ب كەي نەو وە كە لىز نەكانى ئى مە وە كو پىويست را پورتى ئەو پىرۆزە يا سا و پى شنىزانە ئا مادە نا كەن كە خويىند نەو وەي يە كەممان بۆ دەكر ئىت، پىرۆ سەكە لەو وە كۆ تايى نا ئىت كە خويىند نەو وەي يە كەم دەكر ئىت، ئەو سەبارەت بە ق سەكانى بەرىزتان وە كۆبوو نەو وەي پەر لەمان دەب ئىت بەرنا مەي كارى ھەبىت بەرنا مەي كارىش دەب ئىت ماددە يەك ھەبىت ئى مە ئەگىنا كۆبوو نەو وە تەنيا بۆ كۆبوو نەو وە ناكرى. سەبارەت بەو وەي كاك (كاو) دە فەرموو ئىت كە وەلامى ھە ندىك لەو پى شنىزانە يا سايانەي كە ئى مە ناردبوو مان بۆ حكومەتى ھەرىمى كورد ستان بە ھەردوو نوو سراويان ژ مارە نۆ ھەزار و سى و ھە شت لە گەل ھە شت ھەزار و نۆ سەد و چل و

هه شت به شیک لهو پرۆزه یا سایانه وهلا مهکانیان ها تهوه ئهوپه شنیازه یا سایه وه ئیه مه به تهسهل سول به زنجیر به ندی ئارا ستهی لیژ نه تایبهتمه ندهکانی دهکهی نهوه بۆ ئهوهی را پورتی خو یان لهبارهوه بنوو سن زیاتر له دوازه سیژده پی شنیازه یا سا وهلامه کهی له بهر ده ستهی ئیمه یه زنجیربه ندیمان بۆ دا ناوون بۆ ئهوهی که بیخهیه نه بهر ده ستهی لیژ نه تایبهتمه ندهکان بهمه به ستهی ئاماده کردنی را پورت، سهبارته به با یهتی پر سیار ئیه مه له سهرهتای ده ست بهکار بوو نمان به نوو سراویکی فهرمی ده سهلاتی ئارا سته کردنی پر سیارمان دا به بهرپرز سکرتری پهر لهمانی کوردستان، بۆ ئهوهی بهرپزیان پهیرهوی بوونی پر سیارهکان له گهلا یهکالیی بکا تهوه وه ههر بهرپزیان پر سیارهکه ئارا ستهی وهزیری ههریم بۆ کارو باری پهر لهمان بکا، یهک با یهتیا که ئیه مهش رۆلمان تیا یه ههبووه له ده ستهی سهروکایهتی با یهتی بلاوکرد نهوهی پر سیاره پیش ئهوهی یهکالیی ببی تهوه ئا یا ئهوپر سیاره له رووی پهیرهوهوه گو نجاوه یان گو نجاو نی یه ئیه مه بووین و تمان بۆ خووش رۆلم ههبووه تیا یا بهرپزان ئه ندامانی پهر لهمان ئهوکا تهی که وهلام دهدری نهوه بهوهی پر سیارکانیان ئارا سته ده کری حهقی خو یا نه که پر سیارهکان بلاویکه نهوه بهلام پیش ئهوهی که بریار بدریت ئا یا ئهوپر سیاره له رووی پهیرهوی یهوه پهیرهوه کانی پهیرهوی تیدا یه یان تیدا نی یه ههر ئه ندامیکی بهرپزی پهر لهمان له فهیس بووکه کهی خو ی له تۆر کومهلا یهتی بلاوی کردهوه ئیه مه پی یان ب لئین تهنها ئیجرائی کی ئترازی بهرپزان با شتره پیش ئهوهی ئیه مه وهلام بهدی نهوه ئیه مه بلاوی نهکه نهوه ئه مه له را ستیا پهیهوه ندی به پهیرهوی یه، ئهوه پهیهوه ندی به مه سهلهی جد یهتی ئارا سته کردنی پر سیار و دا نانی ری و شوینیک بۆ پر سیاره یه، سهبارته به ئهوهی وه صلهکه له را ستیا من زان یاریم نی یه دهر هته ددهم به بهرپرز سکرتری پهر لهمان، با وهلام بداتهوه، فهرموون.

بهرپز منی نبی نادر / سکرتری پهر لهمان:

بهرپز سهروکی پهر لهمان.

وهلامی بهرپز کاک (کاوه) ئهوپر سیاره که جهنابت ئارا ستهت کرد را سته پهیرهوی یه له رووی کوالیتی یهوه، بهلام ده پیت پ شت به ستن به ماده یهک به برکه یهک بکهین، تۆنو سراوه له پر سیارهکه دهلی کاتی حکو مهت دای ناوه (31000) سی و یهک ههزار (51000) په نجاو یهک ههزاری وهرده گری، ئیه مه که بۆ حکو مهت ده زیترین بلاو دهکهی نهوه، ده بی ئهتوو بهلگه یهکت هه بی، ئا یا پ شت به ستن به چ بهلگه یهک ئهوپاره یه وهر گراوه وه له کو ی وهر گراوه؟ لیدا کا که من پیم خووش نی یه ناوی پهر لهمانتار ب ییم، بهلام پهر لهمانتار هه یه زۆر بهی ههره زۆری پر سیاری ئارا سته کردوو به بی کهم و کوری ئیه مه دهستخۆ شیمان لی کردوو، من وه کو خووده خووم زۆر یش سوودمه ند بووی نه له پر سیارهکان وه جهنابی شت ئهوپر سیارهت رهوا نه کردوو هه کار ی جهنابی شتم کردوو وه پر سیاریکت ئارا سته کرد وه له فهیس بووکیش بلاوت کردهوه،

من دوو باره رى و شوينى پر سياره كه م بۆت گۆرى، به ههمان شيوه دوو باره نارد تهوه ئه و پر سياره بۆ سهرۆكى حكو مه تى ههرىمى كورد ستان، وا تا تۆ ما فت نه خوراوه بۆ ناردنى پر سياره كه، به لام ئه وهى ئه مرى كرد كه جه نابى سهرۆكى پهر له مان جي گرى سهرۆكى پهر له مان كه فهرانيان دهر كرد، ئي مه به هيچ شيوازيك ئه و پر سياره پيش وه خ ته بني ري نه حكو مه ت، نابى له تۆره كۆمه لايه تيه كان بلا و بكي ته وه، ئه وه ئه مرى ده سته ي سهرۆكايه تيه، زۆر سوپاس.

بهريز د. ريواز فايق حسن / سهرۆكى پهر له مان:

سوپاس، پيش ئه وهى رى و شوينى له باره وه وهر گيرى، يه عنى پيش ئه وهى بر يار بدرى ت ئه و پر سياره پيره وي يه وه مهر جه كانى پ يره وي تيا يه، پيو ي ست نا كات له تۆره كۆمه لايه تيه يه كان بلا و بكي ته وه، كه يه كالايى بۆ وه ده توانى بلا و بكيه نه وه. بهريز كاك (محمد)، فهر موون.

بهريز محمد سعد الدين انور:

بهريز سهرۆكى پهر له مان.

ههر دهر باره ي بهرنا مه ي كار پ شتوانى داوا ي كه ي بهريز (ئوم يد خو شناو) ده كه ين له بهر گر ين گى باب ته كه به تاي به تى مه سه له ي به ته عري ب كرد نى ناو چه كورد ستان ييه كان و شه فافيه تى نه وت دوو مه سه له ي ستراتي جى گر ين گن بۆ ههرىمى كورد ستان.

بهريز د. ريواز فايق حسن / سهرۆكى پهر له مان:

سوپاس، كاك على حمه صالح، فهر موو.

بهريز على حمه صالح:

بهريز سهرۆكى پهر له مان.

له ما وهى چه ند مان گى را بردو ودا، چه ندين پهر له مان تار راپۆر ت يان نا ماده كردو وه له سهر گهن ده لا يه كانى كورد ستان، له سهر كۆ مه ليك با به ت به سوويا سه وه ئ يوه ره وا نه ي ليژ نه مه عذ يه كان تان كردو وه، من سهرنج تان بۆ با به تي كى گر ين گ ستراتي زى راده كي شم كه ئاساي شى ههرىمى كورد ستان كه وتۆ ته بهر مه تر سي كى گه وه، ههم ليژ نه ي نه زا هه ي پهر له مان كارى له سهر ئه و راپۆر ته كردو وه، راپۆر تي كى مو فه سه ل ههم دو ي ني له ليژ نه ي دارا يى، به پي ي پيره وي ناوخۆ به دوا دا چوون كرا وه دهر كه وتو وه له خا له سنوور ييه كانا كارى ماف يا گه رى ده كر ي ت، به بي ي پش كين، به بي كۆن ترۆ ل بار دا خ ل ده كر ي ت هيچ كه سي ك بۆ يه بزا ني چى تيا يه، ته نا نه ت بهر پر سانى وه زا ره تى دارا يى له بهر دم ليژ نه ي مه عنيا وت يان حكو مه ت ده سه ل اتى به سهر ئه مه يا ني يه، دهر كه وتو وه چه ندين كۆمپان ياي له سهر حيه سابى خه لك بوون به مل يۇني ر، خا له پيره وه كه ئه مه يه ئه م كه ي سه ل يره دا خرا كۆ تاي ي پى هات، پي شن يارى من ئه وه يه ته ب هه ن من زۆر پ يره و گه رام مه عاله جه ي ئه وهى كه ليژ نه را پۆر ت بهر ز نه كا ته وه ئه ي سه ل يني كه كۆ مه ليك كۆمپان يا به فرۆ شتنى ئه ي فۆر مان گا نه مل يارات دۆلار وهر ده گرن، عه قده كان هه مووى نا قانوونين، كۆ مه ليك

شەخس كران بە مەيۇنىرى دۆلەر لە سەر حى سابى خەلك، ھەموو كارىكى قا چاغى ئەكرىت، ئى
پى شىنار نوو سرالئىز نەش سەلماندى دواى ئە مە حەلى پىرەوى نى يە بۆ ئە مە، ئا يا ئىتر ئەم
كەپ سان لىرەدا دا ئەخرىن، يەك حەل ھە يە ئەبىت ئى مە ئى مزا كۆكەپ نەوۋە بۆ بانگى شت كرد نى
بەرپر سەكان بۆ ئە مە، ئە مە بە پر سيارە بە را پۆرت نى يە، بە را پۆرتى لىز نە نى يە وە ھىوادارم
حەلىكى پىويست بۆ ئە مە بىدۆزىنەوۋە.

بەرپىز د.رئىواز ھايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز كاك (عالى) حەلى ھە يە، بەرپىزان لە پەر لەمان ئە نىدامىكى پەر لەمان دۆ سىيەك ھە يە يان
لىز نە تايبەتمە نىدەكان ق سىيەكىان ھە يە لەبارەى دۆ سىيەكەوۋە، پر سيار لە حكو مەتى ھەرىمى
كورد ستان دە كەن، بۆ چى چارە سەر نا پىت؟ ئە گەر وەلام يان بۆ دى تەوۋە ئە گەر وەلامە كە بەدلىان
بوو رەزامە نىد بوون، زان يان دە ست بە ئىجرا ئات كراوۋە ئەوۋە زۆر م شكىلە نا پىت تەواو دەب پىت
دۆ سىيەكە، ئە گەر زان يان ئەو پرۆ سىيە ناكرىت بەلى دە تىوانن بىچنە مەرحەلە يەكى تر، قۇ ناغىكى
ترى چاودىرى كى برىتىيە لە پر ساندىن وە دە تىوانن ئەو ئىجرا ئات و رىو شىوئانەى كە لە ناو ئەو
پىرەوا نە ھە يە بۆ پر ساندىن دىيۋە دە تىوانن ناوۋەرۆكى راپۆرتە كە لە شىوۋە پرسىيارىكى شدا
ئاراسىستە بىكەن، بۆ ئەوۋە دەرگا تان بۆ بىكرى تەوۋە چۆن پرۆ سىيە پر ساندىن ئەنجام دەدەن لە شىوۋە
پر سىيارىكا بىلەن راپۆر تىمان لە رۆژى ئەوۋە نىدە، ئە نىدامى پەر لەمان دە تىوانن ئەوۋە بىكات لە رۆژى
ئەوۋە نىدە ئارا ستەمان كىرەوۋن چى كراوۋە وە چى ئەكرى، ئە گەر وەلام تان نەدراوۋە يان وەلام تان
بەدلى نەبوو بىرۆنە قۇ ناغىكى تر كە قۇ ناغى پر ساندىنە، (روبىنە) خان فەرموو.

بەرپىز روبىنە او يىلك عزىز:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پىشتىگرى پىشنىارى كاك (اومىد) دەكەم سوپاس.

بەرپىز د.رئىواز ھايق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئە نىدامانى پەر لەمان پىرەى ناوخوى پەر لەمانى كورد ستان زىجىرەى بەرنا مەى كارى ئەم
كۆبوونەوۋە يە بۆ ئالوگۆر كرد نى بىرگە كە، بەوۋەى كە بىر گەى سىيەم بىچىتە بىر گەى يە كەم،
دەخەپ نە دەنگدان فەرموون بەرپىزان ئە نىدامانى پەر لەمان، ھەر ئە نىدامىكى بەرپىزى پەر لەمان
لە گەل ئەوۋە يە كە بىر گەى سىيەم بىچىتە بىر گەى يە كەم با دە ست بەرز كا تەوۋە؟ بەرپىزان ئە نىدامانى
پەر لەمان ئالوگۆر لە زىجىر بە ندى بەرنا مەى كار پە سەند كرا بە دەنگى (71) ئە نىدامى بەرپىزى
پەر لەم بەلى ئىستا دە ست بە بەرنا مەى كارى كۆبوونەوۋە كەمان دە كەين لە بىر گەى يە كەم دە ست
پى دەكەين بەلى فەرموو د.شاين.

بەريز د.شايدان كاكە صالح محمد:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

والله لەمىز بوو دەستم بەرزكردبۆوه، نازانم لە پشتهوهش لۆيه هاتمه پيشى وهى بمبين، چونكه له پشتهوهش هه مان كيشم هه بوو دەستم بەرز دەكردوه، بەريزت دياربوو ئاگادار نه بووى، سه بارهت بهو پرسيارانهى كه ئيمه دهيكهين، پەرلەمانتار دهيك بۆ حكومهت ئه وهى كه من تيبينيم كرددوه دوو ياداشتم بەرز كرددۆتهوه، بهلام سەرۆكايهتى پەرلەمان وهلامى منيان دايتوه، ئيستا له بهر دەستمه يهكيان ناوى ئه وهكه ناهينم نامازه به نوسراوتان له (17-9-2019) كه سه بارهت به داواكارى بەريز د.زانا كاوه نافح هه ويى پيتان رادهگهيهين كه گه رانهوه بۆ سەركار به پيى رينمايى حكومهت راگراوه بهرموون بۆ ئاگاداريتان له (23-9-2019) وهلام دراومهتهوه له لايهن سەرۆكايهتى پەرلەمان ئه وه يهكه.

يهكيى ديكهشم ههيه عهينه و، ههروهها وهلامى پرسيارىكم سه بارهت به سندووقى شيرپهنجهم بۆ هاتيهوه چوار لاپهريه، دكتوره بهس وهلامى تيدا نييه، هيوادرم ئه وه كيشانه چارهسەر بكرى وهى ئيشهكانمان بهرهو پيش برپا گير نهى زۆر سوپاس.

بەريز د.رئواز فايق حسن/سەرۆكى پەرلەمان:

سه بارهت به خالى يهكه: دهرهت ددهم به بەريز جيگرى سەرۆكى پەرلەمان با روونكردنهوه بدات.

بەريز هيمن احمد حه صالح/جيگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەريزان ئەندامانى پەرلەمانى كوردستان، بنه ماى كارى هه ماههنگى لهگهلا دهسلاتى جيبه جيكردن، بنه مايهكى گرنگه له كارى پەرلەمانى وهك دهسلاتىكى تهشريعى، ئيمه له چوارچيوى ئه وه هه ماههنگيه، نووسراوى سەرۆكايهتى ئەنجومهنى وهزيرانمان بۆ هاتوه، پيشتريش چهند داخوازيهك هه بوو بۆ گه راندنه وهى سەركارى هه نديك هاوولاتى و هه نديك كيسى تايبهتى، وهلامى ئەنجومهنى وهزيران ئه وه بووه، برپار له م كاته له بهر زروفى مالى تواناى گه راندنه وهيان نييه، بۆيه ئه وه نووسراوانهى كه له ليژنهكان يا له ئەندامه بەريزهكان ئاراستهى دهستهى سەرۆكايهتى ئەكرى و داواى گه راندنه وه ئەكرى، بهر به بنای ئه وه نووسراوانهى ئەنجومهنى وهزيران وهلامتان داتهوه، چونكه ئەگه ر بۆ ئەنجومهنيشى بهرز بكهينهوه هه مان وهلام ئەدرينهوه، تهنها له بهرئه وه بابهته بوو زۆر سوپاس.

بەريز د.رئواز فايق حسن/سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، برگهى دووهى فهرموو دهرهت ددهين به سكرتيرى پەرلەمان.

بەريز منى نبى نادر قهوهچى/سكرتيرى پەرلەمان:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

سه بارهت ئه وهى د.شايدان وتى وهلامدانه وهى سندووقى شيرپهنجهم، من دوينى ئاگاداربووم له وه بابهته وه جهنابيشت نامهم بۆناردى به دوا داچوون دهكهين، ههفتهى ئاينده وهلامت ددهينهوه، سوپاس.

بەريز د.رئواز ھايق حسن/سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو گەلاويز خان.

بەريز د.گەلاويز عبید عثمان:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

پيم باش بوو لەم دانىشتنە روونکردنەوھيەك بەدەم، سەبارەت بە دەرمالەى قوتابيان و وانە بيژان، ئيمە ھەك ليژنەى پەرورەدە و خویندنى بالە گەل ھەزيرى مەعنى لە سەر خەتین، بۇ ئەھوى پرۆژە ياسايەك ھەك پرۆژە پيشنيازيك ئامادە بکەين بۇ دەرمالەى قوتابيان لە کۆليژو زانکۆکان و، ھەرۆھا ليرەش پييان رادەگەيھەنين بەوانە بيژان کە ئيمە لە سەر خەتین و ھەكو ليژنەى پەرورەدە و خویندنى بالە کە بە دواداچوونيان بۇ بکەين، بۇ ئەھوى بکريين بە گريبەست، زۆر سوپاس.

بەريز د.رئواز ھايق حسن/سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو کاک دابان.

بەريز دابان محمد حسين:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ديارە سەبارەت بە پرسيارەکانى پەرلەمانتاران چاوديري کردنيان، وايە يادەشتەکانيان بۇ سەرۆکايەتى ئەنجومەنى ھەزيران و، ھەلام نەدانەھوى ئەوان، يان ھەلامەکانيان بە دەست نەگەيشتووھ لە ھالەتەھوو بووھ بەديارەدە و من بۇخۆم لە مانگى (7) ھە پرسيارم ئاراستە کردووھ و لە ريى سەرۆكى فراکسيۆنەکەمەھوو کاک على ئيستفسارمان کردووھ، جوابەگەش گەراوتەھوو، بەلام تاوکو ئيستا بەدەستى ليژنەکە نەگەيشتووھ، من تەمەنا ئەکەم ئيوھ خۆتان ريسيرچيکى ئەھوو بکەن کە پەرلەمانتاران لە سەرەتاي کارەکانيانەھوو لە ريى ليژنەکان و چى بە شەخسى چەند پرسيارچيکيان ئاراستە کردووھ و، چەند پرسيار گەيشتۆتەھوو دەستى ليژنەکان و پەرلەمانتاران و زۆر سوپاس.

بەريز د.رئواز ھايق حسن/سەرۆكى پەرلەمان:

بەريز سکرتيەر پەرلەمان رادەسپيرين بۇ کۆبونەھوى داھاتوو پەرلەمان، ئاماريك ئامادەبکات ژمارەى ئەو پرسيارانەى بەريزان ئەندامانى پەرلەمان ئاراستەى ھوکومەتى ھەريمي کوردستانيان کردووھ و ژمارەى ئەو ھەلامانەى کە گەراوتەھوو بۇ پەرلەمانى کوردستان، بەرمەبنای ئەو ئامارەى کە بەريزيان ئامادەى دەکا، ئيمە بە دواداچوونى تەواو دەکەين، بۇ ئەھوى بزانيان ئايا ژمارەکە ژمارەيەكى ھيندە زۆرە کە بووبيتە ديارەدە دەست خۆشيت لى دەکەم زۆر سوپاس.

بەريزان ئەندامانى پەرلەمان بەرنامەى کارى کۆبونەھوکەمان بەم شيۆھيە دەست پى دەکەين خستەپرەوى بيرۆکەى ئەو پەرلەمانتارانەى خوارەھ بە پيى خالى (2) برگەى يەکەم لە ماددەى (49) پەيرەوى ناوخۆى پەرلەمانى کوردستان □ عيراق.

توانیمان وەك یەك تیم كارەكانمان ئەنجام بەدەین، لیژنەكەمان بە ووردی چاودێری یاسا و بریارەكانی دەسەڵاتی ئیتحادی دەكات و كە تاییبەتن بەو ناوچانە لە چوارچێوەشدا ئەنجومەنی نوینەرانی عێراق لە (2019-7-22) هەڵسا بە هەموارکردنەوهی یەكەمی یاسای هەلبژاردنی ئەنجومەنی پارێزگاکانی رێکنەخراو لە هەریمیكد، ئیমে لە لیژنەى ناوچە كوردستانییهكانی دەرەوهی هەریم، یەكسەر دواى دەرچوونی یاساکە كۆبوونەوهیەکی بە پەلەمان ئەنجامدا، خۆیندەوهیەكمان بۆ ناوەرۆکی یاساکە کرد، بپرگە بە بپرگە ماددەكانمان خۆیندەوه، بۆمان دەرکەوت جیبەجیکردنی ئەو هەمواری یاسایە بە زیانی ناوچە كوردستانییهكان دەشکێتەوه.

هەر وەها بۆمان دەرکەوت كە ئەو یاسایە چەندین ماددەو بپرگەى تێدایە كە ناکۆکە لەگەڵ ماددەو بپرگەکانی دەستوری عێراق، دواى دیاریکردنی بەشێکی زۆری ئەو ماددەو بپرگانە یاساکە كە ناکۆکە بە دەفەكانی دەستور لیژنەكەمان پێشنیاری کرد كە پارێزەرێك دیاری بكری، پێمخۆشە ئاماژە بەو نوسراوانە بەدەم كە یەك بەیەك رادەستی سەرۆكایەتی پەرلەمانمان كەردوو، لەسەر ئەو بابەتە نوسراوی پێشنیارمان ژمارە (18) لە بەرواری (2019-8-23) دواى كۆبوونەوهی لیژنەكەمان لە (2019-8-20) پێشنیارمان کرد كە پارێزەرێك دەست نیشان بكری و تانە لەو یاسایە بدری، وەلامی دەستەى سەرۆكایەتی پەرلەمان ژمارە ك/ 666 لە بەرواری (2019-9-5) كە رەزامەندی خۆیان دەربری لە پێشنیارەكەى ئیমে و پالپشتیان كەردین نوسراومان ژمارە (26) لە بەرواری (2019-9-17) تێدا ئاماژەمان بەوه كەردووە كە پارێزەرەكەمان لە (2019-9-15) تانەى لە دادگای ئیتحادی بالای عێراق تۆماركرد پارێزەر سەردار هەركی بە سوپاسەوه نوسراومان ژمارە (38) لە بەرواری (2019-10-20) دواى ئەوهی كە تانەكەمان تەقدیمی دادگا كەرد، وەلامی تانەى ئەنجومەنى نوینەرانی لە (2019-9-30) ئاراستەمان كرا ئەوهش بەرزكراوتەوه بۆ دەستەى سەرۆكایەتی پەرلەمان، وەلامی دەستەى سەرۆكایەتی پەرلەمان ژمارە ك/ 1179 بۆ وەلامدانەوه لەسەر ئەو وەلامەى ئەنجومەنى نوینەرانی عێراق، نووسراومان ژمارە 39 لە بەرواری 2019/10/31 بریار وابوو كە دادگای ئیتحادی عێراق لەگەڵ چەند دانەیهکی تر لەسەر هەمان یاسا هەمووی لە رۆژی 2019/11/18 بی، ئەو بریارەمان ئاراستەى سەرۆكایەتی پەرلەمان كە یەكەم جار بریار وابوو لە 11/18 بی، نووسراومان ژمارە 41 بەروار 2019/11/6

بەرپز د. رێواز هایق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

جوان خان هەست ناکەى زۆر لە ناوەرۆکەكە دەچیتە دەرەوه؟ چونکە رەفیی تریش هەن و بەرنامەى کاریش دوورودرێژە، یەكسەر بچۆرە سەر ناوەرۆکەكە خانم، دەزانم بابەتەكە زۆر گەرنگە، بەلام ئیमे دەبی پابەندی پەیرەو بین.

بەرپرز جوان یونس محمد؛
بەرپرز سەرۆکی پەرلەمان.

بابەتەكە زۆر گرنگە، باشە دكتورە ئەوەندەى نەماوە، نووسراوی ئەخیرمان نووسراوەكە كە برباردرا لە دادگای ئیتحادی عیراق تانەكەى ئیমে 12/18 ببیتە 11/12 كە دوینی بوو، تانەمان لەم ماددانەى خوارەو دا، لە یاسای یەكەمی هەلبژاردنی ئەنجومەنى پارێزگاکان ماددەى (17) و ماددەى (16) و ماددەى (12) و ماددەى (3) هەموو ئەو خالە دەستووریانەمان نووسیوەتەو كە ئەو ماددانە لەگەڵ ئەو خالە دەستووریانە ناکۆکن یەك ناگریتەو، جگە لەو هوش ئەو هەموارکردنە لەگەڵ رۆحى ماددەى (140) ی دەستوور ناکۆكە كە تاییبەتە بە چارەسەر كردن و یەكلاکردنەوێ چارەنووسى ناوچە جی ناکۆكەكان، ئەنجومەنى نوینەرانی عیراق دواى ئەوێ كە جوابی ئیমে داوێ خوشبەختانە دوینی لە 2019/11/12 رۆزى دەعوای تانە لێدانەكەى پەرلەمان بوو لەبەرژەوئەندى ئیमे كەیسەكە یەكلاکرایەو، ماددە دەستووریەكان بە پێی ئەو ماددانەى نادەستوورى بوون هەمووی هەلۆشانەو لە دادگای ئیتحادى بالای عیراق لە كۆی (9) دادوەر یەکیان دز بوو و هەشتان پالپشتى سكالاً كەى ئیमे بوون، بەناوی لیژنەكەمان پیرۆزبایی لە خەلكى كوردستان دەكەین بە تاییبەت ناوچە كوردستانییهكانى دەرەوێ هەریم دەكەین، هەرەو هەلسەرجم پەرلەمانتاران و دەستەى سەرۆكایەتى پەرلەمان دەكەین بەیەكلابوونەوێ ئەم داوایە یاساییە سەرەوێكى تر لە میژووی كاری پەرلەمانى تۆماركرا، پیرۆزبایی لە لیژنەكەمان دەكەم كە ئیमे بە شانازییهو پشكى شیرمان لەو داوایە بەرگەوت، لیژنە دەمەوێ سوپاسی هەموو ئەندامانى لیژنە بكەم سوپاسی رابوێژكارانى لیژنە بكەم، فەرمانبەرانی لیژنە و پارێزەر سەردار هەركى كە هەموویان پێكەوێ هیلاك بوون لەو بابەتە، سوپاس.

تەوهرى دووهم لەسەر هەموار كردنى دەستوور، ئەنجومەنى نوینەرانی عیراق لە دانیشتنى 2019/10/28 بە ئامادەبوونى (222) ئەندام دەنگى بۆ پێكەینانى لیژنەیهك دا، بە نوینەراییەتى تەواوی پێكەتەكان، كاری ئەم لیژنەیه ئامادەكردنى راسپاردەكانى هەموارکردنى دەستوور بە گوێرەى ماددەى (142) ی دەستوور بۆ ئەو مەبەستە برباری ژمارە 221 لە 2019/11/3 دەرکرد، تاییبەت بە پێكەینانى لیژنەیهكى كاتى كە لە (18) ئەندام پێكەتبوو دواتر ژمارەى ئەندامانى لیژنەكە بۆ (27) ئەندام زیاد كرا لە ئەنجومەنى نوینەرانی، بە گەرانهو بۆ بڕگەكانى دەقى ماددەى (142) دەرەكەوێ كە ئەو لیژنەیه دەست كراوێ بۆ پێداچوونەو بە تەواوی حوكمەكانى دەستوور هیچ بڕگە و ماددەیهك پارێزراو نییه لە هەموارکردن بۆیه مەترسى هەیه دەست بۆ هەموارکردنى ماددەى (140) ی دەستووریش ببرد، ئیमे جەخت لەو دەكەینەو كە گرفت لە خودى ماددەى (140) نییه، بەلكو گرفت لە جیبە جیبەكردنى بڕگەكانى ئەو ماددەیه دادگای بالای ئیتحادى لە برباری ژمارە (71) ی سالى (2019) ئامازەى بەو داوێ كە بە گوێرەى حوكمەكانى ماددەى (143) مادەى (58) یاسای بەرپۆبەردنى دەوڵەت بۆ قوئاعى گواستەنەو بەها دەستورییهكەى ماوێ ماددەى (140) ییش سەرەراى تیبەربوونى ماوێ زەمەنییهكەى

سيفهتی پابه‌ندیه‌تی له دەست نەداوه، بۆیه له حاله‌تی هه‌موارکردنی پيشنيار ده‌که‌ين ته‌نها رێکه‌وتی جيبه‌جێکردنی مادده‌که به هه‌موو قۆناغه‌کانی هه‌موار بکریت که ئیستا به (2007-12-31) دیاری کراوه ئه‌مه‌ش به بونی گه‌ره‌نتی نیو ده‌وله‌تی، به گوێره‌ی بره‌گی دوومه‌ی مادده‌ی (142) راسپاردی پيشنيارى هه‌موارکردنه‌که هه‌مووی به يه‌ك پاکیج پيشکەش ده‌کریت، هه‌مووی به يه‌ك پاکیج پيشکەش به نوینه‌رانی عیراق ده‌کریت، ئه‌مه‌ش خۆی له خۆیدا بۆ نوینه‌رانی هه‌ریمی کوردستان له نیو ئه‌نجومه‌نی نوینه‌رانی ئیتحادی عیراق گرفته، چونکه له کاتی ده‌نگداندا له‌به‌رده‌م دوو بژارده‌ی ده‌بن، یا ئه‌وه‌تا ده‌بیته‌وه‌ی هه‌موارکردنه‌که قبوڵبکه‌ن، یا ئه‌وه‌تا هه‌موو ره‌ت بکه‌نه‌وه، ئه‌مه‌ش به هۆی ئه‌وه‌ی راسپاردی پيشنيارى هه‌موارکردنه‌که مادده به مادده ناخريته‌ ده‌نگدانه‌وه، ئه‌گه‌ر ئه‌و قۆناغه بپريته‌ که ئه‌مه‌ش گريمانه‌يه، چونکه به زۆرينه‌ی ره‌های ژماره‌ی ئه‌ندامانی ئه‌نجومه‌ن په‌سه‌ند ده‌کریت، ژماره‌ی نوینه‌رانی کوردیش ئه‌و ژماره‌یه‌ی نیه‌یه‌ که بتوانیته‌ رێگری له تپه‌ربونی بگریته، بۆیه ته‌نها دوا ده‌رفه‌ت ده‌مینیته‌وه‌ که له رێگه‌ی ريفرانده‌وه‌وه بۆ گه‌لی کوردستان به زۆرينه‌ی دوو له‌سه‌ر سی‌ی سێ پارێزگا ره‌تی بکاته‌وه، له‌مه‌شدا له‌وانه‌یه‌ کورد تاوانبار بکریته‌ به‌وه‌ی دژی هه‌موارکردنه‌وه‌ی ده‌ستور، بۆیه لێره‌دا جیبی خۆیه‌تی ئاماژه به‌وه بکه‌ين ده‌سه‌که‌وته‌کانی گه‌لی کوردستان له ده‌ستوری عیراقدا به‌ره‌می په‌که‌ریزی و په‌که‌یه‌تی ناوماڵی کوردستان بووه له ئیستاشدا له هه‌موکاتدا زیاتر پيوستمان به‌و رۆحیه‌ته‌یه، تاكو بتوانين پارێزگاری له مافه‌کانی گه‌لی کوردستان و نه‌ته‌وه‌کانی تر بکه‌ين، نوینه‌رانی کورد له لیژنه‌ی پێداچوونه‌وه‌ی ده‌ستور ئه‌رکیکی قورسیان خراوته‌ سه‌رشان، پيوسته به هاوکاری و هه‌ماهه‌نگی هه‌موولایه‌که، بۆیه پيشنيار ده‌که‌ين په‌رله‌مانی کوردستان لیژنه‌یه‌کی پالپشتی له که‌سانی شاره‌زا و پسپۆر بۆ ئه‌و نوینه‌رانه‌ دروست بکات، له‌گه‌ڵ ده‌سته‌به‌رکردنی هه‌مووپیداویستیه‌ی لۆجستیه‌کان ته‌وه‌ری کۆتایی

ته‌وه‌ری سییهم :سه‌بارته به ته‌عریب.....

به‌رپز د.رێواز هانق حسن /سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

جوان خان جه‌نابت بۆت هه‌یه ده ده‌قه قسه بکه‌ی، شانزه ده‌قه‌یه قسه ده‌که‌ی، چوار ده‌قه‌ی تریشت ده‌ده‌ینی فه‌رموو ته‌واوی بکه ته‌نها چوار ده‌قه‌ی تر.

به‌رپز جوان یونس محمد:

به‌رپز سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

به گوێره‌ی بره‌گی (22)ی به‌رنامه‌ی حکومه‌تی عیراق لیژنه‌ی جيبه‌جێکردنی مادده‌ی (140) به‌فه‌رمانی دیوانی پیکه‌یندرا، له سه‌ره‌تای ده‌ست به‌کاربوونی لیژنه‌که، کاره‌کان تاراذه‌یه‌کی زۆر باش به‌رپه‌وه‌چوون، چه‌ند برپاریکیاندا که برپاره‌کان بۆ خه‌لکی ناوچه کوردستانییه‌کان سوڤمه‌ند بوون، به‌وه‌ی که خیزانه‌کان ئه‌گه‌ر ئاواره‌ن بگه‌رینه‌وه شوینی خۆیان و، ئه‌وانه که جیگره‌وه‌ی ئه‌وانن ئه‌وانیش بگه‌رینه‌وه شوینی خۆیان، به‌لام وه‌زاره‌تی بازرگانی عیراق به نووسراویان ژماره (19848) له رێکه‌وتی (2009- 8-28) داوا له حکومه‌تی عیراق کراوه که ئاواره‌ی که‌مه‌په‌کان ته‌نانه‌ت ئه‌گه‌ر خیزانی داعشیش بن چاوپوشی لیبکریته

و له ناوچه كوردستانىيەگان جيگيربكرين، ئەوانەى كە هيشتا ناويان تۆمار نەكراوه، تۆمار دەكرين و فۆرمى خۇراكيان بۆ دەگوازيتهوه، ئىستا رۆژانه فراكسيونه كوردستانىيەگانىش له پەرلهمانى عىراق له ئەنجومهنى نوينهەرانى عىراق نووسراويكيان ئاراستەى سەرۆكى ئەنجومهنى نوينهەرانى عىراق كردوو، كە ماددهى (140)ى ليژنەيهك هەيه لهوئى ليژنەيهكى كاتى كە ئەو ليژنەيه كارا بكرىتهوه، بەلام تاكو ئىستا ئەو ليژنەيه كارا نەكراوتهوه، بۆيه داوا له بەريزان دەكەين هەولەكانتان وەك دەستەى سەرۆكايەتى بخەنەگەر له پيناو دووباره دروستكردهوى ئەو ليژنەيه، تاكو ئيمەش بتوانين هەماهەنگ بين له گەليان له پيناو جيپەجيكردنى هەنگاوهكانى ماددهى (140) زۆر سوپاس.

بەريز د.رئواز هانق حسن / سەرۆكى پەرلهمان:

زۆر سوپاس، دەست خۆشيت لى دەكەم، بەريزان ئەندامانى ليژنەى ناوچه كوردستانىيەگان فەرموون بۆ ئەوهى ريز ليان بدەنه پاريزەرەكەتان كە كاك سەردار هەركى فەرموون دەتوانن له دەرەوه بەلى. دەستان خۆش بى و دەستى هەمووتان خۆش بى، بەريزان ئەندامانى پەرلهمان ئىستاش داوا له بەريز كاروان عبدالرحمن عبدالله دەكەين كە بفەرمووى بيرۆكەى خۆى بخوينيتهوه سەبارەت بە شەفافىكردى نەوت له هەريمى كوردستان فەرموون.

بەريز كاروان عبدالرحمن عبدالله:

بەريز سەرۆكى پەرلهمان.

بەناوى خوداى گەوره و ميهەربان، بەريزان ئەندامانى دەستەى سەرۆكايەتى پەرلهمان، بەريزان نوينهەرانى گەلى كوردستان، پشت بەست بەماددهى (49) له پەيرەوى ناوخۆ له بركەى دووم، بيرۆكەيهك دەخەينهروو كە بيرۆكەيهكى گشتيه كە پەيوەستە بە كيشەيهكى گشتى له هەريمى كوردستان، هاوكات ناوهرۆكى بيرۆكەكه باس دەكەين، دواتریش چارەسەرەكانى دەخەينهروو، ئەم بيرۆكەيهى كە باسى دەكەين مەبەستە سەرەتا بتوانين كە تەوهرەكانى گفتوگو ديارى بكەين، بۆ ئەوهى كە هەموومان بەيهكەوه تەركيز بكەين كە له كۆيوە موناقاشە دەكەين و گفتوگوكانمان لەسەر چى دەبى، لەسەرەتا باس له سياسەتى نەوتى هەريمى كوردستان دەكەين و بە لەخۆگرتنى كيشەكانى هەولير بەغدا دواتر باس له داھاتى نەوتى هەريمى كوردستان دەكەين، لە كۆتاييشدا باس لەوه دەكەين كە چۆن نەوتى هەريمى كوردستان دەكرى بە هەماهەنگى و هاوكارى هەموو لايهك بە شەفافى بخريته بەردەم كۆمەلانى خەلكى كوردستانهوه، دوو بابەتى گرنگ هەيه كە له كوردستان بە گشتى تيكەلكراون كە سياسيهتى نەوتى هەريمى كوردستان و داھاتى نەوتى هەريمى كوردستان، مەبەستە لەم بيرۆكەيه بە دەرفەتى دەزانم كە پوونى بكەمەوه سياسەتى نەوتى هەريمى كوردستان جياوازيهكانى لەگەل داھاتى نەوتى هەريمى كوردستان چين و جياوازيهكان لە كۆيوەن، كاتى كە باس لە سياسەتى نەوتى هەريمى كوردستان دەكەين مەبەستمانە باس لە ووردهكارىيەكانى بكەين كە دوو دەسكەوتى گرنگى هەيه و، بەرمەبنای گريبەستى عقوداتى موشارەكە لە هەريمى كوردستان دا ئەم سياسەتە دارپژراوه، سياسەتى نەوتى هەريمى كوردستان لەسەر بنەماى

سەرئىچى كۆمپانىياكانە، بەشى دووھى كە شىرىنى نەوتە كە بە سى مەرحەلە وەردەگىرئىت، مەرحەلەى واژوو كەردن مەرحەلەى ئىنتاج و مەرحەلەى تەتوورى ئىنتاج، ھەر بىرئىك بە شىوھىيەكى دىارى كراو دىارى كراوھە كە من دواتر داتاگە دەخەمە بەردەستى بەرپىزتان كە چۆن ئەم شىرىنى نەوتە چۆن دابەش كراوھە، كىشەى دووھم كە پەيوەستە بە ھەمان سىياسەتى نەوتەو، پەيوەستە بە ھەبوونى كىشەكانمان لەگەل حكومەتى ناوھندى لەسەر بنەماى دەستوورى عىراقى، دەگەرئىمەوھە بۆ دوو ماددەى دەستوورى كە ماددەى (111) و ماددەى (112) لە بىرگەى دووھى، ھەروھە بەر مەبنای دەستوورى عىراقى كە ھەبوونى ياساى ژمارە (22) ى سالى 2007 كە رىگە دراوھە ھەرئىمە خۆجىيەكان خاوەنى خۆيان بن، بە ماددەى (111) و (112) حكومەتى ھەرئىمە كوردستان مولزەم نىيە بە ناردنى ئەم نەوتە، يەكئىك لە ماددەكانى ياساى ژمارە (22) بۆتانى دەخوئىنمەوھە كە وەك خۆى، ماددەى/5 بىرگەى/3 لە ياساى ژمارە (22) ى سالى 2007 زۆر بە روونى ئاماژە بە ئەوھ دەكات دىارى كەردنى ئاستى بەرھەمئىيانى نەوت لە ھەرئىمە دا بەشىوھىيەك لەگەل بىرگەى دووھى ماددەى (112) ى دەستوورى عىراقى فەيدىرالى بگونجئىت لە دەسەلاتى ئەنجومەنى نەوت و گازى ھەرئىمە كوردستان واتا ئەنجومەنى نەوت و گازى ھەرئىمە كوردستان دەتوانئى بىرپار لەسەر ئىنتاجى نەوتى ھەرئىمە كوردستان بەدات.

بەشى دووھم سەرنجتان رادەكىشەم بۆ داتاكانى داھات كە لام وایە تەركىز بکەن لەگەلەم كۆمەلئىك ژمارە ھەيە كە دەيخەمە بەردەستى بەرپىزتان ، كاتئىك كە باس لە داھات دەگەين من لىرە باس لە وردەكارىيەكانى ناكەم كە چۆن بووھە و چۆن نەبووھە، ھەلئەت بەشئىك لە پەرلەمانتارە بەرپىزەكان مەلوماتەكانىان رەنگە زۆرى لابی، بەلام لەبەر كەمى كات دەچمە سەر وردەكارىيەكانى لە سالى 2003 (195 945) بەرمىل نەوت بەرھەمئىنراوھە، لە سالى 2004 (160 599) بەرمىل نەوت بەرھەمئىنراوھە، لە سالى 2005 (367738) بەرمىل نەوت بەھەمئىنراوھە، لە سالى 2006 (506269) بەرمىل نەوت بەرھەمئىنراوھە، لە سالى 2007 ئەم رىژەيە زۆر بەرز دەبئىتەوھە دەبئىتە (1524211) بەرمىل نەوت، لە سالى 2008 ئەم رىژەيە دەبئىت بە (3117172) بەرمىل نەوت، لە سالى 2009 (15689046) بەرمىل نەوت، لە سالى 2010 (27483775) بەرمىل نەوت، لە سالى 2011 (68231486) بەرمىل نەوت بووھە، سالى 2012 (76706152) بەرمىل نەوت بووھە، سالى 2013 (78463580) بەرمىل نەوت بووھە كە كۆى گشتى لە 2003 بۆ 2013 برىتى بووھە لە (272546911) بەرمىل نەوت، كە لە كۆى ئەم نەوتە (92689116) بەرمىل نەوت ھەناردەى دەرەوھە كراوھە كە داھاتى سالى 2007 پىش ئەوھەش باسەم دەكرد برىتئىيە لە (9مىليار 714مىليون و 331ھەزار و 861) دۆلار، داھاتى حكومەتى ھەرئىمە كوردستان 2014 - 2017 تارادەيەك ناروونە، پەيوەستە بە كۆمەلئىك كىشەى قەيرانى دارايى بەينى بودجە و بەشئىكئىش ناشەفافیەت كە وجودى ھەيە لىرە تەنھا رەقەمەكان بەخىرايى دەخەمە روو، 2014 دوو مىليار و 2015 نۆ مىليار پىنج مىليار لە نەوتەوھە بووھە، 2016 ھەوت مىليار كە پىنج مىليار لە نەوتەوھە بووھە، 2017 نۆ مىليار كە 7 مىليار لە نەوتەوھە بووھە، واتا نەوتى ھەرئىمە بە سى مەحەتە فرۆشراوھە، مەرحەلەى سالى 2003 - 2007 ،

مەرحەلە 2007 - 2013 ، مەرحەلە 2013 - 2017 . 2017 كە ئېرە بەدواوۋە داتاكانم وەرنەگرتوۋە، بەئگو ئەۋەى كە ھەيە دوو مىليار بە (272) مىليۇن دەھاتىك كە لە 2017 داتاكان بەردەستىن، ھەرچەند كە خىتابى مالى وەكو پېۋىست لەناو پەرلەمانى كوردستان، لە ھەرئىمى كوردستان (198) پالاۋگەمان ھەيە كە نارەسمىن كە دوو پالاۋگەى فەرمىمان ھەيە دوو داتامان ھەيە بۇ ئەو كارمەندانەى كە لە كۆمپانىكان كار دەكەن، (4576) كارمەند نەوتەكەيان تا سالى 2014 كە داتاكان فەرمىن، وەزارەتى سامانە سروشتىيەكان بلاۋى كروۋوتەتوۋە لەبەردەستمان بوون (125) بىرى نەوتى ھەبوۋە، (57) ھەقلى نەوتى ھەبوۋە، داتايەكى تىرىشان لەبەردەستە كە دەلى (9) ھەزار كارمەند ھەيە كە (7) ھەزارى بيانىە كە دەكاتە رېژەى 76% كە ئەم نەخشەيە كە ھەقلى نەوتىيەكان لە ھەرئىمى كوردستانى تىدايە كە ئەمە سەرچەم ھەقلى نەوتىيەكانە كە ھەمان بوون باس لەو دەكات كە چۇن ھەقلى نەوتەكانمان ھەيە و بىرە نەوتەكانىش لەسەرى ئامازەى پېكراۋە، بەلام بە گشتى ئەمە داتاي ئەپدەيت نىيە تا سالى 2014 راستە لە ھەمان كات دا باس لەو بەكەين كە گەرپاينەوۋە بۇ ئەم كېشەيەى كە باسەم كەرد، كەواتە ئىمە دوو كېشەى سەركىمان ھەيە لە كوردستان بەشىكىيان ناروونىيە لە تەواۋ جى بەجى كەردنى گىرەست و خستەنەروۋى داتاكان كە ئەم داتايانەى كە لە بەردەستى منە من تەنھا سەمپلى عەقدىكم وەرگرتوۋە ئەم سەمپلەى كە لەبەردەستە ئەمە دەخاتەروۋ كە روالتى و كۆس كەفەرى پروفېشېرىنگ ئەمانە چۇن دابەش كراون لە ھەرئىمى كوردستان و داتاكان ئامازەى پېكراۋە و وەكو باسەم كەرد تا سالى 2014 ئېرە باس لەو دەكات كە شىرىنى نەوت بە دوو مىليۇن و بە چوار مىليۇن ھەندىك جار گەشىتوۋەتە (40) مىليۇنىش لە شوپنەكانى تىرىش بە وازحى ئامازەى بەدواۋە تەنھا كروۋە نا روونىيەكەش لە ھەمان كاتدا چۇنىيەتى خەرج كەردنى داھاتى نەوتى ھەرئىمى كوردستان دايە..... .

بەرپىز د.رېۋاز فايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

بۇ نارۆيتە سەر چارەسەر؟.

بەرپىز كاروان عبدالرحمن عبدالله:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

دەرفەتم بەدن دەچمە سەر چارەسەر، بەشى سىيەم كە چارەسەر كەردنى كېشەى شەفافیەتى نەوتە لە ھەرئىمى كوردستان من دوو ئەزمونەم وەرگرتوۋە كە دوو ئەزمونى بيانىن ئەزمونى نەروىچ و ئەزمونى ئەلاسكا و تىكەل كېش كەردنىەتى بە ئەزمونىكى خۇمالى پەيوەست بە ياساى ژمارە (22) ى سالى 2007 كە يەكك لە ياسا باشەكانى پەرلەمانى كوردستان دەرى كروۋە، لە ولاتى نەروىچ ئىمە سەندوقى نىشتمانىمان ھەيە كە ئەم سەندوقى راستەوخۇ لەلایەن بانكى مەرکەزىيەوۋە سەرپەرشتى دەگرى و ئەم سەندوقە بە ھىچ شىۋەيەك ناچىتە ژىر ركىفى دەولتەتى نەروىچەوۋە تەنھا لە كاتى پېۋىست ئىقرازى دەولتە دەكات، بۇ ئەو پەرۋزانەى پېۋىستەن وانا بانق خۇى بېرىار دەدا لەۋەى كە چۇن بىكات و بە چ شىۋەيەك پارەكە بۇ چ پەرۋزەيەكېش سەرفى بكات، ھەلبەت ئەم سەندوقە من پېموايە نرىكە لە سەندوقى

نەوت و گازی ھەریمی کوردستان که له یاسای ژماره (22) ی سالی 2007 ئاماژە ی پیکراوه، پیم وایه ئەگەر حکومەتی ھەریمی کوردستان بتوانی سوود لەم سەندوقە ببینی دەتوانی بەشیکی گرنگی پرۆسە ی نەوت شەفاف بکات له ھەریمی کوردستان دا، ئەزمونی دووهم که ئەزمونیکی گرنگە تەقریبەن له خۆرھەلاتی ناوھراست نیستا باسی لەبارەو دەکری، که خەلک ھەیه و دەولت ھەیه که بیری لەم بیرۆکەیه کردووھتەو و رەنگە بکری بەشیک له بەرنامە ی کاری بەشیک له دەولتەکانی شرق ئەوسەت که ئەزمونی ئەلاسکایە، واتا دابەش کردنی نەوت بە شیوہی ئەسھام بەسەر دانیشتوان دا وەرگرتنەوہی ئەم برہ پارہیە بەشیوہی باج بەھەمان ریزە له ھاوولاتیان ئەمە ھەستی بەرپرسباریەتی دروست دەکات لەلایەن ھاوولاتیان کاتیک که بینایەک یاخود شوینیکی گشتی بنیاد دهنری ھەر کەسیک که بزانی که کەموکورتیەک یان خەلەلیک له دروست کردنی بیناکە دا ھەیه ھەلبەت راستەوخۆ دەتوانی تەدەخول بکات بەو پێیە ی که باجیکی زۆری داوہ که له ئەساس دا ئەمە ئەسھامی دەولتە، بەشی سییەم چالاککردنی سەندوقی نەوت و گازی ھەریمی کوردستانە پشت بە یاسای ژماره (22) ی سالی 2007 که ئەمە خۆی له خۆیدا ئینجازیکی گەورەیه که گەلی کورد شانازی پیوہ بکات، که ئەمە بە دوو شیواز دەکری، چالاککردنی سەندوقەکەو چالاککردنی ئەجھیزە رەقابەکانی دەولت که بە له خۆ گرتنی پەرلەمانی کوردستانە له ھەمان کاتدا دیوانی چاودیاری دارییە، ئەگەر حکومەتی ھەریمی کوردستان ئەم سەندوقە و ئەم یاسایە وەکو خۆی تەفەیل بکات، ئەم سەندوقە بچیتە بواری جی بەجی کردنەو، بە یەکیک له فەقەرەکانی یاسایەکە تەواوی پرۆسە ی نەوتی ھەریمی کوردستان دەکەویتە ژیر رەقابە ی رکیفی پەرلەمانی کوردستانەو، بەم شیوہیە پەرلەمانی کوردستان تەحەکوم بە تەواوی وردەکاریەکانی داھاتی ھەریمی کوردستانەوہ بکات، له ھەمان کاتدا حکومەتی ھەریمی کوردستان دەکریت ھاوکار بی بۆ چاودیاری کاراکردنی چاودیاری فەرمی و ناوخۆیی و دەرەکی و ریکخراوەکانی کۆمەلگە ی مەدەنی، زۆر سوپاس بۆ ئیوہ و سوپاس بۆ سەرۆکایەتی پەرلەمانی کوردستان دووبارە.

بەرپز د.رێواز ھایق حسن/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپزان ئەندامانی پەرلەمان دەچینە سەر بڕگە یەکی تری بەرنامە ی کار که بریتییە له خۆیندەوہی یەکەم بۆ ئەو پیشنیازە یاسا و بڕیارانە ی خواروہ بە پێی حوکمی ماددەکانی (79 و 80)، بەرپزان ئەندامانی پەرلەمان دیارە ئالوگۆرەکی که کاک ئومید داوای کردووہ بڕگە یەکی تری گۆرپوہ، ئەویش ئەوہیە که دووہم وەکو خۆی دەمینیتەوہ، یەکەم دەچیتە سییەم، نیستا بڕگە ی دووہم دەست پی دەکەین که بریتییە له دانان و ئالوگۆرکردنی ژمارە یەک پەرلەمانتار له لیژنە ھەمیشەییەکانی پەرلەمان و پیکھینانی چوار لیژنە ی ھەمیشەیی پەرلەمان بە پێی ماددە ی (28 و 29 و 34) له پەرپوہی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستان - عێراق، بەرپزان ئەندامانی پەرلەمان دەرھەت دەدەین بە بەرپز جیگری سەرۆکی پەرلەمان روونکردنەوہ یەکمان بداتی سەبارەت بە چۆنییەتی پیکھینانی چوار لیژنەکە و دابەش کردنی بەرپزان ئەندامانی پەرلەمان بەسەر لیژنەکان دا، فەرموو.

بەرپىز ھىمىن احمد حمە صالح / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:
بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بەرپىز ئىندامانى پەرلەمانى كوردستان، دواى ئەۋەدى لە دانىشتى رۇزى 9/29 دەنگ درا لەلايەن ئىۋەدى بەرپىز ھەۋە بۇ ھەمۆار كوردنى يەكەمى پەپرەۋى ناوخۇ پەرلەمانى كوردستان و زياد كوردنى چوار ليژنە ھەمىشەيەكان لە (15) ليژنەۋە بۇ (19) ليژنە ھەمىشەيى و ئەو چوار ليژنە ھەمىشەيە تازەيە كە دروست كرا، برىتىن لە ليژنە ناوخۇ و ئاسايش و ئەنجومەنى خۇجىيەكان ليژنە ئاۋەدان كوردنەۋە و ۋەبەرھىنان و ليژنە داکۆكى كوردن لە مافى ئافرەت و ليژنە كاروبارى پەرلەمان و سكالاً، دوا بەدواى ئەم دانىشتنە ئىمە لە دەستە سەرۋىكايەتى پەرلەمانى كوردستان ئەو بىرپارەمان ۋەرگرت كە بە ھەمان مىكانىزمى دابەشكارى ئىندامانى بەرپىز بەسەر (15) ليژنە ھەمىشەيەكە پىشۋوتەر ھەمان مىكانىزم بىرپىز بەر بۇ دابەش كوردنى ئىندامان بەسەر ئەو (4) ليژنە تازەيە كە دروست كراون، بەو پىيە بەرپىز بە پىيە ئەو موعادەلە حسابىيە كە لە كۆبۈنەۋەدى دواترى فراكسىۋنەكان ئىمە بۇمان باسكردوون لەو (19) ليژنەيە كە پەرلەمانى كوردستان ئىستا ھەيەتى فراكسىۋنە بەرپىزەكان بەم رىزبەندىە ئىنداميان دەبى لەو (19) ليژنەيە، فراكسىۋنى پارتى (87) ئەندام، فراكسىۋنى يەكيتى (39) ئەندام، فراكسىۋنى گۇران (23) ئەندام، فراكسىۋنى نەۋەدى نوئى (15) ئەندام، فراكسىۋنى كۆمەل (13) ئەندام، فراكسىۋنى يەكگرتو (10) ئەندام، كلدان سريان ئاشوورى ئەرمەن (12) ئەندام، توركمانەكان (8) ئەندام، ئازادى دەتوانرى لە دوو لىشەنە واتە دوو ئىنداميان ھەبى، دواى ئەۋە بەرپىز ئىمە لە دەستە سەرۋىكايەتى پەرلەمانى كوردستان لەرۇزى 2019/10/24 كۆبۈنەۋەدەيەكمان لەگەل تىكرى سەرۋىك فراكسىۋنە بەرپىزەكان ھەبوو، بۇيە ئەمجارە دەستە سەرۋىكايەتتە پى رابىنىن كە بۇ دابەشكردنى ئەندامە بەرپىزەكانيان و ئەم بەرگەۋتەنەيان لەسەر ئەم چوار ليژنەيە ئەم مىكانىزمە گىراۋتە بەر، دواترىش داۋامان لە سەرۋىك فراكسىۋنە بەرپىزەكان كورد كە بە بى ئامادەبوونى دەستە سەرۋىكايەتى لەناۋ خۇياندا كۆبۈنەۋەدەيەك بىكەن بۇ ھەر رىككەۋتەنىك كە پىيە ئەگەن ئىمە ۋەكو دەستە سەرۋىكايەتى لارىمان نابى لە جى بەجى كوردنى ئەو رىككەۋتەنى لە نيوان فراكسىۋنەكان ھەبىت بۇ ئالوگۇر كوردن لە رىزە ئىندامىيەتتە يان ئەو ھەماھەنگى كوردنە بە پىيە بەرگەۋتەكانيان لەو چوار ليژنە تازەيە كە دروست كراۋە، رۇزى 11/10 ديسان كۆبۈنەۋەدەيەك كە لەلايەن جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان و بەرپىز سكرتيرى پەرلەمان لەگەل سەرۋىك فراكسىۋنەكان ئەنجام درا، بۇ ئەۋەدى دوا ئامار و دوا راپۇرتى فراكسىۋنە بەرپىزەكان لەسەر ناۋى ئەندامە بەرپىزەكانيان بۇ ئەم چوار ليژنە ھەمىشەيە ۋە ھەر ئالوگۇرپىكى تر لە ليژنەكانيان ھەبى كۆبۈنەۋەدەكە ئەنجام درا، دوتر لە رۇزى 2019/11/11 كۆبۈنەۋەدەيەكى دەستە سەرۋىكايەتى لەگەل بەرپىز بەرپىزەكانيان ھەبىتە كاروبارى پەرلەمان و ليژنەكان ئەنجام درا بۇ تاۋتوئى كوردنى نووسراۋى تىكرى سەرۋىك فراكسىۋنە بەرپىزەكان لەسەر ناۋى ئەندامەكانيان و دابەش كوردنەيان بەسەر ئەو چوار ليژنەيە و نووسراۋى پەرلەمانتارە بەرپىزەكان بوۋە ئەۋەدى كە ليژنەيەك نامىن و دەچنە ليژنەيەكى

تر ئەمانەشمان تاوتوئى كىردوو، دوا كۆبۈنۈنە واتا كۆبۈنۈنە دەپ پىنجەم رۇزى 2019/11/12 بەسەرپەرشتى بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان ئەندامىتى جىگىرى سەرۋكى پەرلەمان و سكرتېرى پەرلەمانى كوردستان بەرپىز بەرپىزە تى كاروبارى پەرلەمان و لىژنەكان بەرپىزە چوۋ، بۇ برپارى كۆتايى لەسەر دابەش كىردى ئەندامە بەرپىزەكان بە پىي حوكمەكانى ماددە (28) برگەى دووم و چوارەم و پىنجەم كە بە پىي رپىزە و بەرگەوتەى سەرچەم فراكسىۋنەكان و نوپنەرايەتبان لە ناو لىژنە ھەمىشەيەكان و بە پىي ئەو سەلاھىتەى كە دەستەى سەرۋكايەتى ھەيەتى كە بە پىي تۈنا و خواست و پىويستى لىژنەكان پەرلەمانتارە بەرپىزەكان بەسەر ئەو چوار لىژنە ھەمىشەيە دابەش بكات، خۇشەختانە دەتۈانين بلين كە ئەمرۆ ئىستا وەكو ئەوۋى كە لە بەرنامەى كار ھەيە بەرئەنجامىكى باش بۇ پىكھىنانى ئەو چوار لىژنە ھەمىشەيە ھەيە، بۇيە ئىستا دەرفەت بە بەرپىز سكرتېرى پەرلەمان دەدەين كە خال بەخالى ئەوۋى كە پىي گەشىتۈوين لەسەر ئەمادەكىردى دەست لەكاركىشانەۋەى ئەو ئەندامە بەرپىزەكانى كە لە لىژنەكان دا بوون، دواتر دەنگدان بەو ئەندامە بەرپىزەكانى كە دەچنە ئەو چوار لىژنە ھەمىشەيە و لەگەل ئەو ئالوگۇرانەى كە لە ئەندامەكان دا كراون، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

دەستتان خۇش بى، بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان ئىمە لىستىكىمان لەبەردەستە دايە بەناۋى ئەو ئەندامە بەرپىزەكانى پەرلەمان كە لىژنەكان دەستبان لەكاركىشانەۋە، لەبەرئەۋەى سەبارەت بە چۈنەيتى قىبۇلكىردى دەست لەكاركىشانەۋەى بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان لەناو پەپرەۋى ناوخۇ ھىچ ماددەيەك نىيە، بەلام بەر مەبنای ئەو مەبەدئەى ھەر كەس بە دەنگدان ھات بى دەبى بە دەنگدانىش برۈات، ئىمە دەست لەكاركىشانەۋەى سەرچەم ئەو بەرپىزەكانى دەخەينە دەنگدان و دەرفەت دەدەين بە بەرپىز سكرتېرى پەرلەمان بۇ ئەۋەى ناۋەكان بخوئىنئىتەۋە فەرموو.

بەرپىز مەنى نىبى قەھۋەچى / سكرتېرى پەرلەمان:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ئەو پەرلەمانتارانەى كە داۋاى دەست لەكاركىشانەۋەيان كىردوو لە لىژنە ھەمىشەيەكان..... .

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان بەر مەبنای ئەو راپۇرتەى بەرپىز جىگىرى سەرۋكى پەرلەمان خوئىندىيەۋە و بە رىكەوتىكى باش لە نىۋان فراكسىۋنەكان ھەيە و ئەۋەى بەردەستى ئىمەيە بەرھەمى ئىتفاقە، ئەسل ئەۋەيە ئىمە ئەندام پەرلەمان ئەندام پەرلەمان دەبى بىخەينە دەنگدان بەلام ئەگەر بەرپىزتان رەزامەند بن ئىمە بە لىست ئەۋەى رىكەوتنى لەسەر كراۋە بىخەينە دەنگدان، بۇ گەرئەۋەى كات سوپاستان دەكەين، بۇيە ھەر بەرپىزىك لەگەل ئەۋەيە كە ئىمە بە لىست ناۋەكان بخوئىنئىتەۋە و دەست لەكاركىشانەۋەكان و ئەندامەكانىش با دەست بەرز بكاتەۋە، بەرپىزان زۆر سوپاس (73) ئەندامى بەرپىزى پەرلەمان رەزامەندىن

به نهوهی که به لیست بخویندریتهوه، فەرموون ئیستا به لیست ناوی دەست لهکارکیشاوهکانتان بۆ دهخویندریتهوه، فەرموون.

بەرپز منی نبی فەهوهچی / سکرتریری پەرلهمان:

بەرپز سهروگی پەرلهمان.

ئەو پەرلهمانتاره بەرپزانهی داوای دەست لهکارکیشانهوهیان کردوو له لیژنه هه‌میشه‌بیهکان:

1/ سعید مصطفی ته‌ته‌رخان له لیژنه‌ی رۆشنیری و کۆمه‌لگه‌ی مه‌ده‌نی و وهرزش و لاوان.

2/ زیدان رشید خان ئەودل له لیژنه‌ی کشتوکال و ئاودییری.

3/ شوان کریم محمد له لیژنه‌ی شاره‌وانی و گواستنه‌وه و گه‌یاندن و گه‌شتوگوزار.

4/ بهجت علی ابراهیم له لیژنه‌ی شاره‌وانی گواستنه‌وه گه‌شتوگوزار.

5/ فاهر محمد علی له لیژنه‌ی شاره‌وانی و گواستنه‌وه و گه‌یاندن و گه‌شتوگوزار.

6/ سفین اغا عمر اغا قادر ناوچه کوردستانیه‌کانی دهره‌وه‌ی هه‌ریم.

7/ سه‌روان محمد علی کاروباری شه‌هیدان و جینوساید و زیندانیه‌ی سیاسی.

8/ نزار مه‌لا عبدالغفار عزیز کاروباری پێشمه‌رگه.

9/ نهرشه‌د حسین محمد کاروباری یاسایی.

10/ جوان یونس محمد سلیم کاروباری کۆمه‌لایه‌تی و داکۆکی کردن له مافی ئافره‌ت.

11/ لوقمان محمد حاجی مسته‌فا رۆشنیری و کۆمه‌لگه‌ی مه‌ده‌نی و وهرزش و لاوان.

12/ هاوړی به‌نا محمد صالح شاره‌وانی و گواستنه‌وه و گه‌یاندن و گه‌شتوگوزار.

13/ سه‌لا فاتیح توفیق کاروباری کۆمه‌لایه‌تی و داکۆکی کردن له مافی ئافره‌ت.

14/ عبدالله ناصر احمد علی لیژنه‌ی شه‌هیدان و جینوساید و زیندانیه‌ی سیاسی.

15/ ئاشنا عبدالله قادر په‌یوه‌ندیه‌کانی ره‌وه‌ندی کوردستانی.

16/ شادی نه‌وزاد وه‌هاب په‌روه‌رده و خویندنی بال‌ا و توێژینه‌وه‌ی زانستی.

17/ اسماعیل علی طه کستوکال و ئاودییری.

18/ محی الدین حسن یوسف/ کشتوکال و ئاودییری.

19- کاوه عبدالقادر حسن علی ئەوقاف و کاروباری ئایینی.

20- رۆمیۆ حزیران نیسان کاروباری پێشمه‌رگه.

21- روبینا اویملک عزیز ده‌سپاکی

22- عوسمان علی سمایل کشتوکال و ئاودییری

23- عبدالستار مجید قادر په‌یوه‌نیه‌کانی ره‌وه‌ندی کوردستانی

24- موسلیم عبدالله رسول رۆشنیری و کۆمه‌لگه‌ی مه‌ده‌نی و وهرزش و لاوان

25- صباح محمود محمد کشتوکال و ئاودییری

دارایی و کاروباری ئابووری	26- علی حەمە صالح
وزە و سامانە سروشتییەکان و پیشەسازی و بازرگانی	27- بەلێن اسماعیل حاجی
کاروباری پیشمەرگە	28- شاخەوان رۆوف مصطفی
کاروباری شەهیدانی جینۆساید و زیندانانی سیاسی	29- پزگار محمد محمود
کاروباری کۆمەڵایەتی	30- احسان محمد سلیم

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان دەدریته دەنگدان.

بەرپز د.رێواز فائق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپزان ئەندامانی پەرلەمان، بەلێ فەرموو.

بەرپز سەلە فاتیح توفیق:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

من دەست لە کار کێشانەووم لە لیژنەى رەهەندی کوردستانی و پەيوەندیبەکانی دەرەو پێشکەش کردبوو، بەلام ئاماژەى پێ نەکرابوو تەنها لیژنەى کۆمەڵایەتی، سوپاس.

بەرپز د.رێواز فائق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

بەلێ، ئیزافەى دەکەین، بەو ئیزافەیهى کە سەلما خان دەلێ، بەرپزان ئەندامانی پەرلەمان ئەو لیستە ئەندامانی دەست لە کارکێشەوێ لیژنەکان هەر کەسێک رەزامەندە و قبوڵیەتی دەست لە کارکێشەوێ ئەو بەرپزانە با دەستی بەرز بکاتەو، بەرپزان ئەندامانی پەرلەمان بە دەنگی (89) ئەندامی بەرپزی پەرلەمان دەست لە کارکێشەوێ ئەو بەرپزانەى کە ناویان خویندراپەو پەسەند کرا، فەرموون بەردەوام بن.

بەرپزمنى نبی نادر قەهووجی / سكرتیری پەرلەمان:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەو لیژنەى کە جیابۆتەو ئیستا ناوەکانیان یەك یەك دەخوینینەو و دەیدەینە دەنگدان.

بەرپز د.رێواز فائق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

ئیستا لیژنەکانی نوێ، یەعنى لیژنە نوێیەکان لیژنە بە لیژنە دەخویندريتهو، فەرموو.

بەرپزمنى نبی نادر قەهووجی / سكرتیری پەرلەمان:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

لیژنەى ناوخوا و ئاسایش و ئەنجومەنە خوێجییەکان:

- 1- أرشد حسین محمد رشید.
- 2- نزار مەلا عبدالغفار عزیز
- 3- محسن حسین مصطفی موسی
- 4- حکمت محمد عبو زیاد عیسی
- 5- رزگار عیسی سوار عیسی
- 6- بالانبۆ محمد علی أحمد

- 7- عبدالناصر احمد علی کاکه
- 8- هاوری بناء محمد صالح فتاح
- 9- شاخهوان رؤوف مصطفى میران
- 10- یاسین خضر طه
- 11- کاوه عبدالقادر حسن علی

بهريز د.رپيواز فائق حسن / سهروكي پهرلهمان:

بهريزان ئهئندامانی پهرلهمان ههر ئهئندامیكي بهريزی پهرلهمان رهزامهنده لهسهه ئهه بهريزانهی كه ناویان خويندرايهوه ببن به ئهئندامی لیژنهی ناوخۆ و ئاسایش و ئهئجومهنه خوچیهكان با دهست بهرز بکاتهوه، بهريزان ئهئندامانی پهرلهمان، به دهنگی (92) ئهئندامی پهرلهمان پهسههند کرا، فهرموون.

بهريز منی نبی نادر قههوهچی / سكرتيري پهرلهمان:

بهريز سهروكي پهرلهمان.

لیژنهی ئاوهدانکردنهوه و وهبهرهينان:

- 1- سفین ئاغا عمر ئاغا قادر
- 2- ظاهر محمد علی حسن محمد
- 3- بههمهه كاك عبدالله أحمد علی
- 4- بهجت علی ابرهیم مصطفى
- 5- شوان کریم محمد صادق
- 6- هاوری بناء محمد صالح
- 7- شهمول ئاشین صابر میره
- 8- دابان محمد حسین عبدالله
- 9- عثمان علی سمایل
- 10- موژده محمود محمد عبدالله
- 11- سارا دلشاد بکر مولود

بهريز د.رپيواز فائق حسن / سهروكي پهرلهمان:

بهريزان ههر ئهئندامیكي بهريزی پهرلهمان رهزامهنده ئهه بهريزانهی ناویان خويندرايهوه ببن به ئهئندامی لیژنهی ئاوهدانکردنهوه و وهبهرهينان با دهست بهرز بکاتهوه، بهريزان به دهنگی (90) ئهئندامی پهرلهمان پهسههند کرا، فهرموون.

بهريز منی نبی نادر قههوهچی / سكرتيري پهرلهمان:

بهريز سهروكي پهرلهمان.

لیژنهی داكوکی كردن له مافی ئافرهت:

- 1- جلال محمد عبدالله حمد أمين
- 2- لهنجہ ابراهيم عبدالرحمن
- 3- جوان يونس محمد سليم
- 4- حسيبه سعيد ابراهيم لهشكري
- 5- سهلا فتاح توفيق محمد
- 6- ئەنداميان دانەناوہ
- 7- گوئستان سعيد محمد سعيد
- 8- ناشنا عبدالله قادر
- 9- شادی نوزاد وهاب محمد أمين
- 10- بدريه اسماعيل محمد سعيد

بەرپز د.رپواز فائق حسن/ سەرۆکی پەرلەمان:
به ئی، فەرموو.

بەرپز ئومید عبدالرحمن حسن:
بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

پیش خستنه دەنگدان بەرپز حسیبه سعید ابراهیم له فراکسیونی پارتي له لیستهکه دەرھاتووہ، گۆرانکاری تیدا کراوہ، ئەگەر ناوی ئەو دەرپینن ئەوجا بخریته دەنگدان له لیژنەى ئافرەتان، سوپاس.

بەرپز د.رپواز فائق حسن/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپزان ئەندامانی پەرلەمان کەواته ئەو لیستەى بەرپز سکرتری پەرلەمان خویندییهوہ که دەکاته (8) ئەندامی بەرپزی پەرلەمان هەر ئەندامیکی بەرپز رەزامەندە لەسەر ئەندامیتی بەرپزیان لەو لیژنەیه با دەست بەرز بکاتەوہ؟، کاک جلال دوايی قسه دەکەین، دوايی له خزمەتتام بەیەکەوہ قسه دەکەین، بەرپزان ئەندامانی پەرلەمان بە دەنگی (91) ئەندامی پەرلەمان پەسەند کرا، لیژنەى کاروباری پەرلەمان و سکالا.

بەرپز سلمه فاتح توفيق:
بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

من له لیژنەکانی تریش دا ناوم به هه له خویندراوہتەوہ سلمی فاتح توفيق نهك سلمی فاتح، سوپاس.

بەرپز د.رپواز فائق حسن/ سەرۆکی پەرلەمان:

باشه چاکى دەکەین، فەرموون.

بەرپز منى نبى نادر قەھوہچى / سکرتری پەرلەمانى کوردستان:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

لیژنەى کاروباری پەرلەمان و سکالا:

1- سوسن محمد میرخان سعید

- 2- چيا حمد شريف موسى
- 3- ريفينگ محمد محمد على محمد
- 4- سهروان محمد على حاجى
- 5- خديجه عمر گھ محمد
- 6- راهى رههبر ابراهيم سعيد
- 7- ههزان حسن احمد عبدالله
- 8- شاپان كاكه صالح محمد
- 9- اسماعيل على طه
- 10- هيمداد صباح بلال
- 11- فريد يعقوب نيليا

بهريز د.رپواز فائق حسن / سهروكي پههلهمان:

بهريزان نهندانى پههلهمانهه بهريزيك رهزامهنده نهو بهريزانهى ناويان خويندرايهوه بين به نهندانى ليژنهى كاروبارى پههلهمان و سكالآ با دهست بهرز بكاتهوه، بهريزان نهندانى پههلهمان به دهنگى (93) نهندانى پههلهمان پههسند كرا، بهريزان نهندانى پههلهمان به دهنگى (93) پههلهمانتار پههسند كرا، نيستا ليستى ناوى نهو پههلهمانتارانه دهخويندريتهوه كه داواى نالوگوريان كردووه نالوگورمان پيكردوون، فهرموون.

بهريزمنى نبي فهوهچى / سكرتيري پههلهمان:

بهريز سهروكي پههلهمان.

نهو پههلهمانتارانه داوا دهكهن له ليژنهدا دابنرين.

- 1- لهنجه ابراهيم عبدالرحمن (ليژنهى كاروبارى شههيدان جينووسايدى زيندانى سىاسى).
- 2- گلستان باقى سليمان ياسين (كشتوكال و ناوديري).
- 3- نجات شعبان عبدالله (ليژنهى شارهوانى و گواستنهوه و گهياندن و گهشتوگوزار).
- 4- گوليزار رشيد حاجى (ليژنهى روشنيري و كومهلگهى مهدهنى و وهرز و لاوان).
- 5- ليلي عبدالجبار حدو (ليژنهى كاروبارى كومهلايهتى و داکوكى كردن له مافى نافرمتان).
- 6- زيدان رشيد خان اودل (ليژنهى شارهوانى و گواستنهوه و گهياندن و گهشتوگوزار).
- 7- هيقيدار احمد سلمان (ليژنهى دهست پاكى).
- 8- روژان ابراهيم على (ليژنهى كاروبارى ياساى).
- 9- بزار خالد (ليژنهى كاروبارى پيشمههركه).
- 10- شيرين يونس عبدالله عزيز (ليژنهى پهيوهندييهكانى رهوهندى كوردستانى، كاروبارى كومهلايهتى داکوكى كردن له مافى نافرمت).

- 11-لقمان حمد حاجی (شاره‌اونی و گواستنەوه و گەیانندن و گەشتوگوزار).
- 12-سەرکۆ نازاد حوسین محمد (لیژنەى دارایی و کاروباری ئابووری).
- 13-زگری احمد اسماعیل (لیژنەى کاروباری کۆمەڵایەتی و داکوکی کردن لە مافی ئاڤرەتان)
- 14-سەلمى فاتح توفیق (لیژنەى رۆشنیبری و کۆمەڵگەى مەدەنى و وەرزش و لاوان)
- 15-رۆژان محمد کریم (لیژنەى کاروباری شەهیدان جینۆسایدی زیندانىانی سیاسى).
- 16-هیمداد صباح بلال محمد (لیژنەى کاروباری کۆمەڵایەتی و داکوکی کردن لە مافی مرۆڤ).
- 17-مەحى الدین حسن یوسف (لیژنەى شارەوانى و گواستنەوه و گەیانندن و گەشتوگوزار).
- 18-مەم برهان محمد قانع (لیژنەى پەرورەده و خویندنى بالا و تووژینەوهى زانستى).
- 19-عبدالستار مجید قادر (لیژنەى کشتوکال و ئاودپیری).
- 20-هەلز احمد محمد (لیژنەى کشتوکال و ئاودپیری).
- 21-مسلم عبدالله رسول (لیژنەى پەيوەندییەکانى رەوەندى کوردستانى).
- 22-کاظم فاروق نامق (لیژنەى ئەوقاف و کاروباری ئاینى).
- 23-روبینە اویمک عزیز (ناوچه کوردستانىیەکانى دەرەوهى هەریم).
- 24-سەعید مصطفی تترخان (لیژنەى کاروباری پێشمەرگە).
- 25-بایر کاملا سلیمان (لیژنەى کاروباری پێشمەرگە).
- 26-جەنان جبار بويا (لیژنەى کشتوکال و ئاودپیری).
- 27-ئاشنا عبدالله قادر (داکوکی کردن لە مافی ئاڤرەت).
- 28-ابوبکر عمر عبدالله (پەيوەندییەکانى رەوەندى کوردستانى).
- 29-علی حمە صالح (لیژنەى ووزە و سامانە سروشتییهکان و پیشەسازى و بازرگانى).
- 30-بەلێن اسماعیل حاجی (لیژنەى دارایی و کاروباری ئابووری).
- 31-رزگار محمد محمود (لیژنەى کاروباری پێشمەرگە).
- 32-شاخەوان رئوف مصطفی (لیژنەى کاروباری شەهیدان جینۆسایدی زیندانىانی سیاسى).
- 33-احسان محمد سلیم (لیژنەى کشتوکال).

بەرپێز د. رێواز فائق حسن / سەرۆکی پەرله‌مان:

بەرپێزان ئەندامانى پەرله‌مان له‌بەر ئەوهى قبوڵ کردنیه‌تى له‌ لیژنه‌یه‌ك بابه‌تى سه‌خصى تاییه‌ته هەرچه‌نده فراکسیۆنه‌كان داواشیان کردبیت بەرپێز كاك (مم) نوسراویان ناردبیت بەرپێز كاك (مم) نایه‌ویت ئەندام بیت له‌ (لیژنەى پەرورەده) ئەگەر ئێمه‌ خستمانه‌ دهنگدان به‌بێ كاك (مم) ده‌یخه‌ینه‌ دهنگدان، كاك (اومید)، فەرموون.

بەرپىز ئومىد عبدالرحمن حسن:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

راستكردنە ۋە ھېمە چەند جارېك لەلايەن بەرپىز سكرتېرى پەرلەمان ناۋى ليژنە ۋا ھات ليژنەى كاروبارى كۆمەلەيەتى ۋ مافى مرۇف ۋ ئافرەت، جياواز بۆۋە كەۋاتە ئەۋ ھەموو ناۋانە دەبىت چا ببىتەۋە ليژنەى داكۆكى كردن لە مافى ئافرەت بە تەنيا يا ليژنەى كاروبارى كۆمەلەيەتى ۋ مافى مرۇف بە تەنيايە، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

ۋەرگىرا، بەلى كاك (عبدالستار)، فەرموو.

بەرپىز عبدالستار مجيد قادر:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ليژنەى (پەرۋەردە) ديارە ئىمە كاتى خۆى بەپىي رىكەۋتنى فراكسيۇنەكان ۋ ۋە بەپىي ئەۋ سىستەمەى كە دانرا جىگرى ليژنەى سەرۆكى پەرۋەردە بەلام لەبەر ئەۋەى كە ئەندامەكانى دويىنىش قسەم لەگەل بەرپىز جىگرى پەرلەمان ۋ لەگەل كاك (ئومىد) ۋ لەگەل برادەرانى كە كرد (11) كەس بوۋە مەجال نەبوۋە ھەر نەفەرئىكمان بچىتە ئەم ليژنەيەش تا ببىتە جىگرى سەرۆك ۋە ئىستا ئەگەر بەرپىز كاك (مەم) نەچىتە ۋى ئىمە ديارە بەپىي ئەۋ سىستەمە بەپىي ئەۋ رىكەۋتنەى كاتى خۆى كرىدوومانە ئىمە مامۇستا (مسلم) لە جياتى ئەۋەى بچىتە (ليژنەى پەيوەندىيەكان ۋ رەۋەندى كوردستانى) لە (ليژنەى پەرۋەردە)ى دادەننىن، سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

ئەۋە دەبى لەگەل سەرۆكى فراكسيۇنى نەۋەى نوئى رىك بکەون ئەگەر رەزامەند بوون ئىمە ھىچ ئىشكالمان نىيە، ئەبى رىك كەون.

بەرپىز عبدالستار مجيد قادر:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

مشكىلەكە ئەۋەيە (11) كەسن كەس سەحب ناکا، باشە چۆن جىگرى (ليژنەى پەرۋەردە) بە ئىمە دەدرى بەلام ئەگەر ئەندامەكەى بچىتە ئەۋى، چۆن دەبى.

بەرپىز رېۋاز فائق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

كاك (كاۋە) ئىۋە دەتوانن قسەيەكى تىدا بکەن، بەلى بەرپىزان تا ئەۋان قسەى خۇيان دەكەن دەرفەت دەدەين بە كاك (شۋان)، فەرموو.

بەرپىز شۋان كرىم محمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من لە ليژنەى ئاۋەدانكردنەۋە ۋەبەرھىتان لەناۋ لىستەكە ناۋم ھەبوۋ بەلام لە لىسىتى كۆى ناۋەكان ناۋم نەبوۋ، ھىوادارم زيادىكەن.

بەرپىز د. رىۋاز فائىق حسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

ئەوۋە ئىشكال نىيە، (حسىبە) خان، فەرموو.

بەرپىز حسىبە سەئىد ابراھىم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

من داواكارىم پىشكەش كىردوو بۇ ئەوۋى بىمە ئەندام لە (لىژنەى كاروبارى كۆمەلەيەتى مافى مرۇف) ناوۋەكەم نەخوئىنرايەوۋە بۆيە ئەگەر زىاد بىكرىت سوپاستان دەكەم.

بەرپىز د. رىۋاز فائىق حسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

ئاخر كە لىژنەكە ئىعلان كرا وەكو لىژنەيەكى سەربەخۇ لەوئىش ئىعلان ناوت نەخوئىنرايەوۋە؟

بەرپىز حسىبە سەئىد ابراھىم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

لەوئىش نەخوئىنرايەوۋە.

بەرپىز د. رىۋاز فائىق حسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

ئەگەر ئاخر (11) ئەندام زىاتر بوو، دەرفەت دەبى دواتر قەسى لەسەر بىكەين، چونكە دواتر دەبى دۇنيا بىن كە (11) نىيە، بەللى كاك (كاوۋە) فەرموو.

بەرپىز كاوۋە عبدالقادر حسن:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بەپپى ئەو دابەشكارىيەى كە كراوۋە ئەندامىكى (لىژنەى پەرورەدە و خوئىندىننى بالاً) ھى ئىمەيە وەكو فراكسىۋنى (نەوۋى نوئى) بەلام ئىمە ئەو ئەندامەى خۇمان دەبەخشىنە فراكسىۋنى (كۆمەللى ئىسلامى كوردستان).

بەرپىز د. رىۋاز فائىق حسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كەواتە بەرپىز كاك (مسلم) لە برى ئەوۋى بىچىتە لىژنەى پەيوەندىيەكان دەچىتە (لىژنەى پەرورەدە و خوئىندىننى بالاً) بەللى كاك (دىيارى) فەرموون.

بەرپىز دىيارى انور حمە رحىم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

نزىكەى جوار بۇ پىنج مانگ ئەبى بە داواكارىيەكى فەرمى لەلەيەن بەرپىرسى كاروبارى لىژنەكان لەگەل ھاورىم كاك سۇران عمر ئەو لە لىژنەى سامانە سورشىيەكان دەست لە كاركىشانەوۋە پىشكەش كىرد و جوومە شوئىنەكەى، بەلام تا ئىستا نە وەلامى داوۋتەوۋە و ئىستاش لە ناو بەرنامە نەبوو و ناوۋەكە نەخوئىدرايەوۋە.

بەرپىز د. رىۋاز فائىق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

ئىمە بىرئارمان دابوو ھەموو ئەو داوايانەى پىشتر و پىش دروست بوونى ئەو چوار لىژنەىە درابوو كانسلى بىكەينەو، ئەگەر داواكارى تازە پىشكەش بىكەن پىوہى پابەند ئەبىن انشالە، بەرپىزان ئىستا ئەو گۇرانكارىيە كاك (موسلىم) ئەچىتە پەرورەدە، فەرموو كاك ئومىد.

بەرپىز ئومىد عبدالرحمن حسن:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ئەو داواكارىيەى پەرلەمانتار بەرپىز (حسىبە سعید) باسى ئەكات دواىن گۇرانكارى بوو لەگەل سكرتيرى پەرلەمان ئەندامىكى خۇمان كە بەرپىز (ملا احسان) بوو ئەو كشاوتەوہ و (حسىبە) خان دىتە كاروبارى لىژنەى كۆمەلایەتى، سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فائىق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

كەوايە بەرپىز (حسىبە) خان ئەچىتە شوپنى مامۇستا (احسان)، شىرىن خان فەرموو.

بەرپىز شىرىن امين عبدالعزيز:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

لىژنەى دەست پاكى لە پەرلەمانى كوردستان (11) ئەندام بووہ پىشتر، بە حوكمى ئەوہى چەند ئەندامىك لە لىژنەكان رۇشتونەتە كابىنەى حكومەتى ھەرىمى كوردستان و بوونەتە بە وەزىر، يەكى لەو وەزىرانە لە ئەندامى لىژنەكەى من بووہ، ئىستاش.....

بەرپىز د. رىۋاز فائىق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

لىژنەى بەرپىزت نىە، لىژنەى پەرلەمانى كوردستانە.

بەرپىز شىرىن امين عبدالعزيز:

.....يەكى لە ئەندامى لىژنەى من دىسانەوہ، مەبەستم لە لىژنەكەىە، (2) ئەندام لە لىژنەى دەستپاكى، بۇيە ئەبى بە (10) ئەندام، پىشنىاز ئەكەين ھەر ئەندامىك خواستى ھەبى بىتە لىژنەى دەستپاكى لە پەرلەمانى كوردستان با بىت، سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فائىق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

ئەوہ بە گوپرەى ئىستىحقاقە، بەرپىزان دواتر ئەتوانىن گۇرانكارى تر بىكەين، نىھايەتى دونيا نىە، فەرموو بەدرىە خان.

بەرپز بەدریە اسماعیل محمود:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

منیش لە ناوێ گشتیەکان ناوم نەخویندراپەوه، دووم، تا ئیستا چەندجار بەرپز سکرتری پەرلەمان ناوی من لە نامادە بووێکانیش دایە نامادە نەبوو، هەر بە (بدریە اسماعیل محمد) نەخوینتەوه، بەشکم ئەوه بگۆردی، سوپاس.

بەرپز د. رێواز فائق حسن/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەو گۆرانکاریانە یاسمان کرد، (حسیبە) خان ئەچیتە کاروباری کۆمەڵایەتی، کاک (مسلیم) ئەچیتە پەروردە، ئیستا ئەو لیستە ئەخەینە دەنگدان، فەرموو، (90) کەس لەکەڵیەتی، برگی دواتر بریتیه له خویندەوهی یەكەمی چەند پێشنیاز و یاسا و بریارێك بە گوێرە ی حوكمەکانی ماددە (79-82) بۆ ئەو مەبەستە داوا لە بەرپزان لیژنە یاسایی ئەکەین بفرموون بۆ شوینی خۆیان، وەك پابەند بوونیک بە پەرەوی ناوخوا رۆژی چوارشەمە داهاوو بەرپز جیگری سەرۆکی پەرلەمان هەڵبژاردن بۆ دەستە ی سەرۆکیەتی ئەو لیژنە نوێیانە ئەکات کە ئیعلان کرا، کات و شوینی لەلایەن کاروباری پەرلەمانەوه ئاگادار ئەکرینەوه، فەرموو گولستان خان.

بەرپز گولستان سعید حمد:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

من تییینیم هەیه، دیارە لە ئاشکرا کردنی ناوی ئەندامانی لیژنە ی داکۆکی کردن لە مافی ئافرەتان ژمارەیهکی زۆر ئەندامانی بەرپزەکان پیکەنینان دی بەو لیژنەیه، لە کاتی کدا کیشە ی ژنان کیشەیهکی کۆمەڵایەتی زۆر گەورەیه، کیشە ی سەران سەری تاکی کۆمەڵگایە بە ژن و پیاووه، بەلام بە داخوه لهو پەرلەمانە کە باسی مەسەلە ی ژن ئەکرێ ئەو پیاوانە ی عەزەمتیان لە دایکەکانیانەوه بۆ هاتوووه پیکەنینان بەو مەسەلە یه دی، بۆیه من زۆر بە توندی ئیدانە ی ئەکەم، ئەبێ داوای لی بووردن بکەن جارێکی تر بە هیچ قەزەیهکی ژنان پیکەنینان نەیهت.

بەرپز د. رێواز فائق حسن/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپزان سەرەتا ئەو بەشە ی لە قسەکانی گولستان خان کە پەيوەندی بە ئیدانە کردن و ئەو بابەتە هەیه ئەسریتەوه لە پرۆتۆکۆل، بەرپزان ئەندامانی پەرلەمان پیکەنینان بە لیژنە ی کاروباری ژنان نەهاتوووه، بروا ناکەم هیچ ئەندامێکی بەرپزی پەرلەمان لێرە هەبێ بروای بەوه نەبێ ئافرەتان و ژنان لە هەریمی کوردستان خاوەنی قەزەیهکی گرنگن، لە هەموو دونیاش ئەوه هەیه، ئەو نەزەریەش نابێ سەبارەت بە بەرپزان ئەندامانی بەرپزی پەرلەمانی کوردستان قسە ی لە بارهوه بکری، بەرپزیان بەوه پینەکەنین، لەگەڵ کاک جەلال قسەم کرد، رەنگە زیاتر بەوه پیکەنی بن کە جەنابیان داوای کرد قسە بکات، من پیم وت دواتر بە یەکەوه قسە ئەکەین، لە کاتی ئەيوست لە ناو هۆلەکە قسە بکات، پیکەنیکە هیچ پەيوەندی بە لیژنەکە نییه ئەوهندە ی پەيوەندی بە بەینی من کاک جەلال پەريشانەوه هەیه، بەلێ بەردەوام بن باشە،

فەرموو لىژنەى ياسايى، جوابدانەوہ گولستان خانە يان قسەيەكى ترە؟ ريگا نادەم ئەندامى پەرلەمان
وہلامى يەكتەر بدەنەوہ، ئەگەر وەلامى گولستان خان نىە فەرموو، ھەر بە پەيرەو دەرڤەت نادەم ئەندامى
پەرلەمان وەلامى ئەندامىكى تىرى پەرلەمان بداتەوہ، ئەگەر بابەتتىكى ترە فەرموو.

بەريز زانا خالد سمايل:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەر لەوہى نىەتى پەرلەمانتار بزانن، ئىوہ ناکرى بلىين دەرڤەت نادەين كە قسە بکەن، چونكە پەرلەمانتار
حەقى خۆيەتى بەپيى پەيرەوى ناوخۆ خالى پەيرەوى وەرگى، زۆر سوپاس.

بەريز د. رىواز فائق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، ھەر بە گوپىرەى پەيرەو من تىبىنيەكەم ئەوہ بوو كە تۆ رەنگە وەلامى گولستان خان بدەيتەوہ،
پەيرەو ريگەمان نادات كە ريگە بە جەنابتان بدەين كە وەلامى يەكتەر بدەينەوہ، بەئى فەرموو سەرۆكى
لىژنەى ياسايى كەرەمكەن.

بەريز بزار خالد عبدالله:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

پيشنيازى ياساى يەكەم، بەرھەمە خۆمائىيەكان لە ھەريمى كوردستان - عىراق، كەلەلايەن ژمارەى ياسايى
ئەندامانى پەرلەمانەوہ پيشكەش كراوہ، ئەم پيشنيازە ياسايە لە (26) ماددە پيكھاتووہ، لەگەل ھۆيەكانى
دەرچواندن، ناوى ئەندامانى پەرلەمان ئەوانەى كە واژوويان كىردووہ ئەمانەن:

1/ ھىقيدار احمد سلمان.

2/ عبدالسلام عبدالله حسن/ دۆلەمەرى.

3/ عباس فتاح صالح.

4/ خديجە عمر طە مزورى.

5/ بەھمەن كاك عبدالله احمد على.

6/ بزار خالد كوچەر.

7/ پيشەوا طاهر مستەفا.

8/ كاروان عبدالرحمن عبدالله گەزنەيى.

9/ لوقمان محمد حاجى وەردى.

10/ شيرين يونس عبدالله.

11/ ليزا فلك الدين كاكەيى.

12/ زياد جبار محمد.

13/ جمال حەويز.

14/ د. صباح محمود محمد.

- 15/ جوان يونس محمد.
 16/ محسن حسين مستهفا.
 17/ وهيسى سعيد وهيسى.
 18/ رزگار عيسى سوار.
 19/ فيصل عباس عولا.
 20/ زكري احمد ساماعيل.
 21/ سلمه فاتيح توفيق.
 22/ گوران عمر على.
 23/ جلال محمد امين.

بهريز سهرۆكى پهرلهمان، ئيمه له ليژنهى كاروبارى ياسايى پهرلهمان، داوا له بهريزتان دهكهن ئهم پيشنيازه ياسايه ئاراستهى ليژنه پهيوهندارهكانى پهرلهمان بكهى، زور سوپاس.

بهريز د.رپواز فايق حسن/ سهرۆكى پهرلهمان:

بهلى زور سوپاس، بهريزان ئهندامانى پهرلهمان ئهم پيشنيازه ياسايه ئاراستهى ليژنهى وزه و سامانه سروشتيهكان و پيشهسازى و بازرگانى و ليژنهى كاروبارى ياسايى و سهرجهم ئهندامانى پهرلهمان دهكرى، فهرموون.

بهريز بزار خالد كۆچهر:

بهريز سهرۆكى پهرلهمان.

پيشنيازى ياساى دووهم لهلايهن جيگري سهرۆكى ليژنهى ياسايى دهخوينرپتهوه.

بهريز د.رپواز فايق حسن/ سهرۆكى پهرلهمان:

جيگري سهرۆكى ليژنهى ياسايى؟ فهرموو.

بهريزعباس فتاح صالح:

بهريز سهرۆكى پهرلهمان.

پيشنيازى ياساى دووهم بهناوى بهرهنگاربوونهوى به قاچاغ بردنى نهوت و لى دهرهينهرانى له ههرىمى كوردستان كه بيكهاتوو له (10) مادده و هويهكانى دهرچوواندى، ئهم ئهندام پهرلهمانه بهريزانه واژووويان كردوووه:

1/ بزار خالد كۆچهر.

2/ عباس فتاح صالح.

3/ جلال محمد امين.

4/ رۆزان محمد كريم.

5/ سهلام عبدالله حسن.

6/ خدیجہ عمر تہا.

7/ ارشد حسین محمد.

8/ روبینا اومولک عزیز.

9/ سارا دلشاد بکر.

10/ کاوہ عبدالقادر حسن.

11/ روپاک احمد رحمان.

داوا لہ بہرپرتان دہکھین وھکو لیژنہی یاسایی ئەم پیشنیازہ یاسایہ ئاراستہی لیژنہ تابہتمہندہگان بکھن زۆر سوپاس.

بہرپرت د.رپواز ھایق حسن/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەلێ زۆر سوپاس، ئەم پیشنیازہ یاسایہ ئاراستہی لیژنہی وزہو سامانہ سروشتیہگان و پیشہسازی و بازرگانی و لیژنہی کاروباری یاسایی و گشت ئەندامانی پەرلەمان دہکری. فہرموون.

بہرپرت بزار خالد کۆچەر:

بہرپرت سەرۆکی پەرلەمان.

پیشنیازی سییہم لەلایەن بریاردەری لیژنہی یاسایی دہخویندریتہوہ.

بہرپرت د.رپواز ھایق حسن/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەلێ بہرپرتان ئەندامانی پەرلەمان، دواي راپۆرت ئیمہ پیمانوايہ ئەوہی قەدەغہ کردنی بە قاچاغ بردن دہبی ئاراستہی لیژنہی ناوھۆش بکری، کەواتہ دہبن بە سی لیژنہ فہرموو.

بہرپرت جلال محمد امین:

بہرپرت سەرۆکی پەرلەمان.

بەناوی ھوای گەورہ، پیشنیازی یاسای سییہم پیشنیازی یاسای بیمہی کشتوکالیہ کە لەلایەن ژمارہی یاسایی ئەندامانی پەرلەمانی بہرپرتوہ پیشکەش کراوہ کە پیکھاتووہ لە (11) ماددہ و ھۆیہکانی دەرچوواندن، ئەندامانی پەرلەمانی بہرپرت:

1/ عبدالستار مجید قادر.

2/ روپاک احمد قادر وھرتی.

3/ بدريہ اسماعیل محمود.

4/ د.ھەورامان ھمە شریف.

5/ مسلم عبدالله رسول قەسری.

6/ عوسمان علی اسماعیل.

7/ سۆران عمر سعید.

8/ كاوه عبدالقادر حسن.

9/ ديارى انور حمه رحيم.

10/ د.كافم فاروق نامق.

11/ سيپان سالم، سيپان ناميى.

داوا له بهرپښتان دهكهين ئهه پيشنيزه ياسايه ئاراسته ليزنه تايبهتمهندهكان بكرى به مهبهستى كاركردن لهسهرى سوپاس بو بهرپښتان.

بهرپښ د.رڼواز فايق حسن/ سهرؤكى پهرلهمان:

بهئى زور سوپاس، ئهه پيشنيزه ياسايه ئاراسته ليزنه كشتوكال و ليزنه دارايى و ليزنه كاروبارى ياسايى وه سهرجهه نهدامانى پهرلهمان دهكرى، فهرموو.

بهرپښ بزار خالد كوچهر:

بهرپښ سهرؤكى پهرلهمان.

پيشنيزه برپارى چوارهم، پيشنيزه برپارى دامهزراندنى فهرانبهرانى گريبهست له ههريمى كوردستان، كه لهلايهن ژماره لاسايى نهدامانى پهرلهمانى كوردستانهوه پيشكهش كراوه، ئهه پيشنيزه برپاره له 9 مادده پيكهاتووه لهگه ل هويهكانى دهرچوواندن، ناوى نهوانه لى كه واژوويان كردووه نهمانه:

1/ د.رڼواز فايق حسين.

2/ شنو نهشى عبدالله.

3/ روژان محمد كريم.

4/ فيصل عباس عولا.

5/ شهمول ناستى صابر.

6/ هيرش حسن محمد.

7/ عباس فتاح صالح.

8/ بيگهر دلدشاد.

9/ هاوړى مهلا ستار.

10/ لوقمان وهردى.

11/ سهركو نازاد حسين.

12/ عبدالناصر محمد على.

13/ راهى رههبر

14/ زياد جبار محمد.

15/ عوسمان كريم سواره.

16/ بالانبو محكمه.

17/ ههژان حسن کوپستانی.

19/ کاروان گهزنهیی.

19/ جمال حویز.

20/ سلمه فاتیح.

21/ زکری زیباری.

به‌پێڕ سه‌رۆکی په‌رله‌مان، ئی‌مه وه‌کو لیژنه‌ی یاسایی په‌رله‌مان داوا له به‌پێزتان ده‌که‌ین که ئه‌م پێش‌نیازه به‌پێره ئاراسته‌ی لیژنه‌ی په‌یوه‌نداره‌کان بکری، زۆر سوپاس.

به‌پێڕ د.رێواز هایق حسن/ سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

به‌پێزان ئه‌ندامانی په‌رله‌مان پێش‌نیازه یاساییه‌که ئاراسته‌ی لیژنه‌ی کاروباری یاسایی و سه‌رجه‌م ئه‌ندامانی په‌رله‌مانی کوردستان ده‌که‌ین، به‌لام ئی‌مه روونکردنه‌وه‌یه‌که‌مان هه‌یه سه‌بارته به‌م پێش‌نیازه یاساییه، له پێش‌نیازه یاسایی پێش‌که‌ش کراو له وه‌رزی یه‌که‌می یاسادانان له په‌رله‌مانی کوردستان پێش‌که‌ش کراوه، له 2019/8/7 ئاراسته‌ی حکومه‌تی هه‌ری‌می کوردستان کراوه، له 2019/10/30 وه‌لامیان داوینه‌ته‌وه به نووسراویان (938) که ره‌زامه‌ندیان ده‌ربه‌ریوه له‌سه‌ر ته‌حه‌مول کردنی بارگرانی دارایی ئه‌و پرۆژه یاساییه و ئه‌م پێش‌نیازه یاساییه، ئی‌مه‌ش له 2019/11/11 خستومانته‌ته به‌رنامه‌ی کاره‌وه، به‌لام ئی‌ستا به‌پێزان له حکومه‌تی هه‌ری‌می کوردستان ده‌یان‌ه‌وی روونکردنه‌وه‌ی زیاترمان سه‌بارته به داتا‌کانی په‌یوه‌ست به‌م پێش‌نیازه یاساییه بده‌نی.

له‌به‌رئه‌وه ئه‌و ماوه‌یه‌ی که داده‌نری بۆ ئه‌وه‌ی لیژنه تایبه‌تمه‌نده‌کان راپۆرتی خۆی له‌سه‌ر بنووسن که ماوه‌ی (21) رۆژه له‌سه‌ر ره‌زامه‌ندی جێگری جه‌بناتان و بۆ ئه‌وه‌ی ئی‌مه به‌رچاو روونی زیاترمان هه‌بی بۆ ماوه‌یه‌ک که له دوو هه‌فته تێ په‌ر نه‌کات به هاوئا‌هه‌نگی له‌گه‌ڵ حکومه‌تی هه‌ری‌می کوردستان ماوه‌ی نووسینی راپۆرت ده‌ست پێ ناکه‌ین.

له‌و ماوه‌یه چاوه‌پێی روونکردنه‌وه‌ی حکومه‌تی هه‌ری‌می کوردستان وه‌زارته په‌یوه‌نداره‌کان ده‌که‌ین، ئه‌گه‌ر له ماوه‌ی ئه‌و دوو هه‌فته‌یه که‌له ئه‌مرۆ ده‌ست پێ ده‌کات روونکردنه‌وه و تییینی ئه‌وانمان سه‌بارته به پێش‌نیازه پێ نه‌گه‌یشت ئه‌وا ده‌ست به ئه‌رکه‌کانی خۆمان له نووسینی راپۆرت و خۆب‌ب‌دنه‌وه‌ی دوو‌ه ده‌که‌ین، کاک عباس سه‌بارته به چیی؟ کاک عباس ئی‌مه بۆ خۆشان ده‌زانین که په‌یره‌و ئی‌مه ده‌رفه‌تی ئه‌وتۆمان نییه له‌وه‌ی پێش‌نیازه یاساییه‌ک داوی ئه‌وه‌ی که قبۆل کراو بارگرانییه داراییه‌که‌ی یه‌کلایی بووه‌وه ئه‌م بابته‌ته حه‌قی ئه‌وه‌مان جاریکی تر به‌ناوی نارده‌وه‌وه بۆ حکومه‌تی هه‌ری‌می کوردستان بینیری‌نه‌وه، به‌لام ئی‌مه پێویستمان به روونکردنه‌وه‌ی زیاتره.

سه‌بارته به‌و فه‌رمانبه‌رانه‌ی که جگه له مامۆستایان که مافی ئه‌وه‌یان هه‌یه که دا‌بمه‌زرین به‌ گریبه‌ست ماوه‌ی خزمه‌ته‌کانیان وه ئایا ئه‌و ماوه‌یه‌ی که له رابردوودا بۆیان ئه‌ژمار بکری به‌ خزمه‌ت یان نا چۆن خانه‌نشین بین، ئه‌م بابته‌نه مه‌سائیلیکن که پێویستیان به روونکردنه‌وه‌ی زیاتره، ئی‌مه کات به

رەزامەندى جەنابتان كات ديارى دەكەين بۇ حكومەتى ھەرىمى كوردستان بۇ ئەوھى انشالھە لە ماوھى دوو ھەفتەى داھاتوو وەلامى ئەو روونکردنەوانەمان پى بدات ئەگەر وەلامى پى ئەداين ھەر لە سەر رەزامەندى جەبتان دەست بە پرۇسەى نووسىنى راپۇرت لەسەر پىشنىازە ياسايەكە دەكەين و زۇر سوپاستان دەكەين ئەگەر ئەمە بە نەزەرى ئىعتبار وەربىگرن، بەئى بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان، بەم شىوھىە كۆتايى بە كۆبوونەوھى ئەمرۇمان دەھىنن، زۇر سوپاس.

د. رىواز ھايق حسن
سەرۆكى پەرلەمانى
كوردستان - عىراق

ھىمەن ھەورامى
جىگىرى سەرۆكى پەرلەمانى
كوردستان □ عىراق

منى نبى قھوچى
سكرتپىرى پەرلەمانى
كوردستان □ عىراق

پەرلەمانى كوردستان - عىراق

پرۇتوكۆلى دانىشتىنى ژمارە (8)ى

چوارشەممە رېكەوتى 2019□12□4

خولى پىنجه مى ھەلبژاردن

پروتۆكۆلى دانىشتىنى ژماره (8)

چوارشەممە رېكەوتى 2019/12/4

كاتزمىر (11) ى پېش نيوەرپۇ رۆزى چوار شەممە رېكەوتى 2019/12/4 پەرلەمانى كوردستان - عىراق بە سەرۆكايەتى د. رېواز فايق حسن سەرۆكى پەرلەمان و، بە ئامادەبوونى بەرپىز ھېمن ھەورامى جىگرى سەرۆك و، بەرپىز منى نبى قھوچى سكرتېرى پەرلەمان، دانىشتىنى ژماره (8) ى ئاسايى خولى پېنجهمى سالى (2019) ى خۆى بەست.

بەرنامەى كار:

بەپىى حوكمى بېرگەى (يەكەم) ى ماددەى (16) و ماددەى (47) لە پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان □ عىراق، دەستەى سەرۆكايەتى پەرلەمان بېرپار یدا بەرنامەى كارى دانىشتىنى ژماره (8) ى ئاسايى سالى يەكەم لە خولى پېنجهمى ھەلبىزاردنى پەرلەمانى كوردستان لە كاتزمىر (11) ى پېش نيوەرپۇ رۆزى چوارشەممە رېكەوتى (2019/12/4) بەم شىوہىە بىت:

يەكەم: پېكھىنانى ليژنەى كاروبارى ياسايى پەرلەمان بەپىى حوكمى ماددەكانى (28 و 29) لە پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان □ عىراق.

بەرپىز د.رېواز فايق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەناوى خواى بەخشندەو مېرەبان.

بەناوى گەلى كوردستان، دانىشتىنى ژماره (8) ى وەرزی دووہى سالى يەكەمى خولى پېنجهمى ھەلبىزاردن دەست پى دەكەين، ئىستاش داوا لە بەرپىز سكرتېرى پەرلەمان دەكەين كە پوختەى كۆنووسى كۆبوونەوہى پېشو و ناوى ئامادەبووان و ئامادەنبووانى ليژنەكان لەگەل دانىشتىنى پەرلەمان و ھاوكات لەگەل بەرنامەى كار بۇ بەرپىزتان بختەپوو، فەرموو.

بەرپىز منى نبى قھوچى / سكرتېرى پەرلەمان:

بەرنامەى كار

بە پىى حوكمى ماددە (5) بېرگەى يەكەم و دووہم لە ماددەى (16) ، بېرگەى (3) لە ماددەى (18) بېرگەكانى يەكەم و دووہم و سىيەم و چوارەم و پېنجهم لە ماددەى (20) و ماددەكانى (47و48و52و54و55 و56و57) لە پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان - عىراق، دەستەى سەرۆكايەتى پەرلەمان بېرپارى دا بەرنامەى كارى دانىشتىنى ژماره (8) ئاسايى خولى پايىزەى سالى يەكەم لە خولى پېنجهمى ھەلبىزاردنى پەرلەمان لە كاتزمىر (11) ى پېشنيوەرپۇ رۆزى چوار شەممە رېكەوتى 2019/12/4 بەم شىوہىە بىت:

يەكەم/ خستنەرپوو و دەنگدان لەسەر پىداچوونەوہى چەند ماددە و بېرگەيەكى ياساى ژماره (3) ى سالى 2019 ياساى ب خاوەن كردنى ئەو زەويانەى كە لە سنوورى شارەوانىيەكان زيادەرؤپيان لەسەر كراوہ لە

هەریمی کوردستان - عیراق کە بە برپاری ژمارە (4) ی سالی 2019 ی سەرۆکایەتی هەریمی کوردستان لەسەر داوای وەزارەتی شارەوانی و گەشتوزار و گەڕێندراوەتەووە بۆ پەرلەمان.

3/ دووهم/ خۆیندەنەوێ یەگەمی پڕۆژە یاسای ماددە ی ھۆشبەرەکان و کارتیکەرە عەقلیەکان لە هەریمی کوردستان - عیراق بە پێی حوکمی برپگە ی (4) ماددە ی (80 و 81) و برپگە ی (1) لە ماددە ی (83) لە پەپرە ی ناوخوا ی پەرلەمانی کوردستان.

3/ خستەنەرۆوی بیرۆکە ی بەرپز لەنجە ابراھیم عبدالرحمن پەیوہست بە بەرز راگرتنی رۆژی جیھانی قوربانیانی جینۆساید بە پێی خالی دووہم برپگە ی (1) لە ماددە ی (49) پەپرە ی ناوخوا ی پەرلەمانی کوردستان.

چوارەم/ خۆیندەنەوێ دووہمی پێشنیازە یاسای ریکلامی بازرگانی لە هەریمی کوردستان - عیراق بە پێی حوکمی ماددەکانی (87 و 88 و 89) لە پەپرە ی ناوخوا ی پەرلەمانی کوردستان. بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

پوختە ی دانیشتنی ژمارە (7) ی ئاسایی رۆژی چوارشەممە ریککەوتی 2019/11/13 بەم شیوہیە ی خواوہوہ بوو:

1/ دەست پێ کردنی دانیشتن لەلایەن بەرپز سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان.
2/ خۆیندەنەوێ بەرنامە ی کار و پوختە ی دانیشتن و ناوی ئامادەبووان و ئامادەنەبوونی ئەندامانی دانیشتنی پێشوو بە مۆلەت بە بێ مۆلەت لەلایەن بەرپز سکرتیری پەرلەمان.
3/ رپوونکردنەوێ دەستە ی سەرۆکایەتی سەبارەت بە پرسیار و وەلامی ئەندامانی پەرلەمان بەو پێشنیازە یاسا و برپارانە ی کە لەلایەن پەرلەمانتارە بەرپزەکان پێشکەش کراوہ و خۆیندەنەوێ یەگەمیان بۆ نەکراوہ.

4/ دەست پێ کردنی برپگەکان بەرنامە ی کار لەلایەن بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.
5/ خۆیندەنەوێ یەگەم ئەو پێشنیازە یاسایەکانە ی پاراستنی بەرھەمە خۆمائیەکان لە هەریمی کوردستان - عیراق بۆ بەرپزەنگاربوونەوێ بە قاچاغ بردنی نەوت و ئی دەرھینراوہکان لە هەریمی کوردستان - عیراق، بیمە ی کشتوکالی لە هەریمی کوردستان - عیراق لەگەڵ پێشنیازە برپار دامەزراندنی فەرمانبەرانە گریبەست لە هەریمی کوردستان - عیراق.

6/ دانان و ئالوگۆرکردنی ژمارە یە ک پەرلەمانتار لە لیژنە ھەمیشەییەکانی پەرلەمان بۆ پیکھینانی (4) لیژنە ی ھەمیشەیی پەرلەمان بە پێی ماددە ی (28 و 29 و 34) لە پەپرە ی ناوخوا ی پەرلەمانی کوردستان - عیراق.

7/ خستەنەرۆو و خۆیندەنەوێ بیرۆکە ی ھەردوو پەرلەمانتار بەرپزان جوان یونس رۆژبەیانە ی کاروان عبدالرحمن عبداللہ.

8/ کۆتایی ھاتنی دانیشتن لەلایەن بەرپز سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان.

ناوی ئەو ئەندامانەى مۆلەت پېدراون يان به بى مۆلەت ئامادەنەبوون بۇ دانىشتنى (7) ى ئاسايى خولى
پاييزه له بهروارى 2019/11/13 :

1/ زياد حسن ابراهيم/ مۆلەت.

2/ رېبوار رحيم عبدالله/ مۆلەت.

3/ زياد جبار محمد/ مۆلەت.

4/ سەركۆ ئازاد حسين/ مۆلەت.

5/ كاظم فاروق نامق/ مۆلەت.

6/ ههورامان حمە شريف/ مۆلەت.

ناوی ئەو ئەندامانەى كه به مۆلەت يان به بى مۆلەت له كۆبوونەوهى ليژنه هەميشەبيەكانى پەرلەمان
ئامادە نەبوون، ناوی ليژنهكان:

1/ ليژنهى كاروبارى كۆمەلايهتى و داکۆكى كردن له مافى ئافرهت له 2019/11/19:

همداد صباح بلال/ مۆلەت.

2/ ليژنهى دەستپاکی له 2019/11/19:

ئوميد عبدالرحمن حسن، دابان محمد حسين، سەرچنار احمد مولود، ئەو بەرپزانه مۆلەتن.

3/ ليژنهى وزه و سامانه سروشتيهكان و پيشهسازى و بازرگانى له 2019/11/20:

شيركو جودت مصطفى، رېبوار عبدالرحيم عبدالله/ مۆلەتن.

4/ ليژنهى شارەوانى و گواستنەوه و گەشتوگوزار له 2019/11/24:

نەجات شعبان عبدالله، سەرچنار احمد محمود/ ئەو بەرپزانهش مۆلەتن.

5/ ليژنهى رۆشنبيري و كۆمەلگەى مەدەنى و وەرزش و لاوان 2019/11/24:

پيشهوا طاهر مصطفى/ مم ابراهيم قانع/ رويك احمد رحمن/ ئەم بەرپزانهش مۆلەتن.

6/ ليژنهى ئاوهدانکردنەوه و وهبهرهينان 2019/11/25:

دابان محمد حسين/ موژده محمود محمد/ عثمان على سمايل/ ئەو بەرپزانهش مۆلەتن.

7/ ليژنهى دەستپاکی 2019/11/26:

شيرين امين عبدالعزيز، ئوميد عبدالرحمن حسن، سەرچنار احمد محمود/ ئەو بەرپزانهش مۆلەتن.

8/ ليژنهى كاروبارى تەندروستى 2019/11/26:

زانا خالد اسماعيل/ مۆلەت.

9/ ليژنهى ژينگه و مافى بهكاربهەر هيچ كۆبوونەوهيهكيان نەکردوو.

10/ ليژنهى رۆشنبيري و كۆمەلگەى مەدەنى و وەرزش و لاوان 2019/11/26:

سلمه فاتح توفيق/ ئامادەنەبوو، جلال محمد عبدالله/ ئامادەنەبوو، گوليزار رشيد حاجى بدرى/

ئامادەنەبوو، نازاد اكرم بهرم/ ئامادەنەبوو.

1/ لیژنەى ئەوقاف و کاروبارى ئایینی 2019/11/26:
کاظم فاروق نامق/ مۆلەت.

2/ لیژنەى کۆمەلایەتى و داکۆكى کردن له مافی مرۆف 2019/11/27:

لیلى عبدالجبار حدۆ/ مۆلەت بەکارى لیژنە، زانا خالد سمایل، شیرین یونس عبدالله، همداد صباح/ ئەو بەرپزانه مۆلەتن.

11/ لیژنەى کاروبارى شەهیدان و قوربانىانى جینۆساید و زیندانىانى سیاسى له 2019/12/27:
ههورامان حمە شریف، فاهیك كمال/ مۆلەتن.

12/ لیژنەى ناوخۆ و ئاسایش و ئەنجومەنە خۆجییهکان 2019/11/27:
کاوه عبدالقادر حسن، عبدالناصر احمد، هاوړی بناء محمد/ مۆلەتن.

13/ لیژنەى وزه و سامانه سروشتیهکان و پیشه‌سازی و بازرگانى له 2019/11/27:

سەرکۆ ئازاد/ مۆلەت، سۆران عمر/ مۆلەت، جیهاد حسن/ مۆلەت، ریبوار عبدالرحیم/ مۆلەت.

14/ لیژنەى کاروبارى پيشمه‌رگه له 2019/12/2:

عوسمان کریم سواره، بژار خالد عبدالله/ مۆلەتن.

15/ لیژنەى په‌یوه‌ندییه‌کان و ره‌وه‌ندى کوردستانى 2019/12/2:

ادریس اسماعیل عبوش، محمد سعدالدین انور/ ئاماده‌نبوو.

لیژنەى کاروبارى په‌رله‌مان و سکالا 2019/12/2 :

فرید یعقوب ایلیا/ مۆلەت.

16/ لیژنەى ناوچه کوردستانیه‌کان 2019/12/3:

شیرین امین عبدالعزیز/ مۆلەت.

17/ لیژنەى کشتوکال و ئاودیری له 2019/12/3:

کوردستان باقى سلیمان، یاسین خضر طه، محمد سلیم، هلز احمد محمد/ ئەم بەرپزانه مۆلەتن.

18/ لیژنەى کۆمەلایەتى و داکۆكى کردن له مافی ئافرهت له 2019/12/3:

زانا خالد سمایل، مم اسکندر مم، شادی انور/ ئەو بەرپزانه‌ش مۆلەتن.

سوپاس.

بەرپز د.رېواز ھایق حسن/ سەرۆكى په‌رله‌مان:

بەئى زۆر سوپاس، بەرپزان ئەندامانى په‌رله‌مان دەرڤه‌تى هه‌موو خاله په‌پرەویه‌کانتان دده‌ین، بە‌لام له‌بەرئەوه‌ى بۆ خۆتان ده‌زانن سه‌بارەت به‌ یاسای به‌خاوه‌ن کردنى ئەو زه‌ویانه‌ى له‌ سنوورى شاره‌وانیه‌کان زیدەپرەویان له‌سه‌ر کراوه له‌ هه‌ریمی کوردستان ژماره (3) ى سالى 2019 دوودلى و دلەپراوکییه‌كى نا ئاسایى له‌ناو ئەو هاوولاتیانه‌ دروست بووه که ئەگه‌رى سوودمه‌ند بوونیان له‌م یاسایه‌ هه‌یه، له‌ جیاتی ئەوانیش داواتان لى ده‌که‌م دەرڤه‌ت بدن بپرگه‌ى یه‌که‌م ته‌واو ده‌که‌ین ئەگه‌ر خاله په‌پرەویه‌کانتان

په یوهندی به بهرنامه ی کارهوه نییه، نهو برپگهیه تهواو دهکهن دواى نهوه بهلین بى دهرفتهتان بى نهدهین همووتان قسهکانى خوټان بکهن، دواى نهوه دهرفتهتان ددهین، که چووینه سهر برپگه یهکهه ههر خالیکی پهپرهوی لهسهر برپگه یهکهه ههبوو دهرفته ددرین، نیستا خالی پهپرهوی ناوی دواى ریک به سکرټیری پهلهمان بل، بهرپزان دهرفتهمان بدن برپگه یهکهه تهواودهکهن له دواى برپگه یهکهه بهلین بى دهرفتهتان ددهینى قسهکانى خوټان بکهن، نیستاش داوا له بهرپزان لیژنه یاسای دهکهن بو جى بهجى کردنى برپگه یهکهه بهرنامه ی کار بینه سهر مهنهسهکه، با نهوان بین بهسهرچاو، بهرپزان په یوهندی به برپگه یهکهه مهوه ههیه؟ ههر بهرپزیک نوقته نیزامهکهه په یوهندی به برپگه یهکهه ههیه وهری دهگرین، نیستا کاک سیپان هی جهنابتان په یوهندی به برپگه یهکهه مهوه ههیه؟ فهرموو.

بهرپز سیپان سالم حسن:

بهرپز سهروکی پهلهمان.

لگوری ماددى (95) ل پهپرهوی ناوخویا پهلهمانى کوردستانى، گرنه بوو پرؤزه یاسا کو دهرکهتى و هاتى بو سهروکتیا ههریما کوردستانى کو هاتیه رته کرن، چهنه برپگهیهک بى نان کولى هات بیته رته کرن، بو لیژنا په یوهندیدار هات با ناراسته کرن وهکو لیژنا شارهوانى، ل قیرى پرسیارا مه نهوا بوچی بو قى لیژنى نههاته ناراستهکرن؟، دوهى کومبونا لیژنا مه لسهر کر، ل بتهنى کونبوونهکا شکلى بوو وتوبیژا لناف نهندامین لیژنه یی بوویه بهلکو بال لیژنا یاسای و راپورتا خو نامادهکرن و ناراسته وه ژى هات بهرنامى کار ژى هات بووه دانان، من لقیرى بوچی بو لیژنا تایبهتمه ند نههاته ناراستهکرن کو تیبینى خو جیگیر بکهین کو مه چهندى تیبینى لسهر ههبوون ل بهداخا ماف نهبوو جیگیر بکهین دناف نهقرؤ کو دهنه لسهر دان و، زور سوپاس.

بهرپز د.رپواز فایق حسن / سهروکی پهلهمان:

بهلى، سوپاس، کاک دیارى فهرموو.

بهرپز دیارى انور حهमे رحیم:

بهرپز سهروکی پهلهمان.

من به گشتى لهسهر یهکهه کارنامه ی دانیشهتهکهیه، دووم ههندى خالی پهپرهوی ناوخوی پهلهمانى کوردستان باس دهکهه، یهکهه/ به پیى ماددهی (84) له پهپرهوی ناوخو دهی دواى (21) رؤز له ناراسته کردنى پیشنیازی یاسای بمبوره..... .

بهرپز د.رپواز فایق حسن / سهروکی پهلهمان:

کاک دیارى دهرفتهت ددهم، نهگهر په یوهندی بهم خاله ههیه و به برپگه یهکهه ههیه نوقته نیزامیهکهت قسه بکه، دواتر بهلین بى له دواى تهواو کردنى نهمه دهرفتهتان ددهم ههر قسهیهکتان ههیه لهسهر نهه پهپرهوه، سهرحنار خان فهرموو.

بەرپىز سەرچىنار احمد محمود:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بە پىيى ماددەدى (95) لە پەپىرەۋى ناوخۇي پەرلەمان دەبوۋايە كە ئەم ياسايە كە لە سەرۋىكايەتى ھەرىمەۋە گەرايەۋە بگەرايەتەۋە لىژنەى تايبەتمەند، چۈنكە بە پىيى ماددەكە نالى لىژنەى ياسايى، ئەلى لىژنەى تايبەتمەند، لىژنەى تايبەتمەند دەبوۋايە لە ماۋەى (15) رۇژدا راپۇرتى خۇي بدايە دەست پەرلەمان و لە دانىشتنى يەكەم عەرزى ئەو راپۇرتە بگرايە نەك بە لىژنەى ياسايى، ئەم راپۇرتەى كە ئەمرۇ لەبەردەستمان دايە لىژنەى ياسايى ئامادەى كىردوۋە، داۋا كارىن رۈون كىردنەۋە بەدەن لەسەر ئەم بابەتە و زۇر سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن/ سەرۋىكى پەرلەمان:

كىيى تر، رويپاك خان فەرموو.

بەرپىز رويپاك احمد رحمن:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ديارە 11/13 كۆبۈنەۋەى پەرلەمان ئەنجام دراۋ خۇيىندەۋەى يەكەم بۇ پىشنىيازى ياساي بە ھەمىشەى كىردنى فەرمانبەرانى گىرەست كرا، ماۋەى دوو ھەفتە مۇلەت درايە حكومت ئەگەر تىببىنى ھەبى، تىببىنەكانى بلى، پاش ئەم دوو ھەفتەى لىژنە تايبەتمەندارەكان راپۇرتى خۇيان بنووسن، بەلام دەبىننى ئىستا لە كارنامەى كۆبۈنەۋە ھىچ بىرگەيەك نىيە بەۋ ناۋە، بۇيە داۋاي رۈونكىردنەۋە دەكەين؟.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن/ سەرۋىكى پەرلەمان:

بەلى، كىيى تر؟ كاك لوقمان فەرموو.

بەرپىز لقمان حمد حاجى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بە پىيى ماددەدى (95) لە پەپىرەۋى ناوخۇي پەرلەمانى كوردستان دەلىت ئەگەر سەرۋىكايەتى ھەرىم لەماۋەى ئەم (15) رۇژدا بە پىيى ياساي سەرۋىكايەتى ھەرىم ژمارە (1) ى سالى 2005 ى ھەموار كراۋ ياسايان بىرپارەكانى بەشىۋەيەكى كولى يان بەشىۋەيەكى گشتى يان بەشىك رەد كىردەۋە، لەو كاتەدا دەبى لىژنەى تايبەتمەند لە ماۋەى (15) رۇژدا راپۇرتى خۇي بنووسى و پاشان لە يەكەمىن دانىشتنى داۋاي تەۋاۋ كىردنى راپۇرتەكە دىتە ناۋ پەرلەمان، ئەم ياسايە كە ياساي بەخاۋەنكىردنى ئەو زەۋيانەى لە سنوورى شارەۋانەكان زىادەپەۋى لەسەر كراۋە، لىژنەى تايبەتمەند و لىژنەى شارەۋانى و گواستەۋە و گەياندىن و گەشتوگوزارە، بەلام بەھىچ شىۋەيەك ئەم ياسايە داۋاي گەرانەۋەى لەلايەن سەرۋىكايەتى ھەرىمى كوردستان ئاراستەى لىژنەى تايبەتمەند نەكراۋە، ئىمە لە لىژنەى شارەۋانى و گواستەۋە و گەياندىن و گەشتوگوزار دوينى لە كۆبۈنەۋەى ئاسايى خۇماندا بە زۆرىنەى دەنگ ئەم رەخنەيەمان ئاراستەى دەستەى سەرۋىكايەتى پەرلەمان كىرد بە نووسراۋى رەسمى، بەلام ۋەلاممان نەدراۋەتەۋە، بۇيە من داۋاي دەكەم لەبەر

ئەوھى ئەمە پېچەوانەى ماددەى (95) ى پەپرەوى ناوخۇى پەرلەمانى كوردستانە ئەم گەرانەوھى ياسايە ناراستەى لىژنەى تايبەتمەند بىرئى و دواتر لە دانىشتنى دواى ئەوھ بىرئىتە بەرنامەى كار، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

بەئى كاك سۆران فەرموو.

بەرپىز سۆران عمر سعید:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ماددەى (56) لە پەپرەوى ناوخۇ و بىرگەكانى يەكەم و دووھم و سىيەم خالى پەپرەوى ديارى كردوو، ھىوادارم دەستەى سەرۋكايەتى بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان پابەند بى بەوھى كە خالى پەپرەوى ھەر كاتىك پشت بەستوو بوو بە يەككىك لە ماددەكانى پەپرەو وەربىگرئى نەك، مەرجى ئەوھى كە بىرگەى يەكەم يان چەندەمە، بە پىي ماددەى (84) لە پەپرەوى ناوخۇ بىرگەى يەكەم دەبئى لىژنە تايبەتمەندەكان لە ماوھى (21) رۆژ راپۆرتى خۇيان لەسەر پىرۆژە ياسا و بىرپار و پىشنيار ئامادە بىكەن، چەندىن پىرۆژە ياسا و بىرپار لە لىژنە ھەمىشەبىيەكانن پىچەوانەى ماددەى (84) ى پەپرەو كە كاتەكەى تى پەپرەو و ھىچ نەكراو، بە پىي بىرگەى (4) ى ھەمان ماددە ئەگەر لە ماوھى ديارى كراو لىژنە تايبەتمەندەكان راپۆرتيان ئامادە نەكرد لەسەر ئەو پىشنيار و پىرۆژە و بىرپارانەى كە ھەيانە، بەرپىز جىگرى يەكەمى سەرۋكى پەرلەمان ئاگادارى ئەو لىژنەبە دەكات كە ماوھى چوار رۆژ لە گەيشتنى ئاگادارىبەكەوھ دەبئى راپۆرت ئامادە بىرئى، ئەگەر ھەر نەبوو ئەو ھۆشداريان دەداتى و بىرپارى سەرۋكايەتى پەرلەمان لەو بارەوھ يەك لا كەرەوھ دەبئى ئايا ئەمە كراوھ يان نەكراوھ؟ بە پىي ماددەى (33) لە پەپرەوى ناوخۇ حكومەكانى چۆن بەسەر ئامادەبوونى پەرلەمان جى بەجئى دەكرئى، دەبئى بە سەر ئامادەبوونى لىژنەكانىش جى بەجئى بىرئى كە نەكراوھ، ماددەى (37) لە پەپرەوھ باس لەوھ دەكات ئەگەر بۇ سەرۋكايەتى روون بوويەوھ يەككىك لە لىژنە ھەمىشەبىيەكان كەمتەرخەمن لە كارەكانى دەتوانىت لە ھۆكارەكەى بىكۆلىتەوھ و ھەولەكانى بىخاتەگەر بۇ كاراكردى لىژنەكە ئەگەر نەيتوانى ئەندامى نوئى بۇ لىژنەكە دەست نىشان دەكرئى ئايا ئەمە كراوھ يان نا؟ چونكە پىرۆسەى ياسادانان زۆر سست دەروات لەم پەرلەمانە كە چەندىن پىرۆژە و پىشنيار خويئندەوھى بۇ كراوھ بە پىي ماددەى (52) لە پەپرەوى ناوخۇ بىرگەى (3) خالى (1) ناوى ئامادەنەبووان ھەر لىرە ناخويئندىرئىتەوھ ئامادەبوو و ئامادەنەبوو بە مۆلەت و بى مۆلەت دەبئى بىرئىتە سايتى پەرلەمان و ئەمەشمان بە نووسراو لەگەل ھاورپم كاك ديارى پىشكەش كردووھ، زۆر سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

بەئى زۆر سوپاس، وەلامى ھەندىكىان بەدەينەوھ ئەوانى تر وەربىگرىن دواتر؟ ئىمە سەبارەت بەوھى كە بۇ نەمان ناردووھ بۇ لىژنە تايبەتمەندەكان، ئىمە سەبرى ئەو حالەتانەى ترى رەد كىردنەوھى ياساكامان لەلايەن بەرپىزان لەسەرۋكايەتى ھەرپم لەلايەن سەرۋكى ھەرپم كىرد، چەند حالەتتىك ھەبە، حالەتتىك ئەوھبە كە ئەوان خۇيان تەفاسىلەكە نانپىن، ووردكارىبەكە نانپىن، تەنھا باسى ماددەكە دەكەن، ئامازە بە

ماددەگە دەدەن، لەو ھالەتەدا چى كراو، گەپنراوئەتەو بۇ لىژنەى تايبەتمەند بۇ ئەوھى ئىعادەى سىاغەى بىكتەو، ئەمە يەك، دوو/ ئەگەر بە گشتى رەد كرابىتەو خراوتە دەنگدان پەرلەمان وەكو ئەوھى لە پەپرەوگەشدا ھاتوو ئەگەر دەنگى لەسەر دابى وەكو خۇى ئەوا جارىكەر تر وەكو خۇى ياسايەكە پەسەند بوو و ئەو يەكلاكەرەوھى و ناگەرپتەو بۇ سەرۆكايەتى ھەرىم، بەلام ئەم ھالەتەى كە ئىستا لەبەردەستى جەنابتانە رەدكردنەوھى كولى نىيە، پىداچوونەوھى بە چەند ماددەپەكى ناو ياسايەكە، وە بەدىارى كراوى تەفاسىلى داواكارىەكە چىيە داوايان كرددو بە وازحى، بە تەنھا ناوى ماددەكەيان نەھىناو، كە دەلى ئەم دەستەواژەى دەگۆرى بۇ ئەم دەستەواژەى، ھەر بە گۆرەى ئەم پەپرەوھى لەبەردەستى بەرپزتاندايە، ئىمە بەرنامەى كارەكەمان داناو و نووسىومانە خستەروو و دەنگدان، واتا لىژنەى ياسايش ھەقى ئەوھىيان نەبوو ھىچ دەستكارىەكى ئەو موقتەرەحاتانە بىكەن كە بە ووردكارىەوھى لەناو رەدكردنەوھەكى بەرپزان لەسەرۆكايەتى ھەرىم ھاتوو.

ئىستا ئىمە كە دەچىنە سەر خستەدەنگدان يەك يەك دەستەواژە، دەستەواژە، ووشە ووشە، لە پىشا جەنابتان ھەموو ئەندامانى پەرلەمان بۆتان ھەيە قسەى لەسەر بىكەن، ئىنجا رەئى لەسەرى دەدرى، خۇ ئەگەر بەتايە بە تەنھا ناوى ماددەكە بەتايە و بوترايە ئەم ماددەپە پىداچوونەوھى پيا بىرى، ئەوا دلتيا بن دەمان گەراندەو بۇ لىژنەى شارەوانى و دەمان گەراندەو بۇ لىژنەى ياساى و كۆبوونەوھى ھاوبەشيان دەگرد و راپۆرتى ھاوبەشيان دەبوو، بەلام ئىستا ئەوھى لەبەردەستى جەنابتان دايە و راپۆرتى لىژنەى ياساىيە بە يەك وشەش رەئى لىژنەى ياساى تىدا نىيە، بە تەنھا خستەرووى ئەو تەفاسىلەپە كە سەرۆكايەتى ھەرىم لەسەر داواى وەزارەتى شارەوانى داواى دەكات، خۇ ئەگەر جەنابتان قسەپەكتان لەسەرى ھەيە ئەوا لەم ھۆلە دەتوانن قسەى خۆتان لەوبارەپەو بىكەن.

سەبارەت بەوھى روپاك خان و ئەوھى كاك سۆران عمر، ئەوھى ھەر بەرپزىكى ترى ئەندامانى بەرپزى پەرلەمان قسەى لەسەر دەكەن سەبارەت بە پروسەى ياسادانان لەپەرلەمانى كوردستان، ئىمە دەمانووست ئەم بابەتە بىخەنە داوا پەسەند كردنى ئەم بەرگەپە، بەلام ئىستا بۇ ئەوھى كاتى زۆر بەسەر نەچى و مادام جەنابتان قسەتان كرد ئىمەش قسەكانى خۇمان دەكەين، لە پەرلەمانى كوردستان ئىمە دوو وەرزى ياسادانمان تەقريبەن وەرزى دووھمىش خەرىكە تەواو دەبى، وەرزى يەكەم، وەرزى خۇ رىكخستەوھە دامەزراو دەستورپەكانى ھەرىمى كوردستان بوو، بەشىكى زۆرى ئەو پەرۆزە ياسايە و پىشنىيازە ياسا و بەرپارانەى كە بەرپزان ئەندامانى پەرلەمان پىشكەشى پەرلەمانيان كرددو پەھەندى داراييان ھەبوو، لەبەرئەوھە دەستەى سەرۆكايەتى و سەرۆكى پەرلەمانى پىشو لەگەل بەرپزان جىگر و سكرتير نەيانتوانىوھە ئەوانە بىخەنە بەرنامەى كار لەبەرئەوھى دەبوو بىنيرن بۇ ھكومەتەك كە ئەم پەرلەمانە متمانەى پىداى ئەو ھكومەتەش نەبوو تا ئەوان بوى بنيرن، ئىمە بەر مەبنای ئەمە (31) پەرۆزەى وەرزى پىشو بۇ مابۆو، پىكەوھە كە دانىشتووین شەن و كەومان كرددو، ئىستاش (23) پەرۆزەى ئەم وەرزەمان ھەيە، من ھەز دەكەم بە تەفسىلى بۆتان بىخوینەوھە بۇ ئەوھى ئىسپاتى بىكەم كە ئەوھە دەستەى

سەرۆكايه‌تى نىيە كە ھۆكۈمەت پىروپوزىسى دوختۇرۇش ۋە با بىلەن بە خىستى دىل نەروپىشىنى پىروپوزىسى ياسادانانە، بە رەقەم بۇتۇن دەخوئىنمەۋە (31) پىروپوزىسى ياسا ۋە پىشنىيازە ياسا ۋە بىرپارى ۋە مەرزى بەھارە ھەبۇ، (23) ى ۋە مەرزى پاپىزە، (22) پىشنىيازە ياسا ۋە بىرپارى بە پىي ماددەدى (79) نىردراۋە بۇ ھۆكۈمەت، ئەمانە كامانەن، سىيان بە تەنھا بۇ پاشەكەۋى مۇۋجە، پىنج بۇ سلفە ى عەقار ۋە قەرزى بچووك، ئەمانە ھەمۇيان يەك بابەتن، بەلام بە ژمارە ژمارەن، دوۋان بۇ مۇخەسەساتى قوتابيان ۋە خۇئىندكارانى زانكۇكان، ئەمانە لە ژمارەدا زۇرن، بەلام لە بابەت دا يەك بابەتيان ھەيەكە ئىمە ناردوۋمانە بۇ ھۆكۈمەت دوۋانزە دانەيان ۋەلاممان بۇ ھاتوۋە، ھەندىك بە رەتكرەنەۋە، ھەندىك دەلئىن ئىستىك بەكەن مەلۇماتمان دەۋى، ھەندىك ئىخالە ى مەزارەتىك دەكەن دەلئىن دەبى عەدەدەمان بەتتى، بە گوئىرە ى بىرپارى ژمارە (8/90) لە 2019/10/30، ئەۋانى تر ۋەلاممان بۇ نەھاتتەۋە، ئەۋە بۇ گوئىرە ى ماددەدى (79 ، 23) پىشنىيازە ياسا ۋە بىرپارى خۇئىندەۋە ى يەكەمى لەم ۋەرزە بۇ كراۋە، بەرپازان ببوۋرن لەم ۋەرزە ۋە مەرزى پىشۋو، پىنجيان بوۋ بە ياسا ۋە بىرپارى، ھەوتيان لە 2019/9/17 خۇئىندەۋە ى يەكەمىان بۇ كراۋە، ۋاتا (77) رۇژ بەسەريان داتى پەرىۋە لى لىژنەكانە ۋە بە گوئىرە ى ئەم پەرىۋەش ئەبوۋ لە داۋى (21) رۇژ لىژنەكان كۇبوۋنەۋە بەكەن راپۇرت بەدەنە سەرۆكايەتى پەرلەمانى كوردستان، شەشيان لە 2019/10/23 خۇئىندەۋەيان بۇ كراۋە (42) رۇژيان بەسەردا تىپەرىۋە، دوۋانيان 2019/10/30 خۇئىندەۋەيان بۇ كراۋە (34) رۇژيان بەسەردا تى پەرىۋە، سىيانيان لە 2019/11/13 خۇئىندەۋە ى يەكەمىان بۇ كراۋە (22) رۇژيان بەسەردا تى پەرىۋە.

پىنجەم/ ئەمە فەقەرىيەكى ترە، دوۋ دانەيان پەرىۋەندىيان بە داۋاكارى گشتىيەۋە ھەبوۋە ھەردوۋكىشيان لە ناۋەرۇكەكەيان دا دەلئى جىاكرەنەۋە ى دامەزراۋە ى داۋاكارى گشتى لە دەسەلاتى جى بەجى كرىن ۋە لكاندىن بە دەسەلاتى دادوۋەرى يان ئەنجومە ى دادوۋەرى، ئىمە مۇئەسسەسەيەكى لە دەسەلاتىك دەكەينەۋە بە دەسەلاتىكى ترى ئەنوسىنن بە قانۇن، لەسەر ئەۋ بىنەمايە لىژنە ى ياسا ى ئاراستە ى ھەردوۋ دەسەلاتەكەيان كرىۋە، بۇ ئەۋە ى راي خۇيانى لە بارەۋە بلىن، پىروپوزىسى پىشنىيازە ياسا ى مۇۋقۇسازى لەلايەن ۋەزارەتى پەرىۋەدەۋە رەتكرەۋەتەۋە، پاراستنى مامۇستايان ۋە رىبەرە پەرىۋەدەيەكان دوۋان بوۋن، ھەردوۋكىيان ئىخالە كراۋن لەسەر داۋى لىژنە ى تايبەتمەند بخرىنە ناۋ ياسا ى پەرىۋەدە ى ھەرىمى كوردستان كە تا ئىستا نىمانە ۋە ۋەزارەتى پەرىۋەدە خەرىكى ئامادەكارىيە بەۋە ى بىتتە پىروپوزىيەك ۋە بىتتە پەرلەمانى كوردستان.

دەزگاي كۇنترۇلى جۇرى ۋە ماف ۋە ئەركى نەخۇش ۋە پاراستنى بەرھەمى خۇمالى لەسەر داۋى لىژنەكانى پەرلەمان جارىكى تر نىردراۋنەتەۋە بۇ ھۆكۈمەتى ھەرىمى كوردستان كە كۇ ئەمانەش دەكاتە ھەشت پىروپوزىسى، يەنى دەبى بەرپازان ئەۋ راسىيە بزەن، كە ھىچ پىشنىيازە ياسا ۋە پىروپوزىسى ياسايەك ئىستا لەبەردەستى دەستە ى سەرۆكايەتى پەرلەمانى كوردستان دا نىيە تاۋەكو ھىچ گلەيەك لە دەستە ى سەرۆكايەتى پەرلەمان بىرى، ھەمۇۋى لە مەيدانى لىژنەكانى پەرلەمانە، بەرپازان بە گوئىرە ى ماددەدى

(36) لە پەپرەوی ناوخوا (10) ئەندام یان ھەر فراکسیۆنیکی پەرلەمانی دواى (45) رۆژ لە تى پەپرەوونى خویندەنەوى یەگەم بەسەر پرۆژەيەك دا دەتوانن داواى روونکردنەووە لە لیژنە بکەن، دەبوو داوا بکەن، بە گوێرەى ماددەى (42) دەتوانن داوا لە سەرۆکی پەرلەمان بکەن بۆ ناردنى وەزیر بۆ لیژنەکان، ئەگەر ئەشکالتان ئەوویە دەتوانن رەئى حکومەت بزانن دەبى داوايەك لە سەرۆکی پەرلەمان بکەن بۆ ئەووى داوا لە بەرپازان لەئەنجومەنى وەزیران بکات وەزیرەکان بێنە پەرلەمان بۆ روونکردنەوى زیاتر، بە گوێرەى ماددەى (84) بەرپازان لە پەپرەوى ناوخوا کە ئیستا لەبەردەستى بەرپازانە لیژنە لە نووسینى راپۆرت دا دەتوانن لەگەڵ کى ھاو ئاھەنگى بکات، لەگەڵ ئەو دامەزرانەى دەولەت کە پێویستى پێیانە و پێویستى بە رەئى، لیژنەى تايبەتمەند دەتوانن بۆ ئامادەکردنى راپۆرت لەسەر پرۆژە، یان پێشنیازى یاسا و بڕیارەکان ھەماھەنگى لەگەڵ لایەنى پەپوەندار بکات.

ئیمە بەشیکی زۆر لەو پرۆژانە و پێشنیاز و بڕیارو یاسایانەى کە دەینێرنەووە بۆ حکومەت، پشت بە ماددەى (79) دەبەستین لە کاتیک دا ماددەى (79) رەھەندى دارايیە، ئەسل ئەوویە بەرپازان لە حکومەتى ھەریمی کوردستان لە سەر داواى لیژنە تايبەتمەندەکان بێنە ناو لیژنەکانى پەرلەمانى کوردستان، ھىچ وەزیریکیش بە ئیمەى نەوتوووە ئیمە ئەگەر راپۆرت بنووسى نایەین بە دەلیلى ئەووى کە چەند وەزیریک کە داوايان لیکراوە بۆ راپۆرت بۆ راپۆرت، ھاتووئەتە لیژنەکان، لەبەرئەووە ئیمە دەبى لەم روووەووە خوومان ریک بخەینەووە.

سەبارەت بە پرسیارەکانى جەنابان کە ھەر پێشتر... ، ببورن دەمویست ئیزافەيەك بکەم لەسەر ئەووە کە بەرپاز جیگرى سەرۆکی پەرلەمان جەختى لە لیژنەکانى پەرلەمان کردووئەتەووە بۆ نووسینەوى راپۆرت، نووسراووە کە لەبەردەستى بەرپازانە، ئیجتساسى جەنابان ئەوویە کە مۆتابەعەى کاروبارى لیژنەکانى پەرلەمان بکات، ئەرکەگەى خۆى بەجى ھێناو، لەووى نووسراوى جەخت کردنەوى بۆ لیژنەکانى پەرلەمان نووسیو، بۆ ئامادەکردنى راپۆرت لە کاتى خۆیدا، سەبارەت بە پرسیارەکانتان، بەرپازان (150) پرسیاران ماوى یاسایى لەسەر تى پەپرەو، پرسیار زیاتر ئاراستە کراو، بەلام ئەو پرسیارانەى کە (21) رۆژیان لەسەر تى پەپرەو (150) پرسیارن بەرپاز سکریتىرى پەرلەمانمان راسپارد بوو لەگەڵ کاروبارى پەرلەمان ئامادەکاریەكى زۆر باشیان کردوو، ھەمووى لەبەردەستى ئیمەيە ئەگەر ئەندامىكى بەرپازى پەرلەمان بىوئ دەتوانن تەفاسیل وەریبگرى، (86) پرسیار وەلام دراوئەتەووە، (64) پرسیار تا ئیستا وەلام نەدراوئەتەووە، بەرپازان، لە جیاتى ئەووى بەرپازان لە ئەندامانى پەرلەمان بلین حکومەت وەلاممان ناداوە، ئەگەر سەیرى ئەم پەپرەووە بکەین.

ئالەتیکى تر میکانیزمیکی تر ھەيە بۆ ئەووى ئەگەر وەلامى پرسیاریکتان لە وەزیریکى بەرپاز لە کاتى خۆیدا دەست کەوت قەسى خۆتانى لەبارەووە بکەن، بەرپازان زۆر بەتەن پەپرەووەکەتان لەبەردەستە سەیرى ماددەى (70) بکەن، ئەو مەرجانەى لە پرساندندا ھەن، ھەمان ئەو مەرجانەن کە لە پرسیار دا ئامازەیان پیدراو بە پابەندبوون بە خالەکان یەك، دوو، سى، ئەووى کە وەلامى نادریتەووە لە کاتى خۆیدا پرسیار

قۇئاغى يەكەمى پرۆسەسى جاودىرىيە، بەلام ئەم پەيرەۋە دەسلەتتى داۋە بە سەرجم ئەندامانى پەرلەمان برون بۇ پرۆسەيەكى تر، سەربارى ئەۋەش كە جەنابتان خۇتان ئەۋەتان نەگردوۋە، ئىمە سكرتيرى پەرلەمانمان راسپاردوۋە ژمارەى ھەموو ئەو پرسىيارانەى كە ۋەلام نەدراۋنەتەۋە و ژمارەكەيان (64) پرسىيارە بە نووسراۋى جەخت كوردنەۋە لە ھەفتەى پىشوو جارىكى تر بۇ حكومەتى ھەرىمى كوردستانىان ناردوۋەتەۋە، چاۋەروانىمان ئەۋەيە ۋەلاممان بدەنەۋە، بۇ ئەۋەى پرۆسەكە بەو شىۋەيە بەرپۆۋە بچى كە ھەموومان خواستمانە، سەبارەت بە پرسىيارەكەى روياك خان، ئىمە ۋەكو و تەم (23) پرۆژەمان ھەيە (21) رۇژى بەسەردا تى پەرپۆۋە ، يەككىك لەۋانە پرۆژەى ياسا يان پىشنىيازە برىارى گرىبەستەكانە، ھىچ شتىكى ئەو بابەتە لەلەى دەستەى سەرۋاكايەتى پەرلەمانى كوردستان نەماۋە، لەبەرئەۋەى بە نووسراۋىك كە لە رۇژى 2019/11/14 ئاراستەى لىژنەى ياساى كراۋە، ئىستا ئەو بابەتە لەلەى لىژنەى ياساىيە، حكومەت ۋەلامى داۋەتەۋە لەو كاتەى خۇيا كە دەبوو لە دوو ھەفتەدا ۋەلام بداتەۋە، ئەگەر لىژنەى ياساى بەرپۆۋە ئەو ۋەلامە قەناعەت يان پىي نىيە، يان دەيانەۋى بەردەوام بن، ھىچ رىگرىك لەلەيەن دەستەى سەرۋاكايەت يەۋە نىيە، بۇ ئەۋەى لىژنەى تايبەتەمەند نەركەكانى خۇى ۋەكو پىويست بە جى بەيىنى، سوپاستان دەكەين و ئىستا دەچىنە سەر برگەى يەكەمى بەرنامەى كار، فەرموون.

بەرپۆۋە دىارى انور حمە رحىم:

بەرپۆۋە سەرۋكى پەرلەمان.

باسى ماددەى (79) كرد لە پەيرەۋى ناوخۇى پەرلەمانى كوردستان كە بە پىي ئەم ماددەيە پرۆژە پىشنىيازى برىارى دامەزراندنى فەرمانبەرانى گرىبەستەكان ناردوۋەتەۋە بۇ حكومەتى ھەرىمى كوردستان، ماددەى (79) لە

بەرپۆۋە د.رېۋاز فايق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

كاك دىارى من وام نەۋتوۋە، نانا وام نەۋتوۋە، فەرموو.

بەرپۆۋە دىارى انور حمە رحىم:

بەرپۆۋە سەرۋكى پەرلەمان.

جەنابتان واتان فەرموو، باشە من پرسىيار دەكەم، بە چ خال و بابلىين ماددەيەكى پەيرەۋى پىشنىيازە برىارى دامەزراندنى فەرمانبەرانى گرىبەستەكان بۇ جارى دوۋەم ناردوۋە بۇ حكومەتى ھەرىمى كوردستان لە كاتىك دا لە نىۋ پەيرەۋى ناوخۇى پەرلەمانى كوردستان دا تەنھا لەيەك برگەدا لە ماددەى (79) برگەى چوارەم ئامازەى بەۋە كردوۋە دەلى (پىويستە لە كاتى دەرچوۋاندنى ئەو ياسا و برىارانەدا رەچاۋى بارگرانى دارايى لەسەر حكومەت بكرىت) لە كاتىك دا پىش خويىندنەۋەى يەكەم، نىردراۋە بۇ حكومەتى ھەرىمى كوردستان، حكومەتى ھەرىمى كوردستان رەزامەندى دەربىرپۆۋە بۇجى دواى خويىندنەۋەى يەكەم لە كاتىك دا كە ئىۋە كارى خۇتان كردوۋە ناردوۋتانه بۇ لىژنەى ياساى، لە (14) ي مانگ ناردوۋتانه و لە (17) مانگ گەيشتوۋەتە دەست لىژنەى ياساى، بەلام بۇ لىژنەى ياساى كاروبارەكانى بابلىين

كاره و خویندنه‌وهی یه‌که‌می ده‌بی بۆ بکریت، که خویندنه‌وهی یه‌که‌می بۆ کرا، ئیجاله ده‌کری بۆ لیژنه تایبته‌نده‌کان له‌گه‌ل به‌ریزان له ئەندامانی پەرله‌مان، ده‌یان پرۆژه هه‌یه (77) رۆژی به‌سه‌رداچوو، په‌نجا رۆژی به‌سه‌رداچوو، وانیه! پرۆژهی گرنگیشن په‌یوه‌ندی‌شان به‌ ژیا‌نی خه‌لکه‌وه هه‌یه، هه‌یج ئیشکی‌شان له‌لایه‌ن لیژنه‌کانه‌وه له‌سه‌ر نه‌کراوه، که‌سیش با‌سی نا‌کات، ئی‌مه له پەرله‌مانی کوردستان به‌رپرسین له ژیا‌نی فه‌رمانبه‌رانی گریبه‌ست، به‌رپرسین له ژیا‌نی کریکاریک، هاوولاتییه‌ک، خاوه‌ن پیداو‌یستییه‌کی تایبته‌ت، وه‌کو یه‌ک، به‌لام ئی‌مه بریارمان داوه په‌یوه‌ندیه‌کی هاوسه‌نگمان له‌گه‌ل حکومه‌ت هه‌بی، ئەو دوو هه‌فته‌یه په‌یوه‌ندی به‌و به‌ئینه‌وه هه‌یه که ئی‌مه له ده‌سته‌ی سه‌رۆکایه‌تی داومانه ده‌مانه‌وی په‌یوه‌ندیه‌کی ته‌ندروستمان له‌گه‌ل حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان هه‌بی، له ئیستادا ئەم بابته‌ته له‌لای ده‌سته‌ی سه‌رۆکایه‌تی پەرله‌مانی کوردستان نه‌ماوه، ئەو ماوه‌یه‌شی که با‌سمان لی‌وه کردبوو ته‌واو بووه، فه‌رموون ئەسپی خۆتان تاو دهن له لیژنه‌کانی پەرله‌مانی کوردستان چ بریاریکتان دا چیتان کرد به راپۆرت هه‌یناتان بۆ ئی‌مه له ده‌سته‌ی سه‌رۆکایه‌تی ئەگه‌ر نه‌مان خسته‌وه به‌رنامه‌ی کار ئەو کاته ئەوانه ده‌توانن قسه‌یه‌کی تر بکه‌ن، ده‌توانن شتیکی تر بلین، به‌لام ئەگه‌ر راپۆرت نه‌یه‌ته به‌رده‌ستی ئی‌مه، ئی‌مه چی بکه‌ین؟ هه‌یج شتیکی نه‌هاتۆته به‌رده‌ستی ئی‌مه، دوو/ حکومه‌تیش ئەم بابته‌ته‌ی رهد نه‌کردوو، ره‌فزی نه‌کردوو بلی قبو‌لمان نییه و ره‌فزی ده‌که‌ین، ئی‌مه داوامان لی کردوون له کاتی خۆیدا ئەم ئیشه بکری، ئیستا وه‌لامیکی ئی‌مه‌یان داوته‌وه، ئی‌وه خۆتان ئازادن چۆن چۆنی مامه‌له له‌گه‌ل ئەو بابته‌ته ده‌که‌ن، پیشتیش شه‌ش هه‌زار دامه‌زراوه، ئومیدی ئی‌مه ئەوه‌یه حکومه‌ت ئەگه‌ر ئەمه‌ش نانیریته‌وه بۆ پەرله‌مانی کوردستان خۆی ئەوانی تریش دابمه‌زرینی به‌ فه‌رمانیکی ئەنجومه‌نی وه‌زیران، ئامانج لای ئی‌مه له ده‌سته‌ی سه‌رۆکایه‌تی، ئامانج لای ئەندامانی پەرله‌مان خزمه‌ت کردنی خه‌لکه، میکانیزمه‌که هه‌یج گرنگ نییه، ئیختیار کردنی میکانیزمه‌که‌ش هه‌یج گرنگ نییه، داوا ده‌که‌م ئەم بابته‌ته له بابته‌تیکی ئەوه‌ی که وه‌کو ریکلامیک به‌کاری به‌ینین، واز له‌مه به‌ینین و بیکه‌ین به‌ بابته‌تیکی نیشتمانی، حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان له کاتی خۆی ئەو وه‌لامه‌ی که ئی‌مه ده‌مانه‌وی له کاتی خۆی نه‌هاتۆته‌وه بلی بیکه‌ن، به‌لام نه‌شی ووتوووه مه‌یکه‌ن، ئەرکه‌که له ئەستۆی جه‌نابتانه، برۆینه بره‌گی یه‌که‌می به‌رنامه‌ی کار؟ ده‌رفه‌ت ده‌ده‌مه کاک د.زیدان فه‌رموو.

به‌ریز زیدان رشیدخان اودل:

به‌ریز سه‌رۆکی پەرله‌مان.

له ماده‌ی (95) پشتگیری له هه‌فالانم کاک لوقمان و کاک سیپان و سه‌رچار خان ده‌که‌م، به‌لام وه‌لامانه‌وه‌ی به‌ریتان سه‌بارته به‌وه‌ی که له‌به‌ر ئەوه‌ی گه‌رانه‌وه‌ی یاسایه‌که کولی نییه جو‌زیه، بۆیه بۆ لیژنه‌ی یاسایی رو‌یشتوو، به‌لام له هه‌مان ئەو ماده‌یه‌دا به‌ پی‌ی په‌یره‌وی ناوخۆی پەرله‌مان ده‌لی کولی بی‌یان جو‌زی بی‌ته‌ به‌ گشتی بی‌ته‌ یان، واتا به‌شیکی بی‌ته‌ هه‌ر ده‌بی بی‌ته‌وه لیژنه‌ی تایبته‌تمه‌ند، که‌واته لی‌ره ئی‌مه په‌یره‌وی ناوخۆی پەرله‌مانی کوردستانمان جی به‌جی نه‌کردوووه بۆ نارده‌نی لیژنه‌ی تایبته‌تمه‌ند،

كەواتە ئىمە وەكو لىژنە لە لىژنەى شارەوانىيەكان دەبووايە ئەوان لەسەر مەنەسە بن بۇ ئەوەى تاوتووى ئەو بابەتە بىكەن لەگەل ئىوودا و لەگەل ئەندامانى پەرلەمان بۇ جى بەجى كردنى ئەو ماددەيە، كە دوينىش كۆبۆنەوومان كرددو، ئىمە تاوتووى كۆبۆنەووە و راپۆرتى لىژنەى ياسايمان كرددو، ئايا بە پىي پەيرەوى ناوخۆ دەكرى لىژنەى تايبەتمەند تاوتووى راپۆرتى لىژنەى ياساى بىكەن؟ ئەگەر ئىمە لە پەرلەمانى كوردستان كار بە پەيرەوى ناوخۆى خۇمان نەكەين، چۆن دەتوانين حكومەتەش مولزەم بىكەين كە ياساىەكانى ئىمە جى بەجى بىكەن؟.

بەرپىز د.رېواز ھابىق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

من نەموت ئەگەر جوژنى بوو نابى بگەرپتەو، وەم ئەگەر تەفاسىلى تيا نەبوو، حالەتەكانى تر ئەگەر سەير بىكەن، جەنابتان برۆن بۇ پرتۆكۆلى دانىشتنەكانى پەرلەمان و ئەرشىفەكان، دەبين حالەتەكانى رەدكردنەو پىشتر بە ماددە ناوى ھاتوووبە بى ئەوەى بلى چىم دەوى لە ماددەكە؟ دەلى ماددەى ئەوئەندە و ئەوئەندە پيا چوونەووى پيا بكرى، بۇيە ئەو كاتە نىردراوہ بۇ لىژنەى تايبەتمەند، بەلام ئەگەر تەفاسىلى خۆى داو، سەرۆكايەتى ھەرىم دەلى چىم دەوى، ئىمە دەيخەينە بەردەستى ئەندامانى پەرلەمان بۇ تاوتووى نەك بە تەنھا لىژنەى تايبەتمەند، بەلى كاك كاروان فەرموو.

بەرپىز كاروان عبدالرحمن عبدالله:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ھەئەت بەرپىز كۆمەللىك روون كرددنەو لەبارەى لىژنەكان و لە بارەى شىواى پرسىيارىش دا، بەلام وا برپار بوو لە دانىشتنى پىشووى پەرلەمان بەرپىز سكرتيرى پەرلەمانى كوردستان كۆى پرسىيارەكان بە داتا و بە وردەكارى بلاوبكاتەو، ھەم بۇ ئىمەش و ھەم بۇ كۆمەلانى خەلكى كوردستانى رابگەيەنى، من بە پىويستى دەزانم چەند پرسىيارىك بىكەم و چەند وردەكارىەك بىخەمەرەو، لىژنەمان ھەيە تا ئىستا بە شىووى ياداشت چەندان جار داوامان لە وەزارەتەكان كرددو كە وەلام وەربگرين بەھۆى (كتابنا كتابىن) بىست روژ نا مانگىكىشى پىچوو تا ئىستا وەلامەكەيمان وەرنەگرتوووتەو، لە ھەمان كات دا جار ھەبوو لەسەر يەك پرۆژە ياسا ئىمە زياتر لە چوار جار رەئى حكومەتمان وەرگرتوو، من تى ناگەم بۆچى ئەوئەندەمان پىويستە، بە شەفەھى رەئى حكومەتمان وەرگرتوو، رەئى سەرۆكايەتى پەرلەمانمان وەرگرتوو، بە نووسراویش وەرمان گرتوو، ھىشتا دەبى دووبارە بىنيرىنەو بۇ حكومەت و رەئى حكومەت وەربگرين، ئايا بەراستى ئەمە وەكو پەرلەمانى كوردستان بە كام ماددەى پەيرەوى مولزەمين بەو ھەموو ياداشت و ياداشتكارىە كە بۇ حكومەتى ھەرىمى كوردستان تا بتوانين پرۆژە ياساىەك لە لىژنەكان تى پەرىنين و ئىشى خۇمانى لەسەر بىكەين، بە نىسبەت پرسىيارەكانەو ئەگەر دىقەت بەدين لە ماددەى (60) لە بىرگەى يەكەم و دووہم و بىرگەى سىيەم زۆر بە وازى روونكراووتەو، من بەش بەحالى خۆم زياتر لە (30) پرسىيارم ئاراستە كرددو، وەلامى دوو پرسىيارم وەرگرتوووتەو تا ئىستاش، بەشىكى زۆرى نەك ھەر زۆريان، زۆربەى زۆريان مودەى ياساىى خۆى تى پەرانوو، لە ھەمان كات يەكى لە پرسىيارەكان

وئلامەكەى ئەو بوو كەئەنەما پەيوەست نىيە بە حكومەتى ھەرئىمى كوردستانەو، ئايا بەپراستى ئىشى ئىمە ئەوئەيە كە تەنھا جەنابت پروونت كوردەو و وەكو خۆت فەرمووت كە دەكرى بچىنە مەرحەلەى دووئەمەو، بەلام مەرحەلەى يەكەمىشت ئەوئەيە كە وئلامى پرسىارەكان وەرىگرىنەو، ئەگەر قەرارە كە وئلامى پرسىار وەرنەگرىنەو بۇچى ئەسلەن پرسىار ئاراستە دەكەين، ئەگەر قەرارەكە لە لىژنەكان ناتوانىن ھىچ شتىك بكەين، بۇچى ئەسلەن ياداشت ئامادە دەكەين، بۇيە من پرسىار دەكەم ئايا ئەگەر لىژنەيەك لە مودەى ياساىى خۆى تى پەرى و نەيتوانى راپورتىك بداتەو بە لىژنەى ياساىى كە جگە لە گەنگەشەى ياساىى شتىكى تى نامىنى، ئىجرائاتى سەرۇكايەتى پەرلەمان بۇچى ناكرى، بۇچى ئىو كە وەكو جەنابت خۆت فەرمووت يەك دنيا مەشاكلەمان ھەيە لە لىژنەكان ھىشتاش ئەوئەى كە لىژنەكان بۇچى بانگ ناكرىن و وردەكارىەكان.

بەرپىز د.رېواز ھايق حسن / سەرۇكى پەرلەمان:

بەلئى سوپاس، سەبارەت بە ئىجرائات دەرفەت دەدەمە بەرپىز جىگرى سەرۇكى پەرلەمان، بۇ ئەوئەى قسەى خۆى لەو بارەيەو بەكات، كاك ھىمن فەرموو.

بەرپىز ھىمن احمد حمەصالح / جىگرى سەرۇكى پەرلەمان:

بەرپىز سەرۇكى پەرلەمان.

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمانى كوردستان، بەپى پەپرەو بەدواداچوون و كارى لىژنەكان كە ئىمە لە دەستەى سەرۇكايەتى كارەكان پىكەو دەيكەين، بەلام زياتر ئىمە لەسەر خەتىن لەگەليان، ئىمە بە پى پەپرەو مامەلەمان لەگەل دا كرددوون، بۇ ھەلسەنگاندنى تەواوى لىژنەكانىش ئەگەر بە بىرتان بى چەندىن كۆبوونەوئەتان لەگەل كراو لەگەل دەستەى سەرۇكايەتى لىژنەكان، بۇ ئەوئەى لە مىزاج دەرنەچىن پابەندى ئەم پەپرەو بەين، لەگەل خۆتان رىككەوتىن لەسەر كۆمەلئىك پىوەر بۇ ھەلسەنگاندنى كاروچالاكى لىژنەكان، ئىمە لە وەرزى يەكەمىش نەتىجەى بە پى پىوەر بۇ تەواوى لىژنەكانمان ناردووتەو و دواى كۆبوونەوئەمان لەگەل خۆتان كرددوو، لەگەل راپوژكارەكانىشتان و لەگەل سكرتارىەتى لىژنەكانىشتان كە ئايا بەم پىوەرەنە رازىن يان رەئىتان ھەبوو لەسەر پىوەرەكان، ھەندئ لىژنە بە تايبەتى لىژنەى ياساىى داواى گۆرانكارىان لە پىوەرەكان كە لەبەرئەوئەى كاروچالاكىان جىاوازترە، ئىمە بە پى پەپرەو مامەلەمان لەگەل دا كرددوون، بە پى پەپرەوئەى وئلامتان دراوتەو، وئلامى نووسراوكانىشتان يەك رۆز نە لە كاروبار و نە لە دەستەى سەرۇكايەتى دوا نەكەوتوو كە پىويست بەوئەلام بەكات، ئىمە ھەموو ئامارەكانىشمان لايە يەك بە يەك ئەو پىرۆزانەى كە بۆتان نىردراون ئەوانەى كە نووسراوى جەخت كەرنەوئەتان بۇ ھاتوو و ئىمە بە ھوكمى ئەوئەى با بە صەراحتەترىش قسە بكەين، ئىمە لىژنەكان لە دوو سى ھەفتەى رابردوودا تەواوى (19) لىژنەكەى پەرلەمانى كوردستان جىگرى كراو، ھەم دەستەى سەرۇكايەتییەكانى، ھەم بە پى پەپرەوى ناوخۆش ئەو تەعدىلەى كە كراو، ئىمە لە پىشمانە كە لە ھەفتەى ئايندە كۆبوونەوئەيەكى ترىش بە تەواوى دەستەى سەرۇكايەتى ھەر (19) لىژنەكە بكەين و ئەو

بابەتەش لە بەرنامەى كارى ئىمە دەبى كە دەبى لىژنەكان لە كاتى خۆى دا راپۆرتەكانيان حازر بكنە و دەلامىكى موقنئىعى بۆ دەستەى سەرۆكايەتى ھەبى.

بەرپىز د.رېۋاز ھانىق ھسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى، موزدە خان دەمىكە، دواى ئەو دە.رېبوار.

بەرپىز مژدە محمود محمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

دواى دوو ھەفتەكە وەلامى حكومت ئەوھىە دەلى لە ئىستادا وەزارەتى دارايى و ئابوورى بە نووسراوى ژمارە (533) سەرقالى كۆكردنەوھى زانىارين لەسەر ھەرمانبەرانى گرىبەست، لە كەوانەيەكدا دەلى (ھەر كاتىك زانىارىيەكان تەواو بوو ئاگادارتان دەكەينەوھ)، ھىچ ھەترەيەكى زەمەنى ديارى نەكردووه، ئەوا پىويستە بەرپىزتان وەكو سەرۆكايەتى فشار لە حكومت بكنە ھەترەيەكى زەمەنى دابنى، لەبەر ئەوھى لە ئىستادا (30) ھەزار ھەرمانبەرى گرىبەست چاوەرپى پەرلەمانە كە بتوانرى ئەو پىشنيازە برپارە بكرى بە برپار و دابمەزرىن، ھەموو جەلسەيەكى پەرلەمان ھەرمانبەرانى گرىبەست پىيانوايە دادەمەزرىن، كە ئەوان لە چاوەرپوانى و دلەراوكىيەكى زۆردان، تكايە بەرپىزتان بھەرموون بە نووسراويك داوا لە حكومت بكنە ئەگەر بتوانن ھەترەيەكى زەمەنى ديارى بكرى زۆر باش دەبى، سوپاس.

بەرپىز د.رېۋاز ھانىق ھسن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، بەلى، د.رېبوار، ھەرموو.

بەرپىز د.رېبوار عبدالرحيم عبدالله:

بە ناوى خواى گەورە و مېھرمبان.

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من نوقتەى نيزامم لەسەر ماددەى (60) بوو لە پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمان، لەبەر ئەوھى كە جەنابت وتت دواى برپگەكە، بەلام مادام ھاتنە سەر تەفاصيلەكانى با بىخەمەروو، پەيوەستە بە پرساندن، وەك ئاشكرايە كە لە ماددە (60) برپگە (3) ئاماژە بەو دەكات ھەر پرساندنىك، ھەر پرسيارىك كە ئاراستەى وەزىرىكى بەرپىز بكرى لە ماوھى ھەفتەيەكدا يان لە باشترين ھالەت دا (21) رۆژ تىپەر نەكات، من بەش بە ھالى خۆم چەند پرسيارىك ئاراستەى چەند وەزىرىكى بەرپىز كردووه، بۆنمونه لە (11/3) كۆمەلئىك پرسيارم ئاراستەى وەزىرى خويندنى بالآ كردووه تاوھكو ئىستا مانگەك تىپەر دەبى وەلامەكەم بە دەست نەگەيشتوو، ئەگەرچى ئەو پرسيارانەى كە من كردوومە بە پى پەپرەوى ناوخۆ بووه، تەواوى مەرجهكانى ماددەى (70) پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمانى تىدا بووه، بەلام مانگىك تىپەر دەبى تاوھكو ئىستا وەلامەكە نەگەيشتوو، جگە لەوھى كە چەندىن پرسيارم ئاراستەى وەزىرى پەرودەرە و وەزىرى دارايى كردووه، بەلام لەبەر ئەوھى كە ئەوھى وەزىرى خويندنى بالآ مانگىك تىپەر دەبى تاوھكو ئىستا وەلامەكە نەگەيشتوو، من گلەييم لە دەستەى سەرۆكايەتى پەرلەمان نييە، چونكە دئنيام بە دئسۆزيەوھ

له كاتى خۇيدا له (11/3) نووسراويان كرددووه و پرسىيارهكهى منيان ئاراستهى بهرپرز وەزىرى خويندىنى بالا كرددووه، بهلام ھۆكار چىيە تاوھكو ئىستا وەلامەكه نەگەيشتووه، ئەگەر بهرپرزتان جەخت لەسەر ئەووه نەكەنەووه كه وەزىرەكان پابەند بن به دەقە پەيرەوھەكانى پەيرەوى ناوخوى پەرلەمان، ئەووه ئىمە ناتوانىن پرساندن بىكەين و ناتوانىن بەدواداچوون بۇ كارى خەلك بىكەين، بۆيە داوا له بهرپرزت دەكەم كه روونكرندنەوھىكى موقنئىمان بەدەيتى لەسەر ئەو بابەتە، سوپاس.

بەرپرز د.رېواز ھانق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

له سەرھتاي قسەكانم دا كاك د.رېبوار گوتە، جەنابتان پرسىيارتان كرددووه و وەختى لەسەر تىپەريووه، بهرپرز سكرتيرى پەرلەمانمان راسپاردووه بۇ ئەووهى ئامارەكان ئامادە بىكات، ئامارەكان ئەوھبوو كه بهرپرزتانم خويندەووه رەنگە پرسىيارهكهى جەنابىشتى تىدا بى، جەنابيان نووسراوى جەخت كرددەووهى كرددووه بۇ حكومەتى ھەريمى كوردستان، له وەختى خۇيدا يان دواى تىپەريوونى ئەو وەختە له زووترين كات دا وەلامان بەرپرزتەووه، كه وەلامان نەدرايەووه دەتوانن برۆن بۇ مەرحەلەيەكى ترى پرساندن و ئەووه پەيرەوى ناوخو رېگەى پىداون، چى بىكەين ئەو پرۆسەيە ھەر بەردەوام دەبى؟ ھىقىدار، فەرموو.

بەرپرز ھىقىدار أحمد سلمان:

بەرپرز سەرۆكى پەرلەمان.

به پىي پەيرەوى ناوخوى پەرلەمانى كوردستان پرسىيار ھەيە له (2019/6/11) كابىنەى نۆيەم لىرە له بەردەم پەرلەمانى كوردستان متمانەى وەرگرت، بهرپرز سەرۆكى حكومەت كارنامەى حكومەتى پىشكەش كرد، له خالى يەكەم له كارنامەكهى باسى چاكسازى كرد و ناردنى پرۆژەى چاكسازى نوئى به فۇرمىكى نوئى بۇ پەرلەمانى كوردستان، به پىي ماددەى (2) له پەيرەوى ناوخوى پەرلەمانى كوردستان ئەركى پەرلەمان چاودىرى كرددە له بەكارنامەى حكومەت، ھەتا ئىستا پرۆژەى چاكسازى بۇ نەھاتۆتە پەرلەمان؟ كه خواستى ھەموو پەرلەمانتار و خەلكى كوردستانە، بهرپرز سەرۆكى پەرلەمان، له (10/8) نووسراوى جەخت كرددەووه وەكو لىژنەى دارايى بۇ ئامادەكردنى بهرپرز وەزىرى دارايى كه جارى دوومە نووسراومان ناردووه ھەتا ئىستا ئەووه ئەمپرۆ له (10/8) ھەتا ئەمپرۆ يەك دنيا رۆژ دەكات جەنابى وەزىر جارى دوومەيشە نايتە پەرلەمان، له ھەمان رۆژ (10/8) پالپشت به راپۆرتى ديوانى چاودىرى دارايى لەسەر پرۆژەيەكى گەندەلى له زانكۆى ھەلەبجە ئاراستەى وەزىرى خويندىنى بالا كرددوومانە كه وەلامى ئىمە بداتەووه له ھەموو ئىجرائەتەكان، كه ئاشكرا بووه، ھەتا ئىستاش جوابى ئىمەى نەداووتەووه، بهرپرز سەرۆكى پەرلەمان، به پىي برپارى حكومەت له (2016/6/3) بهھوى قەيرانى دارايى پىشينيەى خانووبەرە، سلفەى زەواج ھەموويان راگيران ھەتاوھكو ئەو قەيرانە چارەسەر ببىت، قەيرانەكه چارەسەر بوو خەلك مووچەى وەرگرت حكومەت داواى كرددووه وەزارەتى دارايى دەبى پارەى ئەو ھەموو سالانە پىكەووه بەدى، ئەگەر نەكەى ئەوھندە غەرامەت دەكەين، نووسراومان ناردووه له (2019/9/18) ھەتانووكە به پىي قەرارەكانى حكومەت خوى قەرارى داوھ كهچى ئىستا ھەر به پىي قەرارى حكومەت دەبى ئەو خەلكە سزا

بدریٲ، جوابی ئیٲه نه هاتوو، ئیٲه وهكو پەرلهمانی كوردستان چ ههنگاوهدکی یاسایی دهگرینه بهر ئەم داخوایانهی پەرلهمان جیبه جی بکریٲ، ههروهها، بهرپز سهروکی پەرلهمان، له م پەرلهمانه یاسا دهرچوووه بۆ دامهزراندنی دهستهی دیوانی چاودیٲری دارایی له ههریمی كوردستان و به پیی قانونی دیوانی چاودیٲری دارایی دهبی له پاریزگاكان بهرپوهبهرایهتی گشتیمان ههبی بۆ چاودیٲری كردن، كه یهكیكه له ههستیارترین دامهزراوهكان، نووسراومان بۆ جهخت كردنهوه بۆ دیوانی چاودیٲری دارایی چوووه بۆ كردنهوهی نووسینگه له ههردوو پاریزگای دهوك و ههلهبجه، ههتا ئیستا هیچ جواب نه هاتوو، دیوانی چاودیٲری دارایی له ژیر فەرمانهكانی به پیی یاسای پەرلهمانی كوردستان ئیٲه ناتوانین بهوانیش بلیین كاكه بۆ واتان كردوو؟ زۆر سوپاس بۆ ئەم دهرهفته بهرپز سهروکی پەرلهمان.

بهرپز د.رپواز هانق حسن / سهروکی پەرلهمان:

به ئی سوپاس، باشه وهرتان دهگرین، بهلام هیچ كهسیك نابی شتیك بلی كه دووباره بی، كاك عبدالستار، فەرموون.

بهرپز عبدالستار مجید هادر:

بهناوی خوای بهخشندهی میهرهبان.

بهرپز سهروکی پەرلهمان.

لهو گفتوگوئییهی پەرلهمانتارهكان و لهگهڵ بهرپزتان ئەوه روون بووهوه كه پرۆسهی یاسادانان و چاودیٲری كردنیش له م پەرلهمانه سسته، ئەوهش بۆ دوو هۆكار دهگهڕێتهوه، ئەوهی كه لای ئیٲهش ههیه بهس پیویست ناكات ئیٲه ههموو ئەو كتابانه بهرز بکهینهوه كه كهی كتابمان كردوووه ههندیکیان هیشتا جواب نه هاتوتهوه، ئەوه بهشیکی پهیوهندی به حكومهتهوه ههیه كه له وهلامدانهوهدا بهراستی وهلامی تاخیره و سسته، بهشیکی دیکهی كه ئاماژهی پی كرا پهیوهندی به لیژنه تایبهتمهندهكانهوه ههیه كه پهیوهندی به خودی پەرلهمانهوه ههیه، به پیی ماددهی (84) كاك هیمن تهبعهت تۆزیکي روون كردوه، بهلام به پیی ئەم ماددهیه لیژنه تایبهتمهند دهبیٲ راپۆرتی خوئی له ماوهی (21) رۆژدا ئاماده بکات، ئەگه به پهله بیٲ دهبی له ماوهی حهوت رۆژ ئامادهی بکات، ئەگه نهیتوانی له کاتی دیاریکراوی خویدا راپۆرتی خوئی پیشکەش و ئامادهی بکات، چوار رۆژی تر مۆلتهی پی دهری بۆ ئەوهی ئامادهی بکات، ئەگه نا من پیموایه پیویسته بهراستی لیپرسینهوه بکری، چونکه تهماشا دهکهم ئەم پرۆسهی یاسادانان كه ئەم مونهسهسه گهورهیه پی ههلهدهستیت و بهدواداچوون كه ئەرکی ئەو مونهسهسهیه به هۆی ئەوهی كه له لایهك حكومهت جوابهكان زۆر تاخیر دهکات، یان ههر نایداتهوه، یان به هۆی ئەوهی كه لیژنهکانی خۆمان ئیشهکانی خویمان له کاتی خویدا وهكو پیویست نایکهن، من پیموایه پیویسته ئەو پەرلهمانه وای بکهین كه ئەکتیف بی کارا بی له یاسادانان، له بهدواداچوون، با بیین هه م ئەوهی كه كاك هیشیدار باسی کرد، داخو ئیٲه دهبی چ مامهلهیهك لهگهڵ حكومهت بکهین له وهلام نه دانهوهی ئەو پرسیار و ئەم داواکاریانهی كه ههیه، دوو/ ئەوهی كه به دهست خۆشمانه من پیموایه لیژنهکانی خۆمان به پیی پهیرهوی ناوخو

ئىجرائاتىيان لەگەل بىرى بۇچى تاخىر بى؟ يەنى خەلك دەلى ئىوہ ياسا دەردەكەن، موتابەعە دەكەن، حكومت بانگ دەكەن، لىپرسىنەوہتان ھەيە، ھىوادارم جەنابتان چاويكى جىددى بەم قەزىيەدا بىخىننەوہ.

بەپىز د.رېواز ھانق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەپراستى ئەوہ ئىتر تەواو وەرگرتنى خالى پەپىرەوى لەبەرە ئەوہى وەختىكى زۇر زۇرمان بۇ تەرخان کرد و وازحىشە، بەپىزتان پىرسىارتان کردووه، بەدواداچوونتان کردووه وەلام نەدراونەتەوہ، پىرساندن ھەيە، كە وەلام نادىنەوہ و وەزىرەكان نايىن برۇن بۇ پىرۆسەى پىرساندن، ئىمەش پىرساندنەكانتان دەنپىرىن بۇ ئەنجومەنى وەزىران و پىشتىوانتان دەبىن، ببورن تەواو، وەختىكى زۇرمان بۇ تەرخان کرد، فەرموو.

بەپىز سىروان ھىرچ محمد:

بەپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بۇ ئەوہى كات نەگرم، جەنابت بەئىنت دابوو لە جەلسەى پىشووفا بە داتا پىمان بلىى چەند پىرسىار و چەند ياسا و چى و چى و چى؟ جەنابت لىرە تەنھا بە سەر زارەكى چەند ژمارەيەكت بۇ خويىندىنەوہ.

بەپىز د.رېواز ھانق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بە سەر زارەكى نىيە، ئەوہ بە داتايە، لەبەر دەستەمە بەپىز كاك سىروان، بە سەر زارەكى نىيە.

بەپىز سىروان ھىرچ محمد:

دەزانم منىش لەبەر دەستەمە، بەپىز سەرۆكى پەرلەمان منىش لەبەر دەستمايە، من يەك خال دەلىم جەنابت دەلىى (150) پىرسىار ماوہى ياسايى تىپەر بووہ لە (21) رۇژدا، (86)ى جوابى دراوہتەوہ و (64)ى جواب نەدراوہتەوہ، من بۇ خۇم چەندىن پىرسىار ئەگەر ئەوہ بە وەلام حسىب بى، وەلام نىە، چەندىن پىرسىارم ناراستەى دەستەى سەرۆكايەتى کردووه، يەككە لەوانە ژمارەى (11/5) داوام کردووه وتوومە رەوانەکردنى بودجە بۇ نابى؟ ھەمان قسەى ھاوکارم، بەلام وەلامەكە چىيە؟ وەلامەكە لاستىكيە، نووسراوہ وەلامەكە لە دەستەى سەرۆكايەتییەوہ، دەلى ھەمووى ناخوینمەوہ (پىتان رادەگەيەنن بۇ ئەوہ نووسراومان کردووه لە دەرەنجامەكەى ئاگادارتان دەكەينەوہ) كەواتە ھاوالاتىيەكەى بەپىزىش لەسەر جاددە ھەمان ئىشى من دەكات، ئەى من چى دەكەم لىرە؟ يەنى ئىمە چى دەكەين لىرە؟ من پىموايە جەنابت دەلىى رىككەوتووينە نازانم چۇن رىككەوتوون لەگەل حكومت دا ھەماھەنگىيەك بكەن، ئەمە ھەماھەنگى نىە، وەلالا دلدارىيەكى يەك لايەنەيە، حكومت تىگەپشتووہ وا دەزانى لەو نامە و نامەكارىيە ئىمە دلدارى لەگەل دا دەكەين كە ئەوہ زۇر زۇر ناياسىيە.

بەپىز د.رېواز ھانق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

كاك سىروان گىان ئەگەر جەنابتان سەيرى پەپىرەوى ناوخۇ بكەن ماددەى (98)، ئىمە بە گوپىرەى ماددەى (98) لە پەپىرەوى ناوخۇ نووسراومان ناراستەى ئەنجومەنى وەزىران کردووه بۇ سەرۆكايەتى ئەنجومەنى وەزىران، داوامان لى کردوون كە دەبوو لە (10/15) بودجەى گشتى ھەرىمى كوردستان بگاتە پەرلەمانى

كوردستان، ماوهيهكى زۇر لەسەر ئەو (10/15) يە تىپەريو، ئىمە پابەندىن بە گوڤرەى ماددەى (98) لە پەيرەوى ناوخوى پەرلەمانى كوردستان جەنابتان ئاگادار بکەينهوه كه دەبى له کاتيکى نزيك دا بودجهکەمان بۇ بنیڤن، پڕۆژەى بودجهمان بۇ بنیڤن، ئەو وهلامە پەيوەندى بەو نووسراوهوه هەيه، کاک سۆران.

بەريز سۆران عمر سعید:

بەريز سەرۆکى پەرلەمان.

ماددەى (60) بڕگەى سێهەم وازحه لەگەڵ حکومهت چۆن مامەلە دەکرى، ئەگەر حەفتهکە تىپەري (21) رۆژى ترى هەيه، کاروبارى پەرلەمان زۆرتري فەرمانبەرى هەيه، لەبەر ئەوهى زۆرتري کارى پەرلەمانتار بۇ سەرۆکايەتى لە رووى کاروبارهويه، نزيك بە (90) کارمەندى هەيه، پرسيارى من هەيه، بە حوکمى ئەوهى كه من زۆرتري پرسيارم پەنگە ئاراستە کردبى و دەستخۆشيم هەيه بۇ سكرتير، زۆرتري ئەركى خوى بە جيپيناوه و بەريز جيگرى سەرۆکى پەرلەمان بە هەمان شيوە نووسراوهکانى ئاراستە کردوو، بەلام لەم دووايانە هەست دەکەم رۆتينيکى زۆر لە پەرلەمان هەيه بۇ ئاراستەکردنى نووسراو، نووسراوى پرسيارى من هەيانە كه (11/27) بۆم هاتووہ ئاراستە کراوه، (11/4) ناردووہ، (21) رۆژ لەم پەلەمانە پرسيار ئاراستە نەکراوه، پرسيار بۇ ئەوهى ئاراستەى بکەى يەگەم رۆژ پرسيار دەبريته نووسينگەى بەريز سكرتيرى پەرلەمان، بەلام بۇ نمونە پرسيارم لايە (11/4) بۆم بردووہ، (11/27) ئاراستە کراوه بۇ ئەنجومەنى وهزيران، ئەوه گلەيى يە لە خۆمان، ئەگەر حکومهتيش ئەو رۆتينياتە بەو جۆرە بى بە تەنکيد پرسيارەکان هين دەبى، (131) پرسيارم لەو وهزرى ياسادانانە لە حکومهت کردووہ، تەنها جارێک ئەويش ئەو مانگەيه ئەگەر عوزرى سكرتيريش ئەوه بى كه نووسينگەکەى گۆراوه و هەنديک هين بووه، بەلام (21) رۆژ زۆرە بۇ رۆتينيات هەر لەناو ئەم پەرلەمانە، بۇ نووسراوى ترى ليژنەکانيش ئوميد دەکەم رۆتينيات لای خۆمان کەم بکەين، بۇ ئەوهى لە حکومهتيش داوا بکەين رۆتينيات کەم بکريتهوه، سوپاس.

بەريز د.رېواز فائق حسن/ سەرۆکى پەرلەمان:

بەس لە (131) پرسيار يەك دانەيان تەئخير بووه مائتم ئاواکرد، بەلى، بەسەرچاو، هەتا عەسر مەجالتان دەدەم بۇ خۆتان قسە بکەن، کاک د.کاظم، فەرموو.

بەريز د.کاظم فاروق نامق:

بە ناوى خواى بەخشندەى ميهرەبان.

بەريز سەرۆکى پەرلەمان.

دياره قسەکەى من لەسەر بەرنامەى کارى دانيشتنى ئەمپروى پەرلەمانە و پيموايى خالى پەيرەويشە، بەراستى ئيستا من وا دەيبينم يەعنى بەوه دەست پى دەکەم وا دەيبينم كه پەرلەمان لە دۆليکە و خەلک و هاوولاتييش لە دۆليکى ترە، يەعنى من بەوه دەست پى دەکەم، من خۆم مائلم لە گەرەکيکى ناسايى يە، (36) سەعات کات تىپەريوہ بەسەرماندا يەك کاترميڤ کارەباى نيشتيمانى نەبووه، ئەوه يەکيکە لە کيشەکانى

ئىستاي ئەو وەرزە سەرماي ھاۋولالتيان بۇ لە بەرنامەي كاردا وجودى نيه؟ من پيموابوو ئىستا جەنابتان، من بەراستى نازانم ئايا لەگەل فراكسيۇنەكان دا رېك دەكەون بەرنامەي كار دادەننېن؟ ئايا خۇتان جەنابتان دايدەننېن؟ ئايا حكومت بۇتان دەنيرى دايدەننېن؟ خۇتان؟ يەنى من تىناگەم ئەم بەرنامەي كارە چۇن دادەنرې؟ من پيموابى ئىستا جەنابتان وەزىرى دارايى بانگ دەكەنە ئيرە و باسى ئەو سى مووچەيەي ليدەكەن و ئەو پاشەكەوتى مووچەيەي كەس مەصيرەكەي نازانى، وام ئەزانى پيموانوابوو بەرنامەي كار وەزىرى كارەبا بانگ دەكرى و باسى ئەو كارەبا خراپە دەكرى كە (28) سالە حەل نەكراۋە، وامان ئەزانى ئىستا وەزىرى كار و وەزىرى پلاننانان بانگ دەكرى و باسى ئەو ھەموو بىكارى و رەخساندى ھەلى كارە دەكرى كە گەنج لەسەر جادە دەسورپتەۋە بە بى ئىش، وامانزانى جەنابتان بەرپىز سەرۇكى وەزىران و بەرپىز جىگرەكەي بانگ دەكەن، بۇ ئەۋەي....

بەرپىز د.رېۋاز ھانق حسن / سەرۇكى پەرلەمان:

كاك د.كاظم قسەكانت بكة، بەس دەرفەتېك بده، جەنابتان داۋاتان كرددوۋە وەزىرى دارايى بىت بۇ ئيرە بە نووسراۋ؟ من پرسىارت لى دەكەم.

بەرپىز د.كاظم ھاروق نامق:

جەنابت سەرۇكى پەرلەمانىت، جەنابت دەسەلاتت نىيە وەزىر بانگ بكةي؟ يەنى جەنابت سەرۇكى پەرلەمانىت تۇ متمانەت داۋە بە وەزىر، ئىستا ناتوانى وەزىرىك بانگ بكةي بۇ ئيرە؟ دەزانى بەرپىز سەرۇكى پەرلەمان تىكايە من حەزم لەو شىۋازى بىرېنە نىيە، با قسەكانم تەۋاۋ بكەم دۋاي ئەۋە وەلامم بەدەرۋە، يەنى وامانزانى ئىستا لەسەر بودجە، بودجە دەبۋايە لە (10/1)دا بىتە پەرلەمان، ھەموو ئەو كىشانەي كە ھەرىمى كوردستان ھەيەتى لە نەبوونى بودجەدايە، كەس نازانى چەند داھاتە، كەس نازانى چۇن صەرف دەكرى، كەس نازانى نەوت چەندە، داھاتى ناوخۇ چەندە، خالە سنوورپىيەكان چەندە، ئەگەر ئەۋانە رۋون بىت ئەو كاتە ھاۋولالتىش دەزانى ئەم سال لە پرۇژە ياساى بودجەدا چەند ھەلى كار و چەند دامەزاندن ھەيە، چەند پارە تەرخان دەكرى بۇ كەرتى كارەبا، بۇ كەرتى پەروەردە، بۇ كەرتى تەندروستى، ئەۋەتا نەخۇشخانەكان دەرمانيان زۇر بە تەۋاۋەتى كەم بۇتەۋە تا حەددى نەمان، يەنى بەراستى سەبارەت بە پرۇژەكان كە حكومت وەلام ناداتەۋە، من پيموايە حكومت ھىچ پرۇژەيەكى قبول نەكردوۋە، ئەۋەتا خۇ داتاكانى كە جەنابتان خىستتەنەرۋو يەك تاقە پرۇژە نىە كە جەنابتان بۇ حكومتتان ناردىبى و حكومت وتبى بەلى و (OK)ى لەسەر كرىبى و فەرموو ئەو پرۇژەيە بىخەنە بەرنامەي كارى خۇتانەۋە، دۋايى بەراستى ئىۋە بەدەستى خۇتان پەرلەمانتان بەو شىۋازە كۆت و بەند كرددوۋە، يەنى ئىمە لە كاتى ھەمواركدنەۋەي پەپرەۋى ناوخۇدا ھاۋارمان كرىد گوتمان تىكايە چۇن دەبى پەرلەمان رەزامەندى لە حكومت وەرگرى بۇ ئەۋەي ئىشىك بكات؟ يەنى مەعقولە پرۇژەيەك لەبەر ئەۋەي پەرلەمان بتوانى خويىندەۋەي بۇ بكات بە حكومت بلى.....

بەرپىز د.رېۋاز ھائىق ھىسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

كاك د.كاظم دەست خۇش.

بەرپىز د.كاظم ھاروق نامق:

بېۋورە، با قسەكەم تەۋاۋ بىكەم زۆرم نەماۋە، نازانم بۇ بەس قسەكانى من دەپرىئ لە پەرلەمانە.

بەرپىز د.رېۋاز ھائىق ھىسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

تكات لى دەكەم، بۇ ئەۋەى ئىمە قسەيەكى رەفلىقانە بىكەين، بېۋورن، كاك د.كاظم براى بەرپىزم ئازىزى من، دەرفەت بدە بۇ ئەۋەى ئىمە قسە بىكەين.

بەرپىز د.كاظم ھاروق نامق:

تۆ لە ناۋەرپاستى قسەكانى من دا سىلسىلەى ئەفكارم دەپچرپىنى، من كۆمەئىك شتم داناۋە ھى سى ھەفتەيە، بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان، سى ھەفتەيە دانىشتن نەگراۋە، ھەر ھەفتەيەك دەبىي دوو دانىشتن تىابى، ئەگەر لە ھەر دانىشتنىك دا من دوو دەقەم ھەبى، سى دوۋىي ئەۋا شەش، دوانزە دەقە كاتم ھەيە، بۇ ئىستا كات نىيە؟ بەرپاستى ئەگەر باسى كىشەى خۆمە ھەر باسى ناكەم، باسى كىشەى ھاۋولاتىيانە بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان، يەك دىپرم ماۋە تىكايە با تەۋاۋى بىكەم.

بەرپىز د.رېۋاز ھائىق ھىسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

باش، با تەۋاۋى بىكات.

بەرپىز د.كاظم ھاروق نامق:

يەعنى بۇ ئەۋەتا عىراق لە تەنىشتمانە فەرموون خۇ ئەۋەتا ئىمە بەشىكىن لە عىراق، عىراق لە تەنىشتماندايە خۇپىشاندانە، يەعنى بۇ ھەر دەبىي خەلك بىتە سەر جاددە، خۇپىشاندان بىكات، راپەرىن بىكات، ھەرچى پەرلەمان و ھىكومەت و سىياسى و پارتى سىياسىە ھەر ھەموۋى رەفز بىكات، ھىچى قىبول نەبىت، ئىنجا ھەندىك چاكسازى لە ھەرىمى كوردستان دا بىكرىت، بۇ خۇى ھىكومەت نايىتە پىشەۋە ئاورپى لەۋ ھەموۋ رەش و رپوتە بداتەۋە كە لە ھەرىمى كوردستان دا بوونىان ھەيە.

بەرپىز د.رېۋاز ھائىق ھىسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

بەلى، كاك د.كاظم، دەستت خۇش بى، بەس قسەى تۆ ناپرم، كاك دىكتور ماشەللا قسەت زۆر كرد، بە قەت پىنچ شەش ئەندامى پەرلەمان دەرفەتت دراۋەتت قسەت كردوۋە، دەزانى چۆنە؟ ئىرە شوپنى ئەۋە نىە ھەموۋ رپۆزى ئىمە بىين قسە بىكەين، جەنابت ئەركت ھەيە و منىش ئەركم ھەيە، با ئەركەكانى خۇتت پى بلىم، بېۋورە، كاك د.كافم، جەنابت دىكتورى، (طىبىبى) (طىبىبى)، دىكتورى، دەرفەت بدە بۇ ئەۋەى خەلكى تر قسەكانى بىكات، بەرپىرتان دەزانن بە گوپىرەى پەپىرەۋى ناوخۇى پەرلەمانى كوردستان (10) ئەندام دەتوانن داۋايەك پىشكەشى دەستەى سەرۋىكايەتى بىكەن بۇ ئەۋەى بابەتتىكى گشتى بخرىتەرۋو بۇ گىفتوگۇ لە نىۋان پەرلەمان و ھىكومەت دا، بۇ بەدەيەئىنانى پەرژەۋەندى گشتى، من پىرسىارت لى دەكەم، ئەۋە ماددەى (66) لە پەپىرەۋى ناوخۇ، جەنابتان تا ئىستا چەند ياداشتتان بە ئىمزاى (9) رەفىقى تىرت لە پەرلەمانى

كوردستان داوه به دسته‌ی سەرۆككايه‌تی بۆ بانگ كردنی وه‌زیری دارایی؟ بۆ بانگ كردنی وه‌زیری پلاندانان؟ بۆ بانگ كردنی وه‌زیری نه‌وت؟ بۆ بانگ كردنی وه‌زیری كارهبأ؟ چه‌ند ياداشتی له‌و شیوه‌یه‌ كه (10) ئەندامی به‌رپرسی پەرله‌مان واژووی له‌سەر كردبۆ داوته به‌ دسته‌ی سەرۆككايه‌تی پەرله‌مان بۆ ئەوه‌ی ئەو به‌رپرزانه‌ بینه‌ ئییره‌؟ ئیمه‌ ئەوه‌ی له‌بهر ده‌ستمانه‌ كه‌ داوا ده‌كات حكومه‌ت بۆ، ياداشتیك كه‌ برای به‌رپرزمان كاك مەم برهان قانع یه‌كه‌م ئیمزای له‌سەر كردوو، داوا‌ی هاتنی حكومه‌ت ده‌كات، ئیمه‌ ئاراسته‌ی حكومه‌تی هه‌ریمی كوردستانی ده‌كه‌ین، بۆ ئەوه‌ی له‌ دانیشتیکی پەرله‌مانی كوردستان دا ئاماده‌ بن، چه‌ناب‌ت ده‌زانی سەرۆکی پەرله‌مان ئەندامی پەرله‌مانه‌، تهنه‌ا ده‌توانی ئیداره‌ی چه‌لسه‌یه‌کی پەرله‌مان بكات، سەرۆکی پەرله‌مان له‌ كوێی په‌رپه‌وه‌كه‌دا؟ له‌ كوێی ئەو قانونانه‌ی كه‌ له‌و هه‌ریمی كوردستانه‌ كاری پێ ده‌كړی، مادده‌یه‌کی قانونی هه‌یه‌ ده‌سه‌لات ده‌داته‌ سەرۆکی پەرله‌مان به‌ فەردی، خۆی به‌ تاقی تهنه‌ا داوا‌ی هاتنی وه‌زیریك بكات بۆ پەرله‌مانی كوردستان ئەو مادده‌یه‌م پێ بلی، من ئەم‌پرو داوا‌ی هه‌موو ئەو وه‌زیرانه‌ ده‌كه‌م كه‌ چه‌ناب‌ت ده‌یایی، پەرله‌مان ئیشی ده‌سته‌ چه‌معه‌، ده‌سه‌لاته‌كانی سەرۆکی حكومه‌ت فەرقی هه‌یه‌ له‌گه‌ڵ ده‌سه‌لاته‌كانی سەرۆکی پەرله‌مان، ده‌مه‌وئ هه‌ندئ قسه‌ بکه‌ین قسه‌ی برادهرانه‌ بۆ تکیه‌ هه‌لمه‌چۆ بۆ ئەوه‌ی منیش قسه‌كانی خۆم بکه‌م، یه‌كه‌م/ حكومه‌ت به‌رنامه‌ بۆ ئیمه‌ دانانی، حكومه‌تی هه‌ریمی كوردستان هه‌یج ده‌سه‌لاتیكی به‌سەر پەرله‌مانی كوردستان دا نیه‌، هه‌یج جۆره‌ ده‌سه‌لاتیكی به‌سەر پەرله‌مانی كوردستان دا نیه‌، ده‌رفه‌ت بۆ ئەوه‌ی قسه‌كانمان ته‌واو بکه‌ین، ئەم په‌رپه‌روی ناوخۆیه‌ له‌ خولی پێشوو‌ی پەرله‌مانی كوردستان لیژنه‌ی بۆ دانراوه‌، ئەندامانی به‌رپرسی پەرله‌مانی كوردستان ده‌نگیان پێدراوه‌، من پابه‌ندم به‌م په‌رپه‌روی ناوخۆیه‌، ئەوه‌ بۆ ئەگه‌ر لادانیکی بچوو‌و‌ی به‌سیتیش هه‌بۆ له‌ به‌رژه‌وه‌ندی خه‌لك بۆ چه‌ناب‌تان هه‌قی خۆتانه‌ بلین لادانتان كردوو له‌ په‌رپه‌روی ناوخۆ، له‌ ناو ئەو په‌رپه‌روه‌ی ئیستا له‌بهر ده‌ستدایه‌ تا چه‌لسه‌كه‌ ته‌واو ده‌بۆ ئەگه‌ر یه‌ك مادده‌ی تێدابه‌و ده‌رفه‌تی دا به‌ من، ده‌سه‌لاتی دا به‌ ئیمه‌ وه‌كو سەرۆکی پەرله‌مان خه‌لك بانگ بکه‌م، به‌رپرزمان وه‌زارته‌ په‌یوه‌ندیداره‌كان بانگ بکه‌ن بینه‌ چه‌لسه‌یه‌کی پەرله‌مانی كوردستان بۆ ئەوه‌ی قسه‌ی خۆیانیان هه‌بۆ و ئیوه‌ پرسیاریان لۆ بکه‌ن، جگه‌ له‌و حاله‌ته‌ی كه‌ (10) ئەندامی پەرله‌مان بۆی هه‌یه‌ من به‌یانی بانگیان ده‌كه‌م.

به‌رپرز د.كاظم فاروق نامق:

به‌س یه‌ك یاسام پێ بلی، یاسایه‌ك ده‌رچوووه‌ بۆ چاره‌سه‌ری كێشه‌ی حیزب، یاسایه‌ك ده‌رچوووه‌ بۆ چاره‌سه‌ری پارتی سیاسی، هه‌یج یاسایه‌ك ده‌رنه‌چوووه‌ بۆ چاره‌سه‌ری كێشه‌ی خه‌لك، موزایه‌ده‌ی سیاسی بۆ خزمه‌تی خه‌لك بۆ هه‌ر زۆر باشه‌ ده‌یکه‌ین، موزایه‌ده‌ی سیاسی ئەگه‌ر بۆ خزمه‌تی خه‌لك بۆ عه‌یبی نیه‌، خۆ موزایه‌ده‌ی سیاسی هه‌یه‌ خه‌لكی تێدا كوژراوه‌.....

بەرپز ئومىد عبدالرحمن حسن:
بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بە پىيى حوكمى ماددى (55) بىرگەى دووم داوا دەكەم دوو لە دەرىپنەكانى بەرپز كاك كاظم لە پىرۆتۆكۆل بسىرتەو، يەك/ پەرلەمان لە دۆلىك نىيە خەلك لە دۆلىكى تر نىيە، پەرلەمان و پەرلەمانتاران نوپنەرانى گەلى كوردستانن و ھەموومان لە يەك دۆلىن، دوو/ ھىچ ھىزىك نىيە و كەسىش ناتوانى پەرلەمان كۆت و بەند بكات، ئەگەر ھەر ئەندام پەرلەمانىك پىيوايە كۆت و بەندە دەتوانى خۆى نازاد بكات و لەو كۆتە دەرىچى، دوو/ داوا لە بەرپزتان دەكەم دەسەلاتى خۆت بەكاربھىنى گەتوگۆى پەرلەمان و شىوازی ئەندام پەرلەمان لەگەل سەرۆكايەتى بەو جۆرە نىيە، ھەروەھا ماددى (56) بىرگەى دووم خالى دووم ئەگەر گەتوگۆكان لە بابەتى دانىشتنەكە دەرجوون پىويست دەكاتن بەرپزتان ئەركى ياساى پەيرەوى خۆتان بە كار بھىنن، تكايە سەعات و نىويكە كۆبوونەوہى پەرلەمان دەستى پىكردووہ با بچىنە سەر بەرنامەى كار و زۆر سوپاس.

بەرپز د.رېواز ھانىق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى دەچىنە سەر بەرنامەى كار، فەرموون كاك بزار، بىرگەى يەكەمى بەرنامەى كار، فەرموو.

بەرپز بزار خالد عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پشت بەستن بە حوكمى ماددى (دەيەم) بىرگەى (يەكەم) خالى (دووم) لە ياساى ژمارە (1) ى سالى (2009) ياساى ھەموارکردنى دوومى ياساى سەرۆكايەتى ھەريمى كوردستان □ عىراق ژمارە (1) ى سالى (2005) ى ھەموارگراو كە سەرۆكى ھەريم بۆى ھەيە لەو ماوہيەدا كە (15) پۆژە نارەزايى لەسەر ھەموو يان ھەندىك لەو ياسا و بىرپارانە دەرىپىت و گەراندنەوہى بۆ پەرلەمانى كوردستان بۆ چاو پىخشاندنەوہيان، ھەروەھا بىرگەى (يەكەم) لە ماددى (95) ى پەيرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان ھەروەھا نووسراوى سەرۆكايەتى ھەريم ژمارە (د738)، (د745)، (د752) بۆ پەرلەمانى كوردستان بە مەبەستى گەراندنەوہى ياساى ژمارە (3) ى سالى (2019) ى ياساى بە خاوەنکردنى ئەو زەويانەى لە سنوورى شارەوانىيەكان زىدەپۆييان لەسەر گراوہ لە ھەريمى كوردستان-عىراق، لەبەر پۆشنايى ئەحكەمەكانى ئەم ماددى و بىرگانە و نووسراوہكانى سەرۆكايەتى ھەريم ئەوہ دەقى راپۆرتى لىژنەى كاروبارى ياساىيە داواى ئەنجامدانى كۆبوونەوہيەكى تايبەت لەسەر گەراندنەوہى ئەم ياساى بۆ پەرلەمانى كوردستان:

بۆ/ سەرۆكايەتى پەرلەمانى كوردستان

بابەت/ راپۆرتى لىژنە

لىژنەى كاروبارى ياساى رۆزى دووشەممە رىككەوتى 2019/12/2 كاتژمىر (12) ى نيوہرۆ كۆبوونەوہى خۆى ئەنجام دا بۆ تاوتوى كردنى نووسراوى سەرۆكايەتى ھەريمى كوردستان ژمارە (د745) لە (2019/11/28) كە ئاراستەى پەرلەمانى كوردستان گراوہ، تايبەت بە را و تىبىنيەكانى سەرۆكايەتى

هەرئیم لەسەر یاسای ژماره (3) ی سالی (2019) یاسای بە خاوەن کردنی ئەو زەویانیە لە سنووری شارەوانییەکان زیندەپۆیی لەسەر کراوە، داوی گەڕانەوهی لەلایەن سەرۆکایەتی هەرئیمەوه، داوی گفتوگۆکردن و تاوتووی کردن لیژنە گەیشتە ئەم ئەنجامانە خوارەوه:

1-بە پێی ماددە (95) بڕگە (یەكەم) لە پەڕپۆی ناوخوای پەرلەمان یاساکە وەك خۆی دەخریتە دەنگدان ئەگەر دەنگی پێویستی بە دەست هینایەوه ئەوا یاساکە بە دەرچوو دادەنریت و رای پەرلەمان ڕەت ناکریتەوه.

2-ئەگەر پەرلەمان پێداگری لەسەر رای خۆی نەکات و یاساکە وەك خۆی دەنگی پێویستی بە دەست نەهینا ئەوا داواکارییەکی سەرۆکی هەرئیم بۆ پێداچوونەوه بەو شیوەی خوارەوه تاوتووی دەرکریت و بڕگە بە بڕگە دەخریتە دەنگدان.

جەنابی سەرۆکی پەرلەمان.

ناوەڕۆکی تێبینیەکانیش بخوینین؟

بەرپز د.رێواز هانق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

ئیمە یەكەمجار با یەكەم دانە بخەینە دەنگدان، بەرپزان ئەندامانی پەرلەمان بە گوێرە ماددە (95) لە پەڕپۆی ناوخوای پەرلەمانی کوردستان کاتیك کە سەرۆکی هەرئیم یاسایەك بە شیوەی (کلی) یان (جزئی) ڕەت بکاتەوه، بەرپزان لە پەرلەمانی کوردستان دەسلالتان هەیه یاساکە وەكو خۆی جاریکی تر دەنگ بدەنەوه، ئەو بۆچوونانە وەرنەگرن کە لە سەرۆکایەتی هەرئیمەوه هاتوو، ئەگەر دەنگتان پێدا ئەوا یەكلاگەرەوه دەبی، یاساکە وەك خۆی دەپوا، ئەگەر دەنگتان پێ نەدا و دەنگی پێویستی بە دەست نەهینا دەچینە سەر مەرحەلە دوو کە یەك یەك تاوتووی کردنی ئەو بڕگانەیه کە داوی پێداچوونەوهی کراوە، لەبەر ئەوه یەكەم جار ئەو بابەتە دەخەینە دەنگدان، چەند ئەندامی بەرپزی پەرلەمان لەگەڵ ئەوهیه یاساکە وەكو خۆی کە لە پەرلەمانی کوردستان دەرچوو بە بێ لەبەرچاوترنی ئەو پێداچوونەوانە کە بەرپز سەرۆکی هەرئیم داوی کردوون لەسەر داوی وەزارەتی شارەوانی یاساکە وەكو خۆی پەسەند بکری با دەست بەرز بکاتەوه، (8) ئەندامی بەرپزی پەرلەمان لەگەڵ ئەوهیه کە یاساکە وەكو خۆی بی، دەچینە قۆناغی دوو، قۆناغی پێداچوونەوهی ئەم ماددانەیه کە بەرپز سەرۆکی هەرئیم داوی کردوون پێداچوونەوهیان پێدا بکری، فەرموون یەكەم بخویننەوه کاک بزار.

بەرپز بزار خالد عبدالله:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

خالی (1)

ماددە (1) بڕگە (یەكەم) وشە (زیندەپۆ) بکریت بە (زیندەپۆکار).

بەرپىز د.رېۋاز ھائىق ھىسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

بەئى، كى قىسە ھەيە لەسەر ئەو؟ چ ئەندامىكى بەرپىزى پەرلەمان قىسە ھەيە لەسەر ئەو بەرگەيە؟ دەيخەينە دەنگدان، چەند ئەندامى بەرپىزى پەرلەمان لەگەل ئەوھەيە كە ماددەى (1) بەرگەى (يەكەم) وشەى (زىدەرپۇ) بەرپىت بە (زىدەرپۇكار) با دەست بەرز بەكاتەو، بەئى زۇر سوپاس، بە دەنگى (67) ئەندامى پەرلەمان پەسەند كرا، دوو.

بەرپىز بىزار خالىد عبدالله:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

خالى (2)

ماددەى (2) بەرگەى (يەك) دەستەواژەى (بە پى ماستەرپلان يان نەخشەى وردەكارى شارەوانىيەكان) بەرپىت (بەپى ماستەرپلان و نەخشەى وردەكارى شارەوانىيەكان).

بەرپىز د.رېۋاز ھائىق ھىسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

چ ئەندامىكى بەرپىزى پەرلەمان قىسە ھەيە لەسەر ئەو بەرگەيە؟ دەيخەينە دەنگدان وەك ئەوھى بەرپىز سەرۋىكى لىژنەى ياساى خويندىيەو، چ ئەندامىكى بەرپىزى پەرلەمان لەگەل ئەوھەيە با دەنگى پى بدات، بەئى زۇر سوپاس، بە (70) دەنگ پەسەند كرا، سىيەم.

بەرپىز بىزار خالىد عبدالله:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

خالى (3)

ماددەى (3) بەرگەى (دووم) خالى (2) دەستەواژەى (خواست و خستنەرپوو لادەبرىت)، بەلام سەرۋىكى پەرلەمان ئەگەر لەسەر بنەماش لەگەل بى لە رووى خويندەو رىزمانى و زمانىيەو بەشتر دەبىت.

بەرپىز د.رېۋاز ھائىق ھىسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

بەئى دەستەواژەى (لەسەر بنەماى خواست و خستنەرپوو) لادەبرىت، چ ئەندامىكى بەرپىزى پەرلەمان قىسە ھەيە لەسەر ئەو بابەتە؟ بەئى دكتورە.

بەرپىز شاپان كاكە صالح محمد:

بەناوى خواى گەرە.

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ھاوپرام لەگەل بەرپىز كاك بىزار كە (دەستەواژەى خواست و خستنەرپوو) لادەبرىت، ئەى دەستەواژەكە چى لى دىت؟ زۇر رەكك دەبى لە رووى رىزمانىيەو.

بەرپىز د.رېۋاز ھائىق ھىسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

بەئى فەرموو كاك بىزار ئەو ماددەيە بخويندەو وەكو خوى بە بى ئەو دەستەواژەيە، ماددەى (سىيەم) بەرگەى (دووم) (2).

بەرپز بزار خالد عبدالله:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

بەم شیوهیە:

بۆ ئەو کەسانەى سوودمەند بوون لە دەولەت لەلایەن لیژنەى تایبەتمەندەوه بە نرخى 100ى بەهای راستەقینە دەخەملینریت.

لەسەر بنەمای خواست و خستنه‌پروو حەزف دەبی، مەسح دەبی، بەهای راستەقینەى زەوییه‌کە دەخەملینریت.

بەرپز د.رێواز فائق حسن/ سەرۆکی پەرلەمان:

بۆ ئەو کەسانەى سوودمەند بوون لە دەولەت لەلایەن لیژنەى تایبەتمەندەوه بە نرخى 100% بەهای راستەقینەى زەوییه‌کە دەخەملینریت.

بەئى كاك بەئین، فەرموو.

بەرپز بەئین اسماعیل حاجی ابراهیم:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

لێرەدا دیار نییە كى نرخەكە دیارى دەكات؟ كى نرخە راستەقینەكە لەسەر چ بنەمایەك دیارى دەكات، ئەگەر لەسەر بنەمای خواست و خستنه‌پروو نەبى، لەسەر چ بنەمایەك حكومەتى هەریم نرخەكە دیارى دەكات بۆ ئەوهى كەسەكە هین بكات؟.

بەرپز د.رێواز فائق حسن/ سەرۆکی پەرلەمان:

نرخى راستەقینە یەعنى نرخى بازار، ئەوه لە پوونکردنەوه‌كەدا دەئین لەبەر ئەوهى كە خانوویەك هی یەكێك بى، ئەگەر تەجاووزیشى كەردبى بشیخەیتە موزایەدەوه هیچ كەسێكى تر نایى موزایەدە لەسەر خانووى كەسێك بكات كە لە ناوى دانیشتوو، لەبەر ئەوه دەستەواژەكە زیادەیه، ئەوه رەئى ئەوانە، بەرپزان هەر ئەندامێكى بەرپزى پەرلەمان لەگەڵ ئەوهیه كە ئەم دەستەواژەیه لابدریت لەگەڵ ئەو ئیزافەیه كە بەرپز سەرۆكى لیژنەى كاروبارى یاسایى بوى كەرد با دەنگ بەدات، زۆر سوپاس، بە دەنگى (64) ئەندامى بەرپزى پەرلەمان پەسەند كرا، دواى ئەوه چوارەم.

بەرپز بزار خالد عبدالله:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

خالى (چوارەم)

ماددهى (3) بركه‌ى (سێیه‌م) بەم شیوهیه دەبیت:

لە حاله‌تى پوودانى زیدەپروویى لەسەر ئەو زەویانەى مولكى دەولەتن و مافی رەفتارکردنى كەسانى دیکه‌یان لەسەر، یان مولكى تەواون بە پێچەوانه‌ى حوكمه‌كانى یاسا بەرکاره‌كان ئەو كاته ئەو زەویانە مولكایه‌تیا ن هەڵدەوه‌شیتەوه (حل) بە ناوى شارەوانییه‌كان تۆمار دەكرین بە پێى یاسای بە خاوه‌ن كەردنى زەوییه

میریپھکان ناو سنووری شارہوانیہکان ژمارہ (80) ی سالی (1970) ی بہرکار لہ ہریم بہلام لہ حالتی روودانی زیدہرپوی لہسہر بہشیکی ئەو زہویانہی لہسہرہوہ ناماژہیان پیکراوہ ئەوا ئەو بەشہی بہ بیناکردن زیدہرپوی لہسہر کراوہ ئیفرز دہکریٹ و بہ مہبہستی بہ خاوەن کردنی بۆ کەسانی زیدہرپوکار ئەویش لہ دواى تۆمارکردنی ئەو بەشہ بہ ناوی شارہوانی پەيوەندیدار بہ پپی ئەو یاسایہی لہسہرہوہ ناماژہی پیکراوہ.

بەرپز د.رپواز فائق حسن/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپزان ئەندامانی پەرلەمان، ئەم بڕگەبە بۆیہ ہاتووہ، ئەم گۆرانکاری یہ، ئیمہ لہ یاساکہی خۆمان دا نووسیومانہ ہەموو ئەو زہویانہی کە حوکمەکانی ئەم یاسایہ دەیانگریتہوہ وەزارەتی شارہوانی داواى کردووہ کە بہ شیوہی لی بکری بگہرپننہوہ بۆ ئەسل، ئەوہی کە دیاری بکری کە چ زہویہک حەل دہکری، لہ رووی تەکنیکی و قانونییہوہ دروستہ، چونکە بەشیکی لہ زہویہکان لہ ئەسل دا خۆیان مولکی شارہوانین، پپووستیان بہوہ نیہ حەل بکری، ئەو یاسایہی کە ئیمہ دەرمان کردووہ بەسہر ئەو زہویانہش جیبہجی دەبی کە مولکی شارہوانی نین، مولکی دامەزراوہکانی تری دەولتەن، وەزارەتیکی ترن و حەقی تەصہروفيان لہسہرہ، ئەوہی حەل دہکری ئەوانەن کە لہ ئەسل دا بہ ناوی شارہوانی نین و حەل دہکری، بۆ ئەوہی بکری بہ ناوی شارہوانی، ئەگہر بہ گشتی قسہ بکری ئەو کاتہ تەحصيل حاصلہ، یەعنی زہویہک خۆی لہ ئەسلدا بہ ناوی شارہوانی یہ پپووستی بہ حەل و بہ ناوکردنی شارہوانی نییہ، چونکە لہ ئەسل دا ہی خۆیانہ، بہلام زہویہکانی تر کە رەنگہ ہی دامەزراوہکانی ترن پپووستیان بہوہیہ حەل بکری، ہەلبوہشپنرینہوہ و دواتر بہ ناوی شارہوانی تۆمار بکری، بۆ ئەوہی بتوانری بہ ناوی ھاوولاتیانی زیدہرپوکارہوہ بکری، ہەر ئەندامیکی بہرپزی پەرلەمانیش قسہی لہسہر ئەم بڕگەبە ہەبہ با بفرموئ، کاک مەم، بەلی فەرموو.

بەرپز مەم برہان محمد قانع:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

من پرسیارم ہەبہ لہسہر ئەوہی مافی رەفتارکردنی کەسانی دیکہ، رەفتارکردن ئایا ئەوہ شەرعیەتدان نییہ بہ داگیرکاری؟ رەفتارکردن یەعنی لہ چوارچۆوہی قانونیک دا ئیمہ ئەوہ جیگیر بکەین، رەفتارکردن یەعنی کەسانیکی ہەبوون بہ قانونی خاوەنی ئەم مولکە نین بہلام تەصہرووفي پپوہ دہکەن، حەز دہکەین ئەوہ روون بکەینہوہ، پپموایہ بۆ سومعہی پەرلەمان ئەم دەستہواژہیہ لہ ناو قانونیک دا جیگیر بکات، پپموایہ ئەوہ لہ رووی قانونییہوہ رەنگہ ئیشکالیکی ہەبی، دہکری ھاوړپپانی یاساییش وەلامیان ہەبیت، بۆیہ رەفتارکردن بہ ئیشکالیہتیکی قانونی دہزانم، سوپاس.

بەرپز د.رپواز فائق حسن/ سەرۆکی پەرلەمان:

کاک مەم، حەقی تەصہروف حەقیکە بہ قانون رپکخراوہ، مافی رەفتارکردن ئەو مانایہی نیہ کە ئیمہ لہ کوردیدا دەخویننہوہ، حەقی تەصہروف حەقیکی مەحصونہ لہ ناو قانونی مەدەنی دا، چۆن کەسیکی

حەقى ھەيە مولكايەتى ھەبى، حەقىشى ھەيە تەصەروفي لەسەر ئەرزىك ھەبى، زراعتى تىدا دەكات، باخى تىدا دەكات، بە قانۇن رېكخراو، ھىچ شىتىكى نا قانۇنى و نا ئسولنى تىدا نىيە، تاوھگو وارىد نەبى و ئىمە لە ناو ئەو قانۇنەدا دايبىنىن، چۆن حەقى مولكايە بە قانۇن رېكخراو، حەقى تەصەروفىش بە ھەمان شىو بە قانۇن رېكخراو، لەبەر ئەو ناسايى و سروشتى يە، بەلى.

بەرىزى على ھەمە صالح:

بەرىزى سەرۆكى پەرلەمان.

وئلا من دوو مولاھەزەم ھەيە، يەكەم/ لە خولەكانى پيشووشدا زۆر موناھەشەى زمانەوانى و خالبەندىمان دەگرد، من نامەوى بچمە سەر يەك بە يەكى وشەكان، بەلام بەراستى ئەو پرۆژەيە و ھەندىكى تىرش لەرووى زمانەوانى و خالبەندى دا ويرانە، ئەو پەرەگرافەى بەردەمت بخويئەو لە يەكەمەو تا ئەخىر نە نوقتەى تىدايە، نە فاريزەى تىدايە، لە كاتىكدا نوقتە و فاريزە بە تەواوھتى مەعنا دەگۆرپت، بە تەواوھتى مەعنا دەگۆرپت، بۆيە واىكردوو دوو دىرى يەكەم دەخويئەتەو زۆر رەككە، ئەوھى مافى رەفتاركردەكە، راستە، ئەوھى كاك مەم دەقىقە، ھەيە بە عەقد مافى رەفتاركردى لەسەر، ھەيە بە ئەمرى واقع، بۆيە ئەوھىيان پىويستە روونتر بكرى، من پىموايە نوقتە و فاريزە برپگەى يەكەمىش كىشەى نوقتە و فاريزە ھەيە، فاريزە دانەنى مەعناكە دەگۆرپت، بۆيە يەك يەك برۆينە سەر ئەوھى فاريزە لە كوئى پىويستە و نوقتە لە كوئى پىويستە زۆر ئەوى، بۆيە ھەموو ئەو پەرە بگەرپ نوقتە و فاريزەى تىدا نيە.

بەرىزى د.رېواز فائق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەلام ئەوھى كە خۇمان كىردوو مانە لە ناو ياساكەدا نوقتە و فاريزەشى تىدايە، ئەوھى ئەوھى كە ناردوو يانەتەو بۇمان، ئەگىنا ئەوھى كە خۇمان كىردوو مانە دەئىن لە حالەتى روودانى زىدەپەوى لەسەر ئەو زەوييانەى حوكمەكانى ئەم ياسايە دەيانگرىتەو، سەرەتا مولكايەتى زەوييەكان ھەلدەوھىتەو و دواتر بە پىي ياساى بە خاوەن كىردنى زەوييە مېرىيەكانى ناو سنوورى شارەوانىيەكان ژمارە (80) ى سالى 1970 ى بەركار لە ھەرىم، بە ناوى شارەوانىيەكان تۆمار دەكرىن، بەلام لە حالەتى روودانى زىدەپەوى لەسەر بەشىكى ئەو زەويانەى لەسەرەو ئەماژەيان پىكراو، ئەوا ئەو بەشەى بە خانو زىدەپەوى لەسەر كراو ئىفراز دەكرى بە مەبەستى بە خاوەنكردى بۆ زىدەپەو لە دواى تۆماركردى بە ناوى شارەوانى پەيوەندىدار لە چوارچىوھى ھەمان رېكار و بە پىي ئەو ياسايە لەسەرەو ئەماژەى پىكراو، ئەم ياسايەى كە لەم وەرزەدا دەرچوو ئىشكالىەتى رېنووسى و رېزمانى نيە، لەبەر ئەوھى دوو جار دراو بە بەرىزان راپوئىزكارانى بوارى رېزمانى و رېنووسى لە پەرلەمانى كوردستان، بۆ ئەوھى پىداچوونەوھى بۆ بگەن، بەلام ئەم دەستەواژەى جەنابتان باسى دەكەن بەلى لە رووى رېنوسىيەو ھەندىك ھەلەى تىدايە، لە رووى خالبەندىشەو ھەندىك ھەلەى تىدايە، ئىمە ناوەرۆكەكەيمان قبول بى دواتر دەتوانىن لە رووى فاريزە و

نوقتە و خالبەندىيەۋە چاڭكارى تېدا بىكەين، ئەندامىكى تىرى بەرپىزى پەرلەمان قىسەى ھەيە، فەرموون بىخوئىننەۋە بۇ ئەۋەى بىخەينە دەنگدان، بەرپىز سەرۋكى لىژنەى ياساى.

بەرپىز بىزار خالدى عبداللە:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

4- ماددەى (3) بىرگەى سىيەم بەم شىۋەيە دەبىت:

لە ھالەتى روودانى زىدەرۋىي لەسەر ئەۋ زەۋىيانەى مولكى دەۋلەتن و مافى رەفتارکردنى كەسانى دىكەيان لەسەرە يان مولكى تەۋاۋن بە پىچەۋانەى ھوكمەكانى ياسا بەركارەكان ئەۋ كاتە ئەۋ زەۋىيانە مولكايەتتيان ھەلدەۋە شىتەۋە ھەل و بەناۋى شارەۋانئىيەكان تۆ مار دە كرئىن، بەپىيى ياسا بەخاۋەنكردىن زەۋىيە مېرىيەكان لەناۋ سنوورى شارەۋانئىيەكانى ژمارە (80) سائى (1970) سائى بەركار لە ھەرئىم، بەلام لە ھالەتى روودانى زىدەرۋىي لەسەر بەشەكى ئەۋ زەۋىيانەى لەسەرەۋە ئامازەيان پىكراۋە ئەۋ بەشەى بە بىناكردىن زىدەرۋىيان لەسەر كراۋە ئىفراز دەكرىت و بەمەبەستى بەخاۋەنكردىن بۇ كەسانى زىدەرۋىكار ئەۋىش لەدۋاى تۆماركردىن ئەم بەشە بەناۋى شارەۋانى پەيۋەندىدار بەپىيى ئەۋ ياساىەى لەسەر ئەۋە ئامازەى پىكراۋە.

بەرپىز د. رىۋاز فائىق ھسن/ سەرۋكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان ھەر ئەندامىكى بەرپىزى پەرلەمان لەگەل ئەۋەيە ئەم بىرگەيە بەم شىۋەيە دابىرئىتەۋە لە ياساكە با دەست بەرز كاتەۋە؟ بە دەنگى (72) ئەندامى پەرلەمان پەسەند كرا، دۋاى ئەۋە، فەرموون.

بەرپىز بىزار خالدى عبداللە:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

5- أ- ماددەى (5) دەستەۋاژى خواست و خىستە روۋ لادەبىرئىت. ئەمەش بۇ خالى تر سەرۋكى پەرلەمان پىۋىستە لەسەر بىنەماش.

بەرپىز د. رىۋاز فائىق ھسن/ سەرۋكى پەرلەمان:

بەرپىزان كى قىسەى ھەيە لەسەر (5)، كاك (رزگار)، فەرموون.

بەرپىز رىزار محمد محمود:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ماددەى (5) بىرگەى (ب) كە ئەئىت بىرگەيەك زىاد بىكرىت بەم شىۋەيە (ئەۋ كەسانەى كە ھوكمەكانى ئەم ياساىە دەيانگرئىتەۋە بە دەسى سوۋدەمەند لە دەۋلەت دابىرئىن) بۇ چى ئەۋ كەسانە بە سوۋدەمەند ئەژمار بىكرىن؟ زۆربەى ئەۋ كەسانە زەۋىيەكانىان كرىۋە ۋە ئىستاش بۇ جارى دوۋەم پارەيان لىۋەدەگىرى بۇ بەخاۋەنكردىن، ئەۋ كەسانە ھەندى لەۋ كەسانە فەرمانبەرن دە بۇ پازدە سال خزمەتتيان ھەيە بۇ چى خزمەتەكەيان بىكرئىتە قوربانى زەۋىيەكى تەجاۋز، سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسن/ سەرۆکی پەرلەمان:

پینجەم دوو برگهیه (أب)، کاک (سوران)، فەرموون.

بەرپز سوران عمر سعید:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددە (5) برگه (ب) من پرسیاریکم هه یه له لیژنه ی یاسای بەرپز، ئە گەر ئەو که سه زیده روکاره سوودمەندبوو تەجەووزیکیشی کردبوو ئەو حاله تە چی لیبکەین؟ یه عنی دوو جار سوودمەند دەبیت، یان تەجەووزەکه چۆن مامە ئەی له گەڵ ده که ی؟ سوپاس

بەرپز د. رېواز فائق حسن/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەو که سانە ی قسە تان هه یه له سەر ماددە (5) له سەر ئەو راپۆرتە ی له ده ستی بەرپز تانە که (أ) لابر دنی ده ستە واژە ی (خواست و خستنه روو)، (ب) زیاد کردنی برگه یه که بۆ ماددە (5) به و شیوه یه که بەرپز کاک (رزگار) خویندی به وه، ئەو که سه ی حوکمه کانی ئەم یاسایه ده بانگرێتە وه به که سی سوودمەند له ده و ئەت دادە نرێ، بەرپزان دەر فەت ده ده ین به کاک (بزار) قسە یه ک بکا له سەر ئەوه که ئەو برگه یه پینشیازی لیژنه ی یاسای نییه ئەو هەر قسە یکی تریشی هه یه، فەرموون.

بەرپز بزار خالد عبدالله:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

هەر له ماددە (3) برگه ی دووم خالی (2) بۆ ئەو که سانە ی که سوودمەندبوون له ده و ئەت له لایەن لیژنه ی تاییه تە مه نده وه به نرخ ی له سه دی به های راسته قینه ی زه وییه که ده خه ملینریت، له ماددە ی پشتر باسکراوه عیلاج کراوه، ئەگەر ئەو که سه سوودمەند بووبیت به ریزه ی سه د له سه دی نرخ ی حه قیقی ئەو زه وییه تاپۆ ده کریت، سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسن/ سەرۆکی پەرلەمان:

ئەو بەرپزانه ی ناویان نووسیوه بۆ ئەوه ی قسه بکه ن، (سەرچنار) خان، کاک (بالانبو)، کاک (زکری)، کاک (زیاد)، کاک (کاروان)، کاک (سیپان)، کاک (عثمان)، کاک (لقمان)، کاک (ریبوار)، کاک (علی)، کاک (عباس)، کاک (شاخوان)، کاک (سیپان)، فەرموون.

بەرپز سیپان سالم حسن:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

لگۆری برگا (ب) کو ده خاز کریه بێته زیده کردن حوکمه کانی ئەم یاسایه ده کرێتە وه به که سی سوودمەند له ده و له تدا دهنرێ، لیرەش له خالیکی تریش ئامازە به داوه که ماددە ی سییه م ده مه وی ئامازە به وه ش بده م دوا یی روونکرد نه وه ی خۆم بده م، له ماددە ی سییه م ییش له دووم هاتوووه بۆ ئەو که سانە ی که سوودمەندن له ده و ئەت له لایەن لیژنه ی تاییه تە مه نده وه به نرخ ی سه د له سه د به های راسته قینه ی زه وییه که له سه ر بنه مای خواست ده خه ملینریت، لیرە پرسیاره که م ئەوه یه هه یانه فەرمانبەرێک پاچه زه وی

وهرگرتووو پارچه زهوييهك كه له شيويني ئاوا بووه هيچ خهدهماتي نهبووه هيچ شتيكي لي نهبووه به ده گه لا روشتووو ، نهدي ئيستا به چ شيوهيهك نهو كه سانه سوودمهند بووه له دهو لهت له كاتيكيشدا نه م پارچه زهوييهشي كرويوه دواتر خوئي دروستي كر دووه له كاتي تاپو كرد نهوهي پارچه زهوييه كesh پارهي ليوهر نهگريت، بهراستي ليره ناحهقيه كه بهرام بهر فرمان بهران نهكري بهرام بهر نهو كه سانهي له تهجاوزهكان نيسته جيئن كه نهوانه ي له تهجاوزهكان نيسته جيئن كهسي ههزار و كه م دهرامهتن، بويه ليره بهراستي نه م خاله به هيچ شيوه رهوا نابينم نهو كه سانهي كه پيشتر سوودمهند بوون به سهد له سهد بويان تاپو بكرت، سوپاس.

بهريز د. ريواز فائق حسن/ سهروكي پههلهمان:

سوپاس، (سههچنار) خان، فهرموون.

بهريز سههچنار احمد محمود:

بهريز سهروكي پههلهمان.

من قسم له سههه برهه ي (ب) هه يه كه نه لي نهو كه سانهي كه حوكمهكاني نه م ياسايه دههگرتهوه به كهسي سوودمهند له دهو لهت داده نريت، ئيمه ماوهيهك پيش ئيستا دهنگمان له سهه ماددهي (3) ماوهيهك پيش ئيستا دهنگمان له سهه ماددهي (3) برهه ي دووي ياسا كه يه به كو ي دهنگ، ببوره نازانم به چه ند دهنگي بوو كه نه لي بو نهو كه سانهي سوودمهند بوون له دهو لهت له لايهن ليژنه ي تايبهتمه ندهوه به نرخي له سههده سهد ي بهه اي راسته قينه ي زهوييه كه ده خهملينريت نه م له رووي ياسايه وه، نه گه ر نه م برهه يه ته سبب بكرت كه نه ليته به سوودمهند حيسابه پيشتر پيش ده لي نهوه ي سوودمهند بووه به له سههده سهد يه عني ته عاروز دروست ده بي، چونكه به پي ياسا ده بي كه سي يهك جار سوودمهند بي، يان ده بي ده ستكاري نهو مادده ي پيش و بكرته وه يان نه بي برهه يه ته سبب نه بي، چونكه نهو دژ يه كيه يه دروست ده بي، زور سوپاس.

بهريز د. ريواز فائق حسن/ سهروكي پههلهمان:

سوپاس، كاك (بالانبو)، فهرموو.

بهريز بالانبو محمد علي:

بهريز سهروكي پههلهمان.

منيش له سههه مادده ي (5) برهه ي (ب) تيبينيم هه يه دياره يهكساني تياره چاو نهكراوه، له بهر نهوه ي ئيمه نهو تهجاوزاتانه ي كه نه يبينين له ههريمي كوردستانا كراوه هه مووي كرپن و فروشتني يه كه مي پيوه كراوه، ئيستا حوكمهت دووباره پي نه فروشيته وه، نه گه ر كه سي تهجاوزكار بيت و له جيغه يه كي ديكه زهوييهك بكرته وه هه رزانتر له سههه نه كه وي، وه پيشم وا نييه خه لك زياتر به پير نه م ياسايه وه بروات، چونكه زور گران له سههه ريان نه كه وي، باشترايه نه م له لبريت، خاليكي ديكه هه يه نه ميش نهوه يه نهو تهجاوزانه به يهكساني نهكراوه، تهجاوزهه يه له سههه چل مهتر كراوه، هه يه له سههه حه فتا مهتر كراوه،

ههيه لهسەر دوو سەد کراوه، وه بهپێی شوپنهکه نرخهکانیش فەرقی ههیه، ناکرێ کە سێک له شوپنێکی باشا نهجاووزی له سەر زهوییهک کردوو (200م2) بای پارهیەکی باشه به موستهفید لهقه لهم بدرییت، کەسێکیش لهسەر (240م2) کردوو بهتی له جیگایهکیشا تا ده سالی دیکهش هیج ئیستفادهیهکی لێناکات، نرخیکی وای لهسەر دانانرییت به ههمان شیوه بهموستهفید دابنرییت، بۆیه پیم وایه ئەمه زیاده و لابرییت باشه، سوپاس.

بهریز د. ریواز فائق حسن/ سەرۆکی پەرلهمان:

سوپاس، کاک (شاخوان) فەرموو.

بهریز شاخوان رۆوف مصطفی:

بهریز سەرۆکی پەرلهمان.

له ماددهی (5) برهگه (ب)ئهو کهسانه‌ی که حوکمی ئەم یاسایه دهیانگریتهوه به سوودمه‌ندبوو له دهو لهت داده‌نرییت، به برۆای من ئەمه غەدریکی زۆر گه‌ورهیه لهو خه‌لکانه ده‌کرییت، له بهر ئەوه وه‌کی پێشووتر به شیک له هاورێیان باسیا کرد ناکرێ کابرا به زهوییهکی کهم یان به‌جۆریک که له شوپنێکی کهم و له‌شوینیک تا راده‌ی وه‌کو پێویست به‌پێی خه‌ملاندنه‌که ناکات، ئەمه ئەبێ هه‌ژمار بکرییت به موستهفید و ئەوانه به برۆای من ئەوه غەدریکی گه‌ورهیه و ، زۆر سوپاس.

بهریز د. ریواز فائق حسن/ سەرۆکی پەرلهمان:

زۆر سوپاس، کاک (د.ریبوار) فەرموو.

بهریز ریبوار عبدالرحیم عبدالله:

بهریز سەرۆکی پەرلهمان.

من هیج ئیزافه‌یکم نییه لهسەر ئەو ماددهیه، تهنه‌ا ئەوه ئەلیم هه‌ر لابردنی ده‌سته‌وازه‌یهک یان وشه‌یهک یان رسته‌یهک پێش ئەوه‌ی بخریته ده‌نگدان، پێویسته دارشته‌ی کۆتایی بخوینریتهوه، بۆ ئەوه‌ی بزانیین له رووی زمانه‌وانییه‌وه ئالوگۆر کراوه یان نا، سوپاس.

بهریز د. ریواز فائق حسن/ سەرۆکی پەرلهمان:

سوپاس، کاک (بزار)، فەرموو، وتی جوابی (سه‌رچنار) خان ده‌داته‌وه، له ئەخیر بێ؟ با له ئەخیر بێ، کاک (علی) فەرموون.

بهریز علی حه‌مه صالح:

بهریز سەرۆکی پەرلهمان.

یه‌که‌م به‌پێی قانوون نابێ له یاسایکا دوو مادده هه‌بن ته‌ناقوزی یه‌ک بن، ئەوه‌ی تریان به (100%) پێی ده‌فرۆشیته‌وه ئەوه ئەگه‌ر سوودمه‌ند بوو، واته به سعری بازار پێی ده‌فرۆشیته‌وه، به‌لام ئایا له مادده یه‌کی تردا نه‌خیر به سوودمه‌ند حیساب ناکرییت و، وه‌کو ئەوه‌ی بێ به‌رامبه‌ر، ئەوه له رووی قانوونییه‌وه ناکرییت ئەمه خالی یه‌که‌م، خالی دووم هه‌موومان له‌گه‌ل خه‌لکی فه‌قیرداین، به‌لام مه‌رج نییه ئەوه‌ی ته‌جاووزی

کردبیت هه مووی فه قیر بیټ با ئەمه روونکریتتهوهو، بۆ پر سیار مهنتیقی تر نه کهین یه کیک (2م300) ته جاوز کردووو تاپۆش ده کریت له سه ری به سه ریکی کهم به سوودمه ندیش حیساب نا کریت، هه شه ته مهنی شهست سائه ده رفه تی ته عین بوونی پێ نه دراوه عه رزیکیشی ودرنه گرتوو، ئی باشه با ده رفه ته که بدری به ئەو تر ئەو ته جاوزه کهی له سه ر تاپۆ کرئ ئەوانی تریش هه ر کهی ته واو بوون ئەوانه ی زه وییان ودرگرتوو ئەوجا ده رفه تیکی تر بدریتتهوه بهم، سوپاس.

به رپز د. رپواز فائق حسن/ سه رۆکی په رله مان:

سوپاس، کاک (بزار) فه رموو،

به رپز بزار خالد عبدالله:

به رپز سه رۆکی په رله مان.

بۆ وهلامی کاک (علی) و (سه رچنار) خان، ئەو کات ته عاروز دروست ده بی ئەگه ر دوو نه صی خاص هه بی یاسا که دا یان دوو نه صی عام هه بیټ، لیره ئەگه ر ئەم بره گه یه زیاد بکریت بۆ ماده دی پینجه م نه صیکی عامه له ماده دی سییه م بره گه ی دووهم خالی دووهم نه صیکی خاصه، که واته ته عاروز دروست نابیت به و شیوه یه، ئەگه ر له نیوان دوو نه صی خاصدا بیټ ته عاروز دروست ده بی له نیوان دوو نه صی عامه شدا بیټ هه ر ته عاروز دروست ده بی، به لام لیره عامه له ماده دی سییه م نه صیکی خاصه نیستنه افه، سوپاس.

به رپز د. رپواز فائق حسن/ سه رۆکی په رله مان:

سوپاس، کاک (کاروان) فه رموو،

به رپز کاروان عبدالرحمن عبدالله:

به رپز سه رۆکی په رله مان.

له سه ر ماده دی (5) بره گه ی دووهم هه مان تیبینی هه فالانم هه یه، پشتیوانی کاک (رزگار) و (سه رچنار) خان و کاک (بالانبو) ده کهم، بیر مان نه چی ئەو زه وییا نه ی که زیده رۆییان له سه ر کراوه ره نکه به شیکیان ده ستیان به سه رداگیرابیت که ریژه یه کی زۆر کهمه، به لام من داوا ده کهم ئەوانه ی گومانیان هه یه له م بابه ته با برۆن سه ردانی ئەو شوینانه بکه ن که زیده رۆییان له سه ر کراوه زۆر به ی بۆری خه لکی زۆر فه قیر و هه ژاره هه یج مه نتقیک هه ئناگریټ زه وییه ک خۆم کریبیتم وه له هه مان کاتدا خه لکانیک هه ن که له حکومه تدا سوودمه ند بوویتن منیش به هه مان شیوه به سوودمه ند خیساب بکریم له گه ل ئەوان ئەمه خالی یه کهم، خالی دووهم کاک (بزار) با سی ده کا هه ردووکیان دوو نه صی عامن دوو گشتانن نین که بابه ته که به گشتی ده بیټ که قسه ی بکه ین و مناقه شه ی بکه ین بۆ یه نابیت ئەو ته ناقو ساتانه هه بیټ، هه مان بۆ چوونی (سه رچنار) خانم هه یه ئەم ماده یه ده نگی له سه ر بده ین هه ئیوه شینینه وه یان ئەو ماده یه ده ستکاری بکرئ وه کو خۆی یان ریگه نه ده ین وه کو خۆی بپرات، زۆر سوپاس.

به رپز د. رپواز فائق حسن/ سه رۆکی په رله مان:

سوپاس، کاک (لقمان)، فه رموو،

بەرپز لقمان حمە حاجى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (5) بىرگەى (ب) ئىمە ھەموومان ئەزانىن كە زۆرىنەى ئەوانەى لە ناو چە زىدەرۆكان بابلىين نى شتەجىن فەرمان بەرن و كەم دەرا مەتن لە ھىزە كانى ناوخۆ و پۆلى سن پى شمەرگەن، بۆ يە زىادگردنى ئەو بىرگەى بۆ ئەو كەسانە بە سوودمەند ھەژمار بىكرين فەرمانبەرىك رەنگە تەمەنى خزمەتى (30) سال بىت، يان (25) سال بىت، تاكو ئىستا زەوى وەر نەگرتوو، رەنگە بە ھەژارى بە نەدارى ھەولدا بىت كە پارەى پارچەيك عەرز يان خانووى تەجاوز لە كەسىكى تر بىكرىتەو لە ھالەتتىكا كە تاپۆى دەكات مەبلەغىك پارەش دەدا تە حكومەت، بۆم وایە نا حەقى و غەدرىكى زۆرە ئە مە بە سوودمەندبوو ھەژمار بىكرى، بۆیە من پشتمانى لە بۆژوونى كاك (رزگار) و كاك (سىپان) كاك (بالانبو) و (سەر چنار) خانىش ئەكەم، ئەم بىرگەى لابرىت زىاد نەكرى كەسەكە ئەوانەى ھوكمەكانى ئەم ياسايە دەیانگرىتەو بە سوودمەند ھەژمار بىكرين، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رىواز فائق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك (زىاد) فەرموو،

بەرپز زىاد جبار محمد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

داوا ئەكەم ئەو شوپىنانەى كە تەجاوزى تيا كراو لە شوپىنە باش و گرینگ نىيە كە پارە يەكى زۆر بىكات، دووھەم دەبى ئەو شەمان لەبەرچا و بىت كە ھەموو ئەوانەى كە پارچە زەوىيان ھە يە بە پارە كرىويا نە زۆربەى ھەر زۆرى، زۆربەى پارەشى لىوئەدەگىرى، من دىنيات ئەكەم بەشى زۆرى ئەو شوپىنانە ئەو پارەى كە پىي كرىو لەگەل ئەو پارەى كە دەيدا زەوىيەكە ئەگەر تاپۆى ھەبى بچى بىكرى ھەر بەو پارە بىكرى، لە بەر ئەوھى من لىرە تر سى جى بەجى نەگردنى يا ساكەم ھە يە خەلك نا چى بەدەم جى بەجى كردن ياسا كە يەو، ئەوھى كە برادەران باسيان كرد كەسنىك دووچار سوودمەند دەبىت ئەوھى كە پىشتر سوودمەند بوو و ئىستا بە لە سەدا سەد ئەىكرىتەو كەواتە ئەو دووچار بە سوودمەند حىساب دەكرى، ئەوھ چۆن چارەسەر دەكرى، لەبەر ئەوھى من پىم باشە ئەو بىرگەى لابرىت، سوپاس.

بەرپز د. رىواز فائق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك (زكرى)، فەرموو،

بەرپز زكرى احمد اسماعيل:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

وئەلا كاك لوقمانى ب راستى ئەو ئاخفتنىت من بەحس كرن منىش وا دەزانم ھەر ئەو فەرمانبەرە ئەوئە خەلكى تەجاوز كرى ديارە جياوازييەكا زۆرا ھەى خەلكەكى زۆر يى ھەى فەرمانبەرە ژ مەجبوو رىيىت خۆ ئەفە بىست سائە فەرمانبەرە لە ھەموو وەزارەتەكان ل ھىزا نافخۆ فەرمانبەرە، حكومەتا ھەرىما

كوردستانى پارچە زەببەك نەدايى خەلكەكىش يى ھەى پارچە زەوى يى ۋەرگرتى ھەموو پىكفە سودمەند بىن ئەفە ھەقى ۋى دى سوزىت ئەز گەل ھندى دا نىمە فەرمانبەر ب سودمەند ھەژمار بىرئىت..

بەرپىز د. رىۋاز فائىق ھسن / سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، قسەى رەفبىقەكانتان زۆر دووبارە مەكەنەۋە، كاك (عباس)، فەرموو،

بەرپىز عباس فتاح صالح:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

لەسەر ئەم ماددەبە زىاتەر لىرەۋە رىگە بەخۆم دەدەم بەبوورن، لەبەر ئەۋەى ئىمە ھىچ گىفتوگۆ پەكمان نەكردوۋە لە لىژنەى ياساى راي خۇيان تىدا، يان لەبەر ئەۋەى لىرە داۋات لىكردم قسە بىكەم، لىرە لەسەر ماددەى (5) بىرگەى پەكەمىان خۋاست ۋ خستەنە روو نووسراۋە پىۋىستە پەكسەر راستى بىكەنەۋە بىكەنە (بەنەماى خۋاست ۋ خستەنە روو) لەبەر ئەۋەى لەۋانەبە لە ماددەكە نەقسى دروست دەبى، مەسەلەى بۇ زىاد كىردن ئەم بىرگەى دوۋە ئەمە بەراستى من پىم ۋاىە ناعەدالەتى دروست بىكە لەبەر ئەۋەى ھەموو لايەكمان خەلچى ئەۋ ۋلاتەن لە ھەموو شارۋشارۋچكەى ئەم ۋلاتە ۋاقىعەكەمان بەرچاۋ بوۋە ئەمانە زىدەرۋىان كىردوۋە، نەك چوون ئەرزى دەۋلەت داگىر بىكەن چوون ئەرزىان كىرپوۋە لە كە سىك كە بىگومان ئەگەر ئەۋ ھكۈمە تەى ئىمە ئاگاي لىبوۋ كە زەۋ پەكانى فرۇشتوۋە، ھەقە ئەۋ كە سەى كە زەۋى دەفرۇشى بە سودمەند ھىساب بى نەك ئەۋ كابرا پەى زەۋى كىرپوۋە بە چۆنى ۋە بە شىكى زۆرى پىم ۋاىە ئەمانە لەۋانە پە ئەمانە لەپىش راپەرىنەۋە زۆر لە شارەكان ھە پە بە گەرەك دروستكراۋە بە زىدەرۋىكار، يان خەلكىك لەبەر نەبوۋنى ۋ دەستكورتى لەراستى چوۋە خانوۋىكى بچوۋكى بە پارە كىرپوۋە كە شوپنەكە زىدەرۋى بوۋە ئىستا دەبى ئەۋ تاپۋى بىكە لەبەر ئەۋەى ئەۋ خاۋەنىەتى، لەبەر ئەۋە چەندىن سال نەپتوانىۋە سودمەند بىت لە دەۋلەت چوۋە خانوۋىكى بچوۋكى كىرپوۋە بۇ خۇى كە كابرا بە زىدەرۋى يان بە ھەر جۆرىكى تر كىردوۋە ئىستا بە سودمەند ئەژمار بىكرى ناكىرئ؟ من پىم ۋاىە ئەۋ ھالە تە لەۋانە پە مەسەلەى سولفەى عەقارى لادىيەكانىش بگىرتەۋە كە سودمەند بوۋە لە دەۋلەت، سولفەىكى عەقارى لە لادىيەك ۋەرگرتوۋە ئەمەش ھالەتىكە پىم ۋاىە سبە بۇى ئەژمار دەكەن لەۋىش ناتوانى ئەۋەشى بۇ بە سودمەند ئەژمار دەكرى بارەكەى لەسەر قوورس دەكرى، بۇ پە بەراستى خالى (ب) من پىم ۋاىە من لەگەل ئەۋەمە رەفبى بىكەنەۋە لەبەر ئەۋە زىادە تىبىداپىت، سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فائىق ھسن / سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك (عثمان) فەرموو،

بەرپز عثمان كریم سوارە:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

دیاره ئییه ئەو کاتە ئەو جەلسەیه دەنگمان لەسەر ئەو برگه یه داوه، له سەر کۆی پرۆژه که داوه، جەنابی وەزیری شارەوانی خۆی لیڤه بووه، ئەگەر تەحەفوزیکی هەبوو ئەو کاتە لەسەر هەر رییەک لەمانە دەبوا یه هەر ئەو کاتە لیڤه باسی کردبایه بیگوتبایه تەحەفوزم هەیه لەسەر ئەم خالانە، خۆی له راستیا کەمترین قسەى کرد لەسەر بابەتەکان، بەئى لەسەر هەندى برگه رای هەبوو، من پييم وایه ماددهى (5) برگهى (ب) وەزیر خۆی جەنابی لیڤه بوو، ئییه دەتوانین بگەرینەوه بۆ ئەوه که زیاتر له (10) به هیچ شیوهیهک هیچ زهوییهک تەوزیع نەکراوه لەلایەن حکومەتى هەریمی کوردستانهوه، ئەگەر کەسیک تە مەنى (8) سال بى وه به واتا بۆتە (18) سال مافی ئەوهى هەبوو هاو سەرگیری بکات، پيويستی بهوه هەبووه شويینیکی نیشته جیبوونی هەبا، لەم حالهته که ئە مە نەبووه دیاره حکومەت موقه صیره وه به بۆ چوونی من ئەم ماددهیه ئەگەر گۆرانکاری تیبکریت ئەبى به بەرپه ستیکی گهوره له بەر دەمى ئەم پرۆژه یاسایه و ئەم پرۆژه یاسایه له نەتیجهیا توشی شەهل ئەبى، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رێواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، کاک (رومیو) فەرموو،

بەرپز رومیو حزیران نیسان:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەوهى راستى بى من هیچ قسەم نەبوو، بەلام گوپیستی هەرە زۆرى ئەو خوشک و برا بەرپزهى ئە ندام پەرلەمانەم من حەز ئە کەم وه کو تەوزیچیکیش بى من بیدەم، باس لهوه دەگرى ئەوانهى تەجاوزیان کردوو، زیدەرۆییان کردوو بهشى زۆریان خەلکی هەزار و کەم دەرامەتن وه هەرودها باس لهوه دەگرى که کریویانه، بەلام من ئەو مەسەلهیه بەراورد دە کەم له سەر ئەو تەجاوزاتانەى که له سەر موک ئەعرازی پیکهاتەکان به تايهتی ئییه کلد و ناشوورییهکان، ئەوهى راستى بییت ئەم خەلکه نه هەزاره و نه کەم دەرامه ته وه نه شیان کړ یوه، بهپیچەوانهوه هەموویان دەولەمه ندن و کاربەده ستن و لهوانه یه به شیکی زۆریشیان بەرپرس بن، هەر تەنها ویستم ئەم خاله روون کەمهوه، سوپاس.

بەرپز د. رێواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، کاک (بزار) فەرموو،

بەرپز بزار خالد عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

من له رووی قانونییهوه باس دەکەم، جاريکی تر تەئکید دەکەمهوه هەردوو مادده له رووی قانونییهوه دژ یهکی دروست ناکات وه ئەگەر هەردوو فەقەرەش لەم یاسایه دا هەبیت، ما ناى ئەوه نییه که سیک دوو جار موستهفید دەبى، له ماددهى سییه مەدا هەیه برگهى دووم خالى دوو، ئەگەر پيشتر موستهفید بى به

نرخى سەد لە سەدى بەھاي راستەقینەى ئەو زەویيە بە حوکمەت دەدات، کەواتە ئىستيفادى جى تىدايە، ئەو نرخە بە نرخى حەقىقىى لە حوکمەت کړيوه دووجار موستەفید نابى، ئە گەر ھەر دوو بړگەش لىرە بمینیت ھېچ تەعاروزیکیش نییە، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپزێان ئە ندامانى پەر لەمان ئیەمە مشاوەرەیکمان کردوو، دوو رەئى ھە یە، رەئىەك ھە یە ئەلئى (رەت بکړیتەو موقتەرەحەکەى سەرۆکایەتى) رەئىەکیش ھە یە دەلئى (بگەینە حەلى وە سە طى)، ئیەمە دەر فەت دەدەینە کاک (على حمە صالح) ئەو حە لە وە سەطیە مان بۆ عەرز کا، بۆ ئەوہى ھەموومان پیکەوہ تییبەرینین بىیتە بىرۆکە و پڕۆزە ھەموومان، فەر موو.

بەرپز علی حمە صالح:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

دابەشکردنى زەوى بەسەر ھاوڵاتیانا لەسەر بنەماى مەترە، واتە ئەو کە سەى (200م) زەوى وەردە گرى سوودمەندە، بەلام ئەو کە سەى (80م) وەرگرتوو، ئەگەر بە سوودمەند حیسابى کەى کەواتە (120م) زەرەرى کردوو، پیمان وابى یەکى ئەگەر بە تەجاوز یان بە حەقى خۆى (200م) ھەبوو، کەواتە بوو بە خاوەنى سەگەنى خۆى کە ئەتوانى تىیدا بژى بە شیوەیەكى شەرەفمەندانە، بۆ یە ئیەمە (200م) سابت کەین ئەوہى لە (200م) کەمترى تەجاوز کردوو بە سوودمەند ئەژمار نەکړى، لە سەر بنەماى تەوزیعاتى زەوى بەسەر خەلکا ئەوہى لە (200م) بە سەرەوہى تەجاوز کردوو بە سوودمەند ئەژمار بکړى.

بەرپز د. رېواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپزێان ئەندامانى پەر لەمان، واتە ھەر کەسى (201م) تەجاوز کردبوو بە سوودمەند حیسابە، کەواتە سیاغەى فەقەرەکە بەو شیوەى لىدیت بړگە یەك زیاد دە کړى (ئەو کە سەى کە حوکمەکانى ئەم یاسایە دەیگریتەو بە کەسى سوودمەند لە دەو ئەت دادە نرى، ئە گەر روو بەرى زەویيە زیدەرۆکە لە (200م) زیاتر بوو)، (201م) سوودمەندە، بەرپزێان ئەندامانى پەر لەمان لەسەر مەبەدئەکە قسە کراو، ئەندامانى بەرپزى پەر لەمان قسەى خۆ یان کردوو، ئیستا سیاغەکە بەم شیوەیە، ئەوہى یاساکە وە گو خۆى دەخەینە دەنگدان (201م) دەخەینە دەنگدان ئەوہى بە سوودمەند ئەژمار ناکړى ئەخەینە دەنگدان، نوقتەى نیزامیە؟ فەر موو.

بەرپز سوران عمر سعید:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەو پىشنیارەى بەرپزێان کردتان لیژنەى یاسابى تەرحى کردوو نە ریکەوتنى ھەموو فراکسیۆنەکانە، (200م) تەجاوز بىت سوودمەند نەبى بۆ (201) مەتر تەجاوز بى و سوودمەند بى، بۆ یە بەراستى

تەجەۋىز بە مەتر ناپېئور ئىمە مەبەدەئىكە تۆ لە ياساگە داتناۋە چەندى لە سەر تاپۇ ئە كەى لە شارەگان (200م) لە قەزاگان چەندە؟ يەئنى چى ئەم پېۋەرئانە ھەموۋى عەكس دەبىتتەۋە لېرە، بۇ يە بەراستى ئەمە عەدالەتى تيا ناچەسىپى من ئەزانم خەمخۇرى ھەموو پەرلەمانتاران بۇ ئەۋەيە خەلك سوودمەند بى بەلام بەمە زەربە لە ھە ندى مەبادى ترى ماددەگانى قانونە كە ئەدەين كە خۇمان مەترمان تەحدىد كرددوۋ، بۇ يە پېۋەر چىيە من ئەيكەم بە (201م) دەلئىم كاكە دوو مەترم بۇ لابەن با نەگاتە (201م) نامەۋى.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

كاك (د.رىبوار) فەرموو.

بەرپىز رېبوار عبدالرحيم عبدالله:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ھەئبەت ديارە پېۋانەكردنى ئەۋەى كە لەسەر بنەماى مەتر بىت، بۇ ئەۋەى كە ئا يا بە سوودمەند يان بە سوودمەند ئەژمار نەكرى، پىم وا يە ھە ئەيكي تيا يە، با شتر وا يە لە سەر بنەماى تەۋزىعى جوگرافى بى، لەبىرى نەكەن لە ياسايەكە تەنھا ناۋ شارەگان نەھاتوۋە قەزا و ناحىيەكانىش ھاتوۋە، بۇ يە ئە گەر بلىي (200م) واتە پېۋەرى پېۋانەكردنى سوودمەند بە مەتر بى ئەى بۇ قەزا و ناحىيەگان كە (250م) و (300م) رىگەى پېدراۋە، بۇ يە پېۋىستە بۇ ئەۋەى ياسايەك دەر كەين تەفسىرى جياۋاز ھەئەنگرى ئەبى زۇر روون و رەۋا بى حىسابى قەزا و ناحىيەگان بكەين، سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

كىى تر ئەيەۋى قسە بكا كاك (مە)، فەرموو.

بەرپىز مەم برهان محمد قانع:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ئى مە كاتى يا سا دەرە كەين ئەبى رە چاۋى عەدا لەت ب كەين، يەئنى لە رە چاۋ كرى نى عەدا لەتا بەرپرسىاريەتى پېۋىست پىشەيى و قانونى و ئەخلاقى پەرلەمانتارە، من ئەۋە بە جەنابتان بلىم خەلك ھەيە لە سلېمانى يان لە ھەولېر يان لە شارەگانى تر بە دوو كەس زەۋىيەكى (160م) ۋەرگر توۋە ئەم ھالەتەنە ھەيە لەناۋ قانونا يەئنى يەكك بە (90م) يا بە (80م) بە موستەفید حىساب بكرى لە كاتىكدا (200م) بە موستەفید حىساب نەكرى، بۇ يە من ھەست دەكەم ئىشكالىەتى قانونى دروست دەكا، بۇ يە من پىشتىۋانى لە بۇچوونەكەى كاك (سۆران) دەكەم فىعلەن ئەۋە لە خەمخۇرىيە ئەۋەى كاك (على) تەرحى كرددوۋ، بۇ يە داۋا ئەكەم ئالىيەتىكى تر بدۇزىتەۋە لەناۋ شارەگان جياۋازە لە ناحىيەگان ۋە لە ناۋچە دوۋرە دەستەگان، بۇ يە مىكانىزمىكى تر بدۇزىتەۋە بەم شىۋەيە عەدالەت جىگىر نابىت، سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حسن / سەرۋكى پەرلەمان:

(سەرچىنار) خان فەرموو.

بەرپىز سەرچىنار احمد محمود:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بەۋەدى كە تەھدىدى مەتر بىكرى بە تاجاۋز، يەنى بەراستى ئەۋە دىسانەۋە كارىكى ناياسايىيە بە مەتر تەھدىد بىكە تەجاۋز لە (200م) زىاتر بىت يان كەمتر بىت، چونكە لە ھىچ ياساىكا نەھاتوۋە ئەگەر زىاتر بوو ئەۋە بە تەجاۋز ھىسابە ئىمە ئەبى لەسەر ئەساساى مەبدەئىكى قانۋونى بىين با بەتتىكى تر دابىين، لەبەر ئەۋەدى ئەم چارەسەرە پىم وا يە ناياسايىيە ئەبى چارەسەرىكى بەدىلى بۇ بدۆزىتەۋە، سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

كاك (عباس) فەرموو.

بەرپىز عباس فتاح صالح:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من دمەۋى روونكر دنەۋەيەك لەم بابەتە بدم سەلەى (200م) و (250م) لە قانۋونە جىاۋزە كانىش شارۋانىيەكان، يەنى قانۋو نەك ھە يە زەۋى لە (200م) دا بەش دە كرا (200م) زىاتر لە كاتى دابەشكردن ھەر كەسىك يەك مەترى زىاتر ۋەرگرتايە بە نرخىكى زىاتر لە ۋە قەى دە يدرايى ئە مە لە لايەك، مەسەلەن لە قانۋونىكى پىشترا ھاتبوو (150م) كرد بوۋە نرخى شارەۋانىيەكان لەۋە زىاتر ھەر چەندىك بوايە دوو سەد سى سەد مەتر بوايە نرخىكى زىاترى لىۋەردەگىرا، بۇ ئەم بابە تە لىرانەدا ئە مە نىيە تەھدىدى زىدەرۋىيى بە (200م) بىكرى لەم بابە تەيا، ئە مە تەھدىد كردى ئەم كە سەى كە خانۋونىكى لە سەر تاپۇ دەكەى ۋە گو ھەموو قانۋونەكانى پىشترا كە شارەۋانى تەھدىدى كردوۋە، ھەتا (200م) لەبەر ئەۋەدى ھالەتتىكە ھالەتى جىا جىا لە ھەرىمى كوردستان ھە يە كەلەدە بە سوۋدمەندى خەژمار ناكرى، بەلام ئە گەر كابرايەك تۋانىبىتى خۇ كە دەلىيى (200م) زۆر بە دەگمە نە (201م) مەخسەدى (300م) و (400م) و (500م) ئەمە بە تەئكىد نە فەقىرە نە زىدەرۋىكارە ئەمە داگىركارە، لەبەر ئەۋە بەراستى ئەمە لەۋەۋە ھاتوۋە نەك لە قانۋونىكى تايبە تەۋە، بۇ يە ھىوادارم ئە مە بەراستى كارئاسانىيەكە بۇ خەلكى، يەنى رىكەۋتنىكە كە كراۋە نە لە سەرۆكايەتى ھەرىم ھاتوۋە نە ئەم قسە جىاۋزانە جىبەجى بىكرى، سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

كاك (مەم) فەرموو.

بەرپىز مەم اسكندر مەم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

من دفتت وەكو ئەندام پەرلەمانناختنەكى بگەم، پېتقىيە د دانانا قاعيدى قانونى ئەم چەند موحتاجن كو عدالەتتى بەرچاڧ وەرگىن، ئەم پتر موحتاجى مەبدەئى عەدلن، يەنى ژبلى عدالەتتى ئەم موحتاجى عودلىنە، ئەف پارچا عەردى ئەفا كەسەكى يان هاوولآتییەكى خانىيەكى ب تەجاوزى ل سەر ئاڧا كرى عىرەت د ەندى دايە ئەف خانىيە بۇ بېت تاپۇ كرن وەختى بۇ ھاتە تاپۇ كرن، ئى باشە ئەف عەردە عەردى عام بووہ عەردى دەولەتتى بوو كەواتا ئەگەر سوومەند نەبوو، يەنى دى جارەكا دى د پېشپركىيا دا بيت بۇ جارەكا دى دى پارچە عەردەكى دى وەرگىت گەل وى خەلكى كو نەوەرگرتى، وەكو عدالەتا ئىجتىماعى د ەندى دايە، ئەگەر ئەز هاوولآتییەك بەم من عەردى دەولەتتى يى گرتى من خانىيى ئاڧا كرى بۇ من تاپۇ كر خلاس يەنى زىدەتر ژى قى، بۇ چى ئەز موستەفید نەبەم، چونكى ھۇسا ئەز يى ھەقى خەلكەكى دى دخۇم، ژبەر ەندى وەكو عدالەت و عەدل ئەم موحتاجى ەندىنە ب دیتنا من ئەو كەسى خانى بۇ تىتە تاپۇ كرن موستەفید حسابىت پەنايى بۇ مەترا نەبەين، سوپاس.

بەرپىز د. رىواز فائق حسن/ سەرۋىكى پەرلەمان:

كاك (رزگار) فەرموو.

بەرپىز رزگار عيسى سوار:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

پېم باشە ئەو دوو سى راي يەكان يەك بەدواى يەك بېخ يە دەنگدا نەوہ، بۇ ئەوہى كى شەى (200م2) چارە سەر بېت كە د يارە لە سەر ئەوہى (200م2) بېتن ئەوہ بە مو ستەفید حى سابە دە كرى، ئە گەر دە كرى ھەمان رىزەش بۇ قەزاو ناح يەكان دابنرر یت، لە سەر ئەوہى (200م3)، (200م4) بېتن بە موستەفید حىساب بكرى، زۇر سوپاس.

بەرپىز د. رىواز فائق حسن/ سەرۋىكى پەرلەمان:

كاك (عبدالستار) فەرموو.

بەرپىز عبدالستار مجيد قادر:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

من پى شىنارىكم ھە يە، تەبەن دەزانم ھەموومان بۇ ئەوہ يە كە تەجاوزى كرددوہ م شكىلەكەى بۇ ھەل كەى، ئە گەر ئى مە نر خى را ستەقینەى لەو خەلك وەر گرین نر خى را ستەقینەى، ئەمن رام وا يە با سى سوومەند و سووندمەن نەبوو ھەر نەكرى، وە كو ئەوہ وا يە كە تۇپار چە عەرزىك دەفرۆ شى بە نر خى ھەقىقى خۇى، بۇ با سى سوومەند ب كرى؟ ئەدى بۇ چى با سى سوومەند بوو ب كرى كە ئەو كە سە سوومەند بووہ، ھاتووى تەنھا ئەوہندە يە كە پار چە ئەرزىكى كرىوہ بە ھەر نر خىك كراوہ تەجاوز كراوہ لەوہى گەرى ھەموومان دەزانين، بەلام ئەو نر خەى كە لىي وەرەدە گرین نر خى را ستەقینە بى، ئەمن رە ئىم وا يە بەرا ستى ھىچ كەس بە

سوودمەند حيساب نەكرى بەو رېژە يەى كە ئىمە دامان ناوہ بەو پيؤمرە كە دامان ناوہ بؤ شار و بؤ قەزا و ناحيە يەكان لە سەرى برۆين و كيشە كۆ تايى پيؤيت، چونكە پيؤمان فرۆشتووه پيؤم وا يە ئەوہ باشترين چارەسەر بيت، سوپاس.

بەرپۆز د. رېواز فائق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

(رۆژان) خان، فەرموو.

بەرپۆز رۆژان محمد كرىم:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

د يارە ئىمە بر گەى پيؤ شوو با سى نر خى را ستەقىنە ئەكات، نر خى را ستەقىنە لە هاوولائى وەرېگير يۆت و لەوہى كە ز پيؤەرۆكار وەرېگير يۆت و دوا تر ئەوہى ب نەماى خوا ست و خ ستنە روو لابرئ و خوؤشى بە بر يۆك پاره كرىبيؤتى و بە سوودمەنديش ئەژمار بكرئ، پيؤم وا يە ئەم برېگە يە ھەر زياد نەكرئيت و لابرئيت، سوپاس.

بەرپۆز د. رېواز فائق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپۆزان ئە ندامانى پەر لەمان پ شوويۆك وەردە گرین تا ئەو كا تە، سەعات (2:30) دە ست بە

دانيشتنەكەمان دەكەينەوہ.

پاش پشوو

بەرپىز د. رېۋاز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىزان بەناۋى جەنابتان و بە ناۋى دەستەى سەرۆكايەتى بەخېرھاتنى بەرپىز ۋەزىرى بازارگانى و پىشە سازى و بەرپىز ۋەزىرى ھەرىم بۆكارو بارى پەر لەمان ئەكەين بەخېرىپىن سەر چاۋ، ئىستا ئىمە لە بېر گەى (5) بووين مناقە شەمان کرد بوو چەند موقتەرە چىك بوو يەك يەك موقتەرە حەكان ئەخەي نە دەن گدان بەرپىزان ئەندامانى پەر لەمان فەرموون لە شوپنەگانى خۆتان دانپىشن، بۆ ئەۋەى ب تۋانين بېر گەكان بېخەي نە دەن گدان، بەرپىزان ھەردوو بژاردە كە دەخەي نە دەن گدان بژاردەگان، بژاردەى يە كەم بەرپىزان ئەندامانى پەر لەمان ھەر ئەندامىي كە بەرپىزى پەر لەمان لە گەل ئەۋە يە كە يا ساكە ۋە كو خۆى بىمىني تەۋە دە قى ماددەى (5) ۋە كو خۆى بىمىني تەۋە ھىچ بېر گەيكى بۆز ياد نەكرى با دە ست بەرز كا تەۋە؟ بەرپىزان ز ياد كرىنى ئەم بېرگە يە بېرگەي كە كە خۆى لە ئەصلا لەناۋ ماددەى (5) دانىيە، ماددەى (5) خۆى دە ئى (روو بەرە ز يەردەۋگان لە روو بەرى ئا ماژە پىكراۋ لە بېر گەى (6) لە ماددەى (2) لەم يا ساپە بە نر خى را ستەقىنەى باۋ لە سەر ب نەماى خوا ست و خ ستەنە روو دە خەملىنرېت بەۋ مەر جەى روو بەرى زەۋىيە كە لە ھەموو حا ئەتىكا لە پارىزگا كان لە (2م300) لە قەزاكان ل (2م400) ۋە لە نادىيەگان لە (2م500) تى پەر نەكات) ھەر ئەندامىي بەرپىزى پەر لەمان لە گەل ئەۋە يە ئەم ماددە ۋە كو خۆى بىمىني تەۋە بەبى ھىچ ئىزا فەيك با دە ست بەرز كا تەۋە؟ (3) دەن گى ھى نا. موقتەرەحە كەى تر بەرپىزان ئەندامانى پەر لەمان (ئەۋ كە سەى كە حوك مەگانى ئەم يا ساپە دەيگرى تەۋە بە كە سى سوودمەند لە دەۋ ئەت ئەژمار دە كرى ئە گەر روو بەرى زىدەرۇبىيە كە ز ياتر بوو لە كەمترىن روو بەرى د يارىكراۋ لە بېر گەى شە شەمى ماددەى (2) ئەم يا ساپە) ئەم بېرگە يە ز ياد بكرىت بۆ ماددەى (5) ھەرۋەھا دە ستەۋاژەى (خوا ست خ ستەنە روو) يا (لە سەر ب نەماى خوا ست و خ ستەنە روو) لا بدرى، ھەر ئەندامىي بەرپىزى پەر لەمان لە گەل ئەۋە يە ئەم ماددە يە بەم شىۋەيە پە سەند ب كرى با دە ست بەرز كا تەۋە؟ بەرپىزان ئەندامانى پەر لەمان ماددەى (5) بەۋ شىۋەيە بە دەنگى (71) ئەندامى پەرلەمان پەسەند كرا، فەرموون كاك (بژار) بېرگەى (6).

بەرپىز بژار خالد عبدالله:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

خالى (6) ماددەى (8) ھەردوو بېرگەى دوۋەم و سىيەمى لادىرېت.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئەندامانى پەر لەمان، ھەر ئەندامىي بەرپىزى پەر لەمان قەسەى ھە يە لە سەر ئەم بېرگەيە با بفرموى، كاك (سىپان)، فەرموو.

بەرپىز سىپان سالم حسن:

بەرئىز سەرۆكى پەرلەمان.

منىش لەگەڵ مانەوێ بەرگەى دوو دەم لە ماددەى (8) كە ئەلى حوكمەكانى ئەو ياسايە بە خاوەن كردنى ئەو زەوييانەش ئەگریتەووە كە ئەكەو نە نىوان خانووى دروست كراو، يەعنى ناكرى دوو خانوو دروست كرابن بە زىدەرەوى و پارچە زەوييەك كەوتبىتە نىوانيان كە ئەو پارچە زەوييە خاوانەى بە ھەر ھۆكارى بى نەيتوانىبى خانووى لە سەر دروست بكات ناكرى تاپۆ نەكرى؟ بۆ ئەو كە سەى خاوەنى پارچە زەوييەكەيە، بىگومان ئەو پارچە زەوييە ئەو كە سەى خاوەنىيەتى كە سىكى ھەزار و دەست كور تە، بۆ يە نەيتوانىووە خانووى لەسەر دروست بكات، بۆ يە لەگەڵ ئەو دەم ئەويش تاپۆ بكرى، پشتگىرى لە قسەكان دكتور اسماعيل و كاك سپانىش ئەكەم، سوپاس.

بەرئىز د. رىواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

ئىمە دوو شت ئەخەينە دەنگدان، يەكەم، كاك ھىقىدار فەرموو.

بەرئىز ھىقىدار احمد سلمان:

بەرئىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئىمە لەگەڵ ئەو نىن ھەر كەس بۆ خۆى دەولەتمەند بى و ھەر كەس پارچە زەوى ھەبى بەناوى بکەن، ئىرە پەرلەمانە، ناكرى بە عەتف قسە بکەين.

بەرئىز بەرئىز د. رىواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، دكتورە فەرموو.

بەرئىز د. قالا فەريد ابراهيم:

بەرئىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەو بەرگەيە كە نىردراووتەووە بە مەبەستى ئەو ھەلگىرى لە ناو ياساكە مەبەست لىي خزمەت كردنى شىرازى كۆمەلایەتییە، چونكە زەوييەك كە ئەكەو پتە نىوانى دوو خانووى تەجاوز لە ئىستاو ھەردوو ساحىبى خانووى تەجاوز سىلاحيان حازر كردوو بى بە شەر لە نىوانيان، ئەو ئەلى ھى منە، ئەويش ئەلى لە من نزيكترە ھى منە، لەلا يەكى تر حىيازى تەنھا بۆ مەنقولە بۆ عەقار نىيە، كە سى مەعقولە ھەرزىكى لەبەر دەست نەبى و لە باخەلى نەبى چۆن ئەتوانى ئىسپات بكات ئەو ھەرزە ھى ئەو؟ ئەو مۆبايلە ئەتوانم بلىم ھى منە چونكە لە دەستمە، مەنقولە، بەلام تاپۆت نەبى چۆن ئىسپات ئەكەى حىيازى ئەو ھەرزە ھى تۆيە؟ ئەو ھەرزە ئەكەو پتە نىوانى ئەو دوو خانوو ھاو بەكەن شىرازى كۆمەلایەتى تىك ئەجى، پەيوەندى دراوسىيەتى تىك ئەدات، بۆ ئەو ھى كىشەى كۆمەلایەتى لە نىوانى ئەو خەلكە دروست نەبى كە ئىمە بەتەماين خانووگانىيان بەسەر تاپۆ بکەين، سوپاس.

بەرئىز د. رىواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

ئەخەپنە دەنگدان، يەكەم، مانەوہى ماددەكە وەكو خۇى بە ھەر سى برگەوہ، كى لەگە ئە؟ (5) كەس، كى لەگە ئەوہىە ماددەى (8) ھەردوو برگەى دووہم و سىيەمى لابرئ؟ (67) كەس لەگەلە، فەرموو.

بەرئز بزار خالد عبدالله:

بەرئز سەرۆكى پەرلەمان.

خالى ھوتەم:

ماددەى (9) بەو شىوہى لى ئەكرئ:

ھوكمەكانى ئەو ياسايە ئەو زەوييانە ناگرئتەوہ كە مافى خاونداریەتى يان رەفتار كەردنى پىكھا تە ئاينى و نەتەوہ يەكانى لە سەرەوہ لەلا يەن كە سانى تر زىدەرەوى كراوہ تە سەر جگە لە خۇيان كە ئەتوانن لە ھوكمەكانى ئەو ياسايە سوودمەند بن.

بەرئز د. رىواز فائق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەرئزان ئەوكانتى ئەو ماددەيە پەسند كرا لە سەر داواى بەرئزان لە پىكھا تەكان بوو، ئەو زەوييانەى لە ئەسلا ھى پىكھا تەكانە ئىستىسنا بكرىن لە ھوكمەكانى ئەو ياسايە، جگە لە خۇيان بۇيان ھە يە لىي سوودمەند بن، بەلام لەو بۇچوونەى بۇمان ھاتووتەوہ پىمان ئەوترئ كە زۆر روون نىيە، ئەبوو شتى زياد بکەين بۇ ئەو برگەيە بۇ ئەوہى زۆر روون بى كە ھوكمەكانى ئەو ياسايە جى بەجى ئەبى لەسەر يەكئ لە پىكھا تەكان كە مەرجهكانى تابۇ كەردنى زىدەرەوى تىدايى، ئەگەر خۇيان كەردبوويان، واتە بۇ نموونە ئەگەر زەوييەكە ھى كرىستىيانەكانە زىدەرەوى لەلا يەن كەسىكەوہ كراوہ تە سەر كە ھەمان موعتەقەدى ھە يە، ھەمان بىروباوہرى ئاينى ھەيە، ھوكمەكانى ئەو ياسايە بەسەر جى بەجى ئەكرئ بە مەرچى مەرجهكانى ترى بۇ ھەموو كەسىك لەو ياسايە دانراوہ لە ئەويش ھەبى، بەلام ئەگەر كەسى لە ئاينىكى تر تەجاوزى كەرد بووہ سەر زەوييە كە لە ھوكمەكانى ئەو ياسايە ئىستىسنا ئەكرئ، ئەگەر بەرئزان لە پىكھا تەكان قەسەيەكيان لەو بارەوہ ھەيە فەرموو، دواترىش دەرفەت ئەدەينە ئەندامانى ترى پەرلەمان.

بەرئز رۆمىؤ حەزيران نىسان:

بەرئز سەرۆكى پەرلەمان.

من سوپاسى سەرجهم پەرلەمانتاران ئەكەم كە لە خەمى ئەم ياسايەن، ئەكەيد ئەم خالەش كە بۇى زياد كراوہ ئەكەيد لەوہ ئەكاتەوہ مافى ئەو پىكھا تە تەجاوز نەكرئتە سەرى، بەلام تىبىنەيەكەم ھەبوو لە سەر مەسەلەى زمانەوانى بوو كە بەرئز كاك مەم لە دانىشتنى يەكەم باسى كەرد مەسەلەى رەفتار كەرد، كە ئەلى مافى خاونداریەتى يان رەفتار كەردنى، نازانم وشەى بەكار ھىنانى جوانترە لە رەفتار كەردن لەو شوپنە، سوپاس.

بەرئز د. رىواز فائق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك بزار.

بەرئز بزار خالد عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماق رەفتار كۆردن دەستەواژەيەكى دروستى قانۇنويە، ژ بەر كو حەقى تەسەرۇف مەعروفە لە ھەمى قانۇن، بەتايبەتى قانۇن خاسى بەكارھاتىيە، بەدىلى وى باشتى نىيە دىتەنا لىژنىت ياساى.

بەرپز د. رىۋاز فائىق حەسن / سەرۆكى پەرلەمان:

كى قەسە ھەيە؟ فەرمۇو كاك مەم.

بەرپز مەم برھان مەمەد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پىر سىيارىكەم ھەيە دوا تر رەئى خۆم دەر ئەبىرم، پىكە تەي تۇركمان ھەيە، سىيانى و كەلدان، ئا يا كورد پىكە تەي نەتەو دەيەيە يان نا؟ ئە گەر وا يە كە پىم وا يە وا يە، وەك چۆن عەرەب پىكە تەي نەتەو دەيەيە فەرەنسسىش پىكە تەي يەكى فەرەنسسىيە، بۇ يە ئە گەر بەپىي ئەو بەئى ئەو دەيە كە حوكمەكانى ئەو يا سا يە نا يگرىتەو كە وا يە ھەموو ئەوانەشى پىكە تەي نەتەو دەيە كورد خاوەندارى تەي ئەكات، خاكى كوردستان لە عىراق كە عىراق نىزىكەي (430) ھەزار كە مورەبە عە، خاكى كوردستان نىزىكەي (72) ھەزار كە مورەبە عە بە ناوچەي جى ناكۆك، ھەرىمى كوردستان نىزىكەي (38) ھەزار كە مورەبە عە، كۆي ئەمانەي كە لە ژىر دەسەلاتى ھەرىمى كوردستان بە شىكى زۆرى بۇ كورد و لە عىراقىش ئەو (32) ھەزار كە ھى خاكى كوردستان، پىم وا يە لە سەر مەفھومى پىكە تەي نەتەو يەكان تەحدىد بەكرى كە مەبەست لە پىكە تەكان، بۇ نموو نە (تۇركمان، ئا شوورى....) تەحدىد بەكرى ئە گەر بەلپىن پىكە تەي نە تەو دەيە ئىشكالىيەتى تىدا دە بەئى كە كوردىش ئەگرىتەو، خاكى كوردستان، كەوا يە حوكمەكانى ئەو يا سا يە نا يگرىتەو، رەنگە ھەم ئىشكالىيەتى قانۇنى و زمانەوانىش دروست بەكات، سوپاس.

بەرپز د. رىۋاز فائىق حەسن / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرمۇو كاك جەلال.

بەرپز جەلال مەمەد امىن:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

د يارە بە ژمارە (9) يا سا يەك لە سالى (2015) بۇ ماق پىكە تەكان دەر چووە، لەوئى پىنا سە كراو، پىناسەكە لەوئى نامازەي پىكراو كە پىكە تەكەن لە ھەرىمى كوردستان لەو يا سا يە تەحدىد كراو، بۇ يە كرىنگ نىيە لىرە تەحدىد بەكرى، ياساى ژمارە (9) سالى (2015).

بەرپز د. رىۋاز فائىق حەسن / سەرۆكى پەرلەمان:

ئەزانى كاك مەم بەرپزت لە روانگەيەكى ئەدەبى سۆيۇلۇجىيەو قەسە ئەكەي، ئىمەش لە روانگەي قانۇنى سرفەو قەسە ئەكەين، پىكە تەكان كە لە ھەرىمى كوردستان شائىع بۇ تەعريفى پىكە تەكان لە ھەرىمى كوردستان ئەو پىكە تە ئاينى و نەتەو دەيە نە ئەگرىتەو كە ژمارە يان كەمترە بە بەراورد بە پىكە تەي

موسلمان و كورد، تەعريفەكەيان وازىچە ھەم لە رووى قانونىيەو، ھەم لە ئەدەبىياتى سىياسى و لاى ئىمە لە ياسايە ھەئبزاردنەكانىش، فەرموو سەرۆكى لىژنەى ياسايى، فەرموو كاك دكتور.

بەرپز نزار ملا عبدالغفار:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

لە پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمان لە ماددەى (90) خالى سېيەم ئەلى لە دانىشتنى دەنگدان رى بە گفوتوگو يان پيشكەش كردنى پيشنارى تازە نادرى، كەوا يە ئەو گفوتوگو يەى ئىمە كرووما نە لە دە ستپىكى كۆبوونەو تە ئىستا بە موخالىفى ئەو پەپرەو بوو كە لەبەر دەستە.

بەرپز د. رىواز فائق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

ئەو ھالەتپكى تايبەتە، ئەگەر سەيرى ماددەى (95) بىكەى بە وازىچى ديارە، لە دواى ئەو ھى ياسايەكى پە سەند كراو لەلا يەن بەرپزان سەرۆكايەتى ھەرىم ئەگەر پندرپ تەو ئەل يەت و مەكانىزمى جياوازە، تاوتويش ئەكرى و دەنگىشى لەسەر ئەدرى، خويندەنەو ھى سېيەم نىيە، تەنيا ئەو خويندەنەو ھى كە بر يارى پەرلەمان يەكلاى ئەكاتەو، فەرموو دكتور بزار.

بەرپز بزار خالد عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (9) بەو شپو ھى لى ئەكرى:

ھوكمەكانى ئەو ياسايە ئەو زەويانە ناگرپتەو كە مافى خاوندارىەتى يان رەفتار كردنى پىكھا تە ئاينى و نەتەو ھىيەكانى لە سەرەو لەلا يەن كە سانى تر زىدەرەوى كراو تە سەر جگە لە خۇيان كە ئەتوانن لە ھوكمەكانى ئەو ياسايە سوودمەند بن.

بەرپز د. رىواز فائق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپزان دوو بزاردە ئەخەينە دەنگدان، يەكيان مانەو ھى وەكو خۇى بى ئەو زىادە يە، كەس نىيە، كى لەگە ئە بەو شپو پە سەند بكرى كە بەرپز سەرۆكى لىژنەى ياسايى خويندە يەو؟ (87) كەس لەگە ئە، فەرموو.

بەرپز بزار خالد عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

خالى (8) :

أ لە ھۆيەكانى دەرچواندن وشەى (ھىما) بكرى بە (سىما).

ب- لادانى وشەى (بەردەوام بوون).

بەرپز د. رىواز فائق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

كى ق سەى ھە يە؟ نى يە، وەكو خۇى بىني تەو كى لەگە ئە؟ (7) كەس، كى لە گە ئەو ھى ئەو گۆرانكارىيانەى تىدا بكرى كە بەرپز سەرۆكى لىژنەى ياسايى خويندە يەو؟ (60) كەس لەگە ئىيەتى، ئىستا

كۆي گۆرانكارىيەكانى لەسەر داواي بەريزان لە سەرۆكايەتى ھەرييم داوا لە پەرلەمان كرابوو پيدا چوونەوھى پيدا بکرى ئەخەينە دەنگدان، ھەر ئەندامىكى بەريز پەرلەمان لە گەل ئەوھ يە ياساکە بەو گۆرانكارىيەوھ جارىكى تر پەسند بکرى كە بريارى پەرلەمانى كوردستان لەو رووھوھ يەكلایى كەرھوھ ئەبى، كى ئە يەوى با دەنگ بفرموو دەنگ بەدات؟ (74) كەس لەگەلئىيەتى، ھەموو پيدا چوونەوھكان بەو شيوھى بەريزان دەنگتان لەسەردا پەسند كرا، ئىستاش ياساى ژمارە (3) ي سالى (2019) ياساى بە خاوەن كوردنى ئەو زەويانەى لە سنوورى شارەوانىيەكان زیدەرەويان لەسەر كراوھ لە ھەرييمى كوردستان-عيراق پەسند كرا، پيرۆزبایى لە خۆمان و ھەموو ئەو ھاوولاتیيا نە ئەكەين كە ئەتوانن لە ياساکە سوودمەند بن، بەريزان ئىستا بپرگەى سىيەمى بەرنامەى كار جى بەجى ئەكەين، برىتيە لە خستنه رووى بپرۆگەى بەريز (لە نجه ابراهيم عبدالرحمن) پەيوەست بە بەرز راگرتنى رۆژى جيهانى قوربانيانى جينۆسايد بە پىي خالى دوو برگەى يەكەم لە ماددەى (49) پەيرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان داواي لى ئەكەين لە ماوھى (10) دەفە بپرۆگەكەى بخاتە روو، فەرموو.

بەريز ئوميد عبدالرحمن حسن:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

برگەى دووھمى بەرنامەى كار پازدا.

بەريز د. رىواز فائق حسن/ سەرۆكى پەرلەمان:

راستە، ببوورن، ئەمپرۆ ماندوو بووين، بپرگەى دووھم جى بەجى ئەكەين كە خويندەنەوھى يەكەمە بۆ پرۆژە ياساى ماددە ھۆشبەرەكان و كارتىكەرە عەقلىيەكان لە ھەرييمى كوردستان-عيراق بەپىي ھوكمى برگەى چوارەمى ماددەى (80، 81) و برگەى يەكەمى ماددەى (83) لە پەيرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان، فەرموو سەرۆكى ليژنەى ياساى.

بەريز بزار خالد عبدالله:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ئامازە بە نووسراوى ژمارە (ك) (1945) لە ريكەوتى (2019-11-27) لەلايەن سەرۆكايەتى پەرلەمانەوھ ئاراستەى ليژنەى كاروبارى ياساى كوردوھ سەبارەت بە پرۆژە ياساى ماددە ھۆشبەرەكان و كارتىكارە عەقلىيەكان لە ھەرييمى كوردستان-عيراق ھەرھەما ئەم پرۆژە يا ياسايەى بە نوو سراوى ئەنجو مەنى وھزيرانيش (10238) لە ريكەوتى (2019-11-25) ئاراستەى پەرلەمانى كوردستان كراوھ، ئىمە ليژنەى كاروبارى ياساى رۆژى چوارشەمە ريكەوتى (2019-11-27) كۆبوونەوھى خۆمان ئەنجامدا راپورتى ليژنە بەرزكراوھ بۆ سەرۆكايەتى پەرلەمان كە تىيدا ھاتوھ پشت بەستن بە ھوكمى بپرگەى يەكەم لە ماددەى (83) پەيرەوى ناوخۆى پەرلەمان خويندەوھى يەكەم بۆ ئەم پرۆژەيا ساىە بکرى، بەريز سەرۆكى پەرلەمان ئەم پرۆژە يا ساىە لە (51) ماددە پىك ھاتوھ لە گەل ھۆيەكانى دەر چواندن و لەلايەن

ئەنجو مەنى وەزىرا نەوۋە پېشكە شىكراو، داوا لە بەرپۇزتان دە كەين ئەم پىرۇژە يا ساپە ئارا ستەى لىژ نە پەيوەندىدارەكانى پەرلەمان بىكرى زۇر سوپاس.

بەرپۇز د.رېۋاز ھانق حسن /سەرۋكى پەرلەمان:

بەلى زۇر سوپاس ئەم پىرۇژە ياساپە كە لە لاينەن حكومەتى ھەرىمى كوردستانەوۋە بۇمان ھاتوۋە ئاراستەى لىژنە ھەمىشەپەيكەنى ناوخۇ، تەندروستى، كاروبارى ياساپى دەكرى، لەگەل سەرچەم ئەندامانى پەرلەمانى كوردستان، بەلى زۇر سوپاس، بەرپۇزتان دەتوانن بچنەوۋە شوپنەكانى خۇتانەوۋە، بەرپۇزتان لىژنەى ياساپى زۇر سوپاستان دەكەين كاك بەلپن جەنابت نوقتەى نىزامىت ھەبوو دواپى كاك ئومىد.

بەرپۇز بەلپن اسماعىل حاجى ابراهيم:

بەرپۇز سەرۋكى پەرلەمان.

دىارە نوقتە نىزامىكە پىشتربوو، جەنابت وتت دەرفەت دەدەم با بەرنامەى كارى يە كەم تىپەرپنن، دواى قسە بكەن، بۇپە لەوگاتەيا قسەم نەكرد، بەراستى لەسەر شىۋازى كارى پەر لەمان لە سەر پەيوە ندى نىۋان پەر لەمانى كوردستان لە گەل وەزارە تەكان قسە دە كرا، يەنى نىمە ئەو ھەماھەنگىيەى كە دە ستەى سەرۋكايەتى پەر لەمان كرددو يەتى، راستە لە ئاستى پىۋىستدا نىپە لە تموحى ھىچ كە سىكما نىپە، دەمانەوۋى ئىشوكارەكان باشتر بىروا، بەلام ئەوۋە ناكاتە ئەوۋە كە بەراستى نىمە لە ئىستاۋە سەنگەرىك بگرين لە وەزارەتەكان، من نە ووتە بىژى ھىچ وەزارە تىكەم، نە لە جىياتى حكومەت وەلامى ھىچ كەس ئەدەمەوۋە، بەلام دوو سى جار لىرە لەم جەلسەيا ناۋى بەرپۇز وەزىرى داراپى ھات، لە كاتىكا بەرپۇز جىگىرى سەرۋكى پەر لەمان خۇى ئەزانى وەزىرى داراپى خۇى داواپى كرددوۋە بىتە پەر لەمان خۇى مۇعەيدىك بۇ دابندىت وەزىرى داراپى لىرە نامادەبىت، بۇ ئەوۋە ھەم لەگەل لىژنەى داراپى ھەم لە گەل لىژنەى وەزو سامانە سىروشتىپەكان بە ھاوكارى د.ئامانج رەحىم نامادەبى، بۇ ئەوۋە لەسەر ھەموو ئەو پىرسيارانەى كە پەرلەمانتاران ھەيانە لەسەر ھەموو ئەو پىرۇژەياساۋ ئەو مىكانىزمانەى كە ئىستا ھەم بۇ گىفتوگۇكانى نىۋان حكومەتى ھەرىم و حكومەتى عىراق ھەبوۋە باس بىكرى، لەبەر ئەوۋە بە تكاۋە داۋاى ئەوۋە دەكەم لە ئىستاۋە نىمە نەكەوینە سەنگەرىكەوۋە كە مەسەلەن لىرە لە ناۋ ئەو ھۆلى پەرلەمانە ناۋى وەزىرىك يا وەزارەتلىكى بەرپۇز بەلپندىر بە پىچەوانەوۋە كە خۇى نامادەبوۋى بىتە پەر لەمان خۇى تەرحى ئەوۋە كىردى لەگەل رەئىسى مەجلىسى وزرا كە بىتە پەرلەمان تەرحى ھەموو ئەو شتانە بكا، جوابى ھەموو ئەو پىرسيارانە بداتەوۋە كە پەرلەمانتاران ھەيانەو، زۇر سوپاس.

بەرپۇز د.رېۋاز ھانق حسن /سەرۋكى پەرلەمان:

زۇر سوپاس كاك ئومىد فەرموون.

بەريز ئومىد عبدالرحمن حسن:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

پرۇژە ياساى ماددە ھۆشبەرەكان وا پېويست دەكات ئاراستەى لىژنەى كاروبارى كۆمەلايەتەش بىرى، لە بەر ئەوەى لە ناو ياساكە دا سەنتەرى چاككارى و چاكسازى تىدا دە بيتن ئەو سەنتەرانە بە دلتيا يەوہ وە كو ھەموو دەزگايەكانى دىكەى چاكسازى چاككارى سەر بە وەزارەتى كاروو بارى كۆمەلايەتى پيشنيار دە كەم ئاراستەى لىژنەى كاروبارى كۆمەلايەتەش بىرى، سوپاس.

بەريز د.رېواز فائق حسن /سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى سەرۆكى لىژنەى كاروو بارى كۆمەلايەتى رەئيتان.

بەريز روميو حىيران نىسان ھەكارى:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەلى ئىمەش لەگەل ئەو دەداين.

بەريز د.رېواز فائق حسن /سەرۆكى پەرلەمان:

كەواتە ئەو پرۇژەياسايە ئاراستەى بەريزان لە لىژنەى كاروو بارى كۆمەلايەتەش دەكرى، بەلام دابە شىكرنى ئەو ماددانەى كە پەيوەندى بە ھەر لىژنەيەكەوہ ھەيە ئەوہ لە دەسەلاتى دەستەى سەرۆكايەتەيە، واتا كۆى پرۇژە كە نا چىتە لاي ھەموو لىژنەكان، كۆى پرۇژە كە دە چىتە لاي لىژنەى كارو بارى يا سايى، بەلام لىژنەكانى تر ھەر يەكەيان بە گوپرەى پەيوەندى بە ماددەكانى ياساكەوہ، چاپتەرەكانى ياساكە دە چىتە لايان زۆر سوپاس، بەلى كاك د.رېبوار نوقتەى نىزامى بەسەر چاو.

بەريز د.رېبوار عبدالرحيم عبدالله:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

من بە زەرورى دەزانم ئەم پيشنيازە ياسايە واتا ماددە ھۆشبەرەكان ئاراستەى لىژنەى بازارگانىش بىرى لەبەر ئەوہى كە ئەمە بازارگانى پېوہ دەكرى خالە سنورييەكان لە خالە سنورييەكانەوہ بازارگانى پېوہ دەكرى، بۆيە ئەو ماددانەى كە پېوہستن بەو بېرگانەى پەيوہستن بە بازارگانى ئەوانىش قسەى لەسەر بىكەن.

بەريز د. رېواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموون كاك ھىقىدار، دواى ئەوہ ملا ويسى، دواى ئەوہ كاك كاوہ.

بەريز ھىقىدار احمد سليمان:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ئىستا كە ياساكە پەسەندىكرا، ئى زىدەرۆيى تەواو لىرە پەسەندىكرا و كەوتە بوارى جىبەجىكرى، يان بۆ سەرۆكى ھەريم دەنيرن جاريكى تر پەسەند دەكرىتن، سوپاس بۆ ئەم روونكرىدەوہيە.

بەريز د.رئواز ھانق حسن /سەرۆكى پەرلەمان:

بەريز پەرلەمان يەكلاگەرەوويە، بەلام ئيمە جاريكى تر دەينيرين بۇ سەرۆكى ھەريم، جەنابيان تەنھا وازووي دەكات و دەينيريتەو بۇ حكومت، حكومت دەينيرى بۇ وەزارەتى عەدل بۇ نە شرکردن، بەلام جاريكى تر تيبينى و رەتکردنەو، ئەو بەريز ئەو يەكلاگەرەو بوو بەلى فەرموون.

بەريز ويسى سعيد ويسى:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

من پيشنيار دەكەم ئەو ياسايە لە بەر ئەوئەو ياسايەكى زۆر گرنگە ياساى ماددە ھۆشبەرەگان ئاراستەى ليژنەى ئەوقافيش بەكرى، چونكە مامۆ ستايانى ئاينيش بە دلنيا يەو رۆليكى ديار يان دە بى لە وشيارکردنەوئەو كۆمەلگا زۆر سوپاس .

بەريز د.رئواز ھانق حسن /سەرۆكى پەرلەمان:

فەرمو كاكاو.

بەريز كاوہ عبدالقادر حسن:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ديارە ئەركى پەرلەمانى كوردستان لە پال ياسادانان چاوديرى كردنى دەسلەتتى جيبەجيكردن و دادوهرىيە بۇ جيبەجيكردنى ياساگان، يەئنى ناكري پەرلەمانى كوردستان بەس ياسا دەربكات و لا يەنى جيبەجيكار كە حكومتە، ياخود دەسلەتتى دادوهرىيە جيبەجيبى نەكات، ئيمە كۆمەلئيك ياسامان ھە يە كە لە سالانى رابردوو دەر چوونە، تا ئىستا جيبەجيب نەكراون و ھيچ بەرگە يەك ياخود ھيچ بە نديكى ئەو ياسايانە جيبەجيب نەكراون، بۇ نمو نە ياسا پيدانى زانيارى، تا ئىستا دەسلەتتى دادوهرىيە ياخود حكومت دەسلەتتى تەنفيزيە جيبەجيب نەكردوو، ياسا ئەنجومەنى گشتى رازە كە لە بە ياساى ژمارە (7) سالى (2011) ناسراو، تا ئىستا ئەو ئەنجومە نە دروست نەكراو و ئەم ياسايە جيبەجيب نەكراو، بەريز سەرۆكى پەرلەمان گرنگترين ياسا بەلاى ئيمەو ياساى سندوقى كوردستان بۇ داھاتەگانى بۇ داھاتى نەوتى و گازيەگان ئەمە ئەم ياسايە زۆر زۆر گرنگە جيبەجيبكري، لە بەر ئەوئەو لە ئىستادا سەدان پرسیار لەسەر ناروونى داھاتى نەوت ھەيە لە ھەريمى كوردستان و تا ئىستا ئيمە نازانين داھاتى نەوت چەندە و چون سەرف دەكرى و بۇ كوي دە چيئ، بۇ يە داواكارين ئيوە وەك سەرۆكايەتى پەرلەمانى كوردستان لە ريگەى خۆتانەو داوا لە حوكومەتى ھەريمى كوردستانەو بەكەن بە زووترين كات ئەم سندوقە دروستبكات و ئەو ئەنجومەنى كە ئەو سندوقە بەريو دەبات دروستى بكات بۇ ئەوئەو خەلكى كوردستان بۇ نوينەرانى خەلكى كوردستان كە پەرلەمانى كوردستان نوينەرانى كوردستانە بزائن داھاتى نەوت چەندە و چۆنەو بۇ كوي دەچى و چۆن سەرف دەكرى، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فائىق حسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان بەرپىز كاك كاۋە ئەگەر جەنابتان سەيرى پەيرەۋى ناوخۇ بىكەن، يەككىك لەو حالەتتەنەكى كە ئەندامى بەرپىزى پەرلەمان بۇيى ھەيە پىرسىيارو تەننەت پىرساندىنىش ئاراستەى حكومەتى ھەرىمى كوردستان بكا ياسا بەركارەكان جىبەجى نەكا، لەبەر ئەۋە ئەۋە ئەركى ئەندامانى پەرلەمانە كە لە شىۋەى پىرسىيارو پىرساندىن، سەبارەت بە ھۆكارى جىبەجىنەكردنى ئەو ياسايانەكى كە لە ھەرىمى كوردستان ئىستا بەركارن قسەى خۇيانىان ھەبى و پىرسىيار ئاراستە بىكەن، لە راستىا ئەۋە ئەركى دەستەى سەرۋىكايەتى پەرلەمان نىيە ھەر چەندە ئىمە خۇمان بۇ ھەندىكك حالەت كىردوومانە، ۋە كۇ ئەندامى پەرلەمان، بەلام داۋاتان لى دەكەين خۇتان ئەركەكەى خۇتان جىبەجى بىكەن بە گويىرى پەيرەۋى ناوخۇ پەرلەمانى كوردستان، لەبەر ئەۋەى يەككىك لەو حالەتتەنەكى كە ھەقت ھەيە داۋا بىكەى لە پىرسىيار بىكەى و تەننەت پىرساندىن بىكەى، ئەۋەيە ياسايەكى بەركار جىبەجى نەكرى، جەنابتان دەتوانن ئەو دەسەلاتەى خۇتان كە پەيرەۋ پىداۋن بەكارى بەيىن.

بەرپىز كاۋە عبدالقادر حسن:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

من كىردوومانە و پىرسىيارىشەم ئاراستەى حكومەت كىردوۋە لەسەر دروستكىردنى ئەو سىندوۋوقە و تائىستا ۋەلام نەدراۋەتەۋە، زۇر سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فائىق حسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

بىجۇ بۇ مەرحەلەى دۋاى ئەۋە دۋاى ئەۋەى پىرۋسەى چاۋدىرى فەرموون كاك كاروان.

بەرپىز كاروان عبدالرحمن عبدالله:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ھەئبەت ۋەكو خۇتان ئاگادارن يەككىك لە كىشە گەۋرەكان لە دنيادا ئىستا ھەبونى بازارى رەشە كە زۇر بەى ئەۋەتتەنەكى كە تىيدا ئالوگۇرى پىدەكرىت، كۆمەئىك مەۋادى خەتەرن ھەبونى ماددە ھۆشبەرەكان يەككىك لەۋانەيە، بۇيە من پىشنىياز دەكەم ۋەك و براى بەرپىز كاك رىبۋار ئامازەى پىكرىد پىرۋزە ياساى ماددەى ھۆشبەرەكان و كارتىكەرە عەقلىيەكان لە ھەرىمى كوردستان و خىرا ئاراستەى لىز نەى پىشە سازى و بازىرگانى بىكرى بەو پىيەى بەشىكى بازىرگانى ئىشى رەشى گەۋرەيە و كارە ساتىكى زۇر گەۋرەيە، پىۋىستە ئەم لىز نەيە بۇچونى خۇى دەربىرى و زۇر سوپاس.

بەرپىز د. رىۋاز فائىق حسن / سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان ئىۋە خۇتان ئەزانن ئىمە ئەزمونىكىمان ھەيە ھەتاۋەكو پىرۋزەياسا پىشنىيازە ياسا ئاراستەى ژمارەيەكى زۇرى لىز نەكانى پەرلەمان بىكرى، پىرۋسەى نوۋسىنى راپۇرت تەئخىتر دەبى درەنگىر رىك دەكەون، ئىستا ئىمە ئەۋە پىرۋزەيەمان ئاراستەى چۋار لىز نە كىردوۋە، ئەگەر ئاراستەى لىز نەى پىنچەمىشى بىكەين و دابەشى ماددەكان بىكەين بەسەر ئەم پىنچ لىز نەيە، ئايە پىتان وانىيە پىرۋسەكە زۇر

زیاتر دوا ده کهوئ؟ به راستی ههتاوهکو ژ ماره‌ی لیژنه‌کان زیاتربیی پرۆسه‌که ته‌ئخیتر ده بی ئاراسته‌ی جه‌نابیشتان ده‌که‌ین، هه‌ر چه‌نده بازرگانی کردن به مادده‌ی هۆشبه‌ره‌کان بازرگانیه‌کی مه‌شروع نییه، ریپیدراو نییه، لیژنه‌که‌ی جه‌نابان لیژنه‌یه‌کی تایبه‌ته به موتابه‌عه‌کردنی پرۆسه‌ی بازرگانی کردن به شیوازی ره‌وا، به‌لام له‌به‌ر ئه‌وه‌ی ئه‌م پرۆزه یاسایه له‌لایه‌ن حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستانه‌وه هاتوو، ئیمه پیمان وایه ده‌بی سیفه‌تی به په‌له‌ی بدرییتی، بۆ ئه‌وه‌ی بتوانین له‌م وه‌رزه ته‌شریعه‌یه ده‌ری بچوینین مادام لیژنه‌کانی په‌رله‌مانی کوردستان، ئه‌ندامانی به‌ریزی په‌رله‌مانی کوردستان ئه‌وه‌نده موسرن له‌سه‌ر ئه‌وه‌ی که ده‌یا نه‌وی با شترین یاسا بی و له‌گه‌ل ئه‌وه‌ن ده‌یا نه‌وی له کاتیکی نزیکا ده‌ر چی و ئه‌تا نه‌وی زوو راپورته‌که بنوسن داواتان لی ده‌که‌م هه‌ر ئه‌ندامی‌کی به‌ریزی په‌رله‌مان له‌گه‌ل ئه‌وه‌یه که سیفه‌تی به‌په‌له بدری به‌م پرۆزه‌یاسایه ده‌ست به‌رز بکاته‌وه؟ به‌لی به‌دنگی (63) ئه‌ندامی به‌ریزی په‌رله‌مان سیفه‌تی به‌په‌له درایه ئه‌م پرۆزه یاسایه و ده‌بی له‌و ماوه‌یه که له‌ناو په‌یره‌و دیاری گراوه لیژنه تایبه‌تمه‌نده‌کان رۆلی خو‌یان بگین له‌ئاماده‌کردنی راپورته‌که بۆ په‌رله‌مانی کوردستان به‌لی فه‌رموو لنجه‌خان. بپه‌رگه‌ی سییه‌می به‌رنامه‌ی کار ده‌رفه‌ت ده‌ده‌ین به‌لنجه‌خان بیروکه‌که‌ی بخاته‌روو، سه‌لما خان نوقته‌ نیزامیت هه‌یه؟ فه‌رموو قسه‌بکه.

به‌ریز سلمه‌ فاتیح توفیق:

به‌ریز سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

به‌په‌چه‌وانه‌ی ئه‌و براده‌رانه‌ی له‌م ریزه‌ی ئه‌ولاوه‌ن، زۆر جار ده‌رفه‌ت دووچارو سی جار به‌وان ده‌ده‌ی، ئه‌و پرۆزه یاسای مادده هۆشبه‌ره‌کان ئه‌وه‌نده‌ی گه‌نجان و لاوانی ئیمه پیوه‌ی گیرۆده‌ن که‌مه‌تر چین و تو‌یژه‌کانی تر پیوه‌ی گیرۆده‌ن، له‌به‌ر ئه‌وه‌ پیم وایه په‌یوه‌ندیه‌کی زۆری به‌ لیژنه‌که‌ی ئیمه‌وه هه‌یه، چونکه هه‌م هه‌لمه‌تی هۆشیاریه هه‌م قسه‌کردن و کارکردنه له‌سه‌ر ئه‌وان، سوپاس.

به‌ریز د.ریواز هانق حسن / سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

دوای به‌ریزان بۆ هه‌موو ئه‌ندامانی په‌رله‌مانی ده‌نی‌رین و ئه‌و چه‌ماس و ئه‌و دیفاعه‌ی جه‌نابان هه‌تانه، بۆ ئه‌وه‌ی قسه‌تان هه‌بی له‌سه‌ر ئه‌م پرۆزه یاسایه مایه‌ی دلخۆشیه‌کی زۆر گه‌وره‌یه، ئیمه دابه‌شی مادده‌کان ده‌که‌ین به‌سه‌ر ئه‌و لیژنه‌ی که پیمان وایه حه‌قه‌ قسه‌یان هه‌بی له‌سه‌ری فه‌رموو له‌نجه‌خان.

به‌ریز له‌نجه‌ ابراهیم عبدالرحمن:

به‌ریز سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

به‌ ناوی خوای گه‌وره‌و مه‌ره‌ بان، به‌ریز ده‌سته‌ی سه‌رۆکایه‌تی په‌ر له‌مانی کوردستان، به‌ریزان په‌ر له‌مانتاران په‌ر له‌مانی کوردستان، سلاو ریزو ئه‌وکاته‌و هه‌موو کاتیکتان باش به‌ پشت به‌ستن به‌ مادده‌ی (49) بپه‌رگه‌ی (2) ی په‌یره‌وی ناوخۆی په‌ر له‌مانی کوردستان □ عیراق بیروکه‌ی یادکرد نه‌وه‌و به‌رز راگرتنی رۆزی جیهانی قوربانیانی جینۆ ساید بۆ ئیوه‌ی به‌ریز ده‌خه‌مه‌ روو، به‌ریزان له‌ مانگی (9) ی سالی (2015) کۆمه‌له‌ی گشتی ریکخراوی نه‌ته‌وه یه‌گرتوه‌کانی (un) له‌ خولی (69) یه‌مینی دا بۆیه‌که‌م جار

(9) ی کانونی (2) وەمی هەمووسالێکی بۆ رۆژی جیهانی بۆ یادکردنەوه رێزگرتن لە قوربانیانی جینۆسایدو رێگری کردن لە دووبارە بونەوهی ئەو تاوانە دیاری کرد هەر هەمان رۆژ یادی سالانەی رێکەتیی سالی (1948) ی نەتەوه یەگرتووەکا نە تایبەت بە قەدەغەکردن و قەدەغەکردنی تاوانی جینۆساید و سزادانی بکەرانی لای هەموومان ئاشکرایە کە من ئەو گەلانەی کە وەک گەلی کورد بە درێژی مێژوو لە ژێر هەرەشە بەردەوامی جینۆسایدو قەرکردن دان.

بەدا خەوه کوردوو گەلانی کوردستان جە نەدین جارو بە جە نەدین شیوه بەو پەری در نەدی و بۆ وێژدانییەوه روو بە رووی تاوانی جینۆساید بوونەوه لە ئەنجامدا زیاتر لە (200) هەزار خەلکی سقیلی بێتاوان شەهیدبوونەو بونەتە قوربانی (4500) گوند خاپورو وێرانکران، بە سەدان هەزار خەلک بە زۆرە ملی ئاوارەو دەر بەدەر بوون دورخرانەوه لە سەر زێدوو باو باپیرانیان ئەم تاوانانە بە شیوازی جیاواز بەردەوام لە سەر دەستی رژی مە دیکتاتورە کانی پێشوی دەو ئەتی عێراق ئەنجام دەدران تا لە سەر دەمی حوکمرانی رژیمی بەعسی روخاو لە کۆتایی حەفتاکانی سەدەیی بیستم تا کۆتایی سالی (1988) جینۆسایدی کوردان گیشته لوتکی درنایەتی لە قەتل و عام کردنی زیاتر لە (10) هەزار کوردی فەیلی (8) هەزار بارزانی (5) هەزار کیمیا بارانی هەلەبجەو.

هەر وەها بالیسان و شیخ وە سان و بادینان و کیمیا بارانی جە نەدین ناو جەتی تر (182) هەزار ئەنفال راگواستنی زۆرە ملی پاکتاوی نەژادی و جە نەدین تاوانی تر لە دواي ئەوانەو لە گەل ئەو هەموو نەهامەتیەیی بەسەر کورد هات و کوردستان هات لە راپەرینە مەزنەکەیی بەهاری سالی (1991) کورد بە کردار سەلمانندی کە گەلیکی ناشتی خوازه مرۆف دۆسته تەنھا بیر لە مافە رەواکانی خۆی دەکا تەوه کاتی هەموو سەربازە دیلەکانی سوپای عێراقی ئەوکاتی ئازادکردوو بیری لە تۆلە سەندنەوه نەکردەوه بەرێزان ئەوکات هیشتا قەتماغەیی برینەکانی جینۆسایدی دژ بە گەلی کورد ساریژ نەببوون.

بەریژ سەرۆکی پەر لەمان، بەرێزان دەستەیی سەرۆکایەتی و ئە ندامانی پەر لەمانی کوردستان، بەردەوام لەبەر چاوی هەموو جیهان کە لە دواي (2003) حکومەتە یەک لە دواي یەکەکانی عێراقی فیدرال ئاماد نەبوون داوای لێبوردن لە گەلی کورد وەک قوربانیانی ئەو تاوانانەو کەس و کاری سەربەرزیا بکەن بە لێنی پاراستن و رێگری کردن دووبارە بونەوهی تاوانی لەم جۆرەیان پێبەن قەرەبوویان بکە نەوه کە بە هەموو یاساو رێسایەکی نیودەولەتی و نیو خۆیی ئەوانەیی دواي (2003) دەسەلاتی تەشریعی و جێبەجێ کاری و حوکمی عێراقیان گرتە ئە ستۆ واری رژیمی روخاوی پێشتر بوون بە هەموو شیوەیەک ئەوانەیی کە باسمانکرد لە ئە ستۆی ئەوانەبوون بە تایبەتی دواي بێرپارە کانی داد گای بالای تاوانەکان داد گای تەمیز پەر لەمانی عێراقی فیدرال کە زۆری لەو کەیسانە کە دژ بە گەلی کورد تاوانەکان کران بە جینۆساید ناساند، بەرێزان زۆر جار ئەو دەسەلاتانە گویمان لێ دەبوو دەیان گوت ئێمە خۆ ئەو تاوانانەمان ئەنجام نەداوه دەر ئەنجامی ئەو سیاسەتە هەلانەیی حکومەتی عێراقی فیدرال لەو کاتانە بووه سەر هە لسانی دروستبوونی رێکخراوی تیرۆستی داعش.

له سەر دەستی داعش به داخهوه به درندهترین شیوه خوشك و براگانمان له براگانى ئیزیدی جینۆ سایدگران هەر له سهرهتای تاوانه که (1293) شههید (360) هزار کهس ئاواره بوون و (6417) کهس رفیندران له خه لکی سفیلی بى تاوانی کوردانی یهزیدی که تا ئیستاش له گه ل دۆزینه وهی بهردهوامی گۆره به کۆمه له کان و هه لده وهی ژماره ی قوربانیان رووی له زیاده .

ئهندامانی به ریژی په ره له مانى کوردستان، لیره دا ده مه وئ نمونه ی حکومه تی ئه لمانیاتان بۆ بجه مه روو که له دواى جهنگی جیهانی دووم (کۆ ندرات ئه دی ناوهر) یه کهم راو یژگاری ئه لمانیا بوو و به ره مزى بو نیداننا نه وهی ئه لمانیا داده نرئ ههر له ده ستپیکى کاره گانی داواى لی بووردنی له گه لی جوله که کرد له به رانه بر تاوانی جینۆ سایدگردنیان له سهر دهستی نازییه کان که خۆی خودی خۆی قوربانى ده ستی نازی بوو ههروه ها ده ستیان کرد به قهره بو کردنه وهیان و تا ئیسته ش به رده وامن ،جگه له وهش له سالی (1970) (ویلی برانتی) راویژگاری ئه وکاته که سه ردانی واشوی کردوو چوه سهر مۆنۆمینیتی هۆلا کۆ له سهر ئه زنۆ تاجه گولینه ی له سهر مۆنۆمینیتی جینۆ سایدی جوله که کان دانا ئه وان له هه ست کردن به به رپرسیاریه تی و ئه رکی سهر شانیان وایان ره فتار کرد ،ههر جهنده ئه وان تاوانه که بیان ئه نجام نه دا بوو .

بۆیه ش ئه لمانیا بووه ئه و ولاته به هیزه و مرۆف دۆسته ی ئیستا هه یه و ده بیینین به ریژان خۆ ئه گهر ئاوریک له میژووی جینۆ ساید بده ی نه وه ده بیینین به زوری دهر هه ق به گه لانی بى ده و له تی وهک ئیمه کراوه و ده گری ئه و گه لانه ش تا نه بن به خاوه نی خۆیان نه ژیانیان پارێزرا و ده بی نه به فعلی به ها ولاتی په یه که هه ژمار ده کری .

به ریژ سه رۆکی په ره له مان، به هۆی گرنگی هه ستیارییه ی ئه م پرسه له رووی مرۆیی و ئاستی نیو ده و له تی و نیو خۆیه وه سه ره رای کاری گه ری بابه ته که له سهر قه وربانیانی جینۆ ساید دژ به گه لی کوردوو دۆزی ره وای کوردستان .

ههروه ها بیدهنگی کۆ مه لگای نیو ده و له تی له ئاست هه موو ئه و تاوانا نه ی پی شنیار ده که م په ره له مانى کوردستان له ریکه وتی (9-12) ی ئه مسال ئه و رۆژه رۆژی جیهانی قوربانانی جینۆ ساید به رز را بگری یاد بکاته وه به هه مه ههنگی و ئاماده بونی لایه نی په یوه ند یدار له حکومه تی هه ری می کوردستان وهزاره تی کارو باری شه هیدان و ئه نفالکراوان ههروه ها له م رۆژه په یامیک هه بی بۆ کۆمه لگه ی نیوده و له تی (UN) کونسولخانه ی ولاتانی دۆست له هه ری می کوردستان تیا یدا داواى ناساندنی تاوانه گانی دژ به گه لی که لی کوردوو گه لانی کوردستان وهک تاوانی جینۆ ساید بگری له ئاستی نیو ده و له تی و پال پشت بن له ریگری کردن له دووباره بونه وهی تاوانی جینۆ ساید نهک ته نها به رانه بر به کورد ،به لکو به رامبه ر به ههر نه ته وه و ئاینو مه زه به ییک یان کۆمه لیک له جیهان که له ژیر هه ره شه ی کۆ مه لکوژی و قه رکردن دا بن ده بی هه وئی جدی بدریت بۆ قه ره بو کرد نه وهی قوربانیان و پهیره و کردنی داد پهروه ری و راگوزهری و گه راند نه وهی ته رمی پیروزی قوربانیان بۆ زیدی باو با پیرانیان که به داخه وه تا ئیستا زۆر به یان گۆر بزرن تا ئه و ساته ش هه یج ئاسه واریان بۆ نییه .

له كۆي ههموو ژماره‌ی قوربانیان تهنه‌ها (3985) تهرمی پیرۆزی شه‌هیدانی جینۆ ساید گه‌راونه‌ته‌وه به هۆی نه‌وه‌ی که ئەم بابته‌ته به یاسای ژماره (5) ی گۆری به کۆمه‌لی سالی (2006) ی په‌رله‌مانی عیراق له ئەستۆی حوکومه‌تی فیدرال دا په به‌ریزان به‌رز راگرتنی ئەم رۆژه به به‌رپر سیاریه‌تی ده‌زانم، پێویسته په‌رله‌مانی کوردستان و ههموو لایه‌ک له ئەستۆی بگۆری له پینا و خزمه‌تکردنی کوردستان و پرسی جینۆ سایدکردنی دژ به گه‌لی کورد سوپاس بۆ گۆیگرتنتان و له گه‌ل رێژدا.

به‌ریز د.رێواز فائق حسن /سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

زۆر سوپاس کاک عه‌باس، جه‌نابت نو‌فته‌ی نیزامیت هه‌بوو؟ فه‌رموو کاک سه‌رکۆ.

به‌ریز سه‌رکۆ آزاد حسین:

به‌ریز سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

ده‌ست خۆشی له له‌و خاتونه‌ ده‌که‌ین، به‌لام پێویستمان به‌وه بوو که له به‌ر نه‌وه‌ی لێره پڕۆتۆکۆله و شتیکی میژووویه ده‌بی راستکردنه‌وه‌یه‌ک بۆ ئەو ژماره‌یه بکری که باسی (180) هه‌زار نه‌نفالی کرد ده‌بوايه بیوتبايه (182) هه‌زار و له‌گه‌ل نه‌وه‌ی هه‌مان هاوڕیی عه‌زیم کاک عوسمان هه‌مان تیبینی هه‌بوو له باسی نه‌نفالا باسی دۆلی جافایه‌تی و گۆپته‌په‌ی نه‌کرد، زۆر سوپاس داواکارم ئەوه زیادبکری له‌ناو پڕۆتۆکۆلا.

به‌ریز د.رێواز فائق حسن /سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

سوپاس هه‌ر خۆت که وتت ده‌چیته ناو پڕۆتۆکۆل راست ده‌کریته‌وه (180) ده‌کریته (182) هه‌زار و ره‌نگه زیاتریش زیاتر له (182) هه‌زار، سوپاس فه‌رمووون ئیستا بپه‌رگه‌ی چواره‌می به‌رنامه‌ی کار فه‌رمووون کاک رۆمیۆ.

به‌ریز رۆمیۆ حزیران نیسان:

به‌ریز سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

من دوا‌ی نه‌وه‌ی ده‌ست خۆشی له په‌رله‌مانتاری به‌ریز لڤه‌جه خان ده‌که‌م بۆ ئەو بپه‌رگه‌ جوانه‌یه، به‌لام ئەمه دووه‌مین جاره له په‌رله‌مانی کوردستان که نه‌ته‌وه‌یه‌ک زه‌ق ده‌کری به بی‌ باسکردنی قوربانیه‌کانی نه‌ته‌وه‌کانی تر، راسته هه‌موو ئەو قسانه‌ قسه‌ی راست بوون ته‌واو بوون، به‌لام من ئەو قسه‌یه له رۆزی (3) ی ئابیش کاتی خۆی باسی جینۆسایدی ئیزدیه‌کان کرا، من دوا‌ی نه‌وه‌ی ته‌نکیدوو پالپشتی و پش‌تگیری خۆمان وه‌ک نه‌ته‌وه‌ی کلدو ئاشوورییه‌کان کرد وتم حه‌ق بوو باسی قوربانیه‌کانی ئیمه‌ش بدری له سه‌ر ئاستی دنیا جو‌ریک له ده‌وله‌تانی دنیا ئیعترا‌فیان به‌ قه‌تل و عامی ئه‌رمه‌ن و ئاشوورییه‌کان کردو له سالی (1915) که زیاتر له ملیۆن و نیویک قه‌تل و عام کراون، قه‌تل و عامی ئاشوورییه‌کان کراوه، بپوره سالی (1933) له‌لایه‌ن جه‌یشی عی‌رقی زیاتر له (5) هه‌زار ئاشوری قه‌تل و عام کراوه قه‌تل و عامی گون‌دی سوریا سالی (69) له‌لایه‌ن جه‌یشی عی‌راقی ته‌ه‌جیرکردنی زیاتر له (200) که‌س له دوا‌ی ئیمه‌ خه‌لکی داعش له ناوه‌راستی ئابی سالی (2014) حه‌قه شته‌کان هه‌موویان پیکه‌وه‌ه باس بکری، چونکه ئیمه‌ش داوا ده‌که‌ین رۆزی جینۆ سایدی کلدو ئاشوورییه‌کان هه‌بی.

بەريز د.ريواز ھانق حسن /سەرۆكى پەرلەمان:

كاك رۆميۆ زۆر سوپاس.

بەريز رۆميۆ حەزيران نيسان:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

چونكە ئىمەش داوا دەكەين رۆزى كىلو ئاشورىيەكان ھەبى، سوپاس.

بەريز د.ريواز ھانق حسن /سەرۆكى پەرلەمان:

كاك رۆميۆ جەنابتان ھەقى خۇتانه ئىو بەشىكى دانەبراو پىكھاتەيەكى سەرەكى كۆمەلگەى كوردەوارين، بەشىكىن لە نەسىجى كۆمەلەيەتییەكان ئازارەكانمان بە يەكەوہيە، جەنابتان ئەوہ چەندەمىن جارە ئەم باسە دەكەن پىشنىارى دەستەى سەرۆكايەتى بۆ بەريزان ئەوہ يە لە سەر جىنۆ سايدى پىكھاتە كە بە تەواوہتى بىرۆكەمان بۆ حازربكەن پرۆژەمان بۆ حازربكەن و دەتوانىن لىرە دەرفەتان بەدەينى لە ھەمان مەبەرەوہ جەنابتان چ رەئىيەكتان ھەيە لەسەر ئەو بابە تە بىخە نە روو بەريزان ئە ندامانى پەر لەمان دەجىنە سەر بپ گەى چوارەمى بەرنا مەى كار دەرفەتت دەدە مى كاك ئومىد كە تايبە تە بە خویند نەوہى دووہ مى پىشنىازە ياساى رىكلامى بازىرگانى لە ھەريمى كوردستان عىراق بە پىي حوكمەكانى ماددەى (87 و 88 و 89) لە پەيرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان بھەرموون دەستەى سەرۆكايەتى لىزنەى ياساى بۆ شوپىنى خۇتان، پىش ئەوہ دەرفەت دەدەين بە كاك ئومىد دواتر بە مامۆستا ھەورامان، بۆ ئەوہى قسەى خۇيان لەو بواریەوہ بکەن و ببورن خالى پەيرەوہكانيان بىخەنە روو ھەرموون.

بەريز ئومىد عبدالرحمن حسن:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بە پىي ماددە (20) ھەو تەم لەلا يەن سكرتيرى پەر لەمان سەرپەرشتى چاپکردن و بەدوادا چوونى ئەو ياساو بپارانەى لە پەرلەمان دەنگيان لەسەر دەدرىت دەردە كرىتن سەرپەرشتى چاپکردنى دە كرى و، من پرسىارىك دەكەم رۆژانە لە ھەموو دانىشتنەكانى پەرلەمان باسى پرۆتۆكۆل دەكەين ئەمرو كە دانىشتنى پەرلەمان بەريوہ دەچىتن سالىك و مانگىك كەمتر دوو رۆژ كەمترە پەر لەمانى كوردستان لەم خولە خولى پىنجەم دەست بەكاربووہ، تا ئىستا ھىچ پرۆتۆكۆلىكى پەر لەمانى كوردستان لەلا يەن بەريزان ئە ندامانى پەرلەمان نەبىندراوہ، پرسىارى ئەوہ دەكەين ھۆكارى جىيە؟ كە تا ئىستا پرۆتۆكۆلى پەر لەمان چاپ نەكراوہ و زۆر سوپاس.

بەريز د.ريواز ھانق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

دەرفەت دەدەينە سكرتيرى پەرلەمان قسەى خۆى بكات.

بەرئیز منى نبى نادر قهوهجى / سكرتيرى پەرلەمان:

بەرئیز سەرۆكى پەرلەمان.

بە پىي پەيرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان، بەرئیز كاك ئومىد ئامازەى پىكرى، زۆر راستە ئىمە لە پەرلەمانى كوردستان وەكو دەستەى سەرۆكايەتى، وەك سكرتيرى پەرلەمان ئامادەكارى تەواومان كردوو بە ئامادەكردنى پرتۆكۆلەكان لە ئابندەيهكى نزيك، ئنشالله بە دەستان دەگات و سەبارەت بەو پرسىارانەى كە لە بەيانىيەوه گفتوگۆى لەسەر دەكرا، كەوا زۆر بەى پرسىارەكان ئاراستەى وەزارە تە پەيوەندىدارەكان كراوه، تا ئىستا وەلاميان نەهاتوو، ياخود بۆجى وەزارەت وەلامى پرسىارى پەرلەمانتارە بەرئیزەكان نادات، ئىمە بە پىي ئەو فەرمانەى كە لەلا يەن دەستەى سەرۆكايەتى پەرلەمانى كوردستانەوه بە نوو سىنگەى سكرتيرەوه درا كەوا لە (2019-11-18) ئىمە نووسراومان بۆ سەرۆكايەتى ئەنجومەنى وەزيرانى هەريمى كوردستانمان كرد لە رىگای وەزيرى هەريم بۆ كارو بارى پەرلەمان بۆ جەختكردنەوهى بۆ وەلام دانەوهى ئەو پرسىارانەى كە ئاراستەى وەزارەتە پەيوەندىدارەكان بكرى و ئىمرۆ كە (2019-11-27) ئەنجومەنى وەزيران لە رىگای وەزيرى هەريم بۆ كارو بارى پەرلەمان هەمان شت جەختكردنەوهى نو سراوى ئامازەى كردوو بە سەرجهم وەزارەتە پەيوەندىدارەكان و لىستەكەشى بە شىوئەيهكى رىكو پىك ئامادەى كردوو، كەوا بەرئيزى شيان داواى كردوو لە وەزارە تە پەيوەندىدارەكان بە زو ترين كات وەلامى پەرلەمانتارە بەرئیزەكان بدرىت، بۆ ئەوهى چىتر پەيرەوى ناوخۆ پىشيل نەكرىت، زۆر سوپاس.

بەرئیز د.رئىواز فائق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

ئەى وەلامى پرسىارەكەى كاك ئومىد؟ باشە بەرئيزان ئىستا دەر فەتتان دەدە مى بەرئيز وەزيرى بازارگانى و پىشەسازى هاتوو بۆ ئىرە سەبارەت بە خويندەوهى دووم لە دوومەى پرۆژە ياساى رىكلامى بازارگانى قسەيهك بك، داواى ئەوهى گويمان لە قسەى جەنابيان دەبى، ئەگەر بپارماندا بەردەوام بين لە سەر خويندەوهى دووم ئەوكاتە لىژنە تايبەتمەندەكانىش بانگ دەكەين و، ئەگەر بپارماندا دەر فەت بدرى بە جەنابى وەزير، بۆ ئەوهى ئەويش قسەى خۆى هەبى ئەو كاتە ئىمە دانىشتنەكەمان هە لڊەگرين و رۆژيكي تر ئەم كۆبونەوهيه دەكەين لە سەر سەبارەت بەم بابە تە ، بەلى وەزيرى بازارگانى جەنابان قسەيهكتان هەيه لەسەر ئەو پرۆژە ياساى پىشنىازە ياساى پىشنىازە ياساى رىكلامى بازارگانى داوات لىدەكەم لەم بارە يەوه رەئى خۆتمان پى بلىي، بۆيه ئىمە لەسەر بنەماى قسەى جەنابان بپارى خۆمان بدەين تا ئامادە كارى دەكەى داوا لە بەرئيز مامۇستا هەورەمان دەكەين نوقتەيهكى نيزامى هەيه قسەى خۆى بكات.

بەرئيز هەورەمان حمە شريف:

بەرئيز سەرۆكى پەرلەمان.

بە ناوى خواى بەخشندەى مەرهبان، من داوا ئەكەم كە ئەم خالى چوارەمە خويندەوهى دوومەى پىشنىازە ياساى رىكلامى بازارگانى لە هەريمى كوردستان، ئەمرۆ لە پەرلەمانى كوردستان بەراستى قسەى لە سەر نەكرى و خويندەوهى دوومەى بۆ نەكرى، بۆجى لە بەر ئەوه لەراستيدا ئەو قسانەى من دەيكەم بەو

پېيەى كه ئېمه خەلكى كوردستان ھەموو دەنگى پېداوین و نوینەرى راستەقینەى ھەمولا بەكمان نوینەرى راستە قینەى خەلكى كوردستانین بە ھەموو جین و توژیو ئیجزابەگانەو ئەم قسانەى كه ئەيكەم نە موزایەدەى و نە بۆ ریکلامیش دەیکەم، من تەنھا وەك ئەركیكى سەرشانم باسى ئەكەم، ئەویش ئەو یە لە راستیدا ئېمە لە دەولتەى عیراقتا ئەژین عیراق لیما نەو دەور نییە، ئیشتیعالی كرددو، گری تیبەربوو، كیشەى گەورەترمان ھەیە لەو بابەتەى كه ئەمرۆ باس دەكری لە پەرلەمانى كوردستان خەلك ئەمرۆ بەراستى موعانای زۆر گەورەى ھە یە، بەریز سەرۆكى پەرلەمان من و جەنابت لە خولى چوارەمى پەرلەمانى كوردستان ھەردووگمان ھەر ئەندامى پەرلەمان بووین، بەو پېیەى كه سالیكیش تازە كرایەو، دریزكرایەو لە خولى چوارەم بوو بە پینج سال بۆ ئیستەش ئەو شەش سالە، شەش سالە شەش كەلیمە لەسەر بووچەى ھەریمى كوردستان، لەسەر داھاتى ھەریمى كوردستان.

شەش ووشە نەھاتۆتە ئەم پەرلەمانەى كوردستانەو، ئېمە تاكو ئیستا نازانین داھاتى ئەم ھەریمە چۆنەو چیەو چۆن سەرف دەكری ئەم قەسەى وەكو عەرزى كرى، بەراستى پیم خۆشە ھیچ كەسك وەكو موزایەدە، وەك و ریکلام و ئەو جۆرە شتانە سەیری نەكات.

من بپارم داوہ جارێكى تر دووجارہ خۆم ھەلدەبژێرم دەرچووم، جارى سێیەم خۆم ھەلنابژێرمەو تەوہك و ریکلام بەكەم بەراستى، بەلام بە حەقیقەت ژيان و موعانایكى ھەموو جین و توژیەگانى ئەم مەلەتە یە ئەبى باس بكرى، خەلك پرسیار دەكا ئەلى مووچەى مانگى (10 و 11 و 12) مان جى لپھات؟ خەلك ئەلى نەوتمان نییە، غازمان نییە، ئاومان نییە، كارەبامان نییە، خەلك ئەلى ئیستاش جادەگانمان، شەقامەگانمان وەك و تەبەقى ھىلكە وایە، لە راستى دا ئېمە لە كاتیکدا مەلەتەكەمان و دەنگدەرەگانمان ئەم ھەموو ژان و موعانایەیان ھەیە، ئېمە ھاتووین لپرە باسى ریکلامى بازارگانى دەكەین، بەراستى باسەكە ھەر نەكرى باشترە، لەبەر ئەوہى كه باس بكرى و سبەینى خەلكیش قەسەمان پى بلى و بلى ئیو نوینەرىكى بەو جۆرە دەر نەچوون، لەبەر ئەوہ من وەكو بەراستى بەو پېیەى زەمىرى خۆم مرتاح بەكەم لە بەردەمى خواى خۆم و لەبەردەمى خەلكیش، بە راستى پیم خۆشە ئەم بابەتە ئەمرۆ لە پەرلەمانى كوردستان باس نەكرى، ئېمە ھەموولایەكمان ھیچ كەس موزایەدە ناکات، ھەمولا بەكمان ھەموو فراكسیۆنەكان با كۆك بین، كۆمەلێك بپار دەرکەین كه ئەو ناگرەى كه ئەمرۆ ھەیە نەگا تە كوردستانیش، كۆمەلێ بپار دەرکەین كه ما یەى دلتیا بوونى خەلك بى.

بەریز د.ریواز ھانق حسن / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس مامۆستا، واللہ ئەمانە ھیچى نوقتەى نىزامى نین و زۆر سوپاس دەستەكانت خۆشبى، دەست خۆش ھەموو بابەتێك كە بۆشایى یاسایى ھەبى لە ھەریمى كوردستان و لە ناو بوونى یەى تەشرىعى ھەریمى كوردستان بۆشایى بى ھەر بابەتێك بى گرنكى خۆى ھەیە، بابەتێك لە بابەتێك گرنگترە، ئېمە ھاتین لەم پەرلەمانى كوردستانە بە پيشنیازە یاسایەك ھەموو ئەو خانوو خانوانەى كه لە رابردوو بە تەجاووز

خەلکی فەقیر و ھەزارو ھەمومان دیزانین دروستیان کردوو و زیاتر لە (200) ھەزار بۆ (250) ھەزار ئینسانی ئەم ولاتە کە بە فەقیری خانووی دروستکردوو.

ئێمە ھەولێ خۆمانماندا ھاو ئاھەنگیمان لە گەڵ حکومەت کرد، ئەم یاسا زۆر باشمان دەر کرد و ئێمە زیاتر ئەزانی مامۆستا قسە جەنابت تەواو بوو، ئەم پەرلەمانی کوردستان نامادە یە ھەمو ئەو پێشنیازو پرۆژە یاسایانە کە لیژنەکانی پەرلەمانی کوردستان راپۆرتی لەسەر دەنوسن دەپختە کۆبوونەووە دانیشتی لە سەر دە کات، ئێمە ئیستا زیاتر لە (23) پێشنیازە یاسا برپار خویند ئەو یە کە مەمان بۆ کردوون، فەرموون بەرێزتان قۆلی لێ ھەلما ئن پەيوەندی شیان بە ژیا نی خەلکەو ھە یە، ھەرخۆتان پێشکە شتان کردوون، ئەگەر گرنگ نین بۆ پێشکە شتان کردوون؟.

یە عنی ئەندامانی بەرێزی پەرلەمان پێشنیازە یاسا برپار (23) دانە کە بە ئیمزای جەنابتان پێشکە شی پەر لەمانی کوردستان کراوہ خویند ئەو یە کە می بۆکراوہ بە تەقینی جەنابتان ئەمانە گرنگ بۆ کۆمەلگە ی ئێمە بۆ بوونی یە تەشریحی ئێمە، مادەم گرنگ فەرموون قۆلتانی لێ ھەلما ئن راپۆرتەکانمان بۆ نامادەبکەن لە کاتی خۆیا بھینن، تاوہ کو ئیمە بیی بە یاسا ئیمە نازانین بیدایەتی جەلسە کە لێرە بووی یان نا، ئیمە ھەموویمان خویندەو و رامانگە یان و، ئیمە پێمان وا یە ئیستا گۆرە یانە کە گۆرە پانی لیژنەکانی پەرلەمانی کوردستان کە بەرێز جیگری سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان برپاری داوہ کە مامە ئە بە پەیرەو بکا لەگەڵ لیژنەکان، بۆ ئەو یە بە زووترین کات راپۆرت نامادەبکەن لە سەر ئەو پێشنیازانە کە ھە یە، پیمان وا یە ھەموو ئەوانە ی کە کراون گرنگ و پێویستن و ریکلامی بازرگانیش گرنگە وە کو ھەر شتیکی تر لەوہ گرنگتر جەنابت نامادە ی بکەو بھینە، بە ئی فەرموون وەزیری بازرگانی و پێشە سازی ئە گەر قسە یەکتان ھە یە دەرفەتی ھەمووان دەدەین بە ئی فەرموون.

بەرێز کمال مسلم / وەزیری بازرگانی و پێشە سازی:

بەرێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەو پرۆژە یاسایە لە بەر دەست ئیوہ ی بەرێزو پەرلەمانتاران ی بەرێزدا یە، لەگەڵ ئەوہش زۆر زۆر درەنگ بە دەست ئیمە گەشت، ئیمە تەنانەت فریای ئەوہ نەکەوتین کە بە نووسراو بۆمان بی، بە وتس ئاپ بۆیان ناردین، بۆ یە سەرەرای ئەوہ ی کە ئەو تیبینیانە ی نووسیومانە بۆ بەرێزتان ھیشتا رەنگە تیبینی وردترمان ھەبیتن، ھەر ئەوہندە پێراگە یشتین ئەوہ بنووسین بۆ ئیوہ ی بەرێز ئەگەر بوار بەدن من ھەموو ئەوہ ی کە نوو سیومانە بۆ ئیوہ ی بەرێزی بخویند مەوہ، لەگەڵ ئەوہش پیم وا یە ئیستا لە بەر دە ستی زۆرتاندا یە بیخوینمەوہ؟.

بەرێز د. رێواز فائق حسن / سەرۆکی پەرلەمان:

بەرێز وەزیری بازرگانی، ئیمە م شاوہرە یە کمان کرد، دە ستە ی سەرۆکیانە ی پیمان وا یە ئەو موقتەرە حاتە نە ی جەنابت باشترە جەنابتان لە وەزارەت باشترە لە کۆبوونەوہ یە کی لیژنە ھاوہبە شەکان لەگەڵ لیژنە یاسایی لیژنە تاییبە تەمەندەکان، لەگەڵ لیژنە یاسایی رۆژی یە ک شەمە کۆببنەوہ، ئیمە ئەم

دانیشتنه ههڵ ئەگرین رۆژی سێشەمه سەعات (11) خویند ئەوەی دووهم دەکەین بۆ پێشنیازە یا سای ریکلامی بازرگانی له هەریمی کوردستان زۆر سوپاس.

بەرێز کمال مسلم / وەزیری بازرگانی و پێشه شازی:
بەرێز سەرۆکی پەرلهمان.

عهفون ئەو بابەتە هەر تەنها پەيوه ندى به وەزارتە کەى ئیـمه وه نییه، له گهـڵ ئەوهش وەزارەتى ئیـمه لایەنى سەرەكى بى ئەم یا سایه، به لآم چەند وەزارەتیـكى تریـش هه یه ده بى رهئى بان وەرگیریت وهك وەزارەتى ناوخۆ، چونکه ریکلامى رینگایهكان وهكو ئەوهى لایەنى مرۆى و وەزارەتى ئاوهدانکردنەوهش هەر كێشهى ههیه لهو بابەتە، من پێم باشه ئەوانیش بانگ بکەن بۆ ئەو رۆژه، بۆ ئەوهى رهئى ئەوانیش وەرگیریت زۆر سوپاس.

بەرێز د. رێواز هانق حسن / سەرۆکی پەرلهمان:
زۆر سوپاس دانیشتنه کهمان کۆتایی پێهینا.

د. رێواز هانق حسن
سەرۆکی پەرلهمانی
کوردستان - عێراق

هێمن ههورامی
جێگری سەرۆکی پەرلهمانی
کوردستان □ عێراق

منى نبى قهوجى
سكرتيرى پەرلهمانی
کوردستان □ عێراق